

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів року 4 карб., в інших державах: на цілий рік 32 гр., на пів року 16 гр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 84 гр.) а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 гр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях у д. Петронича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телеграфу: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надсілає“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відходивши рахувати. Рекламні ціни не менші від пів арта. Рускоюю зовні редакція дає за попереднього застереження і залученням власності матеріалу. В справах редакційних можна устатковувати ся що дня від 9—10 рано і з—3 по пн. при неділі і святі.

Шляхом компромісів.

(У) Хоч наш любий Пелі із висоти свого магістратського престолу кличе в недавньому оголошенні гмиш Буквинських Німців*) щоб за тиждень виступили і ставали до мирової розправи із кращими народами та щоб авентурально (мабуть на докла безсмертності дикаторства давних Герульфів і т. д.) назвали свої содетиби, щоб тільки вони не припали нам, що становимо тільки нужденну „undankbare Brut“, то в широкім світлі німцям нема надто багато таких дінь, щоб їм... море було по коліна, та щоб безмежний шовінізм доводив їх просто до божественної насолі, яка викликає тільки пожалування та мимовільне здивування, що автори таких дивних, підбурюючих заяв не грають й ролю народних заступників і дітків, місто віддати в оціку якому дітничому заведенню, що може при допомозі кинної води доволу б'є до рівноваги розпорухений слескою ум тевтонського цесарського совітника (!) й павалера ордену цес. корони (II), який просто кличе своїх земляків до злочинної різні й пожжежі!...

Із фарисейською міною досператів, які ніби то весь отратили, а на ділі всюди над нами панують, радів веселісцю загрозливій заваляти кождо роботу, який веде до поставлення Австрії на тривалішій основі народного рівноуправління. Ніби не мають вже нічого втратити, радів вони як найшвидше патнати червоно-золотий прапор на руїнах Австрії, перед якою нинішнім разом (як се виглядає!) розливають ся в злозливості, а на те дружок без церемонії ведуть за чуб в руни похитні із клеймом державних владників.

Се видно хочби із поведени наших тевтонських культуртрегерів супроти виборчої реформи. Зіставивши без протесту посади нинішніх інтересованих народів, виявленими на Буквинні під апломом мандатів, як ніхто другий, вискакують вони зальні подиви і при звани для Весімців Малайя і Штайна, які в комісії для виборчої реформи добивають всіх способів, щоб сю реформу аб'яти!

Та поки що розважливші елементи беруть ще верх між Німцями і ось завдяки сему удало ся отже поладати дорогою компромісів остру кризу, що спалахнула була в комісії для виборчої реформи із австрійського мандату в Готтше у Країні а даліше утихомирено в Італії, що хопились були вже й обструкції.

Справу кривави німецького округу виборчого в Готтше, який провадив через те, що відпав єдиний дітничий мандат німецький із Країни, а який став точною честю Німців, поладано по довгих пороспра-

вах так, що сей мандат утиснено, але з рівночасною рекомендацією для Словинців, закла яким преласувано давнійшу поладку виборчих округів у Стирії, додаючи до них ще один новий мандат словинський. Тепер отже мати ме Країна 11 мандатів словинських а 1 німецький, а Стирія 22 мандатів німецьких і єм словинських. Обидва над сєю справою стали можливими тільки тоді, як Італія починувати обструкцію, одержавши задоволення пошани своїх прав в компромісі із Словинцями. Справа його шийшла на яву на вчорашнім засіданні комісії для виб. реформи, на яким поладано справу Істриї, Горичі й Градишви, призначив по три мандати Італійцям а по три Словинцям. В Триєсті знову призначено Італійцям 4 мандати а Словинцям 1. Як видно, справа виборчої реформи номинувала щасливо знова одну раю, на яку вже мала розбитися. Правда, між німцями завітцями викликала кокетність поманувати за довшо невдоволене, але вони хіба не дійде до форми грізної для цілого предлажена у виборчій реформі, у якій ради осигнення височої цілі треба йти конче на компроміс. Овідієви Medio tutissimus ibis! цитував і бар. Бен при нагоді дебатів над Готтше і німцям йому не признати рації, коли той компроміс йде справді по середині, а не в таким брутальним лаоманем слабшого, який задокументував радів мандатів галицьких, на який галицькі Русини не можуть отати ся без належної підмоги тим, що його вимогли!

Регабілітація Драйфуса.

Перед париским військовим трибуналом починив ся один із найбільших сенсацийних приміслювочних процесів, який повинен свідати, що правда належно підверта невідати мусить! Справа Драйфуса схвально була в свій час культурне вуспільство а просто захитала Францію, показуючи деморалізацію і корупцію, яка занукала у найвисших військових кругах Франції! 1894 р. засуджено капітана Драйфуса на основі фальшованих документів членів еррант. Ген. штабу, які хотіли в той спосіб покрити свої вкрадіння — за злочин врані на догратію й досмертну каргу на дітчим острові. В 1897 р. розпочали сенатори Шюппер і Кітнер горачу агітацію в справі сирпадного Драйфуса, яка довела до сего, що касацийний трибунал постановив ревізію процесу Драйфуса і поручив єй 1899 р. перенести судовому трибуналові в Рено. Сей другий незабутний процес Драйфуса тривав від 7 серпня до 9 вересня і по незвичайних драматичних епізодах починив ся тим, що Драйфуса засуджено тільки на 10 літ позички. Сей засуд був очевидно простим компромісом а не відповідав фактичному станом. Справу залагодити мал

президент Любе, який д. 21. вересня 1899 р. Драйфуса уласкивав. Та се було тільки уласкування а не регабілітація. До неї прийшло аж тепер як пос. Жорж Клітє в палаті, що ген. Мерсея обвинив суд в Рено поклаючи місто бордера Вілгелма II. фальсифікуват Естергазового свідство, яке в сій справі зарядив мін. війни Андре, виведе на дивне світло тільки нового матеріалу, що мін. справедливости Вазе (із кабінету Комбі) парадив нову ревізію процесу, яке по дволітнім тривку починив ся цілопитим очищенням Драйфуса та при звизанем заслуги тим, хто відіняв боронити правди проти подавлюючої сили колишнього оскарження й за суду. Париский військовий трибунал має 31 годосами проти 18 засуд воєнного суду в Рено, відданий на Драйфуса без передачі справи наново перед суд. Підчас читання засуду була в салі родина Драйфуса, полковник Пісард і Посве Райнах. Президент трибуналу Бельо Веире підчитав серед гробової тишини увільняючий засуд і його обширно умотивовав, яке тривало майже годину. Трибунал аявляв, що засуд Драйфуса був несправедливий. Засуд було оголошений в правительственим листинку і в 60 вищих часописках, які собі вибере родина Драйфуса.

Передвчера вчором відбула ся під проводом президента Фаллера рада міністрів, на котрій ухвалено предлажити палаті депутатів, для законопрости, після яких Драйфус і Пісард будуть віділені тою рангою, яку они мали би, коли би були до сего часу в армії, т. зв. Пісарт рангою ерранта бригади, а Драйфус шовом швадрону. Драйфус має бути також численим між кандидатами до ордену почесної легії. Драйфус призначений до служби в ранзі капітана до полку артилерії, що стоїть на парисім передмісті Венсан.

Справу регабілітації і військового аналізу Драйфуса й Пісарта привада вже й палата послів і сенат, причім не обійшло ся без буряних сцен заздування націоналістами, які так довго збирали прокенти із капіталу Драйфусівської асерії... Тепер же прийде ся компетентним кругам французи рішити справу прийняти в склад армії всіх офіцерів, які як небудь потерпіли на справу Драйфуса а в другого бону понараня всіх інтригантів, що виступали проти него із клеветами, а особливо ген. Мерсера.

Із регабілітацією Драйфуса понамовано й тих, хто доложив своїх невинних старань до побіди правди. В сенаті ухвалено востанити а сенаторів Галері погруду сенаторів Шайрер-Кестнера і Трарію, що порш розпочали акцію в обороні Драйфуса, а також періпсію законопроект, на основі якого моші Золя будуть перевезені до франц. пантеону. Письмени Золя був як раз тим, що своїм отвертим письмом „Je accuse“ дав рішучий удар клерикально-націоналістичній палі, що засудом Драйфуса хотіли добитись до перми французої республіки.

Богдан Левицький.

Українська література в 1905. р.)*

Рік 1905 буде в історії української літератури роком порозвороту. Його вислідник освободить по часті український народ з пут під російським панованем та відіме з його уст поганий намордник мовчання; поведуть товариства народної просвіти, повасновують ся клуби, вийдуть диванні а нинішні часописи та книжки не будуть вже терпіти під страшним гнетом цензури. Вибори до Думи та клуб українських послів пробудять свідомість народу, котрий доси переражав Європу своєю великістю та осязистістю. Оі зовсім природні обставини введуть в літературу відповідний часови настрій, з якого з'явиться ся нова прасна доба. Рік 1905 стоїть на порозі, з якого отаєрає ся далека мрачна перспектива. Чуємо однак, що вистарчить лише кілька подувів духа свободи — а мрака розійде ся та позаяже ся величезний простір, вкритий зеленю та облитий промінням сонця.

З сего очікування чогось надзвичайного, з сего певного заутра, з сєї жажди добра та краю викинає в боротьбі з дикими обставинами теперішності спеціальний тон літературної продукції минулого року.

Найбільшим виразом духа доби буває поезія. Се потверджує ся і тепер у нас. Прочитаємо собі красний, в терпних писаний вступ „Мойсея“, поеми

Івана Франка а побачимо, як повним контрастом виблимає сили та немочи, ганьба та слава, робота та свобода епосу груди українського народу. Статі європейського проведиря та законодавця номіно історичного волюнтаризму та біблійного підкладу набуває характеру сегодіншньої над залогом сточної одишні, що б'є бачити тай добре відчуває гниби та блуду народу, що хоче по бідних моральних долинах нашої доби та не може здобути ся на рішучий крок, який веде до обцяної землі. Є се один з найлучших творів Франка.

З сего загального настрою не виходить танож збірник поезій предлажено помершого, дуже талановитого поета Козловського: „Мірти та кинари си“. Танож тут являється се саме саме хвилювання почувань, той сам неуповній душі, таке саме роздвоєне настрою, викиваючого з двох жерел: з душі одишної та з груди народу. Се є справді мірти та кипариса, черев котрі перетягла бура, а котрі не заважали догідної погоди. Тому по прочитанні виявля роздирає ся з нашою грудю мимовільне зітхання.

Піднесеним тоном та віртуозною формою викичають ся поезії Василя Щурата, поетична книжка до малена, твір оригінальний, а в подробицях запутаний.

Поезії І. Грабовича, видані заходом приватів поета, належать радше до манушних, чим до теперішності, хоч думи, утомлена по віжних чутствах та дрібних вражіннях може спочити на них із замилуванням. Розуміють ся, не на всіх тону, що мов а форма деяких поезій досім не вдоволяє.

З літературних дебютів найщасливіший був виступ Остапа Луцького. Його збірки: „З моїх днів“ має багато грації та обшлого мого. Значайної боротьба початуючого о форму та о спосіб вираження у него майже неслідно. За се надто явно очевидне значає до поглублення та жаждо артистичної культури. Велика добре зробив д. Луцький, долучивши переписні гарної, але тяжкої поеми Леопольда Стасюка.

Крім самостійних збірок новизнає ся багато поезій в різних часописках, але більша часть з них не заслуговує на сю почесну назву. Особливо наймолодші є надто легодушні тай дають до друку одборати, котрі повинні отати їх виключним майном і авторською тайною. Безвартими пірпани підкопують у суспільності решту поважала до правдивої поезії, а собі слави ними не добувають.

З сєї поезії ритміч та ритмік звертають на себе увагу вистори наших старих знайомих: Лесі Українки, Осени Манюка, Василя Пачовського, М. Вороного, К. Гриневича та кілька інших. Вони не все подавали річи нові, а ніколи негарні або безгарні. Ріжнати ся вони між собою значно своєю таланту та напрямом творчості, але мають готову поетичну та само критичну єзотерію. З молодих звертає на себе увагу П. Карманський, котрого деякі вірші вже тепер заслуговують на назву дійсної поезії, зложеної з ріжнородних, часто собі противорічних елементів, чутливої навінованої незвичайно живим думом.

(Дальше буде.)

*) Як міє „Словесні Шпигли“.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На вчорашнім засіданні вище пос. Василь Яворскі в інтерв'ю в справі заборони руских ніч в Бережанщині в справі виборчої реформи. Президент оголошує, що пос. Плятинський мандат до виборчої комісії. Відтак приймає палата загальний внесок пос. Крижора, визнаючи правительством, щоб воно відтворює розпорядження в справі свідення над торговельним цукром з Угорщиною, тому що палата відтворює ці угоди принесе. На сім приступлено до дальшої дискусії над промисловою поведінкою. Після двох годин новості (переступлення і кар) прийнято. Також прийнято артикул перехідний з внеском пос. Баталий із спеціальними постановами що до доказу узабінення в торговельній промисловості в Галичині і на Буковині. Внесок сей уповноважений міністра торговельної розпорядження означити, коли мають уніти вжити приписи § 13а (о доказі узабінення в торговельній промисловості) в Галичині і на Буковині, або в подібних місцевостях сав країн. Але ж коли-ж би який торговельний промисловець переносився до такого краю або місцевості, де обов'язують ті приписи, а таких країн і місцевостей, де вони не обов'язують їх, вже мусіли виказатися бажанням узабіненням.

На сім приступлено до першого читання пропозиції в справі удержання цінних цукрів. Наряду над сему точкою перервано, а палата перейшла до обговорення нагального внеску в справі торговельних трактатів із Швейцарією.

Продовження нарад над ним відбуде ся у вісторок.

Події в Росії.

Замах на адмірала Чухіна.

В Севастополі виконано д. 12 с. м. замах на адмірала Чухіна, який скінчив ся його смертю. Перестрілка була такою: коли адмірал проходив по вулиці своєї вілі, височина ізза кущів один моряк і вистріляв на Чухіна три рази з револьвера. Ним прибігла родина і служба адмірала, виконавши атентату уті. Через шість годин утримували лікарі адмірала при житті п'ятьма за допомогою лісних. Адмірал умер, не прийшовши до свідомості, о 1. годині вночі. Причини сего атентату стануть в зовсім зрозумілі, коли переведемо минулий Чухіна. Його післан до чорноморської флоти задовідання того-річного повстання на „Патіоніні“. Він заміс порядком крайньої брутальності, не противлячи ся при тім розв'язанню морі і злодійствам моряків а подарності оцірив. Його режим довів до бунту поручника Шміда. А коли Шміда поспішним судом засудили на смерть, виконала перший атентат на Чухіна молодий дівчина Гільда Шабат, що арештувала адмірала чотирма револьверними вистрілами в плечі і ноги. Її розстріляно під час втечі. Тоді підняв ся вже моряк німеччини ся на жорстокім адміралі, який без милосердя засуджував людей на смерть, виганяв з міста Севастополю навіть і адвокатів, які піднімали ся боронити суджених моряків. Виконавши атентату не зважено доси. Коли подумавмо, що навкруг замку адмірала була військова сторожа, то стане нам ясно, від чимим усеїмним була можлива втеча убійниці... Се наглядний доказ, що атентат виконано в порозумінню з ширшими військовими кругами.

Таємні царського двору.

До всіх класотів царя, які приносять революція, прилучили ся і ті, яких початків треба би шукати в гуляцтві життя мужеских членів царської родини. І царі і великі князі мають незаконних потомків, які поростають своїм життя „іноквітні“ де-в в глубинах імперії, або в доступних найбільших лесі і займають визначні становища. Та в теперішній хвилі, коли невдоволення проти царя розійшло ся в найширших кругах, може такий царський потомок бути дуже небезпечний тим більше, коли доказують, що він є законним потомком царя Александра I., що мав ся подружити тайно з невідомою собі подружкою. Коли той царський потомок є ще до того мужиком, то й не буде тяжко знайти для него в хліборобській державі прихильників. Той мужик живе в тамбовській губернії і зветь ся не має розуміння для сего, що в його жилах пливе парска кров, бо другий мужик з його села перевіряний, жадє 40000 рублів за промовчане сего факту.

Партичний самосуд.

Часопис „Proletariat“ орган самостійної революційної партії оголошує ось такий комуїкат: „На пропозицію нашої організації засуджено на смерть: 1. Антоха Пассекого (псевдонім Фердек), котрий зрадив нашу організацію в Лоді, через що арештовано 13 товаришів, 2. Давида Туревича (псевдонім Крук) студента петербурського університету, бувший член нашої організації, за змарноване партійних фондів, очернене товаришів і загрожене денунціяцією; 3. Станіслава Уманського, шенца, палогового злодія, за змарноване в імені нашої партії, до котрої ніколи не належав. Всі три засудили вже виконано. Засуджених розстріляли члени нашої партії на узлиці.“

Із чернов. філії тов. „Руска Школа.“

Загальні збори черновецької філії тов. „Руска Школа“ відбули ся в Новій Жучині дня 1. липня 1906. На зборах було ся 60 членів а межі ними і новоземельний інспектор черновецького повіту п. Свинух, котрого радісно і з великим одушевленням приймали всі присутні, і то не раз тому, бо йому невідомо та ширя життєвість, з якою відносим ся п. Свинух, яко інспектор шкільний до наших товаришів(ов) нашнього повіту. — Голова тов. п. Ом. Іванович отворив збори гарним привітом імен. Свинуха, після чого звернув ся до присутніх отесми словами:

Позвольте мені ще дальше в Вашім імені до нашого, ним широго, великим поважаного інспектора заговорити про наші бажання і погляди в шкільних справах. Думаю, що се буде сприяти шкільним справам. Інспектор Жанковський прощає ся з Русинами на сегоднішній конференції такими словами: Das Scheiden von den ruthenischen Lehrern fällt mir schwer, weil es unter den Ruthenen sehr viele fleissige und gediegene Lehrer gibt. Ich will damit den Herren Ruthenen nicht nahe treten, auch unter Ihnen gibt es fleissige Arbeiter. Воно й справді фактом є, що переважна частина наших товаришів і товаришок стоїть на новій висоті свого знання. Як се сказав, що під проводом во-Русина інспектора виплекались до більшій часті учителі з хрустальною свідомістю, а такою рівною працьовитістю? Наперед треба сказати, що ми Русини-учителі не відчували над собою ані гнетучої, ані опікучої ані й найменшої сили. В нас існувала поважна республіка (? — Ред.), гей би Запрудська „Сич.“ Ізза сего обставини відчувало тутешнє руске учительство брак великого національного піднесення. Тому приналежало воно було, само взятись за національні справи і постовино зайшло там, де знаходили ся тепер. Учителі сего повіту зрозуміли вже ізза національних агітацій, що просвіта, є першим і необхідним умовом до великого добробуту і до правдої долі свого народу. Учителство зрозуміло, що ізза самих національних інтересів небезпечно є розбуджувати пристрасти широкі а при тім темної маси. Хто на се не зважає, той може заводити народови найгірше лихо, той може его просто знищити. Тому обібрало собі се учительство таке гасло: Нарід доконче вперед просвічувати, а підвалу до всенної просвіти дає без сумніву народна школа. Таке тверде поняття що до школи не стримує руских учителів ані раз працювати осяло підняття народу в кожнім вишнім напрямі. І на се дали учителі часто гарні доклади. Та тут діють ся учительство на дві нерівні часті. Перша частина, що займає зваж 1/4 всіх учителів сего повіту працює осяло народу в власного переконання, в самих шляхетних поривах без огляду на те, чи є їм буде асе яка нагорода чи ні, а навчили є в такі, що погорджують всенною нагородою за се.

Решта учителів підноситься до всенної байдужности до всенних загальних справ. Згадаймо, що між учителями знаходять ся єдиний, що удають робітників осяло народу лише ізза особистих користей, що гірше вони підлядають ся зверхникам, старають ся силою повернути увагу зверхників на свої нібито заслуги, ба навіть зраджують своїх товаришів злестями та доносами, щоб все осяло других виглядало темне, а лише осяло них ясно та блискуче. Такі відносини супротивляють ся певному здоровому розумові, таке безглузде мусить потягнути за собою упадок учительського стану і самої школи, та чи й нарід не потерить ізза сего? В кождому Русині є одна і та сама мета. Чому жби не вибрати гідну дорогу, що веде до її досягнення? Здоровий розум каже, що здобути народови красну долю адасть ся лише ширими шкільними і освітними людьми, — а лихобство, невідлична підданість мусить нарешті нарід здедичити. Великим бути, се є природна і претарна примета Русина. Не даром сьміє ся: Коляк пана не знав зв'язи! Все хто як хто, але квітосення широкі маси народу се-то учительство мусить бути наспрід характерне і свідоме; бож як може хто-с в молодих душах зацїлювати характерність, мораль, свідомість, почуте народної гідности коли сама їх не посідає? (Славно).

На підставі сего, що тепер виголошено, робимо такі постанови: Ми рускі учителі і (зали) черновецького повіту хочемо і будемо з самовідреченням працювати найкраще в нутрі школи, відтак осяло підняття нашого народу в загальні із нашого власного переконання з своєї власної волі. Посідаємо уважати за наш святий обов'язок, за що не бажавмо жадної нагороди.

Вас ян, інспектор просимо помочи нам (Славно), щоб між нами запанував такий добрий дух і такі шкільні погляди та вчинки, на які вказано в горі. Просимо дальше, давати всенному підлещуванню, всенній підлоті вже за адалегідь належну вінаправу.

Просимо на решті проти нестигущих, підкупуючих повагу нашого стану поступати острійше як то чинив Ваш попередник, що був інспектором зваж для добрих учителів, для дитих ні. Ми Вам в сїм ділі самі донаможимо. Так будемо ми помагаати Вам у Вашім таємнім зваж, а Ви нам в нашім зваж і таким робом потрудимось свідомо в гідний спосіб на славу і добро великої невеликої України. (Славно, славно.)

Інспектор п. Свинух подякував за все, іменом голові товариства, за сердечний привіт. „Я“ — каже бесідник — „употребувало мало слів в моїй промові, але будите певні, що ті є з серця і душі! (Славно!)“

Заявив дальше, що хотів він свій обов'язок строго свідомо та при тім як до тепер так і на далі буде справляти і сумлінно поступати супроти учительства і помочи своєї не відмовити ніколи, а стане завсїгда в обороні широго правдоного учительства, але виступить рішучо проти всенної байдужности в школі; бо его переконання є, що лиш постійною працею учительства на пош шкільництва може оно піднятися! Обов'язком народної школи є не лиш учити, але і виховувати. До того конче потрібно, щоб нарід то є родичі дитий відносили ся прихильно до школи і учителів. Се може учитель злегко досягнути, коли буде дбати і о добро свого народу. Що свята найде ся велика година часу, щоб заглянути можи нарід, до він гуртує ся, а то в читальні, чи на зборах і там бути его ширим порадиником. Тим способом можна би підняти культуру нашого народу, а тоді побачить і нарід наші заслуги в школі і їх оцінить. Далі заявив в задоволення, що знав ся так значно члени на сегоднішніх зборах, а іменю що до найкращих положених громад. Однак на жалі мусить его дивувати байдужність деяких учителів, а то з найближчих громад, із якою они відносять ся до організації загальної учительства сего повіту. При кінці своєї промови, вказуючи на своє бачене відношене до учительства нашнього повіту, висказав бачення, що так як там его учительство полюбало, так і тут надїє ся заслужити собі на се в короткій часі. (Славно!)

По тім приступлено до другої точки дневного порядку, а то до касового справоздання видавництва „Крейцарової бібліотеки“ нашого товариства. Тов. п. Іван Свинух адав справозданє, в котрого можна було побачити великий успіх у видавництві. На внесене тов. Купедни висказали збори одностайно товаришам п. Ілії Ілюмови і п. Іванови Свинюкову найширшу подяку за їх безцінний великий труд осяло редакції і адміністрації видавництва „Застіноків“.

До третьої точки дневного порядку, а то підляні внесени прочитав тов. п. Корнилик дуже вдатний і інтересний реферат на тему: „До що із поглядів про розвій географії від найдавніших часів до тепер“ — за що ему збори висказали рясними осясками свою подяку.

Тов. п. Ом. Іванович зазначив збори дуже гарно уладженими рисунковими візирями, які із своїми учениками рисували.

Тов. п. Дарій Пігулик жалув, що ще до тепер не переведена бажана зміна руских членів в новітніх радах шкільних заразом указує на лиху матеріальне положення учительства а іменю на те, що на иноду учительства ще до тепер не погоджена справа пропінційного закону і стануть відносно до своєї промови внесення, над котрими — по річезних поясненнях інспектора т. Свинуха і тов. п. Ом. Івановича — перейшли збори до дневного порядку; — касови не забрав більше нікого із членів слово, то президент збори замикає.

Секретар Іванович писар.

„Руска селяньська бурса“ в Чернівцях.

Чотири роки тому заснував я, бувши що академіком, хлопичу бурсу під іменем „Руска селяньська бурса“. Мотиви, які мене спонукали заснувати її, були такі: Посланившись учительському стану хотів я переконати ся, як наша молодіж, а головне сини наших селян-хліборобів живуть в Чернівцях, чим вони живлять ся і в яких станцях они мешкають. Я сам переїхав гірні часи, бо мешкав через 7 літ в 13 інших студентами в якийсь пивничі на Калічанці і пізнав до нестачі нездорову атмосферу у тих „станцях“ і „павтирах“, яка прямо убиває молодіж, бо ось із тих 13 моїх товаришів 2 померли на суєти (один в 3, а другий в 7. кл. гімназії). В той самий час знайшов я такий при Рускій уліці ч. 10 не менше як 14 учеників в одній комнаті, а „мід гербен“ (an der Lehne) в двох маленьких станцях 19 дитий. Попри такі лихі помешкання буває і норм надзвичайно поганій. Хліб значить кушудний за цару день черствіє, поєє ся, так, що білий ученик дієсно голодує. До сего бачи прилучи ся ще й те, що ученикові, який прийшов з села, аде на початку взнає туго, бо не знає по іменю. Багато зараджує сему бурса „Народного Дому“ в Чернівцях, але там треба було заявити що місяці найменше 10 К. гривши, до тогож убиває в „Народнім Домі“ вже через кілька років на поміщене всіх потребуючих не вистарчає.

Се спонукало мене заснувати другу — „Селяньську бурсу“, щоб і найбільшим ученикам дати можливість учини ся, не потребуючи загинати в якихсь норах без журі чи що вистарчить хліба до надїї або свята, коли знов прийде ся біти до дому, щоб принести з дому корм на новий тиждень.

В бурсі було приміщення першого року 30, другого 50, третього 50, а четвертого року 42 учеників без ріжницї, з відмін між родом і котрого віроісповідання. Успіхи їх в науці були дуже добрі, як се в інших шкільного року було виявлено. Сего року є 3 відзначених, від прочі окрім одного дістали першу, і господарем тай ширю матерію для учеників буває

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 рублів, на пів
року 4 руб.,
в інших державах: на цілий рік 32 ер.,
на пів року 16 ер.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Русна Рада“**

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Оодинокое число 10 еотикін.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редация, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях уа. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина“ — Чернівці.

Оголошення приймає ся по 20 еот. від
стрічки. „Надслано“ по 40 еот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламний матеріал візьмі від порта.
Руконисе звертає редакцію лише на непо-
средній настановлені і залученні пазаж-
ности почтової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся по днях від 9—10 рано і 5—8
по год. крім неділі і свят.

**Третій делегатський з'їзд Всеросійського союзу
учителів і діячів по народній освіті.**

(Оригінальна кореспонденція „Буковини“).

Гніт страшиного волеві російського режиму з особ-
ливою силою відчув ся там, де потрібне було вільне
правдиве слово, се іменно в школі. Всі талановиті,
поступові, педагогічні сили, що не хотіли туманити
голів учням ідеями самодержавства, а стреміли до прав-
дивої просвіти, гинули по тюрмах та в стінах Си-
біру. Російське вчителство пересвідчило ся, що
тільки суїцидними силами можна бороти ся з міцним
ворогом. І вони почали ся низовий рух, стало моно
гуртувати ся в загальну російську спілку учителів
і діячів народної просвіти, яка відома під назвою
Всеросійського вчительського Союзу. Чимало й на-
ших учителів Українців приєднали до цієї спілки, бо
вона визнавала потребу національної школи для на-
шого народу, що живе в Росії.

Минуло два роки, й наші учителі побачили, що
справа загально-політична одесують далеко витягну-
чисто національного змісту, а тому рішили закласти
свою власну спілку, яка могла-б увійти до Загально-
Російської, як автономна одиниця на основі феде-
рації. Тим-ж національну спілку вже рік назад за-
сновували у себе Литвини.

З цією метою на 28-го травня був визначений
на Вкраїні з'їзд українських народних
учителів. Прибули представники з різних місць:
з Київщини, Катеринославщини, Поділля, Полтавщини,
Одеси — всього 25 чоловік.

За виключенням двох, всі пристали до Спілки,
яка буде бороти ся за вільну демократичну
школу на Вкраїні.

„Всеросійська Спілка учителів і діячів народ-
ної просвіти“ хоче, щоб усією справою народної
просвіти на Вкраїні заправляли сойм, незалежно від
центрального уряду.

Щоб кожна народність на території України
могла мати свою власну школу з національною ви-
кладовою мовою.

Щоб державна мова уніфікована, як окремий пред-
мет науки.

Щоб початкова просвіта була сувільною, все-
людною, безплатною й обов'язковою для всіх.

Щоб кожній інституції, чи окремій особі вільно
було вводити і утримувати власним коштом школи
і щоб програма таких шкіл не залежала від ніякого
уряду.

Щоб по школах початковій, а також учитель-
ські семінарії та інститутах, звідки виходять на-
родні вчителі, була зараз же заведена українська
мова. По школах середніх, щоб заведено науку укра-
їнської мови, історії, літератури, географії, і історії
України, й щоб кафедри тих самих наук було заведе-
но по університетах.

Зважаючи на те, що досягти такого становища
можна може тільки тоді, коли державний аад у Росії
буде зрештою організований на демократичних основах, чле-
ни спілки у політичному житті мають стояти за
перебудовування держави на автономно-федеративних
основах, і з окрема за автономію України
в її етнографічних межах.

Ідея децентралізації силів ширить ся по тільки
поміж неоновоземних народностями, а й поміж напую-
чою нацією Великорусів.

До центрального бюро Всеросійського Союзу
вчителів стали поступати заяви про потребу органі-
зації автономних правителів спілок (областних союзів)
для збільшення інтенсивної діяльності окремих груп.

Приймаючи се на увагу, а також заяви на-
ціональних спілок, які виникли багаче єдиної ся
з Всеросійським Союзом, Центральне бюро назначило
на 4-го червня в Петербурзі національний
з'їзд, аби спільно виробити умови єднання, щоб опи-
сли передати їх на загальний з'їзд делегатів Всеро-
сійського Союзу. Тільки що заснована Всеукраїнська
Спілка з свого боку післала на національний з'їзд
двох представників учителів, яким доручила позна-
комити збори з статутом Спілки й обговорити за-
єднання на федеративних основах.

Національні збори протягли ся 2 дні. Прибули
представники від Великорусів, Українців, Литвинів,
Жидів, Еотів, Молдаван, Гагаузі, Татар, Вірмен, Ко-
реїв і інших, всього 21 чоловік.

Кожен з них порокко, але горячо аналізував
прикрий стан свого народу, що має чужу, незрозумілу
йому школу, а також ті прикди, які чинить ся народ-
нім учителям націоналістам начальниками-бюрократами.

Далі приступлено було до аналізування з націо-
нальними вчительськими організаціями й до розгляду
умов єднання.

Бюро пропонувало погодити ся на умовах пра-
вої автономії, але проти цього горячо повстали Ли-
твини з Українцями. Вони говорили: „права автоно-
мія забезпечує інтереси тільки численної народності,
яка має відповідне число представників на загальному
з'їзді, менші численні народи будуть затерті, їх на-
ціональні справи не завжди будуть оборонені, а се
перечить нашому принципі, по якому сама найменша
національність має право на самостійне існування й
культурний розвиток, а тому ми стоїмо тільки
за національну автономію і федерацію,
і на інших умовах пристати не можемо.

Другі народності, відносили ся співчуваючи до
федерації. За праву автономію виступили тільки
Жиди, і були цілком проти федерації.

При дальшому порівнянні статуту Всеросійського
Союзу з національними виявила ся полна солідарність,
і тільки пункт, де сказано: „наука релігії для учнів
не обов'язкова“, викликала суперечки з Жидами, які
стояли за обов'язковість цієї науки. „Для нас, голо-
вних вони: біблія не тільки основа релігії, але й

основа національності, то єсть історія нашого народу
і ні один учитель євреїв не підпише ся під сам
пункт“.

Ім відповідали: „сей пункт доведи не перече-
ти поглядами єврейського народу; наука релігії не обо-
в'язкова тільки для тих, хто не хоче її вчити ся“. —
Але Жиди лишили ся при особистій думі й просили
занести її до протоколу.

По закінченню з'їзду представники од наших були
запрошені на з'їзд Всеросійського Союзу,
але тільки в правом хордачного голосу. Сей з'їзд з
імени позитивних мав відбутися у Фінляндії.

(Кожна буде).

„Жіноча Громада“ в Вашківцях н. Черемошем.

І ось перший кружок „Жіночої Громади“ на Бу-
ковині святкував своє своє відкриття в Вашківцях над
Чер. дня 8. липня с. р. Велика нічільна комната при-
брана поворочами, сосиновою, образами і портретами
наших людей. Праворуч Хмельницький гадить суворо
від густих бров, ліворуч батько Тарас думав нижку
думу — по середній русий дів на синьому полі на-
магав ся у тисячний раз пробити ту скелю, що від
стоїть і стає перед ним неборимою загорою на шляху
свободи і поступу.

На дворі що тільки пролив ся густий дощик, та
проте живе жіноцтво починає лавою занепадати салю
— старі жінки поморочені ніком і журбою, моторні
молодші з палкими темними очима під чорними бра-
вами, що чорнішими що здають ся при білих руш-
никах, молоді дівчата з ясними носами снування по
плечу. З єврейської Чорткової прибуло поперх 30 жінок,
з головної наділу в Чернівцях явили ся делегати
ш. Стопка і Малишка — і мизий гість др. Стопний.
Завитало і багато мужиків і інтелігентів місцевих.
Сем не аби все свято!

Сали повні — мов спінені снаї колізують ся
жіночі голови вярті білими перемітками. Атмосфера
горяча, палка — настрій поважний, оживлений. Раз-
враз підходять жінки до стола, щоб вписати ся в
члони — вже їх поперх 180!

П. Натадія Лучанська, ініціаторка товариства
отварає збори і передкладає на голову д. Стопцу, ко-
тра витав сердечно першу жіночу громаду на Буко-
вині і дає голос п. Малишній. Се говорить жінка до
жінок про жінок. Сиріє у всіх просвічених народів
прокинуло ся вже жіноцтво зі сну-бодіан і вилануло
у світ і стало до науки і праці поруч мужици. Сиріє
нахонює жінка усім пола заробітку, виборює собі
права жінки-людини, права горожанки. Ми Русини ще
й досі позаду остали у всіх тих змаганні. Може при-
чина сему невідраді умовинам нашого національного
життя, важний снет під ним від нінів сегодне руко-

6) Др. Лойо Бренцля.

ЕТИКА І НАРОДНА ГОСПОДАРКА В ІСТОРІЇ.

(Ректорська промова.)

З німецької мови переклад: Микола Левницький
(Даліше).

Виходячи при своїм розгляданні істну-
ючих відносин від чоловіка ренесансу, доходять
Маккіавеллі до чоловіка, що робить самого себе
осередком цілого світа. Егоїзм є найсильній-
шою порушуючою пружиною ділання. Він роз-
риває всі зв'язи обов'язку при кождім погляді
на користь. При тім є той егоїзм в самій річці
господарської натури. Чоловік, каже Маккіавеллі,
'1) простив радше смерть свого батька, як
утрату свого майна. А що він виходить від
того, що всі люди однакові і остануть одна-
кими серед всіх обставин, то для нього т а к и й
чоловік, є як раз чоловіком.

Хоч як великий був поступ, якого дізнали
політичні науки через те, що Маккіавеллі спро-
вадив їх від того, що люди повинні робити на
те, що вони дійсно роблять, то все-ж таки

його обсерваційний спосіб має дві глибоко си-
гаючі помилки.

Виранді звертаєть ся Маккіавеллі до при-
роди чоловіка, а все-ж таки хибє у нього
иглядання в природу річи. Він не знає ще ні-
чого про конечні зв'язки, що сполучують нища
суспільного життя. Історичні перемини являють
ся йому як діла великих людей. Не має отже
ніякої границі сила, яку він приписує штудії
державного політика при переводженю своєї
волі, й його прворности, інституціям і законам, які
він може видумати, коли має конечну здібність
і енергію. Се є причиною, чому не знайшов ся
муж, що з'єдинив би Італію цієла його мрії;
в тодішній Італії певне не хибувало видатних
мужів, що мали би відповідні здібности, але
хибувало конечних умов до успішного ділання.
Але передусім виявили ся злочасні наслідки
той похибки тоді, як маккіавелліам знайшов в
меркантильному системі примінення до господар-
ського життя. Приняло ся переконання, що
осагнення якої не будь задуманої ціли зале-
жить тільки від інтелігенції і енергії напую-
чого, а то при помочи господарсько-політичних
засобів, хоть би они собі противорічили і хоть
би природні відносини виключали їх успіх.

Друга головна похибка Маккіавелліого ле-
жала на етичному полі. Певно, спричинений
ним поступ лежав в тому, що він звертав око
тільки на те, що в дійсности було; але задли
того, що він виходив від чоловіка, як виклю-
чно егоїстичної істоти, бачив він тільки поло-
вину людської натури. Моделем його чоловіка
було морально упавше суспільство виспих плас
Італії. Але мігши як ті класи почали мораль-
но занепадати, лишили ся властивий парід бра-
вий і добрий, а в самій Флоренції показало
порушення Саванаролі, таку перевагу в на-
родних масах можуть есентуально мати етичні
моменти над егоїстичними. А як Маккіавеллі на-
водить долю Саванаролі як доказ на се, 2) що
тільки узброєні пророки перемагають, а неу-
зброєні умигають, то тут лежить несвідомість
той етичної сили, яка передне дала в руки
християнства світську владу, що довела його
до прремоги і яка мала подати абрую і буду-
чим пророкам до приготування упадку для того
систему правління, що збудований тільки на
егоїстичній хисті.

Далі буде.

1) По річці. Vilari в. п. х. III. 828.

2) Il principe, cap. 6.

1) Il principe, cap. 17.

український наріз, тратячи силу сил на поборювання вільного ворога так, що не стає вже єму ні енергії ні часу упорядкувати і справити як слід внутрішнє своє життя. Але могутня струя відродження, що послідними часами прошибла організм руско-українського народу, захопила і руське жіноцтво. І оно прокинулося і починає міркувати, як єму приложити рух до власної просвіти, щоб добути собі кращого життя. А зрозуміти своє положення потреба руській жінці доконче — яко матері, газдині, як жінці і як горожанці. Она виховує молоде покоління і має подбати про его будучини, она дає лад усьому в хаті і господарстві, она товаришка жити свого чоловіка мусить стати тісною его подругою — але не рабинею — а в руках добро і щастя родини, а в її руках спочиває доля цілого народу. Сновити як слід свою задачу може тільки жінка просвічена, а просвіту добує найкраще в агуртованих товариствах, яке подає і средства по тому і вказує такі дороги економічного поднесення. — І се як раз ціль, яку поставила собі „Жіноча Громада“.

Статуту товариства поданою вібрали п. Наталя Лучанина. Слухають, не перебиваючи — доперва при послідних параграфах починає ся оживлена дискусія. Жіночки дуже енергійно домагаються ся повної автономії в заряді своїми справами. Они чують свою силу, їх таке поважне число членів і їм не хоче ся, щоб їхні гроші йшли хоч би й в часті до головного наділу на далекі поки-що незвісні їм цілі. Они жадають, щоб їх майно на случай розвизання товариства переходило на місцевий Січовий дім, а призначений фонд лишав ся у них в ролі на рік на їх потреби, на здійснене планів, які може вже і прозвбавити в їх гонимих. Домагана, які будь-що-будь показують, що жіноцтво думає самостійно і самостійно хоче собою управляти. Та годом пізнають і они ілюзію єдиної організації, пізнають, — що „Жіноча Громада“ се жіноцтво усеї Буковини, одна ціль, одні средства, одні адобути, одне майно, що має піти в користь не окремим, не поодиноким дружинам, а в користь усього жіноцтва.

Та ось у гурті несміло сразу підносять ся ще одно бажане: Хай буде статут і права славна й то більше жіночі і діятих пристає до него. Хай буде православний! І знов у сотий раз повторяє ся історія Рікертського бадня, історія букав а духа! І знов на шляху народної роботи стим молодію ріжниця віросповідання, котру так зручно при кожній нагоді вміють підкинути вороги національної справи! Здавалося б: одне слово духа товариства не переіначить, але те слово може стати і ферментом розкладу. Очividна річ, так зовсім не думають ті жіночки, що ставлять се вперше, оно не їх вигадка — они хочуть лиш мати те слово на папері, щоб себе заспокоїти, щоб заспокоїти тих, яких бажать втягнути до товариства, заспокоїти перед можливими нападами і аргументами людей лихої волі. Але они жінки вміють відрізняти мертве слово від життя, мертву букву від живої, діяльної, щирої до них людини — і коли приходять до вибору голови, всі як одна подають голос на п. Наталію Лучанську.

А опісля починає говорити др. Стоцький. Нависнувши до передбідняць, він ще раз з'ясовує завдання товариства і вагу просвіти для жінки. А відтак вилізує на те широке поле ділани, яке втворює ся жінці, розумній просвіченій жінці — те поле, що лежить так близько неї в її хаті, в її родині, на її обійсті, в її громадї. А те поле задан темноти жіноцтва лежить ще й доси перелогом! Жінко! ти мавш бути матерією виховательною роду — а ти навіть не знаєш як слід опонити і накорити своєї дитини. Жінко! в твоїх руках здоров'я і життя усеї родини — а ти не вмієш по людськи зварили страви... Жінко! ти мавш віддати красу в собі і в своїм оточенні — а в тебе в хаті бруд, а в твоїм оточенні буря не цвітє, а на могозках твоїх найдорожших на кладовища хабує вище хреста виростає... Жінко! ти мавш бути матеріальною підмогою в газдинстві, а ти не знаєш корони відойти як належить, через твоє неутівство заводять ся оно нїнаше. А світ не стоїть, поступив — а наука чить з пустарів добувати скарби. Глянь! які поради у других просвічених народів у Чехії, Німцї, Французї!... І перед очима присутних малює бесідник життя і спосіб газдинства західних народів, вказує галузі промислу, які они використовували, а які в нас ще й не тикали, а як раз підходять в обрій жіночої праці. Се не пусті слова, се живі слова очевидця. Се говорять не руські посол, се говорять європейці, але не той, що по чужині розсидає скарби рідної землі і рідних почувань, а європейець, що зобразив, єврейшину чужою одорою верно, щоб засягти его на рідній ниві — що зобразив-визав проміни чужого сонця і зірнани, щоб просвітити ними темряву у рідному краю. — А тепер ось душу рад би вговорити перед отим збором, рад би в отей жіночї серця віддати весь свій жар і знанє, рад би в отей жіночї руки закласти долю будучини руського народу.

Падають наші слова, іноді терпкі, болючі, докором некучі... Але слухачі жінки не оскорбляють ся — они надто глибоко відчували правду сказаного, але они і почувають, що і вона не востєм по їх боці. Он там в кутку стоїть стара висока жінка. Слухав уважно, а відхилучи раз-по-раз, признає правду сказаного бесідника. Може згадала, як і єї такою молодістю жіночною дитиною ще віддали замуж і позабавом їй дитині самій прийшло ся виховувати другу дитину — їй самій дитині прийшло ся відразу стати жінкою, матерію, газдинею. З чим увійшла в новий

світ? З яким знанєм життя? з яким знанєм своїх обов'язків і своїх прав? Хто мав єї сего навчити? мати, котру також вітало з роду не вчила? — муж, мало що більш просвічений від неї? — школа, до котрої она не ходила? — ніжки, котрої она не розуміла? — хто і коли думав про неї, дбав про неї нїнаше, як про робучу силу, доконечну в живім домашнім інвентарі?... Та ось настають нові часи, нові люди: она вже стоїть над могилою, але єї унутрі, всі оті молоді дівчатка она вже нїнаше ховати муть свої діти, нїнаше газдувати, нїнаше жити — краще, ліпше — по божому і по людськи...

А там під стіною оперло ся молоде дівча в пишній вишиваній українській сорочці і оксамітнім жупанчику. Товаришній ніжний провіс, рівні брова, карі очі. Та на білім, диточім що чоловіку зекати вже тїні задуми — знак, що се донька українського народу. Там над срібнотентом Снігом вчили єї любити о а с р і д і е, нїтомо над асе; але тепер вслухуючись в слова бесідника, чує она, що возмиза шанка і жупани не приймає ще долі народона. Она думкою мірять ті простори жіночої і громадської діяльності, про які говорив шановний бесідник і в єї душі нажить ся може явраз питання, на яку дорогу ступити тепер їй, інтелігентній дівчині — на ту, що веде в країну особистого щастя? Чи на ту що пропонує твердий обов'язок? чи на ту що, не їй калічить ноги цілковито поквита для волевої бездоля вої рідні?... І думки молодого дівчати мон стало білях пташиний розбїгли ся усіма трема шляхами.

Бесідник сівчича. В відчиненій вікна повіло холодком. Жіноцтво заметушило ся. Он там їде по руках червоношвейних лист, на котрім перші жіночі збори засідають щирій прихвїт д. О. Поповичеві, першому ініціаторови організації буковинського жіноцтва. Дівчата і жінки хапають ся показати на картонні свої імя. — А там знова оглядають мапу Русь-України і нижки, якими Голошний Вадік наділав нове товариство.

В останнє вперше ся поважні звуки народних гимнів і жіноцтво розходять ся домім.

На дворі стояв тишій, літній вечер. Земля, промочена дощем, дивилася повною грудію — послідні проміни сонця ховали ся по чьотому півні Черемоша...

К. М.

Події в Росії.

Атентат на генерала.

В петербургському парку австрійські молодий 26 літній чоловік генерала Козлова. Убийця, якого зловлено, заявив, що се була помилка, бо кулі були призначені для Тренова, за якого він уважав Козлова. При убійстві знайдено фотографію Тренова. Козлов не брав участі в політичній діяльності.

Заняття Терористів.

Терористи заявили, що свою убійчу діяльність, яку з покликаним Думи спинили, розпочнуть на ново.

Член Думи в нара.

Цар прийняв 16. с. м. члена Думи Шінова на довший відпочинок і предложив йому утворення нового кабінету. Шінов відказав і радив царю утворення кабінету з самих падеців. Далше подав він царю вірний образ погрому в Вілнестокі. Авдєєвична трепала дві години.

Віче козаків.

В Москві відбуло ся в неділю віче, в янім взяло участі 87 делегатів козакських відділів, що стоять в Москві. Ухвалено 2 резолюції. В першій обговорено несправедливе поступоване офіцерів з козаками і жадано комісії для вилітєвня в справі налужить старшини. В другій поперед козаки всі жадали, предложені Думі і зажадали, щоб сейчас оголошено право гарантувати козацьку свободу і скликано конституційний парламент. Обі єї резолюції відіслали надотам і партії діла в Думі.

Сибирійська чума.

В губернії гродніській вибухла на границях сибирійська чума. Кілька осіб померло.

Розруха в Петербурзі.

Вчера прийшло до кровавої битви в передмістях Петербурга між революційними а реакційними робітниками. — Вечером переїзав потяг якогось панного жоніра. Задан сего панала товня, около 3000 осіб, на потяг забаранадувала тор і обидувала потяг панами. Богато осіб ранених. Одному робітничови удадо ся товну успокоїти.

З'їзд імператора Вільгельма в царю.

Як доносять з Петербурга, відбуло ся стріча царя з імператором Вільгельмом, нїнаше помімо всього демонстрована і то на німецькій ґрунті.

Телеграми „Буковини“.

Дня 16. липня 1906.

Відень. Комісія виборчої реформи почала нараду над поділом округів в Тиролю. Але що зайшав дисеренції що до жадає між німецькими Тиролянами

і також між христ. соціалом Шрафлем а німецькими народопісцями і клерикалами задан того, що єї зробили межі собою компроміс без христ. соціалів, перервала комісія наради над Тиролю, щоб уможливити нові компроміси пересурали. — Опісля прийшла комісія розділу округів і число мандатів для Шлесска.

Вайцен. В тутешній нїзній голодують 4 уважені соціалісти, тому що директор вважний заборонив унітарному Тарчаєви дописувати в нїзній до соціалістичного органу „Нерзава“.

Білгород. Случина вибрала Алоновича на президента, Мілана Гуріча і Врачича (старого радикала) на віце-президентів случини.

Нью Йорк. Республіка Гондурас виповіла Гуатамалі війну. — Гуатамалі зїстали коло Платанар побиті армією сан-салвадорською і стратили 2000 людей. Обі республіки прийняли предложення Задивних Держав розпочати мирні переговори.

Гонконг. Минаючої ночі напали морські розбійники на корабель „Saihat“ 50 морських миль від Вучау. Ранено одного англійського місьонаря, одного хінчича і капітана корабля. Розбійники утіли.

Дня 17. липня 1906.

Відень. Парламент продовжує нараду над торговельним договором з Швайцарією.

Бордо. Пожар, який панував, через цілу ніч знищив фабрику одних Морелі і Грем. Шкода вивисить три міліони франків.

НОВИНКИ.

Чернівці, 17. липня 1906.

Посла д-ра Штраухера, який так неустрашино бероник жидівські інтереси на засіданні делегатів, уступаючи ся головне за переслідуваними і мучаними Жидями в Росії, витала величаво вся жидівська черновецька громада, всі товариства академічні, просвітні і добродійні, на черновецькій двірці 17. с. м. рано підчас його приїзду з Відня.

Охорона наших старинностей. В четвер, 12. с. м., удали ся делегати центральної комісії для артистичних і історичних пам'ятників у Відня, нп. проф. унїв. др. Володимир Мізькович а Чернівці і др. Макс Дворжак з Відня до Суази, щоб оглянути стінні малюнки в мнастирській церкві св. Юрія, яку тепер відкопавють. Після ухвалення центральної комісії повинні єї малюнки бути обчищені, обшиті і занісеровані. Се те виконує тепер віденський малюр Ганс Фіртельберггер. При іробах показало ся, що під тинкою знаходять ся добре удержані малюнки. Коли їх відкрито, то серед поділу ствердили присутні, що се знамениті зображення. При сїм показало ся, а ними вандалізмом пенсено єї прикрасні пам'ятники. Через найбільше дворій і вікон зничено архітектонічний стиль сїї церкви із XV. віку, а також і образи написані в збиточний спосіб. Цілі партії образів відкупані і замазані. Професором В. Мізьковичем наземить ся поділя, що він перший звернув увагу загаль (прим. відчитави в руській іст. тов. в Чернівцях) на вагу цих пам'ятників, які нам закидують навіть єврейні праї, а також нїсє протест (разом з руським історичним тов. в Чернівцях), проти вандалізму, який був би в коротнім часі позбавив наш край таких дороговціностей. Проф. Мізькович підняв також першу св. Деметрію і там знайшов малюнки, які заслугують на ліпшу охорону, як до тепер.

Транспорт російських емігрантів. В послідній часі переїзджать богато Жидів з Росії через Буковину а також і ті, що поселили ся в них, до Аргентини. Везуку паміч в дорожї дістануть они від єпомагающего комітету. Чередечера виїхало знову 111 емігрантів.

Віче руських академіків у Львові. В неділю відбули ся допівочні збори руських академіків з цілою Австрією у Львові в селі „Народного Дому“. Подієні часониси доносять про се нїсє: Народи почали ся рано а оїнічили ся о 8. годині вечером при оїніучасті понад 300 студентів обого пола. На нарадах були присутні три руські проф. унїв. Колесса Дієстрийський і Грушевський. Провідником зборів вибрано п. Панейка, заступниками пп. Цеглявського і Льва Ганкевича. Справу українського університету реєрував п. Володимир Левинський. Резерент поставив сїдуючу резолюцію, яку і прийнято: „Українська молодіж ноїх вєсних наукових закладів зібрана на вічу вєселеву українським слухачам львівського університету своє признанє за їх борбу о утворенє самостійного українського університету у Львові і визнає їх, щоб они в найближчим часі розпочали ішо а більшою енергією аплїю в відновленні наїрїм“. Підчас наради порушено і нїнші справи як загальне голосування, Державну Думу в Росії і п., але резолюцій не ухвалено. Ухвалено лише ішо одну резолюцію, яка признає, що Жиди повинні мати ті самі права, що і нїнші народи і апелує до Жидів, щоб они не занисували ся на університет яко Польня, бо підтак зредукує ся відношенє поодиноких народностей в університеті до властиві

ПЕРЕДПЛАТА № „БУКОВИНУ“

и Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на шість років 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сат.
и Росії: на цілий рік 8 карбованих, на шість
років 4 карб.
и інших держав: на цілий рік 32 ср.,
на шість років 16 ср.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 мор. (вкл. 9 рублів або 34 єр.)
а на рік року 9 мор., вкл. 450 р., або 17 єр.
Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація, і експедиція

и Чернівцях уа. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“

Оголошення прийняв як по 20 коп. від стрічки „Надіслане“ по 40 коп. від стрічки. При члентівних відомостях відомості про роботу. Рекламувати неможливо відомості від стрічки. Рукописи виставляти редакції журналу на поштову адресу: редакція журналу „Надіслане“.

В справах редакційних можна устаткувати по-різному: як на дні від 9—10 рані і 2—3 по пол., крім подвій і олівит.

Грошолупам рве ся!

(V) Прийшло до сего, що Вільді кривий мушт сам впасти в сирани правого банку, піддаючи їх строгому обговоренню на засіданню із 17 днів. Комуніст правого банку оголошено ним і урядовій Czernowitzer Zeitung, що — зовсім аргументо — боронити господарю в кривий банку проти звідків, які підносили ся проти него на волосних тили нічкх в Сучавщині. Тільки ж та оборона дуже здержана а часами переходила і в анирадування, має на план ратувати добру славу правого інституту і зовсім не виключає ані не заперечує того, що робити на рахунок правого банку чесні еміліанти н. Луку, які того, як довго приходять ся ждати сезинам на пожинки, ані того, що кривий банк динини дивом отворив свої виси і для лихварних тузіл! Що бачи неспри комуніст сей звернув ся кривий Вільді із окремих залівом до уирали правого Банку, щоб вона строго придержувала ся постанов банковий статутів, які рішучо виключують жеск ний ще посередництва при удіюванню позичок гіпотетарних поза райобязаньськими касами та їхніми соціалам.

Отець зазнав се занадто зрозумілий зусуд на дотеперішню методи, яка завела ся при уділянонню гіпотетичних позачок із краєвого банку. Родина Оичулін, яка досі зробила вже тільки інтересів на політику, думок і краєвий банк, пасивований для рятунку буюковинських селян, обернути радше на збогачування власних кашених, які потребують гроший силу сидіння.

Скарж на правий банк підносило ся до нього чимало. Ось недавно жалів ся на него на віденьсьім єпископівім конгресі ніхто інший як такі союзники Володиха — бун. підпоручники німецьких кредитових інституцій, закладуючи банкови дорожничу кредиту, а що такий заклад піднісся проти управи банку Володиха із Сучавщини, закладуючи грошодунам, що вони з прав. банку зробили ділку верову для себе. Загид сей опираєть ся господарієм чернов. репрезентації моравської аскурації гіпот. позачок, яку веде ніхто інший, як шваґер банкового президента Луїна — інжінер жєл. державних і посол Тат Оичуа; генеральним директором є і в Варні є знаєа другий шваґор н. Луїна пєр. др. Андреа Оичуа! В погоні за найбільшими аґєнсами обстоєа отєа аскурація єґїно аґєнтіна цілу полосуку Вуковичу, а ціи аґєнсієз родичнієз аґєнсієз дієнієз поводи до того, що прєсто зібрали

свої руки не то асфальтували позички, аби посеред-
ничити в надбавлявних гіпотечних позичках. За те зби-
рав вона без вини величезні суми не з когось вишнього,
а з бідного, в-требуючого кредиту мужика, якого
дуже часто агент що й сам підсилює до брами може
й аніжної позички, який тим самим загрожує власної
приватної підкожу економічну незалежність, соціальна,
підняючи його в надмірне задоволення.

Проти сего нечуваного поступовання підняв ся грімно протест самих Волохів. Бож се річ вігде не видава, щоб кохтом ірмь робив хто такі інтереси на мужицькій шквірі, як неовіновані емісенті Буковини, які свого часу тільки трубили про будуче уиромисловлене і піднесенне Буковини. В слід за тм протестом волохського народу заложив свого veto і графський Вадут, який впрочім не входить в орбіту діяльності громадівів як посіаін, що так зветувають наріз. Се пробачай ба й робота вже ємкі із виборів, дарма що атац Багатірець радить Волохам „согоднешній“ щоб тільки удержувались в горі патрони, які вони держать си волохські привіностей, „сиче паридемі“ епипіи. Тількиш є певні позначки, що помпрена без видажного осуду й пошарана громадівів не буде і між Волохами!

Русини-ж нашенно ошанали грошодуїську кайку
не від нині, добачивши всю протируску їдз затоману
у їх солодких словах, тож більше над сего справною
годі розводитися, тільки звернемо що увагу наших
патріотів на превінції на те, що грошодуїни, тратячи
терен між Водозами, закидають свої сім'ї в надї агентур,
моральної ассуранції і на ошні села, та тут жде
їх лиш оден провіст і те: Прощ віз нас!

Третій делегатський з'їзд Всеросійського союзу
учителів і діячів по народній освіті.

(Оригинална кореспонденция „Бундизми“).

(Konert).

7. червня виборський об'їзд поміг більш, як 300 чоловіків з парламентського міста під захист маленючого, але вже видного народу. В вагонах чути живі розмови на політичні теми, партійні суперечки... Ось уже й Виборг. Від двірця до пристані посунула маса людей з валізами в руках. На пристані стоїть на колісках 3 нелегальні пароплави. Вони поспішають завантажити місце. Рушійні. З перельного пароплава залу-

нава революційний вісник. Її відхилили другі і понесли
ся вони могутньою хвилею через тихі фізичні озера.

В зарані обібраному місці відбуло ся перше засідання.

Голова зборів пропонує ушанувати хвилину
товаришів, що загинули в боротьбі за волю народу.

Подімаєся тата, похоронна, революційна пісня,
що глибоко зворушує чужі душі й не має однієї очі на-
казувати ширі сльози.

3. спротивданні бюра виявило ся, що за 5 місяців репресий погіршило 80% чоловіка учительства; з них 5 забито на смерті, 170 стратили посади, 548 заарештовано, 25 вислано, 25 вислано в далекі губернії, 21 перебравши на становищі педагогічних; та ці відомості далеко не повні, в дійсності загальне число доходило до 1000. Матеріальні збитки бюро вважало більше 5.000 руб.

Додатково уповноважені делегати знайомили збори з діяльністю окремих груп емігрантів на місцях.

З цих відомостей видно, що народний учитель відіграв дуже значну політичну роль на селі. Він новим патетичним агітацією в такий вомажний заклик, куди ніхто не звеладз ні один представник постванних партій.

Далі приступило було до самого найважливішого питання: лишити Союзу і на далі політично-професіональним, зрим він був досі, чи переформувати його в чисто професіональний?

Учителі соціал-революціонери, що складали більшість на цих зборах, стояли за програму політично-професійну, покладаючи на сучасні обставини

причому про чистоту професійної діяльності не може бути й гадки. Їх підтримували Українці з Литвинцями. За професійну горічку обстоювали соціал-демократи, піднімаючи свою пропозицію так, що до професійного Союзу пристало більше членів. На цьому ґрунті знамалися всі горічі партійні співірки, які протяглися сапливо 1½ доби.

Безпартійні також більшістю схизми ся на бік професіоналістів. Рішено було перетворити секцію на професіональний.

Далі розглядаємося ще кілька пунктів з боку програми і тактики, і однієї з її була утівалені одностайно.

Умови визнання з національними свідками в принципі були визнані, і бюро обіцяло прислати своїх членів на майбутній український національний з'їзд, щоб прийти до вичерпної згоди. Збори протягли ся на 4 дні. За цей час приїжджали посли від трудової групи, аби визначити учасників з сучасним станом групи.

7) Др. Любо Британов.

ЕТИКА І НАРОДНА ГОСПОДАРКА В ІСТОРІЇ

(Ректорська промова.)

В п'ємцелюї жови перерів: Миколѣ Девидцькый

(Далше).

Се провадити нас до другої еманципації, що відбула ся побіч поганської еманципації, на християнській основі.

В тім самім часі, як Маккіявелі ділав і писав у Флоренції, збудив ся на північ під Альпів релігійний рух, реформація, якої не узгаданим ні одним словом муж, що так бачив звертанн увагу на всі важні явища свого часу. Не є моім завданням, писказувати яку не будь критику над науками, що їх голосили реформатори. Одначе мушу піднести ті з поміж їх наук, що мали дуже великий вплив на пере-стрій політичного життя і думання. Одна наука була така, що Бог не на те сотворив чоловіка на землі, щоби утікав н світ, але на те, щоби на світлі служив Богови, а друга; що одиници не повинна угинати ся перед ніяким вишнім авторитетом в своїм внутрішнім, найсвятійшим переконанню, а тільки перед божою правдою, що єї сама пізнала. Хоть перша наука стояла в суперечности до світтового відхирання, яке аж до сього часу приворучало ся, хоть власність на земельних добрах, змагання до їх набування і до багатства, як також і торгівля, (як природна konieczність) являли ся складоними

частинами ладу, якого хотів Бог, бо що більше, виправдану навіть побирання відсотків,¹⁾ то критика, якою кождий міг послуговувати с навіть на найсвятішому полі остатків біблій-них наук, мусіла значайно вплинути на само-стійність одиниці на всіх областях. Але полі-тично іще важливішим був кальвіністичний цер-ковний устрій. Після Кальвіна відігнали вірні державі тільки в світських справах. У всіх душевних і церковних справах не має світська власть нічого приказувати. Тут є суверенна церковна громада. Она не тільки може ставити ся супроти рішенням держави в справах віри, але мусить також виступати проти їх, як вони перечать вірі, а про дотячні випадки рішають одиниці, що творять громаду.

Так отже підоміснено, що після Кальвіна мало існувати між церквою а державою, а самій основі мало що ризишло ся від того, на яке борода ся столітними католицька церква. Основна-ж різниця між старою а новою вірою показала ся в одній підмуні. В католицькій церкві наували авторітет і традиція понад вірою; она змагала до пановання над державою, аби держава змушувала одиниці до призвання с авторітету. Одначе після Кальвіна а віра сиравою соніги і божого просвіщення одиниць, а церквою сумою вірних. Після нього лежала отже точка важкости в одиницях.

Калінінська церква організації викликала острах серед пануючих. Вони стали ученими Маківведьного. Судьба хтіла, що книга свободолобного патріота стала підручником свосійльного пановання, наукою державного резону, що дозволяв пануючому на всіякі надлютва, як се тільки лежало в його інтересі. Сей державний резон домаган ся підчинення релігії як поліцейського заведення.²⁾ Але отсе повстала релігійна наука, що обістила незалежність совісті від авторітету і традиції, а евентуально робила навіть нахії на опір. Зручно використано се проти новаторів. Таким чином боротьба о нову церковну організацію стала дійстне борбою між поганським ренесансом, а ренесансом на християнській основі і в тій боротьбі послуговували ся супротивники посідним Маківведьном в такім змісці, як його тоді розуміли. Вираді часи, в яких можна було нисьма Маківведьного друкувати тільки за панським дозволом,³⁾ уступали і дали місця поборюванню тих-же Єзуїтами. Але як наші інгольштадські товариші палили Маківведьного *in effidie*, то діяло ся те тільки *in effidie*.⁴⁾ Вороже становище Єзуїтів проти нього мало свою підставу в його змаганню, виручити державу від церковного пановання, а не у ворогівстві дотично його байдужности що до оббирання

²⁾ Florentin, Machiavelli, Discorsi L. cap. 11—16.

²⁾ Дани Burds-a похуи до його видання Prince стор. 2.

⁴) Hopinn. Villari II. 371. Bard. n. n. x. 48.

¹⁾ Дни Каммунальте, Johannes Calvin, seine Kirche und sein Staat in Genf. I. 429.

в державній Думі і просити їх передати народу, що надії, які він покладав на трудову групу, здійснились тільки тоді, коли сам народ активно підтримує її в страшенно важкій боротьбі. Фінляндія призвально віднесла ся до руських учителів. Вони прислали привітання зборам в лондоні представників від учительства, студенток і червоної гвардії. Самі наглядати двоє російських шкільних, з яких один вів учнів у в'язницю, а другого співбачили і демонстрували на зборах. Описи з загальної згоди учителів, Червона гвардія взяла його під свою охорону і винесли тільки тоді, як всі делегати розійшлися.

Часті мітинги в Фінляндії дуже не до подобили петербургській адміністрації і вона налагодила ся наладити козаків на фінську територію, та Фінляндія загрозила жовтими страйком і припинила такий робом її заводи.

Подамо ще короткий зміст найголовніших резолюцій і постанов а'нду:

Визнаючи, що для успішної боротьби за народну освіту, все учительство мусить з'єднати ся в одну міцну спілку, і покладаючи, що кожен відповідний учитель сам візьме участь в політичній діяльності, а'нд постановив увійти в статуту спілки політичну платформу.

Беручи на увагу, що загальний економічний та політичний стан Держави з кожним днем гіршає, що завдяки злочинній політиці уряду він не може бути розв'язаний мирно, що найціннішим оборонним народних інтересів є саме зараз трудово-парламентська група, а'нд постановив висловити їй своє привітання і просити її ірміно стояти за ними і інтереси трудового народу.

З свого боку спілка обіцяє підтримувати трудову групу,

організуючи постійні зв'язки з нею;
ширючи між народом правдиві погляди на працю трудової групи;
збираючи потрібні їй фактичні матеріали;
розповсюджуючи відомості, резолюції і другі її видання.

З'яв мусить бороти ся за реорганізацію державного ладу, за проведення в життя демократичних та соціальних принципів, за широку автономію всіх національностей в Росії, за те, щоб через Установче Зібрання зомла, власть і воля перейшли в руки народу.

Отримавши боротьбу за вільну демократичну школу головним завданням поступового вчительства, а'нд висловлює бажання, аби всі учителі, як початкових, так і середніх шкіл, з'єднали ся в одну загальну спілку, злившись своїми силами перетворити поміж однією і другою школами і складали б одну велику сім'ю вчителів народу. М. Л.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Нові мандати.

Комісія для виборчої реформи поновила в останнє Тироль, ждучи нових самі інтересовані не дійдуть до якогось компромісу, а на те приступила до покла-

засобів.⁵⁾ Однак в практиці тріумфував дивним робом формально поборовавший Маккіавеллі, в практиці, що є не раз примінювано против ренесансу на християнській основі.

Конфлікт між старим а новим поглядом розіграв ся вперше в Женеві. Тут утворили Кальвін незалежну державу, панував в ній, боронив її, утримував її і зробив її осередком руху, що стряс Францією, тріумфував над іспанським пануванням в Нідерландах, що мав опанувати Шотландію і Англію і що ожизнив американські держави.⁶⁾ Незвичайне значіння для нашого помічання має розвиток у Великій Британії.⁷⁾

Англійський індивідуалізм спричинив крайній розв'язок релігійного індивідуалізму. Вже Елізавета була його супротивницею, а ще більшими супротивниками були Стюарти. Яків І. сказав: не має єпископів, то не має і королів; а його нагігали загнали індивідуалістів до Америки, де вони оснували громадське життя, що спочинало на їх засадах. Під Карлом І. дійшла до історичної рішучої боротьби суперечності.

⁵⁾ Порівн. Маріана, de rege I., 7; даліше з'являється Actona вступ до Burg-ового видання Principe. Боттго-ро підписав навіть так далеко, що поручив всі свої засоби до поборовавання чужої віри, підчас як формально поборовавав Маккіавеллі.

⁶⁾ Порівн. Кампінгхольд, I. Calvin, seine Kirche und sein Staat, два томи; даліше 1. Beber, Geschichte der Darstellung des Calvinismus im Verhältniss zum Staat in Genf und Frankreich. Гайдельберг 1836.

⁷⁾ Порівн. передусім Байнгартен, Die Revolutionskirchen Englands. Липсик 1868.

годи внесених мандатів. Тепер вже закінчили посередництвом през. мін. Бека можна вважати компроміс в справі Тиролю майже довершеним. Після його одержання Тироль о три мандати більше, чим се проєктовано, себто загальом 25 мандатів. Один із них буде реституцією італійського мандату в Тренто, один пізнішою тирольський мандат мідський і 1 мандат т.з. лічливих ставий. — 15 мандатів внесених розділено тими після кінця проєктованого правительством, при чім Німці одержали 9 мандатів, а Чехи й Поляки по три. Славянські посли, вимагали побільшення слів. мандатів, мотивуючи се тим, що Німці на Шлеску є 40 проц., а Чехи з Поляками 60 проц. Коли їх внесених перенале, вони згодилися його як волим меншості. — По сім приступлено до нарад над клясами судетскими, які зовсім вимагають порозуміння Німців із Чехами. Сам край Чехи вислав до парламенту 110 послів, себто четвертину всіх послів. Досі було на сах 110 послів 44 Німців, а 66 Чехів. Після проєкту Гоген-лового мавби тепер розділ мандатів для сего право становити пропозицію 59 : 72. Та на ній нема попи що згода ні з Німцями ні з Чехами. Німці вимагають для себе 57 мандатів із задержанням 72 мандатів чеських Чехи знова хотять ще 3 нові мандати, не дуже то противлячись, щоб о те саме число побільшити й мандати німців. На певні случаи можна рахувати, що до Чех прийде до згоди, та що сей край дістане загальом 128 мандатів. Моравські Німці держуть ся проєкту Гогенлового, за те Чехи вимагають рішучо, щоб їм дали ще 3 нові мандати, не підвишуючи числа мандатів німців. Чехи згожують ся остаточно, щоб Німцям дати компенсацію за ті два чеські мандати деє поза судетскими країнами, але на се ніхто не пристає. Німці. Оттак утворено в Тироли, Чехах і Моравії нових 11 до 13 мандатів. Через се а йменно через 3 тирольські мандати зрієб значно більш німцями-романським, так що правительство — як довідує ся „N. fr. Pr.“ — для удержання рівноваги готове дати Галичині ще 3 нові мандати, так що парламент готов числити 513 послів. Цікаво лише, чи правительство думає надати новини галицкими мандатами Русинів, чи готове їх віддати лиш польським шляхті на глум всякій справедливості?!!

Із комісії для виборчої реформи.

Комісія для виб. реформи розпочала наради над розділом виборчих округів для Чех. На передвечернім засіданні постанови посла Цічора внесені, щоб число мандатів з Чех підвищено до 125, то є: 75 для Чехів а 50 для Німців. Посол Хоп постановив внесені, щоб число мандатів підвищити до 128, а то 80 для Чехів а 48 для Німців. По промовах послів Штайна і Хопа перервано наради з огляду на переговори, що ведуть ся між чеськими і німцями послами.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Віттерковне засідання парламенту розпочало ся о год. чверть на 12-ту перед пол. По аложенню мандату до виборчої комісії пос. Гомманом заявив президент палати Феттер, що голова економічної комісії

між королем, що держав ся єпископської церкви, а сполученими презбітеріанами і індепендентами.

Карло І. був Маккіавеллістом, зовсім після італійського зразку. Не дикуючись нічого, умовляв ся зі всіма партіями, постановляючи в душі не додержувати приречень жаднів з них. Безглядний у виборі засобів, старав ся перехитрити кожду партію, щоб тільки довести до краю свою волю. Він думав, що при помочи всяких насильних способів, примусу і підступу зможе керувати ходою річей тільки в своїм врозумінню, а що був зручний і не лякав ся ані хитроци ані сили то був би тріумфував в явній небудь італійській тиранській державі. Однак против нього не стояли безверні що до обичайности Італії, а мужі, з яких кождий був готовий посвятити ся з радної душі за те, що лічни за божу волю. Релігійний ентузіазм, над яким посмішкував ся Маккіавеллі з приводу саланарольського руху подав тут в руки пророків зброю, що мала забезпечити перемогу християнському ренесансу над поганським. Во в побідах Кромвеля тріумфували обичайні ідеї реформи, над поганським Маккіавеллізмом Карла І.

Але побіда викликала нову кризу. Перебіг боротьби довів в рішучий спосіб односторонність Маккіавеллі, що бачив в людині виключно тільки егоїстичну істоту. Перемога індивідуалістів мала на ново показати неспроможність примінювання повзятих етичних поглядів до господарських і політичних справ у світі.

(Даліше буде.)

подав йому до відома, що послы Фальонхор, Пігулян, ки. Санага і Вуконіч не явили ся на трех а черги засіданні агаданой комісії, не подавши на се ніякого оправдання. Через се після § 28 регламенту треба вважати їх за виступаючих із складу комісії, а рівночасно розв'язати на слідуюче засідання доповнюючі вибори до комісії на їх місце. (До справи сел, яка кидав п'яке світло на „робітничість“ деяких послів, треба замітити, що пос. Пігулян не міг брати в останній час відъїзду в нарадах парламенту і поодинокі комісії через відому важку пригоди, яка дучилась його сивони. — Ред.) По аложенню през. міністром книту австр. п'ятовий депутат відчитав інтерв'юваній. Між иншим інтерв'ював пос. Ровичу в справі відомий намісник гр. Петового до славного населення в Галичині, в справі подій в Нижній і Лодській, в справі до тепер не узгаданой інтерв'юваній, що до виборчого руху в Галичині і в справі переселення Русинів в Силезію. Пос. Яворський інтерв'ював в справі повстання староства в Бережанях супроти руської змови. Описав по короткій дискусії палата налагодила торговельний транзит з Швейцарією і приступила до дискусії над удержанням німичної залізничної. Пос. Едленберг критикує ситуацію уложених бізнесу німичної залізничної. Різнородними оцінками піднятою царю доходів, щоб авторгувати більшу ціну куна. Держава буде мусіла починити більш інвестиції. Міністер залізничної. Держата заявила ся за удержанням німичної залізничної. Потім обговорює справу удержанням сел залізничної з огляду на відносини з Угорщиною. Північна залізнична обіймає цілу угорську стіть пологому на північ від Дунаю з станціями на границі Австрії і є в посліданню лінії „Богумін-Границя“ і станції Богумін, отже найважливішою ліній границей до Німеччини. Коли би прийшло до удержанням залізничної богумінської, мусіла би ми звернути ся до німичної залізничної і на відворот, коли удержалимо північну залізничну, то маємо супроти залізничної кошицько-богумінської власть в руках навіть в тім разі, коли ся покладила не буде удержанням. В справі реорганізації державних залізниць оцінили бесідники, що теперішню організацію треба узичити і завести наврам купецький. Північна залізнична, дуже добре ведена під купецким оглядом, буде віддана окремій дирекції, а починивши нею досвід дідути пошадливий матеріал до повної реорганізації всіх залізниць. Бесідники обіцяє, що правительство не порушить про сів нагоди народного стану послів і не дасть вигнути економічного підприємства в національні спори. Що до урядників німичної залізничної бесідники хоча зробіти все неможливо, щоб вони задержали свої теперішні платні. Пос. Штайнвандер а за удержанням залізничної, однак правительством проєктована не можна прийняти, бо годі, щоб міліони населення платили контрбуцію на користь кількох фабрикантів і власників козалень. Бесідник є за тим, щоб північну залізничну удержувати на підставі концесії а не умови: тому домагає ся відкинення умови заключеної між правительством а північною залізницею. По перерванню дискусії над удержанням німичної залізничної, узгадено закон про примане галицької залізничної правий характеру публічного. По сім проєктован пос. Круауковський ім. комісії для нагали справознав в справі Ельдерша і Малаїка. Комісія вносить, щоб палата виразила н. Ельдершова нагали за те, що він кривує до н. Малаїка: „Ти маже все німцями“. Пос. Ельдерш замічає, що постанови палати має лиш формальне значіння, бо та палата — як звісно — не спосібна поладнати такої справи. Проти гр. Штернберга, який накидав ся навіть на корону, ніхто не вважав ся підняти протесту; зайня у Веспіміці на порядку денним; ови наизнали сторонників бесідника „червоными псами“, анархістичними лицарями Франца Йосефа і т. д. Коли Малаїк отворив панку, бесідники мусіли проти него виступити, бо знав, що з уст Малаїка зараз пойдуть лайки. „Веспімоцка мала“ дуже відповідал особі посла Малаїка і бесідники маже те доказати. Потім, як веспіміці і соціял-демократи вичислили обидливі слова, ними звинувачили себе обидували, підчас чого спав пошл гряд обид обома із боку пос. Штайна, приступлено до голосування. Однак для браку консенсу треба було засідання замінити.

Слідуюче засідання парламенту має відбутись в п'ятницю. Після чутко має воно бути яке й поспідне в сій сесії. В друге має би парламент вибрати ся аж в осіні.

Події в Росії.

Загальне положення.

Борба реальна із партіями поступовими доходить до найвищого напруження. Положені кабінету тепер позначливо похемне. Горемінін вже вибраний ся на літо до міністерської відлі, але се відтам відлякано. Старий кабінет держить ся при власті лиш через те, що ніхто із ліберальніших бюрократів не хоче обійти спадку по Горемініні, не находячи в Думі відповідної підпори.

Перший закон.

Оголошено вже в урядовім дивані царську санкцію на закон про 15 міліонів на запомогі для

Ціна оголошень за однією строкою: Ціна сторони 80 К., 1/2 сторони 40 К., 1/3 сторони 26 К., 1/4 сторони 20 К., 1/5 сторони 16 К., 1/6 сторони 13 К., 1/7 сторони 10 К., 1/8 сторони 8 К., 1/9 сторони 6 К., 1/10 сторони 5 К., 1/12 сторони 4 К., 1/15 сторони 3 К., 1/20 сторони 2 К., 1/25 сторони 1 К., 1/30 сторони 1 К., 1/40 сторони 1 К., 1/50 сторони 1 К., 1/60 сторони 1 К., 1/70 сторони 1 К., 1/80 сторони 1 К., 1/90 сторони 1 К., 1/100 сторони 1 К. — Анонси обчислюються після обсягу місця на підлягаєтьому текстові.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрику: Надіслані і Оголошення редакції не підлягають.

При кількостях або при річних замовленнях, значний ескупт.

Дрібні Оголошення виходять друком (робі), членили на по 4 в. від півдня. Підприємств за якими жаргани почтованих по принципам ся.

В Чернівцях лишень 2 джк!

У вівторок і середу 24-го і 25-го липня
на свинській торговиці.

Вечірні представлення є такі самі як по полудневі.

Всі місця знаходяться під непромокаючим накривалом

Buffalo Bill's

Wild West

Congress of Rough Riders of the World

(найочайдушнійші іздці в світі)

під особистим провідом полковника

W. F. Cody (Buffalo Bill).

BUFFALO BILL

містяться в стрільню з коня, нечувана пенія у вичувально до ціли із гальонуючого коня.

100 ІНДІЯНИВ з північної Америки

Борба біля „Little Big-Horn“ або послідна оборона Кустера.

Чи погода чи дощ! **Що дня два представлення**

По пол, о год. 2-йй

Вечером о год. 8-йй.

Отворене каси по полудни о год. 1-йй

а вечером о год. 7-йй.

Ціни місць в Buffalo Bill (вже із вичисленом податку): Перші крісла 2-20 К., крісла нумеровані 4-40 К., крісла резервняне 5-50 К., місце в ложі 8-80 К., ложі (на 6 місць) 52-80 К.

Діти вище 10 літ платять половину.

Швидше можна набувати карти по 5-50 К і 8-80 К в день представлення від 9-ої години перед пол. у Ромульда Шаля (Ринок).

В Коломій д. 23. липня.

В Станиславові д. 26. липня.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Кирлибаба відбудуться на дня 27. липня 1906 року з сльдючим порядком денним: 1. Справадане за рік 1905. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внески. Збори відбудуться на о год. 3 по пол. в будинку шкільнім. Кирлиба Шиншуряк. вост. пач.

Знамі Боліщанці вибирали 86 2-4

МОРЕЛІ (Априкози)

по 2 К., 30 с. за п'ять штук

ВИШНІ Іспанські

по 2 К., 70 с. в 5 штук за п'ять штук

100 кіло морелів 45 К.

випускає

Д. О. С. Веннерт. Спілка охоча в Боліщанці.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Шість і пів мільйонів корон відшкодовано!

Будинки, движимости, збіжжя і нашу обезпечує від огнених шкід
одинокое руске асекураційне товариство

„ДНІСТЕР“

Тов. взаємний обезпечень
... у Львові, Ринок число 10, ...

Шкоди ойноу „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодовано.

За 13 літ виплачено 6,474.534 корон відшкодовано.

Обезпечень приймають агенції по всіх містах і більших селах. „Дністер“ для агенції виплатилим год. подарам, де еще не роблять інші агенти „Дністра“. Агенти „Дністра“ заробили провізії 807.742 корон. „Дністер“ уділяє громадам потички на 4 1/2 нн за купно синам.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках банкі краєві у Львові і в Чернівцях. Галицка Каса ошадности, новітєві Каси ошадности і сиротинськї Каси при судах.

Чистий зиск річний звортає ся обезпеченням членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5 1/2 премії до звороту.

На жите обезпечайте ся в Крайовім Товаристві тільки через „Дністер“ провізію від таких обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли

Фонди „Дністра“ вносять з липнем 1905 року суму 1,372.538 корон.

Стереміть ся огню!

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинокое справедливе, найкоротше і найдешевше дорожа до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчаю уважайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Вклад товарів Б. Бальтікестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Заявляю, що всі понизше виказані літні артикули, задля надходячого сезону значно подешевіли.

Літні парасолі, соломонні капелюхи, изотні фельшові капелюхи, шалочки дамські і діточі, сорочки для туристів, мужські пальтоси, дамські пальтоси, літні черевички і рукавички, діточі конюшенки, літні краватки, дамські банюхи з шовку, літоту і ситани.

Рівночасно звертаю увагу на понизші артикули:

Самостійний склад з н. к. надвірних фабрик І. Гонрин Іта у Відні, у Відні, В. Вахман і С-ла у

Осипа Піхлера Сани в Грацу, Ф. Л. Целер в Хрудіні, Антін Чанек у Відні, Франц Целер у Відні.

Черевани для панів і панів із шкіри Chouveau, піччоревани, черевички до гри Tennis і инь.

Ракети і балюни.

Біле мужески, дамске, конюшенки, кашкетти, краватки, пальчочки і підвешки.

Кафтанники системо Рудера, найліпші парасоли, шалі, гретіні і шітотчи.

Парасолі „En-tout-sole“, парасолі і палички.

Куфери, ремінці, плахти і валізи до подорожи.

Кошки „Chouveau“ напінтовані до подорожи.

Куфери ручні до подорожи.

Ручні ташки до подорожи без намокнів.

Ручні ташки до подорожи з намокніми.

Нецесарі до подорожи.

Біле, черевани, стуї до подорожи.

Коци до подорожи.

Пуделка на виплату дамські і мужескі.

Шапки, подушки до подорожи.

Пальові крісла окчайні і в підпорою.

Шіпрні ташки на знєтє і хусточки для панів і панів.

Всілякі артикули до польованя і амуніція.

Видне товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях під зорядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Виктор Страбн.

мандати Чехам і Німцям, а німці для вже Німцям 4 мандати супроти 3-х чехів, але вони до сего часу не хотять на такий компроміс погодитися, маючи запереченню свою більшість в комісії, бо за сям внесеном рішенням сідати і антисеміти і нім. консерватисти із янгу, щоб їм не ланидувано народної армії! Розуміє са, що невідомі партії до сего пристають не хотять, а чехи радниками просто заявляють, що вони до голосування в тій справі не допустять за ніяку ціну. Роблено заходи, щоб голосування в сій справі відложити до осені, але бар. Бек вимагає, щоб воно відбуло ся ще тепер. Розуміє са, що від вислідку голосування в сій справі зависить ме і доля теперішнього міністерства.

Із комісії для виборчої реформи.

Комісія для виборчої реформи нараджувала ся 18. с. м. над розділом мандатів в Чехах. Пос. Пергелт поставив внесення, щоб число мандатів в Чехах піднести із 122 на 180 так, щоб Німці дістали 58 мандатів замість 50. Др. Крамарж заявив, що Пергелт не міг поставити свого внеску на серію, хіба що хоче убити виборчу реформу. По промові Пергелта, Герольда і Штайнера, зробив пос. Заворна із правно-державного становища застереження проти того, щоб репрезентанти інших країн мішали ся в розділ мандатів для Чех. Правительственный проект унеслі Чехія а, після бесідника, повинно ся оперти виборчу реформу лише на чисті наслідки, при чім пришло би 37.3 проц. на міста а 62.7 проц. на села. Пос. Берірайттер перестерігав перед зайвим помноженням мандатів, бо се могло би некорисно відбити ся на новій палаті, яка не мала би регулювану. Далі бесідник заявив ся за катастрою народностей на візі Моравія і домагав ся, щоб сильнішим німцями меншостям в Празі, Будішнові і Пільні призначено по одному мандатові. Пос. Хон поземізував із Берірайттером, застеріг ся проти помноження німцями мандатів і пригадав свої особисті висновки. Др. Кайзер вносить замкнене засідання зі згаду на те, що наміре вигосити дошну промову. Ного висновок прийнято. Друге засідання 19. с. м.

На слідуючій засіданні закинув пос. Кайзер правительству, що пропонує дискусію. Правительство предложило проект позбавлений всяких засад. Німці мусять боронити свого стану посідання. Коли би перекладено сю виборчу реформу, збільшити ся стан посідання Славян, Німці знову зменшити са. Проти сего є одно средство а то відкинення сего проекту і відзиви правительства, щоб предложило новий. Бесідник домагав ся заведати німцями державної мови, що в сій парламенті було би можливе: а бодай належало би ся утримати значіне німцями мови в до-теперішніх розмірах і усталити єї як мову посередничу. Бесідник буде голосувати за внесенням Пергелта як також за кожним внеском в справі помноження німцями мандатів, а проти всякого компромісного внеску. І мінять тим, що не можна допустити до славізації Австрії. Посод Гесман поземізує з німцями послани, які заведати представляють християнсько-соціалів як народних зрадників. Він заявляє, що сям разом ще буде голосувати за внесеннями Німців, однак смілає з себе з гори всяку відічальність за наслідки, бо не знає чесько-німцями відносин. Пос. Ціпер (молодеч) заявляє, що внесення Пергелта допомогли до прийняття. Домагав ся раціональній ухвали що до дозвішньо-австрійських мандатів, щоб Чехам призначено в дозвішній Австрії 4 мандата. Пос. Адаєр закликає іменем німцями робітників, що буде голосувати проти внесення Пергелта. Бесідник не розуміє, далшого Німці хотять тепер повалити правительство. Він буде підписати кожне правительство, яке буде за виборчою реформою. На сій засіданні перервамо.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На засіданні із 20. липня повідомив президент міністрів бар. Бек палату, що відхиляє правительственне предложення в справі означеної квоти на р. 1906. Пос. Ствертиня предложив внесення, щоб урядникам було забезпечено мінімум ехзистенціє річних 2.400. Інтерпелляції внесли: др. Коє в справі поведінки старости в Бібрці супроти штрафуючих селян: пос. Брайтер в справі урядованих старости Фрива в Львові, в справі відносин у фабриці тютюну у Вінниці, в справі транспортних персоналу залізничної дирекції в Станіславові і в справі отворона антипи у Володі; пос. Глобінський в приводе насильства неповнолітніх робітниками соціалістами на других робітників під час послідних довірчих нарад у Львові. По сій ухвалила палата на внесення комісії для наган нагану пос. Ельдершова за його оклик „старо-німцями малю“ на адресу пос. Малика і приступлено до дискусії над нагачим внеском п. Шенерера, яке виникло правительство, щоб ново внесло розпорядження вилами на підставі § 14. Внесення мотивував пос. Шенерер. Внесення се відкинуло 78 гол. проти 58-ох.

Відтак починаючи перше читання предложення про північну ескадрону і відіслано єго до комісії для земліниць. З черги погоджено закон печатництва, приймаючи поправки пороблені палатою палів. Палата ухвалила також дорогою нагачого внесення законопроект в справі обмеження на старість призначених урядників, і прийняла до відомости звіт вкотної депутації та погоддила кілька внесків

в справі запомогової акції для ополців навіщеніх елементарними школами.

По сій відложено сесію і палата розпочала літні сесії.

Події в Росії.

Послідня розправа?

Останній комуніст рос. правительства в аграрній справі, який подав свого часу й на, викликав в Росії нове обурення, що визначило ся аграрними заворушеннями. Щоб пояснити непокитне становище Думи в аграрній справі і викласти вороже становище уряду супроти Думи, рішила Дума на внесення аграрної комісії відозвати ся отвертим висловом до народів Росії. Ухвала ся по бурливих нарадах в Думі, уже порішена і розглядає офіційні сесії вечур ані. Є чути, що Думу розв'яжуть і переведуть нові вибори. До Петербурга стигли вісті війська. Кажуть навіть, що до влади прийде війська диктатура, який до поміщи стане організація „чорних сотень“, які об'явили цілу Росію, що видно із тайних документів, які опублікувала отже одна поступова часопись. Одним словом в Росії замесить ся на дуже грізні хвилі — на останню розправу народу із реакцією, яка ніяк не хоче погодитися із дійсним станом речей.

Атентати.

Передвчера виконано атентат на графа Тотлебена, командата прикордонної гвардії царської армії Тотлебен купав коня в Неві в селі Корчмислов, недалеко котрого знаходиться військовий табір. Коли він сів на коня, вибіг якийсь чоловік і вистріляв два рази з револьвера до графа. Обі кулі слізли. Виконавець атентату обернув ся і почав втікати до Неві. Коли граф його конем догнав, обернув ся він і ще раз вистріляв з револьвера: сям разом вранила куля графа в голову. Виконавець смочив в приготуване для него чашку, в якій було ще двоє людей, і пропав. Ір. Тотлебен дістав перед кількома днями звет від соціалістично-революційної партії з засудом на смерть.

Австрійська інтервенція?

Дневник „Россія“, що стоїть дуже близько правительству, помістив з одним із послідних чисел статтю анотес дипломата, в якій говорять ся зовсім поважно про можливість інтервенції Австро-Угорщини в російській заколоті. Галицький намісник гр. Поточний мав одержати до сього розпорядження 4 полки, щоб адванти ними російській розрухи, якіх вони перенесли ся до Галичини. Із сям виходять ся репресивних впливають влади проти страйкового руху, який обхопив Галичину. Здасть ся, що на таку інтервенцію, хоч вона була дуже бажана для польських об'єднанців а в тім часі і гр. Поточного, що має тільки масти в Росії — ні австрійські ні угорські тіла законодавчі ніяк не дають свого позвола, тим більше, що внутрішні відносини держави на се зовсім не pozwalють.

Короткий огляд діяльності і розвитку тов.

„Взаїмна поміч гал. і бук. учителів і (льок)“

за час від 1. вересня 1905 до кінця червня 1906 р., се є в перших 10 місяцях його існування.

Після послідного звіту (поданого в часописіх в перших днях ма) числяло товариство 930 членів звичайних, 207 спомогаючих а 7 добродій, загалом отже 1144 членів. З липнем червня числяло Товариство 1001 членів звичайних (о 71 більше), 4 надзвичайних, 261 спомогаючих (о 54 більше) і 7 добродій, разом отже 1273 членів, се є о 129 більше. Піднести треба особливо, що в послідних часах розвинено енергічну діяльність для Товариства членів спомогаючих а поміж усіх пругів суспільності. В тім огляді розвинули найуспішнійшу діяльність Відділи окружні: Богородчан, Снятин, Товмач. Вуковина починає також брати живий участь в праці Товариства. Ідейні одиниці потягають за собою загальні а надії, що Товариство згуртує небагато не досяти а сотні буковинських учителів і учительок. — Правда так поважного числа членів усього рода закладає Товариство передовсім заходами многих свідомих членів або делегатів і мужів довіри Рада Надзираючої і Дирекції, далше заходами Відділів окружних а всіма оживлених персоні і реклами, яку Дирекція від самого початку стало переводила, не жалячись ніяких коштів і трудів.

Відділи окружних має Товариство 48, се є 44 в Галичині а 4 на Вуковині. Се число є вже дуже поважне. Перспекта і зносини з Відділами дають Дирекції що раз то більше роботи, бо она є вичини нагородження, бо більша части Відділів окружних розвиваєсь гарно і успішно. Найбільшійши є отже 7 Відділів окружних: Коломия, Снятин, Тереховля, Товмач, Львів, Вуковина, Гвоздець. — Досить живу організацію переводять слідуючі 21 Відділи окружних (— впорядковані після висхідів їх діяльності —): Станіславів, Перемишляни, Галичина, Зборів, Калущ, Камінь струмилева, Надвірня, Підгайці, Яворів, Сокаль, Чернівці, Самбір, Збараж, Тернопіль, Богородчан, Бібрка, Рава руска, Вакиця, Гусатин, Чортків,

Жовтва. — Менше успішну діяльність розвивали в послідних часах з ріжних причин (пр. задля великого простору округу, переваги зі сторони властей або в байдужності членів) отже 12 Відділів окружних: Бучач, Дрогобич, Косів, Заліщики, Заставна, Стрий, Цірець (в дивовісній шкільній округі), Перемишль, Вашківці, Рогатин, Жидачів і Золочів. Три послідні виказувать лати тилевий застій. До наймолодших по не менше діяльних Відділів належать: Рожнівці, Скалат, Безд, Борівці. Не вийшли фактично в життя ніякі заходи і Дирекції і мужів довіри Відділів окружних в Мостислах і в Долині; они поспіють фігурують неначе на папері, хоча члени платять і знося з Управою. Таки переваги і невідрадіні відносини мають побороти много Відділів, особливо Рава руска, Жидачів, Калущ, Підгайці, Тереховля, Бучач, Борівці, Сокаль, Гусатин. — Дирекція констатує однак сей потілючий факт, що наші Відділи в 1/4 частях не дають ся вбити з нитолоку і споняють з малими нитками описно свої обов'язки відучає за директивами Дирекції. В виду того висловимо тут Дирекція майже усім Відділам своє узнання і подяку за працю, висказує однак бажання, щоб і менше діяльних Відділів (в III категорії) пішли за приміром діяльних, інформувались про їх роботу і заводили у себе подібний лад і дисципліну. Дирекція розіслала як раз в тій цілі в червні точні інструкції для Відділів окружних, які нормують суцільні і означують обов'язки кожного відділового. Відділи окружні мусять отже по мисли сій інструкції переводити у себе стало строго дисципліну і поділ праці, бо Дирекція не допускала до сего, щоб Відділи засідували ся, вивітали та лиш істнували на папері. На сучай хронічної байдужности перекладає Дирекція в дотичних округах нові вибори до Відділу. Не вийшли в життя лиш два недавно засновані Відділи, се є в Красівці і Угрові, для котрих статуту а. к. Намісництво що ані прийняло до відомости.

Поділено шкільні округи Коломия, Камінь струмилева, Перемишляни, Долина, Сокаль, Яворів і Рава руска, і тям способом повстали відділи в Гнізді, Буєску, Галичині, Рожнівці, Безді, Красівці і Угрові. Можливий і помаданний еще поділ округів: Бібрка, Жидачів, Рогатин, Тереховля, Калущ, Надвірня і Львів, тям способом повстали би еще відділи: Ходорів, Николів м. д., Буринин, Вудзівці, Войничів, Делатин і Львів. Такий поділ є очевидно для розвитку відділів дуже корисний, бо члени можуть при менших віддалених і невеличких просторі свого округу частіше зноситися і згуртуватися. Сю ацидую поширає тому дирекція дуже успішно, хотай мусять тут нагадано зазначити, що засновуване і організуване відділи є получене з чималими видатками. Як раз сям пояснити ся почасти незначайна висока коштів організації і адміністрації. Дирекція подає вже тепер усім членам до відомости прийнятий радою надзираючою (на засіданні 8. VII) біланс за 4 місяці 1906 р. і перший пірія 1906 р. З гори однак зазначає дирекція, що вся організаційна робота смінити ся з серином 1906 р., так що з 1. вереснем (від котрого то дня почне товариство анимувати в дійсний потреби підмоги і усякі латів та позички) устануть майже зовсім видатки на організацію і рекламу а по унормованню діловодства і зносини з членами та відділами окружними зредукуєсь коштя адміністрації до незначайної суми і заведеть в головній управі і по відділах окружних як найбільшу ефадність. Видатки дешового передодичного урядового листка чи більшого свого органу прийшло би сій справі дуже в поміч. Са извести є тепер предметом живих переговорів і нарад і доведе імовірно в недалекій будучині до позитивних послідків. — До збільшення коштів організації і адміністрації причинились також много сил і розвідка деяких дружин, які в великій мисі розвинено і то на бажання наших мужів довіри, дають трошкати всякого урґенсіа, якіни чималий вкладок на чені. Дирекція наложила вправді після ухвали ради надзираючої сего року податок на членів в квоті 50 сот. за чені і грамоту, однак досі удалось ладити 31 проц. сих оплат стягнути. Стягати сям належитостий і залежностей мусить від тепер дирекція передати відділам окружним, бо через се і зменшити ся коштя адміністрації і унормуєсь лишне ефаденцією вилат. Дирекція буде отже від тепер що місяця по 25-ім висилати до відділів окружних листи членів і їх вилат до пересладу і урґенсіа доживників, тям щоб ніхто не міг залягати з вилатками за кілька місяців. — Дійсні дотеперішні коштя організації і адміністрації окажуть ся значно менші, если узгадирити ся, що дирекція має тепер на складі ще доволі много членів (вартості понад 150 корон) та вольних дружин (деклараций, грамот, статуту, квітари — вартості понад 300 корон), яких за нас вистане ще на 6 до 12 місяців (статуту на пару років). — (Далше буде).

Телеграми „Буковини“.

Для 19. липня 1906.

Відень. (Тел. ал.). Комісія для виборчої реформи відбуде ині засідання, яке буде рішаче для цілого законопроект для виборчої реформи.

Відень. Цесар надав повітовому комісареві Маттеєви Мавтнерови де Зборжанському

в Чернівцях з нагоди його спешного звинувачення титул секретаря правого правительства.

Петербург. Правительство, икдає ся, рішилось не допустити до опублікування газети Дуни, яку вона вчора ухвалила. Начальник міста повідомив усі друкарні, що есентуальний набір газети було безпосередньо експропріовано. Редакційний персонал революційної газети "Мисль" арештовано на вимогу начальника редактора. При заміні печаті цієї газети вийшло до уваги, що газету порушено. Тоді об'їздили поліцію на міській вулиці. Військово-сільсько-лінійним, Петербургський часопис "Мисль", "Ехо" і "Голос Труда" експропріовано, а інші друкарні позаміжано. Замінено в опечатано також друкарню дворянина "Двадцятий Век".

Москва. Союзів селян, жовтничих і почтових урядників, що належать до партії соц.-дем. і соц.-рев. а також соц.-дем. союз військовий постановили на случай репресивних кроків правительства проти Дуни підняти всі загально-російським страйком.

Париж. Урядовий дворянин приносить іменований шеф швадрони, майора Драйфуса ризикам почесної легії.

НОВИНКИ.

Чернівці, 21. липня 1906.

Доля буюв. фінансових законів. Вчора вноєрупа мін. справу г.р. Мора Коритовський із послом Николаем Васильком в справі фінансових законів ухвалені соймом. Посол Н. Василько говорив про сумний стан краєвих фінансів і звернувся уряду міністра на певну справу регуляції учасності платити, а також на регуляцію платити громадських лікарів і громадських секретарів. Міністер відповів, що передвчора була у нього депутати учасників, та що він не може згодитися з сойсом, а який вони перед ним заступають свої жалди. Проте однієї приналежності правдивості виведів Н. Василько і розгляне, в який спосіб знайти средства, якими би край міг покрити свої певні потреби.

Страшна пригода на залізничі. Вночі із 19. на 20. була пасажирів нічного потягу, який їхав з Ілкан до Чернівців, свідками страшної катастрофи. Недалеко перед станцією Кучуровом потяг став нараз потяг. Ми вийшли через вікно. Кондуктор нас запитав, що то лише коня переїхало і що той він лежить під самою машинною. Треба би позвинути потяг взад, щоб вилізти коня. Я з цікавості вискочив із вагона, щоб оглянути коня, коли десь вдала почув придушений крик. В цей час прибігла тороний сторож і каже, що потяг переїхав коня. З ліхтарями в руках пішли кондуктор і богаті пасажирів на місце катастрофи. По дорозі знайшли ми ще і другого роздавленого коня. Перед рампою, що перетинає головну кучурівську дорогу, представився нам страшний вид: на переді лежав в рові чоловік, який до землі, а навпроти нього розтріскані канали в позі. Далі в тім самім рові лежала мертва жінка з цілком розбитою головою, недалеко від дитини — немовля, а на ній другий чоловік з дуже побитим лицем, та видно було що ще живий, бо груди в нього підносились. Друга жінка і третій чоловік також ранені але дещо ходили коло побитих і заломаних руками і кричали. Перше, що треба було зробити, се покласти ранених але ще живих до потягу, щоб віднести їх до Чернівців, бо аж тут була для них поїздка, (в Кучурові приміром не можна було дістати лікаря). Та сюди аніж ратувати хотів би в подібній ситуації, бо одна для доказу, як плаває ся у всіх верствах нашої суспільності несеся поміч для нещасних і в загальній любові до ближнього в суспільності, що закладає, де лише може, товариства для охорони життя. Ратувати побитих ніхто навіть не гадав! Жовтничі ентузіастичні виступи і навіть рятують, стали вперед нимитувати сторожа, як ся подія відбула ся, далше хотіли они наперед коня з дороги відвести і відвезти до сего плакати, бо знали, що коня наперед ранених позабирати, то не буде вже й цінності і не буде кому поспиртувати коня, хотів се стало ся посеред села і можна було до сего скликати людей з села. "Пани" знову, які там вийшли ся, позакладали руки в кишені і дивували над есентуальністю, засудом чи увільненням сторожа і т. п. Було в потягу всього два мужики, і то в святковий убраню, їхали на якусь завізку і били ся помістити своє убрание при рятуючому. Аж коли автор цих рядків і уч. К. з Пани в найрішучивіший спосіб виступили проти жовтничих служб, ждаючи наперед охорони побитих, тоді вони знайшли ся на се дозволити, та до пошени побитих не хотів ніхто з них рух привасти. Мужики в "святковий убраню", уч. К. і в позносили всіх ранених в потяг. На місці лишилась лише одна мертва жінка. Під час їзди до Чернівців умерла дитина, а в Чернівцях аже під час транспорту до шпиталю оден чоловік. Ця подія після першого сповідання ранених представляє ся так: Мельник Іван Козм'ячський відповів свою жінку Євгенію, яку лину перед тим покусав восточний пес, до шпиталю. Її супроводила ще її мати Катерина Гринишівна і Пресняков і 8 місячна дитина Франц. На сьому віру прієві що громадянин приїждивши із Кучурова Іван Москалюк, який їхав до Чернівців в справі асентурунку сім-

них парубків. Сих всіх віз господар з Кучурова, Іван Чинішкін. Коли они впустили ся їзти через тор жовтничий, рампа не була заперта. Перш, що була на місці катастрофи, настали також рампу першу отверту, а то протину заперту, Як було перед катастрофою, годі тепер довідати ся, та ранені одногодосно визнають, що рампа була отверта, Тороного сторожа арештовано. З моральних умерли: Катерина Гринишівна на місці, в дорозі маленький Франц і пресняков Москалюк. Також ранені обоє Козм'ячські. Легкі рани одержав лише Чинішкін, хотів сидіти на переді вага. — Той самої ночі переїхав тагароний потяг в Гайбоні кондуктора Косіцького, який узяв в газетного складення, і потім на місці! — О. Б.

Коли б таке і в нас. В шотландському суді лудило ся перед ліжком двох тин, що перед судом не ставали ніхто як оскаржений. Через п'ять днів спочивали суди, спочивав прокуратор, не було кого судити і оскаржувати. З сьї нагода дістав, після старого шотландського звичаю, прокуратор пару білих рукавичок, купивши на гроші із судових еондів. Щасливий той край, в якого найбільш залюднені місці бодай одної днини не було кого судити, а в нас...

Відзначене ученої жінчини. Берлінську бактеріологічну, др. Рабінювич, іменувало центральне товариство для ветеринарної медицини (перше наукове товариство того рода) кореспондентом членом того товариства задля її визначних дослідів на полі ветеринарної медицини. Такого відзначення не зазнала досі жінка ні одна жінчина.

Ватикан валить ся! Палека палка знаходиться в дуже лихій стані. Доноситься про се французські часописи, хоч цілу справу держать у Ватикані у великій тайні. Недавно тому обирали ся там канцеля муру зі сталі передньої. Ізв. них показав ся широкі пропускати в мури. Кошти репарації обчислюють на пів мільона франків.

Із журналістського царства. Першим публіцистом можна вважати не його вишлого як Юл Цезаря, який для удержання дружби між поодинокими підданими своєї армії, видавав періодичні писані "Акта" — себто днівний вісток. Вістак додавано до них "fabulae et tumores" інтересні і для ширшої публіки. Тількиж про справжній розвиток періодичної преси можна говорити тільки під час виникнення Гутенбергом друкарської штуки. Першою світловою часописною, що виникла за сьїм на сьїм назву — був денник "Nieuwe Tydinghen", який виходив в Амстердам в XVI в. Розуміє ся, що число читачів і передплатників було спершу дуже мале через те, що часопис видавався тільки в мові латинській. В сьїй мові виходили часописи на Угорщині ще в XVIII ст. Особливо аичала розвиватися ся журналістика на часті французької революції. В хвилі її вибуху було в Європі 14 денників, а в р. 1793 було їх до тисячу. Нині преса стала світловим монарством, а перш між нею водуть денники англійські, які мають свої власні кораблі, жовтничі і т. д. Лондонський "Daily Mail" виходить що два рази на день у трох англійських в Лондоні, Манчестері і Парижі — і заважає цілий світ. Найбільше читачів мають малі часописи. Паризький "Le petit Journal" спотребовує що два рази 10 літ світлисть наперу вироблену із 126 великих дерев. Загалом обчислюють, що на 950 міл. кв. наперу, який виробляє 3885 фабрик, йде одна третина на часописи. В Америці виходить що два рази 95 мільонів прамірних часописів, а в Європі 63.000. Розуміє ся, що публіцисти мають там значні доходи. Осє кореспондент паризької часописи "Times" кобрав річно 50 тисяч корон, а крім сего одержує річно на пошту і інші надатки 25.000! Се суцяз, яка може руському журналістови збавити ся. Наше журналістичне царство зовсім не приманчиве. Часописи через недостатку передплатників ледя виступють, коли не грабують в беззаконній донизі, а суспільність і поодинокі партії що далеко не розуміють ваги, яку має добра преса редакціями належно освіченими і відповідно заосмотреними публіцистами. У нас же буває з одної сторони таке, що кожного журналіста вважають амарнованим чоловіком, а з другої претенсії на дворянства має кождий, хто лиш кобрав штуку читання і писання! — (с.)

Релігійне божество. В Сан Ніколасі в Італії розповіли малі дівчинка, Анджеліна Парелла, що її об'явила ся у сні Матір Божа і сказала, що на полі недалеко села є замовлений сьї чудодійний образ. Люди в се, як звичайно, повірили і зараз забрали ся до корони вказаного поля з таким ревностю, що се перейшло в них у шал. А коли під час конани знайшли що в плоскорізьбу передставляють якогось монаха з довгою бородою, то їх релігійному шалови просто нема меж. З усіх устоді збирають ся вірні із процесіями і почтають свій образ, як нового святиого. Трох учених з Беневенту а між ними інспектор старинності, що удали ся на місце і твердили, що плоскорізьбу монаха хтось недавно нарочно занісав, мало товня не убила. Вони ледя утікла перед градом каміня. Маса для жертв, яка стоїть перед образом, наповняє ся все. Сьвященники горячо заявили ся сьїм святим, головню тому, що показав ся чуда. Осє якісь люди, що ішли єфірєм і вивернули ся з него в рію, не побачивши! При копанні землі канцеля ся мур і не убив також нікого. Хоч се й "домові" чуда і можна вестись їх на що пинше, як на чудотворне ділане святиого, та те, що маса перед новим святиом наповняє ся все і правильно щезав, робить те справді чудо "дорогим"...

Оповідки, іменовані і т. п.

Рускі друкарські натальогі (Klassenbuch) і тижневиків (Wochenbuch) для руских шкільних вчителів є на складі в друкарні "Рускої Ради". Ком-

да руска школа повинна справити від тепер сьї рускі друкарі а не німці. З боку шкільного начальства нема ніякої затягненій інформації ніякої перепони вживати сьї друкарі.

До почти вже не приймають. Дирекція почт і телеграфів в Чернівцях подає отрим до загального відомі, що сего року вже більше нікого не прийме ся на практику почтових есентуальних. В сьїй подані в сьїй справі будуть на будуче відхилені а limine.

З "Рускої і Селянської Наси" в Чернівцях. Повідомляємо отрим, що бюра обох нас будуть від тепер отворені для сторін в будні дні від 8 до 12 години перед полуднем і від 2. до 4. по полудню. В неділі і свята від год. 9. до 10. перед полуднем. Старишні.

Із "Рускої селянської бурми" На бурею жертвували в останній часі ще пос. надрадники суду Казимировський 12 К. м. др. Квитковський 5 К. а господар Юрійчук з Лукан 5 К. Всім їм складає сердечну подяку П. Каша, урядовий.

Із Тов. "Руска православна шляхта на Буковині". На наділовім засіданні із дня 15. с. м. рішива виділя тов.: 1) прийняти на пропозицію бурмашного комітету паню Марію Смеричинську на господарню для дівочої бурми; 2) із дотепер отриманих дінат прийняти до бурми на разі лиш 17, закла того, що нинішні не внесли подань заосмотрених потрібних залучивших. Через се продовжує ся термін прийняти до бурми повідомляючи до 20. серпня і ширше подати се претензіям до відомості, що до поданя треба коженно залучити свідомство убогості і шкільно свідомство із посвідкою шкільно. На окремий будівельний фонд жертвували великодушні: о. Федорович з Рени 20 кор., др. Каша 20 кор., а що їм писавує заряд фонду як найсердечнішу подяку. — о. М. Галай голова, Памт. Каша секретар.

Ц. н. державна гімназія в Ніцмані. Класифікація за II. пірріє шкільного року 1905/6 вивала так: Із 153 класифікованих учеників одержало І. класу з відзначенням 14, І. класу 62, II. класу 19, III. класу 3; новизі повторити по закінченні іспитів з одного предмету одержало 25 учеників; 1 ученик залія слабости неклассифікований. — До поступних іспитів до І. класу оголошено ся перед вакансіями 46 учеників, а пограх прийнято 38.

З красною виділу. На засіданні з 17. с. м. вирішено між нинішнім: дати субвенції в сумі 300 кор. райфайзенман в Руськаварі, Стороничи, волохити Бадичих, Марджині, Лукані і долішних Станішів; позволити містою Сучаві затигнути позичку в правім банку в сумі 315.000 кор., а Рогожештан 6400 кор. на паризіацію. Вістак зараджено все потрібно в справі паризіації дїбр патріархату Вовчинці, Драчинці і Димка з громадою Вовчиничи. Председателем комісії для регуляції купонного міста Дорна Ватра іменовано д-ра Лупу.

Відзначене. Цесар надав секретареві університету в Чернівцях д-рові Антонові Норстону ризарський хрест ордену Франца-Йосефа.

Дикий захід Буфалло Біла. Майор Джон М. Бурно, піз 40 літ верзодучий тенарш Буфалло Біла, приїхав вже до Чернівців, щоб виробити останні приготування до вистави сего Грандіозного природного надоліща "Дикого Заходу" і був вчора гостем в нашій редакції. Буфалло Біла не є дириком, ані видовищем штучних ігор, але є научним і інформаційним. Життя "поєднаних Могіланів", як можна сьїло назвати вже всіх індіан на дикій пририці, життя Мексиканців, Квебеїв, Яванців, Козаків, Арабів, американських стрілячів на конях і битвах, на лонах і т. д., отсе все пересуне ся перед очима глядачів. Задля публіки сего підприємства мусить представлено відбутися під голім небом, та місця для публіки будуть накріті позолотом, але хоронити перед дощем. Місць для публіки 12.000. Арсену осклачувати муть три великі власні електричні машини. Буфалло Біла надіде 24. с. м. о 6. годині рано до стадії "Фолдсартен" окремими своїми трома потягами з 43 поїздами. Окрім сих є ще окремий піз для аїонів. Сьїй надіть все вперед, щоб сьїм великому підприємству робити не меншу рекламу.

Із штуки і літератури.

Літературно-науковий Вістник Річчів IX. Том XXXV. Кн. VII. за липень 1906 р. вийшов із таким змістом: Наш альбом: Поезиї Івана Франка, Михайла Старицького, Дмит. Писноновича, Гр. Керноренка. З чиних поетів: Поезиї П. В. Гого. Артія Хоми: На боевниці жати. Микола Садівський: Спомина з російсько-турецької війни 1877—1878 року (далі буде). Ганни: Армія спасення. Іван Франко: Стара Русь (далі буде). Гнат Хоткевич: Лиходіте (далі буде). М. Лозинський: Становище польських і великоруських соціалістичних партій до українського питання (далі буде). Іустав Гаєрштам: Мрій Каріни Вранат (вонош буде). Мит. Грушевський: З доржавної думи. Джон Мілтон: Самсон бореться. І. Петрушевич: Англійська школа І. (далі буде). Тан: Нариси з чукотського життя: Науковий листки: VII. Визволення з підземного світа, д-ра М. Ландау. Мит. Грушевський: З біжучої хвилі: Аграрно питання. П. Воборис: Російське шпиретно. Мит. Лозинський: З австрійської України. І. Натан: З нагоди загальних зборів "Проектів". Віблїографія. Книжки надіслані до редакції. Оголошення.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Наданностей за зявоня маючими почтовыми не приймаю ся.

Мінодора Савіцка, жона.

За редакцією відповідала: Вектор Страту.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на рік року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 ссг.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на рік
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 82 ер.,
на рік року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.)
а на рік року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністр. і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина“ — Чернівці.

Оголошення виймає ся по 20 ссг. від
стрічки. „Надслани“ по 40 ссг. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламні ціни неоплачені відомі від стрічки.
Ручкою заперта редакція несе за нега-
редним надрукуванням і надрукуванням
тільки поштою.

В справах редакційних можна устатко-
вуватися як по днях від 9—10 рані і 2—3
по пол. дня після 1 еленту.

Початок кінця!

(V) Царским маніфестом із 22. липня розв'язано російську Державну Думу. Оцея вістка блискучим образом ввесь світ, викликаючи всюдн тільки одно обурення на несправедливість проти російської бюрократії. Бож нікому не тайно, що розв'язане Дума се царська контрреволюція проти свободолобних змагань російських народів, що вона є проголошенням горожанської війни вірної цареві армії й організованих „чорних сотень“ під проводом царської камарелі проти всіх без винятку, хто відіймає газет проти страшного офіційного терору.

Що до конв'ляту між представниками самодержавного режиму а Думою прийти мусіло — се було очевидним від першої хвили, як в таврійській палаті засідав д. 10 мая 1906 посли вибрані голосами російських горожан, на те хіба щоб „удавати парламент“ серед прав, а вкін місто конститутційних свобод пнуть доповна повні суди, і провідники чорних сотень прикрашених царськими мундирами й ордерями.

Хоч як важко було положене Думі то завдяки ідеальному простою її складови, вдало ся їй вистержити на становниці довгих два місяці, вистержуючи стону мурдованих і голодуючих російських горожан — наруги і злочини політичних душогубів і катів, які являлись представниками центральної державної влади. Розпочалися наради над основними свободами ухвалені внесені нарі смерті, без пощади бичовано злочини уряду (бож тільки в одній Думі могло помістити свободне слово й розкрити не найглибших медвежих кутак Росії) а вкінці приступлено до покладення аграрної kwestії. Сеж була невіддільна віддача „Дума“, яку вибрано під назвою „Землі і воли“.

Відповідно до своєї дилізії порінує Дума сповити горіччю нестерпиво бажання селянства, щоб його поділили землею, та тут являється с. 5. липня міністерський комунікат, який вдаряє чесь у комітетіцію Думи — заявляє, що уряд до вивчення землі не допустить, чим з одного боку підкошено авторитет Думи, яку бунім то скликано для ухвалення законів, а з другого боку розарено на ново селянство, що задокументувалося грізними аграрними розрухами в кількох губерніях. В сей момент рішає ся Дума озв'язатися до народу а окремим маніфестом, а вкінці обмуджує ся тільки на ухвалі комунікату, який ставить у властивий сьвіт дозю аграрної kwestії. І ось в сій моменті висуває бюрократія свою медвежу лапу! Помимо постанов Думи урядова печатка комунікату не оголошує, бо розспав ся припадково (!) готовий набір, поступові дивинили й печатки позаминано арештуючи персонал (між ними є недоторкані посли),

Петербург залито 60 тисячами війська стиснено із усього усюди — Думу розв'язано за те, що адірались в прерогативи царської влади, а над цією Росією розтиснено військовий стан. Рівночасно подає ся Горемнін і помічник міністра Гурно до димісії, а команду правительственного терору себто портфель прем'єра абсолютного царства обійня теперішній міністер справ внутрішніх Сідовіч.

Останні події наступили так швидко одна по другій, що заважали несподівано навіть президію Думи і в медію не могли бути ще розголошені часописами, отже й не викликали відповідної відповіді російського суспільства, хоч і терор вже рознесла ся тутка про атентат на Победоносцева та загрозі кронштадських моряків на царя.

Президент Думи Муромцов, озв'яз ся на вість про ці розв'язані словами „Се початок кінця“. І просе не може бути двох гадок. Російської революції не спинить ніхто, коли знають ся, що мужика обкопав голод, бо геттар російської землі дає місто 1000 кв. тільки 500 кв. збірка, як він взагалі знаходить ся в руках народу, а землі не побіжувати шибеним знож земельної культури не підв'язує багаті. Друге се те, що російське царство вде несподівано хедою до фінансового банкрутства. Російська рента стала кінці із 85 проц. вже на 74 і йти не що раз кінше, дарма, що цар радби дурити заграницьких кредиторів обіцяючи, що в марті 1907 р. (!) скличе нову Думу. По за тим двома справами вде зорганізована соціалістична й революційна пропаганда, яка до спорохизнілого дерева російського абсолютизму приложити незабаром вже останній удар. Жаль тільки, невипадково жаль, що через неминувий простір російського царства і технічні середства який розпоряджале рос. армія, в стільки вона не перейшла на бін народу — можуть революційні чинники увійти в такий контакт, який довів до впаду Росії без тільки тисяч жертв прованних, які революція погачує пошкоди — дивини адять ся — безвинні.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Дотеперішні добутки.

Возниа ідея суспільної рівності, чотири іменного голосованні піднесла зноч чи не найбільш рішучу побіду. Помимо несподівано острого протиньства інтересів Чехів і Німців вдало ся і тут добити більшість голосів у комісії для компромісу, який угадує інтереси обох сторін. За час 33-ох засідань комісії, зложеної із 49 членів, які відбували ся в часі

27 марта до 21 липня переведено добату генерально над виб. реформою, а в спеціальній дебаті установлено сьвітлість і розділ виборчих мандатів для всіх країв австрійських. Виймо становлять тут що Чехи і Моравія, для яких розділ округів виборчих переведе ся, аж по вернях. На той час прийде ся комісії погодити дальші часті законопроекти пошучих із виборчою реформою. Та найважче вже зроблено, виборча реформа вже кінці завершення, хоч прийде ся їй по одну бурю перетерпіти а повний нахалі. За час, який дебативно над проєктом виб. реформи ухилили він найчисленнішим змінам, та найбільше інтересно буде для нас такі зіставленні висоти заступників поодинокі народів заборучених новою виборчою реформою, бож як раз національні спори були головною причиною шибених марад комісії для виборчої реформи. Для ліпшого перегляду подамо відносини в теперішнім парламенті а поруч того пропозиції і авча й Гогенлового і устанні ухвалені:

На:	Тепер в парламенті	Після проєкту Гогенлового	Після проєкту Гогенлового	Після проєкту Гогенлового
9 міл. Німців	205	205	223	233
6 міл. Чехів	87	99	103	108
4 1/2 міл. Польскі	72	64	78	81
3 1/2 міл. Русинів	10	31	32	33
2 міл. Хорватів і Словінців	28	36	36	37
720 тис. Італійців	18	16	18	19
230 тис. Румунів	5	4	5	5
Разом	425	455	495	510

Як видно із сего зіставленні: то найбільше покращення виб. реформою виявляють ся Русини, хоч аглядно річ беручи, часом несподівано жамлатів супроти теперішніх найбільше росте такі у нас... Виною сего наш безправний „отам посідання“, який напонули нам вороги жандарменськими багнетами й перекупленою адеморалізованою, темною селянською масою.

Із комісії для виборчої реформи.

На суботнійшій засіданні вела ся рішуча нарада над розділом мандатів в Чехах. Вже о год. 9. рано були всі посли зібрані, та засіданне не розпочало ся, бо ситуація не була іще вияснена. Ні Німці ні Чехи не годили ся на який небудь з проєктованих внесків. Через час розпочала ся дебата, та до слова прийшли посли, яких промови нікого не інтересували і не мали впливу на розв'язані ситуації. Говорили: пос. Іччач, Штайн і Малія. Відтак забрав слово др. Лекер, щоб поставити конкретний внесок, мотивуючи його тим, що він не гадає ним

Богдан Лепкий.

Українська література в 1905. р.

(Кінець).

Найважливіший є білине драми. Причиною сего є недостача сталого театру та драматичної культури. Може бути спір про се, чи має бути більший чи менший театр, дорослий чи деще менший, але не поминаю, як можна спорити про вагу його культурного пісманництва. І зі становниці драматичного треба признати, що як книжка, як вивід не можуть мати сего сильного впливу на ріжні верстви народу, що театр. Я чув від дуже визначного проводира народного руху, що нарід на пр. з коломийського театру виходив одушевляний. Але там грали Заньковецька та Садановський — а таких виступів в теперішніх відносинах, без сталого театру та без артистичної культури в суспільності годі удержати. Проте про сегорічну драматичну продукцію — замовчимо.

Те саме мусу сказати і про критику, чи радше про рецензії. Найліпші є ще власні вправи писателів, але до критики намагають ся зайняти новачки наукове становнище, там починає ся есею. Денерів, наслідком, помітувань годі брати поважно. Се се велика біда в розвитку української літератури.

Ліпше представляють ся переклади. Перекладали ся дуже багато а ріжних мов, вибір був значайно влучний та переклад добрий. Найбільше їх видав „Українська видавничя спілка“ у Львові, котра із сего огляду має великі заслуги.

Квантитативно прище минаючий рік дуже багатий, а квалітативно наслідати до найліпших. Таб нема що дивувати ся, коли нпр. Новіков (з Одеси)

у віднові на занят крайівської „Критики“ каже: „Українці не треба вже вважати культурним матеріалом. Вони зухали, витвердили собі знамениті наукову та артистичну літературу, котра без сумніву дорівнює російській, польській та чеській літературі“.

*) Огляд літературного українського руху на рік 1905 по був би повний, коли б ми не вгадали про поемі та поемі автора сего огляду. Богдан Лепкий видав торік два збірники поем: „Над рікою“ та „З глибини душі“. Відізнає ся в них наш добрий знайомий, він написав цілі та бері, глибокий збіж, котрий ухві в гармонійну цілість алуанта проту, сердечну та мальовничу ноту народної пісні а душевну культурну сучасної експресивної поемі. В його строках звенить широким тут та жалі, над збіж його світлом знесити задуми, мольби, хоч сонце і тут проливає — і бодяй тут та там віддешає ся голос відважного протесту. Лепкий ухві начертати прекрасний образок або зашпалити гірку пісню, чим викликає настрій і в чім в'образує ся весь потіжний галицько-руський сентимент. Технічна форма не має в його поемках переваги. Збірник „Над рікою“ є дальшим кроком Лепкого — а то в напрямі до жістичності. Поет зашпалити ся в металеваці обали та погужує ся в такий глибокий, не тратаючи аніжній правдивості, божественності та убагоченої краси. Цілий „Над рікою“ (від него йде палла книжка) унікає порівняно сучасної української лірики. Обов'язком книжки „З глибини душі“ є запозиченням вибором а дотеперішньої поетичної творчості Лепкого. Може ат поручити поемі, хто б хотів більше познайомити ся з поемою Лепкого. Крім поемів видав Лепкий м'янушого року ще два збірники поем: „Кара“ та „По дорозі ж і т“. Суботнішій, правдива поемі, мальовничі, а поетичні творих пробачили трансцендентально-містичних тут, барвистість та напівні мальовничі, асний стріж — оцея головна примета цих поемів. В обох книжках є твори, що поєстали в ріжних порах, через те є в них ріжні порівняльні артистичної ціни. Але в обох є ріжні прегати, що падають вагітність обох збіжкам. Останній Лепкий.

З чесного переклад: Рум. Цимельський.

Др. Любо Брентана.

ЕТИКА І НАРОДНА ГОСПОДАРКА В ІСТОРІЇ.

(Ректорська промова.)

В ільницькій нові версії: Микола Лепкий

Послідовність калінійських поглядів, що біблія є одним жерелом і нормою віри, було строго підпорядковані практичного життя під букви біблії. Калінійська наука не знала ніякої історичної будучини, ніякого розвитку. Християнство було для неї чимось зовсім викінченим, замкненим буквами писем, писаним понад всякі часові зміни і переміни. Оцею виключено всяке опортуністичне приміювання життєвих відносин, які що раз більше розвивали ся. Наслідки сього показали ся по побіді індепендентів.

У війську Кромвеля панували майже виключно такі стремління, щоб Англію перемістити в державу сьвітлх. Із ентузіастами відіто Кромвель перші свої побіди, а як презбітеріянци саме задля того завернули від боротьби, прийшло до випробування здібності правління ентузіастаму в так за. малому парламенті, парламенті сьвітлх. І постанови сього парламенту мали означати загальний переворот в державі, суспільстві і церкві. Тоді розігнав Кромвель парламент і захопив правління в тій цілі, щоб з одної сторони ратувати релігійні ідеали,

заспокоїти екстремні бажання різних партій, але шукає виходу в сій привітній для виборчої реформи ситуації. Він звертає увагу партій на те, що не різниця двох мандатів робить партію в парламенті слабу або сильну, але її політична школа і дисципліна осягає успіхи над іншими навіть електоральними. А знову по-казати виборчу реформу через два мандати, се було б послідним соромом тих послів. Його внесок звучить: мандати розділяють се за одним заходом і в ладності від себе, і під узаєм, що для Галичини і Сирії відбуде се розділ поновно, а в Чехах утворить се 75 виборчих округів з переважно чеським населенням а 55 в німцях, в сідуючий спосіб: для королівства Чех 130, Моравії 49 (30 чеських, 19 німцях), Галичини 106, Тиролю 25, Сирії 30 мандатів. По промовах барона Паріса, який говорив проти внеску Лекера оскільки він дотичний Чех, забрав слово пос. др. Крамарж, голова молодіжеского клубу, який говорив просторо про жертву, яку чесні посли і народ приносять сій реформі виборчій, щоб її лише переперти. Із поміж всіх націй цілої Австрії приносять Чехи, після сїєї бесідники, найбільшу жертву для сєї реформи (А Русини? — зам. Ред.) тому, що вона приносить ідею соціальної рівності. Про національну рівність говорити тут не можна. Все проект і авча був кривдий для Чехів, але остаточно мож було його прийняти, коли рівномірно побільшували мандати чесні і німцям, позик тепер Чехам дають три мандати, а німцям п'ять, то про принате такою компромісу із боку Чехів не може бути й мови. Коли ж на таку виб. реформу згодять се чесний народ, то дасть доказ, що соціальну рівність цінить по над все. По сїм постанови посол Старжинський внесене на реалізацію ухвал що до Галичини, а посол Поргелт боронив свого внеску, щоб усіх вісім мандатів із Чехів дати Німцям, та заявив що Німці із Чех за внесенням Лекера голосувати не можуть. Відтак заявив ще чесний посол Зааворка в імені своїх послів, що Х о н а, що за внесення Лекера ніх прихвату не може. Після сего приступлено до голосування над числом мандатів для Чех. При поіменнім голосуванні прийнято 28 голосами проти 18-ох внесене посла Лекера, яке число мандатів із Чех означає на 130 із того 75 має прихвату на округи виборчі чесні, а 55 на німцям. Проти сего внесення голосували лише чесні і німцям посли в Чех за вишком соц. дем. посла Адлера, який хоч вибраний в Чехах голосував за сям внеском. По сїм заявив голова комісії пос. П а з о в, що до розділу округів виборчих в Чехах годі приступити, бо нема ще готового елаборату в сій справі, отже комісія займе се Моравією, а вони що перериває засідання до 3-ої год. по полудні.

Полудневую дебату над моравськими мандатами розпочав посол З а ч е к скаргою на пропозиції розділу тих мандатів відосе, що Моравію замешкує 1.783.000 Чехів а 689.000 Німців, отже в пропорції 72:28. Після пропозиції Гогенльота принадало на Моравію 46 мандатів, 28 чеських а 18 німцям. Таким чином принадало би на один чеський мандат 61 тисяч 920 душ на один німцям 23.210. Після внеску Лекера принадал би один мандат на 57.960 Чехів а 38.700 Німців. Ні в однім ні в другім разі не заслуговують Німці на таку перемагаючу рівність ні з огляду на їх культуру, ні з огляду на висоту опалювальних податків, тому предкладав бесідники, щоб з 46

а з другої сторони стримати цілковитий розогрій соціального і державного ладу.

Перебіг і наслідок англійської революції, мав для розвитку економічної доктрини епохальне значіння. Від сього часу датують се почин наукового способу обсервації, в якій еднануть се науковий і етичний ренесанс.

По упадку ентузіазму і по реставрації, що сідували в кілька літ пізніше, заняло місце умового збурення рівно-ж велике напруження. При переборщеному моралізаторському западі, заподіяв і пуританізм насильство людській природі. Для людського життя відрікав він значіння потреби утіхи, краси і радості. Наслідок сього був такий, що строга повага пуританізму перемінли се в противенство, як тільки з реставрацією внали запори. По правліній сьвітлях наступило „metu rei“ неохочності і легкодущності, що перешкождала все. На полі господарської політики се се час, в якому осягнув свій першок господарський макімавізм, меркантильна система Вілгельма III., що старає се утвердити свій престол систематичним підкупством всіх родів інтересів на кошт загалу. Але між тим розвивалася емпірична філософія, що дійшла до впровадження згоди поміж природним а моральним ладом на сьвітлі, приступивши до розсуджування річий без переосудів. З сею настав новий сьвіт. Одною з його дошок є модерна наука народної господарки. З огляду на огранічений час не можу сї предтавити тільки кількома рисами.

(Далше буде).

мандатів Гогенльота принадало 50 Чехам а 16 Німцям, а коли би прийнято внесок Лекера, 32 Чехам а 17 Німцям. Пос. і р о с вилучив знов на дотеперішній стан посідання обох народів в Моравії, та на історичне становище обох народів в коронних краях, і рушить даш тоді за спокійне переведення реформи, коли прийме се його внесок, призначити Моравії 29 мандатів Чехам а 20 Німцям. Пос. Страніський не може знову ніяк погодити се на те, щоб 57.000 Чехів принадали один мандат, а 37.000 Німців також один. Коли і в комісії перешир се такий розділ, то в палаті він ніколи не перейде, бо Чехи не дадуть своїх голосів на потребу 2/3 більшості!! Ще рішайше несприятим для компромісу промову наголосив чесний пос. Х о н, відтак приступлено до голосування над трома внесками в справі Моравії: Лекера (30 чеських, 19 німцям мандатів), Гросса (29:20), Зааворка (32:17). Перший підшов від голосування внеску Лекера і його прийнято. Над розмежуванням поодиноких округів в Моравії не дебатовано, бо він іще не оброблений правительством.

По тім приступлено до поновної полагоди мандатів галицьких. Пос. др. Старжинський до авесени о реалізацію данійшого розділу мандатів в Галичині, долучив ще домагання, щоб Галичині в виду загального зросту числа мандатів 518 віднести число мандатів на 114. По сїм забрав слово пос. Н. Василько заявляючи, що се вже очевидно така доза сїєї виборчої реформи, що ті партії, котрі сї проектом найбільше одушевляли се і докладали своїх старань, щоб сї перенести — повинні були на ній як раз найгірше. Як раз Русини, що так енергійно за виборчою реформою заступали се, віддано цілковито на ласку польських керівників і унокорно. З польської сторони говорив, що Русинам лиш тому так мало принадали мандатів, що загальне число мандатів для Галичини призначили було дуже мале, і що супроти того годі від Польщі жадати, щоб уступали в користь Русинів зі шкодою свого дотеперішнього стану посідання. Можна отже було надіятися, що сї пани тепер, коли одержали для Галичини більше число мандатів, будуть старати се на правити приваду западню Русинам. Тимчасом внесок Лекера є доказом, що польське коло, найбільші парламентарні сторонники і само правительство замість направити сю приваду, що її збільшити хотить, баж відношення 27 мандатів на 102 є менше для Русинів кривдичим ніж відношення 28 на 106 мандатів. Польське коло на своїй опозиційній тактиці вишло добре, бо узявало вже до тепер для себе 17 нових мандатів. Тепер тож само коло признає нам великодушню з 4 нових мандатів оден. Схвіла Галичина чиселю 4.686.000 мешканців, між ними 3 мільони Русинів, дістає отже 32 польські мандати а 28 руских! Такий розділ мандатів те унокорне, се прямо політичне, се є виразом воєнного духу, що лише який нації можна заподіяти. Для мене є се наукою на будуче, що в переговорах з польським колом треба бути дуже осторожним. Є ще багато бічних етажок, щоб покривдення галицьких Русинів не робити так різним, прим. се, щоб Польща на 8 мандатів, о які вони за велику ціну так побивають се, признали оден мандат на Буковині, на ось третій мандат а Чернівець, який для них споструваний в і бар. Германіям так, що відті ціла всякої правдоподібності підшов би Польсь. Але показує се, що Польща, як довго се буде можливе, будуть обертати всю свою силу і ненависть проти Русинів на те, щоб Русинів по можності унокорювати. Польсь і був того переконаний, що видив Ко-а польського на правительство і на інші партії можна спаралізувати лише через збільшеня рускої репрезентації у Відні, через те в свого часу годив се на утворення 27 руских мандатів. Се є причиною також сего, чому уступаю нині перед внеском. Через те й не гадаю зробити того, чого від мене вимагають мої земляки, щоб я уоунув се від дальших нарад комісії, бо не знаю, як би Польща винористала тоді свою владу супроти Русинів, коли б не було ні одного заступника руских інтересів. Можу Польщі уперити, що хоч вони сего бажать і надіють се, і їм сїї прихвотності не зроблю і в комісії не вступлю, а буду їх даліше налячувати, буду відкривати їм їх наслідства, які се наміряють доконати і по можності не допускати до їх виконання. Хотячи зробити що пробу і заінтересувати членів комісії справедливою справою Русинів, ставлю внесок, щоб з 4 нових мандатів бодай 2 признали Русинам: Коли-б Польща хотіла дати доказ, що вони є для Русинів справедливі, то повинні би тепер не 4 нові мандати признали Русинам. Однак тепер, як в краю, в Галичині, так і тут не є способні до якоїсь буди справедливості супроти Русинів. Вони аміють лише узявати наслідства з супроти того і нам не лишає се нічого іншого, лиш в краю рівно-ж насильством відізнають. Польські пани, властиві більшості посідателів, є тепер в дуже добрім настрою тому, що рішай страх не має таких розмірів, як вони бояли се, хоч страх сям разом був організований більше в цілях економічних, ніж політичних. А все-ж такий був він польським керівникам неприхвотний мнзо того, що мають наміщення, котрий має до розпорядності проти безоружних Русинів цілу армію сполучу в Галичині для оборони границь перед Росією. Коли польські ділачі при сегорічнім страйковім руху ще яко тако вийшли, то сям що най так дуже не тїпай се. Поведене в парламенті Польщі супроти Русинів тепер, коли вони сїї заходи

русских послів, щоб дійти до якогось modus vivendi, нісчати, буде мати такий наслідок, що всі рускі політики згодять се що до одної думки, що насильству Польщі треба протиставити насильство Русинів. А коли се наступить, то 3 мільони Русинів зуміють собі дати раду з намісником і з його старостами, та з панами в польського кола! Австрійська армія не є виключно на те, щоб хоронити інтереси польського кола проти Русинів, тим менше, що проти будемо в кінці мати народний парламент, котрий буде ніг також щось в сій справі сказати, і в котрім також ми, хоч нечисленно, все-ж тямні на сїм колом будемо заступатися, щоб віднести рішучий голос. А з огляду на те, що в сего по виборчій реформі налію се, полашу се в комісії і буду в ній працювати та не дам се навіть ще більше поіточним насильством відвести від підпирання реформи.

По промові пос. Кайзера, який ще раз підніс домагання німського мандату в Галичині приступлено до голосування. Внесок пос. Старжинського на збільшене числа галицьких мандатів на 114 переважно аїмні вісє його, як вишє меншості. За те узявано внесок Лекера, щоб Галичині дати 106 мандатів. Тепер приступлено до розділу тих мандатів. Пос. і зомбіньскі вносять, щоб по одному мандатові дати містам Львів і Краків, а до того утворити із новітв Камінька струмилова, Буса, Перемишляни, Золочів і Олеско (до 121.000 Русинів і 73.500 Польців) новий округ виборчий із пропорційними виборами. По порученню сего проекту ній справу внутр. Бінертом (!) наліну се що в особливу зацікавленість на пос. Василька пос. Козловскі, перемовуючи других членів про польську справедливість. По сїм забрав слово ще раз пос. М. Василько і замічує, що доси правительство ніколи не манифестувало се в користь сего чи иншого народу. Даного бесідник нині дуже здивував се, що міністер Бінерт ідентифікував се з выводами посла Гомбінського. Доси бесідник гадав, що правительство ділає тільки під пресєю сильного кола польського і буде сидіти тихо, хоч з сям не годять се. Тимчасом правительство ідентифікувало се з становищем кола польського супроти прав Русинів, а се Русини добре замінять собі. При нинішнім поділ мандатів оден польський мандат приходиться на 50.000 мешканців, оден руский на 110.000, коли тимчасом оден чеський мандат приходиться на 52.000 мешканців. З сего видно, що правительство трактує Польців ліпше навіть ніж Чехів, а Русини сють на посліднім місці. Нинішні виводи міністра можуть спонукати Русинів до того, що будуть вести борбу не лише з польськими властями, але також і з центральним правительством. В голосуванні внеску пос. Василько і Кайзера відкинуто, а прийнято розділ округів предложений Гомбінським.

Відтак приступлено до дальшої спеціальної дебати над Тиролю і прийнято внесок Лекера, який признає Тиролю 25 мандатів. Пос. Вастиш жадє по сїм реалізувати сирайських мандатів. Внесок прийнято. Дальший внесок сего посла, щоб дати Сирії 30 мандатів, прийнято також. Рішучасно ухвалено також розділ мандатів на Тиролю і Сирію. По сїм замкнено засідання.

Сідуюче засідання відбуде се по літніх чорках, про що члени сї будуть повідомлені письменно.

Короткий огляд діяльності і розвитку тос.

„Взаїмна поміч гал. і бук. учителів і (-льок)“

на час від 1. вересня 1906 до кінця червня 1906 р., се є в перших 10 місяцях сего істновання.

(Далше).

По сїх замітках подано одвітню до ухвали Ради Надзираючої і на основі переведеного Комісією контрольного дня 8. липня шконтра сідуюче замкнене рахунок по кінці червня 1906. р.

А) Загальний прихід вносів 10.384 кор. 7 сот.; в тім було одних переказових позивий на кошту 2.384 кор. 74 сот., так що властиві приходи Товариства вносили 7.996 кор. 33 сот., отже найме 8.000 кор. На ту кошту аломансь отсі позивий: 1) вносів вносів 1.777 кор. (найбільше було сего в вересні, 426 кор.; в листопаді, 403 кор.; 2) вкладки звичайних членів в сумі 5.175 кор. (найбільше дав місяць червень, а то по ургенсат вносів при кінці мая, іменно 790 кор.; далше март 620 кор., цвітень і май по 500 кор., лютий 554 кор., сїчень 545 кор., листопад 480 кор., грудень 429 кор., вересень 372 кор., жовтень 262 кор.; 3) вкладки надзвичайні 13 кор. 10 сот.; 4) датки членів спонсуючих 608 кор. 20 сот. (найбільше принос тут листопад, бо 139 кор. 10 сот.; відтак лютий 103 кор., сїчень 84 кор., грудень і вересень по 60 кор., червень 58 кор., март 50 кор., цвітень 33 кор., май 31 кор., жовтень 10 кор.; 5) датки членів добродіш 392 кор. (від призошанина о. І. Чавельського 20 кор., від дар. „Сомла пред.“ п. К. Павлика 100 кор., від переміського куни п. І. Борнеса 25 кор., від радника суду п. Р. Азосевича з Угневца 100 кор., від радника коно. о. Т. Войнаренського з Баліноці 100 кор., від дар. „Дністра“ п. д. Я. Кулячовського 25 кор., і від інструктора молочноарства п. Василя Павлюка з Малини 22 кор.; 6) вийли жертва Ва. п. М. Вілещої зі Львова 20 кор. і зворот до давнього фонду

запомогового, який перейшов від лютого 1906 в заряд Товариства, 15 кор. — З того бачимо, що найкорисніший для Товариства був місяць червень (в наслідок урґовіс), а найменше корисний місяць жовтень, коли то депозити роблено приготування до основани відділів окружних і тим дано почин до ширення ідеї Товариства і знання членів на білизну селюк. — Переходові приходи вросли до суми 2.384 кор. 74 сот. тому що тут вивернуто звороти за грамоти і членів та звороти комісії заснована відділів окружних, даліше такі депозити, як у ділі до основаного се економічно предатового відділу, аскураційні премії для „Вашіленгоу-у“, виплати на основанні окружних відділів і т. н. Інтересне є, що на кошти заснована відділів окружних зворотно доси лиш 148 кор. 18 сот., се є ждан 32 проц. виплати на ту цілі; за грамоти і членів зворотно 153 кор. 90 сот., се є лишень від основани 310 членів, отже знов лиш від 31 проц. членів. — Титулом у ділі до економічно кредитового відділу виплачено до кінця червня 193 кор.; в тій сумі міститься се від одного члена 10 уділів на суму 100 кор.

Поділ власних приходів, се є квота 7999 Кор. 33 сот. предтавляється після реґуляцій сеє так: I. Фонд основний вносить 2477 К. 43 с., се є внесене 1776 К. половина дати членів спомогачих 304 К. 10 с., вої дати членів добродіш 392 К. і процент 5 К. 53 с. II. Фонд допомоговий має 2128 К. 07 с. а новостан він в четвертинні вкладах значайних і датів членів спомогачих (1284 К. 25 с. і 152 К. 50 с.), з давнього фонду запомогового і зворотів до того фонду 670 К. 63 с. та в процентів 9 К. 14 с. В перших 10 місяцях дано Товариство 3 підмоги беззворотні на квоту 75 К. і 2 підмоги зворотні на квоту 250 К. Се зроблено виключно і то головне на рахунок давнього фонду запомогового. При сій нагоді годить ся а найбільшим признанем відности, що два відділи окружні, іменю в Снятині і в Коломиї прийшли самі в двох случаях своїм членам в поміч, уділюючи або повнучу або беззворотну підмугу з свого майна (а печоринці і предтавляють) або зі складок. III. Фонд похоронний (що новостан з 10%, значайних вкладок і в дотичних вкладок малозначайних) вносить вже 518 К. 60 с. Дирекція розвину під версеня енерґічну ацію в справі придбання ли найбільших надличайних вкладок на сей фонд і на IV. Фонд носягоний (який доси має лиш 3 згодошення і вносить 8 К.). Сі два фонди є вельми важні не лиш для значайних але і для спомогачих членів і можуть при великій спільности вкладок діяти до великих розмірів. V. Фонд неспівний, що новостан з 35 проц. значайних вкладок і з дотичних вкладок малозначайних, числить вже 1816 кор. 15 сот. — VI. Фонд адміністративний (призначений лиш на діловодство Товариства) новостан з 20 проц. значайних вкладок 1035 кор. з 20 проц. датив членів спомогачих 121 кор. 64 сот. і з дотичних зворотів 6 кор. 70 сот., вносить отже 1163 кор. 34 сот., се є 1/2, часть всіх приходів. — VII. Фонд диспозитивний, призначений на цілі передвизначені в § 3. — отже на правну охорону, наукову підмогу і стипендії, бібліотеки, бурси і т. д. — вносить 576 кор. 28 сот. а новостан з 10 проц. значайних вкладок 517 кор. 70 сот.; з 5 проц. датив членів спомогачих 30 кор. 41 сот. і з жертв 28 кор. 17 сот.

Б) Загальний розхід вносить 4858 кор. 11 сот.; в тім було однак переходових позицій (одвітно до переходових приходів, депозитів, зворотів і т. д.) на суму 1400 кор. 13 сот. Так отже вносить власний розхід Товариства квоту 3457 кор. 98 сот. Ся сума надасть ся може неодному страшику і затревожить деякого навіть ідейнішого члена. Дирекція дає отже в своїм імені як також в імені Ради надзираючої, яка апробувала сей пробний біланс, отсі поясненя до сих голах цвєтєр. В тій квоті 3457 кор. 98 сот. міститься се передовий кошт організації так в центральній управі як і по відділах окружних, о чім була вже в горі бесіда. Сі кошти вносили 1991 кор. 71 сот., отже до 2000 кор., на що зворули відділи і членів доси лишень 313 кор. 58 сот. (з належних 670 кор. 75 сот.) На сю велику суму 1991 кор. 71 сот. зложивсь кошт організації 48 відділів окружних 470 кор. 25 сот. (стемилі 196 кор. 60 сот. книги і прилади 153 кор. 80 сот. початки 101 кор. 40 сот. вивезла книга і початок 18 кор. 45 сот.); самі відділи окружні підшибивли собі з вкладок на перші вересень 69 кор. 08 сот.; даліше поштували другі статутів, декларацій, грамот, відозв, квітара 551 кор. 36 сот., порто грамот 85 кор. 58 сот., уряджене канцелярії (се є закупно лишень найважніших річий, як шпєлє, бюро, коніад, лампа і т. н.) до 150 кор., книги до діловодства понад 70 кор., шапіроґрає, папір, конверти, оплати поштові до 600 кор. Кому ся посідня позиція видасть ся превелика, най звачить, що Дирекція без перенесення не була би доси придбала і 600 членів, не говорачи о розвитку відділів окружних і гуртованих членів. Подаємо число почтових носивок після місяців: в серпні 600, в вересні до 200, в жовтні було 1121, в листопаді 252 (не лиш менші 3, 5 і 10 сотикові, але й 30 та 60 сотикові еракти), в грудні 119, в січні 452 (а причини вносили грамот і перших урґовіс), в лютім 512 (головно з тої самої причини), в марті 854 (так само), в квітні 173, в маю 728 (з причини вносили около 460 уніменів) а в червні 383. Сі числа повинні отворити кождому очи на се, як то треба наших людей єднати і держати, щоба

в них повстала свідома громада. Сей видток на організацію 1991 кор. 71 сот. покрито: 1) з зворотів (від Відділів окружних і від членів) в квоті 313 кор. 53 сот., 2) з фонду диспозитивного і основаного, а то в сеє спосіб: по масі уквали Ради Надзираючої і після практики в подібних фінансових інституціях розділено повстає квоту 1678 кор. 18 сот. (= 1991-71-313-53) на 10 років і покрито першу рату (1/10) в квоті 167 кор. 82 сот. з фонду диспозитивного (який як подано вносить 576 кор. 28 сот.), так що в ній остало для вгладних там цілий 408 кор. 48 сот.; даліше 2/10 частий — отже квоту 1510 кор. 36 сот. покрито на раз повнучою з фонду основаного, який вносить 2477 кор. 43 сот., так що тут остало 967 кор., 07 сот. Отвидно до кінця року адміністративного се є до 31 грудня 1908 се відношене змінить ся значно на ліпше, бо відпадує вже кошти організації а за те прийдує даліше звороти від членів і Відділів окружних (за грамоти і членів та за кошти засновани). Фонд основний має тут дини помічку, як се поведи практикуєсь, бо організація і зложені книги не призначені лиш на перший рік а ще найменше на 5—10 років, так що сей розклад є зовсім оправданий.

Війни коштувала адміністрація 1208 К. 2 с., се є 15 проц. власного а лиш 11 і пів проц. загального приходу. Се покрито з фонду адміністративного, який — як писано вчислено — вносить 1163 К. 75 с. Се відношене (15 проц.) не може нікому видаватися на волю, але звачить ся, що сам кошт посылки грошей чеками вносить при односторонних посилках аж 6 проц. (чек коштує 2 с. а тиска майнування в поштової щадливим за кождо вписану на записку 4 с.) а хоть сей процент спадає при немогих впрочім більших посилках, то намісць треба угадати кошти розсилки членів, ціну затрачений членів і т. н. В сій рубриці бачимо з огляду на посідню висилку повного числа уніменів — мале переступлене, а то о квоту 44 К. 28 с. Але й се відношене поправити ся в ліпши і серпні. Унімення зробили своє, вклади платили обильно, процент на адміністрацію зменшити ся (з 15 проц. на 10 проц. або й вичше) а від версеня заведось в кождій рубриці рівновагу. — Такий стан річий є в перших місяцях існуючого такого товариства преродний і коначний, хаба що відразу створюєсь товариство на животіне і повільну загальну.

(Копець буде).

Телеграми „Буковини“.

Дня 24. липня 1906.

Відень. Відомий німецький поет Фердинанд Сарвстріван до себе, завдаючи собі смертельні рани. Мотива самоубійства невдачі на подуги. Про підхід раненого нема й мови.

Київ. Кождої хвилі ждуть вибуху генерального страйку, який розпочне ся страйком желізничної служби.

Петербург. Більшість Думи, „надеї“, трудящих і соц.демократи а також бар. Гайден і Стасович із правни виїхали до Фінляндії, щоб обговорити ситуацію і виплати маніфест до народу. Губернаторови поручено, щоб оділя строго за послани і ніяк не допустити до утворення якої нобудь конституції.

Одеса. Машинова прислуга чорноморської охотничої служби розпочала страйк. — В місті киятрій революційний. У війську ладять ся також аперуха. Цілий відділ воєзачий вимовив послух.

Петербург. Революціонери відбули віче, на янім уквалили розпочати остру борбу із правительством.

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. липня 1906.

Українська гімназія в Одесі. Данні бажанні одесити Українців, мати свою гімназію, переходить в область бажанн в реально осушене. 29. червня зібрали ся члени одеської „Пресвітери“ під проводом д-ра Лудевана, щоб нарадити ся над заснованн упр. гімназії. Підчас нарад односторонно постановлено: відкрити в Одесі українську гімназію на автономнічній статутах з поступовим напрямком. Постановлено, не входить в детальні питання, преріципальну асєду, що гімназія має бути вичше ведена як всі дотеперішні, она не має мати на меті вабрикованя „дисципліни“ (як урядовіні зависимих лиш під носені, яку в Росії побирають на 20. кожд. м.) але горожан чутливих для нужди народу. Учительський збір має бути в сій гімназії виборним (директор не більше як на 3 літа), а в надзираючу раду має увійти з різними правами і представителі родичів учеників. Окрема комісія має виробити подрібну програму і предлажити єї до потвердження загального збору „Пресвітери“.

Що до грошевої сторони сеї інституції, то збори уквалили заснувати в Александровскім парку або на Ланжероні окремий типічний український „базар“ — Сорочинський ярмарок. Із доходів сеї економічної інституції має піддержувати ся пресвітерія — упр. гімназії. — О. Н.

Ліцитація на Буковині. Посідні статистичні дати з обсягу зміни власників ґрунтів через ліцитації кидають аріє свідко на економічний станок в нашім краю. Найбільше ліцитацій перенесено супроти малоземельних хазуїнів, які по ліцитації мусили заплати по просту за жобрачу торбу! І так принесли ліцитації при ціанонітій продажі майна, що іншо на „бубен“: в р. 1901 на 427 всіх ліцитацій 94 до 200 К. а 375 до 2000 К. в р. 1902 на 519 всіх ліцитацій 108 до 200 К. а 441 до 2000 К. в р. 1903 на 544 всіх ліцитацій 121 до 200 К. а 476 до 2000 К. Чим більшу суму ліцитації приносили, тим менше їх було. І так до 20.000 К. принесло в р. 1901 тільки 44 ліцитацій, а в р. 1902 69 ліцитацій, а в р. 1903 57 ліцитацій, більше як 20.000 принесло лише кілька ліцитацій. Більше як мільон лєвон принесла лише 1 ліцитація в році 1901. Із сего видно, що там де тонко, там шир і рве ся. Той що мав мав, мусить і то зі своїх рун випустити.

Із сірої учительської долі. В селі Торосім уналя учителька Тарасівна жорстоко страшиного случаю, сиритишеного знання невідралим положенем годно незамужних учительок по селіх, Вернувши дин 14. с. м. а учнт. конференції в Залізничіх, хотіла вона зварити собі вечеру, а щоб скорше горіло, піднала тайкоче дорено нагого. При сій однак знала ся квота в банці і вступила есесальська. Залезена квота обляла сукню нещасливої. Страшно поваресу учительку підвезено до шпиталю до Залізнич, до она по двох днях умерла серед страшиних му.

Рабунок. В Поник Мадичи напали два парубки 70-літнього Сімфона Пону на його власнім подвір'ю, побали бусом, відтак направи йому оден з них сардаком голову, а другий зайшов до хати і варабула мешонку з малю сумою грошей. Рабівник утікши.

Утопія ся 18. с. м. в потоні Тендлі 68-літній нашісний господар Стефан Гавриш, будучи паним. — Д. 16. с. м. утопія ся в Черемоші коло Вишніці 19-літній Петро Потруб з Рівної залл неосторожності. — В Младані коло Корвти утопія ся Фридрих Шум.

Із світової торгівлі книжками. Ввазіт книжок із Нмеччини вносив в році 1905 на 78.000.000, паві на 21 мільонів марок. В тім самім часі ввезли до Англії книжок на 4 мільони, а ввезли на 29 мільонів. У Франції вносив паві 9 мільонів, паві 7 міль. марок.

Остра кара за обиду чести. В Солої прийшло до сучерочни між радником місцевого суду Іларієм Оучулом а одним із кураційних гостей з Румунії ілаз прчка ушавши збєсові длаш. Підчас „дебати“ видно уналя по дуже підхлібні емітети на адресу радника, бо сей засарявся румунського підданого і суд засудив його на місяць арешту! Цего зараз тили по засуді замкнено, хоч проти засуду вносено рекурсе! Буде гість із Румунії має нагоду познакомитись із прихитністю своїх братів на Буковині.

Оповідки, іменованя і т. п.

Відзначене. Др. Юлія Францоз, антивар й хемін в Тернополи, одержав на сегорічній гігієнічній виставі в Парижі за свій препарат „Норвези“ (натирание на ревматизм) найвчше відзначене а то: почесний диплом, великий медаль золотий і почесний хрест.

Суд присяглих. Президент висшого правеного суду у Львові заімеував на підставі § 301 реґуляміну кари, преп. для третьої значайної есесї суду присяглих на р. 1906 в правім суді в Чернівцях, відпрезиденти правеного суду Олександр Артимовича председателем, а судових радників Корнелі Лукасевича, Казимира Ангермана, Владислава Мерквінського, д-ра Константина Ісєвєскула-Грекула і д-ра Сала Вайсєльберґера заступниками председателю суду присяглих.

3 яругів почтових. Місце почтмайстра П. Кавен 2. степеня в уряді почтонім і телеґрафічнім в Бродній надано Юліану Гомєнові з Галіскої.

Вінчане п. Івана Ріпши, учителя із Вашківців н. Ч. з паниєю Галею Гринцивіною відбуде ся дин 3. серпня 1906 в Тернополи в гр. кат. перні о год. 8 почаром.

Фестин в Глібоці відбуде ся 29. с. м. Просимо іще раз всю інтеліґенцію і доколичні товариства о н найчлєнішшу участь, щоба причинити ся до розбудження пограничної Русі. — Старшина „Січ“.

Посмертні вісті.

† Еяґоніа в Галіковскіх Воевідка, жінка лікаря в Кішчані, померла в домі своїх родичів в Персках по довній і тяжкій недугі в 58. р. життя дин 15. с. м. Покійна горача патріотка, була одна з найдіяльніших членів всіх народних нічанських товариств, які про смерть єї оповідали окремих паникатих. — Описи Пєпєвич, надучитель на пенсії, власитель золотого медалю заслуги іза 40-літню учительську службу, помер в Орнівцях в суботу. Похорони відбули ся в неділю. В. І. П.

Назначенный за время войны капитан Почтовый не вернулся ни

За редакцією відповідає: Віктор Стрелець.

Редакція, адміністрація і експедиція

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.

Адрес для телегр.: «Вулканиза — Чернівці»

Оголошення приймає ся по 20 сот. від еспірихи „Нахиселасе” по 40 сот. від еспірихи. При щоденних закладених відносиний рабат, Режисаний поновитиий відділ від корта. Рукотисни звертає режисаний здине на пиниредки пастрезиенси і залученем назисжести поновити.

В сираках редакційних можна устатити розуміти си шматки їх 9—10 разів і 2—3 по нид. крім набув і елект.

¹⁹⁾ В подвійних часах по раз перший зібрано в цілості в Sir Wm. Petty's economic writings, edited by C. R. Hall, 2 vols. London 1900.

Події в Росії.

Всемогутність нагайни!

Розв'язавши Думи радів російській урядові за велику ціну приборати позорами загальності, тільки-ж се було очевидно насиле над виборними заступниками царюда. Коли-ж вже ходять о формальності, які мали б оправдати „загальність“ розпуску Думи, то треба замітити, що воно не має й формальної легальності раз тому, що в царській розпорядку не означено часу нових виборів, а друге тому, що схиляння нової Думи визначено поза шестимісячним речинцем, отже зломано всієї основи конституційних постанов. З черги відпочино до 5. марта 1907 (!) й наради „Государственного Совета“, який впрочім царському уряду не страшний, так що Росія наводить ся тепер внові під панованом всемогутної нагайни, яке — що правда — завжди урядові дуже зручно. Про око іменовано прем'єром Столипін, якого колись вважано бюрократом, що бавить ся в лібералізм, тільки-ж він не аби як унівсьов в розум прислуживши царської камарилі. Передчора розіслав він до всіх генерал-губернаторів, губернаторів, начальників міст і замісників на Кавказі таку телеграму: „Одвітно до одержаних від царя наказів для одноціального поведіння властей доношу, що правительство з цілою енергією, ні раз не вагаючи ся, буде старати ся о приверненні до порядку і спокою, не попускаючи властивій дороги. Розрухи мусять бути здалені, замази і революційні рухи мусять бути зроблені неможливими. Зарядження повинні бути, строго розважені. Розкладати ся о борбу против ворогів суспільності, а не против суспільності, отже всіні зарядження не можуть бути незаконні, бо они замість усовоковувати лише дражнять населення. Цісарські наміри непохитні і правительство має волю причинити ся до того, аби старі, недовілі своїй цілі закони були в законній дорозі знесені або змінені. Старе правительство мусить бути відроджене, але поразки мусить бути удержаний. Маєте дбати о порядок, бо відзначальність упаде на нас, а енергічні зарядження правительства, стремлячі до спокою, відпре дінша часті суспільності“.

Маніфест послів до народу.

По розв'язанню думи удала ся більша часті послів (дві третини) до Фінляндії до міста Выборгу, щоби там нарадити ся над дальшим становищем, яке они мають зайняти у виду царського насильства. На нарадах була заступлена також ціла президія думи. Наряди він сам президент Муромцов. Були також заступники польського кола і грає Гайдон і Стахович, але они були лише короткий час і ухваленого маніфесту до народу не підписували. Над товстом маніфесту прийшло до спору між заступниками робітничих партій і кадетами. Та коли губернатор Выборгу дав знати зібраним послам, щоби они снімали ся з нарадами, бо він буде примушений приказом генерального губернатора Фінляндії їх розігнати, тоді маніфест підписали всі послы окрім згаданих вгорі. По ухвалі маніфесту розіхали ся послы з Фінляндії. Муромцов виїхав за границю. Ухвалений у Выборгу маніфест звучить:

До народу від заступників народу! Брати цілої Росії! Уявляю з 8. липня розв'язано державну думу. Ви вибрали нас своїми заступниками і поручили нам вибороти для вас землю і волю. Своєнучно наше поручення і свій обов'язок ми уложали закони в цілі забезпечення народної волі.

Ми ждали усунення неодвічальних міністрів, кованню супроти природного розвитку, бо позитивні закони дають ся після нього утримати тільки тоді, як згаджують ся із природним ладом.

Отце враз із Петті виступає народно-господарське досліджування, в противенстві до перецінювання впливу законодавця, в чому провину ся Маккілвеллі, як також в суперечності до сирого емпіризму інтересентів-меркантилістів. Для розвитку господарських наук принісе Монтеке найбільший поступ, що мав принципально значіння. Він показав як в людському суспільстві тримаєть ся одна частина другої, — так, що одної не можна переіначити без посередньої зміни другої. Урядження, закони і звичаї не получено в одну купу przypadком, або примхою; они зв'язані з собою колечністю. Вони стоять в корелативному відношенню, що його треба пізнати.

Се були зовсім нові погляди в порівнянню із Маккілвеллі і примінюванем його наук на полі меркантильного сістему. Поставлено тепер пізнати колючої зв'язи законів господарських ладів. Не на місце самової законодавця, що при відповідній інтелектуальній і енергії міг зробити все, навіть получить з собою суперечності.

(Дальше буде).

трі безкарно порушують закони і придушують свободу. Але передусім хотіли ми сотворити закон в справі розділу землі між працюючими класами. В тім цілі ми позвали підпозначу увагу, обираючи таку програму виплати коронних, аристократичних, кабінетових, монастирських і церковних земель. На такий закон правительство не хотіло пристати, а коли дума що раз зазначила і ухвалила свою рішучу волю в справі примусового виплати, тоді прийшло розв'язанню думи.

Правительство приобіцяло скликати нову думу за 7 місяців. Цілих 7 місяців мусить Росія полатити ся без заступництва народу, в часі, коли народ стоїть над берегом руїни, коли торговля і промисел знищені, коли край обнятий розрухами, коли министерство показало ся неспосібним задоволювати потреби народу. Сім місяців буде правительство самовільно панувати і поборювати народний рух; а коли би ему удало ся сей народний рух цілковито придушити, то то і правительство згадало думи не скличе. Горожани! Станьте в обороні прав репрезентативі народу; не позволяйте, щоби Росія хочби лиш один день лишилась, без народної репрезентативі. Ви маєте спосіб, щоби се досягнути.

Правительство не має права без згоди репрезентативі народу поборити податки і вилати до військової служби; і тому правительству, котре розв'язало думу, ви не є обов'язані достарчувати ані грошей ані живитра. Коли би правительство, хочаби роздобути грошей, мало затягнути позичку, то така позичка затягнена без згоди заступників народу була би не законна і народ її не признає. Не треба платити вероні ані копейки, ані достарчувати армії живитра. Відмовляючи сего, будьте рішучими: непохитний воли людю не опире ся ніяка сила!

Горожани! В сія поневоленій але невідомій борбі заступники наші будуть з вами!

„Спокій в Петербурзі“.

В Петербурзі передчорним військами під дулами армат напавших на місто панув євоніа... В робітничих ділянках, де закінчили заворушення, скріплено військовою владою. Переведено сотні арештованих. Кажуть що арештовано навіть кілька бутих послів, у яких понаходжено компрометуючі документи. Свобода зборів не їстнує. Подпіра дому, де находити ся соціалістичний клуб обсадила поліція. Клуб „кадетів“ розважено. Передчора скопійковано всі часописи крім „Нового Времени“, „Росії“ і „Пет. Ведомостей“. Другого дня виїхали всі часописи крім соціалістичних. Чотири соціалістичні часописи, яких оподі оконісковано, мусіли цілком перестати виходити. Рішачасно вичерено їм процес. В почі на вчора ламнувал поліція друкарні „Страні“ і „Нашой Житі“, бо ці часописи хотіли оголошати маніфест послів до народу. — Революціонери мали поставити цареві чотиродневний термін до опущення Росії праз іа родиною бо в противній разі гроить йому смерть.

В Москві.

В Москві арештовано 65 членів комітету соціалістично-революційної партії, межі ними головних організаторів революції. — Соціалістичні збори виспавали ся проти урядження генерального страйку в сія т і п д і, як того хотять петербурзькі організації.

В Курляндії.

В Курляндії страшний поєновий. Зреволюціонізовані маси напавали на дріскі обшари. В Разі панув страйк в 12-ти фабриках, де заняті около 10.000 робітників.

Судьба бутих послів Думи.

Приняті наради членів Думи закінчили. — Стопятьдесять бутих послів навернуло передчора з Выборгу. Населення зладило їм на дрірки овалю. Послы без пригоди поїхали до своїх помешкань. В цілій Росії знова утримують ся умерто вістни, що в найближнім часі настануть арештованні членів Думи і що деяких із них на провинції вже арештовано.

„Дума умерла! Най живе Дума!“

На відкриті міжпарламентарної конференції, яка розпочала віче в Вестмінстері свої наради літописи привітну промову президент англійського кабінету Бейбелл-Байперман, вигаючи зібраних іменем правительства, короля і народу, котрий є батьком всіх парламентів. З окремим привітом звернув ся до 5 делегатів російської Думи, між якими є Українці Свечин і Козаковський та заявив, що хоч Думу розв'язано, всеж таки буде она знов викликана до життя. Бездвиги закінчив окликом: „Дума не живе — най живе Дума!“, на що всі делегати поклали з своїм мієн і в цілій сали залунали довготривалі оплески. Російські делегати не могли однак брати участь в дальших нарадах конференції, переставши бути послами. Промова Байпермана викликала в присутніх кругах всего світа велике признаве, бо вона є яким осудом самодержавної самової.

Нова партія.

„Новое Время“ оголошує відозву нової партії соціального відродження підписану членами „партії 30 жовтня“ Гайденом, Стаховичем і Львовом, в якій визнає ся до порадку і спокою.

Розрухи у війську.

В окрузі петергофського замку проламовано порохачера воєнний стан і причини бунтів серед царської гвардії. На підставі його суду вже розстрілено двох офіцерів. З причини дисциплінарного приказу команданта варшав-

ського округу воєнного вибух серед воєнів кріпостної облогової і двох помітних кріпостних артилеристів, стоячих в Литовській Бересті бунт, до котрого причучала ся ще й части саєнерів. Підчас розрухів вибух огонь в класній офіцерській і зранено генерала Іванова та кількох інших офіцерів. Відлітавши полк арештували 240 бунтівників і привернули спокій. — Новоіменований начальник воєн чорноморської флоти, Скриданов, котрого ніхад до Севастополя означено на середі, заявив репрезентативі петербурзької агенції телеграфічної: Обв'язую дуже трудне і перед цілим краєм одвічальне становище, особливо в виду загального критичного положення. Росія нездужала, а Чорне море, котре потребує часті організму російського, потребує дуже старанної опіки. Скриданов має надію, що моряки і офіцери будуть мати довіру до него.

„Інформована Європа“.

Міністер справ заграничних, Ізвольський, задумує вислати до всіх держав циркуляр, який має на цілі вияснити теперішні відносини в Росії. Уже тепер російські амбасадори і послы дістали в тім напрямі накази.

Видатки на поліцію.

Які страшний суми потропує в Росії одна поліція показує бюджет министерства внутрішніх справ оголошений в „Реч-і“. В 1905 р. підало правительство на поліцію 27,728.000 руб., на р. 1906 призначено на ту саму цілі аж 48.208.000 рублів окрім сего на тайні цілі 3.431.075 рублів. А коли розважимо, що взагалі потреби министерства внутрішніх справ виїхали 86,486.542 рублів, то мусимо признавати суспільній жажданню Думи, щоби для покриття суми потрібної для задоволення нужди в Росії не вичерно більша на 15 мільонів рублів, а решту опадлено на бюджеті.

Короткий огляд діяльності і розвитку тов.

„Взаїмна поміч гал. і бук. учителів і (льок)“ за час від 1. вересня 1905 до кінця червня 1906 р., се є в перших 10 місяцях сего істнованія.

(Конець).

В кінці подаємо ще короткий огляд роботи по Відділах окружних і в Головній Управі.

Після поодиноких точок програми розвинули Відділи окружні свійму акцію: бібліотеки окружні і заводи у себе Коломні і Снятині (на вірний лад), Львів, Томляч, Гвоздець, Станиславів і Теревовля; всі бібліотеки повстали або головню через дари (особливо в 3 поєднаних Відділах, або найиче через складки і солати головню в перших 4 округах). Представили аматорені вранжували доси Відділи Снятині і Коломні; перший з великим успіхом і повождженням (при помочи світлової інтелектуальній, особливо адвоката і посла соєвеного д-ра А. Могильницького). Відчити устроювали Коломні, Теревовля, Снятині. Прогулянки, есєтинні і пєчерниці вранжували енергійний Відділ в Коломні. Оба сі покупи Відділи Коломні і Снятині, ведуть отже черед в Товаристві і навіть розпоряджують ся дозволом Дирекції своїм майном; члени сик округів приходять аж тепер собі взаїмно в поміч і держуть ся солідарно. Сєкція правної охорони організувала у себе Відділи: Гвоздець, Буси, Коломні, Гусєтин, Вібрєа, Снятині, Теревовля, Зборів, Камінька струмкована, Самбід, Яворів, Станиславів і Совадь; по виїхних округах заповіджено в найближній будучині організації. Дуже енергійно займаєть ся більша часті Відділів окружних єдианем членів і збираним уділів для економічно-кредитового підділу се є для учительської шалниці, яка буде мати фірму „Взаїмна поміч учительська“ і возьме на себе делні посередництва (як при заключенню асєкурацій, закупці приборів шкільних і доставі товариш шкільного ужитку і т. д.). Рада Надиралача і Дирекція вносили, як відомо, вже по раз третій до зареєстрованні статуту сего товариства з обмеженою порукою (прокративою) порукою до Суду торговельного у Львові. Се сталоє дня 18. маа, однак до сєй пори мимо усильних заходів Дирекції годі було шиллопотати поладженя справи. В липні мусить рішиться ся справа сик або так, на слушний відкинення внесуть основатаї ресурси і протягом європей довершимо і се діло. Поки що розвала Дирекція делні ампіи вступні, особливо в справі асєкурацій в „Beamteneverein“-і і доставі приборів шкільних з початком нового року шкільного. Дирекція вислала вже дотичні брошурки для єдианя обозначення і шикни приборів шкільних, зложеній після єфєрт кількох фабрик і гуртових єксплід. До „Взаїмної помочи учительської“ зголошено до 800 уділів, а найближшу акцію розвинули тут Відділи: Коломні, Снятині, Буси, Томляч, Перемишляни, Камінька, Гвоздець, Львів, Рава руська, Станиславів, Чернінів. Перші проми пороблені, потрібна лиш формальна апробата статуту, хочоні і статут матерного Товариства предладжує ся діяльність в § 3. я, і, к. По введєню сего спомогічно-кредитового підділу в життя створити ся Головній Управі, яка буде після регулятиву в обох Товариствах в одних руках, а по іншому і Відділам окружним новий круг діянь, робота і організація стане асєсторонна. Матерне Товариство виїде рішачасно під 1. вересня в нову еалу розвитку, бо стане вже розділювати в дійсних потребах беззворотні підмоги і датки всякого рода (пр. похоронні, пенсійні, сти-

„Драматичний кружок акад. тов. „Союз“ піс-
грає в неділю дня 29. с. м. в год. 8 ввечері в Ка-
ранчезі м. Ч. народну комедію Гр. Щеглявського
„Ворожити“. По сім слідує танці при музиці п. А.
Парацуса. Вступ до сесії 80 ест., карта для 4-ох
осіб 1 К. — Ісидор Пуркішович, голова.

Надежностей за лавою марками Починими не принимае ся.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 18 кор., на рік 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 ссг.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на рік 4 карб., на місяць державних: на цілий рік 52 ар., на рік 16 ар.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (сгд. 9 рублів або 84 ар.)
а на рік 9 кор., сгд. 4-50 р., або 17 ар.
Поодинокі числа 10 ссгиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редация, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 ссг. під стрічку. „Надіслане“ по 40 ссг. під стрічку. При чистійшій заповненій відповідній рахунок. Рекламний матеріал відкритий від порта. Рукописи авторів редакція занадто не повертає за невірними і залучення матеріалу поштою.

В справах редакційних можна устатити по-розрахунок на шість днів від 9—10 рано і 2—3 по пол. дня поштів і пошти.

„Упромишловлене“ Буковини.

(V) Ще рік не минує, як ми на сторінках нашої часописи розбирали вичерпуючу „етимологію“ американської релігії, яку робив собі кандидат на буковинського мейстера др. А. Оичула носившиши по мандат до ради державної. І ось в невеличкій часті, який відділює нас від тої пори, коли вперше дозріла лановидна наша ефемерна громадсько-політична, а їхня промисловість прибрала такі незвичайні форми, що як би їй не дав стриму, то буковинське населення мабуть швидко було б знівільнено від всяких дріб до-часних.

Уся „промишловість“ членів славетної „семілі“ об'єднала ся на те, щоб при кожній правній чи громадській справі нагріти власною своєю рукою коштом за-галу. Для прикладу возьмем хочби такі дрібні історії як переміна буюка, кредитового поземельного товариства на краєвий банк, при чім просто не знати, за що придбав собі один брат Авреля „ліно“ 60 тис. корон. Той сам др. Коєт Оичула за доведення до цілих купів патріархальних маєтків забрав тепер лише 48 тисяч корон, не кажучи вже про кошта подорожі до Єрусалиму і т. д. При тім же бажав зробити селянам землю ціннішою через забрання в свої руки парцеляції, але до сего краєвий відділ який не хоче танцювати в такт громадської совісті — не до-пускає!

Та вернім же до краєвого банку. Його належало безперечно для політики селянства, тимчасом без го-мону й без галузі виринати в Чернівцях заступництво моральної аскурації, яку веде другий брат Авреля — пос. Тит Оичула. Вона по при аскурації гіпотечних привілеїв, зачинає посередничати в тисячній одушці при удаюванні позички в краєвого банку, за-робляючи при тім з сільських агентів порядні суми на по-середничстві, яке після банкових статутів було зовсім виключено.

І так дійшло до того, що виникало уявлення ся ух-від абанка і загальний протест проти такої полі-тики, яка мала на оці на кожнім кроці лише власний інтерес, власну вигоду, яка мала тільки збільшувати тиграти, якими й так привантажено селянство.

Для ретована ситуації прийшла з Відня „с. а. м.“ бернський Месня, але на помагає ні словом ні ділом. Дух недовдоволення і обурення проти грош-душів об'явив ся раз ширші круги поземельного суспіль-ства. Тверде слово почуло др. А. Оичула ніко на збо-рах в Сучані, Дорні і Гурагуторі. Для політики гро-шодушівських промишловців приходило повно а прикро банкрутство, ось у Аврелеві опруди виборчим в Су-чанщині рішено минулої неділі утворити окрему по-

літичну організацію, незалежну від черновецької із-власною пресою і т. д. Значить з другої сторони краєвий Банк від наливом директиви пр. Вадла по-станови відкидати а йшло подана в позички, як вони не будуть їти прямо від позичальників, або рай-айзельських кас згд. їх совісти а той спосіб урло ся наля конспе моральної аскурації і тим адвокатам і нотаріам, що і при сій малій раді робити інтереси.

То, що тепер довершує ся на Буковині, коли відомо далше доперішню ходю, дасть свідомство, що і в нас пробудила ся публічна думка. Ось за незвичайними промишловцями відомо: краєвий Вадла від публічних фондів і малих громадських, які в своїй збір-ній і „антисоці“ марнували публічне добро і наді, що круж кружови яка не швидко, та що їхні патрони за-ними обставити в „жаний шину трудую“. Ось доба не сміє бути змарнована нами! Вона киче щариз другім народом, нашу сільську інтелігенцію, щоб вона із всею зичливостю посадила народова, як і пер-ше, та торопила його від визискування, які надіти ся найти водатний терен для свого „промишлу“ між ру-синами селянством, дарма, що вони без них і проти їхньої волі створили собі свою економічну організа-цію касову, яка стане їм в пригоді в кожній момент із своєю безпосереднім посередництвом.

„Селянська Каса“.

Дня 15. липня відбули ся в Чернівцях треті з черги значайні загальні збори союзу руских хлі-боробських спілок на Буковині „Селянської Каси“. Се найважливіша наша національна економічна інститу-ція, яка під впливом преледом рік за роком розвиває ся що раз краще і в часом обгорно всі галузі на-шого економічного життя, а яких донкі треба було ще доперш показати до життя. Посланим же на тен-рішній стан сїєї інституції. Дня 10. мая 1906-го ро-ку основано в Чернівцях за приміром польських заход-них країв нашої держави Союз руских хліборобських спілок на Буковині „Селянська Каса“ стоваришене зареєстровано в обласковому поруком а осідлом в Чер-нівцях. Єї написано дня 20. липня тогож року в ре-стер стоваришеня при ц. к. краєвим суді як торго-вельним в Чернівцях. З дня 23-го липня „Селянська Каса“ розпочала свою діяльність. Всього райзельского, які пристають до союзу було тоді 58, котро число з кінцем 1906-го року зросло на 61. В дальших ро-ках число райзельского росло скорше так, що в кін-цем 1906-го року числила наш союз 119 кас райзель-ських а 5 інших товариств.

Між рускими селами на Буковині село Гарапче мало ту славу, що воно за ініціативою теперішнього патальника „Селянської Каси“, д-ра Стевана Смаль-Стоцького заснувало першу райзельського касу. Ту касу вписало дня 8-го лютого 1899-го року в реєстер стоваришеня при ц. к. краєвим суді як торговельним в Чернівцях. Від того дня починає ся історія райзельського каси в рускій часті Буковини.

Число членів наших кас райзельських зросло вже на позашче число 10.006. З сего виходило би, що райзельський вже глибоко закорінився в наших народі на Буковині, коли вони мають таке велике число членів. Всього Русинів на Буковині а коло 800 тис. душ. До райзельського належать самі поземельні. Ми маємо приблизно прийняти, що тих 10.006 чле-нів представляють таке саме число родин. На кожну родину можна приблизно числити 5 душ. Тоді вихо-дило б, що близько 50.000 душ Русинів на Буковині були з кінцем 1906-го року згуртовані в райзельсь-ських касках. Та значало би, що кожда шоста душа Русинів на Буковині приналежала вже до нас позич-ковиків і шадячих згуртованих знов у своїм союзі хліборобських спілок на Буковині „Селянська Каса“. Правда, коли сами числами крім ся ще бачити не-достач, із яких годиною а тога, що наші каси мають дуже слабо заступлені відділи правничі, однак а те-перішній доробок „Сел. Каси“ не аби який, коли зважити ся передовсім на особливою неврівноважені відносини, серед яких приходять ся їй розвивати ся на нашій Буковині до тільки тисяч неграмотних, а тільки соток всесвіт ліхварів...

На 3-х зборах „Селянської Каси“, які розпочали ся дня 16. с. м. о 9 год. рано в сали „Народного Дому“ в Чернівцях було заступлених 49 стоваришеня, 3 товариства і багато гостей так, що всіх осіб було 70. Зборами проводив начальник союзу др. Стеван Смаль-Стоцький а секретаріатом урядилим союзу др. Лев Коєт і Коєт Гавриленко.

Председатель, сповестувавши відносно прини-сам статута число заступлених членів, отворив за-гальні збори і подав ось такий порядок наради:

1. Справоздає начальника союзу про стан со-юзу і діяльність старшини в діловім році 1906;
2. Прийняти образину і бізнесу за рік 1906, та звіти старшини і ради надзорчої за їх образинов і діловодство;
3. Ухвалити рахунку приходу і видатків на ді-ловий рік 1906;
4. Справа гуртової торгівлі;
5. Про краєвий і шиналі;
6. Справа сільської організації по селах;
7. Вибір ради надзорчої.

З черги представили начальника союзу передовсім

1) **ЛИСТ.**

Герман Герсе.

Із німецькою переклада Антон Гримм.

Ласкава Пані! Ви мене просили, аби я до Вас писав. Ви собі певно думали при тім, що для молод-шого чоловіка а літературним адбіографіям мусить бути дуже приємно могли писати листи до гарної і поважної дами. Маєте рацію, се дуже приємно.

А крім того значили Ви, що я можу дитише писати, як говорити. Оже я пишу. Се у мене од-ного можливості пробити Вам маленьку приємність, а сї радби я дуже пробити, бо я Вас люблю, ласкава Пані. Позвольте мені писати обшарпийше! І то по-вечерю, бо в протиний раз Ви можете мене не про-вуміти, тим більше, що се буде мій перший і послід-ний лист до Вас. Та досить того вступу!

В шістнадцятім році життя замінив я із дивним а може й перодичним жазем, що радости мого здо-лaczego віку ставати для мене чужими та вони шеза-ють. Я бачив, як мій маленький брат копан у піску рови, шдав списами і лаяв мотилі, і а завдував йому утіхи, яку він при тім відчував, а якої при-страсти триваєть а добро собі нагадував. Та я вже не-мав аї, і не знав, коли і чому сї стратив. А тому, що я не міг собі брати участі в житю дорослих, об-горнуло мене недоволення і туга.

З сильним запалом, та без інтровації, зані-мав ся я то історією, то науками природничими при-ладжував цілими тижнями до піаної лочи ботанічної препарати, а описи через друга чотиринадцять літ-не робив знова нічого, лише читав. Від коли те без-душне братерське сільне жите із землею, воздухом,

лісом і швіратим стало для мене неможливим, почув ся самотним і проти моєї волі відділеним від всяких аносів з життя, і сю пропасть між життям а мною старав ся я виповнити інстинктивно наукою, знанням і пізнанням. Я перший раз пізнав, що наш город а ча-стину міста і долини, долина прилягає в гори, а гор-и прилягає до долини, долина прилягає до моря. Я пер-ший раз оглядав звідси як небесні тіла, форми гір як поволи і конем витворені продукти земних сил, і перший раз порозумів, що історія народів а части-ною історія земель. Правда а тоді не умів паразити і пазнати того всего но імени як отже тепер, але менше біамо так воно було.

Коротко кажучи, я почав тоді думати. Оттак пізнав я, що моя жите а чимось замкненим і ограни-ченим, а різноточно з тим збувало ся мені те бажане, якого дитина що не знав, бажало, пробити а мого життя щось ширшого, ширшого, ширшого а ширше.

Здаєть ся, що всі молоді люди переживають майже те саме, але я оповіаю про се так, немов би то, було мою індивідуальною пригодою, бо мою волю було лісно для мене.

Недоволення і аскурація тугою за неоселтвенням, жия а через кілька місяців, будучи шадним але не по-стїтним, я палав, а все ще бажав теплої. Тількиж при-рода була мудріша від мене і розвивала важну за-гадку моєї тодішньої екзистенції. Одного дня а залю-бив ся і несподівано ушійшов знов в сільський і річ-порядковий зносини з життям, чим далішійше.

Від тоді заняв я більшою приємнішою годни і днів, але ніколи таких тижнів і місяців, що було те-плат і в чертї напоїшеної цюстїшною струєю чути. Історія моєї першої любові оповіає Вам не буди, вона тут аї при чім, а шадні обставини могли та-само бути зовсім иншими. Але жите, яким а тоді а-жив, хотів би я таку троту описати, хоч я знаю, що

се мені не удасть ся. На горічкове шудане прийшов кінець. Я опивав ся марас серед рухливих сльвіт і тисячу нитками вивало ся а землю і людину. Мені здавало ся, що мої амені змінюли ся, стали острійші і вшесайші. Особливо очі. Я видів зовсім инше, ин-перше. Я видів все яснійше і живійше волаче артист і радби самим огляданем.

Город мого батька пинав ся літньою красою. Тут розложили ся від голубим небом цитуні куці і ті-шесї дерев, біаощ оточив ся на високім мурі а ко-над ним піднімав ся гора а червоначими селами і сільно-чарним ласним лісом. Я стояв, приглядав ся і се захоплювало мене, що все а окрема було так чу-дово і живе, барането і промінне. Деякі цвітї хи-тали ся на своїх біалях так швидко і шварали а баранетих чашок так шворушачо лагідно і широ, що я полюбив їх і шюював ся їхньою красою, як шисими поета. Таком річї шшесїти, на котрі а передше не уважав, зацікавив мене, говорили до мене і шипали мене: гоми вітру між шипами і травами, швірканіе швірканіе на дунках, греміт джасної бурі, шум ріки біаї гроблі і шшесїти голоси штиці. Вечером бачив а я чув безсонні рої бранчих мух в золотому су-мерку і шшесїти ся шшесїти у ставу. Тисячі мале-сеньких річїв стали для мене параз шшесїти і важ-ними і дотикали мене немов шшесїти. Приміром, як а рано для шшесїти часу шшесїти у городі шшесїти грибок, а шшесїти і коріне шшесїти шшесїти і шшесїти воду. Або а бачив, як маленький голубий мотилек шшесїти а шшесїти шшесїти. Або а шшесїти, як розвиваєть ся молада рожа. Або вечером опускав а шшесїти руку в воду і відчував як шшесїти, шшесїти різа тигла мої пальці.

(Конець буде).

стан „Селянської Каси“, який докладно змальовано в об'ємистій видрукованій справозданні, яке розіслане всім касам, а яке „Селянська Каса“ пішла радо подолу, хто інтересує ся економічним поступом нашого народу.

На внесок ради надзорчої (в якій склад під президентом Володимиром Ясенюком, п. н. надрадиння судного в Чернівцях входять ще як члени: Семен Бойчук, гр. пр. парох в Южних, Теофіл Драчунський, гр. пр. парох в Товстат, Дмитро Гринчук, купец в Садагурі, Іван Гаврилюк, господар в Добринівах, Сидір Голованський, надуч. в Лунавінці, Сер. Юрій Казанюк, гр. пр. парох в Прилишчу, Іван Воробієвич, управитель бора рахункового п. н. дирекції дібр гр. пр. фонду релігійного в Чернівцях, Юрій Мартинюк, надуч. в Лопатині), ухвалено всіма голосами прийняти образину за рік 1905 і справозданні про стан союзу та ухвалено старшині абсолютну торію за її діловодство. До чого дійшли наші райфайзенки видно буде докладно вже із отсх чисел: Оборот всіх райфайзенки вносил в р. 1905 3,880,096-98 К, стан пожиток, уділених членам вносил 3,249,875 К 48 сот., стан фондів резервних 19,244,34 К, стан пайв 102,708-05 К, стан вкладов наданих 158,821 К 14 сот., стан витягнених пожиток 1,040,311-44 К а число членів у всіх 119 касх 10,006. Як додати ще не вчислену сюда „Руску Касу“ в Чернівцях, котра мала в тімже році сама 2,007,000-08 К обороту і 875 членів, то вийде досить позначна сума нашого економічного добробу за останні роки. Сума „Селянська Каса“ мала в 1905-ім році 4,858,426-84 К касового обороту.

На внесок старшини союзу в якої склад входили: як пачальник др. Стефан Смал-Стодний, п. н. професор університету, відомаршалок новодства Буковини і т. д. в Чернівцях, як перший заступник начальника: Михайло Іванко, п. н. судья в Чернівцях, а як другий заступник: др. Константин Клям, лікар в Чернівцях, як члени старшини: др. Василь Дутчак, адвокат в Чернівцях, Іларій Федорович, п. н. професор гімназійний в Кімани, Петро Ісач, господар в Тенорівцях, Іван Герасимович, учнт. в Вашківцях, Денис Бремійчук, п. н. проф. університетський, власитель реальностей в Чернівцях, Ілля Ілляк, надуч. в Кичері, Наколай Іосенко, п. н. проф. гімназійний в Чернівцях, др. Мирон Кордуба, п. н. проф. гімназійний в Чернівцях, Ілля Меленка, господар в Рогатині, Єртей Пігуван, п. н. проф. реальної школи, посол до Ради державної і до Сейму краєвого, власитель реальностей і т. д. в Чернівцях, Євген Семіла, п. н. проф. гімназійний в Чернівцях, Євген Жуковський, директор краєвої школи різничої в Кімани, ухвалено підтан всіма голосами розразунок прихідів і видатків на діловий рік 1906.

По довгій дискусії, в котрій брали живу участь пп. Іван Саван, господар в Герошінів, Омелян Іванюк, директор кошикарської школи в Сторожинці, Григорій Фуштей, господар в Герошінів, Альбота, надучитель в Вагні, др. Стодний, др. Когут, Ілля Яровий, господар в Жадоні, Денис Руснак, надучитель в Чорткові, А. Костинчук, нівець церковний в Мареничів, Іван Відецький, господар в Чункові і Сергій Каянок, надучитель в Бродинах ухвалено ось такі внески:

1. Отворити при „Селянській Касі“ товарний відділ в потрібних в хліборобстві товарах і споживних та мішаних товарах.
2. Закупити потрібних в хліборобстві артикулів як машин, знарядів господарських, штучного гною, насіння, паші і т. д. організувати як особні відділи при райфайзенках.

3. Для закупки інших товарів організувати по містах і селах консумційні спілки системою Ротделів.

4. Позасновувати там, де позаметь ся потреба, повітові спілки для продажу худоби і хліборобських продуктів.

5. Організувати громадські спілки для аскурації худоби.

6. Позасновувати там, де позаметь ся потреба, спілки мозочарські.

7. Організувати в найвідповідніший до місцевих обставин спосіб гуртову продаж айцями.

8. Видати підручник для райфайзенки, спілок системою Ротдел і інших в разі потреби, видати статут і підручник для спілок аскурації худоби.

Члени ради надзорчої лишили ся ті самі, що й були перше.

В кінцевій промові подякував передателю присутним за живу участь в нарадах зборів і заключив загальні збори.

Події в Росії.

Звіт Стодніна.

У своїй справозданні перед царем записав д. 25. с. м. президент міністрів Стоднін, що розв'язане думи, після насильствистих вісток із всіх закутків держави, не викликало жадних забурень і що він сподіє ся утримати порядок і на далі. Союз союзів заявив позицію віддержати ся від страйку, поки не переконан ся як розв'язане думи ділає на народ, бо робітники жодявля і поти не позлазують великої охоти до страйку. До того що павло ся урядови забрати у свої руки багато важних документів сою. революціонерів і таким чином знищено революційні плани. Прим. між знайденими документами в Москві знаходиться се дуже цікавий документ, який вказує, як поділено між революціонерів свого часу загарабані гроші у московскім банку. Та мимо того, що дістає містять всі навісники і поодинокі розділені суми, не вдало ся поділи піданати осіб, бо все означувано шифрованими числами. — Задеть ся що переловлені революційні плани є головною причиною, що побух революції не вступив уже тепер, але знаєсть деякого відсуєненя, поки не скуплять ся сильно організовані босіві сили.

Айцня „ладетін“.

Сто членів конституційно-демократичної посольської фракції відбуло у вілландонім куназонім місті Терфосі нараду, на якій ухвалено справозданні послів для виборців. Збори висловили ся проти революційних кроків, однаковж постановлено перевести в життя постанови ухвалені у Выборгу, та зазначили konieczність безпозовачної акції в тім напрямі щоб у новій Думі заперенити партії як найбільше місць. Шість членів державствениого Совіта, які належали до партії ладетін, вложили свої мандати, мотивуючи свій поступок тим, що в Росії неможливо запровадити порядок без Думи. Тепер же не розв'язано Дума законодательну власть захопила адміністрація.

Розділ коронних дібр?

До „Polit. Corr.“ доносьть з Петербурга, що цар приказав дирекції домог запрацювати предложене, в котрім мають бути наведені коронні добра, які надають ся до розділу між убогими селяни. Правительство зробить в найблизнім часі

дальші кроки в справі розв'язання аграрного питання. Із сего виходить, що айцня Думи і аграрній справі остала таки не без користі для селян, дарма, що уряд про розділ майна скарбового і чути не хотів.

Новий статут для Жидів.

В російскім міністерстві для внутрішніх справ працюють над новим статутом для Жидів, який має призначити Жидів для айцня успокоєня.

Анатоль Франс про російську революцію.

В предмові до твору про програму російского писателя Семенова ниніш Анатоль Франс: „Російська революція се с'яїгона революція. Сі відгук для ся чути і в старій Австрії. В Німеччині починає дуже непокоїти ся організація соціяльна демократія, яка до тепер неможлила ся спонійно. Воболь мав відвагу сказати цїсарю і канцлеру: „Незабувайте, що революційний гураган, який рознів ся по Росії, знайде відгук в серці німечского робітника“. Над берегами Воли, Волги і Висли рішає ся судьба нової Європи і будучність людства. Французский пролетаріат повинен злитися своєю солідарністю з російским пролетаріатом. Він повинен пізнати свій обов'язок і його спонійти. Коли би верховоди пануючих класе могли загадували помочи царатови міжковою дипломатією або економічним підприємством, тоді повинен французский пролетаріат сему супротибити ся в цілому своєю силою!“

Інтернаціонал rediviva.

Часопиць Volksztg малює таку сцену із сцідства веденого парнаваного політїєю:

До секретної кімнати „політичних“ входить молодого робітника, 18 літнього Ш. Зоненштайна. Високий, худий, із товстими намозоленими руками старішого чоловіка, стоїть неспокійно оглядаючись та ведучи довкола широкого отвореними, запаленими очима.

— Відки дістає ти сев брови?.. І на робітника сипають ся удари із усіх боків. Він збирає усі свої сили, щоб боронити ся. Він не хоче піддати ся під раз і в разній відгукну одному із своїх інквізиторів палець.

Кати зліріють. Кидують його на камінну підлогу і починають дотати ногами. Він терє притомність. Вони обливають його холодною водою і розпочинають свою роботу на ново. Його б'ють нагайками й жезлами прутами. Дончуть і б'ють, б'ють і дончуть... І ось горда фігура мужного й постїйного чоловіка перемінює ся в безформну й опервадену масу. Ту масу піднімають із підлоги, прив'язують до стїни і працюють далше...

Приходить черга на другу жертву. Хлопчик єурманови не більше як 15 літ. Він знеможений, обіраний і — очевидно — знає добре, що таке голод...

— Де є твій брат? Коли вийшов він в останнє із дому?

Хлопець шепче щось незрозумілого.

— Твоя мама говорила щось иньшого. Ану покажи но, чи в тебе є ще всі зуби?

Високий чоловік із приваленою бородою здіймає із стїни жезли і цинний і холоднокровно засуває їх в рот пошасної хлопчини.

А. Велен, дїтянина 18-літня, малого просто із дуже інтелігентним лицем. Від неї жалують, щоб вона вогонь там видала. Вона ще находит в собі на стїлїм бодрости, щоб на ті домагання відповісти поном вогордою. Та ось кати забирають ся до чогось страшного. Укладають дїтянину так, що єї голова опинює ся в окремім кісаті із шрубками, які досягають

Др. Любо Брентано.

ЕТИКА і НАРОДНА ГОСПОДАРКА в ІСТОРІЇ.

(Ректорська промова.)

В історичній мові переклад: Микола Довицький

Потім прийшли фізіократи. Вони додали до питання, що ним займаємо ся тільки одно: науку про погодження тих господарських природних законів із моральним законом.¹⁾ Одиноким принципом, що після їх науки веде діла обичайного чоловіка, є нахил до самоудержання і добробуту, а як би чоловік стеріг свій власний інтерес в розсудний спосіб, то мігби провадити життя, повне чесноти. Проте Кеселу і його ученики безуставно повторили, перейнявши знаний вислов Бекона, що пізнання природного ладу веде чоловіка до Бога і до пізнання мудрих і добрих законів, які Бог дав людям.

Сей сам основний погляд про згоду між природним господарським ладом а моральним законом, находит ся і у Адама Сміса. З відки товчок до переконання, що А. Сміс займаєть ся в своїй „розправі про причини національного добробуту народів“ чоловіком пересеклим власною користю між тим як нія в своєму

ділі „про мораль“ зробив мірилом моральних поступків симпатію безпартійного видца. Суперечности нема, бо після А. Сміса безпартійний видець дивить ся через пальці на те як кожний руководить ся в господарських справах виключно тільки своїм власним інтересом.

Таким чином дійшла наука народної господарки із своїм найбільшим майстром анову до того погляду, від якого вийшла вже стоїчна філософія і нею навіяне рамське право. Бо як учили стоїки є тільки оди закон що проникне цілу матерію; істнує беззглядно залежність всіх річий від розуму, який панує над вселенною, а означає єї біг. Проте неможлива лінка суперечності між природним а моральним ладом. Моральний закон не може бути иньший, як той закон, що панує над природою річий. Етичний закон панує в природі; природний закон є етичний; закон розуму є законом, призначним природою. Істнує цілковита гармонія між природою і розумом.

Сим поглядом усунено найбільшу перепону, що стояла на дорозі наукового пізнання господарського життя. Признано тим самим як щось конечного такий господарський лад, що впливав з природи людей і річий. На місце науки про те, що мало стати ся після повзатого рішення, мусіло враз із тим наступити змагання до порозуміння істнующих відносин, ідуче одже до пізнання господарських подій і вислідження їх причинного зв'язку.

Але спосіб досліджування у фізіократів, як також у А. Сміса, мав один бруд, якого слід можна було додати вже у Поттіго. Власна користь була для них не тільки головною пружиною господарських поступків, на основі яких значайне пізнання дають ся вивести лінки передше достережні; она була для їх, подібно як для Ноббес-а, акційомом, із якого вони висновували дальші науки. При тому виходили вони не тільки від правної, але і від фактичної рівності людей. Задля того, що всі люди однакові і що змагання до як найбільшого анску пересикає їх в однаковій мірі, виводили вони дальше, що можна завести як найбільший гарлад для всіх, як би тільки держава стримувала ся від всякого втручання у господарське життя. Наслідком їх хибного заложення і хибної мильної методи був оптимізм політики Laissez-faire, а наслідком сього була знову перемога сильних над слабкими.

Се провадило до пізнання згаданих теоретичних помилок. Пізнано, що люди ступають в господарську боротьбу зовсім не однаково унадоблені. Спостереження виказало багато порушаючих пружин, що впливають на господарське життя, модифікуючи вплив самолюбства. Намість найвишого загального добробуту, показало спостереження, як вплив політики Laissez-faire, по одній стороні колює, а по другій упадок в стан, що унеможлилював виконання моральних життєвих задач. Наслідком

¹⁾ Гляди вистарчаче зіставлення єї дотичних висловів в Louis de Loménie, Les Mirabeau, т. II, стор. 283 ff. Paris v879.

до самих висків. Мучителі зачинають закручувати шруби так, що їхні кімники звертають ся в піст і пеструють у сам мозок.

Се значайні еанти, які звертають ся в стінах „секретної“. І в довгі немі дні і безсонні чорні ночі, як і в сего будинку починають виривати ся на верх здавлені етотони мордонант і наслідують — люди проходять біля нього і ніхто не чує і ніхто не заступає ся...*

„Мені брати“.

Експедиція генерала Орлова для „усмирення“ прибалтійських країн принесла для рес. правительств не дуже мизі очні в наді „лісних братів“. Богато членів наредної міліції під час адзущого бунту поховало ся перед шибинницею на лісах. З відеи заловили они війну на смерті всім, хто пригноблює край та всім доносчикам і зрадникам. „Лісні брати“ намагають відважно на дичині намі, близькі корчми, на баронів, поліцію, козаків і драгунів. А що в них добрі стріли і їх оружіє ніколи не хибить, то стали они дуже несподіваними для правительств. Цетони на ними утруднені між ними і тим, що населене їх піднімає. Коли недавно тому урядовою донією на „лісних братів“, то „донці“ в номіж населення ужили сеї нагоди на те, щоб доставити „лісовим братям“ харчу! Фінляндський сойм.

Дні 20. с. м. оголошено нову, паром затверджену виборчу ординацію до фінляндського сойму. Він творить одну палату, в якій склад входять 200 осіб. Вибори відбуваються ся що три роки і є безпосередніми і пропорційними. Право вибору мають всі фінські громадяни від 24. р. жита без виїмку жінок. Нема тавж обмежень що до права виборчого вибору. Урядові особи втрачають право вибору тоді, коли вилучають писемно на вибори. Обмеження свободи виборів гарає ся вилученню. Під час соймової сесії не можна без згоди сойму уводити податки, коли арештовані не наступило на підставі судового засуду, або коли його не адовлено на місці вчинку, який потягає за собою кару пазини. Ординація впорядковує далше отворене, розважене і замкнене сойму, порядок піддані справ для розваження соймом, приготування до засідань, способи провадження, пленарне зібрання і зібрання великої комісії, якої задачею є розваження праводячих питань, заміжціонах царя або соймом. Сі справи піддає ся триратному розваженню; законопроекти, який утворюють нові зібрання в соймі, віддає ся разом із представленням сойму до царського потвердження і опублікування. Коли цар не потвердить права, лишає ся оно без наслідків. Си ординація зносить ординацію з 1869 а також мантєвиза з 1879, 1886 і 1897, які мали на цілі збавувати Фінляндію їх культурні людські права. Головною режім Ізвєго гадав Фінляндію звести на ступінь російської губернії. Та Фінляндія своєю завзятістю, нестимною борбою, в якій брали участь всі стани в краю, добила ся на ново своїх людських прав, а то в красних, як доньбуди має який другий парід.

НОВИНКИ.

Чернівці, 28. липня 1906.

„Рівність“ нового права виборчого. Із хваєю, як рішенням в Австрії станули на тім стано-

того було замирення від хибних метод; на місце дедукції наукових заключень від власної користі, ступила пряма обсервация поодиноких життєвих явищ. Она провадила до пізнання того, що в життєвих явищах подас сама природа річий, а що є тільки побічним явищем, і між тим як підданно ся першому, як новий конкретності, покликано до побороування припадковості на ново державну поміч всюди, де побічне явище йшло в розріз із моральними і політичними цілями, які стояли понад господарськими цілями.

Отже повернено на ново до призвання, що держава має право втрутати до господарського життя. Але се різнило ся від домагання з часів меркантильного систему. Не мало ся штучно устатковувати ніякого ходу господарських подій, ані навіть не мало ся здійснити ніякого нового господарського ладу. Основні умови господарського життя признано даними а розвитком, який оно прибирало під їх впливом, признано як конкретним. Але як би серед ладу, устаткованого отсими умовами і їх розвитком, показала ся небезпека, що перелага сильних над слабими поставити висші цілі на денний черзі, то на такий случай признано вмішування держави серед ладу, устаткованого тими умовами і їх розвитком, справедливим в цілі успроможнення для кожного вільного розвитку його виладів і здібностей.

(Конець буде.)

вищу, що нове право виборче має устанавити такі парламент виборний на основі морунні і привілеї, треба було відразу зрезигнувати із тої пазі, щоб те право виборче було справді рівне і справедливе. Яку „рівність“ сиренаровано новим законопроектотом виборчим, о скільки його наладодила вже комісія, видно вже з того, що коли один цісел привілеї не від тепог в Австрії перестало на 30 тисяч мешканців, то в поодиноких провінціях се перестало число виходить зовсім низшим. Ось один посол було від тепог при падати в Австрії довший на 47 тисяч мешканців, в Австрії гор. на 35 тисяч, в Сольногорі на 27 тисяч, в Сирії на 44 тисяч, в Каринті на 36 тис., в Країні на 46 тисяч, в Триесті з округом на 35 тисяч, в Іоричі і Градиси на 38 тисяч, в Істриї на 57 тисяч, в Фарадальбу на 32 тисяч, в Чехі на 48 тис., в Моравії на 50 тис., в Шлезу на 43 тис., в Галичині на 68 тис., в Буковині на 51 тис., (дальніше припадає тут 1 посол на 86 тисяч), а в Далматії на 53 тисяч. Ще аспраційше виходить та не рівність „рівного“ права виборчого в примісено до по одиноких народів. Ось один посол припадає перестало на 38 тисяч Італійців, 39 тисяч Німців, 45 тисяч Волохів, 51 тисяч Сербів і Хорватів, 52 тисяч Полаків, 55 тисяч Чехів, і аж на 100 тисяч Русинів! Замітно також і те, як вилучували послани поодинокі народи в краях мешканців. Ось в Чехії припадає один посол на 42.300 Німців, а на 52.400 Чехів, в Моравії 1 посол на 36.700 Німців і 57.700 Чехів, в Шлезу 1 посол на 30.300 Німців, 40.600 Чехів і 70.000 Полаків, в Тиролю 1 посол на 29 тис. Німців, а також на 48 тис. Італійців, в Сирії 1 посол на 39 тисяч Німців і 58 Словенців, в Галичині на 51 тисяч Полаків і 99 (!) тисяч Русинів, а в пазії Буковині припадає один посол на 30 тисяч Німців, 45 тисяч Жидів, 46 тисяч Волохів і 60 тисяч Русинів. Що ж подумати тепог про патетичні декламатії Полаків а особливо Німців, як вони говорять, що ухвалювана тепог виборча реформа а для них важкою придою?!

Небаваний успіх Відманіади. „Один на світі Азат, і один його пророк Мегамет!“ Оттак подумав собі п. Пені і повірив, що він одинокий заступник і спаситель німецького елементу на Буковині. Закоханий сам собою в себе пре він бувковинських Німців безвинно на шани мовістичної борбі закарі особово проти Русинів. Рішучею старіє ся за невою пину повалити розважливих Німців. Із прихвальною не вдоволю воює він особово проти пос. Сведла, якого атакує навіть публично, як се було недавно на німецьких мандриках зборів в Сатудмарі, тільки його борба проти Сведла унічала ся поєи що таким успіхом, що м. Сучаза іменувала сима диним пос. Сведла своїм почесним громадянином. Здаєть ся, що такого успіху не надіалясь, по своїх інтригах ні Пені ні грошадуні..

Музей В. Тарновського в Чернівцях. Чернівціве губернське земство заправляє музеєм, що відпав йому небіжчик В. Тарновський. Музей тає і називається ся „Музей українських древностей В. Тарновського“. В музею зберігають ся усі рієі, які тільки дотикають ся минулого життя України, її природи та побуту людий українських. В музею є зібрання знайдених по всій Україні річий а часів доісторичних, кавового княвства та Гетьманщини, зібрання старозиних документів, книжок, портретів, антиграфів (пласторучного писання) історичні осіб та пам'ятники, (на приклад, рукописи Шевченка, Кудима), збірка усіхх малюнків та книжок, — які лишиє дотрають ся природи української, літератури, історії та народного жата. Музей уміщено у власному дуже гарному будинку в Чернівцях, на Смоленській улиці; відчинений він щодня, крім понеділів та великих свят, від 11. до 3. а в неділю від 12. до 4. За те, щоб оглянути музей, нічого не платять ся. Поруч а музеєм є що й кабінет для праці; відчинений він тоді, як і музей, а крім того — у виторок та в середу від 6. до 10. вечір. Приймають ся для музею дарунки річий та книжок, відхожих до його завдань. Музеєм заправляє хранитель його, він же дає, які треба кому, ценовиза та справки. Чернівціве губернське земське управа, пінзуючи ся про те, щоб музей був як найповніший, звертає ся а ласкавою просьбою до усіх інституцій та осіб, які мають собі такі самі цілі, та спочувають культурним завданням музею. Успіа допомога, — чи то буде прислано власне видане, чи книжки ина, чи відбиток статі, замітки, вирізки а часоности, впливи, малюнки чи замітки про них, усе те буде прийнято управою та музеєм а щирою подякою. Г. Д.

Із діяльності подільських „Просвітів“. Просвіта в Каміни Подільськім постанавила осукувати у 8 точках губерній бібліотеки читальні. В тіє справі розпочато вже заходи в губернійській управі. — На дохід оїєї подільської „Просвіти“, яку основано в Подільськім Мегалеві відграто миколоді надлі конедію „Попились в дури“. Штукку відграто зміло, а збір, який вона привнесла, уможливити „Просвіті“ приступити до практичного діла.

Саранча на Угорщині. Ма недавно доносили про спутешення саранчі на пазях коло Добречину. Тепог вже насліді про те нещастє урядові докладніші вісти. В околиці Добречини вишила саранча поперх 60.000 моргів поля. Велика буря, яка панувала в минулих тижнях, порознесла саранчу аж пазз Тисою. Она пощицала не лише збіже на пия, але також вже цюванне в снопи. А те остане, що саранча недо-

грязла або лишила, не їсть тудоба, бо його страшно чути. Для нищення саранчі наймали минулого року 500 до 600 робітників. Сего року знову працювало над нищенням саранчі дванадцять машин а жєлізними щітками. Але се средство не мало великих успіхів. Після гадя факховіа помовжати ся саранча на другий рік у трицетеро, а се привнес за собою незмірні шкоди.

Жінки на німецьких університетах. Число жінок інаструкційованих на німецьких університетах зростає що раз більше. В літнім семестрі с. р. привнесає оно 211 єунротів 140 із семестру зимового а 137 із літнього а р. 1905. Із того числа загального студентова медичну 108, 66 філософію, 22 математичу і науки природні, 10 скарбівисті, 4 науку права а 1 дентистичу. Вписані були отей студентки на університетах в Фрайбургу (58), Гайдєльбергу (57), Монахові (55), Липсу (27), Вірбургі (8), Тібінгені (5) і Ерангені (1). На нмських університетах в Німеччині не приймають жінок в характері значаєних слухачок, так що вони можуть слухати викладів лише як госпітантки, які через свої студії не набувають ніяких прав. Госпітанток було в останнім семестрі 1268 єунротів 1730 із попереднього та 1659 із літнього в 1905 р. Колиб очислити значайні слухачки із госпітантками, то вийде що на німецьких університетах студентова р. 1905-го в літнім семестрі 1479 жінок, в зимовім 1906, а в зимовім семестрі 1905 р. 1119.

Неважкий тестамент. Писателька і провідниця жіночого еманіпационного руху, Наталія Міаде, яка недавно померла, записала в тестаменті всю свою спадщину, оцало 20.000 марок „лише на цілі жіночого руху“. Предсідателька ерайдурского товариства „Жіночого образовання і жіночих студій“ мала збати про те, щоб заволомали а її спадщину поварвано кошта студій бідних, талановитих дівачок. „Тому що а не могла то перовести“, каже Міаде в своїм тестаменті, „того, що бажала, мушу заспокоїти ся збати, що дам другим мажу поміч. Кождий грїш а заробила сама.“ Тестамент має дату 8. серпня 1901 і заосмотрений власноручним підписом. Тестаторка абула лише дати до олого місце вставлення тестаменту, отже „Наймр“. Тимчасом після німецьких дивізійних законів такий тестамент є неважкий. Коли би правні спадкоєвці не хотїли добровільно поступати після вої номерної, то сі бажана зиниць ся — на жаль — несповнена.

Генерал Кодама, який три дні тому упер, власман, як записують європейські факхові, до найгениальніших стратегієв всіх часів. Поку заплучив японська армія, до недавня попанна, тепогінше своє становище посеред першорядних воєнних сил. Не обмижуючи заслуг Ояма, а також генералів Куроногю, Ою, Ногі і Нодау, треба признати, що духом інициатором операнійних планів під час японсько-російської війни був Кодама. Всесторонній його дух обмиає найменші навіть подробиці із великою пропикливостію обчислає всієи ситууальности. Кождий проє японської армії визначував Кодама і провадив її від побіди до побіди. Коли маршалов Ояма обмиа в липню 1904 р. чільний провід над цією армією, Кодама, будучи тоді іще віцешером генерального штабу, лишиє ся при Оамі як його дорадаця. Але скоро прийшло між ними до спорів на початку а річений причини, відтак і а особистих. Оповідують, що Кодама так мав раз забути ся, що ударив Оаму в лице. Може бути, що факт сей належить до легенд, але при липні 1904 р. вістия Кодама відзначений до Тоюі і замінований шеем штабу генералітосе. Кодама стояв лише в 54. р. жита (родив ся 15. лютого 1852. р.) Кодама належав до стародавньої родили „самурай“, яка походила з старої японської військової елєти. Родичі його були бідні так, що він не міг ая мозолю ходити до шкіль. Дочєрра в пізнішим віці віддала ся науці і добила ся в коротці до найвищачийшого становища в Японії, а й взагалі в поєвітній історії.

Жертви білостоцького погрому. Сиріт, які лишили ся по убитих жидіських родинах, привозять тепог через Львів у євіт до Америки, Лондону, Шведії і Швайцарії. Окоді прийшло 3-ома потягани до 120 дітїй до Львова. Нима заопікував ся помічний комітет для ємігрантів. Львівська міська рада жертвувала на них 300 корон. Від львівських Жидів, а також з Лондону і з Америки пилвуть обильні жертви, так що будучність дітїй заєспена, як не знайде ся так багато родин, якіб розібрали всі дітї за своїх.

Оповідітки, іменовані і т. п.

Раді красної культури виплатило міністерство рішництвом 600 єунротів як першу рату а пазипай за статистику життя.

Головні збори „Січи“ у Волоці н. Ч. відбууть ся 29. с. м. із авчайним порядком денним, почін аспутантє декламатії і представлення трох народних пєс. По представленні сидуть танці. Початок о 11. до 4-ої поноудня. — *Нестор Данчул*, кошовий.

Народний фестин в Глібоці відбуде ся 29. с. м. Перобавно всієи приготування, щоб євсім зробити побут як найвправніший. — *Січова Старшина*.

3 ключі від райфайзенки знайдемо в Чернівцях коло „Народного Дому“. Хто згубля, пазі зголосить ся по них до слуги „Народного Дому“ Івана Мєспалника.

Ціна оголошень за однієї сторони 1х розміщення: Ціна сторони 80 К., 1/2 сторони 40 К., 1/3 сторони 20 К., 1/4 сторони 10 К., 1/5 сторони 5 К., 1/6 сторони 2 К. 50 с. — Довкола обкладинки не плати нічого, ніколи не плати нічого.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики Надісланні Оголошення редакція не відповідає.

При розміщенні оголошень або при рішенні замовлення, вилучний окуп.

Дрібні Оголошення надісланні друком (реклама), вилучає їх по 4 с. від слова.

Навчальний на звання журналіста повинен не приймати, не.

Не читати

лиш, але треба спробувати читати
книжку **Steckenpferd**

Деліове молочне мило
Бергмана і Спінна і Дресні

і Тетинні над Кальбон
(милка оздоровля 2 гірники). Мило

от хвороба від соціальних
приміток, робить кожу білою як

тільки наді «сильний» милом.

Штук по 80 сотенів, можна по-

лучити у складових відрі:

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

Підд. і Феллі, Чорний

ВІКНА НА ДУ

на тиню в Аугі замором прі в ервенті наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

наїдешне наїдешне наїдешне наїдешне

Найлучше і вже випробована

средство на ревматизм есть

NERVOL

«Назва правно забезпечена»

антикара др. Ю. Францоца

в Тернополі.

Се є найкраще усмиряюче средство

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

на ревматизм, на ревматизм, на ревматизм

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучення акційне ко-
рабельно-перевозне тов. в Триєсті.

Традиційний
пасажирський оборот до Америки
через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція
для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краювої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

10 (1-20) ж.

РОЗПИСАНЄ КОНКУРСУ

на проекти до будови торговельно-промислової палати в Чернівцях.

1. До участі в конкурсі просять ся всі наші архітекти.
2. Проекти мають надіслати до бюро торговельно-промислової палати в Чернівцях найдавніше до 10. серпня, 12 година в полудно.
3. На місце будівництва призначено парцелі 23 і 24 в III. близько колишніх військових ґрунтів з поверхні сел 1104 м².
4. Відповідно готовані та орієнтовані плани з поданим рівнем як також програми будови можна дістати в бюро будівельної торговельно-промислової палати в Чернівцях (Площа Єлизавети 2.) і в товаристві австрійських інженерів і архітектів у Відні (ул. Еммербах 9. I.).

моги питомих духовних семінарій в Англії, котрі зобов'язані ся поборювати пішкетство.

Прогулянка з немілою пригодою. Лікар др. Кості Клим і гімназичний Панталеймон Клим виїхали на прогулянку до місця Горіч. Ідучи над берегами Прута побачили вони чоловіка в човні і попросили його, щоб він їх перевіз на другий бік. Він на се пристає, але перемудрав чомусь так неміло, що коли ідучи були на середині ріки, човен перевернувся, покритавлюючи собою всіх учасників прогулянки. До мимовільної купелі прилучилося ще небезпеченство життя, бо др. Клим мусів боротися з хвилем 15 хвилин з охляпаними, доки не uratували його люди, які надбігли на місце події. Ситуація, в якій знаходився др. Клим, була дуже небезпечна і близька катастрофі, бо др. Клим занесли очі і бульбону, змішки йому тяжко було ратувати ся через те, що річка набрала вода і берег був дуже стрімкий і неористуваний. Оце й утруднювало рятуючу акцію. До сеї події додамо ще те, що через Прут коло Горіч перевозять людей звичайно пласкі або поумілі вершники, на що звертаємо увагу дотичних властей.

Закон про охорону дитини в державі Нью-Йорк забороняє катувати дити вище 16. р. життя в скляних і фабриках.

Жінки архітектами. Архітектонічний відділ муніципальної поліції почав сего року 3 студентів.

Срібне місто. З Мексикою доноситься, що там існує місто, у якому люди мають срібні і золоті стіни. Се місто окружає вода на 100 стій височин. Повазлом є гори які схиляють неміренні скарби золота і срібла. Се майже немірні містка походять від чоловіка безсумнівної правдивості, імені від Mr. Percy, F. Martin, члена географічного товариства. Згадаємо місто є найстарішим містом у краї. Називає ся Гуанахуато, збудоване Іспанцями, підчас завоювання Мексика. Іспанці мали своїми средствами лише яку частину золота видобути, решту разом з румовинами вивезено і ужито як булований матеріал. З самих вивезених кун румовинах, які поставили при роботах Іспанців, мало ся познати 1,500,000 Lstrl. Про пачотні багатства, які Іспанці в Гуанахуато знайшли, злилися ся ще сьогодні скарби. Мур, який окружає копаляни мусить сам коштувати найменше 40,000 Лстрів. Камінні брами є правдивими творами штунів. Іспанці вивезли від міста підчас окупації 300 мільонів лстрів. Обчислено, що минає з Ля Ламі, в послідній часі перед революцією в Мексикою привозили своїм власителям річно 1,200,000 лстрів а Mr. Мартін перевезений, що він і сьогодні можуть се видати.

Новий пер. На місце померлого писателя Фердинанда Сара члена палати панів, має бути неабарем заміненний якийсь писатель, оповідає голландське життя німецького мовою і бувають чоловіки правдивий Петро К. Розефер.

Автомобільна катастрофа. Передчере Іван из Егон Мурат автомобілем із Штутгарту до Нордберґу. На однім звороті в місцевості Миттерштадт протворив нізав хід автомобіля так дуже, що він нечаяно перевернувся і виліз з нього враз із мотором. Упадок був так нещасливий, що низзеві три черепа і він погіб на місці. Моторний тілос потерпіл незначні контузі.

Нова льокаль. Рух на новому льокальному жиданському торі Пожаріта-Людвиг-Ірбе пічне ся в подовний серпін.

моєї розвідки. Як ливця природи, так також і зад господарського життя і зміни в ній, що їх приносять із собою відносини, серед яких живуть люди і їхні природні зміни, є впливом того міркування, що опановує вселенну. Се не вде, стремити до неспроможности, поправляючи ніби божеський твір і захожуючись чи здійснити задачу обичайного життя механічними способами, що стоять в суперечности до теперішніх життєвих умов і задач державної цілості, все одно чи вони назадняцькі революційні. Не повези ся, як я нам сьогодні представляю, проби минулих, щоб улаштувати суспільність в суперечности із її природними підвалинами се є побиваючим разом на се, що ціле позитивне законодавство може о стільки бути тріаже, о скільки не стоїть в суперечности із природою річч! А що таке законодавство є нестільки єдино корисне, але також єдино справедливе, се висказав також Тома в Анкіну²⁾ (поміняючи зовсім науки пантеї-

Пожицальню парасолів уладжено в Берзіні. В кількох точках міста а передовсім по реставраціях, каварних, цукорних і т. д. уладжено склади парасолів. Як хто потребує парасолів платити 2 маркі і подає свій адрес. За те дістає ся парасол. На другий день приходить післанець звертає двомаркову плату і забирає собі парасол, беручи всего 12 центів за плату. Безперечно інституція ся дуже практична.

Претенсії графині Герколіні до спадкоємства Гумберта I. Справу, якою вже від трох літ займає ся загальна опінія ся перед судом в Римі. Розходиться ся о аліменти і підшкодованні, о яке графиня Герколіні скаржить спадкоємця італ. короля Гумберта I. Графиня подає, що в році 1880, коли вона мала 15 літ, знів її король Гумберт. По двох роках позвала зведення сина. Незабаром між її королем позанути і анштити її удержали дитини. Щоб дитинку не позбавати чести, рішили ся родичі дитину, вивезти до метрики яко безрідну, прийняти за свою. По смерті родичів з'явилася графиня ціло своє майно на пачотані дитини, тай позала через те в крайню нужду. Коли всі старани, щоб наклонити батька дитини, а потім его спадкоємця, щоб своєняли свої обов'язки супроти матері і дитини не повали ся, внісся графиня жалобу перед суд. На вносення обвинення зажадало від графині метрику на доказ її неподобності в часі шадних подій. Тим, що графиня продава ся в Турі, де тоді (1865) не велено метрику, добути того документу вимагало аж трох літ. Правдоподібно що я нині доложити обвинення вених старани, щоб жалобу ударемити. Надію на успіх може мати графиня лише тоді, як внісся ся двох короля, що дапають его батьківство. В найліпшій разі може графиня злиба добути ся лише аліменти.

Нещасливий випадок. При спусканні дерева в підприємстві Кружгольда в Руссобоузі убив бутук дня 16 с. м. робітника Танасія Пеленна з Духтинця.

Оповідки, іменовані і т. п.

Особисті вісті. Вернувшись з відпустки гр. кат. призначили Коостецкий і сов. вченого суду кр. Ясеніцкй. — Красів секретарі др. Гостюк і др. Лукасевич повернули з відпустки.

Слюб наміни Стефані Манастирської, дохиль гр. прав. конвенторського освітника А. Манастирського з п. Титом Барбіром окінчення богословом відбуло ся дня 12. серпня о 12 год. в пол. президентській каплиці.

Красва школа ткацтва. Для 1. вересня 1906 запроваджує Вада красний в Чернівцях школу ткацку, де через добру науку піднести домашній ткацький промисел на Буковині і дати йому можливість як найкраще розвинути ся. Край не жалувая конту, спровадив знаменитого учителя ткацтва, котрий має таю обов'язок організувати при школі красний сільську продаж красних виробів ткацких, а надій, що таким чином ту галузь домашнього промислу зробить для селян доосвоюю і отворить їм нове жерело зарібку. Вступ школи буде два курси: 1. для заводських ткачів триває курс два роки; 2. для учительок або гаданих триває курс чотири місяці. На першій курсі для заводських ткачів можуть учини ся ткацтва мужчини і жонції, і в першій році науки дістають муть вони із фонду красного по 20 корон заповогу на місяць; в другій році заповогу буде вивозити лише по 10 корон на місяць, за те дістають муть учні пайку із зарібку за працю ткацтва. На першій (двохлітній) курсі будуть прийняті від 1. вересня 1906 лише 6 учнів, так само і на другій курсі лише 6 жінок. Учителі або гадані, що будуть прийняті на чотиромісячний

стичних філософів) навчаючи, що ніщо не може стати справедливим на основі позитивного закону, як воно протинить ся природному закону, є впливом божої розваги. Означення, які закони поодинокі випливають з природи річч, показує ся вже із консеквенції його науки, як одинока задача законодавця.

Ясно: всякий вплив на суспільне життя може бути о стільки щасливий і справедливий, о скільки він не протинить ся природі річч, якої частиною є природний розвиток. Отже тримайте ся завжди наших ідеалів, але не забувайте що вашою першою задачею, як людий бачих в науці є, студіювати без пересудів теперішні відносини у всіх причинах, що споводовують їх і пізнавати чинності поодиноких існуючих інституцій. Тоді дійдете до того, що будете підтримувати конекції під випадних, побічних помилок. А тоді уживайте наших ідеалів до поборювання тих послідних, в рамках, що їх подіє конекції!

se repugnantiam habeat ad jus naturale, non potest voluntate humana fieri iustum. (Ibidem 2a 2ae q. 57 art. 2.) Ad secundum dicendum quod ratio humana secundum se non est regula rerum, sed principia ei naturaliter indita sunt regulae quaedam generales et mensurae omnium eorum quae sunt per hominem agenda, quorum ratio naturalis est regula et mensura, licet non sit mensura eorum quae sunt a natura, (Ibidem 1a 2ae q. 91. art. 3.)

курс, дістають муть заповогу по 50 і по 30 корон місячно, а учителям дістали від красної Ради шкільної на час триваю курсу відпустку. Хто хоче бути прийнятим на один чи на другий тпаний курс, той повинен на й візити ше до 20. серпня 1906 подати подане до Вадіу красного. До подана о прийняті на двохлітній курс для заводських ткачів треба долучити: 1. свідоцтво проналежности до якоїсь громади на Буковині, 2. метрику на доказ сиченого 15 го року жити, 3. свідоцтво лікаря на доказ здоров'я адачи до ткацького заводу, а 4. послідне свідоцтво шкільне. Учителі, що бажають бути прийняті на чотиромісячний курс, повинні до подана о прийняті долучити ще подана о відпустку, звернено до м. к. Ради шкільної красної. — Учителі, що сичать такий курс муть обов'язок на повторительний науці підвищення через три роки учини діят талант. Звертаємо увагу наших селян на тоту шпуду, аби користали з неї, бо вона може не одному дати добрий хліб в руки.

Основини „Січ“ в Прилипу. В подію дня 5. серпня 1906 року о 1 годіні по полудні перші загальні збори товариства „Січ“ в Прилипу із отрим дивним порядком: 1. Отворення зборів. 2. Пояснене статутів. 3. Вибір старшин і вручене відзнак старшин. 4. Вільні вносення. 5. Закінчене. — Прибувають! — Юрія Думилевич, кошаний.

Загальні збори товариства гімн. і пожарн. „Січ“ в Калинівцях н. Ч. відбудуть ся дня 5. серпня с. р. із отрим дивним порядком: 1. Спирозапане старшин а дальності за минулий рік. 2. Спироза товариського лозаву. 3. Вибір нового виділу. 4. Вільні вносення. — За тов. гімн. і пожарн. „Січ“ в Калинівцях н. Ч. Василь Гимна, кошаний.

3 військових курів. Цісар дозволив архієпископу Отгаві вилучити із активної військовій службі з огляду на його злих стан здоров'я, а вразом позанути становище генерального инспектора кавалерії. На його місце іменоване сальдниймайстра Рудольфа Прудермана, команданта 11. корпусу у Львові. На місце його ж аліменував цісар командантом 11. корпусу у Львові, сальдниймайстра графа Авренсера.

Посмертні вісті.

Фердинанд Ціган в ер, радник двору, проф. унїв., член красної шкільної ради, міської шкільної ради і громадської ради в Чернівцях, почесний горожанин міста Чернівців помер 30. с. м. о 4. годіні рано по короткій недугі. Похоронив належав через свою відданість і доброту серця до асних постатей черновецької інтелігенції і був дуже улюбленим і поважаним своїми учениками, товаришами і черновецьким загальом. Померший працював на черновецькій університеті як професор австрійської історії від року його заснованя, себто від р. 1875., куди він був позначаний із університету в Германштадті. Плодами його наукової праці є такі твори а часів професорства в Германштадті: „Три роки в історії революції Рамочого в Сентгороді“, 1865; „Історія вільномушареної зможі сль. Андрея під трома морських ластівка“, 1870; „Історія християнської мислі в Германштадті“, 1875; підчас професорства в Чернівцях: „Політичний реформацийний рух в Сентгороді за часів Півсена II і Леопольда II“, 1887; „Умільне Будавену знід ту-рського панованя в році 1686“. Від року 1893 працював він над історією Буковини за часів її прилученя до Австрії а плодом сеї праці був твір „Історичні обрани в Буковині за часів австрійської військовій адміністрації“ (досяг вийшло 7 томів сеї праці). Оце перебіг його наукової діяльности. Похорон відбудеть ся 1. серпня о год. 3. по полудні. Над гробом буде промовити між іншими промови др. Стефан Смал-Стопний іменем філософського факультету. — В Перемішани помер один із найрешітливих робітників на народній ниві Іван Матковський. Похоронив, страждаючи нещасливо ногу, пачинува становище скарбного урядника і через довгих лїтнявдів літ вносив посылання ся народній праці, вкладуючи все своє знання і енергію в організованя і розвиток Інституту для дітяч в Перемішани. Его заходом закладує сего Інститут освітнену велич і славу. Его ініціатива, его праця зробили з малого дівочого інтернату нинішню першу народну пачотуючу інституцію. Сильним духом потрачав пок. Матковський нощі піру на своїм сль а окружене на загальних зборах членів першого черновецького дівочого інтернату, і члесама переконати всіх так, що збори розборюючи 25 творцями корон узнали приступити до будови дому Інституту за десяти разів варту кошту. Та не лише дівочий Інститут закладає сну нинішній свій стан. Похоронив заслужив ся також передовсім при адміністративній частоті Інституту для гімназичних учеників і „Народного Дому“ що є справдішню окрасою Перемішани і народною привітєм на західних окраїнах Русь. В послідній часі свого життя думав пок. Матковський над збудуванням нового будинку на поміщеня школи і закладу дівочого Інституту, але смерті не дала сну виконати того плану. В Інституті був Похоронив душею всею, всім займав ся і заірцям позави науки в інститутській школі, і добром учительських сль, і добром підручників, набором книжок до бібліотеки, концертами і аматорськими виставами Інституту, не жалуючи свого здоров'я і своїх сль. Память его пачотує пачотує праці для Інституту і народного добра в Перемішани остано на віс. Величаний похорон пок. Матковського, що відбув ся в суботу рано, бул диваком, що перемішані Русини уживуть достойно похити пам'ять заслуженого Похоронив. — В. І. П.

²⁾ Est aliqua lex aeterna, ratio videlicet gubernativa totius universi in mente divina existens... Est in hominibus lex quaedam naturalis, participatio videlicet legis aeternae, secundum quam bonum et malum discernunt. (Summa Theol. 1a 2ae q. 91). Dicendum quod voluntas humana ex communi conducto potest aliquid facere iustum in his quae secundum se non habent aliquam repugnantiam ad naturale iustum: Et in his habet locum jus positivum... Sed si aliquid de

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 18 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редикція, адміністр. і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровська п. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“ — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від

строки. „Надбавки“ по 40 сот. від строки.

При чистіймат заповнення відповідний работ.

Рекламні матеріали мають відплату.

Рукониси окремій редакції лише на попередній застереження і залучення нагляда-
тели почтеной.

В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3
на под. приєднанні і вечері.

Calumniare audacter!

(V) Колиб хто хотів бачити своєдичану обридливості, най прочитав собі ну небудь русько-літву буквинську часопись. Продавці орґани вельможної до нещасна кайси просто порадитовують себе в найзачочіших видумках і ін-виуаціях, якими обидують русько-народних дичів і народні орґанізації, щоб в той спосіб унеможливити поступ нашого народу через тероризовані слабших характерів безвипинним криком: „Polizei!“ Тільки треба признати, що класетане народного руху се ніка буквинська свещенність возооох та німепко жидівських інсеп, ні вона е спільним „культурним“ доробком їх врад із польско-лихтотетскими прасопици гієзани в Галичині. Кому ж ще не в тавші великий гвалт, який підняла польска преса із приводу мнимого „політичного морду Січовців в Сволім“, що обернув ся в певну близьку ревезуєчюх жертв руського терору? Тепер таку саму тревогу підняли наші „приятелі“ а на Буквині? вони іпрочім залюбили розповідати се і над скільсесю справою, починаючи від „Gazet-и polsk-и“, але не почували ся зовсім до обовязку сконстатувати підтак дійсний стан річи, як він поназав ся зовсім вищим, як сего треба було класетиникам. У нас нову серію проти січового юдженя розпочав н. др. Мончель в своій „Stern. Allg. Ztg.“, алармуючи весь край, що ось Січовики позброїли ся в револьвери, що в них е тайні склади оруки, отже поліція й жандармеріє сплясайте зловільних горюхач, які мзбуть е того переконання, що вони виосні заслугують на те, щоб селани назвали се до них трохи приказливим... Отой реваліції мають свою причину єдино в тім, що уч. Н. Галза, б. коншовий станивської „Січі“ не дав ся свого часу убити партійним товаришам о. Багатирів, але вистрілив в повітря, щоб розігнати зацанску „чорту сотню“! Можна н. Мончелю гівнати на н. Галзу, що він не склав добровільно голову перед обухами „твердуреских“ опричників, може бути йому й прикро, що його кайси о. Багатирів так понік ся на „Січах“ у лівісім пропосі, алеж алармунати через се „аці ел-зі земні“ проти руського народу і проти „Січів“, місто того, щоб виступити проти погромників — се вже збав правна безсовісність!

В сім поході проти „Січів“ знайшов н. др. Мончель кумпаня — любім Пені, хоч вони значайно поділять ся за чуби таки без великої поромоні.

Пені наладував свою працю важчим каменем — в виді мнимого конпретного злочину. Ось дня 19. липня о год. 10^{1/2} стріляв тхось до помещани ревизьского управителя дїсін Сярубу. Хто саме стріляв, сего не звісно, але „Вик- Nachr.“ із всею невинністю при-
пускають, що се мусів зробити якийсь член ревизьской „Січі“, бо они ніби то всі мають револьвери! Чому саме мав се зробити „Січовик“, сего „Вик- Nachr.“ не подають, через се клевета вирочім й не зрослаб, для них вистартає що н. Сярубу люди не на-
ведуть за його „справедливе“ поводження. Із односторо-
рацією можнаб припускати, що сей атентат виконав і н. Пені, але не вати, як би він віділе се до талого приушени. На ділі е тут правдилини тільки, що ревизь-
ский управитель дїсін мав доволі воросі між прогнанними поборемниками або лісними робітниками і між ними сід би шукати виновників, а не між „Січовиками“, дичим, що вони називають чимало поробадонани із боку лісової управи, яка на роботу нікого місцевих людей бере собі Волохін! Але ось точ жандармерій годі було вийти злого винуватця між „Січовиками“, то „Bakow-Lloyd“ орґан Очудін що й в поведінкові члєсі повторює ту саму клевету і то іще з більшою категоричністю безсоромного брєтуня! Для него сам факт ревизьского атентату, який вирочім нікому нічого не заледіла, не важний. Головна річ а „страшливих“ наслідках, які він прешлює „Сі-
чам“. Die Lohnforderungen sind schon zur Nebensache geworden. Mit ihren Schärpen umgürtet, lungern die Siezianer tagtäglich vor den Dorfschulken und brüten Pläne gegen die bestehende Ordnung! Dardurch ehr-
liche Arbeit Erwerbende ist ihnen ein Grusel, sie studieren „auf Pögram“ im Kleinen! Чи не страшний історік дичь ся на Буквині — чисте як у Wild West Kodex? То ж наслідки писана Очудін каже в „світлім обуренні“: „Se nicht der Sogen der Stock-
ischen Politik aus. Es kracht im Buchenlande — aber auf ein edles Wild, auf Menschen, zu dessen Schutz Regierung und Gesellschaft unbedingt berufen sind. Wir fragen: Wie lange wird die Landesregierung diesem Treiben der von ihr subventionierten jungruthen-
schen Feuerwehreinheiten zusehen? Gedenkt sie ehe-
baldigt das Waffenpatent in voller Strenge auch ge-
gentüber den von ihr so patronisierten „Sicz“ (sic!) in An-
wendung zu bringen?“ Ну промудрости аж буде за-
ведений військовий стан на Буквині проти Руськів, де фуніцію катів переберуть всіні руськоїди! Шкода

тільки, що такому бажанню дано за слабу під-
ставу в недотепних бляхах. Ми наповали се, по ду-
маємо виходити в поленіку із выводами отсих жур-
налістичних гієн, бо вони окрикують себе самі. Робимо
се тільки для притягальних ворожих класет, які по-
винні нашої громаді притягати велику стидність сі-
чової орґанізації, як вона буде фуніціонувати пра-
вильно, бережучись при тім всего, що моглоб дати по-
жнну голодом ворожим гієнам. Най і як люто дичу-
ють собі, то каравапа іде без стриму — даліше!

Політичний перегляд.

Як між „щирими“ союзниками. В Австрії посту-
пають тепер швидко темним військовим улітвом а
переводом реорґанізації кравової оборони, яка має
нині безперечно ту саму стидність військову як літві.
Пені не було ще переконана також і єз назва на „ре-
гіменти стрілецькі“, на що не гадать ся круги угорські,
які не гадують реалізувати із давньої історичної на-
зви „гонведів“ має наша кравово оборона вже незаба-
ром одержати свої власні піддїли артилерійні. Після
„Magdeb. Ztg.“ е вже установлене реґіментів артил-
ерій для дванадцяти гонведів і 8 реґ. для 8 дивізій крав-
ової оборони вже річно поставленою. Крім сего
буде скількість мінот обор. кравової піднесене, так
щоб могла дванадцять піхотної оборони кравової одер-
жати один реґімент павалерій. Крім сего формуєть
ся нові реґіменти артилерій із гавіцини, а також
гієні „віддїли військових стрілецькі“, якими обєднано
Тироли. Взагалі стигає ся тепер над італійську гра-
ницю далеко більше військ, як би сего нимігала доб-
рий сусід. Незабаром має над вогулфено-вазіну гра-
ницю Австрії піти один корпус галицький правдопо-
добно до Лейбава. Рівночасно лонсать віденські ча-
совиці, що тепер позичено в Каринтії а Тироли ро-
боти оволо двох груп фортифікацій. Могучі форти бо-
ронять тепер і ті дороги, якими йшли Тиролам На-
полон а підтак Гарібальді а також шляхи, якими
Еugen Богаріє адер ся р. 1809 до Каринтії. Колиб
се все скінчило ся тільки на зброєній...

Грецько-болгарські драчі. Ворожнеча між Греками
а Болгарами вибухла на Балкані із новою пристра-
стю. Причину єї добачують в тім, що болгарські коні-

В. Доманицький.

Новознайдені твори Шевченка.

Недавно була звістка по часописях, що в По-
тербурі, в так званому „III. Відділі“, знайдено чи-
малій рукописи Т. Шевченка, вкритий в нього під час
арешту р. 1847 і що в тому рукописі єсть ще
в невідомі досі твори. Тепер на чутка справдили ся.
Дієсно, д. Щоголі, який розгадав в „III. Відділі“
усні павери (між иньшим Шевченкове „дїло“) знай-
шов великий сипток поодий Шевченка, переважно
з рр. 1844—1846, на якому надписано рукою Ше-
вченка „Три літа“. Крім цього сиптку, чистенько пе-
реписаного, певно, щоб подати його до цензури, бо
до віршів додало і „Передмову“, — знайдено там
і другий такий самий сипток, а якого списано віршів
у той часго перенесений сипток. Обидва сиптки
писані власноручно Шевченком і мають велику вагу
перш за все тим, що під кожним віршем поставлено,
до й поим кожній вірш написав, а потім ще й тим,
що там єсть зовсім нові поеми: „Сова“ і „Данчій
ночі“ обидві написані в мало місяці р. 1844, а також
кінць „Бретина“ (Івана Гуца), який шукали 50 літ
та аж тепер нарешті знайшли. Цю частину „Бре-
тина“ надруковано в VI. книж журналу „Высоє“, що
недавно отсе вийшла, а нові поеми „Сова“ та „Дан-
чій ночі“ мають бути незабаром надруковані в укра-
їнському журналі „Нова Громада“, що виходить у Ки-
їві. Поеми ці чималенькі: мають щось із 300 рядків.

Ці нові знахідки поезій Шевченка надають нове
світло на його письменницьку діяльність в роках
1843—1847 (до заслання), виявляючи з певністю час,
коли саме Шевченко заговорив вогненним словом
і коли саме написав безсмертні свої твори: „Бре-
тин“, „До живих і мертвих“, „Кавказ“. Виявляють
ся, наприклад, що „Кавказ“ написав не р. 1845
(у Вюніцязі), як досі всі певні були, а ще
р. 1843, в Переселаві, тоді як вперше прахав він
а Петербургу на Вираїну; тодіж написав і поему

„Наймичка“. Далі тепер нам стає зрозумілим вірш.
„За думою дума“, написаний він не р. 1846, а р.
1844 і приєвчаний Н. В. Гоголю. Тепер нам ясно,
до кого не вост говорять:

Ти смієш ся, а я плачу,
Великий мій друже“.

і при кімні:

Нехай брате! А ми будем
Сміятись та плакати“.

Так само ще більш 40 віршів та поем дове-
дуть ся тепер пересунути з візійших часів на-
перед, і разом з тим значно наблизити ся до більш
правдивої хронології поезій Шевченка (тоб-то якого
саме року який вірш написав).

Дуже цікава також передмова Шевченка, до-
дана ним до його писань, яким він дав заголовок
„Три літа“, очевидно, маючи на думці подати їх до
цензури. Передмову цю здохуто було з архіву ще
раніш, літ з 10 назад, але в Росії вона не була ви-
друкована й досі. Передмова ця неправо спадчить,
яку вагу надавав Шевченко українському слову, яку
силу вбачав в ньому, не зменшавши разом з тим
ваги і чужого слова, вона показує, як твердо він
стояв на національному ґрунті уже в ті часи (а 40-ох
роках XIX ст.) і не сходя з цього ґрунту й пізніше,
після заслання, доріжачи, наприклад, приятелю сво-
єму Максимовичеві р. 1858 за те, що той закликав
його писати в „Парусі“ Аєксандра: „Парусі“ у спо-
єму універсалі, — інше він, — передчив усею сла-
вянську братію, а про нас й не згадав, омикає йому.
Ми вже, бач, близькі родичі: як наш батько горі,
та їх батько руки грів. Не доводить ся мені давати
під парус свої вірші і того ради, що парус сей на-
дуває гасунаки того вельможного князя, любителя
березової кші“. (До речі було сказати, що побіжний
Коваловий, біограф Шевченка, цю відповідь згадав
в уста Кулішів, але на ділі П дав Шевченко 22 па-
долиста а Петербургу).

Вважаючи на те, що згадана „Передмова“ майже
нікому з читачів невідома, подаю її до відомости
читачів.

Передмова.

„Випускаю оце в людє другого „Кобзаря“ (свого“) і, щоб не з перожити турбами, то наділяю його „Пре-
дмеловієм“. До нас слово, о братія мои українська
волюбленица! Велика туга осіла мою душу. Чую, а
ніводі читая: Лати друкують, Чехи, Серби, Болгари,
Черногоря, Москалі, всі друкують, а у нас — ані те-
леви, ніякже всім заціняло. Чого се ни так, братія
моє? Може злинали ся наместіні внозломонних жур-
налістів? Не бійте ся! Собака лас, а вітер носе.
Вони кричать, чому ми не москвоєськи не вишем? А
чом Москалі самі нічого не пишуть по своєму, а тільки
переводять та й то чорт зна по якому. Нитомма-
чать якісь індивідуалізм то що, так що аж язык
отерпів, поки вимовив. Кричать о братстві, а гри-
зуть ся мов сважені собаки; кричать о єдиній славян-
ській літературі, а не хочуть і заглянути, що робить
се у Славян. Чи розібрали вони хоч одну книжку
польську, чеську, сербську, або і хоч нашу? Во ми
і так, слава Богу, не Німці. Не розібрали. Чом? Та
що не тямить. Наша книжка, як попадаєт ся у їх
руки, то вони аж репають та й хвалять те, що най-
поганіше, а наші патріоти-хуторяні і собі за ними;
„преочаровательно“! В чарях тих ось що: ниди,
шпини, сваві і нани баби. Може се по їх утонченної
натурі і справді добре, а на наші мужицькі очі то
дуже погана. Воно і то правда, що і ми самі тут
трохи винні, бо ми не бачили нашого народу так, як
його Господь Бог сотворив. У шинку і нани і Москалі,
і навіть Німці — усі похожі на свиню. У хату прий-
ти до його або до себе покликати по братерськи не
можна, бо він залякеть ся; та може ще й те, що він
підкає дураа у жупані. Прочитали собі по екадах
Енеїду та натісналися коло шпини, та й думають, що
от коли вже вони розшукали своїх мужиків. Е, ні,
братія! прочитайте як думи, ніска; поспухайте, як
вони співвають, як вони говорять між собою, шпини
не сплядючи; або з дружиному бенкеті, як вони зга-

*) Перше видання, без іменя автора, вийшло у Петер-
бурзі р. 1840.

такий не змогли вдержати ся в Македонії проти грецьких банд. Невдоволення ся вибухнуло в чистих погромах, які урядили Болгари проти Греків у обох болгарських портових містах Варні і Бургас та в східнорумелійським осідку гелатини в Фанінополі в Станіміці. Розпочало ся від того, що із Софії поручено міському представнику у Варні, щоб недовуства пономінованого грецького єпископа Неофітоса до того, щоб він писав в своїй єпископальній резиденції через те, що патріархат залишив офіційно повідомити про ся справу болгарському правительству. Товна народу у Варні виконала се поручення в той спосіб, що не дала Неофітосови вийти на вулицю, а за те приватно добула грецьку єпископальну церкву у Варні і забрала її на власність болгарського єпископату. Болгарське духовенство перебрало зараз сю церкву на власність єпископату і для задушевного сягання сего церкву святоточно „перекрестило“. Религійні почини у болгарського правительств не помогли нічого, бо вони знали що ново беззаступно супроти подій, які зайшли, та що не може передати єпископської катедри у Варні назад у грецькі руки. Таке становище болгарського правительств стало для них до руйнування грецьких мешканців та „добування“ грецьких церков по інших містах, яке відбуло ся сего неділі. В Фанінополі забили Болгари насильно 5 грецьких храмів. В грецькій дільниці поновлявано шибки, пошкоджено склади і зрубовано товари. До грецької катедри вдерли ся демонстранти через дах. Якийсь 70-літній Грек у власній обороні убив одного з демонстрантів, тоді старця витягли на площу і уклали на ньому. Під час фанінопольського погрому нашкодило також грецького архимандрита Фотіоса. Демонстрації влади не спинали. В Бургас відбуло ся вночі подія проти грецького місто, після якого товпа зруйнувала грецьку церкву, школу й бібліотеку. Проти грецької провади розриви узлажено також в Станіміці. Власть захоувалися під час розривів новітні після візиря російського, тільки після всього видав болгарський міністер справ внутр. таємничий приказ властям у Фанінополі, Бургас і Станіміці, щоб вони не допустили до дальших розривів а винуватих покарали. Можна бути певним що за сего демонстрації повідомити Греки в Македонії рівною Болгарія.

Французько-німецька комбінація. В дискусії, яка розвинула ся в лондонській палаті лордів над справами маринарки, залиши лорд Гюшен, що французько-німецька комбінація є неправдоподібна. Як би Англія й Франція вели війну, то тоді-б Німеччина із її союзниками стала неадекватним нейтральним чинником. Даліше заявили бекетини, що Англія все інтересувалась ся долею Австро-Угорщини. Ся держава удержує армію для охорони свого існування, тоді як Німеччина стверджує до того, щоб знести ся понад інші держави. Хто думає, що який побуду альянс таємної конференції зможе зановити тому, що цесар Вільгельм уважає своєю місією що до розширення Німеччини, помилується ся дуже.

Із діяльності закордонних українських партій.

Робітничая організація Української народної партії (У. Н. П.) в Харкові задала свого часу отсей план:

думують старовину і як вони плачуть, немаче справді у турецькій неволі або у польського магнатства кайдани водочать, — то тоді і скажете, то Енеїда добра, а все таки сміхотина на московський китаїт. Отже, то, брати мов возлюбленія! Щоб знати людей, то треба самому стати чоловіком, а не марнотратителем чорнилами і паперу. Отоді ніхто і друкуйте, а труд ваш буде трудом чесним. А на Москвитів не вважайте, нехай вони пишуть по своєму, а ми по своєму: у їх народ і слово, і у нас народ і слово; а чия праця — нехай судити люди. Вони адмають ся на Гоголя, що він ніше не по своєму, а по московському, або на В. Свотта, що і той не по своєму писав. Гоголь впріє в Ніжині, а не в Малоросії і свого звання не знав, а В. Скотт в Единбурзі, а не в Шотландії, а Берне — усе таке поет народний і великий. І наш Скорода такий би був, як би його не збила з току латина, а потім московщина. Посійний дуже добре приглядав ся на народ, та не прислухав ся до явища, бо може його не чув в колосі од матері, а Артемівський хоч і чув, та забуб, бо в нього постриг ся. Горі нам: бачим нас забуло з тим морозетним і богопротивним наветом! Нехай би вже оті Карин Гуччионієвські сутяги — їх Бог, за такий гріх наші, що до зачаття в утробі ма тері осудив — висунуть і гинуть в чорних, а то муші мудрі і учені проміняли свою добру, рідну матір на павуку нестерпну, а виродаток і вьдодали. Чому Караджич і Шакарія і інші не постригались у Німці (м би зручнійше було!), а осталися Славянами, цирками синами матерей своїх, і славу добрую стяжали. Горі нам! Но, брати! Не здавайте ся в тугу, а моїте ся Богу і работайте розумно во імя матері нашої України беззаставної. Амінь.

Седнів, 8 марта, 1847*.

Як цю „Парелому“, так і усе новини Шевченкової музи читачі знайдуть в повному „Кобзарі“, котрий друкується ся тепер в Петербурзі і в основі побачить світ.

Із „Грем. Думки“.

до українських робітників, яких ось тут перелачуємо як іхній причиною до істерії відради наїм євдоїстости нашого народу. Гел.

„Робітничая Українці єдиайте ся!“

Робітничая-Українці!

Ми, наші товариші, звертаємо ся до вас, прилучайте ся до нашої організації!

Ви знаєте, що в Харкові заснована ся організація робітників-Українців.

Ви запитаєте, які були причини тому, що ми заклали свою українську організацію?

Чому ми найшли із організацій німацьких, де ми боролись разом з Росіянами проти капіталістів і правительств? і заклали свою власну організацію?

Адже ж ми і тепер виготовуємо борбу проти капіталістів і правительств; ми і тепер ідемо проти своїх експлуататорів і каїт, ідемо і тепер, але під українським прапором.

Робітничая кожного народу культурного, освіченого мають свою організацію, аби оборонити свої права. Німці мають свої організації, Чехи свої, Польки свої, Росіяни свої і т. д. Не мають своїх організацій тільки робітничая темних, забитих, диких, некультурних народів: Татари, Білоруси, Молдавіни, Мордва, Черемиси і т. д.

Робітничая України до останніх часів теж не мали своїх організацій. Се значило, що вони тоді ще не дійшли до тієї думки, що інтереси українського пролетаріату можуть оборонити тільки могутні українські робітничі організації.

Ми належимо до великого 30 міліонного народу українського, і через те ми не хочемо йти в чужі робітничі Росіяни, не хочемо йти без своєї організації, ми будемо своєю організацією, аби оборонити інтереси українського пролетаріату. Там де наші інтереси будуть одинокі з інтересами робітників-Росіяни та інших, ми підемо поруч, але кріпкий з рівним, як громадяни двох культурних народів.

Наша ціля конечна. Аби пролетаріат український, аорганізований, гелачивий з хліборобами українськими, захватив швидко пов-української революційної політичну власть на Україні, і тоді фабрики і заводи на землі, оселені українським народом, належатимуть робітникам України, а земля українським хліборобам.

Яким шляхом ми підемо до нашої конечної цілі? 1. Будемо організувати, єдиати робітників усеї України і допомогати організуватися нашим хліборобам.

2. Ми будемо добиватися рівного права виборів, дай буде — рівно, закладне, безпосереднє і тайно внесення клас.

В парламент, в управу землі і міської ми добиватимось слати своїх українських послів, бо хто ж таки дістане оборонити інтереси українського пролетаріату як послів від українських робітничих організацій!

3. Чи буде стачка, і наші робітничая голодувати муть, чи фабрика винесе України-робітничая, українські робітничі організації, українські професійні союзи тільки і можуть оборонити його від нужди, підтримати його в часи безробіття і примусити йому зарібок.

4. Суд і адміністрація тепер служать нашим папам, бо виставляють ся нашими експлуататорами, з нами себе.

Будемо добиватися запереводити туди нашу мову, єдиною арозумію для нашого хлібороба і робітника провінцій, будемо добиватися уперто проводити туди своїх людей.

Ані один нарід тепер не може жити без школи; школа дає світ показує, шлях до волі, до щастя. Алеж тепер школу на Україні, захопило до своїх рук російське правительство і зробило з неї зброю проти нас. Наших дітей направляють проти нас, дітей вчать лагувати з нашою мовою, направляють їх проти перелоних (неступоних) з наших робітників і інтелігентів, котрі організують позли українського пролетаріата і ведуть на бій з капіталом і правительством.

Ми хочемо перенести школу на Україну із рук правительств, щоб школа служила нам робітникам і селянам, що складають тепер увесь нарід український. Добиваючись свободної української мови в школах, судах і адміністрації, добиваючись свободи українського слова, преси і літератури, ми добиваємось людських прав наших. Українською мовою те пренамуть селяне хлібороба, робітники і не велика купка нашої інтелігенції.

Хай наша мовою, яку кличуть мовою стало рівноправно з російською і якими мовами.

Чого до останнього часу не було українських робітничих організацій? Треба признати, що скрізь по євції інтелігенція дуже допомагає робітникам організуватися.

Чим ми маємо українську інтелігенцію? Наш нарід складається ся із закладних хліборобів і не менш убогих робітників міста. Нашому народу нема за що учить своїх дітей в середніх і висших школах і загальних професійних. А хіба без сего може бути інтелігенція у нашого народу. Окрім того мало чило студентів, що виходять із нашого народу, учать ся в російських школах, обертають ся в Росії і забувають, що вони Українці, і що вони повинні йти в оборону свого українського пролетаріату.

Дуже мало є таких що зостають ся вірними

українському народу і ідуть до робітників і хліборобів-Українців, просвітлювати і організувати для боротьби за їхню долю.

Проте Росіяне на Україні забрали усеї богатства: вони багаті мають змогу учить дітей в школах європейських, висших і професійних. Через те російська інція має масу інтелігенції, і через те Росіяни робітничая мають своїх організаторів аж надто.

Російська інтелігенція богата і членів, а іменно через те, що української інтелігенції дуже мало і вона убога, забрала до своїх рук робітничу справу на Україні.

Ясно, що інтелігенція російська не стане вчити українського робітника і хлібороба, аби вони добивались своєї власної школи, хоч для сільського хлібороба і робітників провінцій мовою українська єсть єдина арозумілою. Інтелігенція російська не стане вчити аби в суді, в уряді, в поліції і скрізь була українська мова, хоч наш селянин і робітник дуже часто програє в суді справу через незнання російської мови.

Інтелігенція російська не стане вчити, що наш нарід український має право на самопривичення, як і інші народи, що він має право управлятись через свій український парламент, вибраний рівним, безпосереднім і тайним голосуванням.

Інтелігенція російська не вчить свого українського хлібороба і робітника, хоч для свого російського народу і для других у них є се в програмі.

Чому вони сего не вчать наш пролетаріат?

Відповідь може бути така:

1. Вони не знають потреб українського народу.
2. Не в інтересах Росії відродження України.
3. На Україні Росіяни дуже мало і в українських парламентах, при виборах рівних український елемент панувати-ме, а Росіянам ясно не хочеть ся грати на Україні другорядної ролі.

Українці робітничая! Ми наші товариші, зобрались, утворили свою організацію, хочемо своїми силами вести діло українського пролетаріату. Ми ідемо покладаючись на себе, на свої сили, в неохитною вірною в своє діло: — визволити пролетаріат український з під угніту капіталу і влади чужинців-іноців.

Єдиайте ся з нами робітничая усеї України, най завоює свобода і щастє на нашій землі*.

Події в Росії.

По розв'язанні Думи.

Прокуратура вичувала саїдство проти всіх послів Думи, котрі підписали виборську відозву до народу. Рівночасно почали ся арештовані б. послів. — Війська, які стерегли Петербурга по розв'язанні Думи перули ся до Красного Села. — По численних церквах на провінції відбули ся богослуження з подяками, а нагоди розв'язання Думи. Наказали їх други Победоносцев із св. Синоду. Победоносцев-же, як звісно причиня ся головню до того, що цар рішив ся розв'язати народне заступництво.

Авдїя терористів.

Подіяння викриває приготування атентату на цілу родину президента міністрів, Столипіна. — На пошпін-потім, який іхав із Парижа до Кельн виконано атентат. Загадують ся, що його приготували революціонери, думаючи, що потягом тим їде вел. кн. Володимир. Се вже друга проба атентату на царського стрія. — В Сочачеві вбито пошпінного начальника Бурогова.

Страйки.

В 15 кональних в Катеринослав застрайкували 6000 робітників. Генеральний губернатор удав ся на місце подій.

Різня на Кавказі.

Із Тифліса і Баку доносять про страшні борби між Вірменами і Татарами. Місто Шуша горить. Висламо туди батальон стрільців. Другі вісти доносять про те, що Вірмени і Татари виставили білі прапори і розпочали мирні переговори.

Буття у німську.

Настрій між козаками, поними офіційними запереченням, починає бути дуже понажани і немилими для правительств. Серед козаків доносить в Москві панують велике недоволення. Живіри відбувають тайні наради і мадають повертуту до дому. Уральські козаци не хотять дальше понинити службу обороняючи добра і поліційну. Десяті поди козаків, що євїтї на сторожі залізниць, близько Петербурга, домагали ся в острій революції, полкий до відомости, команді сєйчасного розлучення до дому, де поля стоять обломом.

Телеграми „Буковини“.

Дня 1. серпня 1906.

Відень. Вчора приймав бар. Бек пос. Н. сизїя на новий аудієнції.

Ішля. На аудієнції у цесаря обговорював угорський мін. през. Велорже хвилю скликання осєйїних делеґацій в Будапєстї.

Назначение на работу должно быть оформлено в установленном порядке.

За редакцію відповідає: Віктор Остроїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 18 кор., на шість років 8 кор., на чотири роки 4 кор., на місяць 1 кор., 50 сс.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на шість років 4 карб., на місяць 1 карб., 50 сс.
в інших державах: на цілий рік 32 ар., на шість років 16 ар.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Русна Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 84 ар.)
на шість років 8 кор., або 4-50 р., або 37 ар.
Одноразове число 10 сс.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петрова ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сс. під стрічку. „Надслани“ по 40 сс. під стрічку. При частійшій замовленні відповідний rabat. Рекламний персонал підлягає відбору. Руконисення чертять редакція лише за попереднім застереженням і залученням відповідної пачки. В справах редакційних можна устно порозуміти ся ще до 10—12 ранку і з—з на поз. при наданні і ввеч.

НАЙ БУДЕ, ЯК БУВАЛО ?!

Урядова Wiener Zeitung із 1. серпня оповідає відручне писмо цесаря установлюючи вкотре в дотеперішній висоті на далішній рік. Письмо се звучить: „Любий бароне Бек! Понеже межі зазначені представителствами країв і королівства заступлених в державній раді а краями угорської корони не могло прийти до порозуміння по мислі § 83. закону з 21. грудня 1867 (і §§ 19, 20, і 21. угорського закону арт. XII. з р. 1867) що до відношення, в яким они мають причинити ся до коштів на спільні справи, нахожжу потрібним, на підставі § 3. наведеного закону (§ 21. наведеного законного артикулу), установити з напівністю на час від 1. липня 1906 до 30. червня 1907 що до помноження коштів для спільних справ, як они представляють ся по підписанню двох процентів на варті угорського державного скарбу на підставі закону з 8. червня 1871. р., що заступлені в державній раді країв і королівства мають платити 66 ⁴⁰/₁₀₀ процент. Даліше уважам за відповідне зазначити і розширити рівно відношення причинень також на час від 1. липня 1906 до 30. червня 1906, що доконані в платісний спосіб і за наслідуючим зачисленням вкотре після того самого відношення від 1. липня 1906 задан пономеша спільних коштів тонер вже дефіцитивно мають причинити ся. Поручаю Вам подати се до загального підста. Ішль, дня 28. липня 1906. Франц Йосиф пр. Бек пр.“

Так отже ще один рік тривати ме законне визнавання австрійських країв Угорщиною. Отже й не дивно, що без великої журн. притом на дотеперішнє відношення вкрової висоти також і угорський мін. Векерле, який тонер був у Ішль, щоб у свій монарха „незначайно“ сердечно зложити вирази любови й вірності угорського народу, ухвалени на вкровоє гр. Ф. Зічого палатого угорських магнатів.

На Угорщині наступає тонер загальон велика зміна публічної олімпії. Нимб комуністичні розвіз ся. При доповнюючих виборах перемала подивно оціняльні кандидати партії незалежності, а за те виїмали й названі побороми Міллер і Еггаш, який недарно виступив із партії Комшута, зазначуючи що вона веде край до банкрутства і анархії. Із остудженим повністичного розгару починають Мадяри реалізувати із введення в життя самостійної Угорщини а також із самостійної митової тарифа, яка готова й привести більше шкоди як користі. Рівночасно страшили Комшутіні признає у всіх свободоловних кругах, бо поважають ся в практиці звичайними гнобителями слабших і безправних верств мадярського народу і всіх немадярських націй.

В виду сего починають колишні комуністичні борбальні смирити і примирюватись із короною, щоб із

свого боку будь що будь все ще заперити собі сильного підпору і удержати при державній кормі. Розуміє ся, що при тій остаточній примиренню поробить ся ще дальше уступити коштом Австрії і у відносинах між обома державами монархії готово наступити давнє і бути знов так, як і доси бувало, бо про те, щоб австрійський парламент а особливо теперішній серйозно хотів і міг відмовити Австрії від авіанску Угорщиною примиренню з короною — хіба мож сумніватись і то з повним правом!

Американська реклама.

(V) Недавно мали Буковинці й Галичани нагоду наче познайомити ся із рекламою, яку розповсюджує і то з повним успіхом американське підприємство „Buffalo Bill“. Реклама се прямо національна примета ділянки Американців, немов визначають ся вони так як ось Німці ученостію, а Французи артизмом і т. д.

Цікаві дані про сию справу подані в журналі „La Revue“. А. Шейц, докладаючи при тій, що реклама доводить не лиш до збагачення але також до ширення просвіти, доброго смаку й конурту.

Американці видають на рекламу пересічно 5 проц. свого доходу. Осі в р. 1904 надала Америка на рекламу 500 мільонів доларів, себто суму, яку європейські держави Росія, Війетчина і Франція видають на свої армії. Зрієт реклама поступає в року на рік прраз із розвитком торгової і промисловості, до якої вона незначайно пособляє. В часі т. зв. горожанської війни подавала одна фірма на рекламу 3 тисячі доларів річно і сию суму показало загальон — вкличною, тимчасом та сама фірма видала тонер на рекламу щорічно 750,000 доларів. Інша фірма („Sapolo“) видала перше на рекламу 30 тисяч доларів річно, а тонер видала 1,000 доларів кожного дня. Американські торговельні дома в роді паремого „Leitte“ або „Von Marche“ видають на рекламу пересічно по 4 мільони в рік. Цікавоє дім Сіро-Робюс і Си. видал на розсмак своїх каталогів і реклам кожного року до одиниць міль. доларів!

Величезні суми платять Американці особливо за оголошення в пресі, при чім реклами оголошували в журналах а даліше досішли як в дисоніах, бо там треба їх віднозначувати що два, а журнал стоїть на стоці під рукою цілий місяць. „Ladies Home Journal“, який розходить ся в мільоні екземплярів, бере за стрічку реклами 6 доларів, а за цілу сторінку 4,000 дол. Найбільше реклам поміщує ся в жіночих модних журналах, бо на них жінок більше ладні як мушкетирів. „Comfort“, який розходить ся в 125 тис. примірниках особливо між робітничою верствою, бере за

стрічку реклами 5 доларів, „Century“ (наклад 250 тис. прим.) бере за сторінку реклами 250 дол., „Harpers“ (наклад 200 тис. прим.) бере 250 дол., „Magnum“ (наклад 603,305 прим.) бере за сторінку 500 доларів. Розуміє ся, що видавники а огляди на реалістичність рекламного відділу посилають йому не раз половину місячника. Груднею місяця „Mc Clure's“ із 1904. мала 171 сторін самих реклам, які принесли видавництву 60,816 доларів. Десять головних ам. журналів бере за рекламу що місяць пересічно 344,196 доларів себто поперех двайцять міль. корон річно. Розуміє ся, що журнальною рекламою позбавляють ся дуже часто всім обманні, які чатаються легковірних кунців, які думають, що можна купити що небудь доброго а гарного за „класичну дешову“ ціну. Щоби читачів охоронити перед такими обманами, починають видавництва перемати поруку за зміст оголошень. Розуміє ся, що за такі реклами приходять ся торговельним домам платити значно більші суми. Охорону інтересів передплатників забезпечує т. зв. Moneybach system себто система звороту грошей. Як читача спрамлі обманено рекламою, тоді видавець виїмає гроші його і повідомляє про обман вже в сїм-дуючій числі часопису. Та жалоба на обманства дучають ся вого дні в місяць.

Крім часописів позбавляють ся Американці також стінними рекламними. Ціна зависима від простору, яку займає оголошення на паризі або де инде. Простір мірає ся картою о розмірі 70 см. Компанія „Fargo“, яка продукує поштові середства із городин, яке їсть ся сирим при сїданню, палима щомісячно на таку рекламу 30 тисяч міль. по 8 лентів, а 20 тисяч по 24 лентів разом за суму 25 тисяч доларів. Те саме підприємство надало в промисловій ділянці Нового-Йорку один компан на уміщення реклам за суму 1 тисяча доларів, при чім за амально-уванням оголошень платять ще 400 дол. На менші суми платять торговельні фірми за вклично зложені рекламні (особливо платять ся за оголошення зложені віршамі!) та за прибиране виставових вікон.

Розуміє ся, що сих величезні суми видавників на рекламні не видають Американці в бозого, бо вони вертають із обильних процентом. Торговельним домом великомісних торговельних магазинах стан поведілок і то задан рекламні коніпування в подібних оголошеннях, зновая пачици була довго мертвим днем, доки магазинери не стали поміщувати своїх оголошень по часописах також і в четверга. Крім сего дієна, який мають із реклам торговельники, добуває Шейц смисленний вираз ні ви покращує гігієнічних відносин та розвиток артистичного смаку в публіці. Сама форма реклам мусить бути що раз добірніша, отже по при своєю привабливості владжана вклично. З другої сторони а рекламні підприємці задан конкурентні старають ся подавати публіці все щось ліпшого. Із сїм конкурент-

1) В. Кимизович.

Причинки до генези політеїзму і монотеїзму.

(Відхит на збораз Історичного Товариства в Чернівцях.)

Політеїзм і монотеїзм се знані ступні в розвитку релігійних понять, се вже зложені скомплізовані поняття; оба ті ступні не стрічають ся у народів докультурних (себ то диких та півдиких). Як на всяким пильнім пош, так чейже і на психологічний план зможемо дійти до сего розуміння тих більше скомплізованих понять лише дорогою пізнання перших найпростіших та незложених понять, дорогою пізнання тих перших ступнів, по яких знимав ся розвиток релігійних понять до що раз знаніх ступнів.

Ось і питає: як витворились в чоловіці ті найпростіші релігійні поняття в своїм першій почині, або якими словами як витворились в чоловіці від першого почину віра в предмети почитання (святоті), себ то віра в висшій надлюдські ества, достойні особливості надлюдської пошани.

У відповідь на се питає годі говорити трансцендентальним способом про „врожені ідеї“, себ то поняття витомі велиш людям від роду („a priori“); так пошмоване справу не в силі нас задовольнити, вже хочби і тому, що ми як раз цікаві би знати, як саме вродились, чи витворились в чоловіці ті перші поняття, та як они опісля розвивались та доходили до найвищих ступнів розвитку.

Рівнож не надлемо научної відповіді на се питає і в найстаріших сценуативних трактатах старинних філософів, бо вже і перед ними хоч і як востіми мислителями прийшлося люденості перебути

далевий, дуно далевий шлях розвитку і витворити цілу скарбницю величезних та різноманітних понять релігійних. Таким чином історію олерту на писаних пам'ятниках випередила пра-історія (доісторична доба) а во виду сего єсть обов'язком і задачею порівнювочої психології як раз на сию доісторичну добу психічного життя звернути бачну увагу, тим більше, що як на пош морфології, так і тут на психологічний план через пізнання першох, незложених та найпростіших понять можна би дійти до зрозуміння пізніших, більше скомплізованих понять.

Ті палео-психологічні веретви, в яких дошукувались мено „праісторії релігійних понять“, се буде головне світогляд докультурних людей (народів),¹⁾ відтак забобонні вірування (новіра), які не мен останки даного світогляду ще й по нині доховались в світогляді культурних народів, а в кінці понять психічного життя у дітей.

Ось при помочи таких документів будем старались відновити на питає: як витворились ті найперші, найпростіші та незложені поняття релігійні, які опісля склались на ті пізніші, висші, більше

¹⁾ Через слово „докультурні народи“ розумієм уявні перші народи (Naturvölker) себ то діти та півдіти та півцивілізовані для відрізнєння від культурних. В проботаті Аґератури про світогляд докультурних народів (Naturvölker) згадують ся ось ті назви (на які пізніше пошкучують): L. Prebenius, d. Weltanschauung d. Naturvölker; Lubbock, d. vorgeschichtliche Zeit (offm. nax.); Ratzel, Völkerkunde; Tylor, Urgeschichte d. Menschheit (offm. nax.); ego-ж Aufzügen d. Kultur (offm. nax.); Waila, Anthropologie d. Naturvölker; Wundt, Völkerpsychologie. Крім сих назвально згадують також богато поскутували ся на англійсько: Fritz Schultze: Psychologie d. Naturvölker (Leipzig 1900) і ego: D. Fetischismus (Leipzig 1871).

скомплізовані поняття себ то на політеїзм, який опісля перейшов в монотеїзм.

Нижче то було те психічне життя (той психічний світогляд) докультурних людей та дітей?

а) Оцінка предметів. Іваніно дивлять ся на предмети до-входа себе культурні люди, а іваніше люди докультурні та діти. Чим ширше і глибше знає у чоловіка про предмети до-входа себе, тим вірніша буде оцінка тих предметів. Безперечно у докультурного чоловіка нема широкого аї глибокого знання, тож і оцінка предметів не буде вірна. Він знає яко-гано ціну лише тих предметів, якими орудує та їсткує; а побачити який предмет, доси не виданий, заведений д' йому від культурних людей (Еаролейнів) як: перла, парча, оздоблені цвяхи, стрільба, годинник, магнетична ігла і т. п., — то амить набирають они в его очак незначайної ваги та вартости.

Ось прим. одна дитя книжника готова була віддати половину свого царства за кілька жеманних цвяхів з поробля Куна; зновая ж дити сьвітц-кобзарі осянгували і мов бога величали якийсь там старий каналюх та старі черешки одного білого подорожного. (Fr. Schultze. Psychologie d. Naturvölker p. 216.)

Подібно і діти дивлять ся до-входа себе: вони не амють що цінити предмети шуги та науки, а натомість залюбки хвтають за пестрі, різноманітні дрібнички, як стайки, бики, барані каміни і т. п., бо знають їхню вартість, орудують та грають ся ними, а тамтих предметів зовсім не знають.

Так то одні і другі себ то докультурні люди і діти приписують надто велику вагу-ціну предметам в наших очак маловажним, — вони перецінюють, то знова недоцінюють предмети, не знає або й мало знає.

(Даліше буде).

пильної борби веденої рекламами виграв завжди справа публична як ось тієї. Свого часу мав пром. в Америці великий пошук один рід печива, яке стояло в отворених бочках, а через те присипан його бруд і псувало повітря. До того ж при дрібній спродажі мавши купець те печиво замоченими руками та кіла на вагу, на який залишали частини товарів продавати перше. Відносини отей були погані, тільки широка публіка не відчувала, що ця справа може бути поставлена краще не підносила своїх жалоб, аж ось зародила поему реклама! Не могли вже позбутися якості товару погані купці звертали увагу публіки на якість продажі, яку улаштувано в заводи та в конвенції, що біскупі почали купити продавати позавинані в паперці і уложени в металеві коробочки. В ейд за сям пішла така сама зміна і що до кави, цукру і макаронів, а нині вже вимагають Американці, щоб і хліб і булочки продавати в опаківанні паперовим. Чистота заведена в сям напрямі заводить новови в цілім світі, а не без наслідків остає в приватних навіть бідних домах. Реклама причиною є в Америці також до зросту естетичності в приватнім житті. Ось до не давня продавали американські склади одягу роблені тільки після трох епох великого, середнього і малого. Через конкурентну боротьбу ведену рекламою повстали магазини, які почали виробляти й продавати убори саме для людей ненормальних, так що нині Американець купує собі виключно готові одяги по складах. Через те за ту суму, яку Європеєць платити в крамницю купує собі Американець кілька одягів готових там, що може ходити все чисте, елегантно й вигідно. Як видно американська реклама покла частини „гумбон“ себто обману новела й веде за собою свої добрі наслідки. Гроші, які заплачено у нас недавно Buffalo Bill-ови, повинні нам принести бодай науку про потребу і вагу реклами у нас. А ми в сій справі чисте протилежність Американців. Давніми лише кізлямо би то тисяч могло наше селянство заробити рік річно при відповідно організованій і зареєстрованій продукції й продажі нашого домашнього промислу, як нир. гердані, вишивані, тонірі і т. д. Підвимося, як у нас рекламують са видавництва: проєкт широка публіка часами навіть не чує хіба що із назви; то не дивно, що вони відсяють по стріхах і магазинах, прибілюючи тільки недобрі відзвісти. Що більше, ми не то не робимо собі реклами, але навіть не зазначаємо в світлі свого існування. Так до не давня навіть не знали в Європі, що тут живе 30. мільонний нарід. Те згубне ховане перед світом управління наша інтелігенція ще й нині. Ідучи до сцену, який удержує своїми грішми, не заговорить вона по руки, не домагає ся руських написів на сценах і в сцені виробів, прийшовши до уряду, який удержує своїми податками, не обізває ся також по своему; зайшовши до ресторану чи каварні також не вагає руських часописів. Так повсюдно ачимо другий, які нашим коштом живуть, ігнорувати нас і скріплюємо їх в тім переконанні, що Руські там нема, ну а кого нема із тим ніхто не човить ся. Колиб примір Америки новів уже раз у нас колись зміну у сям напрямі на дінше!

Події в Росії.

„При стані облоги може управити кожний осел“, сказав полков. Кавур. Се очевидно взяла собі на ум російська бюрократія і розігнана народне заступництво розпочала самодержавний режим, який вже

в дні події по звичнім державним замку, увінчан с таким успіхом як великі бунти та і самі армії російські, які самою своєю появою доказали, що в російській державній будові негиза не держить ся вже на цеглі.

Бунт у фінляндській кріпості в Свеаборгу, себто на однім із нитюх скріплених островів, які замикають гельсінґфорський порт, вибух 31. липня о 9. годині рано. В нормальних умовах живе на острові 6000 заложі, між ними 4000 маринарської піхоти. Що було причиною бунту, підготовляваного на певно від давня революційною агітацією, не вняти досі. Після одних причиною мало бути але обходжене військової влади із залогом; після других бунт се частковий вибух заговору цілої балтійської ескадри, який мав мати свій остаточний вираз в рішучій революції в Севастополі, Кронштаді і Гельсінґфорсі. Та звичні події після одної версії арештованих головних агітаторів реє. привели до вибуху революції в Свеаборгу. Як там річ і не мала ся, бунт прибрал широкі розміри, а почав ся тим, що жовніри вибрали собі провідників і улаштували вірних цареві офіцерів, яких і зараз осуджено. Як той суд випав, досі також не відомо. Зараз повідомлено воєнні кораблі в гельсінґфорській порті і ті почали острілювати Свеаборг. Незабаром повстала ся на фортеці червона флага на якій було виписано „Землі і Воли“, як знав що революціонери є панями Свеаборгу. І розпочала ся формальна війна між залогом, а кораблями. З обох боків поділяло багато офіцерів і рядових. В Свеаборгу налічено до 800 трунів і багато ранених, між ними провідників „червоної гвардії“ капітана Коха. В боротьбі було судити окремі царські улази настановлений воєнний суд. Межи увязненими є також один цивільний агітатор. Загальний страйк, який революціонери хотіли прокламувати в Гельсінґфорсі, щоб сям прийти в поміч залозі в Свеаборгу, не улави, бо не всі заводи хотіли годити ся на страйк.

Ще не відомо чи ся в Свеаборгу, аж в середу 1. с. м. вибухнула розруха між залогом в Кронштаді. Вечером збунтували ся жовніри мінової команди фортеці, забили коменданта Александра, капітана Прочинського, а також матір і сестру коменданта. Відтак помагали до батареї „Людські“ і позаминали у воєнних комендантів фортечних саперів і інших офіцерів. Сапери придумали ся до збунтованих і удали ся до форту Константина. Тут також увязнали бунтівників жовнірів і офіцерів, котрі не хотіли пристати до них. В той спосіб опанувавши форт, вивисли червоний прапор з надписом „Землі і Воли“. Незабаром розпочала артилерія огонь на бунтівників. Сі відповіли також з армат. Нарешті о 6. год. одні піддали ся, другі еволювали у воду або скоронили ся на корабель, який відплив. Число збунтованого війська, було тако: 500 жовнірів інженерів і 2600 моряків. З старших офіцерів забито 8 а 11 ранено. Страти по обох сторонах великі. Над Кронштадом зависло воєнне стає.

Рішуче донос телеграма про бунт на кораблі „Пам'ять Азова“, який довгий час пливав як розбійничий на балтійським морю, поки не занала його революційна залоза.

На вістку про розв'язання Держ. Думи вибухли не менше грізні забурення в гарнизоні східно-російським коло Тьєн-Тоу які нині що здавлено але із великими жертвами. Незабаром готово заговорити і Черне море. Про те свідчить і вихід розмови, яку мав заступник рос. ст. тех. із Скридловим. Адмірал каже, що бунти між повстаннями єдиної не мають нічого спільного з жаганнями економічними, злине суть виключно вислідом революційної агітації і малого числа офіцерів. Адмірал відвідав перед вчора моряків, засуджених за участь в бунтах в палаті мін. рору і по-лишавши з ними сам, предладав їм, що але арешти, не улаючи поєнного трабунду, бо тим відобрали своїм оборонним можливості дозволити несправильностей яких допущено ся в ході слідства. Коли адмірал при кінці розмови відозвав ся до засуджених словом „брати“ — одні з них відповіли: „Ми цілком не брати, ми засуджені на арештантській роботі.“ Скридлов відповів на те, що засуд досі не затверджений, для него отже суть они що не предлаючи до кариного батальону. Скридлов забавив у засуджених від 7-ої рано до 2-ої по полудні і тим придбав собі прихильність моряків. Адмірал не має цілком надії, але було легко привернути своїх серед моряків.

Значить ся, на всіх пунктах все говорить...

Телеграми „Буковини“.

Дня 4. серпня 1906.

Самара. Агенція доносить, що на губернатора писано бомбу, яка підірвала йому голову й ноги.

Варшава. Помічник варшавського ген. губернатора Маргровського вбито в Оглицьку, агітній станції під Варшавою.

Петербург. Комітет — як зачувати — постановив генеральний страйк, що має обійти також землі. Страйк в Петербурзі прибрал ся що раз більші розміри. Переважна частина фабрик у виборгській окрузі а також трамвай і пароходи застрайкували. Жез. двірці пообсаджували військом. Між арештованими в Свеаборгу бунтівниками знаходять ся також бувший носов Оянтко.

Петербург. В Гельсінґфорсі вибух загальний страйк, із якого виняті тільки пеналі, служба при водопроводі і електричним освітленням. Рух на желязничім шляху між Або і Гельсінґфорсом спинений.

Берлін. Вдовж цілої пруско-російської границі скріплено пруські постерунки жандармерії.

Бігород. Оголошено „свою книжку“ із документами в справі перетрагання ведених між Сербією а Австрією від 10. марта до 7. липня в справі торговельного договору.

Медіолан. На виставі вибух у відділі декоративної штуки о 6. годині, який знищив відділ італійський та угорський і італійський відділ архітектури. Школа виносить 4 міль. лірів.

Неаполь. Тутешні карабієри вимовили по слух і грозять страйком, як не дістануть ліпшого жолду.

Тегеран. Між Персією а Турцією вибух новий спір граничний через се, що турецький відділ війська обсадив оселю, яку досі пважано перською.

НОВИНКИ.

Чернівці, 4. серпня 1906.

Число буковинських адвокатів. З початком 1906 р. було на Буковині 123 адвокатів, а при кінці його 124. Із того в самих Чернівцях було 59 ага. 60. Чо-

Йосиф Пузанка.

ІЗ СТАРОЇ БАЙКИ.

(З польського перекладу: К. Кирстюк.)

Граб мені, скрипко, весело, живо, а охотою! Най пром в моїх жилах заграв остріше, серце пабе сильніше, най душа моя розбуває і про божий світ забуде!

Далі, скрипко моя, а різко!.. Що ж то?.. Не слухав мене сьогодні?..

Ах правда!.. Ти ніколи мене не слухала; співала лише то, що струни тобі играли, що смичок вишентав, що було скрите десь глибоко, далеко у твоїх пудлі, а мені бідному адавало ся, що ти слухав мої пісні.

Ти старша від мене, скрипко моя!..

В не одних була ти рука; не одних слухала звірювань, вторувала пісню не одних скритим душам, радощам і смуткам неодним.

І коли тебе пізну до рух і притулю до себе, аде ся мені мороз, що вшпонує мені якісь незвичні мелодії, якісь чужі, далекі пісні і звуки давно прогомніли.

І слухаю тебе тоді, і дивую ся піснями твоїми і пориває мене, щоб іти за голосом твоїм в край якийсь світлий, в край чуда...

Пам'ятаю, раз був я зі скрипкою мою сам, далеко від світа, далеко від людей...

Почали ми нашу розмову і лише місяць слухав нас і підглядав через вікно, а орібно его проміне лавало із постоями на мою скрипку й на мене.

І адавало ся мені тоді, що скрипка здригнула ся в руках моїх.

Перед нами стелила ся дорога проста й асна, вквітлена й вигладжена. На нійши тої дороги, десь ген далеко стояв, суволийний і тихий місяць, той сам, що все, а однак більше таємничий, більше притягаючий і сильний світлом нічний і прамачивішим, чим звичайно.

Ми йшли перед себе.

А над нами темні блакити моргали тисячами зірок, а від нами спало місто сире, мертво, що раз даліше і більше і мавте.

Ми йшли перед себе.

І огорнули нас почали великі безбережні темряви. А якийсь голос в темрявах запитав:

— Куди йдете?..

— Ідемо в край далекі, в край чуда... В край, де пісні самі гомонять в просторі, де світлість пакує без сонця, де радість пливне без смутку, а туга без розпуки і жалю.

В край, де дух забуває про тіло та євобідний, великий, обгортає собою простори; де люботи і вірити і все знає, і все предчує і все розуміє.

— В той край йдемо! — відповіла скрипка за мене й за себе.

І йшли ми даліше, а голос ще питав нас:

— А чи знаєте, що дорога до того краю терниста і довга, а болюча й волюча?

— Знаємо! — відповіла явон.

— А знаєте, що хто туди не дійде, той помине в просторі поміж небом і землею до ніщи жити. І нема для него ні розкоши ні утіх земних, ні радості й упокоє небесних, тільки нічна сірість а паморочка. Чи знаєте се?..

— Знаємо!

— А може не знаєте, що хто раз дібе ся до того краю, хто хоч одну хвилю послухав тих пісень і погляне на то світло велике, хто раз лише

вдихне в себе того чистого блакитного повітря той потім вже на землі не потрапляє жити. Бо тому йому буде а тісно, душно а глухо. Може не знаєте?

— Знаємо! — река скрипка.

— Знаєте й некажете ся?

— Не дяємо ся, бо не буде нам гірше, як було, а тісніше не буде а темніше. Вітчизна наша, там, у тому світланому краю а не в паморочі. До неї пориває нас туга, до неї лянуть наші пісні. Ідемо до нашої вітчизни...

Голос розсміяв ся, задзвенів, кешкуючи а розвісив ся в темноті.

А ми йшли далі перед себе.

Темрява почала поволі розступати ся.

Перед нами піднімала ся висока гора, уся в зрустало.

А в половині гори стояв замок, окружений величезним муром; вежі стріляли до неба; стрільниці гляділи грізно своїми чорними отпорами.

Я пізнав його.

Се був закритий замок, той із байки.

Вела до него стрімка й хована дорога, а на ній лежало наміне з формою людських тіл.

— Дива ся — шептала мені скрипка — се ті, що йшли, а не дійшли.

Там в замку лежить приморана королева.

Ішли єй будити своїм духом і життям, але забравло їм по дорозі духа, і жите в них заморло. Одні йшли серцем, а серце мали хороше а слабе; а великою трудностю а напруженням йшли ся в гору, аж побачили подібних до себе, закам'янілих на дорозі.

І опали їм сили зі страху, ноги задремали, а їх власне серце перестало бити а затвергло, як камінь.

А нині йшли сюди, бо їм наспригло ся на землю; заклали там все, знали а віддали все; отже

Дрібні Оголошення нашої друку (petit), числять ся по 4 с. від зносу.
Назичкастий за зносу, наслідки почитання не приймає ся.

За редакцію відповідає: Віктор Стрелю.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на шість місяців 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на шість
місяців 4 карб., на чверть року 2 карб.,
на місяць 1 карб.

Передплата на „Буковину“ разом із

тижневиком „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
на шість місяців 9 кор., вкл. 4-50 р. або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надслано“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відносна робота.
Рекламаційні неоплачені відносно від пошти.
Руконисем звертає редакція лише за непо-
средним застереженням і залученням наявності
почтотой.

В справах редакційних можна ужити по-
розуміти ся що для під 9—10 разів і 2—3
по под. ірм. мод. і стріч.

Реформа англійського шкільництва.

(У) Англійська палата громад узвалила отес 369
голосами проти 177 в третім читанні новий законо-
проект шкільний, над яким вела ся довгий час дуже
горяча дебата.

Справою сею займала ся з великим інтересом
також англійська суспільність, яка з днями опружу-
вала своєю печальністю народне шкільництво. Англій-
ці дбають рівномірно і про те, щоб дитина могла
учити ся, а також стараться ся о те, щоб вона
набирала в дитинстві науку.

Дитинство першої половини позавождувало в Англії
шкільні квітання для безплатного харчування т. зв.
„дитий голодоморення“, при чім звертає ся пильну
увагу на те, щоб із тих квітаних користали тільки
дівчата сиротні, та щоб коштом гуманності пуб-
личної не виволодувалися родичі із свого природного
об'язку супроводити дитину. Справа ж зміни напрямку
народного шкільництва не сходять у Англії вже
північ дів із давнього порядку, особливо від р. 1902,
коли наслід від воєни школами перейшло в руки авто-
номних графств і репрезентаций.

В Англії були до того часу різні школи одні
власні а другі приватні себто церковні. Церковні
школи заводили головну для релігійної стоварини.
Одно було знамено із державною церквою англійсь-
кою, а друге із протестантськими сектами, які бороли
ся з державною церквою. Розуміє ся, що серед таких
обставин змогло побудувати красиві школи та вивіну-
вати їх у дитини і часенніший персонал учитель-
ський то стоварини, що мало відносу державної
церкви. Із часом добули собі рівноправність також
і католики, які й собі позавождили окремі школи.

Закон із 1902 р. хотів ввести оден систем
викладання та ввести якусь контролю краєву над шко-
лами, не вивчаючи однак права власності над при-
надлежних до релігійних спілок. Та в школах конфе-
сійних не тільки вчено своїх вірних, але роблено що
й конфесійну пропаганду. Через те частина мешкан-
ців, обов'язаних до рівномірного податку шкільного,
не захотіла його платити, заявляючи, що годі їм да-
вати гроші і на школи церковні, що ширять думки
релігійні, які після них є хибні. Опір проти конфе-
сійних шкіл був так значний, що перед послідніми
виборами зробило число пропозицій за несплати шкільні
податки до 60 тисяч!

Отримавши несплату англійському парламен-
тону треба було почне порозводити реформу народного

шкільництва. Школи церковні будуть мати від тепо-
ретенції до державних заповом лиш тоді, як при-
стануть на уведення поставлені комітетами, установле-
ними радами графств, загальноже буде після нового
законопроекту шкільна наука релігій перенесена
поза шкільні години. Через се буде англійська школа
публична й безконфесійна себто доступна для учите-
лів і дитини всіх віросповідань. Наука релігій в школі
буде мати також характер безвіросповідний, бо буде
обмежувати ся на викладах про моральність, які бу-
дуть „опирає“ ся на св. Писа. Наука релігій конфесій-
ної буде оставати під контролею родичів і релігійних
організацій. Виклади є будуть відбувати ся двічі
в тиждень поза значальними годинами і то в шкільній
будівлі, а уділяючи є будуть після окремих віро-
повідних катехізисів духовні поодинокі віросповід-
дань а не етатомі учителям.

Закон сей, як видно, приміняє англійську школу
до вірши американського, та що в ній не буде
й сліду віросповідних ворожб, а за те будуть ши-
рити ся загально людські етичні правила, якіни при-
ходять ся школі вивчувати особливо ті діти, які
із дому не вносять ніякого морального виховання.

Щоб сей законопроект став правосильний треба,
або його узвалили що й палата лордів і є менша
правдоподібність, що лорди згодять ся на него
також.

Політичний перегляд.

Сербсько-австрійський митовий конфлікт при-
брав форму так протяжну, що поки що годі передви-
дити його кінець. Два 2. с. х. ухвалило ся сербське
правительство опонуванням „своєю книжці“, в ній
взяв дипломатичну кореспонденцію між
Сербією а Австро-Угорщиною в справі торговельного
договору за час від 16 марта до 7 липня. „Своєю
книжці“ починає ся опублікованом протоколу про-
торі із марта 1906 р., а кінчить ся кореспонденцією
останнім безуспішним змагань, щоб отворити нову
провізорию. Із сеї останньої виходить, що сербське
правительство не хотіло пристати не лиш на ко-
ротке відлучення справи закупа армат але також на
звичайні постанови імєдно-сербської тарифи, а до того
вимагало для себе нових уступів від Австрії
в справі експорту товару. На віршавно торговельних
вносин із Австрією торить безперечно Сербія чи

нало, бо 90 проц. сербського вивозу йде до Австрії,
але сербське правительство не хоче уступити, удер-
жуючись в край ширенем оінїї, що вони боронять
незалежності сербського королівства від Австро-
Угорщини. Справа експон. конфлікту із Австрією
була також предметом бурної дискусії в скупщині
анкаїської інтерпелляцією поставленою в сій справі. На
інтерпелляцію відповів серб. мін.-през. Пасіч зазначуючи
передомі, що переговори з Угорщиною про торговель-
ний договір не вірвані, лише відложено до осені і за-
явив, що дотеперішній спосіб поступовання в справах
митових уступин на базисі Австро-Угорщини, котра
уважала его неперисним для себе. В предложених, які
подало Сербії яко уелія заключення нової провізориї,
містило ся 70 тарифних точок для австро-угорського
вивозу і жаданя, аби сербське правительство зобови-
зало ся на іспльї, що перел зазначенням провізориї
не видасть ніякого рішення в справі державних за-
мопань, між иньшими в справі нових армат. Прові-
зорию жила тренати три місяці і йтити зараз в життя.
Що до тарифних поземний, о оінїї вони не відносили
ся до артикулів, об'ятых імєдно-сербським торговель-
ним договором, виявило сербське правительство охоту
вдовольнити жаданя Австро-Угорщини. Що до об'ятых
тим договором артикулів, правительство заявляло, що
вони можуть бути предметом дальшого порозуміння.
Натомість рішуче виявляючи правительство а диску-
сії державні замованя і не могла згодити ся в при-
чині конституційних, щоб торговельна провізорию
унїїшла зараз в життя, а натомість предложило, аби
вона тревала аж до хвилі заключення нового торго-
вельного договору. Дальше бороня ся Пасіч перед
закидом, немов би сербське правительство народом
проводило переговори. В сій Австро-Угорщини пе-
рервала переговори дитого, щоб розглянути ся
в сербсько-боснійській митовій унії. По відношенню пе-
реговорів принудили вони труднощі з причини, що
Австро-Угорщина відкинула справу державних за-
мопань. Сербське правительство заявило тоді, що при
рівних цінах і при рівній якості залержить для Ав-
стро-Угорщини замованя до висоти 26 мільонів фран-
ків. Топерішні переноси грозичі заключенню договору є
вислідом екстеріо-хліборобської політики Німеччини.
Платити австро-угорські мита, не могла би Сербія ви-
зати свого збіжжя до Австро-Угорщини, а також нивізі
в худобе зменшав би ся в таких уелїях. Пасіч ви-
сказав надію, що коли Австро-Угорщина відступить
від своїх жадань в справі армат, найде ся підстава
для відновлення переговорів. Для оправданя, що в справі
армат не може робити дальших уступин, позначав ся

Причинки до генези політеїзму і монотеїзму.

(Відбиті на зборах Історичного Товариства в Чернівцях.)

(Дальше).

6) Антропоматичний світогляд.
Дальше треба мати на тмїї і те, що докультурий
чоловік не знає ще різкої різниці між собою, а пред-
метами довкола себе, бо ж він і не знає фізичальних,
земічних та фізіологічних примет тих предметів,
та їхніх різниць. Він дивить ся на них по своїйому,
себто приписує їм свої (людські) почування, хотїня,
бажання, одним словом він дивить ся на увесь світ
антропоматичним¹⁾ способом.

Диті та пів-диті люди, при своїм антропоматич-
нім світогляді не становлять ще ніякої істотної різ-
ниці між собою а звірами. „Оден Вушман не міг по-
дати ніякої різниці між людиною а звірем, при чім
завважав, що і бавол, саме так як і чоловік міг би
метати стріли а дуна, наком-б їх лише мал. (Frobenius: Die Weltanschauung d. Naturvölker p. 394).

Коли Европеець поназує динному магнетичну іглу
(компас), то він бачить в ній явесь живе створє, ко-

лисе то взятє в подон в рідного краю, тому і звер-
таєсь оно завжди до своїх рідних сторін.

Раз понамазали диним годинник, що мав вид ме-
дведя; они приглядальсь йому годинничови а великим
зацікавленням; але ще більше стали они чудуватись,
як машинавий прилад отав рухатись, а наслід став
вибивати години, та ще й повертати головою й очима.

Тому годинничови віддавали они саме таку,
а навіть і більшу пошану, чим своїм найвищим бож-
кам. (Га. Fr. Schultze, d. Fetischismus p. 74 sq.).

Саме таким антропоматичним способом дивлять
ся на світ і дїти: дївчинка грає ся своєю лялькою,
пестить та голубить її, то знова крїтає, кладе єї
опати, то знова хотїла-б єї голувати і дивуєсь, чом
она не хоче нічого їсти; одним словом дївчинка по-
водить ся з лялькою немов з якою живою істотою,
саме так, як дитини поводять ся зі своїм естїшом.

А чом се так? Ось бо лялька подібає на малу
дитину; то понятє подібності викликає в душі дї-
вчинки ще й другі понятя властиві малій дитині; від-
се то в очах дївчинки та лялька живе, думає, бажє,
як вона сама дитина.

Ба навіть старші люди культури дивлять ся на
світ антропоматичним способом, наком персоналі-
зують звырний і ростиный світ, та послугують
ся образною, поетичною мовою, се є — поети; до-
культури люди подібно як і дїти ціле своє життя
є поетам, лише без тої свідомості, що они поети.

Крім того треба тмїти і се: вже й докуль-
турному чоловікові часто-густо приходить ся дивити
появи зовнішнього світа і свої власні почування й ба-
жання в явсь злуку, то що в науці зовесь неспі-
чно є асоціація єю. Яким робом складаєсь у него
та повичина злука, побачимо найкраще на примірах:

Одного разу вибухла у диного племені, у Яку-
тів, люта пошесть (віспа), а лучилось таке, що як раз
тоді побачили они в перє вельбюда; ось і стали
они вважати вельбюда виновником тої пошесть. —

(Fr. Schultze Psych. d. Naturvölker p. 224). В самім
дїлі поява вельбюда випереджала появу пошесть, але
в очах диного чоловіка перша поява (се є п. вель-
бюда) вважалась не лише рзайною появою а сто-
вунок до другої пізнійшої появи (се є п. пошесть),
але она вже становить ся причиною, яка
викликала ту другу появу (вельбюда), без огляду
на те, що той вельбюд лише випадком навишув ся
як раз в пору вибуху пошесть.

Черві мешканці західної Азії вважали евро-
пейські кораблі, які они в перє уарїли, за неспі-
птахів, що спустились а облаки (а неба), а се через
те, що корабельні вітрила подавали на ітїчї крила.
(Schultze p. 223).

В загальї чим тїснійший є круг понятя (знаня),
тим менше ладно можна їх дивити в причинно-
злуку і наваши, чим ширший є той круг, тим вір-
нійша буде та причинно-злука.

Ось диті і дїти легко помилують ся якраз чере-
те, що при своїм тїснім кругі понятя (знаня) ставля-
ють в причинно-злуку такі появи, які в самім дїлі
не стоять в причинній залежності, лише хіба ви-
казують певні подібні примети.

7) Зверушення, головню страх та надїя
переймають та прошибають докультурих людей саме
так, ба, навіть що більше чим культурих людей. —
Чого дитини боїть ся, та намагаєсь зникнути, а коли
сега не гадає адїти, то боєй чинити неспі-
дливим, та приєднати собі просьбами, мольбами, обїтами та
дарунками. Звідси першєні предмети постраху станть
описи предметами пошани — почитаня, стануть св'я-
тцями — естїшам. В словах: „timor domus fecit“
містять ся велика доля прада.

Споро сполучимо урає ті 4 горі, згадані нех-
лоїчїні уелїями, то зрозумїємо, яким робом усіні
предмети можуть статись св'ятцями — естїшам.

Одного разу Якути саме в пору вибуху віспи
побачили в перє вельбюда і стали вважати его

¹⁾ Радїйши послугуюсь ся словом „антропоматичний“ чим
„антропоморфний“, бо слово „морф“ типалєсь лише зовнішньої
статї предмету, а внутрішня істота предмету віддаєсь вірїйше
виразом „пайс“ (pl. pайс) зовнішню статї чм якого дерева чи
каменї спостерїгає диний чоловік саме так, як і ми; різниця
в тїм, що тому дереву чи каменю приписує диний чоловік та-
кож і нехїчно життя на подобу людського життя. Ми ж можемо ка-
жати є частинною природи, такий як вся иньша природа, а при-
писує для себе окреміш, особливий. А диний чоловік: усе при-
рода є саме тала, як чоловік; она почуває, думає, бажє саме
так, як чоловік і не має а собі нічого особливого, окреміш-
ного. Одним словом ми понамазємо та понамазємо чоловіка на по-
добу (на посереднїством) природи, а диний чоловік понамазє
ти природу на подобу чоловіка.

Наличностью на рынке зерна и картофеля не урегулирован.

За редакцію відповідає: Віктор Струч.

ПЕРЕДПЛАТА НА „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 18 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Русна Рада“

на цілий рік 18 кор. (т.б. 9 рублів або 34 фр.)
на пів року 9 кор., т.б. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакцій, адміністр. і експедицій „Буковини“

в Чернівцях уз. Петровиць ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає як по 20 стр. від стрічки „Надіслано“ по 40 стр. від стрічки. При чистійшій замовленні відшкодуєть работ. Рекламний неоплачений післан від порта. Румунським червоним редакційним листом за попереднім застереженням і залученням плати-тості почтеної. В справах редакційних можна усього по-розувати ся по дні від 9—10 рано і 2—3 по год. при медіа і сплаті.

Поступ політичної й громадянської української думки в XIX. столітті.*)

Минулий рік розпочав ся на Україні під знаком літвеченої гетьманщини: жалами іза страга автономії та мріїми про її привернення. Більш імпульсивний Кайшеть, останній представителі античних автономістів XVII—XVIII віку, як делегат своїх земляків, „доведених до розуму тиранією російського правительств“, пробує невдало забезпечити підпору пруского правительств для есентуального українського повстання, щоб мало спинути „російське ярмо“ і привернути „завислий козацький лад“, із втратою якого — після його снів — козацтво військов не може ніяк поводити ся. Більш адекватний пост-батько відроджувачої ся української атература посьвячує минулій гетьманщині овою звісною строю, пронизану олівійним зіт-танием:

Так, вічної пам'яті, бувало
У нас в гетьманщині козаків:
Так просто військов шивовало,
Не знавши: стій, не шевелісь!
Так славний полки козацький
Лубенський, Гадяцький, Полтавський
В шапах було, як мак, цвітуть!
Як гравуть, сотнями ударять,
Перед собою насталять,
То мов мітлою все метуть.**)

Повоки однак ті мрії й зітхання стають що раз слабші й глухі. Привернення (хоч тільки частинно й переходове) старих інституцій гетьманщини, до якого вияв ся у загальній реакції проти попереднього царювання імператор Павло зовсім не підтримало їх в який небудь замінний спосіб. Навпаки, воно могло що й охолодити ці мрії у українській суспільності, поставивши її око в око із давними інституціями, від яких вона вже відійшла. І коли в правительствених кругах не переводять ся підозрівання української аристокрації, що вона планує привернення гетьманства, ба коли ноголоски й називали що раз нових кандидатів на гетьманську булаву, то із сук підозрінь говорила без сумніву радше несумовна „совість“ правитель-ства, як факти реального настрою тої української аристокрації, що зовсім суспільно годила п'янтонічні зітхання до старовини із ревною службою новому режимови та ще більш ревною заходами окола того, щоб на

почні нових порадиів забезпечити собі особистий і класовий гаразд.

Більше реальні симпатії і стремління до привернення козацького устрою були серед українських мас. На лівобережній Україні звертало ся до них із значним успіхом морав саме правительств, яке надіями на привернення того ладу вихочувало українське населення до охотничої служби в козацьких полках, які формовано у важкі хваї (прм. пізніше наляду Наполеона і пізніше підчас польського повстання в 1831 р.; потім однак злишило ті нації зовсім неоснованими***). В правобережній Україні (губернія лівська) ті стремління прорвали ся підчас формовання ополчення для кримської кампанії, коли мужики стали масово заявляти, що вони хочуть іти на воюга, а при тім вимагали, щоб їх винесли в козани. Тількиж в основі цих стремлінь лежала козацькою традицією дежала що й іншішії метини характеру суспільно економічного; населення було переконане, що як приверне ся козацький лад та як воно звини ся в шахи, то рівночасно ослобонить ся від кріпакської залежності, податків, рекрутчини, одним словом надлязеть адійсненя основ, на яких опирала ся давня козацьчина XVII ого століття.

Так само — так сказав — демократичний бік козацької традиції підтримує і піднімає українське народництво, яке народило ся у другій чвертвині XIX. століття, а в своїм розвитку значно випередило народництво великорусське. З одного боку рішучий зворот до народної мови і народної стилі, що почав ся ще при кінці XVII. ст. в відродженій українській атературі, а із другого вияв ідей західно-європейського народництва, піддержуваний працями славянського відродження, слідині в українській суспільності вже в другому десятилітті, а інстинуаційні знові преді-лено в третьому — вистворюють народницькі течії про-наті або знові свідоміи демократизмом. Для них стають українські маси і український народ не тільки предметом співчуття для його угніту і стремління полі-инити його суспільно й економічне положення, але також предметом пошани як носителя пради і життєвої краси; як найбільшою зблизена до него стає рухо-модячою ідеєю творчости та пізнання народу. Давні герої козацьчини баляють і меркють перед новим колективним і безіменним героєм — орою масою; ці стремління до свободи і громадянської справедливости додають дуза новим поволівам української суспільно-сти.

Найвирішніший та найімпульсивніший їхній пред-

ставини Шевченко уже з огордою підвертає ся від полі-тиніанів гетьманів, того варшавського сьміта й графа Мо-оски, які не зміли стати на ґрунті народних інте-ресів та оборонити волю і свободний лад своєї вітчиз-ни, а за те їх віддали на поталу московському само-державію, а народні маси, що їх відвигли на верх, старому й новому „панству“. До захоплюючих його мрій про минулу „славу України“ примішуєть ся по-одмінно гірка пам'яті про неагоду старшини й народ-них мас, які погубили її й про ті „тишні діла“, яких забуте радби він окупити ціною свого „веселін-ня“. Справжнім його героєм і його одиудимем стає революційний народ, ті козацтво, що своєю ці-лію вважає осягненя такого громадянського ладу, у якому не бузоб „ні злочина, ні гана“. Поет більш раді-кальний, чим його товариші, мріє про нове народне повстання, що „вразом злом пролом“ омило би „освоє-нену землю“ його рідного краю і переміннлоб варі-розділений неволею одних, а пануванням других, ста-новини й економічних привілеїв в „велику, нову, волюну сімю****).

Мих. Грушевський.

(Копіюєть було).

****) Його знаменитий „Заповіт“ писаний в розпачі творчости при віснї 1846.

Події в Росії.

Військова диктатура.

В Росії удержує ся уперто чуття про проголо-шеня там військової диктатури. Кажуть, що на по-свідній раді міністрів ухвалено надзвичайні заарядження. Один з досвідніших генералів має бути іменований шефом всіх військових і цивільних властей в петер-бургській губернії. Всюди, де лиш проваляють ся роз-рухи, має бути проголошений стан облоги. Аж непер-розвичне ся лютий правительствений терор! Ген. Липе-вич, котрому цар безумовно довіряє, має бути сими диним іменованим шефом всіх оружанних сил, не виклю-чаючи і моряряки. Артилеристи і корпус саперів, між котрими є багато бунтівників, мають бути цілком зреорганізовані. Ген. Липевич буде на своїм стано-винці зовсім незалежним від міністерства війни. Ге-нерала Липевича деспітовано на становище диктатора черев те, бо надіють ся, що його велика популярність між військом причинить ся до швидкого заспокоєня салдатів.

*) „Український Вистіпк“ ч. 9 із 16. VII. 1906 ст. ст.

**) Котларенський, Верігінська Епопея ч. IV. Роходить ся тут о переміну козацької служби на регулярну, про котру, як про причину загального недоволення говорила Кайшеть.

***) В 30 рр. правительств, звичайно козацьких мрій, на-віть розпорядило, щоб тих козаків добровольно залучити в ре-гулярну службу (на 18 літ!); доки знові полки переведено прилучено на життя на Кавказі.

Причинки до генези політеїзму і монотеїзму.

(Відчит на зборах Історичного Товариства в Чернівцях.)
(Даліше).

II. Анімізм.

Крім сего світу тих видимих предметів по-шани, видимих святотців (натур-сегітів) отираєсь небавом людському умови новий світ святотців, шир-рейний світ духів та демонів (анімістич-ний світогляд).

Ось і питання: як втворюлось в людській умі понятя душі чи дуза, або нинішніми словами, як від-крив чоловік в собі душу? І на се питання подібно як при естимішнім будемо шукати одвіта не в абстрак-ційних вродженні ідей („а priori“) і не в трамтатах старинних філософів, а лише в до-історичній добі первісного життя чоловіка; в тих палеонтозоологіч-них верстках дошукуватись мемо пра-історії понятя про душу; се будеть головним поняття душі до культаурних людий, відтак повірі та забобони що немов остання давнього світогляду що й по нині доховались у культурних народів, а в кінці пошани немічного життя у дітвй.

Для зрозуміння світогляду та немічного життя докультурних людий і дітвй треба все мати на тиніи те, що сказано вшеще при сегітінні. Докультурний чоловік (дикий та півдикий) а подібно і ди-кава не розумують, а обсервують; їхне знання стоїть не на абстрактнім розумованню, а на зми-словім спостережуванню (догадуванню); они глядять на світ антропатичним способом; і то доволі поверібно, они лучать доволі уоскі

повни в причиноу залуку, яка на ділі в очі критики не існує.

Як всіні предмети поруч себе, саме так і своє тіло знає до-культурний чоловік дуже а дуже повер-ховно; анатомічних та фізіологічних студий він чейже не робить. Фізіологічні функції тіла, їхня взаїмна залежність ему чейже не відомі. Він знає здебільшого зміслові повни, які різно пиваляють в очі.

Найперше пиваля в очі те тіло, яке пробіває ціле тіло, а виходить устами та носом як те тіло й віддих — на ра; Крім того в хваїю його силь-нішого зворушення — прим. коли гонять за тіланим загаром або й своім протівоявом, коли має наванта-сильний рух, задовті порогоню удар, — тає бачити він на своїм тілі наглядно і ще іншішії доводи цілків повни. На деяких точках свого тіла добачає він на-глядно рух — жите, він чує менше або й більше голосне біте — нудьсоване живички на дея-них місцях, як на шві, у ниселі а надлучче в серці. Ті спаканчі та бючі живички, які мають свою оселю в певних точках тіла, які сягають очевидно поти, коли чоловік годен їх намацати — они стають ся справді загадочними; бож они бють раз живо на-глядно, то знові слабнуть — притихають, замовля-ють без воли ба навіть проти воли чоловіка; ось і не-даво, що они в очі первісного, докультурного чо-ловіка становлять ся якимсь істотами не залежними від его воли та самостійними.

Але найбільшій між живичками се жи-вички серця, раз задан свого сильнішого біти а друге задан свого положення саме в осередку тіла. Що більше нагадочним являєть те серце, скоро він прикладом прижмє ся ему близько (прим. коли дове-дєть ся ему бачити показановане тіло на кусні; се перша школа анатомії); він бачить наглядно, що там де у живого чоловіка надлучче бєть ся живички, там

в осередку тіла є окреми й про себе орган, себ то мяз-серце, що оно рухавсь і хоч а зогна бєть ся ще й тоді, коли тіло лежить невооружено.

Отже той живички, а головнво живички серця і саме серце є в очі первісного чо-ловіка жерелом життя, становить ся живим, від люд-ської воли незалежним, самостійним естевом.

Але невагом доводить ся чоловікові догаднутись, що те серце рухавсь-бєть ся лише поти, коли кров не витече із зраненого тіла. Отже не так серце а скорше кров, червона, змісловами добачена, кров є первісним і самостійним жерелом життя, є душею чо-ловіка. — В Старім Завіті сказано: „не годить ся споживати кров, бо кров се душа“, а віден Жидан-консервативтам пізньо споживати лише таке мясо, з якого витекла кров (себ то кишерна мясо). Ще на-віть у Емнедола віда жерелом (= кров девівола серця) новесь оселю мислові, а Арістотелі нагду, що деякі називають кров душею. (De anima, II. 450. 4. ed Berol). Віден то слова: „кров жадне пімєти“ мали спершу дословно а не лише символічно значєня.

Алеж бо кров збігаєть та пивієть, скоро в тіла виїде теплий дух-віддих-на ра; без того від-диху не має вже жити чоловікові, а слідче смерть; тіло отає студено — невооружено; той теплий від-дих, який за життя огортав ціле тіло і виходив устами та носом, а тепер зі смертю зовсім улетів — шєз-тамож устами або носом*), той теплий віддих стано-

*) Найважливішою себ то найчистішою та найтілішою дорожю, якою душа виїтає а тіло адван-даєть у приміжних народів знамалось уста та нє. Пізла арабський загєнд велика душа Мойсей як раз носом улетіла до неба, саме тоді, як він шавя року; а хваїю сильнішого зворушення може душа і при-чїхати дуже дого злетіти носом; — віден пізнь у нїх народів свідчі, що немислені бачити а доводять, немов гризунувати пихтунішню, що омикує смерти, а остана сїм живички. (Schultze: Naturb. p. 272).

Столинінові „успіхи.“

Супроти донесень заграничних часописів, немов би сильних політиків відмовило вступлення до кабінету Століпінна, оповіщає урядова „Петербургська агенція“ такий комунікат: По розважанню Думи і по оповіщенню царського маніфесту з обітницею, що цар Николай хоче перевести реформи, уважало правительство природною річю предложити обиде спорожнених міністерських тек політикам, котрі до своєї програми прийняли переведення реформи в дорозі законів. Правительство уважало утворення кабінету з політичну програму, яку намірало перенести, за рішучею забезпеченню. Тимчасом та справа стрітила перешкоди, позаявши від волі правительства і тих політиків. Они хотіли утворити групу, котра мала увійти в склад кабінету. То не повелося с. Львова і Гучкова прийняти цар на довгий відпочинок, однако оба они знавали, що із ставовища марного переведення реформи були би більше помиточні в своїм значайнім обсязі діляни, котрий нималоє дужиткована всіх зрілих суспільних сил. Правительство тремало дальшо в намірі приворочення ладу в енергічний і рішучий спосіб, а розпоряджає достаточною силою і средствами, аби ту ціль досягнути. Зрілі реформи, котрі мають в законодавчій дорозі перевести ся, приготує правительство з енергією і рішучестью і уведе їх в життя в законних межах безпримоводно.

Крамля актіа в Селастополі.

Вночі дня 5. с. м. задзвонило кількох незнайомих людей до головного входу будинку трибуналу військового, подоженого в осередку міста, і на запит портjera, хто дзвонить, відповіли: „Приносимо телеграму привіднати воєнного трибуналу“. Коли портjer отворив, кинуло ся на него трох мушкетирів, звязали його і, завязавши ему очі, поклали на землю. Очі одні впали до судової канцелярії і забрали в шаф 18 томів актів про бунт змелоті і цілий звій актів в сириві Шмідта і всім додатковим антамі. Потім, забравши свою добычу, вийшли. Воєнний суд звернувся до міністра маринярів по інструкції як поступати в процесі проти учасників бунту в виду краді актів. Військовий суддя Вільчевський, що прибув в товаристві адмірала Сирядова із Севастополю в той думки, що треба перевести нове слідство.

Свободн.

Свеаборг, де на дніх запалав бун талий грізний бунт, се кріпость фінської столиці Гельсінґфорсу, так величезна і сильна, що при достаточній обороні годі би її здобути. Дякото не без причини називають її півинним ібрадатаром, хоч тут спечерня зовсім ніяма. Обі кріпости мають однак то спільне, що збудовані в скали. Вої укріпленні лежать романтично на величезній числі островах сиюачених з собою мостами та замикають під похуднєвого заходу хорешай гельсінґфорський залін, де кожного дини сям боком можуть заплывати біліші вораблї. Головний острів то Варґе, на котрім ністять ся головні будівлі кріпости і місто Свеаборґ, що має около 1000 жителів. Тут мешкає адмірал і командант кріпости, тут є також школа для моряків, арсенал і неї інші будинки, яких вимагає велика воєнна пристань, підчас коли на других островах є лиш мало будинків або такі й зовсім нема ніяких. На Варґе знаходить ся на головній площі кріпости напратив помешкання команданта гріб і нагробник шведского генерального маршалка польного Еренсверда, котрий побудував ту кріпость, з написом: „Тут спочиває Еренсверд, окружений своїми ділами, кріпостию Свеаборґа і пойсном

висті, ся як раз тим знаменем (критерієм), що відрізняє живого від померлого, а через те і вважали його найголовнішим жерелом життя, душою. Так те смерть і умирання, серед яких она слідує, навчили чоловіка відкривати душу, творити перші кроки пошуку духа чи душі.

Крім сих 4 нерівних понять душі витворилось іще одне окремішне та відмінне понятє: Тінь чоловіка вважається его душею.

Для нас, що знаємо причинову силу між світлом і тіною, є тінь повною зовсім зрозумілою, природною. Іншіше зовсім виглядає та поина в очах так денатурного чоловіка, як і дитина при їхній найіншій світлогляді. Згадаймо лише на те зачудування або той страх, з яким діти спонирають на свою тінь (головно в існу пічку), догадувшись її в перше. Як то грають ся они з тою тіною, любують ся нею, топчуть по ній ногами, як они раді би зловити її, то знова втекти від неї і чудують ся, що це їм не вдає ся. В їхніх очах тінь се щось несамоанте, таємне, що раз зважесь то знова щезає, іде слідком за чоловіком, хоч по мле ніг, раз в близьких то знова в менших розмірах при чім віддає вірно (соніше) стати чоловіка то знова переправляє (паризатуре) її, ба навіть проти волі чоловіка приходить, то знова щезає.

Ось і не диво, що та всесвітня — загадочна тінь в їхніх очах стала живим самостійним істотом: подібно як живили, серце, кров, дух-пир і вважалися доховічою душею. Повіре про тінь-душу є розв'язуване у докультурних племенах; оно доховалось навіть у культурних народів. На островах на схід від Нової Гвінеї не тільки нікому ступити на тінь короля від загрози смертної кари. В книгах Мойсея читаємо: коли вже Ізраїльтяни стратили взідю на побіду над синами Емака поміж Каллапейцями, тоді то Ісус Назарин додавав їм відваги ось як: Ми поїмо їх немале хліб, бо тінь від них щезла (4. Моз. 4. 2). На основі сего місця напочають рабини тако: Бог покаже Юдейцям самої ночі зеленіх сиват через

застаї⁴. Другі нависли пригадують будівничого Тумберга і інших співробітників, що помагають ставити кринош. Головна воєнна приставка ділить межі островам Варфе, а другим найбільшим островом Стора Остер-Сварте. Тут стояло залогов сорок 6000 до 8000 російського війська.

Особливо красиво, можна би сказати мальовничо представляє ся кріпость від тої сторони, як Гельсінґфорс. Тут видно побудовані з тисового наміня бастіони старої шведської кріпости, нонах котрими відзначають ся в деяких місцях мури адміністративних будинків і засади та вежа старої церкви. До кріпости можна зайхати за пів години парохомом, котрий відходить з полудневої пристані що години. Давшиши не відійти було нікому заходити до кріпости, а воно кому й дозволено, то нартя при головнім вході давала ему одного пойма, котрий з ним ходив. В останній часок то змінило ся.

З природною не стоїть в німій зв'язи части міста, звана Скутудден, відділена від неї цілою шириною гельсінґфорського залуви. Півострів Скутудден то вистаючий від західного боку на південне кінці цього кінчика землі, на котрім лежать Гельсінґфорс і півострів держить ся з цілечиною лини вузькою шийкою, коло котрої піднімає ся величава російська фортеця, що свідчить ся від золота. Тою вузьенькою шийкою держить ся части міста Скутудден найбільше оживленої части Гельсінґфорса, власної портовою участю, де й знаходять ся найвишайші будинки, як н. пр. царська палата і другі. З обох боків приурочають Скутудден обі гельсінґфорські пристані, що вистають ся глибоко в місто, з котрих південна служить для торговлі а північна, глибока також до воєнний порт. На півострові Скутудден є майже лише державні будинки, царська і криміналі, а на південній кінці, де для охорони пристані сунь установлені також дві батареї, знаходять ся великі касарні для військової залоги. Залежє, що воєнні кораблі, стоїть в північній пристані, бомбардували сю части міста, а воєною замикнуто є від тієї сторони, де она лежить північною а південною пристанню є найвузша.

Носатидный „герой“.

Після російсько-японської війни, яка Росії слави
таба не придбала прийшло до ще менше славного
військового, в виді судів над ріжними "героями" сої
війни. Найскандалозніше покінчило ся судство проти
"герейського" оборонця Порту Артура ген. Штесля,
арма, що його швар Вільгельм II. відзначив таким
високим орденом. Судова комісія під проводом ген.
Рова, розбравши справу здачі Порту Артура, дійшла
до такого висліду, що Штесля слід узнати не ге
роєм а простим зрадником вітчизни, якому належить ся
ще виначене але куля в лоб! Виявилось ся, що він
прямо передав Японцям три головні точки оборони
старого міста* а там розпорядив здачу форту без а
ні прямо проти постанов воєнної ради, хоч у форті
було ще багато амуніції і провіантів. Про тодішню
такожницю Порту Артура виявилось ось що: Військові
начальники не обмірковували умови здачі кріпости і
узи оновіщені тільки, як форти та батареї було
уже здано. На військовій нараді 16. грудня а 17 вій
ськових начальників за те, щоб здати Артур, вислови
лось тільки чотири. На сої нараді начальник артиле
рії ген. Білий заявив, що зрадців ще досить, а, як
казав ген. Смирнов, харчового припасу вистало би
більше як на місяць. Протежуху сої наради не зрівня
ли не підписали всі присутні на ній. А потім — у той час,
як усі оборонці Порт Артура білямиці свого майна
успівали були залишити в кріпости, ген. Штесля, так

ісая, яка їх довжечка виліт. Тому то заходить
Куда тої ночі на місячю світло, одні зовсім наго,
ругі лише в сорочках; а чия тінь не має голови, то
вийдець ему того року накласти головою — умерти;
як тінь без пальця, то виліт ему добрий товариш;
як тінь хвилює права рука, то ему згинє син; хвилює
ліва рука, згинє донька; а хто не бачить зовсім своєї
тіні, той аганє напевно, зами ще верне з найбільшою
перемоги, в яку виберавсь. А те все інтерпретують ра-
бин на основі біблійних слів: „Тінь під них щезла“ —
значить тільки що душа щезла.

Душа в тім первіснім познанню як живичи-серце, тов, віддих-пара (дух) чи тінь повязана чим то матеріальним, хоч она і тримає даліше по розлуці своїм тілом, але пропадає; нехоче чогось нематеріального є на тім низькім ступені зовсім чуже-ноароду-ле; тож і не диво, що містичари не в снаї своїм ним ученням пояснити нематеріальність душі... але при тій матеріальності душі годі мати на думці справжній строгий матеріалізм, що виступає довершеноніше при більшім розвитку світоозріної думки як відоме протилежність до спиритуалізму — сей най-най матеріалізм носить на собі яде знамена гілюлізму...

В світогляді того гімнорейму не бачить документарний чоловік ніяких непорозумінь та суперечностей, тим, що приписує матеріяльним душам та тілесним тілам нематеріальні функції (духові прикмети); і так роба стає навіть са особде віднаги, серце особде збои і т. в.

У деяких племен споживають печу утробу сиру ще й теля, щоб набрати віднаги та сьмливости власної нсам.

Думка про нематеріальність душі чи радше душ
вже плодом вище розвиненої думки еволюційної.
Даві буде.

підійти ескадру, що лавина все своє майно, що при перерозі зайняло 40 підвод. Вія саме лавині свої собачи! Інтенданство каже, що в провінційних маґазинах крижності до 18. грудня було ось скільки приваєзу (ніде мість ч. 9953): муки (борошна) пшеничної 10,519 пудів, пшеничної 0,202 пуди, сімки 904 пуди, вівсуни та рису 5,577 пуд., чумиза 140 пуд., шиша 59 пуд., чаю 2,168 пуд., салару 1,224 пуди, сушарів 21,857 пуд., сушаз овочів 3,100 пудів, консервів 385 пудів, бобу 31,140 пуд., вершійного смету 3 штуки, баранів та цалів 9 штук, коний нидо 2,500 штук, муки, що привезли в Артур партоли, щі, привезли через японську ескадру, було 30,040 пудів. Крім показаного числа пудів сушарів у заласі у провінційних маґазинах в частіт міфеск було приваєзу на 21 день. До тогож числу раштуннів було до 180,000, шранадів до 14,000 гарматів до 10,000. Гарматів, хом і старенців були, та ще годились до бую. Нові раштунні та шровеснітні бомби до них і шранадів вироблялись, і за тобу виходило 100 раштуннів. Всього було десять у привоєсти, щоб ще микла Сузо продержатина добрых нінтора місяці. Та помімо того всего можна бути певним, що Штесла мине заслужена кара. Вія же набеде таких заступників, що його задержать...

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. серпня 1906.

До відома галицькому учительству. Отжемо дорогою повідомляємо всіх інтересованих, що на Вуковині під тепер вже не будуть мусати доставляти учительські послани кандидатів із других провінцій чеської, що є вже деном своїх ієнітованих кандидатів (той), які будуть певно заступати в місця, які анимали дотопорішні учительські помічники. Промо також редакції других руских часописів є пошечатані свої листки, щоб охоринити інтересованих ід робленні дотичних кроків пелученні і євентуальним пидатками або в несправностиах та євентуальним босу галицько польських шкільних властей.

Консисторія *militans*. Гаршина габриїл^а „Січ“
остановила була з огляду на релігійні почування своїх
членів посвятити прапор товариства. Тому-ж звор-
ула ся з проханням до намісця І. Воробовського, щоби він
звершив священця. О. Воробовський відповів на це, що
йому треба на те дозволу консисторії. Або о. Вороб-
овський не знав докладно своїх привілеїв, бо на священця
бо на благословлене не потреба парохом ніякого до-
зволу, або значить, який штур не в консисторії проти
„Січ“^а, не хотів наразити ся на „криве око“ кон-
систоріальні, віддав цілу справу до рішення самої кон-
систорії, щоб узяти руки в сія справі. Та але-ж то
шана западо в православній консисторії
прохання православного народу, що за-
гаг задоволювати свої релігійні потреби?
Ідмеммо! Консисторія ніколи не гриміла тактовно-
ю проти гр. прав, а особливо руських вірних, але
оби знову неактивність і порожнечу проти Русинів
брати з яку таку повзирність, розумного поступованя,
а се консисторії голови не змогли ся! Святити
прапор „Січ“ — ніде них — не відно, бо топа-
ство „Січ“ може вступати з ним також в агіта-
ційних цілях!! Не хочемо принижати, щоб консисто-
рії ходило тут о агітацію „Січ“ за ширеном пожа-
рництва, просвіти і тверезости; вона очевидно ма-
ла думи якусь політичну агітацію „Січ“. Тільки
неба було консисторієм головами явити, що полі-
тичної агітації „Січ“ робити не може а то що
з прапором, бо се-б переходило криві сі діляни,
ого бережуть політичні влади, так що тут кон-
систорія робить зовсім немисливу конкуренцію жандар-
мерії! Значить се „профанізація“ священного прапору „Сі-
чового“ іза політичної агітації „Січ“ а зовсім виклю-
ча, а за те стає що очевидніша несправді гр. пр.
консисторії до православних Русинів і до їх топа-
ств! Консисторія відмавляє священця січового пра-
пора, дарма, що священники без ніяких переломів свя-
ть чи благословлять хати, стайні, обори, товари, поля,
ру, ростави, пасирі і т. д., дарма, що вони свя-
ть прапори воєнні ветеранів і пожарних сторожів,
благословлять і смертоносну військову зброю! Що
консисторії ходило тут не о постанови церкви, але
зажарене саме русинівдності, видно із того, що
ніхто не чув про заборону священця прапорів
роських „Січ“ себто „Агса“^а. Ніхто не чувал
ж, щоб якого молодого священця потягано до
відповідальности на священне прапору „Агса“^а-а, хоч сі
варства закладно здебільша тільки із мотивів по-
литичних по руських громадах, де вже в руські пожарні
справисті товариства — „Січ“^а. За те знаємо зро-
натурі руські священниким із тькі „злочини“, не
священне січового прапора, дарма, що через ці агі-
тативні священники тільки піддержують реальність
них, які при дальшій детонершнім поступованню
консисторії, хіба незадолго прийдуть до кереміана,
без священця прапору можуть вони зовсім дубо-
йтись! Чи-ж се має на меті наша консисторія
militans — проти інтересу своєї церкви?

Шовіністичне божество чи безличність? З прося-
ю о політичне одержання ми тако писали: „Світла
дається! Прому укланно подати до публічної віда-
сти отсю подію, якої розголошене уклавию обопи-
ти людности, а роблю се і для огороги другит.
Немо жодит збожствити...“

тежко п. Галуся, де мешкала моя жінка і донька. Я дістав в тім готелі пошту, де був ще один пач, мій анаконий. Та другої днини мого побуту, приїхавши до дому, зазнався я, що в моєй кімнаті не було ні мого ліжка, ні річей. Я не знав, що се має значити та спитав послугуючого о побиенні, але він сказав лише коротко, що, щоби я даліше мешкав, то „to nie idzie“, а річи веліи ему господару винести. Іду до господаря і жадаю винести, але на моє чомсь питанні, він нахилив ся на мене із зайвою та смачною, що в тому не мало місця в готелі, бо я говорив по руски! Се мене до крайности обурило і я звертаю увагу розлогого польського панка, що в не уміє по польськи, а він не уміє по німецьки, отже єдина беєда, якою можемо говорити — се буде руска. Коли ж учув се в портієр, то почервонів цілий з лютости, став мене ганьбити, казав, що я „жидівський Русин“, „Русин в пейсачах“ і т. п., а далі кинув ся в дискусійний спосіб на мене і попросив собі вивести мене чинно та викинути і казав іти на скарбу до руских послів. На другий день узяв ся в дошкальницькі громади Яремча, щоб довідатись імена деяких галицьких Готентотів, але він бурієтсь на звана так виступати супроти сего карнального учинку, як се стало би ся де-небудь в Європі, де честь своєю людську уміють шанувати! Тепер дожджу судово, о сільсько-господарський по руски в Галичині винятний анак права... Дивно мені, що галицькі Русини дозволяють тако робити з своєю честю своїм панкам і на свій власний шкід! Сказу, що се вже більше, не терпимість, хоті не думаю нікого обиджати. Дискусія за заставив помістити отих стрілок, отама в глибокій поважливості Давид Швер, посол, Вашишні! Букшніш! Читавши сю жалобу просимо не забувати, що Яремче не на Мазурах; се гудульське село в наших Карпатах, захоплено в свої дачети кількома польськими културтреперами. Коли-б так обиджено було в мазурських купальних місцях та те, що він говорить по руски, то се було б звичайною у великих шовіністичних вечорностях а там грубим простакством підприємиці, який востім на розумі свого інтересу. Але що такий фант дучин ся у Яремчу, се просто неспитатне, се-ж правий безличієт, який нарі хіба годі йти. Огосей фант характеріше „галицько-польську культуру“ чи там дичієт, краще, чим всякі виводи й похвали. Він говорить зразком ничернучо, що польські шовіністи докладають у своїй зазвості вже прямо до божества. Коли вже галицько-польські відносини дійшли до того, так вважати ся річю конечною зробити істинюване такі шовіністичні неможливим та провчити їх так, щоб вони більше не нахилили в подібний спосіб поводитись супроти Русинів. Порини, до чого польські шовіністи пруть Русинів, се бойкотування їхніх підприємств, поки не прийде ся заговорити до них більш переконуючо, як отсе заговорили-б в данім случаю Чехи до такого розлого Німця або тієї чужини! Рівночасно годі однак промовчати і сю аномалію, що наші люди, маючи тільки довідних місць на палматичні естації, непродають все чужинцям, які на Яремчак і Мисулівчак роблять золоті інтереси, а до того ще й не нагають ся проплатити свого сказаного шовінізму. Чи ж неможливо було-б організувати свою більшу палматичну естацію, де рускі літники могли-б йти і свої готелі і свої ресторани й почувати себе євободно між собою, а не чути на похлім кроці благословенства т. зв. польської культури?

Передача дипломів почесного громадянства м. Сторожинця. В середу явилася ся в Чернівцях депутати сторожинецької міської ради заповіда із заст. бурм. Малачинського і радних дир. Т. Іванічного, І. і россого, В. Штерншуса, Т. Цоні і грон. секретаря Д. Тірка і передали дипломні почесного громадянства міста Сторожинця празькому провідникові д. ру. Опітанію Вайдабевені і послом Ніколаєву Васильковичу. Із сего нагоди жерсував правий президент і посол Ник. Василько по 200 кор. для бідних міста Сторожинця без різниці народности й віросповідання.

Що з'їдають Чернівці? В чернівечській різниці за час від 31. липня до 6. серпня 1906 зарізано 22 биків, 43 волів, 51 коров, 89 вівок, 99 телят, 7 овець, 1 агня і 117 штук безрег.

Огонь, який вибух селі пахлії по под. в оточирській робітні К. Формунда в Чернівцях при ул. Плянській, виниця усею обстановою робітні, богато готових мобілів а також аномію скількись великого матеріалу вартості до 10 тисяч корон. Мійська сторож покарна, яка на місце огню приїхнула ся, аноміла заволаштувати огонь аж по 2 годинних заходах.

Ціла родина потроїла ся грибами. Із Маматівців пишуть нам: Дня 4. с. м. півноч 17-літній Марубчик, син Тодора Пурака, господаря до Старих Маматівців до резильського ліса по гриби. Назбираючи їх доволі, приніс домі, де їх зварено дуже смачно. По снім родина, отама, мати, 2 сини і одна дівчина, сіли почерити почерити; по вечерили тільки 4-літній дитинчик, що тоді спав і котрої родичі не хотіли будити і одно мале дитя. Як тільки понесерили, то одини по-чало бачити в голові, а другі почали блювати. В неділю 5. с. м. цілий день всі дуже мучили ся, то бігаючи, то нахилившись по землі, востім без притомності. В понеділок померла дитина. По снім приїхала лікарська комісія. Отці, матір і обох хлопців відвезено до правого шпиталю. В протину двох днів помирали всі четверо у шпиталі. Із цілої родини

остало ся тільки робом дини двоє маленіх дити, які спалили ся від смерті тільки востім случаєм, а тепер стали круглими сарогатами. Цікаво, що селяни до-бачують причину смерті ватрованих в тім, що родину просто так Бог покарав, другі знова оповідають, що ті гриби не була дурні (ядовиті), але що їх тільки послилила гадина.

Страйк слясарських челядників тривав в Чернівцях даліше; при безробітні тривав ще 62 челядників, ба 15 повернуло ся до роботи. У пінторок вечером демонстрували страйкарі праз із челядниками вильних категорій та друкарських складчачих протв слясари Шмерца, який держав 5 страйкарів. Демонстранти вибили Шмерца 42 паби, після того, як на них впа-дано камінем із каретати Шмерца та поранено дві особи в товпи. Відтак витатан демонстранти до зало-жало заводного товариства, а відсі в селі кілька сот людей виїхали на рынок. Тут прийшло до коалітв а похилинем, яка арештувала німечини друкарського Гай-доща, який мав дати почин до бомбардування дому Шмерца — а також 4-х других демонстрантів. Арештованих перевезено під сильною поліцейською охороною „зеленим возом“ до дирекції поліції; по списанню протоколу випущено арештованих на вільну стону.

Катастрофа в копальні вугля. В копальні вугля в Боз до Касіє біля Шарлерова урвала ся віда і спала на дво шибу глибокою на 850 м. Погибло 9 робітників.

Морд. Дня 29. липня очинили в Кімполонгу та-мешній мушант Франц Інно і мушарський челядник із Чернівців Фридрих Манн білку, підчас якої Манн зрадив Інна востім так нещасно в околицю сирця, що він незабаром погіб. Убийника арештовано.

Самоубійство. Дня 1. с. м. найдено пер. поз. в кімнаті дити поміщеного Пітра Чобанюка. — 52-літній Дюні Відоусек в Гаті пачула ся д. 27. липня в приступі унепомішана до криниці і втопила ся.

Шкільні каси щадничі. В Америці починають шкільні шадничі розвиваювати ся ще раз більше. Вони мають на цілі вишколювати дити в власній оцінюванню гроша. Дрібні естації шкільної дитвори збирає ся кожного тижня й передає ся їх в поближній банківській шадничі. Огос система прийшла ся вже в 1479 американських школах, себто в 118 містах 24-ох держав. Загальна сума літчих естацій дити до доней значної суми 1,309,615 долларів. Оттак американська школа доводить дити до того, що вони опускають шкільну дачу із деяким ошадженням грошесним засобом а крім того із змінен шадити, яке їм в житю правес не мало гараду.

Катастрофа на кораулі „Сіріо“ прибрала такі великі розміри головно через наїтку пасажерів, яка унеможливила розумну акцію ратуноку. Не боє вини мусіла бути також і залоз, бо ось пильно приїзз арештованих всіх підвоярців. Арештовано також і капітана, який не застрів ся, але був кинув ся в море із корабля. Число погибших подаеть на 345, але його годі було коли небуди провирити, бо в море потонули також інші пасажерів. Із дитих виратувано заглом 348 Італійців, 40 Індійців, 10 Австрійців, 6 Азійців, 4 Аргентинців і 4 Бразильців. Привалекність 121 людей повила. В ратуночній акції брав уді також австрійський пароплав „Марія Люїза“. Особливо визначив ся там австрійський консул Л. Пеліор, який жертвував свій пас ратуночній матери, що тонула із немомантом. Поліцерови удадо ся виратувати й так.

В процесі графині Герколіні проти королівських міністрів рішав римський трибунал судовий доустати іронічно до переведення доказу правди. Як звісно, розходить ся тут о відшколованя графині, яку мав звести нов. король Герцберг. Дивно тільки, що і в такий сирмі приходить ся заступати двір міністрам. Неже одичальність їх і тут має мати примінене?

Сьмільний шведський подорожник Свен Гедін до-тер нко із своєю параваном, у який є 120 верблюдів до центру Азії. Про се повідомив він на дині своїх шведським друзів телеграмом із Лек.

10-годинний день робочий у Франції. Фран-дуский міністер торговлі Doumergue пропозав д. 10. липня палати законопроект про урегулюваня робочого часу. Але що сего законопроект востемо в невідповід-повідний час, то про него не загнувано у пресі. Суть сего законопроектв є така: Правительство має завести десятигодинний день робочий для кожного віку й обох полів. Давний закон заводив 10 годин праці тільки для жінок, дити та для мушач, що працю-вали разом із ними. Гадано ся, що се доведе до 10-годинного триваня праці для всіх мушач. Тича-сом стало ся цікаво; сабріканти отали віддалявати жінок і дити, щоб удержати довше при праці му-шачи. Тепер-же хочо правительство завести несе-тільки 10 годин праці. Чотири роки мають становити пору переходову, так що чероз перші два роки буде тривати праці 11 годин, а через два другі 10 і пін годів. В торговлі і при транспортах має щоденна праці тривати тільки так довго, щоб працюючі мали безперервний 10-годинний відпочинок.

Оповідки, іменованя і т. п.

Особисті віоти. Сел. двору і директор скарбу Артур Кайзер померли із іспещийної подорожі

і обили уридоване. — Із Відня повернув і обили управу пошти сел. двору Паш.

Із кругів духовних. Красний президент падав гр. прав. сирожану парохію в Камеші дотеперіш-ному гр. прав. парохію в Бросеїнцях Дюрдени Бо-сташени.

Із гр. прав. вищої школи дівочої в Чернівцях. Огосам падав дироцилі до загального відомо, що із дном 1. вересня 1906 р. буде отворений 1. рік ви-шого степеня. Се заведено відповідала школі відповідала із мовою анкладовою іменцюю, при чім однак дитам руским і польським дасть ся нагоду изенати свою рідчу мову. Крім сего заведено як предмет обовязковий мову французу. На піншнім відділі вчать тільки від-повідно образовані учительські сили. Принате на 1. рік зазначити від сиз умов: 1. гр. прав. віросповідане, 2. убіччений 10 рік життя (свідокство хресту), 3. аступний іспит, який обиваєт реалію, іменцю, руско іт. польське і математичу. При отім іспиті мають канда-дати показати ся ошанованем наукового матеріалу приписаного для 4 класової народної школи. В заведеню не платити ся ані ошадт шкільних ані іспитової такси. Висис на піншній і на вишній степені будуть відбавувати ся дин 1. і 2. вересня 1906 від год. 9—12 рано та від 3—6 по паз. Вступні іспити різничуть ся 3. вересня о 8. год. перед пол.

Курс для учительок куховарства. Товариство гостинницарів у Відні уладжує в часі від 17. серпня 1906 до 19. липня 1907 піврічний курс для учите-лок для шкіль куховарства і домового господарства після піншній затвердження міністерством просвіти. Нештемилізовані подання о приняті треба вносити найпозніше до 15. с. м. під адресою Zentralkasse der Schulen und Kasse der Genossenschaft der Gastwirte in Wien I. Kurrentgasse Nr. 5. До приняті треба вносити убіччений 19-го року життя, свідок-ством школи відповідала або якоїсь рівноградної інсти-тутині і свідокством здоровля, а до того треба додати ще коротенький власноручний опис неробіт життя. Про приняті рішав аступний іспит. По скінченню курсу одержать кандаданти свідокство, яке дасть їм право учительвати в школах куховарських та домаш-нього господарства. Визначив пошесень уділює канца-ларна товариства у Відні.

Покликане до міністерства. Повітового комісара Ромуальда бар. Шимововича покликане до служби в міністерстві торговлі.

Із правого правительства. Красний президент переніс правит. коопеніста Еміля Турьяньського із дирекції поліції в Чернівцях до староства у Важи-ниці, коопеністотного правительства правого правитель-ства Антона Галицького із староства у Вижикині до дирекції поліції в Чернівцях, а коопеністотного практиканта др. Карла Зайдмана, що повинн досі саужбу при правім правительстві, до староства в Біл-мани. — Красний президент іменував разумного підвоярца І. кл. при 41 полку піх., Льоніна Ліно-ногого правит. канцелярієм, приїхавшю його до служби в правім правительстві.

Відзначенє. Красний президент падав невоіво-ваному почтаїстеру Огілою Ельсгольдцу в Кярібабі почесний медаль установлений цесарем відручним писмом із 11. серпня 1898 за 40 літню вірну службу.

На портрет п. посла Николая Василья, що в полі рускої інтелігенції, зібраної по посланних ви-борах в Центральній готелю, мав бути поміщений в селі „Народного Дому“ зоволяв на мої руки при-слати дати отсі Ви. наші і панове: С. Савуляк, І. Тентуа, Василь Завладов, Ів. Тотомеску, Агт. Сніжні, Іларій Завладов, Ов. Лучинський, Ов. Барбиль, Т. Ро-говський, Мартин Кордашевський, Кат. Манович, П. Люк, Ов. Чех, Міхл. Брага, Ов. Хомишела, Яв. Хо-мишела, Н. Семенов, Юв. Загородний, Кор. Інович, П. Прядані, Леонт. Ангелі, М. Костюка, Дан. Гар-нов, Іванія Горзінчука по 1 К.; Ат. Русняк, Ов. Русняк по 1 К. 50 сот.; Бен. Бернштайн 70 сот., Г. Гроссман 50 сот., Юв. Зота 62 сот., Ат. Даманський 60 сот., Ів. Мореван 40 сот., Т. Малин 30 сот., Вол. Мореван 20 сот., Н. Галка 60 сот., Павло Гуниць 50 сот.; Гр. Нилоравич 6 К. 58 сот. — Парт. Дачула, Дем. Цурканович, Вас. Стефан, Агт. Цурканович, Мах. Зота, Арішчук, Івончоску, Вас. Гішча, Луговський, Вас. Іванович, Шемко, Лев Денчук, Валдеску, Алекс. Барбір, Ал. Беренка, Ник. Сніжні, Ал. Фрун-дзі, Ал. Сорочан, Ник. Кушнір по 1 К.; Русняк Дем. 2 К.; Гершан, Шуляк, Килин, Швайгер, Баранович, Голалецький Ст., Товсток Деметій, М. Встан, Ал. Перя, Катерина Мозаєв, Індора Маринич, Василь Чиховський, Нестор Фрундза, Марія Фрундза по 50 сот.; Ал. Лазар, Елзавар Лазар, Ів. Стративчук, Дем. Тарангул, Мах. Тарангул, Константин по 40 сот.; Кост. Цурканович 60 сот. — Маналія Томоруг, а Дра-чинський по 2 К.; Ст. Циганюк, Ник. Савінький по 3 К.; іспет. Ов. Кушачен, Міхл. Томоруг, Юв. Гра-маткович, Дм. Томоруг, Гр. Іванічний, Ст. Костинюк, Мах. Іванічний по 2 К.; Торушанко, Шасний, Го-тинчан, Класнішій, Шербанович, Вуйцишій, Мегера, Ів. Гуляк, Пасея Гуляк, Юв. Овсак, Некуляк, Мар. Смерчанська, Дудинський, Динне Омельний, Ів. Вейчук, Ів. Омельний, Юв. Павляк по 1 К. — Разом 182 К. 93 сот. — Сорочину поділу складає А. Ем.

Дрібні Оголошення малю друком (refit), чинить ся по 4 с. від слова.
Навсиктостей за анонса, малюнами вонтовыми по приймае ся.

За редакцію підписав: Віктор Строч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 гит.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях уз. Потрочича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеграм: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 коп. від
строки. „Надсилання“ по 40 коп. від строки.
При часі прийняття оголошення відзначається робота.
Рекламний неоплачений ніколи не виходить.
Рухомий портрет редакції дано за напо-
рядом застереження і вилучення пачки
тільки поштою.

В справах редакційних можна устатко-
вувати ся по днях від 9—10 рано і з—п
по пол. дня після і свята.

Ізза виборчої реформи.

Парламент і комісія для виборчої реформи на
сериозно. Се однак не означає, щоб справа загаль-
ного голосування дійшла в даний момент до
дискусії. Реакційні елементи, які стараються
перше покласти виборчу реформу роздуванням
національних протиріччів, підносять тепер мотиви су-
спільні й економічні, щоб так покласти рівне го-
лосування. Ось тирольські клерикали відносять на-
справу загального голосування, із яким вони діють
забавляючись, що й пропорційне голосуван-
ня! Розуміє ся, що загальне голосування, яке
співвідносить голоси робітників з голосом
майна і обриває в протилежність рівності голосування
і не може числитись на більшість голосів, коли не в
комісії, то в повній палаті, бо проти неї замикають ся
і антихрист і навіть стириві клерикали...

Сериозніше представляє ся ситуація загального
голосування в Чехії. Покрияджене Чехії при розділі
мандатів використовують чеські клерикали на спільну із
націоналістичними організаціями, щоб покласти виборчу ре-
форму нагад, а передовсім підняти значні клопи по-
молодоческо, який чи мало причини ся до побіди, які
досягніть виборча реформа в парламенті. У відповідь
на ці атаки видав заклад молоді-чеської партії комуні-
стичної партії „В нашу хвилю“, в якій говорять
між іншим так: „Ми уважаємо за річ погубну, що
питання виборчої реформи стало ся питанням партійної
боротьби та що його уживають за средство боротьби
проти молоді-чеських послів. Коли б було в історії
записано, що молоді-чеські послі в цілій аччій вибор-
чій реформі дали доказ свого чесного демократизму
та одушевлення задля розширення прав вищих
народних. Ніхто чейже не міг сподіватись, що від-
даний парламент є спосібний дати виборчу реформу,
якщо до поділу мандатів була впроваджена
і вей, що обіцяли дати широким верствам народу ви-
борче право, були свідомі того, що по ріш і почини
цієї не можуть бути відомі. Для того як раз в
теперішній ситуації є з'єднання всіх чеських сил в
борбу категоричним імперативом, щоб виборча ре-
форма принесла честу народу як найбільше тери-
сти та щоб в будучім віддана парламенту, який
має бути вибраний на підставі загального рівного
голосування, мав і значення чесного народу були як
найбільші. С об'єднанням всіх чеських партій в послід-
ній згаданій виборчій силі, щоб з побідною загаль-
ною, рівною виборчою правою побідила не лиш ідея полі-

тичної рівності громадян але і ідея рівності національ-
ностей. Не борба проти виборчої реформи а по при се бор-
ба міжпартійна, але боротьба за справедливу виборчу
реформу, ведена всіма партіями нашого народу, се
найвища ціля, до якої треба стремитись“.

Отже справа молоді-чеського комуністичного партії
мита і декому із руских політиків, які виступили із
кличем поборювати виборчу реформу місце організо-
вання своїх сил до будучої виборчої компанії, в якій
Русини чейже мусять здобути ся на те, щоб захопити
відразу болячоті 32 мандати, які дають серед
тільки руські проти інших національних ворогів.

По іменованню нового хорватського
краєвого правительства.

Зарез б. 7. серпня 1906.

Дня 30. м. м. принесла хорватська урядова часо-
пис іменовані 3 нових сенаторів швейцар. крає-
вого правительства із зони подучених хорватських і
сербських партій. Се є перший помітний знак по-
бід партій, які стояли на осереді реєсської революції.
Важко приходило ся бороти проти всіх інтриг, які
так зручно поведено проти подучених революційних
і прохочених мандатів, але ж таки побідила воля
народу, який заявив ся під час останніх виборів за
революцію. Понадзвичайні величі в спілці із
цією найрадикальнішою опозицією дра Франка на-
пружували всі свої сили, щоб на двері прямо й посре-
дньо представити революційні як елемент невен-
ний. Революційним іменують спільну із Сербією. В
свій справі відіграв др. Франк роль обуреного хор-
ватського патріота проти велико-сербських аспірацій.
Ось так вдало ся подученим мадяром і партії
Франка іменованні двох місяців відпочити, але не
ударомити. Управу справ Хорватії обняли такі му-
жі довіри революційних і хорватський народ повстав
напо правительство із радістю і надією на краешу
будучисті. В цім справу улажує ся велика тор-
жественна честь побіди революційних. Народ до-
бачує бачити ошел для національ-
ного характеру нового правительства
в довгій відстапуванні його іменованні.

*) Імена сенаторів дані в моїй попередній дописі: др.
Возоджир Николіч (управа внутрішня), др. Аленій Бадай (сир-
воджівство) і Милан Радич (проєсвіт і агрокультура).

Через іменованні революційного правительства
стала зникла Хорватія справді дуже богато. У праву
обходить ся значно не тільки упалом старого режиму
корупційності і тиранства, але також побіду парла-
ментарного принципу. Правительство ініціативу
перевела в справу більшість; після 23 літнього абсо-
лютизму стало ся правительство відкритим ор-
ганом діяльності. За часів Куена бували собі тільки
класовою для парварства цього тирана, тепер дістає
нім на ново свою давню історичну славу.

Рівночасно із іменюванням нового правительства
установлено об'єднання союзу на вересень. Союз повинен
бути створений ларал після іменованні нового пра-
вительства, але за згодою революційних із др. Фран-
ком як головою правлі партії Старчовича його від-
рочено.

Коли погляне ся під розвагу те, що союз має ви-
працювати для Хорватії конституційні права і за-
кони, то се відрочено — із за снеси — треба
жати справді леготушним. В минулім періоді угор-
ського парламенту мали революційні досить нагоди,
щоб гирати підняти наших угорських братів. Зовсім
нижче виглядало збратання Хорватів і Мадярів в той
час, коли Мадяри, лагрені до абсолютним, потребу-
вали підпори в Хорватії, а зовсім нижче звучить те
братство між. Здасть ся навіть, що в даний момент
наші задрані не брати не схочуть навіть шукати
про саміх ся порушень угорсько-хорватської угоди. Ма-
дари, навіть критичний Хорватам Кешут, поводить
ся тепер супроти оправданні хорватських аспірацій
так, що се хорватська революційність зовсім не може
придбати поваги у праву. Зовсім революційні не ма-
ють ніяких певних основ задля того, щоб зустріти про-
ти мадярських претензій. Вони знають самі того, що
в Хорватії все це істнує чималі параментарна
група (мадяри), які не належать до ніякої партій-
ної аччії, яка тільки жде на першу ліпшу догідну
хвилю, щоб на ново вибити ся на перший план. Отже
мадяри мають волю охоту за яку небудь ціну за-
конити долю Хорватії в свої лабети. Угорщина те
жине і отже саме важко революційності. У нас є на
панері що ті самі відносини й обставини, як із по-
літикою Куен. Треба тільки одних виборів після багнот-
тової системи Куена і ми знаємо очинимо ся серед
старого ладу.

Задля сего отже, щоб не втратити того, що здо-
було ся, прийшло ся революційним прохотити не
одну гірку гірку із боку Мадярів. Все те покінчити
ся не заведенню конституційних законів: свобода
преси і права загального голосування. Отинто треба

Народна Н. Кля. Вістуні смерті.

Переказ Мил. Коб-рський.

Сонце, горде сонце! Усею силою та безоглядно
видає своє могутнє промінє крізь лисучі шоби. Тис-
нить ся цілим своїм блеском до тихої кімнати та роз-
палює воздух.

Побідила жінчина стогно стіла в ліжку. Зали
відійшли, забули отворити вікна та покусати стори.
На двері ворухає ся листи дерев, яких глина дося-
гає в вон. На двері мусять вікни холодий та благо-
датний вітер, але сміда годі йому дістатись, він ти-
гне далі, і тільки сонце нече безпощадно потім
покладе чоло жінчині. Вола так дуже втомлена, втом-
лена, так неспокійно втомлена. Не може піднести
з кохлив безсилля, худих рук. Відданий промінє до-
скажує їй широкі більшість і змушують примкнути
ослідити очі. Непорочно спочинає вона на магніх по-
душках під шовковою покривкою. Мимо того не має
спокійну; паніани, із здасть ся, що вона паносить ся
в престої над постелею і має вилазити кожної хвили.
Тіло єй так ослаблене, що ледки його чує.

Девська гробова тишина.

З надвору не доходить ніякий голос.

Сировода, гей з пілої низки гадок виврала, при-
ходить одна гадка по одній поспадки; навіть затерті
спомини останніх днів виступають точніше.

Новородок умер — так умер!

Дивуєт ся, що не відчувала ніякого жалю по
нім. Се був нужденний хробачек — маленького трупа
йї навіть не показали, а зараз його вивесли. Йї очі
не бачили дитини. Говорили, що то було найліпше
для марного, бідного сотворіння — а прочим має іще
Бажувати, своє любе, мале дитинку.

Йї ошановує туга за тим личком, обведеним по-
нижними кучериками; хоч дивонити, мусять йї приве-
сти малу; по слабій аусилу, щоб піднести ся, опа-

дає хора знова на подушки. Справді не може одор-
жатись, неміж ошановує іще всі єї члени.

Не годна іще позбутись на минулі, нові терпіння
хвилює, як вона боролась із смертю.

Тепер же небезпека вже минула, горничка усту-
пила. Лікар узнав її за вратанню, вони лиш не
прийняли рецидива, бо тоді пропала, не було для пої
ратунку, вже не відтерпів її від смерті.

А вона так не хоче умерти, вона — про-
щине — так невинно щаслива.

Тому тільки спокій — та ніяких зворушень.
Єї чоловік та єї молодша сестра стонили нині рано
при єї ліжку підчас візиту лікаря; вимушено зми-
дали відбивало ся на їх обличчя. Якіж віднаходились
в неї сестра!

Так подібно, так давно, так упримо, так, се
було із радістю.

Піть років не бачила сестри. Чимало зміналось,
покрасніла тільки, сповнажилась та виросла. Усе в ній
змінилось як було, крім очей. Тільки очі! — якіж
вони нині спочинали на ній, із яким дивним виразом,
які глибокі зовсім інакше, чим колись.

Які лікар давна добру вістку, так очі сестри
блестіли і іскрили ся. То була радість, внутрішня
радість, хоча ніколи сонце не вишло із єї уст, коли
виходила з кімнати. Із єї очей немов блискавки бли-

Хора лежить терпеливо. Сонячний жар на-
повняє всю кімнату. Ой коби вже раз хто прий-
шов; вона так дуже спрагнена. Чи забули на неї
зовсім?

Важидане дразнить єї — а лікар поручив спо-
кій безгладний — горничка не сміє вернутись —
бо інакше!

Логич, пітний дим протисаєт ся в синяках
окутах крізь густі портієри, розпалюєт ся пово-
та пообачно. Літер мусять бути в тамтій кімнаті

— о, певно подивить ся зараз, нахилить ся над своєю
жінкою і поцілує єї.

Віддихаючи запахом піпироски, не спускає візу,
повного вижидання, а двері, бо ледки хвилює він по-
каже ся прощине, — і — ах так давно вже не
цілував єї. Було те іще тоді, як виводили єї дитину,
котрої зовсім не бачила; зараз очима запала на гор-
ляну вєбру. Але тепер вона знов адорона, і знає усе
гаразд.

Чому він не поцілував єї нині, коли лікар узнав
її вратанню?

Побідало, велими побідало його лице, гад-би стрі-
тний посувалень понад неї

Які поодинокі позавують ся радість у людей!
Майже ираном зайшли його очі, коли з дивно зага-
дочних очей сестри мовби спинались іскри.

Від ітннн палці розсудувать тепер обережно
портієри. В прогазній показуєт ся голова діччини;
щось тріофеуючого, побідного підбиваєт ся в чудо-
вих обрисах лица обведеного розчірками, буйним
волосом; якийже блеск паде із них, якийже дивний
блеск.

Ізза діччини показуєт ся мужчина; з уст пу-
скає він спільні обличчя диму крізь ясні кучері жінчини,
що стоїть перед ним. Його очі палають переситом
та ясні й жаждою.

Цікаво перосувает ся наперед його вір по
ліжку хорої, котра спить подібно та пишдає із на-
нів примісними очима.

Чи його губи терпеливо справді малого, ром-
вого вуха діччини — чи се був тільки привид?

Жінчина в ліжку не була свого паня. Не по-
рушити ся, мимохіть примкнула ній, від яких хви-
нуть сльози одна по другій. Плаче тихо.

Ціна оголошень за одворочення їх публікації: Ціна сторони 80 К., 1/2 сторони 40 К., 1/4 сторони 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К., 50 ф. — Агенція обчислює ціну після обидвох сторін не після кожного тижня.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Отримані редакції не відшкодують.

При відшкодуванні або при рішучій замовленні, платити негайно.

Дрібні Оголошення мають друком (реклама), числять ся по 4 с. від слова.

Надеждатися на довгий термін поточних не приймає ся.

Перші загальні збори каси пом. і шад. для громади Винаші Ширини, ст. зар. з необ. порукою відбулися в неділю для 19, серпня с. р. о 2 годній по пол. в будинку шкільним аудиторієм дивним порядком: 1. Установи стани напів, псалом щодня і псалом. 2. Маса сн ухвалити, що робити злишнім і касі грошми і як роздобути потрібних для каси грошей. 3. Ухвалили в сирні за-помоги правот. 4. Вибір касієра і на-значення платні для него. 5. Вибір ради надзорчої. 6. Есентуально публіку одного члена старшини. — В а с а л ь П р о д а н, начальни.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Наша пражна лабораторія“ антикара д-р. Ю. Францога

з Тернополя.

Се в означеному ускореніи средство до-визирає проти ревматичних болю, простудних, зокладає палит, пач-ний гістич і нервових анду. Приму у-матити на мизь „Nervol“ і не при-матити ніяких „Переворотів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (за-мощок) 8 пор. в аптеках і аптекарнях. Тисляч листів з родиком. — Висина 2 рази денно до всіх краєв.

В. KARLSBERG, Hamburg-Ferdinandstr. 15.

на танок в другі заморські краї перевозить нафтинні

завантаження і вантажівки для Гамбург

Власна охорона

62 вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

і вантажівка в 17 конторських, ціна 4 К. Най чисті

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучення акційне ко-рабально-перепозово тов. в Трієсті

Прямий пасажирський оборот до Америки через Трієст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція для ГАЛИЧИНІ І БУКОВИНІ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

18 (5-10) н.

ДУЖЕ ДЕШЕВО

ЗНАРЯДИ РІЛЬНИЧІ

Льокомотиві

Молотильні

Січкарні

у СТЕФАНА ГАЙНИ, Чернівці, Ринок 10.

Млини до

чищення збіжжя

Сіварни

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

плуги

Книжка про подружжя

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

для Ресми в 20 стор., місто 2 К., ціна 1 К. 25 ф. Ціна

ПРОТИ СНІТИ

в пшениці і житті і прочих збіжжях поручає

Спілка для господарства і торгівлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

і торговлі в Перемишлі

Hamburg—Amerika Linie

Проста пере-права без пере-сідання.

Знанням із своєї спо-рости оцтво-вим і пос-пішми кораб-лем т. зв. Doppelschrauben Schnell-dampfer.

З Гамбургу до

Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Лів-Плята, Полудн е-вої Африки і Східної Азії.

Парієць „Гамбург—Америка“ ліній відзначають ся тим, що єть засекретити в шкідливий шар, чисті палити, і палити чисті палити.

Пасажирам ізраїльського віроісповідання іудей по всіх наших ко-раблях мени покладом подають ся ретельні страви.

Видача карт до всіх етаций Сполучених держав і до Канади.

Важелі устатки уділяє ся охотно

ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦІЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.

16 (5-5) Чернівці, ул. Пашька 16.

Г. ФАЙЛЕР

у сувач нагнітон.

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Шість і пів мільйонів корон відшкодовано!

Будинки, движимости, збіжжя і нашу обезпечує від огнених шкід одинокое руске асекураційне товариство

###

нимом політичної й громадянської думки для всієї України; вона стає — що так скажу — відрізняючою школою політичної і громадянської роботи, в якій беруть гарячий udział політично настрєнені елементи української суспільності в Росії. Тимчасом правнотезисні репресії проти українства з одного боку, і націоналістичний (а не раз протинаціоналістичний, центральний) характер революційних рухів — з другого доводять до виникнення т. зв. культурництва, себ-то до принципіального виключення із найближчої програми українства задач характеру політичного і зв'язу його до задач чисто культурних.

Найбільш яким і впливовим у своїй часі представителем, так сказати б, політичного напрямку був Драгоманов († 1896), член київського українського кружка 70-х рр., який в своїм пізнішій положенню емігранта мав вплив не лише на галицький рух, але в значній мірі також на українські кружки в Росії роками 1880-их і початку 1890-их. В сфері громадянської був се еволюційний соціалізм із сильним відтінком народницьким, який — можна сказати — був змішаний, паралельно до землевольчих і народовольчих стремлень в Росії. В сфері політичній — демократичний конституціоналізм і федералізм, який був новим, справленим видаленням федералістичних ідей Кирило-Методієвців, виведених від релігійного містицизму, який була сильно промислена кирило-методієвська програма та перенесенням з почви славянофільської (федерация славянських народів) на реальну почву сучасних відносин: перебудови теперішньої Росії на федеративних основах з національно-територіальною автономією на чолі (впрочім у самого Драгоманова отсей принцип національно-територіальної автономії невдачно затемнювала ідея автономії країни).

Культурництво, якого численні життєві і помертві вже представителі (нові менш визначні чим був Драгоманов для українства політичного) в першочасні не буди — пішло по черешню в двох на приклад. Одно, застосування по часті кружком „Київської Старини“ мало — що дозволює собі так висловитись — характер загальноросійський. Воно позначало політичну й громадянську роботу в напрямку ліберальнішим або консервативнішим (се залежало від особистих поглядів представителів сего напрямку) елементам загальної маси, уважаючи udział України під перебудову надбудови над тою роботою в виді студіювання України, захочення традицій української мови й літератури, хочби лише в найскромніших розмірах („для домашнього ужиття“, як тоді говорили), котрі-б не викликали підозріння о сепаратизм (із проповіддю такого скромного українства виступав між иншим і Костомаров в останніх роках свого життя — як кажуть — із мотивів чисто тактичних). Другий напрямом, так сказати б, радикально-націоналістичний старався протиставити стихії російській стихії українській із її самобутним змістом, як рівноправний і незалежний національний тип, остаточно болей в теорії. Представителі сего напрямку, держу-

чись в Росії, напрямку чисто „культурницького“, не були від того, щоб нести в Галичину політику. Там довершено за їхньою участю компроміс української націоналістичної центральної влади з місцевими національними польсько-шляхетськими правлячими кругами. Се була т. зв. угода із 1890 року, яка мала об'єктивати свободний розвиток українства за цією уступкою характеру політичного (зміцнене української опозиції проти польсько-шляхетського режиму), яка провадила се несподівано швидко прямо через те, що в дійсності неможливо помирити життєві інтереси українства із захоченням польсько-шляхетського режиму.

Часто культурницький напрямок впливав своєю цілісністю нестійкістю також і на ґрунті російській. З одного боку старий режим оставляв непохитним і нереслабляючим всякого промислу української національної свідомості і тут не вдалося виставити почин для якого небуло загального українства іншим об'єктивним українським вимогам — з другого боку із незначальною новою вишло на вулицю, що культурно-націоналістичні потреби українства в тактійно й органічно пов'язані із громадянсько-політичними, що не можна відкидати їх, не приєднуючи себе на аварії. Через те в київських українських кружках, які відмежувалися з одного боку від політики, занепадали остаточно навіть чисто наукова робота, а намірени розвивали се вона серед найвиприштованих умов на ґрунті галицькому до культурної роботи (виключно до чисто наукової) не перестають бути інтегральною частиною політичного й громадянського руху, борби за права народу і його працюючої маси.

При кінці 90-тих років став уявний культурницький очевидний. Молодіші покоління, відвернувшись від того „українства“ (се називає прибрала в їхніх устах характер негативний, як означене посереді одного й поверховного відношення до українства), відкидають як основу своєї діяльності пахуче націоналістичне радикалізм; із більш або менш дівими течіями громадянсько-політичними в формі народницького соціалізму або соціального демократизму, або з більш уміркованим конституційним демократизмом, себ-то привертують українству характер політичний. На сій почі аналогічно до галицьких течій і партій 1890-их років, формують се й розвивають се головне нині в перших роках XX-ого століття течії і партійні організації України російської, які алебіляна оушійніують і тепер, а характеристичну їх подальшу на сторінках нашого журналу другі наші товариші.

Проф. Михайло Грушевський.

**) Писавши сего часу назіть „радикального націоналізму“, щоб не називати його непристойного відтінку, який теж, так часто дучить се із слівом „націоналізм“.

Політичний перегляд.

Болгаро-грецькі драчі. В неділю зяв відбули ся протигрецькі вича в містечках болгарських містах. В надбережній Анхіалі мали Греки привертати демонстративні вистріли із рушниць, а се викликало загальну білку, серед якої не обох боках вилло багато трунів, а до того є багачко ранених. Анхіалі підпалено на чотирох місцях і горить; із Бургас вилано до Анхіалі військо. В Русуку і Трнові відбули ся також протигрецькі штітінгі, які покінчили ся руйнуванням грецьких скелях. По виникли містах покінчили ся вича суноуйно.

Конституція в Перзії. Парський посол персій одержав від нові-імененого великого веіра в Тегерані вістку, що шах, виконуючи давні обіцянки, скликав персій парламент, який буде складатися із отенх груп: князів царського дому, духовенства, шахти, султанів, промисловців і одної групи із широким мас народних. Сам парламент має установити для себе регуляції чинностей. Усі постанови парламенту передле великий веір шахона, а він застерігає собі, що видавати не закони відповідні до тих ухвал. В телеграмі говорить ся далше, що містка про надане сій конституції викликає в Тегерані і цілм краю велику радість.

Події в Росії.

Нові міністри.

Часописці висловлюють ся про нових міністрів дуже критично. „XX Век“ каже, що край не може нічого надіятися на сїх бюрократів. Всі три нові міністри, се двірські достояння. Кн. Васильков, се оден із найбогатших дідичів; він є протиний низацією приватних дібр. Мін. торговлі Філозофов не має поняття про торговлю і промисел, а Ізольський, брат міністра справ заграничних, не має ніякої ініціативи і як перший прокурор Ся. Синоду просто не може бути заступником ліберальних думок. Що на яку небуль людийшину зміну системи в Росії не заносить ся, видно із депеші „мирообновленця“, яким вони повсюдиють причини, ілях яких не могли вступити до кабінету Столиніна.

Ось із приводу вісток, поданих Петербурскою телеграфічною агенцією про відмову громадських діячів вступити в столинінський кабінет, грає Гайден на-

друкував у „Новое Время“ лист, в яким пише, що ті вістки не заплети нові, і оповідає, як було діло.

Голова ради міністрів кілях раий бачив ся з Лівовим, А. Іучковим і зі мною і явив ся, як би в число міністрів залучити громадських діячів. На першого-ж дні заявили, що назначити громадських діячів на 2-пільні міністерські посади — мало: їх повинно бути в кабінеті не менш 5 душ, в усьому віданих між собою; до того повинні прийняти нашу програму, яку ми тут же й виклали; програму сю мусіли вилати від імени міністерства і доміла кої могли би вступувати ся міністри, громадські діячі при виборах до Думи. З початку нам принципіально не перетили, і ми стали дбати про те, щоб приєднати до сього проекту громадських діячів, іні яких було бя заперукою в тому, що програма наша буде наділю виконана; одні з тих, кого ми запросили до кабінету відмовили ся через свою хворобу, і перш, ніж ми вистали почати переговори з ним иншим, нам заважало, що зразу в кабінет можуть вступити тільки двоє громадських діячів, а далі можна буде прийняти іше. Що до прийняти і оголошення програми, то питане про се мало вистати ся „відирити“ (себ-то його не рішали ні та, ні сив), б: уряд рішив і без того не ухилиючись, іти шляхом реформи. Огже при таких умовах і виключаючи на те, що дальші переговори Столинін мав вести тільки з двома душами, я, як третій, рішив, що не потребую та й взажкоюможливим брати дальшу небуль участь в сій справі. Незгода зайшла не з нашої волі, через те, що голова ради міністрів не згодив ся на нашу пропозицію. І коли що нам і вдало ся зробити, то се переконати уряд, що не має жадного зміслу робити з нас міністрів-чиновників. Всі суть нашого вступлення у кабінет в тому, що ми йшли туди не як чиновники, а як громадські діячі і з своєю програмою. Крім листа Гейдена в „Новом Времени“ надруковано листа Шипова і князя Львова, в якому говорять ся, що вони починували переговори з урядом не через те, що не могли зібрати гурток одиодушців, які мали вступити в кабінет, а через те, що голова ради міністрів не згодив ся вловити новий кабінет на умовах, виключених громадськими діячами. Вони хотіли утворити одиодушнє міністерство, в якому громадських діячів повинно було бути не менш 7 душ; крім того вони домагали ся, щоб Державну Думу скликало як найскоріше.

Репресії.

Воєнний суд в Гельсінґфорсі засудив на бунт в Свеаборґу поручника Емільянова й Кохановського і п'ять рядових на кару смерті. Засуд виконано безпроважно. — Із приводу грудневого страйку жолдичного потягнуто до одиодальності 35 урядників польських жеміянців. Іх обжаловують за зноу, яка мала на план повалення державного ладу.

Дочка генералів-заговорників.

Дочка генерала поручника із Королівства Варшави Принце привбула в суботу до Одеси. Про її приїзд до готелю довідали ся її привітальні, дочка ген. Кавальбєра, тож шили до неї й запросили єї на обід до себе. Як Принце виходила з Кавальбєрськими з готелю, вилала йя із ручної торбинки бомба, яка не вибухла. Принце зараз добула револьвер і застрілила ся. Із її документів виявило ся, що вона приїхала до Одеси виконати засуд сев. рев. організації, який заучав на смерть Кавальбєра. Рівночасно виявило ся, що в атен-тазі на адм. Дубасова в Москві брала udział друга генералівна, який бомба обірвала 3 пальці.

В новийорекій народній школі.

Кореспондент „Frankf. Ztg.“ оглядає незалежно одну із найбільших народних шкіл в Новім Йорку, у 67 класах якої вчить ся 3,600 учеників. Врешті свої сипсує він в отенх рядках:

Переважно число учеників тої школи становлять діти емігрантів і кунців. В першій класі звернувши увагу майже відсвоєний порядок, який панує на пошдм кроці. Діти мали як раз зібратися в класі утворений через усвоєння стій із чотирох саль шкільних. На даний знак отворило ся чотире дверей, а через них, при звуку марша, який грав одна учителька на фортеп'яні, входили у шкільний порядок ученики рад на радом. Се було значайне ранне зібрання; по вході до саль діти станули звернені із лицами до бічних стін. Незабаром загрозив дивний в друге, а діти висинали рівночасно звернут до підлоги; при третьому сигналі пошдали всі до лавок. Через час сипку вносено до саль звіднітий прапор; зібрані встали, діти приложили по відсвоєному руку до чола і заспівали патріотичну пісню. Патріотичний шкільний підняв ся ще більше через виглошення поезій і піймків із творів великих епіків Америки. По закінченню сего „раннього зібрання“ діти на даний знак поверталися і без гажору вийшли із саль, яка тепер мала служити до науки ученикам тих чотирох класів. В одній класі стій засуєно і розпочала ся лекція.

Про методу науучування — пише далше згаданий кореспондент — як дити не можуть видати ніякого осуду. Одиодовож и поробив багато цікавих помічень що до поведінки директора, учителя і учеників. Учителі видали ся мені людьми більше свідомими, як їхні товариші по звичаю у великих містах європейських. У нікого із них не замівно в того „наукового“ тону, якого вживають деякі європейські учителі

Далі буде.

Дрібні Оголошення малим друком (рейт), числять ся по 4 з. від слона.
Надходять до слона здрібно почтованим по урядовому сл.

За редакцією відповідає: Віктор Строй.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 мар. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб., на місяць 1 мар. 50 сот.
в інших державах: на цілий рік 82 фр., на пів року 42 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.) а на пів року 9 кор., або 4 руб. 50 коп. або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях уз. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При надісланні замовлення відповідей робити. Рекламні оголошення візьмі від шпарту. Ручковий зворот редакції лише за попереднім застереженням і залученням відповідної контори.

В справах редакційних можна устно по-розуміти ся по днях від 9—10 рано і з 3—5 по год. при необхідності.

ГАЛИЦЬКІ ОБРАЗКИ.

Посторонньому чоловікові пераз прямо не хоче ся вірити у можливість таких відносин у правній, конституційній країні, які зазнавали в Галичині під польсько-аустрійською нормою. А одна — вони справді такі. Що більше, до преси дістають ся лише спорадичні факти-слухи про те, чому, що наша інтелігенція ще далеко не змінила ся з обговорюванням всіх надумів властей у пресі та в доходженем своїх прав жалобами хочби у вищих інстанціях. Але й ті поодинокі випадки тільки свідчать загальною настроєм, який отче панує за Черемошем — зморі угніту, беззаконності і сепаратури, які приходять ся зносити майже день у день кожному Русинowi, у якого остала бодай дрібка національної свідомості. Щоб не бути голословним, наведемо ось тут два найбільшійші приміри самової галицької адміністрації, у яких позначеними виступають ся люди інтелігентні, про яких п. к. польські старости могли знати, що вони не залишуть порозати із присуджуючим їм ередств правних. На щож донева познали собі отой польській „чиновничий“ супроти безомітних селян?!

Наведемо передовсім справу засуду бун. дир. театру М. Губчак за „обиду“ нам. Потоцького. Дословний текст оречення староства в Станиславові в сія справі з правничими помилками звучить:

„Винис з реєстру кариного. Рубрика II. Им і на-висисо обвиненого. Михайло Губчак 40 літ, жонатий, агент товариства ассураційного „Дістор“ в Станиславові. Рубрика IV. Переступство. Перепр. §. 11 цієї. розп. з 20/4 1854. Д. У. З. Ч. 96. доконане через висказане моїм демонстраційною маючої на цілі обидати погорду протів державі і розпорядженням властей і легітимності їх розпоряджень. Рубрика VI. Зізнання свідків. Адам Панатовський п. к. секретар повітової урядуючий яко комісар державний візнає з підкликанем ся на присягу службову згідно з доносом и за-вказие, що відіте вразене се, що мова обвиненого односила ся до теперішньої властей державної и що обжалований ужив дійсно слів наведених точно в доносі. Казимир Яничий п. к. комісар поз. урядуючий яко комісар державний візнає з покликанием ся на свою присягу службову, що обжалований ужив дійсно слів в доносі наведених и що мова его відносила ся до теперішніх властей державних и була в тоні провокуючим висказана. Рубрика VII. Удовол-

нене провини означеної в IV. рубриці. В часті власне признає ся обжалованого, в часті візнання свідків. Рубрика VIII. Рішене. Обжалованого узнає ся винним перекрочени в рубр. IV. означеного и засуджує ся его по мисли §. 11. цієї. розп. з 20/4 1854 Ч. 96. Д. У. З. на кару арешту 8 днів. Від того засуду ніхто не вносить рекурсу до п. к. Намісництва, котрий подати належить в 3 днєвим реченням, рахуючи від дня есудуючого по дня доручення засуду. В Станиславові, 13. липня 1906“. (Шдипую ані почати нема).

На відворотній стороні аркуша:

„П. к. Староства Ч. 29,566 Станиславів, 13. липня 1906 Г. Михайло Губчак в Станиславові уді-ляю до відомості. П. к. Совітниця Двора: Прокопчин в. р.“

Оречення се доручено п. Михайлові Губчакowi дня 4. серпня, а 7. серпня виїс его адвокат др. Писеко Партицький есудуючий рекурсу:

„Справа кари. До п. к. Староства повітового в Станиславові. Михайло Губчак, агент товариства ассураційного „Дістор“ в Станиславові, — через адвоката д. ра. Писека Партицького в Станиславові, вносить зажаляне від оречення кариного з 13. липня 1906 Ч. 29,566. Від оречення п. к. Староства в Станиславові з 13. липня 1906 Ч. 29,566 вношу після §. 15. імперського розпореждну з 20. квітня 1854 В. а. л. Ч. 96 зажаляне. Причини зажаляня: 1. Оречення не розуміє і не розуміє. Переломом по по-данню місяця і часу, до і коли и поповнен чин каридотойний, а дальше не наведено слів, якими и мав поповнити проступок з §. 11 цієї. розп. Вирок кариного есуду був би в данім випадку дітинений неважністю з §. 281 5 проп. кари; аналогічно належить засто-сувати сей принцип до оречення властей адміністраційної, хочби вже задля того, що випадке усталити іде-тичність чину осудженого з чиним поповненням і дати обжалованому можливість евером перед вищими інстанціями. Донесення мені не оканало, ані его мені не відчитано. 2. Стан фактичний зовсім не є висловлений, а сей брак постановки усуває цілу справу знід кон-тролі другої інстанції. Свідок Панатовський візнає: „згідно з доносом і зажаляне, що відіте се вразене, що мова обвиненого відносила ся до теперішньої властей державної і що обжалований ужив дійсно слів наве-дених точно в доносі“; натомість свідок Яничий візнає: „що обжалований ужив дійсно слів в доносі наведених і що мова его відносила ся до теперішніх властей державних і була в тоні провокуючим висказана“. Зізнання сих двох свідків ріжняться ся між собою. Перший каже, що вона відносила ся до одної

властей державної, другий, що до більшого числа властей; жаден не візнає, до якої, згідно до яких краєвих чи може позакраєвих властей відносила ся мова; перший „відіте вразене“, другий каже оречення про „тон провокуючий“. Та байдужий не повинні бути візнання свідків, хоч би і не примітивним був суд; а вже зовсім не уходить, щоб свідки місто подавати правничо-судні факти, описували про свої „вразення“ і понадали в розю вилтонів! 3. До оречення не додано мотивів оречення, а сей брак пота-гає за собою рівнож неважність вирок кариного з §. 281 5 проп. кари. 4. Оречення не є вимовлене ніким підписом ані печаткою, отже не вісно, хто видавте оречення і хто за него особисто одвічає. 5. Діпним еспособом дістала ся відомість про мій засуд до двє-тих, а було там подане, що мене позарало іменно за обиду п. к. намісника Галичини і за критичну его адміністраційного указу. З оречення не можна дога-дати ся, який каридотойний чин и поповнен; есуд-ж візист газет или би відповідали діпному станови-справі, то на той випадок ухилим Галицке п. к. на-місництво від оречення над моїм зажалянем, прошу предожити алта п. к. міністерству справ внутрішніх, котре вводити відказувати не побудь погаліцке на-місництво до рішеня справи. А роблю се dlatego, бо не вірю, щоб п. к. намісник Галичини яко обиде-ний зміг справу мою рішити сам або через своїх урядників безпартійно. Вноси: а) на зміну оречення і ухвалення мене від нього і кари, б) есентуально на знесення оречення і зарядження поновної розправи перед першою інстанцією, в) есентуально на предожиття алта п. к. міністерству справ внутрішніх і відказу-вання його побудь негаліцкего намісництва до по-рішеня справи. — Михайло Губчак в. р.“

Се був би один образець, а тепер згадаємо про другу справу себто про ухвалення евангеліста в. Пе-трицького пароха в Колодзінці. Про него пишуть до „Діста“ із Рогатиници так:

„Рік 1906 залишає ся в історії Рогатиници не-ликимі буквами плюсів для народа руського з одної сторони, а з другого боку пригадає грядущим поколі-ням, як тяжко приходило ся провідникам поновле-ного і на пождім проїзді з усіма прав ограбленого народа руського бороти ся з підлітним ворогом. Від черни починає, до нинішнього дня панує у нас епан-винитковий: що друге село роїть ся від драгонів, а в есудім есуді порозміщувало жандармів; крім того шпінділя, донощиків, запунів навісних та хрупів ве-сної маети намножила ся тала сила, що хоті греблі ними гати.

5)

В. Кмицикевич.

Причинки до генези політеїзму і монотеїзму.

(Відхит на зборах Історичного Товариства в Чернівцях.)
(Дальше).

Зі смертю усього чоловіка отає душа вічною; та она по первістній думці не щезає в далекі сторони, а держить ся близь тіла, собі так дорогого, близь тих людей прітних та знайомих, есеред яких перше витала, доки була в ялуці з тілом; она заедно кру-жине довкола свого тіла і не може найти собі супо-кою, доки не похоронять еї рідного тіла; відси пішла і та велика вага, яку приєднують до похоронів тіла небіжчини, відси той культ для померлих.

Та думка, що душа по розлуці з тілом не щезає а питає близь дорогого собі тіла та близь крив-них та знайомих, дає ся пояснити ось якими психо-логічними мотивами; тяжко приходило ся нам роз-ставатись з образом дорогого нам покійника; хоч ли би ми і старались забути про него, заодно питає его образ довкола нас, влядає нам коли не на ві-то бодай у сні. Ось і отавраєся докучливому чоло-вікові широкое поле буйної фантазії, відси ідуть всіні ілюзії галюцинації і візії (привади).

В новій і вітній часто тікають діти з криком та плачем д'хати до мамі, бо їм показав ся небіжчи-батько; адова виходить з хати і бачить небіжчину перед собою, як він стоїть вночний ногами в землю; та лиш хоча она его іміти-обняти — так зараз западаєся він в землю. (Batzel, Völkerkunde 1 Aufl. II. 291).

Тає побіч світа живих постає новий світ душ чих духів, а оба ті світи не є від себе відокрем-лені лиш існують побіч себе в тім самім просторі і між обома світами існують взаємні-зносини. Ті батьки та словки, що за життя піклувались про своїх дітей та кривних-своєких, они (себто їхні душі) і по смерті

не перестають дбати про своїх близьких; зноваж жи-вучі благають у душ небіжчин-предків благословен-ства та помочи в своїй біді-потребі; ба навіть усікі події — свою долю і недолю, яких він не в силі собі пояснити впряденим еспособом, зазубки припи-сує докучливий впливови ласки й неласки того світа душ (духів).

Так ось смерть навчила чоловіка відкрити ду-шу, она отворила також перед ним ворота до нового світа усіких духів і в-де-м-он-ів. Небагом установа-ви і ріжницю між привидними і ворожими душами, між добрими (світливими) і лихими (темними) душами; перше се ті померші члени тої самої родини, роду або й цілого племені; другі се вороги тої родини, роду, племені; перші подають поміч своїм і за те мають у них особливу пошану, другі несуть їм зло і є пострахом для людей; але і сих ворожих духів стараєся він одобрити, приєднати для себе усіких ро-бом, зробити собі пошанливими.

Ось таким чином постає почитання (культ) пред-ків, що зовсім м а н і з м (від латинського слова „ma-nes“ — тіні душ померлих).

Усі душі небіжчиків, що належали до того са-мого роду-племені є в пошані у живучих, та най-більшу пошану мають душі тих небіжчиків, що то за життя найбільше прислужилися есному роду-племені, довершили еособливіших великих вчинків на добро і гаразд цілому роду-племені. Коли паміть тих менше заслужених небіжчиків згодом затирає-ся, їхній культ міншає, то навпаки ті великі душі живуть в людській паміті від рода в род, їхній культ триває по віки вічні, він ще й змагаєся-крі-пше, вчиняє тих духів-великанів звесичують ся над міру, есильнують ся есказом надлюдних прикмет-заслуг чародійна сила тих духів-великанів ділає не лише на людей але також і на цілу природу, ось і впроста-ють вони на ексальтих та на племінних героїв-пів-богів та богів, яких не хибую ніяким докучливим

племешам. Майже всі єврейські боги се предки, есезовно начальники якого племені; Нестер стоїть в дуже близьких зносинах з своїми богами ба навіть приєднує з ними; часто записують ся між богів кинає що навіть за життя (Frobenius p. 221).

Анімізм враз з манізмом стано-вить в виду есвітійшаму великий та важ-ний проїз на черед в розвитку людської мисли. В есвітійшаму світосгляді існують лиш предмети в якимі, добачаєся зміслом, і они антропо-патичним еспособом вважають ся еспонутим-причинним усіких змів в світі. Ураз з відкритєм душі в анімі-стичнім світосгляді приймаєся яко мовний-неви-димий принцип (аричину) усіких нова в світі, а тим чином вводить ся велику ріжницю між зверх-ною надміною есформою всіх річий в природі, а в-нутрішню, невидимую істоту; ось та невидима упр-та духова істота становить ся властивою і єдиною причиною усіких нова, усіких змів в природі, стано-вить ся чинити богате и важнійшим чин все зверх-не видне-матеріальне.

Так ось есвітійшам отає першим починком жерелом матеріалізму чи гідологізму, — а анімізм (враз з манізмом) жерелом ідеалізму.

Значайно вважаєся есвітійшам за явний есупуєн- в розвитку релігійних поант а через те і за старший від анімізму; але вже задалегідь доведлось чоловікові відірвати душу, естанути в анімістичнім світосгляді; — так стають оба світосгади поруч себе і то не окремішно для себе, а видивають один на одного — перекрочують ся з собою аж в кінці анімістичний світосгляд як великий есупуєн- розвитку бере верх над есвітійшамичним, хоч останки есого есостідного все ще дальше живуть-тривають.

Ті переходи від одного світосгаду до другого бувають так незаметні, що не раз справді не знати, до мінчить ся есвітійшам, а де починаєся анімізм.

тошане затримувалося на місці. 25. в ранній вечірній буці замінили, по улицях ходили величезні вали народу, подолути робота припинилась навіть в правительствених канцеляриях. О 10-й годині на Софійській площі відбув ся мітинг, на якому було до 5000 народу. Промовники виступали переважно соціалісти-революціонери. Де хто з ораторів ридив приставив писати телеграму і вимагати, щоб посла Онікина винищено було на волю. Напрямки попросили слова жінки Онікина. Вона кілька разів захожу вилась говорити, але кожний раз ридани переривали її мову. Чути тільки було, що вона просила за-дла дитин оборонити її чоловіка, бо він обібраний на по-сла і сизоміць відірваний від сім'ї, всю свою силу і завзятість поклали на те, щоб оборонити права на-ро-да. Після жінки Онікина говорили ще 3—4 оратори. На-решті ухвалено писати до Петербурга телеграму та-кого змісту: „Горюжани в Станірополі, вибравшись на мітинг, порішили вимагати, щоб їх предстання Онікина було негайно нушено на волю. Ніхто не має права судити того, кого вибран народ опріч самого народу“.

Опрощення

Вістия, неспадко вибори до „Думи“ мали відбутися вже в жовтні, та про те, що вишкову браку від-рочено, із офіційних пругів рос. документа.

Телеграми „Буковини“.

Дня 16. серпня 1906.

Кольонія. Вчора по полудні і ввечері навістала Востокію і надвеські околиці грізна буря, яка наробила багато шкоди.

Одеса. Рада тутешнього університету постано-вила запропонувати міністерству, щоб до студію-вання на університеті допустити всіх жи-дівських студентів, які о се просили із почат-ком нового семестру.

Вертеп. Понад Вертеп і околицю пройшла ве-лика градова туча, яка наробила багато шкоди. Дроги телеграфічні пірами, багато домів ушкоджених. Чимало осіб є поранених.

НОВИНКИ.

Чернівці, 16. серпня 1906.

Підвищення поштових оплат. Як відомо вже з двом 1. липня 6-р. мало наступити підвищення поштових оплат в Австрії. В наслідок протесту єврей-торговельників і купецтва та одностайної опії преси міністер торговлі Форшт синіня видав розпорядку про підвищення тих оплат і задумав скасувати в осе-ни анкету задля зібрання матеріалу що до напрямку і розміру, в якій малоб ся підвищити оплати. Ан-кета отже збере ся вже незабаром.

З'їзд служби судової обіймаючий всі сі кате-горії, відбув ся отже у Відні. По кількох розв'язках рішення найбільш важких матеріалів і соціальні по-ступати зложити в меморіал, який передасть ся міні-стеру судівництва.

Львів в Бмій-Бельську. Між страждуючими тваринами робітниками а фабрикантами прийшло до угоди. Робітники вертають нині до роботи. Фабри-канти зобов'язали ся в протигу чотирох тижнів пре-гудувати робітників плату у всіх фабриках до рівної висоти. Із сего видно, що боротьба, яку повелі фабри-канти проти робітників страшний оруженікості — покінчила ся побідою робітництва. Се має свою при-чину в тім, що робітники, видані із фабрик, могли найти заняття при різних роботах хочби й до осені, а за те для фабрикантих полетня й одити ся нора дуже повільно. Підчас страйкової пори не обійшло ся і без забурень. Ось два дні тому напали соц. дем. робіт-ники на зв'язного патра Сталовського і обкинули його болотом. Нападений боронив ся, а оден із його то-варистів стріляв із револьвера. Зад привернувши по-ліцію.

Огонь в Чорторії. Пишуть нам: Вночі в ві-терці на середі вибух около 10. години в Чорторії у замкового господаря Олександра Галицького, брата по-сла Тодора, великий огонь, котрого причина невідо-ма. На голос „Сичової“ сурми зібрани ся при огні майже всі сичовики під команду кошового надуч. Д. Руснака і їм удало ся в короткій часі огонь відкопати залюкати. А треба згадати, що хата була об-станена оточана й кошиками, а разом з нею сто-яла читальня із складом а також помещане надуч-то-ля, так що люди не енергічно, повна пожертвована ашля „Сичовиків“, то огонь був би наробив страшний шкоди. Дан характеристика пожертвована ашля „Сичовиків“ згадати, що як рознесла ся чуття, що в хаті має бути ще одна дитина, то на те ввечері сичо-вни, рядовий Василь Ісакій Петрів через піано до па-даючої хати, та дитина не знайшов, отже швидко через піано на двір. В тій хвилі упало горюче до-рево і верзла хата на него і обжало його полесо, аю і так сильно полесо, що тепер він також хорий.

Після цього показало ся, що дитину вже передом пере-несено до сусіднього будинку „Читальні“. З людей і худоби нічо не згоріло, лиш згоріла стодола на-бита білим хлібом, дві стаї, комора, конюшня і вер-х а хати. Повали ся будинки майже оден другого дотя-сав ся. Дві конюшні і стаї уратовано і не раз в сей спосіб не дано огню дати розширити ся. Далше притовано два стаї а обіжм дізнано, а оден стів з травою, котрий був вже зайняв ся до половини. Уратовано також якого господарства річч і знаряддя. Ашля ратонани йшли під проводом воно-вого як в найліпшій порядку і люди персоналіз ся наглядно, що „Сич“ не марно діло, а дуже доско-но товариство і що „сичовики“ при огні не розбирають, хто їм друг а хто ворог. По закінченню огню на-дійшли і ашля „Фармани“ із своєю синявою і ціл-ком людьми. На місце поїхали ашля також майже усея найліпший персонал ч. м. старостина а старо-стою на чолі, як також два жандарми. І ось почало ся „урядованне“ сиз пани. Пошир „Фармани“ не мали людей, то жандарми почали без розбору забирати до їх синяви „Сичовиків“, через що всі синяви сичові не могли вже функціонувати, хотів тепер вже була робота лиш при гашеню догораючих будинків, які вже уратувати було годі. При огні лишав ся при най-ближніх сусідніх будинках людей, щоб в ашлях переносити огни на се уважали і відповідно бо-ронили та будинки як і зложене в ній майно. Коло загроженої огнем „Читальні“, в котрій містять ся читальний склад вартості 4 до 5 тисяч корон і райзайзельська каса, полишки книжний складового на сторожі, тим більше, що покласти товар вже і ви-несено на двір, щоб не дати його на загляд пожежі. На риз приходить до сего вартового жандарм і каже ему, щоб йшов до огню. Сей заавна виразно, що він є сизачим в сказіві і мусить стерегти его. На се вяслюва ся жандарм (в урядованні!) супроти него і сизачу із останню сержанткою дайкою, яку тут годі новтарити і так забрав сего чоловіка до огню, лишаючи товари і склад на заступ божи! Наказ, до-несло ся до кошового, що склад розташований і що в ній нема нічого, пішов він і знайшовши складаря, почав його питати, чого він там лишив склад. На то відповів він, що его пани жандарм сизачу. Почувши се кошовий, звернув ся до старости и Штронера і за-жадевав на такі зарпідження жандарма, тим більше що були інші люди, яких мог було брати до си-лавки. Та и Штронер заавна, що кошовий, (аши він цілу ашлю ратунок!) має сизачати жандарма, бо він є тут его підладним! Розуміє ся, що й жандарм не подарував свого і на відповідну увагу накинув ся на кошового в нитомі собі тоя! Щож сказати тепер про цілу сизачу? Досі було відомо всім, що ашлю ратунок при огні веде начальний сторож пожеж-ної, тепер же и Штронер, який не має сил, щоб зробити лад із ашльовим двірником і ашлю коро-вою, вводить таку новину, що жандарми, які надтяган до огню й так не вчас, мають нісчити карність між пожежним дружиною, поручену статутами пожеж-ного товариства патвердженнями (!) крайним правитель-ством, наразуючи прим. а сизачу на страти читальний склад, який би хіба не повернув и жандарм и староста! Пан Штронер по-винен собі згадати, що се буває тільки „в Польсе, jak kto chce“. Колиж він має на гаді ашлю свою ан-тимою до Сичів на кошовий, то наведе ся, що ашлі власти політичні звернуть на се свою увагу, а й краєва команда жандармерії повинна навчити при-дичности і такту згаданого жандарма — янакше ратонан пожежів пожежним товариством просто унеможливають ся!

Пожога. В Стрештах вибух д. 6. с. м. рано огонь в забудованих Івана Волжгорського Георгієвого. Шкода, яка не була обмежена, виносить 1100 К.

Втопив ся дня 2. с. м. 11-літній Огосан Крой-тар, син Дьордія родом із Русманастера, бродучи через ріку Сучаву.

Турецкий султан Абдул Гамід вже зовсім по-дужав і позагоджує вже державні справи.

Похід на маневри. Дня 19. с. м. наматерує в Чернівці 41 п. н., а дня 21. с. м. 22 п. н. крайної оборони. Оба пани вдуті на маневри в Галичину і по-вернуть до Чернівців дня 5. вересня. Станціонований в Чернівцях і околиці 10. полк гузарів не візьме уділу в маневрах через те, що угорські війська із-за сичової брагани не вельні підготувати ся до уділу в маневрах.

Оповідки, іменовані і т. п.

Іменоване членів комісії для перевірки руских підручників шкільних. Міністер просвіти і віроіспо-відань іменував розпорядком із дня 4. липня 1906 ч. 23.802 професорів П. йми. державної в Чернівцях Миколу Ісакієвича і Антона Казіма а також по-літового інженера шкільного в Чернівцях Миколу Сивула а членами комісії для перевірки руских підручників шкільних і тесетів до науки в Чернівцях.

Із чернов. учит. семинара. Міністер просвіти і віроісповідань надав розпорядком із 19. липня 1906 ч. 26.402 професорам черновицького учит. сем. Рааі-ловий Кайдхені VIII му рангу, православному із днем 1. жовтня 1906.

Знайоки для оподатковування горілки. Міністер скарбу потвердив переведення бухгалтер, торгов. пром. палатою вибір Писека Фішера, наметити горілка в Тоноріцях на члена, а Саломона Рудіка, власителя

горілки і бухгалтеру в Радівцях на заступника члена прибічної ради актоків для оподатковування пива, го-рінки, мінеральних олій і т. н. на шестилітній прот-яг часу.

Відзначенс. Румунський король, надав ан. вете-ринарну правому Ф. Неллсону зрост ордену ру-мунської корони.

Із буков. торгов. промислової палати. Речислен надозави протестів на будову поміщення палати про-довжено до 27. жовтня.

В Лунавіці н. С. відбув ся в неділю дня 19. с. м. о 3 годині по пол. посвячене шкільного будинку а посвячене шкільного правору. По сім розічніе си о год. пін до 5 концерт зв'язного бандуриста д. Гната Хотковича.

Дирекція ч. н. державної гімназії в Чер-нівцях оповідає: Шкільний рік 1906/1907 роз-почи ся богослуженням дня 4. вересня о 7. годині рано. По сизачі мають всі ученики зібрати ся по своїх класах, де їм прочитають шкільні принцип таї подіткуюті події годів. Правильна наука зачинає ся 5. вересня о 7. год. перед полуднем. Існити до 1. жовтня будуть відбувати ся 1. і 3. вересня. Уче-ники мають в тих днях між 7. а 9. год. рано зложити ся під опікою родичів або опікунів в кан-целярії директора. Проложити треба свідчення хре-щення або уродження, аби знати, що ученик сичива 10. рік жати або ще сичивати его в біжучім календарній році. Коли ученик хатив перед тим до публічної на-родної школи, то треба принести еренвентачію свідчення або шкільне повідомленн, що ученик сичива що найменше 4. рік науки. І еренвентачію свідчення і шкільне повідомленн мають мати після міністерської постанови з 11. червня 1886 ч. 8165 ви-ражений одною нотою осуд про поступу ученика в наслідковій мові, а крім того після розпорядку крайної Ради шкільної з дня 9. швітня 1898 ч. 5329 таку прависку: „Зголосити свій перехід до середньої школи“. — До вступних існитів на ашлі вийси (II. до VIII.) треба зголосувати ся най-пізнійшю 8 днів перед речислен існи-ту, отже найпізнійшю дня 23. серпня с. р. Кожний новий ученик має заплатити вступну таку 4 К 20 сот., далі на научні прабори 2 К, на забавні уладженя 1 К, на чернило 1 К, а крім того 6 сот. за оден примірник шкільних принцип — разом отже 8 К 26 сот. Як ученик втисне ся до гімназії на основі ложних візань при вступі, то за се виженуть его опіси а ашладу. В разі попри-няття звертають тасу лише ученикам першої класи. — По приписі таї вступні існити для ви-сших класів будуть відбувати ся 1. і 3. вересня від 7. до 11. год. перед полуднем і від 2. до 5. год. по полудні, а 2. вересня лишень від 7. до 11. год. пе-ред полуднем. Тимчасові свідчення треба вперед від-дати директорови. Ученики, що вже попереднього року ходили до гімназії, мають зголосити ся до запису 1. або 2. вересня між 7. а 8. год. пе-ред полуднем у призначених на те шкільних комна-тах. При тім треба показати шкільне свідчення а попереднього року таї заплатити 3 К тамсового, а 1 К на чернило. Тоті ученики, що мають поправку, мо-жуть вписувати ся аж по існити. — Ученики, що при-ходять з иньшої гімназії, мають зголосити ся 1. вересня між 9. а 11. годиню в канцелярії ди-ректора. Принести з собою мають свідчення хрещеня або уродження і всі свідчення шкільні; на посліднім свідчення шкільні має бути приписана клянула від-ходу. Така виносить 8 К 26 сот. Остаточний при-ем чужих учеників відбуває ся аж по закінченю ашлі своїх учеників і ашлякат від того, чи найде ся для них місце. — Після постанови Ради шкільної крайної з 14. листопада 1900, ч. 6935 прийняв ся до іменних відділів гімназії передовсім лише таких на-лих учеників, що визнають гр. лат. або гр. фран. віру таї обов'язково знають ся на науку ру-ської мови. Кожного иньшого ученика приймуть лиш тоді, як буде місце і то в дуже обмеженім числі. — Приватистів приймає ся так само таї в тії самі порі, що публічних учеників; чужі приватисти II. до VIII. класи можуть зголосувати ся також именовано. — Тоті ученики гімназії, що опі-занив ся до запису, мусять подавати про-сьбу о приєм до ч. н. міністерства просвіти. — Кожний ученик має 4. вересня дати своему госпа-дарю класу два докладно виконані родоводи, в яких треба зазначити ті надобовні предмети, яких ученик хоче в новім шкільнім році сизачати. Ро-доводи мусять мати безумовно підпис вітця або від-пичального наслідка. До приготування чоті вли-си приймає ся учеників 1. і 3. вересня 1906. Сюди можуть дістати ся лишень школярі з рускою ма-терною мовою, які ходили до приватнонавчальних шкіл; черновицьких дітей мож приймати аж по приєм-татих шкеларів, коли на се дозволить мажоранна еренвентачія (50). До впису потрібно: 1) свідчення, що ученик сичива з добрим успіхом або третю класу народної школи, або таїлий відділ, що відповідає тре-тій класі; 2) свідчення, що ученик сичива девятий рік жати або ще сичивати в біжучім календарнім році. Принцип до приготування чоті класи треба вказати лиш тимчасовим; бо тих учеників, які першого міс-ця не вижають ся вказаним підготуванням, завер-нуть назад до народної школи. При ашлі не треба ніякої таси. Шкільна оплата виносить 10 кор. за кожний пірік. Віднік таї шкільних учеників може Рада шкільна крайна увільнити від ціної або від по-довни тої оплати.

Ціна оголошень за одворотно їх розміщення: Ціла сторона 60 К., 1/2 сторони 40 К., 1/4 сторони 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця не після малого тижня.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Ого-
лошені редакція не відмовляє.

При кількороазових або при річних замовленнях, значний економ.

Дрібні Оголошення наліки друком (petit), числять ся по 4 с. від строка.

Надходять до редакції вранці не пізніше ніж за день.

Товариство взаємного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоварищене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просвіти“)

платити 4% від вкладок; приймає і виплачує вкладами кожного дня, крім неділі і свят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотечку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах щорічних вносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На поверте дахів бажано або черепом уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обмеженого „Дністер“.

Дивіденди від уділів членських вносять по 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки вносять 31 грудня	К 2.072.928
Позички удільні	2.042.615
Удільні членські	162.127
Фонд резервовий	30.288
Цінні папери і льон.	257.963

З чистих зисків уділяє „Дністер“ на цегли, бурми і інші добродійні цілі вже над 40.000 корон.

(—)

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є однією справедливою, найкоротшою і найдешевшою дорогою до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Заявляю, удавайте си несміло і посилайте запити на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

ДУЖЕ ДЕШЕВО

можна дістати знамениті

ЗНАРЯДИ РІЛЬНИЧІ

як

Льокомотиву**Молотильки****Січкарні****у СТЕФАНА ГАЙНИ, Чернівці, Ринок 10.**

Млиники до . . .

• чищення збіжжя

знамениті

• • Сіварки • •

найновішої конструкції

різного роду

ПЛУГИ

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучення акційне ко-
рабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правильний
пасажирський оборот до Америки
через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція
для ГАЛИЦЬКИХ І БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агенти.

16 (7—20) н.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

ПРОТИ СНІТИ

в пшениці і житі і прочих збіжжях поручає

Спілка для господарства
і торгівлі в Перемишлі

знамениту і певну насінну заправу (байцу) Ділія.

1 пакет на 250 літрів насіння за 50 сот.

1 „ „ 125 „ „ 25 сот.

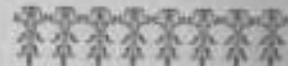
Сесю коштує поручає готично написи П. Т. Хайборган.

Дирекція.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон.

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Вклад товарів Б. Бальтікестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Заявляю, що всі нижче вказані літні артикули, задля надходячого сезону значно подешевіли.

Літні парасолі, озонкові кашалки, златі елізні кашалки, шалочки дамські, мужські і діточі, сорочки для туристів, мужські камізаляки, дамські пончики, літні черевички і рукавички, діточі панчошки, літні краватки, дамські бляшки в шовку, діточі і ситні.

Рівночасно звертаю увагу на нижні артикули:

Самостійний склад з п. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні,
у Відні, В. Бахман і С-ла у

Осина Піхляра Синя в Грацу, Ф. Л. Попер в Хрудімі, Антін Чанен
Відні, Франц Целер у Відні.

Черевички для панів і панів в шовку Шевченка, піччоренки, черевички до три Теллі і ш.

Ранети і бальони.

Біле мужське, дамське, козацьке, жовте, краватки, панчошки і підшавки.

Каштанники системи Рудера, найліпші парасолі, шали, гробіні і шиточки.

Парасолі „En-tout-сас“, парасолі і шалочки.

Куфери, ремінь, плахта і шалі до подорожжя.

Кошмики „Светліца“ патентовані до подорожжя.

Куфери ручні до подорожжя.

Ручні ташки до подорожжя без замочків.

Ручні ташки до подорожжя в замочках.

Нецесарі до подорожжя.

Біле, черевички, ступі до подорожжя.

Коси до подорожжя.

Пуделли на кашалках дамські і мужські.

Шалочки, подушки до подорожжя.

Польові крісла вишайні і до подорожжя.

Шкіряні ташки на хвості і хустилки для панів і панів.

Всілякі артикули до польованя і амуніція.

Видне товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Стриба.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 62 ер.,
на пів року 31 ер.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністр. і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петропільна ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При постійних замовленнях відповідний rabat.
Рекламні неоплачені візити від мурга.
Гукониси звертає редакція лише за напо-
ведженням настановлення і залученням належ-
ності поштової.
В справах редакційних можна устатко-
вувати ся що дня від 9—10 рано і з—3
по пол. крім неділі і свят.

Чернівці, 18. серпня 1906.

Серед гомону давонів й органів, се-
ред гуку салів арматних і карабінкових
святкує нині в цілій Габсбургській монар-
хії день 76-их уродин цісаря Франц Йо-
сифа I. В Австрії, в сім, так знаватиб,
двірським торжестві беруть вже 59 раз уді-
ле тільки круги офіційальні але й народні
маси всіх національностей і віроіспові-
дань.

В особливу пору припадають цісарські
іменини сегод року, коли старий монарх,
азнавши тільки горечі вжито родинним,
рішив ся довести до відмолодження австрій-
ської держави, щоб вона не стояла тільки
особою теперішнього володаря, але щоб че-
рез заведене політичної рівноправності
сотворити інтерес до неї у всіх верств
суспільних і всіх народів, бо багато із них
азнає досі тільки визиск і вічне крин-
джене й упокоренє.

І справді великий чар містив ся в тім
заповіті справжнього рівноуправлення в за-
повіті заведення загального, тайного, рів-
ного й безпосереднього голосування, в я-
ким монарх стави мільйони безправного
пролетаріату, щоб твердою консеквент-
ністю побороти „пляхетський бунт“, який
підняли недавні підпори держави на віст-
ку, що задля володаря твердих основ під
державу мають впасти їхні неоправдані
привілеї. Ось пишні угорські магнати, які
мало що не детронізували Габсбургів
спішуть в смиреню до королівського пре-
стола із чолобитнею вірності й переда-
ня. Однаковож виборча реформа стає на
Угорщині чим раз ближше осущєня враз
із підйомом всіх тамошніх народів
пригноблених мадарським ярмом. І в Ав-

стрії доводить виборча реформа, попирана
д найкритичніших моментах особистим
цісарським виступом, до оживлення парла-
менту, до загального серйозного заінтере-
совання політичним положенням держави,
із якого повинно в найшвидшій часі ви-
ринуть її демократична перебудова на
основах національної автономії.

І саме тому, що наша конституція
дає значні прерогативи монархії, має мож-
ність цісар Франц Йосиф I. у тільки важ-
них справах вживати свого впливу в на-
прямі спасеннім для горожан помімо за-
сліплених кругів реакційних, які в ще
яскравішій світлі ставлять характер цісар-
ської волі, видвигаючи ніби на своїх за-
ступників особи найбільшій цісарській ко-
роні...

В особливім становищі стоять су-
проти цісари Буковинські Русини, для
яких він є рівночасно патроном рідної
православної церкви, тої церкви, яку ро-
мунізатори обернули на орудіє виниро-
дження руского народу, поносячи на кож-
дїм кроці імі великого Бога для своїх ли-
цїмерних цілей. Та ось руска молодіж
шкільна виховувана в бурї мимо інтриг
ромунізаторів дістає щорічну обильну за-
помогу, щоб могла виховуватись на службу
народови, а що найважнійше—голос смарги
Русинів угнітаних в своїй церкві дохо-
дить і до ух ві патрона і як раз сего року
почула руска депутація із уст цісарових
заповіт основного і прихильного пола-
дження наших жалоб на поли церковнім.
І рускі вірні шлють про те щиро мо-
литву, щоб Всевисшній зволив продов-
жити віку цісареві Францу-Йосифу I., щоб
міг бачити усі народи рівноправні, всіх
горожан щиро задоволених із приналеж-

ности до відновленої, свободної Австрії,
а особливо щоб Буковинські Русини могли
згадувати його імі, як того, що допоміг
їм повернути православному церкву, яка є
досі для них через коварних святиців ма-
чихою — в рідну матір...

Політичний перегляд.

Болгарско-грецька ворожнеча знаменує ся просто
страшними вибухами обоняльної різнї, як ось недавнє
спалєня міста Анхілаос. Грецьке пасажєне в Болгарії
просто обхопила страшна паника, тим більше, що за-
носаються ся ще раз нові протигрецькі мітинги. Бол-
гарські Греци звернули ся до кн. Фердинанда, який
тогєр пробуває в Чехех в просєбєю в охорону. Князь
приказав виступити проти експедиції із всею стро-
гостю. На пропозицію французького правительства
інтервеніювати також представителі великих держав
у болгарського й турецького правительства, щоб проти-
грецькі експедиції більше не повторили ся. Та питанє чи
се багато допоможе.—Єпископ Василій, котрий мав в Анхі-
лаос агітувати в полумінніх своїх наставі (після вищої
поголки обанто єго нагєтою і піднагою) дошє вчєра
єкуменічному патріархату, що загодять ся непоміж,
однак одержав відказу, щоба позинив ся на стано-
вищу. Говорить також, що той єпископ телеграфував
і до кн. Фердинанда, але дістав успокоючу відповідь
з порученєм, щоба остав на місці. Єпископ був чо-
ловіком дуже ученим і мав у кн. Фердинанда велике
довіра. Вість о ватрострї підхлала на патріархат
дуже пригноблююче. Вчєра відбула ся єпископ нарада
єпископів з „Радєю зайків“ в справі починаєма повстання
представлені у Порту і держав, щоба одержати сати-
сфєкацію і повернути status quo. Депутація в часї
єпископів вручила вже великому патриарху в тій справі
письмо. Великий патриарх відповідь, що це не має ура-
дєних вістей, але прирїк все учинити. Таке саме
письмо вручив патріарх Пєатин депуєтєви дипломатич-
ного збору. До Царгороду називають в'єднєзбїгні
з Анхілаос і інших місцевостей. Агонієний предста-
витель Болгарії повинен статию Греції, бо одерж-
ав від македонських революціонерів листи із погро-
зами смерті.

Наукове Товариство ім. Шевченка в 1905 р.

Наукове тов. ім. Шевченка розвиває нестерпно
що раз більш енергичну діяльність. Про успіхи това-
риства в останнім діловім році говорить ся в остан-
ній його „Хроніці“ такє:

В 1904 р. ухвалено новий статут Товариства
і сего року відбували ся на його підставі вибори до
Виділу. Головою вибрано на ново проє. Мих. Грушев-
ського, який заступав у Виділї також історично-єтно-
графічну секцію; від єтнографічної секції входив до
Виділу др. Ін. Франко, від прив. мат. лікарської др.
Євген Озаркович. Крім того увійшли в вибори за-
гальних зборів до Виділу як члєни: Кароль Бандри-
ський, Володимир Гнатюк, др. Деанє Луїанович, Ми-
хайло Мочульський, Кость Паньківський, др. Кирило
Студинський і Іван Ясеницький; як заступники члє-
нів: др. Євген Вурачівський, Павло Володєєв, др.
Ярослав Грушевський, др. Петро Рондик. Новий Виділ
уновотворено ся на пасіданю дня 24. цвітня ось як:
М. Грушевський, голова і реєрент загальних справ
наукових та видавничих. Др. К. Студинський, заст.
голова і реєрент загальних справ адміністративних.
В. Гнатюк, секретар. К. Паньківський, контролєр.
І. Ясеницький, касєр. К. Бандриський, адміністратор
камери. Др. Д. Луїанович, реєрент друкарні і
переплетні. Др. І. Франко, реєрент бібліотєки. М.
Мочульський, маґазинєр. Др. Я. Грушевський, реєрент
музеє. Др. Єв. Вурачівський, реє. книгари і рахун-
ковий реєрент видань. Др. П. Рондик, правний до-
радиє.

Найбільшу вагу призначав Виділ до того, аби
бюджет Товариства мав рівновагу, що й повело ся
йому в новій, бо більше замовлено хоч із невисокою,
але все таки з надвишкою. Особливо ж увага була
звернена на бюджет наукових видань, який в 1905 р.
показав ся потреба підвищити з уваги, що збіль-
шено „Записки“, збірники секцій та зорганізовано
єтнографічну експедицію з члєнів Товариства, які

має перевести студії по різних архівах і зібрати
матеріали для публікації поручєу документів до істо-
рії козащини. Сей бюджет представляв ся ось як:

	Рік 1905.	Рік 1904.
Записки — — — — —	11,000 K	10,000 K
Збірники секцій — — — — —	9,500 "	8,000 "
Археогр. комісія — — — — —	4,500 "	3,000 "
Етногр. комісія — — — — —	6,400 "	6,400 "
Етногр. комісія експедиції — — — — —	1,000 "	1,000 "
Правнич. комісія — — — — —	3,000 "	3,000 "
Історична бібліотєка — — — — —	1,500 "	1,000 "
Хроніка — — — — —	1,400 "	1,400 "
Літ. Наук. Вістник (можливий недобір) — — — — —	1,000 "	1,600 "
Бібліотєка і музей — — — — —	4,000 "	4,000 "
Стипендії і запомоги — — — — —	3,600 "	2,600 "
Адміністрація — — — — —	7,000 "	7,000 "
	53,900 K	49,000 K

На покритє сего бюджету дістало Товариство
ось які правні і державні підмоги:

	Рік 1905.	Рік 1904.
Від міністерства: — — — — —	6,000 K	6,000 K
На видання — — — — —	— — — — —	— — — — —
Археогр. комісія на артіїні до- слідє (однєраз.) — — — — —	2,000 "	— — — — —
На „Укр.-руську Бібліотєку“ (однєраз.) — — — — —	2,000 "	— — — — —
Від союму: — — — — —	— — — — —	— — — — —
На видання (загальне) — — — — —	4,500 "	4,000 "
Археогр. комісії на видання — — — — —	3,500 "	3,000 "
Етногр. комісії на видання — — — — —	1,000 "	1,000 "
Етногр. комісії на експедиції — — — — —	1,000 "	1,000 "
На Руску Істор. Бібліотєку — — — — —	1,000 "	1,000 "
Разом — — — — —	21,000 K	16,000 K

Як видно з обох відставлєнь, бюджету і підмог,
різниця між ними дуже значна і тепєр буде зрозу-
міло, чому Виділ мусів призначати багато старьян
аби бюджет був у рівновазі, бо все, що перевищєло
суму підмог на наукові цілі, мусів покривати з влас-
них засобів. А ті засоби мусів добувати з підприємств,

які стоять під його зарадом і які були також предме-
том наших старань поодиноких члєнів Виділу.

На першій місці стоїть тут найстарше і най-
більше підприємство Товариства, друкарня. В сїм
році займала в ній зміна о стілько, що показала ся
конечна потреба її розширення і виділа згодя ся на
те, призначивши право призо в оцінках на першій
поверєї на поміщенє складальні; до неї закуплено по-
машини і реґали за 1,500 кор. На черзі стоїть тепєр
заміну червоною новою систємою, для якого треба буде
вробити більший вклад; черєз те та справа мусить
поступити поволє і поміщо закуплено лиш найпотріб-
ніший червонок за 2,500 кор.

Друге підприємство, доволі ще нове, переплетня,
розвиває ся правильно і вже в короткїм часі треба
буде розширювати її тепєрішній асєкаль. То висту-
пить одиємо аж з полагожденєм справи маґазину
книжок, який займає пільне правє крило єпископ в квар-
тері, і куди тільки переплетня зможе розширити ся,
перевозачи свій маґазин на місце маґазину Това-
риства.

Третє, підприємство Товариства, виправді давнє,
але в тепєрішній формі зовсім нове, бо молодше від
переплетні, то книгарня. Ще в 1904 р. постановив
був виділ урядити її на ширшу скалю тєл, аби мо-
гла задоволювати всі потреби нашої суспільности.
Дякото розписано в своїх і заграничних часописи
(російських та німецьких) конкурє на урядитєли, який
визав би кращі моєв і потрафєлє урядити та вести
сортиментову книгарню, найшовши в звязі з біль-
шими тутешніми й заграничними фірмами. Такий
складат найшов ся в особі п. Анг. Дєрмєла, що
довгий час був занятий в одній найбільшій відомій
книгарні. Виділ зробив з ним контракт і з початком
1905 р. він приїхав до Львова. Разом з тим виділ
знайшов при одній з першорядних уличєх львова
на книгарню, відновив його відповідно і від марта
книгарня почала єксплуатувати. Протиком року по-
роблено в ній ще багато уліщєнь; заведено телефон,
куплено вертґаймєвську масу і прийнято ще одну скалу
поміщення. Книгарня розвиває ся загальом добре,

лабораторію експериментувати матеріал. Лабораторія працювала від кількох місяців успішно під рукою підлеглим Билова, буковського студента гірничої школи. Билов сам не брав чинної участі в революції, а працював чисто науково над конструюванням вибухових бомб, які виходили у революціонерів під псевдом „дистинкція“. Цією галузю науки займався Билов вже від дитинства, а після його нещасливої війни їздив на спеціальні студії, щоб пізнати бомби уживали Японцями. Характеристично, що Билов мешкав на конспіративній квартирі у двоповерховому будинку, якого родина визначалась реалізаційними переносами.

Кривавий серпень.

Становий приїзд із бюрократичною старанією переконати весь світ про силу правительственої влади, яка — мовляв — роздавала „вразливу“ на приїзд. Знаменитого ілюстраційного до той сили приїзду, влади в Росії може бути минула серпень, де майже рівночасно виконано кількадесят атентатів у Варшаві, Лодзі і Пльонку. У відповідь на урядові репресії ніжнішим на арештовані 140 робітників з фабрики „Добор“, рішучі варшавські революціонери пішли проти арешту. Немов на даний знак загрожували у Варшаві в середу 9. 10. год. вер. под. революційні виступи по всіх кінцях міста. До 1. год. по пол. повставали революціонери 13 поліційних агентів, 4 комісарів, 7 жандармів і 4 жовнірів, крім сього ранено 8 агентів, 2 комісарів, 2 жандармів і 8 жовнірів. Розуміє ся, що орудувало не лише революційні але також бомбачи, при помічці яких виконано атентати на два широкі поліційні. Заарештовані атентатами влади, стягнули в пошуку неї поліційні пошуки, зустрічаючи їх військом, яке стріляло на всі боки, при чім вбито 5 осіб приматних, а ошело етим поранено. Як лиш війшов ся до гурток людей, зараз його розкопували сальвами, публіці не дозволялося йти третурати по приїзду поліції з лану, щоб хто не виконав в його атентату. В Лодзі вбито ага. ранено тої самої днини 15 поліційних і козаків, а в Пльонку збрала бомба 5-ох козаків. До „Berl. Tegl.“ доноситься що в Лодзі помімо численного війська не можна удержати сукоюю, бо революціонери ведуть запеклу боротьбу проти війська і поліції на доказ, що нинішню пошуку є само воєнний стан.

Терор і рабунки.

До „Требу-н“ пишуть з Одеси: Політично налажене став кожної днини критичніше. Революційний рух що раз більше могутній. Революціонери за судили Генерала Карамізова і Каваларова на смерті і вручили їм ті заводи. — Провідники „чорних сотень“ повідомляють нових козаків, що як тільки побухнуть несутності на уличках, то вони викличуть зраз погром жидів, щоб їх винищити до неги. — До „Frkf. Ztg.“ телеграфують із Одеси, що на тамошнім двірці нагада 7 осіб, на желязничого мажистера і відобрали йому 500 рублів. На поліцію, яка гонила за втікачами, кинули бомбу, яка збрала одного поліційного. Трох анархістів таки арештовали. — Революціонери враз надбалих викинули виласу, в ній грозили смертю кождому, хто їх не буде слухати. А вони дали доказ, що даром не грозили, бо вже виконали чи мало виласу смерті. До „Morning Leader“ доноситься із Лібава, що там вибухнула нова несутності. В місті паніка. „Чорні сотні“ мордують безоружних, старців і дітей. Терористи граблять що можуть. Поліція і влади безсилі.

Бунти в армії.

Віденські часописи доноситься, що ще перед війною тижнями вибухнула в Люблін несутності в тамошнім гарнізоні і влади арештували кількох жовнірів. Се держали влади у великій тайні. Аж дини 10. с. м. одного з арештованих, провідника бунту, поставлено перед суд і засуджено на смерті, однак присуд задержано в тайні. Мало того вість про се розійшла ся по цілм гарнізоні, а рівночасно жовніри довідали ся, що підкомандероупно підійдуть ніхоти на одних в цілм виконанні присуду. Значна части жовнірів, ховачи карабин, уклали ся на одних, увільняли товаришів і забрали его з собою до табору, а від старшини зажадали, щоб товариша сего (іменем Ланшина) суджено явне в присутності цілої его компанії. На піву рішено не пустити Ланшина перед воєнний суд явне, лиш під ескортом товаришів в карабінах, готовими до вистрілу. Тоді влади уклали підступу і рішили умістити Ланшина в шпиталі під покривом, що він є хорий. Однак жовніри задержали его силою в касарнях і досі не змігли влади ужити проти жовнірів острібних ередетів. Разанський полк заявив, що проти збунтованих жовнірів не уміє оруду. Кожної хвили викидають явного бунту.

Зібране українських соціал-демократів.

23. дини в Лубин було зібране городенних та сільських робітників з Лубеницими, яких організував місцевий комітет української соціал-демократичної робітничої партії. На зібранні обговорювано питання про єдине з російською соціал-демократичною робітничою партією задля планомірної роботи. Зібране признало, що єдинати ся було дуже бажано. Обміркувавши потім основи за для об'єднання, подали централним комітетом української соціал-демократичної партії, зібране багато їх в де-чм змінило. Між иньшим зібране постановило, що єдиною заступницею (представительницею) українського городеного й сільського пролетаріату може бути лише українська соціал-демократична робітничка партія.

НОВИНКИ.

Чернівці, 18. серпня 1906.

Царські уродини. З нагоди цесарських уродин приїждив ввечері в Чернівціх багато домія на годовишніх уличках в державні, краєві і народні приїзди. Крім того значна кількість домія своїм іменем ілюмінувала Смоленський похід із військового музею військовиків 9. год. в касарні, синював ся домія пера помешканням генерала і правого правительств. Наві раніо відбуло ся пожежа богослуження т. зв. Sturmwiese. Крім сего відбули ся святкові богослуження в присутності державних і військових властей 8. год. в римо-католицькій парохіальній костелі, о червті на 9 в праз. катедри, о 9. год. в церкві гр. кат. і костелі євангелістичній а о 10. год. в жид. темплі. О 2. год. по пол. відбув ся у крайного президента святковий пар. — Із нагоди своїх бчанин дарував цесар 47 пензям по ріжних заведених ремітєв. В часі улагодженні знаходиться ся по 3 пензії у карнім заведенні Львівській і Станіславській, а 2 у Віснїчу.

Українське євангеліє. В Київ — як доноситься „Київ. От. Життє“ — повставало ся в продажі „Господи нашого Ісуса Христа святе Євангеліє від Маттєя, євангелієм а українською мовою“. Євангеліє се видано по благословенню св. синода в мисковській євангелістичній печатні „Кулішівської“ євангелістичної до новітнього примітка. Таким робом дістає євангелістичну євангелістичну, місце дотеперішньої євангелістичної євангелістичної, якою треба було до недання печатати укр. творів. Рівночасно зроблено копець тому виступному а довголітньому ставови, що в євангелістичній і євангелістичній державі не мігало було печатати українського євангеліє, та ще подані за границею його укр. церковні влади ся строго зазначилим виміками, небезпечними для царської імперії. Довів на укр. євангеліє добуто черпа нові громадські рухи в Росії, які мають стрункішу самодержавну будову. „Київ. От. Ж.“ надіють ся, що сей факт дасть відомість спомку українському духовенству та що українське слово загомонить в церковних проповідальницях на Вірній.

Канадський Русини закладають свій „Русько-канадський Союз“. Статуту його — як доноситься „Канад. Фармер“ — вже друкується ся.

Перші хорватські всеоскопські збори (Prvi hrvatski svesokopski slet) і хорватська господарська вистава. Дини 1. вересня відбуло ся в Загребі — як нам нині відає наш зоря, доноситься і царий друг нашого народу — отворене хорватської господарської вистави. Дини 2. і 3. отже в тім самім часі відбудуть ся також хорватські всеоскопські збори. На виставній площі будуть відбували свої справи також хорватські євангелістичні „Синоди“. Крім Хорватів будуть тут найчисленніше заступлені Чехи в силі окол тисячу гостей відтак Словенці, Польня, Сербія із монархії і сербські гімнастичні товариства, „Душан сімлія“ із Сербії а також болгарські гім. товариства „Юмал“. Також Українці будуть, алаєт ся найбільше заступлені, а Хорватам було так нязко, як би могли нестати між собою білизну скарбів Українців. Тож при такім святі не повинно бракувати порад Славянства — України. А й Українці буде хибя залезати на тім, щоб відвідати культурний осередок хорватського народу. Чим ми святковій дини 2. вересня зустрінемо ся з ним із них в Загребі...

Наші пошти. Нездаремно і анахроністичним наших поштових урядників се мають тона, про лгу треба нам писати без винку. Помімо численних жалоб не переводить ся дотеперішня практика недоручування або хибного доручування пензям, як вони адресовані в рускій мові. Недивно жди ми в руках такий „дивний“ озац, як діловий лист адресований до Бразов, який наші андологетичні поштові поклали аж до Праги; бувають й поштові до гр. кат. уряду парохіального в Чернівцях, які примандрували до нашої редакції! Тенер явного вручено нам коверту ниніш „Дибетра“ адресованого до „Рускої Каси“ в Чернівцях, яке одержав поштовий уряд в Чернівцях і передав тамошньому двірничові!! А на сонечі що таке: Дини 15. с. м. вислав „Руска Каса“ ділове писмо до п. Н. Самуєлого в Волячанин п. Чернівцях. На велике диво приходиться те писмо нині із поштовою етатимією Добровольця вказ із такою допискою: „Addressat in Dobrovolci unbekannt, daher retour“. Сеж вже прямий скандал! П. сон. Пон. чим не маємо дочекати ся зміни на ліпше? Просямо прочити своїх підвласних про відносини табани до носа!..

Пожежа. На обійсті Стефана Многодітного в Костинцях вибух дини 18. с. м. дослітила великий огонь, який швидко обгорнув в ній нові етатий й етатий. Шкода виноситься загальна 2000 К. Підчас огню погіб також 8-літній син Многодітного, Трифон.

Затроєне грибами. Дини 9. с. м. вмерло в Радівцях двоє дітей Костина Мельничука в віці 7 і 8 літ, які вали ся у грибних грибах. — В Шиницях ниніш від 9. до 12. с. м. в населенні затроєні грибами ціла родина господаря Косова Пуцяк, вложена в його жінки матери і двоїх дітей. Останній умер по важких муках тами сам господар.

Борба із чахоткою. Підчас побуту французьких лікарів в уїт. місті Марбургу залука пров. Верін,

що йому поведо ся із чахоткою бактерій добути ередетом, яке хоронить здорові звірота перед чахоткою; однак т. зв. „серум“ вони що не вміли добути.

Премія Нобля. В Християній ходить чуття, що єсгорічна мирового нагород Нобля припадає президенту єсгор. держави Рузвельтону за його інштинну до трантату в Паремсе та за дипломатичне становище, яке займає Снод. Держави на конференції в Альжєвірас. Призначення нагород наступить в грудні.

Жертви агента. З Берліна примандрували ввечері пішки до Львова для сезиан в Буковині Тодор Марцінєвич і Тодор Сирєтти, яких ниніш якийсь агент на пільні роботи аж за Вірній, обіцяючи їм „золоті гори“. Тимчасом плачено їм за 12 годін праці по 1 м. і божоничи черетного хліба. Не могли видержати на такий роботі, оба зарібники втекли, позинивши всі документи, до Галичини. Зі Львова відлучає їх поліційні дамі. До речі треба згадати, що рєбітників возить до Прусе в Вуковиня жидівські агенти тому, бо наші люди й досі негодні йти прямо через поноберуєське руске бюро! Впрочім, не знаючи докладно цілої історії Марцінєвича і Сирєтти, не маємо про неї сказати щось категоричного. Воєм таки дини, що польські часописи бачуть викиє тут, позв в Прусах платити робітникам по 60 кр. а хлібом, вони польські дімчі платити лиш по 50—60 сотинів то притім узгодити у польській пресі за dobroczytelny ludz ruskiego?

В приюті божовіла австрійський жандарм Іван Конач в угорській місцевості Сабада 7. с. м. 4 ранни Товариші хотіли його уболмадити, але як він випливав до них із карабіну, тоді його австрійці. Причини нападу божовіла був алкоголь.

Черносотенне зерно сходиться... Дини 13. с. м. ввечері австрійський хтось в горинно-станістській місті до 30 літнього Василя Семенчука, закладаючи йому широтом тапіні рани в околціх грудий і шовудка. Про подію доноситься до суду в Станіславці, а ся винуватим шукать жандармерія.

Оповідки, іменовані і т. п.

Конкурси розписує буков, краєва рада шкільна: 1) в шк. пов. Чернівцях на місце: надучителя греко-указ, віровіповіданн із Русинь мовою ані, а нін, як предмет при 5-кл. нар. шк. в Новах Мамалюках; на місце учителя із мовою Рускою і нін. при 6-кл. нар. шк. в Топорівцях; 2) в шк. пов. Кішинець: на місце уч. гр. прав. нр., Руск., нін. і пол. при 1-кл. нар. шк. в Браїл-Бент і місце 1 уч. гр. прав. нр., Руск., нін. при 1-кл. нар. шк. в Рускій Молдавії-Галич; 3) в шк. пов. Кішинець: на місце 1 учит. із мовою Рускою і нін. в 3-кл. школі в Хитівцях і місце 1 учителя із мовою Рускою і нін. в 4-кл. нар. шк. в Малатинцях; 4) в шк. пов. Вашиків: на місце 1 надуч. гр. прав. віровіповіданн із мовою Рускою і нін. при 2-кл. нар. шк. в Слободній-Ванілові і місце 1 учит. із мовою Рускою і нін. при 4-кл. нар. шк. в Костинцях; 5) в шк. пов. Вашиків: на місце 1 учит. із мовою Рускою і нін. при 5-кл. нар. шк. в Ісаків, місце 1 учит. гр. прав. віровіповіданн із мовою Рускою і нін. при 1-кл. нар. шк. в Шиниці приматних і місце 1 учит. гр. прав. віровіповіданн із мовою Рускою і нін. в 1-кл. нар. шк. в Стеблях; 6) в шк. пов. Заставна: на місце 1 учит. із мовою Рускою і нін. в 5-кл. нар. шк. в Брідку і місце 1 учит. із мовою Рускою і нін. при 5-кл. нар. школі у Ворончанці. Подана на оті всі етаті пензали, заосигурені в 78-літній прелаті, треба внести в приписаний службовий дорож до дотичних пов. рад шк. найданіше до кінця серпня с. р.

Відзначення. Цесар надав Андрієви Матієсови двірничови в Ростоках, срібний хрест заслуги із короною. П. Матієс, будучи з погляду своїх властей беззагономним пачальником громади, бере також живий улік в нинішнє життя політичним виживання пов. і є членом тамошніх русько-народних товариств.

Саниція краєвих законів. Цесар санкціонував ухвалення буков, єсгор. законопроект про зачислення між повітові дороги громадської дороги, яка підлягає се від пов. дороги Стрєшні-Балазани на 4 км. в Валячани і дучить ся в Костині із пов. дорогою Осєн-Людгумора на 12 км. а також громадської дороги, яка розходиться ся на 1 км. із дороги пов. Осєн-Людгумора і дучить ся із державним гостинцем в 78-літній прелаті, треба внести в приписаний службовий дорож до дотичних пов. рад шк. найданіше до кінця серпня с. р.

Буковинська вистава коний і худоби в Букарешті. Президи буков. комітету краєвого, який займає ся букарештєвською виставою, уклало ся заванести обіслане букарештєвської вистави конийної шкільної і худобою рогатою із Вуковини. Отже буков. вистава розпочне ся між 10. а 15. жовтнем і тривати ме 5 дини. Із Вуковини пошлуть на виставу окол 50 коний і 80 до 80 штук рогатої худоби.

Приватна школа в Радівцях. П. Февронія Велегорська, учат. в Радівцях отпирив в Радівцях дини 5. вересня 6. р. субсєнціонувану приватну школу, яка має на цілм виобрахованн дівчат в тапінім домашнім промисл. В сій тапіній школі будуть відбувати ся ще року два курси, які будуть тривати по п'ять місяців. Науку уліком ся безплатно. Динача, які хотять брати улік в тім курсі, мають в сирани привому звертати ся прямо до п. Февронії Велегорської, учительки в Радівцях (Weitellnerstrasse ч. 60).

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор., 50 сс.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб., на місяць державних: на цілий рік 32 ер., на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.) а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сс.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петропільна ч. 2;
Ч. телефону 179.
Адреса для телеграм: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сс. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сс. від стрічки. При частіших змінах зміни віддають рахат. Рекламні неопечатані візні від порта. Рухомі автотипи редакція дає за поштовими застереженнями і залученням належності печатки.
В справах редакційних можна устатити по розумінню з поштою від 9—10 ранку і з 2—3 по пол. кожної неділі і свят.

Пан Столипін успокоює!...

(V) В туринській сатиричній часописі „Развинуто“ поміщено недавно незвичайно вдалу карикатуру п. ат. Poilice verzo. Серед кололосів кінчить ся дубовий витязь вистроєний добутий меч в груди простертого побіженого. На витязевій короні напис: автократія, а на побіженім: російський нарід. Та се ще не все. Із амфітеатральних сидінь видні: протакують ся цілі ради рук із загнутим пальцем, сотням натиснути меч, щоб він ще ганьбіше потону в народній праві. Видні ті — се російські чиновники із царем Миколою II. на чолі. В отій сатиричній есенії хіба висловлена найсильніше вся тенденція законодавчих і виконавчих російського чиновництва, удратованого від нього часу в т. ат. конституційні наміри.

Ось вже далі два роки не знає російський „підданий“ — бо російського горюхавина не має ще й досі — ані чинних, навіть самодержавних законів. Отані облоги, остріли і декілька патентові отани, кровані засуди без суду, „карательні експедиції“, заслідування мужиків, робітників і інтелігентів, катоване виїзів, палення за кару цілих сіл — отані пачуванням хлібом російського населення, неперориванням майже і короткотривалою комуністичною автократією себто експликація „Державної Думи“, яку виїзів розігнано, рабучи таким безсоромним робом у населення навіть трибулу словного свободного осуду крованних заходів бюрократії.

Думу розігнано, мовляв тому, щоб привернути зад і мур в Росії, який турбували послы своїми революційними виступами. І ось забрав ся новий президент Столипін успокоювати Росію. І щож осягнув він за цілий тиждень урядового терору? Уся Росія обернена просто в одну тюрму. На 87 сі губерній живє тільки 5 губерній „нормальним“ життєм, а останніх 40 отане під обухом воєнного стану, 27 підлягає „чрезвычайной“ охороною, а 15 побільшеній. І саме серед тих обставин добив ся уряд такого „ладу“, що на один послідній тиждень замордовано в Росії „лише“ 72 урядових осіб, а 42 позакічено, зрабовано 18 нас державників і 13 складів монополістичних! Рабучи желязничі і всяких нас не пореволювати ся, а за тим тигнути ся як червона нитка беззастені вісти про атентати на всіх, хто служить самодержавній системою. Борба російського уряду із народом перебігла вже в еазу безжалісного обопільного мордовання. На місце масових

виступів народу приходять безчисленні атентати революційні і бомбові, в яких поруч із безжалісностью йде безмежна самопожертва. Нещадно улажене тасе масово мордоване державних слуг в королівстві польським і воно не спинало ся на 2-ох, 3-ох містах. Ні, не було майже міста, де не було атентату; ба що більше — членів боевих дружин не залишили виступати і в селах. У відповіді на се стріляли свадати без розбору в кожного стрічного, так, що у Варшаві впадо 1х жертвою до двіста люда, а в Лодзі 50. Але й найбільші параваресі постанови уряду і найбільші острожности не доводять до нічого, бо останні телеграми доносили зноза, що в Седльцах обила бомба поліцмайстра Голіцина і ранила двоох стражників, у Вілні тижню ранево налордую тюрми Мазаренка а в Серазку обито тасок поліцмайстра і т. д.

На Кавказі та на Поволжю панує зноза цілковита анархія. Після останніх вісток зіпачили Татары цілі два села Торовак і Караміт. В полудневім Кавказі панує Курди цілі сіл і вирізали до тла їхне населення. До того ж падеж цілої Волги проходить селянські розрухи і напади на двора, рабчане економій і нівоцесі різних машин, які забирають селянина і так нужденний заробок...

Не краєні вісти надходять і з провінцій надбалтійських, де зноз поновили ся морди і рабучи в такій мірі, що від суботи зашотували часописи в Мадягдзі і Курландії 28 пачних рабчанних нападів.

І не йде до лішого, але до гіршого, бо проти правительств прийде ще бунтувати найотрапніший агітатор — голод, від якого вже нині пухнуть селяни в самарській губернії. І на те все має рос. уряд тільки один лік: свадатоний багнет — отані облоги, зним задумке позабаром ушаселіати Польщу, Кавказ і надбалтійські країни. А рішучею передумке ся над спосібом, як би перевести вибори до нової Думи на моду галицько-польських шляхтичів. До часу ж нових виборів мордує ся на епізоду із „чорними сотнями“ б. послів або уявляє ся їх масами та тигне перед суд за такі злочини, як протест проти розвизання Думи, щоб не дати їм на ново етати послани, арештує ся тисячі інтелігентів і розстрілює ся „політичних“, або засилає ся їх в сибірські села, пачіццію пошестією сибіраку...

І деж вихід із сєї темряви? Коли прийде колись страшний революцій російський, серед якої збуденіля події, які жатом своїм прямо кров стинають?...

Політичний перегляд.

Кабінетова нарада у Відні відбула ся в п'ятницю і тривала від год. 2. до 5. по пол. Предметом наради міністрів були важні справи. Як доносили, на дводневній нараді була крім справи угоди з Угорщиною тасож програма справ парламенту в осінній сесії. Імению намірюють міністри торговлі і заміниці внести важні пропозиції, котрих скоро позаложене буде би дуже покращення.

Спільний бюджет на р. 1907. Спільні міністерства аванті темер зложеним епільного бюджету на р. 1907. В першій половині вересня відбуде ся спільна конференція міністрів задля остаточного устанавлення прелімінарію. Делегації як довідую ся Н. Fr. Pr. — зберуть ся аж по скантання угорського сейму себто по шванде як в другій половині жовтня і тоді зложуть під обрали правительствоний пропозиції.

Нові мадяризационні засоби. Возні мадярські революційні і свободолюбці видумали новий план давлення народних почувань, немадярських народів заселюючих Угорщину. Ось угорський міністер прослєвти гр. Апошій, пропозиція „для піднесення народної просвіти“ удержавання віроісповідників і громадянських шів на Угорщині, а крім того законання значного числа народних шів, а то поперед усього в ололицях зашислях немадярськими народностями. Тем спосібом наде ся гр. Апошій осягнути тасож ту ціль, що пачаслєзім, який після негалиці мадярських політиків, ширить ся найбільше в словацких комітатах, утратити ґрунт під ногами. Кошти пореволюція того пропозиції мають бути поставлені до бюджету на сїдуючий рік. Ололиця преса, а особливо мадярські часописи, видавані на Угорщині, виступають остро проти пропозиції гр. Апошій, називаючи єго поном насильством мадяризації, пооправданнім ні мнимим пансєлізмом, як пачаслєзім стремлені немадярських народностей до охорони своєї національності, ні тасож заявлені правительствоний, заперучуючим свободний розвиток всім народам Угорщини. Козиб Мадірам тоділо опраді о борбу із нешестію пансєлізму, то і ній було найбільшим оружем пошисення свободного національного розвитку всім угорським Славянам. Коли вони будуть мати в Угорщині свободу, тоді пенно не будуть зітхати до російської пачаїни!

В. Вересаєв. Зв'язка.

(Сільна зміна).

Переклад з російського Стефан Прокладенко.

Се діяло ся давними часами в давленім праню. Над тим краєм панувала вічна чорна ніч; гнила мрак піднімала ся над болотистотою землею і етала ся у воздух. Люди родили ся, росли, любив і умирали у важній темряві. Але часом подув вітру розганяв тижні виїзів землі, а тоді з даленого неба гляділи на людий ярні зв'язки. Наступало пачальне торжество. Люди, що сиділи осібною в своїх темних, як гріб, мешканнях, сходили ся на площі й засідали гомини до неба, батьки пачували своїм дітям на зв'язці і пачали їх, що стреміли до тих зв'язок — се жите і паче чоловіка, молоді і дітвата пачивали ся жадними очима в небо і душею линули туди із темряви, пачиваючи землю. До зв'язок молчали сл жерці, зв'язки величали поети, учені пачивали круги зв'язок, їх число і величину і зобрав важне відкрити: показало ся, що зв'язки пачивають ся поволи, але беззастенно до землі; перед десяти тисячами літ, — як говорили зовсім достовірні жерці — було трудно пізнати усьміх на лисні помізати на шторах кроку; темер вже кожний легло пізнавав єго на три кроки. Не було найменшого сумніву, що через мілія міліонів літ засе небо яркими огнями, і пачане на землі царство вічного, бездоганного світла. І ній ждали терпеливо того шасливого часу і в надією, що пачуватись той час, ішли в могилу.

Оттак пачило довгі літа жите людий, тиге й безпрестрасне, огріте мирною вірою в далекі зв'язки. Раз сьвітляки ся зв'язки на небі незвичайно ярко. Велика толпа людий виїзла ся на площі, з вірою почестію заносились душею до вічного світла. І параз роздає ся голод із тини.

— Брати! — мовив той голод.

— Як ясно й чудно там, в пачоніх, небесних нивах! — а в нас тут-так воно й темно! Моя душа

мучить ся, нема їй жити, ні волі в сій вічній тьмі! Що-ж нам з того, що за міліони літ засе пачиваючим сьвітлом жите наших далекіх потомків? Нам — нам треба того сьвітла більше ніж воздуха й страви, ніж матері і улюбленої. Хто знає, — може бути, ми в сніг зірвати їх із неба і умістити тут межі нами на радість всім землі! Ходім шукати тої дороги, ходім шукати сьвітла для жите.

Між вибраними запанувала мовчанка.

— Хто се говорить? — шепотом питали люди один другого.

— То — Адеїз, молодіць нерозсудний і неподатливий. І зноз через якийсь час була мовчанка.

— Любий молодче! заговорив наконєць старий Теур, учитель мудрих, сьвітло науки. — Дал нас всіх зродуїла твоє горе — що свого часу не відчував єго? Але чоловікові неможливо зірвати з неба зв'язку; паче землі — се глибокі провали та безодні, на ними стрімкі скали, і через них нема приступу до зв'язок. Так говорять досвід і мудрість.

— Не до нас, учені, звертаєсь я, — промовив Адеїз. — Ваш досвід закриває більшою ваші очі, а ваша мудрість осліплює вас. До нас пачує я, молоді і сьмілі серцем, до нас, що не приголомшені драхлю мудростію старих людий!

Він ждав відповіди.

Одні назвали:

— Ми би радо пішли, але ми сьвітло й радість в очях наших родичів і не хочемо соричинити їм гора.

Другі мовили:

— Ми би радо пішли, але що йно зачала будувати і хочемо своєрше поінчити.

Треті назвали:

— Витай! Адеїз! Ми ідем з тобою! І підняло ся багато молодіч і дітврат, і пішли за Адеїзом, — пішли в темну, страшний даль і тьма поглотила їх.

Другі мовили:

— Ми би радо пішли, але що йно зачала будувати і хочемо своєрше поінчити.

Треті назвали:

— Витай! Адеїз! Ми ідем з тобою! І підняло ся багато молодіч і дітврат, і пішли за Адеїзом, — пішли в темну, страшний даль і тьма поглотила їх.

пачи своїх нерозсудно погубилих дітей, а жите пачило по давньому. Зноз у погній пітьмі родили ся, росли любив і умирали люди з такою надією, що за тисєчі віків зійде на землю сьвітло.

І гали! Одного разу занавало небо над темними ошодом слабо блискучим, жиготичим сьвітлом.

— Що се там? питали зачудовані люди, що збирали ся товпами на площах і в парках.

З кожкою хвилиною ставало небо над горизонтом чимраз яснійше; голубі лучі просували ся срібл хмари, пролизували облоги і широким сьвітлом залнали небесні ниви. Неуривні хмари пачивали ся немом настрашені й тручали одна другу, гнали в даль, лучі чимраз яснійше розливали ся тримжаючи по небу, — а по землі перебігла дрож небудавої радості.

— Таке сьвітло може походити тільки від вічної небесної зв'язки, задумчиво промовив старий жрець Самзой.

— Але як вона могла опустити ся на землю? обізвав ся Теур, учитель мудрих, сьвітло науки. — Нема нам дороги до зв'язок і нема зв'язкам до нас.

А небо чим раз більше ясніло і параз оподалі над ошодом, показало ся осліплююче ясна точка.

— Зв'язка! Іде зв'язка! радісним кичем промовело ся по всім містї, і люди побігли на зустріч сьвітлій в далі тоці.

Ярий, як день, лучі гнали вперед себе гнилу мрак, розірвали, змотані хмари видали ся і припала до землі, а лучі били по них, рвали їх на кусини і агнали їх в землю. Осьвітляла ся і очистила ся вся даль землі і люди узяли, яка тота даль широк, ошляла візьмою простору на землі і спільна їх братів по всіх сторонах від них. І они сїпили на зустріч зв'язці, що зближувала ся до них.

Дорогою шов тихою ходою Адеїз і високо держав за луч зірвану з неба зв'язку. Він був сам один.

— Де другі? — питали єго.

— Всі погубили — відпові Адеїз уриванням голосом. — Погубили в провалах та безоднях, як мотили дорогу до неба.

Ціна оголошень за односторонню їх розміщення: Ціна сторони 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ сторони 40 К., $\frac{1}{8}$ сторони 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу вісви не після кожного тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані! Оголошення редакція не відповідала.

При відкритих або при різних замовленнях, значний сукуп.

Дрібні Оголошення мають друкувати (реклама), числять ся по 4 с. від злого.

Надходження на адресу редакції поштою не приймаються.

Послідні слова

до Вп. Панів що на власне бажання побрали календарі „Рускої Ради“ в р. 1905 і 1906 в розпродаж, а до сеї пори ані сотинки за них не прислали:

„Гадаю що крайня пора аби сей довг вирішати і обійти ся без коштів судових“.

Така точність і охота в сплаті довгу, в цілім світі не знала і взагалі нігде не практикує ся — так само як на сплату довгу, крім рускої друкарні в Ухто так довго не жде.

Ів. Захарко.

Перші загальні збори насн пош. і шад. для громади Рівня в стов. зареєстр. з необмеж. пор. відбулись ся дня 2 вересня 1906 о 1 год. п. под. в домі Чистяків в Рівні в такому порядку: 1. Має ся установити стан півн. вкладок і позик; має ся установити яку найбільшу і яку найменшу суму позвляє ся одному членови (чоловікови) платити до щавини і каси; має ся установити речинці відповідальні для вкладок щавинних і речинці платити відсотків від вкладок щавинних; має ся установити яку найбільшу позичку можна одному членови дати; має ся установити стону проценту для вкладок щавинних і для позичок (§§ 52 в—е, 29, 63, 65). 2. Має ся ухвалити, що робити з лишинами в касі грошми і роздобути потрібних для каси грошми. 3. Ухвала в справі даномости правот. 4. Вибір пасажа, і плановане платити для него (§§ 29, 51, 52, ж). 5. Ухвала, кідько має бути членів в раді надзорчій і вибір ради надзорчої (§§ 32, 40, 51).

Старшина.

Кашель!

Хто аби не застерігав ся, гримить протект власного глоса!

Кайзера ГРУДНІ ЦУКОРКИ

з трохи сосиски

змішанки помагає випробовані і поручені протект кашлю, хрипів, катару, наслідків і нежити щавинного.

4512 ефедрути показує, що ті цукорки ділять ся так як обіцяно.

Пакет по 20 і 40 сотинів у всіх аптеках. 34 2—30

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“ аптекаря др. Ю. Францова в Тернополі.

Се є найменше усмирило средство до витривання протект всяких ревматичних болей, простудних, ломаностей, щавинний гістич і нервових недуг. Протект уважати на назву „Nervol“ і не приймає ніяких „Nervotonie“.

Ціна флакона 80 коп. 10 флаконів (оплатити) 8 коп. в оплаті і оплатити, Тисячі листів з подякою. — Вислана 2 рази денно до всіх країн.

ДУЖЕ ДЕШЕВО

можна дістати значенні

ЗНАРЯДИ РІЛЬНИЧІ

як

Льокомотиві . . .

. . . Молотільни

Січкарні

у СТЕФАНА ГАЙНЦ, Чернівці, Ринок 10.

Машини до . . .

. . . чищення збіжж

значенні

. . . Січкарні . . .

найкращої конструкції

різкого рода

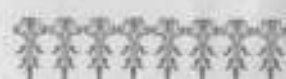
ПЛУГИ

92 (9—15)

Г. ФАЙЛЕР

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

усувач нагніток.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучення акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Прямий пасажирський оборот до Америки через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція для ГАЛИЧНИНИ І БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

10 (9—20) и.

Товариство взаємного кредиту**„ДЖІВТЕР“**

Створене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринк ч. 10 (дім „Прісвіт“)

платить 4% від вкладок; приймає і видає вкладки кожного дня, при педлі і сьмат; уділяє позички на 6 проц. на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; ендату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 80 ратах щірічних виносить рата на капітал і процент разом 3 корон під 100 корон.

На покриті захів бляхою або черепом уділяє „Джістер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства забезпечен „Джістер“.

Дивіденда від уділів членських виносить ся все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносить 81. грудня	К 2.072.928
Позички уділені	2.042.615
Уділи членські	162.127
Фонд резервовий	30.288
Цінні папери і льон.	257.963

З чистих зисків уділяв „Джістер“ на перши, бурси і щільні добродійні ціли щік над 40.000 корон.

(—)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзеньських.

Вклад товарів Б. Бальтіжестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Заявляю, що всі нижше показані літні артикули, задля надходячого сезону значно подешевіли.

Літні парасолі, соломонні кашкет, шовкові ефедрути, шовкові дамські, мужські і діточі, сорочки для туристів, мужські камізецьки, дамські попки, літні черевички і рюшнички, діточі конюсники, літні краватки, дамські бляхи з шовку, літоту і ситки.

Рівночасно звертаю увагу на нижші артикули:

Самостійний склад з ц. н. надвірних озброє І. Генрих Іта у Відні, у Відні, В. Бахман і С-ла у

Осипа Піхлера Сина в Грону, Ф. Л. Попор в Хрудімі, Антін Чанос Відні, Франц Целер у Відні.

Черевички для панів і панів із шовку Шевченки, шовковички, черевички до гри Теніс і ині.

Ракети і бальони.

Біле мужське, дамське, конюсники, кашкетки, краватки, павчочка і підвизки.

Кашкетники систему Рудера, шовкові парасолки, жила, трібіні і підвизки.

Парасолі „En-tout-cas“, парасолки і павчочка.

Нуфери, речинці, платки і шовки до подорожж.

Кошники „Shogavia“ патентовані до подорожж.

Нуфери ручні до подорожж.

Ручні ташки до подорожж без замочків.

Ручні ташки до подорожж з замочками.

Нецесарі до подорожж.

Біле, черевички, стуї до подорожж.

Коци до подорожж.

Пуделки на кашкетки дамські і мужські.

Шапки, подушки до подорожж.

Польові крісла значайні і в підпорожж.

Шірянні ташки на листі і хусточки для панів і панів.

Всілякі артикули до польованя і амуніція.

Вдає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні, товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зареком Івана Захарка.

За редакцією відповідає: Віктор Стриж.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сат.
в Росії: на цілий рік 8 карбонаців, на пів року 4 карб., на місяць 1 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер., на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від

строки. „Надсказане“ по 40 сот. від строки.

При частійших замовленнях відповідний рахунок.

Рекламний департамент відкритий з понеділка.

Рухомі зображення редакція бере за повне

вартість зображення і наданням малювання

в справі редакційних можна ухвалити по

розумінню ся що для від 9—10 разів і 2—3

по нел. крім наділи і свят.

ECCLESIA MILITANS!...

„Аж поки іменем Христа
Прийшли неспокій і паніка
Нам тихий рай, і розлила
Широке море сльоз і прощя,
А сиріт іменем Христовим
Замовкнули, розлила“.
(Т. Шевченко: „Лелека“.)

(V) Рівночасно, як римському клерикалізмові усуває ся із під ніг ґрунт в західноєвропейських, культурних державах, де — як ось у Франції, мусіли побожні патри покинути тая спласену діяльність, як виріб горілки Шаргез, старають вони добувати собі податний ґрунт на Сході. І до нашої Австрії а особливо до Галичини примандрувало чи мало монахів і монахинь, щоб вести тут свою пропаганду. Що більше, якийсь поклонник ічена св. Любова виступив недавно в „Gazet-і Koscioła“ із думками (які як дуже „трагічно“ переопечані і букво. орган польський) про „вигібтний розен“, яку могли б грати „запечені католици“ — на Буковині! І виступ з сею думкою припадає саме на час, як пала Шв Х-ий у своїй енцикліці до єпископів із всею неириниризмкою виступає проти панит поступовних течій в церкві, проти уваги духовників на світську науку, проти ухвалу в громадянському житю, як поно не стоїть під абсолютною юрисдикцією кат єпископів!...

Тількиж ш. кат.-польський публіцист бачить, що для його пропаганди нема добрих виглядів на Буковині і то — гілля tenetis — через надто оквилене національне жите в сім краю, коли досі було відомо, що у буковинських народів нац. свідомість дадено ще не збудила ся, так як би сео було треба! Та й як же трантувати сей закид буковинського „сидеа“ справ реаліційних виноччя за становиєна народовека“ в устах лат.-польського духовництва, які з католицької церкви зробили місце польонізаційної пропаганди, іза якої потекло в минувшіні тільки потоні кропи нашого а то й польського народу, а яка е так завзята й ині, що в галицких костелах можуть ще дучати ся проповіді про матір Божу як „польську крудлову“ та про польську роомовну мову Г. Бога!! Розуміть ся, що рівночасно жалюють ся Польши а навіть їх духовники на „народову пиху“ іменних католицьких священників, які гермафизують ім польських селян на прусім Шлеску. Отган виглядає та минає свеціяльність Буковини!

З особливим негодованієм із сего приводу звертає ся „Gaz. Kościel.“ проти буковинських Русинів-католиків, які визначають ся „обоеитносьцю“ супроти всіх католицьких інституцій і концентрують ся в товариствах народних, де „пероважує елемент православний“. „При всіх виступах публічних видимо Русинів-уніятів „нерозумніччя“ а Русинами православними“ — падає „Gaz.

Kośc.“, підносячи похвальний вишмок в особі о. оов. Костенного, „який при кожній нагоді стоїть на становищі заг.-католицьким!“ От тобі й на! Досі герзали Волохи, Німці і кацини (з'єднані в Пользамі!), що Русинів-уніятів ба навіть і православних Русинів-націоналі шируть унійю, а тут католицькі говорять знова щось заості протівного! А сідом знати, де вони бачуть місце для русов-кат. Русинів? Ось в кат. бурей, в кат. охроні, в том. езуюційних робітниках „Przegląd“ та в ультрамонтаньсьім студ. тов. „Unitas“! Се все було б невичайно гумористичне, як би не те, що „Gaz. Kośc.“ ще й важить ся нимати владности у Русинів за те, що до тих інституцій приймає ся посвідомих либа членів нашого народу прямо на те, щоб їх польонізувати. Се вже — sit venia verbo — проста безсоромність!

„Щирість і справедливість“ польско-католицького серця до Русинів видно ще ярішче на тім, що „Gaz. Kośc.“, не питає і не прощає о се, забравє голос і в справі русов-польського спору церковного і — при- знає рацию ромулізаторам! Вона шидікривала й такі річи, що польські господа — се самі свідомі волюєні патріоти, які жертвували добра на православну церкву- тільки як на інституцію народну, що аж Писея II. перемінив церковні майна на фонд гр. прав, хоч нім перед тим був польський, що Русини підняли борбу в перші тільки із мотівів політичних, що не мають у себе людий на обсаду посад духовних, що хотять відобрати половину реалі. фонду, до ктурсьго новетана русів навард нічем сн не виничити“, що Русини не старають ся виховати свого кавру — хоч се все оден фалш! Коротко памучи, „Gaz. Kośc.“ немов за „паньон матион“ повторює за „ученим“ Ен. Поничем, що Русини хочуть ділити ся тм, що сотворили Волохи на основі сідної шери і жалують без праці і жертв того, що иніші сотворили вишою працею і щирою жертволюбністю“. Таблиця!

Ось і новий причинок до польско-русского братани. Польські шовіністи чи в ангелі чи в резервоні стають все по боці — найші кривдишкі. Ет насє meminiat iuvabit! Та се повинно також бути дальною спонуюкою для всіх наших земляків, щоб не дивачили ся на віроєновідні інстєті, непохитно йшли шляхом народного труду, не дивачили ся на кралєне прувін римєні і ромулізаторєні, „бо цора се повинна ест“.

Постуляти українських учителів.

На курсових зборах народних учителів із Ки- ївщини, що відбули ся в Києві д. 28. липня н. ст., прийнято дві резолюції: одну в справі резерви народних шкіл і правного становища вчителів а другу в справі народної школи. Обі ті резолюції ухвалено

після проєктів вироблєних двома окремими комісіями, при чім другу резолюцію прийнято тали в мові українській.

Перша резолюція розпадає ся на чотири розділи.

Розділ перший — просвіта:

1. Просвіта повинна бути всезадна, обов'язкова й безплатна.
2. Школа повинна бути єдина без перериву.
3. а) Наука повинна бути відня й відною мовою учеників; б) реаліційне викхованє треба передати а школи на сімю.
4. Народну просвіту треба передати в руки місцевих органів самоуправованя.
5. Органам, що порадкувати муть школами треба дати автономію.
6. Ті органи мусять складати ся з виборних від народу та з учителів на рівні.

Розділ другий — школа:

1. В основу шкільної просвіти повинно ся по- ложити знанє насємєстєля та умідости, як шлодів загально-людської творчости.
2. Кошти на народну просвіту повинні йти від держави.
3. Коштами сими має порадкувати шкільна рада, що складає ся з учителів, земного дікаря й одного чи двоє членів від місцевих органів самоуправованя.
4. Всі питання що до шкільного діла повинна рішати шкільна рада.
5. Шкільна рада порядкує наукою й викхованєм по школах, складає егзамінаційні комісії, до яких запрошує асистентами учителів а иніших шкіль.
6. В органах самоуправованя мають брати участь і заступники учителів а правом рішального голосу.
7. Переміщати й ушльхати учителів проти їх воаї може тільки товариський суд.

Розділ третій — учитель:

1. Курс учительських семінарій повинно ся по- ширити до програми середніх шкіл по загально-про- сьвітним предметам.
2. Хто добув курс в семінарі, має право по- ступати у вищі школи на рівні із учениками иніших середніх шкіл.
3. Що року повинні впорядковуватись для учи- телів курси для загальної освіти.
4. Зрівняти всіх учителів що до пенсії.
5. Завести посади зазначені учителів по 1-му на кожній 15 шкіл.
6. Покласти в початкових школах жалуванє най- менше 600 карб., щоб дати учителям спроможність дбати тільки про школу; крім того установити через вожді 3 роки прибавку в 10 проц. жалуваня (плати).
7. На випадок тяжкої слабости, що не давати мо працювати, учитель має право на повну пенсію хоч би і не дослужив сповна літ; на випадок його

НАШ АЛЬБОМ.

Гнат Бурин. Плили звуки...

І плили дивні, чудні звуки,
Свершту любовні, тихі, мнілі,
Відтак знов голоси розлуки,
Що деось кінчать ся аж в могилі.
І плили, плили ті акорди,
Лялись поволі, сумовиті,
То знов піднімались, дилі, горлі
І знов втихали в жалі сповиті.
Чим раз то тихіше все брєніла,
Мовили поводи, замовкали,
Винця згубились, заміли,
І деось — далєно-гєн — пропав.

Ст. 20, маї 1906.

Іван Діброва. І. Жаль.

Не жаль тебе, моя дівчино,
Не жаль мені ні раз тебе!
Не жаль мені краса твоєй,
Лип жаль себе, лип жаль себе!
Не жаль мені ні домі, цасті,
Бо їх в житю ні раз не мав!
Лип жаль за цвітот літ змарилых,
Бо він обнав, бо він обнав!
Не жаль мені очей чарівних,
Що бачили завше, навіть в сні!
Лип жаль мені хвали прекрасних,
Тих мрій замірєних — жаль мені!
Минулисі літа молоді

Мов сон, і я ось старєнь ине!
Ах жалі, що цвіт тых літ восняних.
Так марию япан й не вернеє аж!
Не вернеє вже сьвяте кохання,
Покрилось мэхом забути!
Я-ж марию лип кохав каді,
Ах жалі жита, ах жалі жита!
22. серпня 1906.

2. Осінь.

Запалали черні осінні хмари,
Попили шумно вітри холоди;
І сьвітот мандрують мєв сонні мари
Розвіяні мрії і думи сумні.
Мандрують без ціли, аж ворон заирає,
А вітер студений всі цвітї вірає,
Аж серце тихенько у грудях заплаче,
Сьнігучі струни на віні пірє.

І осінь студєна до сну закованє
Усе, що колись я до дурі понав,
Зморозити всі мрії, сідку не понавше
Ні крахти, щоб в серцю на спомин слован.
Як тяжко дитині без мамі і дому,
Як тяжко лєзім красу понавлати, —
Так тяжко і важко мені молодому
З весною працюєтє, заму зустрічат!

22. серпня 1906.

Остан Мисюк. На чужий мотив.

Не важи сього, вози зоря гасєно,
Що життє вєдєлєт нам шляхи квітєням
— глян, як повєсєл чорна ніч над нами,
а в вічніх хмарі є жите безцєсєно!

Не важи сього, що цастє є в марах
і в снах, що серце годублєтє людин...
Глян, як хмар чорних гурт повєсєл зина,
як вихор тужно заводьтє в пенєрах.

Не важи сього, що чисті є росє,
коли перлисто падають на рожі —
холод осінний инє вилєтє в дрєші,
а місяць провєцє по лєбі розносєтє!

Не важи сього... а лінше в падох,
поглянь, і життє понурих лємотєв,
ти в пієню тужно вслухай ся Гєльотєв
та плач сльозами Калінін недолє!

Не важи сього, коли зоря гасєно,
що чистє і лєсє є життє будучє —
глянь — зорі навіть снадають і гасєуть,
а в вічніх хмарі є небо безцєсєних!

Не важи сього, що ти цастєм власним
хотїл злєгчитєб загально недолє —
Нім жадєє сьвітло не прєтєлєтє на волю,
глянь — зорі навіть снадають і гасєуть.

Володимир Літиський.

Рондо.

В смертє — в важких роздум годін
прєжиті хвалі аж до ині
на фєлєх спогадє сльєзєвєтє
і в душє думку повертають —
в смертє — в важких роздум годін.

Квітєні сухі в душі царині
знідєлєні хлєтєс, ірис сьнілє,
розвєю, лєну по бєзкраю
в смертє.

Всі болі, жалі, смутин єнні
здавало в смертє, в задум годін
і там нїду, де вічно грають
житєні фєлє у бєзкраю,
там де нєсє ся сльєзє в тинишні
смертє.

19. IV. 1906.

Д. Процишин. * * *

Над ревуцим сьвітлом сьлєпий
Дитєром, на Вєкраїні
На високому сугорбі
Стоїть слава й ині —
А та слава — не в хрєстови,
Не в горі високій —
Не у хвилєх Славутині
Не в воді глєбєкій;
А та слава, хоча сьвітлом
Гєн-гєн полєзує,
Пі про Вєраїну тужно пієню
Вєсєлєнє чужє —
Щє не вєстєла, що у грєбі
І липи що бєжє
Із рєчєю зирєцєю
У стєни бєзкраї,
На могили полєтєти
І в курєй хаті
Давню славу, давню поєзу
Людєм вєдєувати.

Чайков 1906.

смерти, се право переходит на сімю, доки буде потреба в тому.

Розділ четвертий — освіта поза школою.

Орган місцевого самоуправління повинні позводити вечірні неформальні й буденні школи для дорослих. Організувати як постійні, так і мандрівні народні університети, школи, бібліотеки й музеї. В загальні на місцевих органах самоуправління лежить повинність дати спроможність людям освітити ся що до громадянських питань, а далшого — знакомити їх з історією, правом, політичною економією і т. п.

Друга резолюція що до української школи звучить так:

Історія української просвіти показує, що до кінця XVIII віку Українці мали свою школу. Усе Відродження виховалося в українській школі, а в Києві була висока школа — академія. Вона і школи удержували і охочували сам народ своїми власними грошима, без допомоги від держави. Чужоземці, які були на Україні, починаючи з XVIII віку, дуже хвалять велику освіченість і культуристість тодішніх Українців. Як дуже розширена була тоді освіта, показує те, що до відняття України з Московією було на Україні по менше як 24 друкарів, а в московській державі тимчасом тільки один. На прикінці XVIII віку петербурзьке правительство забрало українські школи й завело московські; дітей туди приводили силою з допомогою поліції. Просвіта страшно впала. Наприклад, у половині XVIII віку на території Чернігівського полку було 134 школи, одна школа на 746 душ, а через 120 літ (вониці 70-их років) на тій же території шкіль було тільки 68, одна школа на 6780 душ.

Чужомовна школа відірвала інтелігенцію від народу. Народ остав ся блукати в темряві, а інтелігенція й до нашого часу живе чужинцем серед свого власного народу. Хоча тепер шкіль і більше, та все-ж наука в них чужомовна. Се суперечить всім основам національної педагогії. Без народної мови не може бути народної просвіти. Чужомовна наука відриває дитину від сім'ї і через те вносить в народ духове каліцтво. Яка біда від такої школи, давно вже показали кращі російські педагогі і найкраще — Ушинський.

Зважаючи на се все, а також і на те, що традиційно українському народові повинні бути забезпечені його національні права і повсюди усього його національна школа, ми, учасники педагогічних курсів у Києві, народні вчителі з усієї України та з інших губерній, постановили:

1. Початкова школа повинна бути розширена на шість років. Вся наука в ній повинна відбуватися єдиною українською мовою. Тільки після того, як се мовна вже буде вивчена, можна в висших класах почати вчити державну мову, як один з предметів науки.

2. По учительських семінарих та учительських інститутах уся наука повинна зараз же відбуватися українською мовою. Для тих учителів, які вже тепер є по школах, треба, щоб прочитані були курси української мови, української історії й історії літератури. Всі вчителі повинні знати мову того народу, якому вони дають просвіту.

3. По всіх інших середніх та висших школах на Україні наука також повинна бути українською мовою, але заводять ся се є не сразу, а поступово; зараз же треба, щоб там учено української мови й літератури, історії та географії українського народу.

„Гр. Д.“

Політичний перегляд.

Будущій сесії австр. парламенту, що має розпочати ся 18. вересня с. р., пророчать нас. др. Сильвестер в „Deutsches-nationale Correspondenz“ доволі серйозні гороскопи з огляду на великі задачі, які єй чекають. Він поєднує, що комісія для виборчої реформи погодить своє діло аж в половині жовтня, так що палата аж від того часу зможе дебатовати над сими важними законопроектми. Крім того треба пам'ятати, що багато часу заберуть інтерпретації і нагачі внесення, якими будуть обилісно синати вероги виборчої реформи, не кажучи вже про інші їхні новаретва. При сій треба пам'ятати, що багато дій змарнує ся через злеждання делегатів, які вже зберуть ся дні 20. жовтня, крім того треба знайти час для дебати над виборчою реформою в палаті півні. Тимчасом на те все часу є надто мало, бо теперішня сесія парламенту повинна скінчити ся дні 12. грудня с. р., бо тої днини мине 6 літ від перших виборів із р. 1900, або дні 18. січня 1908, коли мине 8 літ від останніх виборів. Остаточно можнаб сесією продовжити аж до 31. січня 1907, бо отворене 17-ої сесії парламенту відбуло ся дні 31. січня 1901. Як видно отже, треба було послати дуже пильно працювати, коли мають сновити задачу, якої вимагають від них рішучо всі народи держави.

із краю „мадарської свободи“. Мадяри просто переганяють ся в угарті немадярських народів. Особливо нагінку уладжених останніми часами на мадарську пресу. Три останні числа словацького дняника „Lidove Noviny“ економісовано, а проти редакторів вичислено процес о державну зраду і звини проти угорської держави. Аралеса „Tribuna“ заробила за нісім днів 2 нові пресові процеси, „Libertatea“ в Бресті дістає два обжалованя за „підбуржуванє“ мабуті тому, що із редакційного персоналу силить вже лише один в сегоднішній тюрмі. Будапештському „Porogal Romani“ вичислено два нові процеси, після того, як його вже за часів Польовіго засуджувало дві рази. Коштоварний „Orizontul“ одержав за три тижні п'ять актів оскарження, а „Gazeta Porogolui“ за три тижні шість оскаржень, між якими три винують часові за обиду високих державних достоїнств, а одно за підбуржуванє проти угорської держави! Виниці гр.-зат. румунського церковна часопис „Unirea“ дістала відразу аж 4 акти обжалованя. А єй репресалії доведи не пранадкові, із навіває „якеша“ ідея потоніти Арпада. Ось муніципальн комітату Пітру не соромило ся отверто вимагати гноблени немадярської преси, а муніципальн міста Араду дійшло до того, що на вно сесе був. посла 1. Аларей ухвалило вислати до правительства репрезентацію із домаганням, щоб в Угорщині вільно печатати часописи тільки в мові мадарській! Не знати, що тут поділяти більше, чи повністичний цинізм мадарів чи їх засліплені. Невже вони справді думають, що сими репресаліями зможуть змадаризувати немадярське населенє Угорщини, яке вносить ні менше ні більше лише 10,512.258 людя супроти 8,742.301 Мадярів? Вирочім динно, що Мадяри так дуже волюють в пансизмі, а самі вводять в практику єі засоби, яких починали „обрусители“ проти перосієських народів. Чи ж для Мадярів історія не може послужити як вчителька життя? Оттак деж на днєм зирнає в що раз крійдійшій формі нетерпимості теперішніх мадарських горой коаліційних проти інших народів та угнетітаня інших весті сусідських, не даром сьнізает ся в нісім, що „Wegier Polak dwa bratanki!“

Революція на острові Куба, до якої спершу не прикладано великої ваги — думаючи, що через арештованє Гон. Гомеза, який був головою заговору на жите президента Палми, впадуть ся всі розрухи — прибирає що раз серйозійші розміри. Богато реґулярного війська переходить на сторону повстанців, які держать в своїх руках Сант Луїс і машнують на столицю, Гавану, яка вже находити ся владі в стані облоги. Місцевість Бартаїна, яка є від Гавани віддалена лиш о 40 миль, находити ся вже в руках повстанців. На губернатора провінції Гавани Гон. Нуєца вчинено атентат. Революта запалада головно в заміських провінційних островах, де повстанці мали найліпші умови на за панованя іспанського. На серйозність ситуації вказує те, що кубанський мін. справ анугр. і справ заграничних уступили із своїх урядів, та що між арештованими особами є чимало голів багатых класів, але також і повстанці потерпіли велику втрату через те, що в битві біля Гойо побито їхнього генерала Бандераса, що походив із муранів та визначав ся незвичайною відвагою і хоробрістю.

Події в Росії.

Останні постанови міністрів.

На радї російських міністрів — як доносять найліпші телеграми із Петербурга — постановлено вести дальше політику в дотеперішнім напрямку. Крім сего постановлено, щоб міністри до 14. вересня представили свої програми. Вибори до „Д. Дума“ мають відбутися єй рішуче у вей Росії, тільки гачі дати ще не визначено. На тій радї обговорювано також введенє польської мови урядової на приватних земляних в Польщі.

Недуга ген. Тренова.

Тренов хорий і через те не брав навіть ухліу в маневрах в Краснім Селі. Про його хворобу говорено спершу, що в него є ангіна pectoralis, тепер же виявляє ся, що його недуга походить від туберкул, яку йому завдав в Ці. Кухаря і двоє слуг арештовано. На Тренова мали впрочім революціонери око вже з давня. Про те слідчить і те, що дні 19. найдено в Петергофї трупи мужчини і жінчини. Мужчина був студентом університету, а жінчина могла мати около 25 літ; при ній найдено візитівку на імє Анни Рибалов, акторки. На відворотній стороні написано: „Прийду і віддам життя за мою вітчизну“. При студенті найдено набитий револьвер і засуд смерти на Тренова, владаний партією соц. революціонерів. Здасть ся, що обое, ставшиши перед нещасливими пересонами у виконаню своєї задачі, допустили ся самоубійства.

Воєнні суди.

До „Vossische Ztg.“ доносить, що судову розправу в Крестіндалі скінчено на деякий час, поки не покінчить ся вступного слідства. Тепер — як відомо — приходить черга на другу групу обжалованих, які брали ухлі в розрухах в середині міста. До них належить і бунийшій носол Онніко. — В понаділок до сьніта саддати євсєєвского полку розстріляних крестіндалських повстанців. Засуджених на смерть стерегла дуже велика варта; побачити ся з родиною їм не дозволено було; вони поведанись мужно і просити царської ласки не захотіли. Відомо, що між покараними були: Кость Іванів, робітник в обухівського заводу, що сидів у Петропавловській фортеці в справі соціал-демократичної робітничої партії; Адам Теристичіан, електротехник, брав участь у московських повстанях, і соціал-революціонер Кононов, студент петербурского університету. — Матроном з крайбера „Паміть Адама“

Злодій.

Переклад Ангін Гринин.

Директор припоручив кандидата на інструктора для синка багатой вдови. Отсе вже третій раз приходить молодий чоловік в справі своєї інструкторської посади і нарешті зайшов так далеко, що пані стала обговорювати з ним єго агенди. Була як раз підвечіркова пора, як він прийшов, тож вона перебрала своїми ніжними рожевими пальцями між буглами з шийкою і ніжними доліпатесами, говорячи до него і спонираючи при тім холодно і з висою, як споглядає ся на такі особи, які приймає ся до свого дому.

Одїж кандидата на учителя була витерта і вузла. Рукави і шийні були закороткі і ціле убранє його нагадало так, мов би походило із часу, коли владистель його находив ся ще в стані свого тілесного розвитку. Але витерте убранє приставало до його тіла і пані впало аж тепер на думку те, що вона вже перед днями зауважила — іменно, що кандидат на учителя справді не є типом відразинного, худого студента в окулярах, зломного студентки і голодом, що він за те є плечистим як атлет з струнким як ланця. З його лица визирала тверда, цїпка молодечья сила, якої ще не зничили страждіння і занежиті вероги студентів: біда і нужда.

Вдова оперла ся плечима о вигідне, просторе і милоє крісло та приглядалась з більшою увагою студентови, що динив ся на вей блискучим, впертим оком визиваючого, подражненого домагання і слідив за кожним єй рухом. Пані відчувала на своїм обличчю і на руках огонь сего погляду, підчас коли він водив безупинно зором по дорозі між тарелєм а єй устами і на відворот.

З початку се єй обуривало, та коли вона описла спостерегла молодість і по знісвану молодечу силу кандидата на учителя, то їй в почутю соціального віддалення, яке між ними було, се навіть подобало ся як комплімент, який складає їй дуже підважлива особа. Се думка справді подобала єй відомця, у який доміцувало романтичне почуття і вона в своїй уяві вже бачила бідного, страждального молодця, як його виснажує пристрасна воля туги й безнадійности любови, яку він відчуває до своєї пані.

Ся думка навіть зворушила єй і вона ошанувала сентименталізм блондинки. Вона вже задалегідь жалувала сего молодця, нетрвого сила і молодість після єй погляду нагадали не заслуговували на долю вецьєсної любови. І сировола почала вона бачити перед собою тільки єго силу і єго молодість, за теж сентименталізм щезав і робив місце другому почутваню, з якого вона в початку відчувала тільки духоту і смеху.

Вона ще більше витягувалась в своїм кріслі, широко отавраючи свої гарні сині очі і майже лопила погляд молодого чоловіка. В тім глибокім повільнім супокоем, в яким находило ся єй здорове товсте тіло, почало єй серце так бити ся, як в моменті, коли хто чогось сильно настрашить ся. Єй погляд вже не був такий змилий як перше; він був приємний і вона тепер також усміхалась єй.

Кандидат на учителя збентежив ся очинидно сям глибоким супокоем; він почав поводити і несповно підійматись зі свого місця, але пані вивнула на него: — Зачекайте!

А в очі студента запалав огонь ще сильнійше. Пані була би присягла на те, що вона побачала в тих очах вибух іскри надії і вона очікувала вже новім певно якогось великого чуда з якоюсь ще більшою дурниною.

Колиб сєй студент не благає з такою похвалою

вона гідною неповоротністю о те, щоб йому задля марного гроша поручити співизване панній журби і муки обовязків вихованя, але щоб він замість того захоплений неможливою зухвалою, забавляв визиваючим визиванєм єй самої!

Вона адрігнула ся. Перший раз при сій думці вона задрожала, а описи стала вона єй бланком. І се бажанє ставало в ній все сильнійше і неснійше; вона обиявало єй із винидаючої позиції. Встала і приступила тихими, еластичними кроками до студента, синила ся перед ним, і уживаючи всяких живоцьких інтугов, думала тільки над тим, як би його припровадити до визиваня.

Від сєй одної великої журби розболіла єй вже голова. Вона вхопила ся за ніска, і повела рукою по чоці, при чім єй біла мала рука щезала в густому, довгому руському волосю, а єй пальці зупинились на рожі, прикрашаючій єй волосє. З усмішкою на устах вивнала вона з волосє рожу і, притулюючи свої губи до пурпурових ласточків рожі, вдихала єй обиявляючий запах.

„А студент динив ся... і динив ся тим упертим сильним зором... і тепер дозрів у пані в однім моменті нли, якого вона так довго шукала! Постановила решу на єтіз і там єй лишила. Єй пурпурова краса відбивала від білого обруса, а єй природний запах мінав ся з очинуючим запахом руського волосє пані, що задержав ся на ній. По сїм пані лишила студента самого і вийшла на коротку хвилю, щоб, як казала, припровадити слугам якусь роботу.

Коли вона, придавлена драгуючим ошиданєм, вийшла з нимнати, станула за дверима, заглядаючи в собі дх. Тут перебігла по ній дрож розчули. Не раз надає ся їй хвилясто видуманий план неможливым. Аж ось почула, як там в кімнаті щось рухнуло ся.

Ціна оголошень за експрессові та поштові: Ціна сторони 60 К., $\frac{1}{2}$ сторони 40 К., $\frac{1}{4}$ сторони 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К., 60 с. — Лінійна обчислюєся за ціною об'єму слова не пізніше ніж за одного тижня.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошені редакція не відповідає.

При кількох оголошеннях або при річних замовленнях, значний економ.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Надходять на адресу редакції поштою не прийнята ся.

ВИСШЕ

Наукове Заведенє для Дівчат в Чернівцях

ул. краєвої палати ч. 3. Телефону ч. 105.

Приватний семінар для вчительок. * Прив. гімназія дівоча.

Наука як в школі, 22 добірні учительські сили професори, шкіла середніх. Яєні, воздушні наукові салі, уладжені зовсім гігієнічно й модерно. Вбиральні і салі рекреаційні незвичайно вигідні. Строгий надзір, обичайне вихованє. Науковий плян саме такий, як той, який приписало вис. ц. к. міністерство просвѣти для жіночих учительських семінарий і гімназий.

Добра наука французскої та англійскої мови.

ЖІНОЧИЙ СЕМИНАР І ДІВОЧА ГІМНАЗИЯ

є що до наукового пляну й науки від себе зовсім відділені.

Шкільна оплата уміркована. — Короткий тривок студий. — Дотеперішні успіхи як найкрасші.

Вписи від 28. серпня до 3. вересня, ул. краєвої палати ч. 3.

В тім самім будинку:

добіржа-приватжа народжа школа

для дітний обох полів, від 6 р. життя починаючи.

До сеї добірної-народної школи вчащають діти із найліпших домів. Совієне образованє у всіх предметах народної школи, а також знаменита наука французскої й англійскої мови. Учителюють в школі найзнаменитші педагоги

➡ Дуже богатий вибір наукових средств. ➡

➡ Шкільні лавки найновішого систему.

Догляд над дітьми при повороті домів та при переході найлюднійших вулиць і трамваєвих шин.

Вписи від 28. серпня до 3 вересня, ул. краєвої палати ч. 3.

Надзір в інституті веде крім учительських сил ще й одна пані заангажована із Парижа, яка має сьвідоцтва зложених державних іспитів. Вона буде також вчити французскої і англійскої мови після найліпших методичних основ.

Чернівці, в серпни 1906.

Заряд.

Відсутнє число

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 18 кр., на рік року 8 кр., на чверть року 4 кр., на місяць 1 кр. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на рік року 4 карб.
в київських державках: на цілий рік 22 кр., на рік року 10 кр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кр. (зг. 8 рублів або 34 кр.)
а на рік року 9 кр., зг. 4'50 р., або 17 кр.
Подохинок число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петрівська ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для театру: „Буковина — Чернівці“.

Обов'язки прийняти на 20 сот. від ерціки „Надіслане“ по 20 сот. від ерціки. При постійних заходах відповідний робіт. Рекламний департамент відкритий. Руконяса ширше редакція дає на поштових забороненням і залученням належності поштових.

В справах редакційних можна усно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і з—3 по пол. прім неділі і свят.

Брутальність ромунізаторів.

(У) Вчора лущила ся в Кучурові величезна подія, яка немов блискавкою освітлює чорні зміри злоби й ненависті, якою падають проти нас ромунізатори. Кучурів боз. є — як відомо — громадою мішаною із переважною рускою більшістю. Щоб підшрубувати число Волохів, забрали ся таємні ромунізатори до фабрикації ливчарів. Ось учитель Кожосар товче ся по хатах руских селян і всіма способами настрашує унією і т. д. заманює їх, щоб своїх дітей вписували до волосного піддшу таємної народної школи. І справді при вписках виступає дохто із кучурівських селян із доматанем, щоб его дітей перепишувати до волосного піддшу, дарма що ні родичі ні діти не знають по волосній ні слова, отже до волосного піддшу зовсім не годять ся! Із приводу одного такого протизаконного і безосновного перетягання руского школяра до волосного піддшу дійшло до словної перепалки між учителем-Русином С., а Волохом Кожосарем, який не лиш що розпущив свій язик, але навіть забув ся так далеко, що в присутності сторін ударив свого товариша-учителя в таар! Се вже просто безприкладна брутальність, не гідна не то вчителя, який має учеників виконувати на людей, а не на розбишаків, але певного хоч трохи інтелігентного чоловіка.

І з такими людьми не так ще давно хотів деіто із нашої громади добачувати спільний ґрунт, і то для поборювання своїх там провінційків?! Волиж все остають — тільки давними ромунізаторами, які не знають стриму перед нічим, щоб тільки вплинути поступ руского народу. В сім не найдете майже ніякої різниці між волосним попом або світським інтелігентом! Нахальні нападуть на наші села, сіючи роздор та як давні бісурмани захоплюють нашу дівчорку, щоб перемішувати єї у ливчарів, wraz із кацавськими педо-битими організують із шумоми села євої ніби то партії і так творять розсадинки кирилі між нами, що дивимо ся на те все здебільша бездіяльно і дивуємо ся відтам, як в рішучих моментах кирилі кирилі в надендованих розмірах. А ромунізатори неперобірчаві. Одних еднають грішми і обіцянками а других пострахом. Невжеж не крайня пора, щоб Русини перестали бути тими, кого астранили ся?!

Нині наша Буковина отає чим раз більше похожа на Австрію ставлю; за значитні соціально-політичні реформи годі навіть брати ся, бо ромунізатори роздувають євкі шовінізму, а різночасно сіють пошесті деморалізації. Вводять ся методи наживляння краєвим поштом, управлінням клопоцалства й вічного туманення загальнаєдіними обіцянками. Се мораль громадунів проявила ся особливо

при санації громадської господарки. Де тільки громада старала ся вивалитися від двірниць-титуна, там зараз ставали по його боні громадунів, пускаючи із свого боку підноси під місцевих учителів, як вони йшли із народом. І так іде немалі дні у дні, прося за прогом і доходить до того, що ся деморалізація остогидлає вже навіть самим Волохам і вони стають цінити громадунів після їхньої хйлені стійності. Та нам повинно розходити ся передовсім о те, щоб охоронити свій наріз від рава деморалізації, а надіи сего треба ровнінати неспинучу діяльність задала масового політичного й національного освідмовлювання наших мас селянських і то діяльність справжню а не тільки на словах. Тоді стануть наші селяни непереступні ні для підкупності ні для соловних слів, а на брутальність ромунізаторів дадуть їм таку лекцію, з якою вони в друге вже не охочуть познакомлюватися!

Політичний перегляд.

Норонна нарада під проводом цесаря має підбути ся в п'ятницю. Предметом дебати буде справа австро-угорської угоди. В добре поінформованих кругах говорять, що сам цесар вимагає того, щоб остаточні переговори міністрів обох половин держави в справі нового узалуження відносин між Австрією а Угорщиною підбули ся під особистим проводом монарха.

Нові вибори сеймові в Моравії. В правительствених кругах рішено розв'язати моравський сейм та перепровести нові вибори. Публікації цесареного інтенду в сій справі треба надіяти ся яко в найближчих днях. Розв'язане сейму є компенсацією угодовних законів, порішених в листопаді 1905 р. Нові вибори перевело ся на основі національного виборчого актастру, то як, що Німці і Чехи будуть вибирати собі послів окремо одні від других.

Конфлікт Болгарії із Росією виринув завдяно із отсих причин: Одні болгарський днівник оповістив листи російського представника в Соєй, Щеглова, писані до болгарського міністра заграничних справ. Оповідуване такої перепишки не відповідає дипломатичним звичаєм, а позаяк агаданий днівник болгарський міг ті листи дістати прямо або посередно, отже російське правительство звернуло ся до болгарського і зажадало рішучого поясненя, а бодай заперуки, що щось подібного більше не повторить ся. Болгарське правительство не дало відповідної відповіді і наслідком того Щеглов одержав поручення візвати зно-

сина з болгарським правительством. Болгария, до котрої вивозення причинила ся Россия, була за Александра III. уважана немаче губернатором російським, а котрій російські генерали господарували як у себе дома. Нині почуває ся Болгария такою незалежною, що зовсім не оглядає ся на Россию, котрої звиди там значно підупав а часу побуту генерала Канзбарова і усунути на приїзді Росії князя Александра Баттенбереного. Особливож по російсько-японській війні і внутрішнім розладі в російській царстві стала Болгария зовсім маловажати собі Россию. Після останніх ністий авдовило ся вже російське правительство тою справою яку дала про посвідний консуліт Болгария і через те прийшло вже до обов'язного порозуміння.

Цивільні слюби в Іспанії. Королівським розпорядком впроваджено в Іспанії на ново приписані законем формальности при заключуванні цивільних слюбів. Обов'язок що до складання віровісвіданя знесено.

Події в Росії.

По атентаті на Столиніна.

На вношене Столиніна відбувають ся приготуваннячі праці задала утворення спеціального міністерства поліції, алеб дідало зовсім незалежно від мин. справ внутр. Крім того в дпресних кругах піднесено знова невичність військової диктатури, але єї що не ухвалено. Зновач брат Столиніна, публіцист зазнав, що поворот до реакції виключений. „Вірж. Вед.“ доносить, назвіти, що понабаром мають із кабінету Столиніна уступити найбільші російські міністри Коковцов і Шапенбах, а за те Васильчиков який пре конче до реформи, має остати в кабінеті і на даліше...

Синод Столиніна із рад надіти ся певно, за те став здоровий дочким гримав. Вчора була она так слаба, що годі було вступити до ампутації ніг. Із 22-ох ранених, яких поміщено в Петропавловській шпиталі, 2-ох померло. Вбитий ки. Наказавло се не був „герой“ із Канкзу, а б. військовий, що винайшов опанірованний автомобіль, який мало ся „усмирювати“ „прямою“. І загонірівник погібало на місці тільки двоох, за те має бути між раненими кількох учасників атентату. Досі відомо, що атентат на Столиніна підготовлювано вже в дивизі у Москві. На 3 дні перед атентатом прабули в Москві пара молодих людей, Морозових з кохальною і ошпила ся в дивовижні кіннати з меблями на Морської улиці д. ч. 49. Через деякий час до них прабули ще якийсь чоловік, що записав ся під псевдонімом Митронова, і з ним поговіря. В той

2)

Роберт Заудек.

ПОЧУТЕ ВИНИ.

(Із драм дитячої душі.)

Перевів: Іларій Карбулицкий.

(Ковчак).

Четвертий виступ. ЛІКАР. ГАЙЦ.

Лікар. А от Ти сидиш тут, Гайци. Алу-ж ходи сюди до мене, любий хлопче, і оповіж мені, що стало ся. — Ну, ходи-ж бо, не бій ся нічого! Аву оповідай все по маленьку. Ти-ж прецінь був а батьком тільки сам у кімнаті, як се нещасте стало ся. Отже бачиш, Ти був тільки сам один. — Татко сидів тут на соєй як звичайно; — правда що так воно було? — Ну, і хто зачав сам перед бесіду? — Про що ви говорили? — Чи не хочеш мені розповісти? — Ну так, Ти тепер троха переланився. Я відіду до татка і зараз увійду назад — відтак Ти все мені докладно розкажеш. (Повалив мена мішкою відповіди, удає ся єїм із відповідним рухом до кімнати зорого).

Гайци (сидить неперушимо на соєй місці й мислить).

Кароль (входить за сценку, олядає ся журливо, маслює до кімнати зорого, потім до Гайнца).

Пятий виступ. КАРОЛЬ. ГАЙЦИ.

Кароль. Чи доктор ще в середній? Скажи но, Гайци, як поводить ся татко? Говори-ж, Гайци, чи доктор що в середній?

Гайци (не відводять очей). Власне тепер що тільки зайшов.

Кароль. Чи то так небезпечно, що Ти тут так сидиш?

Гайци. Кароль — слухай но Кароль, а би Тебе о щось запитав ся.

Кароль. Ну?

Гайци. Слухай но, Кароль, Ти прецінь читав тільки книжок — і — говориш прецінь тільки з Гартсфельдом про релігію, і так — Ти прецінь такий релігійний ні?

Кароль. Ти хотів би також там книжки читати? Ні, хлопче, до сего Ти що не досить релігійний; як будеш старший, то може — але я се не мож знати, се залежить від уособлення, знаєш? В Твоїм віку я був багато більше за вченими річами, але, здаєсь, цікавість до таких вишких річей в Тебі зовсім не прокине ся, бо се вже би було можна давно в Тебе завважити.

Гайци. Так, так, Ти завжди любував ся в книжках, знаєш, а би Тебе о щось запитав ся.

Кароль. Ну, Тебе я ще зможу поучити.

Гайци. Так, так, сего я й хочу. Знаєш є тамі я сикі злочинці і всі вони піддуть до пензи, ні? Скажи-ж мені, як там в пензі, що вони там роблять із грішниками?

Кароль. Мій Боже, Ти бідний хлопче, Ти ще дуже далеко по заду. Коли Ти ще взагалі можеш ставити таке питання, то не буде можливо се тобі розяснити, треба багато молотити, поки Ти піємош.

Гайци. Алеж прошу Тебе, Кароль, скажи мені, я буду добре уважати, а Ти прецінь змієш так гарно розяснювати.

Кароль. Слухай же-ж, Ти прецінь бачиш на моєй столику ті червоні книжочки Реєлама; а них є багато написано про релігію; отже знавай добре то я Тебі се розтокую. — Отже данно — знаєш, то вже тому дуже давно, коли ще на землі були Хри-

стос і апостоли, то перші християни ще нічого не знали, чисто нічого, (з відповідним рухом) не так багато про пензу. Як би я се Тебі сказав — невольні муки, се не було щось такого, що мало би прийти по смерті, отже коли вже не живи ся, знаєш, то буди муки, які ще за живи мусять ся знати. Знаєш, се так — як би я Тебі сказав, от приміром совість, ну, і се є ті муки, які терять ся за гріхи. (З нагосом). Се є: Релігія в границях самого розсудку. Має се вже в Гартсфельдом перебалала, що в тій книжці стоїть. Те, мусиш знати, сказав великий євільзов. Аж ми єї разом читали, тоді то я й інакше зрозумів, але Гартсфельд знав...

Гайци. Добре, Кароль, але не смерті як воно тоді?

Кароль. Тоді — тоді нема нічого.

Гайци. Добре, але гляди, Кароль, як то часом не так як у тій книжці написано — він прецінь міг помиляти ся, той великий євільзов, помімо того, що він євільзов. Скажи но мені Кароль, що то властиво — євільзов?

Кароль. Євільзов, то... то такий чоловік, що все ліпше розуміє ніж уої учительи ралон. Коли євільзов щось каже або пише, а ти то читаєш, — ну, то Ти так само мудрий — тепер вже розумієш. Знаєш, що як євільзов щось каже, то сего вчать ся всі учителі з его книжок, бо учителі мусять також щось учати ся, а потім повторять тільки ті мудрости, що стоїть у тих книжках, і се вже єї цитувати.

Гайци. Добре, але коли се все правда, то прецінь ми би були сего й в школі вчили ся.

Кароль. Се пусто, сему не смієш вірити, що Тебі в школі все оповідають. Коли я се Тебі кажу, то я вчитав ся в євільзовічній книжці, а що в ній стоїть, то завжди правда.

Гайци. Отже як такого, — думаю такого

Ціна оголошень на одворочені їх розміри: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 40 К., $\frac{1}{3}$ стор. 20 К., $\frac{1}{4}$ сторони 10 К., $\frac{1}{8}$ сторони 5 К., $\frac{1}{16}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу тексту на листі малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрику: Надіслані і оголошені редакції не відшкодує.

При кількох оголошеннях або при різних розмірах, значний окуп.

Дрібні Оголошення надані друком (petit), числять ся по 4 с. від півні.

Надежності за анонси марками поштовыми не приймає ся.

ВИСШЕ**Наукове Заведенє для Дівчат****в Чернівцях****ул. краєвої палати ч. 3. Телефону ч. 105.****Приватний семінар для вчительок. * Прив. гімназія дівоча.**

Наука як в школі, 22 добірні учительські сили професори, шкіл середніх. Ясні, воздушні наукові салі, уладжені зовсім гігієнічно й модерно. Вбиральні і салі рекреаційні незвичайно вигідні. Строгий надзір, обичайне вихованє. Науковий план саме такий, як той, який приписало вис. ц. к. міністерство просвіти для жіночих учительських семінарий і гімназий.

Добра наука французької та англійської мови.**ЖІНОЧИЙ СЕМІНАР І ДІВОЧА ГІМНАЗІЯ**

є що до наукового плану й науки від себе зовсім відділені.

Шкільна оплата уміркована. — Короткий тривок студий. — Дотеперішні успіхи як найкрасші.

Вписи від 28. серпня до 3. вересня, ул. краєвої палати ч. 3.

В тім самім будинку:

добіржа-приватжа народжа школа

для дітий обох полів, від 6 р. жити починаючи.

До сеї добірної-народної школи вчащають діти із найліпших домів. Совісне образованє у веїх предметах народної школи, а також знаменита наука французької й англійської мови. Учителюють в школі найзнаменитші педагогі.

➡ **Дуже богатий вибір наукових средств.** ➡

➡ **Шкільні лавки найновішого систему.**

Догляд над дітьми при повороті домів та при переході найлюднійших вулиць і трамваєвих шин.

Вписи від 28. серпня до 3 вересня, ул. краєвої палати ч. 3.

Надзір в інституті веде крім учительських сил ще й одна пані заангажована із Парижа, яка має сьвідоцтва зложених державних іспитів. Вона буде також вчити французької і англійської мови після найліпших методичних основ.

Чернівці, в серпни 1906.

Заряд.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Окремий номер 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
строчки. „Надслано“ по 40 сот. від строчки.
При частійших замовленнях відносно ціни рахує.
Рекламаційні повідомлення візьмі від порти.
Руконисави австрійської редакції лише на попер-
едньому листі згадувати і вказувати на місце
печати почткою.

В справах редакційних, якщо устно по-
розуміли ся, що для від 9—10 разів і 2—3
по год. зриває неділі і свят.

Публична печальність про вбогих.

(V) Давне милосердя вже ставало повсюдним, щоб нагих прикрити, голодних наситити, дати безпритульним хату, а хорих не лиш відвідати але й допомогти лікарською допомогою. На місце індивідуальних діячів милосердя, виступає організація гуманітарних товариств, які однак мають признати собі, що при вийнятій простоті чужих, годі їм захистити всі бездомні жертви життя серединами, якими вони можуть розпоряджуватися! До чого доводить оттаве добровільне прання вбивати білих англійського милосердя, видимо добре і в нас на Буковині.

Усі бідолахи й каліки ухвалюють з сім'ї і обсягають, узявши більших міст, щоб немог стояти вічно на очах інтелігентам і пригадувати їм про обов'язок поглядати на сего важкого суспільного питання. Помимо всяких законів проти жебрацтва, нині прямо годі порекати Чернівцям, щоб не стрінути бездомного, або безрукого, темного, або й цілковитого каліки, що простирає свою руку й очима голосом просить милостині. А каліка є між ними обособлений страшний хоробак, а каліка на пів божественних істот?

І ніхто не подбає, щоб на ті рани суспільства наложити якусь опіку, щоб дати тим найвщасливішим із немощних якийсь захист, та основно протирати їм потреби.

Але се хіба не уявляє нікому сумнівно, що більша частина милостині йде в жебраків та на задрюканий альбом, а не на добути людського харчу й одягу. Ба, одне мусить бути як найбільш позитивне й задоволене, а то напівсерце не почує милосердя! Отже подбавши на людське милосердя через підрадянність, доводять жебраків просто до звіреного осліплення й калічення чужих часто й вроджених дітей і своїх таки роджених у рошпесті та обтажених усім наслідженням пороків, а все то тільки на те, щоб на них відпустити можна підтримати конкуренцію із чужим каліцтвом, натиснути найбільше дрібних від прочан ворушених тепер проповідників, а маючим незабаром „храмувати“ може й до безтінки. Ось нам відворотний бік нашої славетної, європейської культури!

А чи не характеристична наша дбайливість про т. зв. „дитячий уллиць“, про тих дітей бездомних, або не маючих чого шукати дома, які від ранку до пізньої ночі, чи тендо чи студено, чи сухо чи самота підлягають обдерті по уллицях, а тільки вночі схиляються до дверей в якійсь стайні, в подвір'ю заїжджих домі або в закутках шинків, де добувають своє обгодоване і виховане від владичища та новій! Правда, все-дбайливість і за них не забуває. Від часу до часу згадані їх на чимілі — до поліційних арештів, а часами передає їх навіть судова, який урядув далі і остаточно доходить аж до того, що батькові або опікунові такого малого улличника грозить відібрання

батьківської або опікунської влади! І більш нічого. Смішно, як би не прикро. Тамчасом „дитячий уллиць“ підрадянність і одні обсягають ся в промислових жебрацтвах, другі в алохійскіх і горлаоризмі — виростають на наших очах пам'ятати визнання і шантажі!... І серед нинішніх обставин нема ні пристою для тих дітей, ні захисту для калік, хоч у нашій невеличкій провінції було в р. 1901. глухонімих 360 мужчин і 237 жінок; отже разом 597, тенних 241 мужчин і 186 жінок, а разом 427 сліпих. На 100.000 мешканців припадало у нас отже саміх глухонімих 84, а сліпих 58, не кажучи вже про інші роди каліт!

І се очевидно, що місце приватного а навіть і з'організованого милосердя й добродійства, мусить як найбільше заступити публична, обов'язкова печальність, унормована законодавчими постановами. А в справі сій зовсім не приходить ся довести перших ледів, бо тільки обов'язком є ся із її положенням в західній Європі, а особливо у Франції. В республіці французькій поруч із розвитком суспільного обов'язку робітників на старість і на случай недуги, поруч із зростом суспільної каритативної товариства розвивається ся й публична печальність про вбогих.

Перший почин в сій справі зроблено 1892. р. через установлення безплатної немочи лікарської для вбогих, яку ведуть і пориють громадські бюро вбогих (bureau d'assistance). Проти їхнього основання підносили в перших початках багато закидів французькі „мутаїсти“, себто члони й прихильники добровільних гуманітарних спілок. В практиці показало ся однак, що безплатне обслуговування дсанк про вбогих не поведило добровільним ласам, які уділяють своїм членам законом на случай недуги, бо річночасно, як майже 600.000 осіб одержує безплатну поміч лікарську, число членів згаданих має збільшувати ся в що раз більше і 31.313.206 в р. 1902. підросло ся тепер на 2.750.000. Отримавши немале побоювання „мутаїсти“ порішили тепер у Франції новий і то значно далекосягаючий закон із обсягу публичної печальності про вбогих.

Дня 14. липня 1906 оголосив сей закон французький „Journal Officiel“, а нині він вже має за собою ухвалу сенату й палати, а перед входом його в життя спинимо його ще не підлягає добути жерез на покриття поданих із ним розходів. Головні нарисні сего закону про публичне заопікання безпомічних вбогих в такі: Після него має ся допомагати кождого потребувачого Француза, який не є спосібний добувати собі средства, потрібні до удержання життя власною працею, а який або повнічає вже сімдесятий рік, або є навіщеним якоюсь ушкодженням або невідлечимим недугою. Запомогову ренту уділяють конкурентно громада, департамент а також держава. Добути або втрату громадського або департаментового одиду запомогового усього має підтримувати речивою. Запомогати старців, уломних і калік організують департаменти через генеральні ради. Каліб свій обов'язок залишає

або зазначає отсю інституцію департаментову, тоді до діла бере ся держава. Літи потребувачих ала дують існуючі в кождій громаді „бюра вбогих“, про які ми вже й згадували. Бюра літи тільки про-дожує, а установає їх громадська рада, від якої мож аніювати до асесорської заступленої комісії канто-нової а остаточно й до центральної. Замітне при сій, що літи ініціатива й одичальність при закладуванню літ тяжить на громадах, хоч титар заопікання спо-чиння дадено не на них, а радше на державі і те в таким відношенню, що прим. на 100 франків пенсії платять вбога громада із свого боку лише 10 франків. Через се громади не будуть вбогих номінувати, а про-мадо визнаку щедроту при відомій глузості гро-мадських бюджетів на публичні цілі нема що по-боюватися.

Згадавши це, що в законі подумано про від-кремлене від сего заопікання тих, хто має частинну спосібність до заробку, або хто користує ся вищими добродійними товариствами. При сій однак не забуває закон про тих, що добули собі ренту через муравольну ошідність або обслуговування, які однак не мають єї в старчаючій неспоті. Іх заповоже ся також із публич-них фондів, але лише тал, щоб їхня рента не пере-виснала 480 франків у рік.

Розуміє ся, що сей закон буде повний зрестор-мований і то на ліше, але й нині — як ніщо франц. сенатор Штрабе — треба собі голосно погратулю-вати, що парламент узявши одностайно закон, силою якого найвщасливішим поміж поприродженими долею, покинутим уломним старцям, калік, невідлечимих усіх родів, глухонімих, сліпих, обособлених (за винятком унещасливлених при праці, бо їх забезпечує вже закон) буде ся дорогою публичної печальності заопікати а їхнім мешканню або буде ся прийняти їх до приватів.

Коли ж дійде до сего наше законодавство? Ба-жати-б, щоб се стало ся як найскорше, хочби через се мали всі милосердні думи втратити нагоду про-аналити доброту свого серця — через дане собою жебрацтвом по повороті із якої Рівієри або поці про-гуляній у дорожніх шовках, серед звуків оркестру і шампанових корків.

Політичний перегляд.

Австрійський бюджет військовий на р. 1907. „Re-ster Lloyd“ пише: Предложено військового бюджету на р. 1907 вже готове. Однак конференції ш. міні-стрів спіланих підбудуть ся аж по маневрах на Шла-ску, для витрат — як відітню — визначено час від 31. серпня до 5. вересня, або навіть аж по маневрах в Далматії, отже по 15. вересня, але в ніякий слу-чай не в кінець сего тижня, як нісала одна віденська часопись. В сій тижня не могли би відбутися вже а тої

Сергій Кашко.

ДОНОСЧИК.

На двірці в невеличкому селі видно було багато людей, що чекали на потяг. Були там пухляті пані, приченушені шляхтунки, нейсаті жиди і мужики чимало.

Пані курили грубі напіроси й наповнили поче-кальню густою імарею диму. Жиди вели торговлю про свої інтереси, а шляхти прядивали ся з отворе-ними ротами панам, щоб набрати ся тої панської хо-роби тих порозів. В кутику сиділа на клунках при-гроблена бабуся. Бог єї знає, чого вона сумує, чому вона не пристане до кого, щоби побалакати ин другі.

Аж чути бам-бам... — Бізети купувати! — крикнув сторож. В почекальній зробила ся метушня, всі почали іхати ся до каси. В почекальній остала одна-одиченька бабуся. Вона все ще сиділа на клунках в кутику поміж і, начеб не чула снів сторожа, не йшла по бізет. Лиш чогось то тремтіло єї тіло, а в очах, здавало ся, явили ся слези. Мабуть пла-кала вона вже передом, бо чогось то червоні були єї зааналі очі.

До почекальній вбіг хлопчик, яких шіснайдцять дів. Він був перший вбіг по бізет і перший вернув ся з ним до почекальній.

— Бабо! а ви не берете карти? — крикнув до бабусі. — Чи ви вже взяли передо мною?

Бабуся глянула на него, він зареготав ся диким сміхом і побіг на двір. — Добре іхати без карти, — підшептує собі під носом.

Аж от нам і потяг. Сторож крикнув: „Всімдати!“ — а всі, що були в почекальній почали іхати ся до дверей. І бабуся втискала ся через товпу до отвер-того ваза в потяг. От дин що усніла стати ногою на дощину в вази, а потяг вже й рушив.

У вазі сиділо чимало подорожних, так що для бабусі й місця не стало. Та вона на них не дуже й гляділа, от в кутику коло дверей, де то стоїть пла-вачка, сиділа свої клунки й біла на них. Нікому не була на заваді, та й ходити по кутам нікому не має потреби. Лиш отой хлопчик щось, начеб місце єму не стало, стан біля бабусі, потручуючи ногою єї клунки.

Та побачивши, що подорожні почали осідати ся нагидійше, сів і він на лавку. Мабуть напугав ся, що місце єму не стане. Сидить та посмиває.

А відходить кондуктор з папками в руках, щоб позначити бізети. Іде від лавки до лавки, а на ба-бусю й не дивить ся, хто єї там бачить — на до-ліній в кутику!

Вже коло останньої лавки кондуктор. Хлопчик щось голосніше починає монотити. Бабуся підняла голову і глянула благочинним зором на злобного хлопця.

— Що, таке силку. Ніби то можна іхати без карти?

— Хто без карти? — спитав кондуктор.

Зблутчик підняв ся й поплавав пальцем на ба-бусю. Вона, спротище, затремтіла.

— Пане, і біда. Я не годна дійти в сю пору до міста. Змудуйте ся, пошліть мене, моє дитя хоро, — може вже й не застану. Возьміть мене!

У вазі стало тихо. Лиш стукана коліс об шани та гукає льокомотива перебувало плач бабусі. На двері вів вагтер і бав снігом об морозом помережені пілля.

— Не можу вам допомогти, — сказав кондуктор. — Дайте два рази тільки, платіть і подякуйте отсу-му хлопцеві.

— Абож то душно іхати можна? — пабурмотів знов хлопчик і поглянув по подорожних. Та із їх очей нечиста пін щось вилізло, не те, чого сподівав ся. Се єго змішало і він сів.

— Платіть, а ні то на перестанку, що прихо-дить, мусите нісести! — сказала кондуктор.

Почув ся свист льокомотива, а за хвилину по-тяг станув. Кондуктор вбіг і крикнув їм пере-станку тал вернут ся, щоб вигнати бабусю з вази, бо без карти іхати не вільно. Бабуся підняла клунки й пустала ся в двері...

Потяг рушив далі, а бабуся сіла під слуп в ча-стому полі й зариділа. Чи дійде вона до хворого дитяти?...

А хлопчик посидів часок і забрав ся з перед очей подорожних до присілки у вазі, не міг всидіти далі між людьми.

І не найшло ся такої душі, щоб, — не те, щоб дала була за бабуся кондукторові гроші, але щоб дала нагороду огидному доносчику за єго плю-гаве діло.

хуствами. З'їсти нема що, та одиснути ся гарно треба: хоч голя в камениці, а гон-гон на узини...

До 1875 р. ми були унітатами, себто поєднані в єдиний цілий. Церква наші, підтримуючись будівлею, а в середині нічим не підтримувалась від костюла, хіба що бідніші були, та служба одиравала ся на славянському.

Попи наші були бідні, бо не тільки не брали жалування, а ще податок платили з церковної землі. Були вони бідні, але близькі до народу: народ тернів від попів, тернів в вони, — і народ полюбив їх, любив.

З 1866 р. приїжджають попи в Галичину; ті вже тримають ся здалека від народу. Заслуга їх та, що вони, люди нічні, переконані Русини, морально піднесли нас в своїх власних очах, вони навчили нас не вистидати ся слова „Русин“, не вистидати ся „руської віри“; як наші перші казали „холопської віри“; та народ хутко зневажив їх за погордливе відношення до наших старих рідних „гомоєсів“ (селян-щевиків) та за „очищення образів“. Католицизм, як а казав, наложив на нашу руку на нашу церкву та й образ: іконостаєв не було, але було багато бічних вистарів; органи, дзвони, лавки посеред церкви, — в службі церковній пошею ся чимало католицького. Уряд бажав усе те скасувати й на поміч собі прикликав галицьких попів. Прийшли вони, та й давай усе перевертати, не поміло та обережно, а раптово. Дивив ся народ і казав си, бо призначав ся був до старого; а уряд винидав органи, лавки, дзвони, ніколи образи італійської школи, бо на них було мало неправих фарб, винидав росквіт, хоча розквіт Христос, закінчивши у людини, був иніше чудової скульптури: не випадають на те, що народ їх за святиню мав, а виставляють несправу, а пошею-тою, іони, іконостаєв. Народ казав си, шехран, нарівав: „для чого їх си. Миколай, або Овас, або Пречиста не до инідоби начальству? Хібаж вони андімі? Ні! а оріч того кожен з нас дізнав від наших образів чимало добродітлив... Що це таке?..“ Шехран народ, але тернів, бо ми тоді ще віру до уряду, бо бачучи, що він дбає про його добробут, не самі суперечили. А лавки ашло... Ніхто не вгадував си в лавках народній, а його іконостаєв, а тільки „буги по сему...“ В тім — усе скасовано, введено православ'я... Народ приголомшено: одні повірили признають його, а другі вірять ся... А! буги! — Приводять мовляв, найбільш загрозливі до церкви... трапляло ся й кулями... Так заволоділо ся православ'я!

Наші старі „гомоєси“ все казали: господарство, худобу, мову, і в одній одежі вітають до Галичини... аостало си не більш десяти частин, а їх місце займають Галичане та з Росії. Понесли вони з собою доноси, пашу, сварию, суд; судились з парубками було їх завдання; загинуло в народі поважання до духовенства, загинула любов, як загинула й церковна плуза „савина“, що ними давніше, що невід, зворушала серця людю наші старі „гомоєси“. Наложили вони свою пажку руку на вчителів, на школу, яка до них була відома: самі не вчили й учителів перешакали. Православ'я трималося пошнєю, ба! попи краше од поліції сиривали її діла, тільки не духовні... Народ перше загидив, морально огрубів, став гіршим.

(Далше буде).

- Поше?
- Щоби з них робити знову гроші!
- Поше?
- Він схилив ся до мене і опираючи ся на поруче сестри з дивною цікавістю у виразі сказав:
- Ви певно прихуркувати?
- А ви? — відповів я.

Старець схилив голову і, поспішуючи тихо вірив, зовсім зблизив ся до мене:

— Забавний штукарю!.. Ви перший чоловік свого роду, з яким я познайомлю ся.

Відтак подивив голову в зад і гляді на мене через лийсь час мовчки, обсервуючи мене.

- Що ви робите? — почав я на него.
- Гроші, — відповів він коротко.
- Ах, то ви фальшиві! — крикнув я врадувано, бо я думав, що збудив нарешті містерію. Але міліarder схилив ся. Його тілом трясло, його очі перевертали ся швидко.

— Се нечувано! — сказав він, коли успокоїв ся. Відтак надув шия; не знав чого.

Я розпався і поставив ще слідуюче питання:

- Як робите гроші?
- А, се цілком поєднано. Я в власителем жовтаниць; фермери продувають потрібні річи, які в транспорту на торг. Я обчислюю докладно, ніколи гроша мущу лишати фермерам, щоби не помиралі з голоду і могли далі продукувати. Ренту зтримую собі як кошта транспорту. Се цілком поєднано!
- А фермери сим задоволені?

— Гадю, що не всі — відповів він з змішаною дитинністю. — Але, як то каже ся, люди ніколи не задоволені. Все впадаєть ся оригінали, що жадають ще більше...

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. вересня 1906.

Культура німецьких „буршів“. Як причиною до того, як поведати ся прим. Німці, проти красеного шовселі, наїй послужить отес прислана нам жалоба: Німці, які заодно чинять ся шкешю культурно, втрою радібні нас ушаселітати, осякують иніше таке пошеде, якого не поведидати би си навіть Індіани, що набрали вже трохи огляду от зом би в підприємстві „Buffalo Bill“. Доказом того нехай послужить отес подія: у віаторон ввечером проходжував ся двох руских академиків в товаристві матері і другий старшої жінчини го-зонном адемо в „Volksgarten“ розмовляючи між собою по руски. На те надходили три академіки, усі три чини академ. тов. „Argminia“ (накази потрібне буде, мому навести імена!) в почуваю руску розмову, почали нарочно говорити складною русиною і наспівувати крайню сороміські пісні по руски, що би в той спосіб спровокувати Русинів. А коли один із прохажив замітив до свого окруження, що се мусить робити хіба люди ині, то на се почув страшний верес і епігети, яких годі наводити. Завважимо, що двох між тими німецькими героями носить славянські імена і походять з Русинів. Сохрани Господи перед червертниками. — Русини.

На викорінюване аналіфбетизму зажадали краєва рада підняла від красеного союзу 5,000 кор. на рекураторів для тих учителів, що з успіхом уділяють неписьменним науку читання і писання. Надіємо ся, що союзи дозволять сю мізерну суму на таке прекрасне діло таї що учительство в кожій громаді визнає ся так ревниве за се спасне діло, що вже й начальство швидко стало поспирати. Отже закладайте курси для неписьменних не тільки для мужчин але й для жінок, ось може до пошуку для цих рих народолобів, не тільки учителів але й для учительок!

Нова гімназія. В м. Закарпаті кінської губернії дозволено відкрити приватну жіночу гімназію з правами урядових гімназій. „Г. Д.“

Був Ісус Христос родом Жид? В. Розанов знаходить читачів „Новое Время“ із недавню виділою книжкою Г. Чемберлена „Явлення Христа“, в якій по-свіданий донає, що Ісус Христос родив ся в родині і то не жидівській, ані хоч визнавала закон Мойсея, але не крім буда чужа жидівській нації.

Йоган Орт. В Парижу появил ся сенсацияна книжка про Йогана Орта, себто загинулого бун. астр. архієпископа Івана Савіатора. Найсав еї бун. ший урядовий сенатор, Ежен д'ардин на основі урядових документів, які знаходить при кінці книжки в дословній виді. Шеєм сих документів пробував Йоган Орт від 1899 до 1900 го року в Аргентині. Найцікавіший документ в отей: лист шефа поліції в Комордаї у преріції Ентро Ріос до Гарсона, після якого Орт працював в 1900 році у вартатах инігоєв. Ніно де Вілла Рей в Парагвай; далше е там другий лист, який будише стверджує, що Йоган Орт в коротім часі перед російсько-японською війною сів на корабель, що плав до Японії а також кореспонденція ведена між правительством австрійським і аргентинським і справовдани аргентинської поліції про еї дошудування. Книжка кінчить ся отсими словами: „Як би хто задав собі справді труду, щоб шукати за Йоганом Ортом, то його можна би найти. Справом Ортонах притягла е дослідити, чи він пошав наші околиці і пошукати за ним в країні бен Тога, де він находит ся. „Frankf. Ztg.“, подаючи виводи сеї книжки, яку вивчано в Парижі по іспанськи, займає супроти них становище дуже свистичне, а на доказ Ортової смерті наводять факт, що із тридцять чі сорок дальнатишних моравів, які пронази враз із ним на море, не пераув досі ні оден до свого краю й вост сдух про них загинув.

Нове королівство. Європа дістане мабуть небавком нове королівство. Данський король носить ся з наміром прибрати в найближшій часі титул короля Ісландії. Досяг мав сеї остров лиш свого міністра в Копенгаг і самим островом править королівський намісник. Тепер же Ісландія висказала бажане, що хотіла би бути тісніше злучені з Данією, а король, тронутий їх преданністю, агадив ся на те і вважик, що вложит собі на голову королю Ісландії. Нове королівство буде впрочім тим відзначати ся, що буде одиноким в Європі державою без армії, бо кінальство Монко в навіті релубліки Сан Маріно можуть поше-личати ся арміями; лиш самі Ісландії не будуть мати ані суходутного війська ані маринарен.

Крадім. Черновецький кулець Паше Стріганна завважав вже від довгого часу, що багато товарів з його скляну досі без відома пропаде. Вчора вдало ся йому Стріганна взорити свого помічника Мердана на горачім вчинку. Переведена ревізія в помішанню Мердана виявила, що він вже від довгого часу крад річні річи і пероховував у себе, а вартість тих річий вносилась до 800 корон. шкелі. Мердана арештовано.

Оповідки, іменовані і т. п.

Іменовані в руских школах народних. На учителями іменовані: Іларій Карбулицкий в Стівинцях Горішніх; Іван Босачук в Бідку; учителями: Олександр Дольницький в Черногоузах, Дмитро Маногон, Михайло Сторожук в Шубранцях, Юрій Павлюк в Калодіних, Микола Возноєвський в Галинцях, Антін Гринишин у Вашиківцях, Іван Нагродский в Чагрі; учителями: Євдокія Тіла в Лу-нанці, а Марія Труєвич в Черевинцях; підучителями: Антін Шнайгер в Існєсі, Халм Кон в Гал-боці; Василь Преступа в Семетині а підучи-телями: Іванна Вигодина в Милєні.

Розширено школу в Доромівцях на 5 клас.

Спенсіоновано на класне жалане учительку Анну Когут в Галбоці і Кароліну Фельмер в Чер-нівцях.

Суплєнтами іменовані Русини в то: при гімна-зії в Кіцмані Іван Готювський і Едмунд Вальмер а при Н. гімназії в Чернівцях Лев Рудинський.

До приготавляючої класи Ніцманської гімназії призначено учителя Володимира Нігуліна.

Оповідка. Після розпорядження п. к. міністер-ства різництва з дня 3. серпня 1906 Ч. 21.251/2316 задумує п. к. міністерство красної оборони покрити свою потребу на ремонт в осени 6. р. по часті че-рез закупку по армарилах ремонт в Галичині і на Буковині. Через те дасть ся спроможність тим, що хочають коні, продати свої коні без всякої посеред-ничої торгової побесовому скарбоні. Сї армарки від-будуть ся на Буковині в Радичах дня 12. вересня 1906 р. При тім звертає ся вразом увагу на те, що на армарилах ремонт являть ся комісія І го подку уланів красної оборони, що буде лиш закуповувати коні в атлах від нових 4 аж до 7 літ та величини 185—186 сантиметрів; далше що потрібна ціна буде вносилась 650 кор. а крім того дістане премію 20 кор. той, чийого коня узявть комісія за найгар-нішого. — Із ч. к. в укомітському правительстві красено.

Звичайне засіданє головного відділу товариства „Жіноча Громада“ на Буковині відбуло ся дня 8. вересня с. р. о годині 3-й по похудин в „Народній Демі“ з отсими порядком денним: 1. Відчитанє протоколу. 2. Діяльність товариства на провінції. 3. Ви-конанє ухвал посліднього засідання. 4. Візні внесення і сентуаліз. — За головний надія: Е. Кумлюков, голова. К. Малицька, писарка.

Діточий огорог при уа. Петровача ч. 6 буде отворений у віторон, дня 4. вересня с. р. Звізашена дітий приймає ся кожного часу. — Анна Беєт.

Із тов. „Руска правосл. шляхта“ На лівоу бурсу, агадно на закупку ґрунту і будову хати, жор-тували до топер Ва. Панове: Др. Костя Клям (з на-годи свого вратовання) 200 кор., о Єврей Федоревич 20 кор., о Т. Тихинський 10 кор., о Ю. Семанюк 10 кор., о Балонеску 8 кор., о Ст. Маланчу 1 кор., Паш Доброд. Маланчукова 1 кор., урядитель пошти із Вижинці Жалювський 10 кор., урядитель пошти із Берестету 1 кор., а підучитель Сидір Годованський 1 кор. Разом 257 кор. — За отей ширі датки спла-дають ширю подяку: о М. Галій, голова; Пашт. Клям, секретар.

Із штуки і літератури.

„Літературно-науковий Вістник“. Річник IX. Том XXXV. Книжка VIII за серпня. Зміст: Т. Шев-ченко: Допишени Івана Гуса. — Г. Баріков: Бабусині шрі. — Д. М. Посиєонич: На синаї небес. — Микола Садонський: Спомины з ро-сійсько-турецької війни 1877—1878 року. — С. Г. Фруг: Спадок, 3 евр. незводів. — Артим Хомик: На болящих жита. — Іа. Франко: Суспільно-на-літчні погляди М. Драгоманова. — Гнат Хотко-вич: Лиходіте, дім Ц. (дале буде). — Г. Ст. Чем-берлен: Еволюційні теорії. — Густав Гавр-штам: Мрї Карина Врандт (допичене). — Мир-ослав Гавриліч: Верні і душа. — Піранде-лло: Сидячий літний. — П. В. Гете: Сидячий. Навірноє. — Іа статистичної комісії на-укового тов. ім. Шевченка: 1. Завдання Отат. ном. М. Грушевського. 2. Національна статисти-ка, Ст. Дієстринського. 3. Потреби аграрної ста-тистики, Іа. Франка. 4. Статистика сарбієв і страй-ків, М. Лозинського. — Мих. Грушевський: З біжучої хвилі: Після Дуни. — Іван Франко: Ураїнська трибуна в Росії. — Бібліографія. — Книжки надіслані до редакції.

Гумористичний куток.

Мрї афринанських культуртрегерів.

Міємонар: „Коли охрону сегого мурина, дасть мені має місийне товариство товоту парохію в Анозі“. Офіцар: „Як пираю свій акалд, що вострілю сегого мурина, тоді не одержать мене тут віна сиді“. Куноць: „Як лиш паробом 10,000 фунтів інтервалів — тоді бувай здорова моя Аєра-по!“ („Lust. Bl.“).

Полноточность ее знаний и умения подготовиться по причинам не

За редакцію відповідає: Віктор Стрелъ

Дрібні Оголошення мають друкуватися (реклама), тривають вони по 4 с. від знака.

45^{III}—10 III.

За редакцією підписав: Віктор Стриба.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на шість років 8 кор., на чотири роки 4 кор., на місяць 1 кор. 50 ест.
в Росії: на цілий рік 3 карбованці, на шість років 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер., на шість років 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 84 ер.) а на шість років 9 кар., або 450 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотинків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина“ — Чернівці.

Оголошення приймає ся по 20 ест. від

стрічки „Надіслані“ по 40 ест. від стрічки.

При частійших замовленнях відповідний рахунок.

Рекламний матеріал приймає ся згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

руководством редакції згідно з

ПІСЛЯ МЕТОДИ...

(V) Нині виїхала тисяча волосних селян із Буковини коштом румунського правління на північ у Букарешт. Число учасників цієї прогулянки також і велике, що вона відбулася на гроші Румунії, подаємо за північною червоною волосною організацією, Сх. Allg. Ztg., щоб часом не зустрінувшись з іншими, як се було тоді, коли наша часопись подавала жорстоко, відкинула гроші на переконання виборців для бернського Месаї, якого подібна зоря на наших очах так жорстоко на буювиськомі небезпечності. Орган вол. діячів думить із приводу цієї прогулянки коїти проти есентуального підсудування румунських тенденцій порівняно з отсєю прогулянкою і доказує, що се не має ніякої основності. Вираді французька посольства каже, що хто вправду се, той обжалує ся, та ми далі від виводження яких небудь конклюдентів із того, дара, що панове румунізатори на сніжку із Пені перах знають, австр. правління нічим відірванням верзів про наші аматани до Києва, як до столиці нового українського гетьманства! Для нас помітне в виводах н. д-ра Менцля те, що в них остаточно мусиє погодити ся із фактом, що „nach die Ruthenen haben ein Recht auf Leben“, себто що на румунізатори вже не в силі проконстити, ergo най обжалують свої аматани і в постуні Русинів не добачують піднаду свого народу...

Всех так прогулять волосних мужиків із австр. Буковини задля підняти культуру їхніх братів у Румунії випадає на час події, яка не може схизити до роздування румунсько-австрійських сентиментів. Само перед двома днями думала ся в Констанції ось така афера: Підчас вечірні в готелі Карла говорили дві угорські пані із кельнерами по угорськи. Се доведо присутнього президента волосної дії культурної Градістна до стислості. Він став кричати, що се з безличностю говорити в Румунії по угорськи та що се не слід підля теритії! Із лайкою на устах вийшов він із залу. Австро-угорський консул Кучера взяв обидвох пані під свою охорону. По двох годинах зустріч Кучера Градістна на бульварі. Станув перед ним і закликав його, що се гідко інсультувати жінок. Градістна зажадав від Кучери вивести ся з сей залу, а на те Кучера знов повторив свої слова. По сім поред Кучера одному офіцеру свій білет і відхилив ся. Тим часом нагло приблизилася до него із криком тина

народу, заосмотрена в пазіці, а між нею Градістна. Консул був у товаристві сімї англійського акара Волтона. Градістна вилізла ся на Кучера і хотів дати йому кулаком в тир, але консул сей удар відпарував, вост так одержав удар в груди. Він падав ся в зад, а розлючена тина стала напирати на него із пазіцями. Др. Волтон і капітан корабельний Томас отирали ся також відпарати атак, але консул сей скандальний афері зробив аж випадково насильний генерал Боереску, який відірвавши консула до готелю. Розуміє ся, що офіційні круги румунські, а також і товаріші Кучера із чужих держав висловляли йому своє співчуття і обурення із приводу брутальної напасті румунського культуртрегера.

Певна річ, що австро-угорск. консул п. Кучера унів ся за угорською мовою тільки через те, що жорстокою напад румунського акара вилізла елегантно, також доволі прокуміло і те, що Волохи мають не мало причини до обрахування із Мадарана за утиск своїх братів в праві корони св. Стефана, вост так обрахування тини треба не повинні вводитись методом д. Градістна, який свою культуру документує лайкою другого народу в пастушок! Та нащо метода пастушка лежить в програмі діяльності тої дії, де завжди має Поповичови конано свого часу проєкти на змивчення буювиських Русинів також в імя тої самої „висшої волосної культури“. І наші аристократичні й демократичні румунізатори присвоїли собі методу пастушкової пронаганди, що лише згадаємо колишні подвиги Овчуловних агітаторів, які в шові в тині, або тамі недарували „горобиний“ чинива кучерівського Кожонара, який певно дістав за того від рум. дії культурної ака „зайду“ як не „жорну“. Брутальну силу пронаганди грошопути і проти своїх політичних протипанів неюди. Ось у вікторію мало відбутися в Іурагуморі тини волосне віче проти господаря „саміан“ і банку, яке розбили пазікарі, підпоєні емісарамі саміантин. Ба, на місце розправи прибув заадагелід і сам дяр. банку Луру, який також не дармував при організації самооборони інтересів своїх, і своїх братів. Зноваж на зборах в Кимнозюмф винидав із салі сам др. Ондл немилго собі сел. бесідника, документуючи в тої спосіб своє розуміння свободи слова.

Оттак бачимо, що немилучою цілою деякі напик волчий і крім нахабності й віроломності ще в брутальності, які відуть все разом „в трийн“ після певної методи. Тільки із таким орунєм далеко годі зайти, бо хто чим воює, від того й гине!...

Політичний перегляд.

Про австр. парламент, чим ближший стає речень його сесія, повільно ся що раз новіші горосюп. Ось „Nagodni Listy“ доносить, що найближча сесія державної ради розпочне ся сего року ошорше, як пишуть рочники. Насамперед погоджений має бути в комісії і в новій палаті виборчий закон, почим перешло ся аго палаті напів. Зараз на початку сесії предложений буде парламентови бюджет на рік 1907. Однак тому, що парламент не було ніг до кіща сего року погодити бюджету, буде рівночасно предложена бюджетова провізорія на першу половину 1907. Державна рада буде радити без перерви до кіща надолжста. В тім часі мають бути скликані делегати до Будапешту. Делегатинна сесія буде тривати три тижні. З кішцем сего року зберуть ся праві сесії на кілядницеву сесію, почим збере ся ще державна рада в січні 1907, бо в намір, законодатиний період зичерпати до послідніх границь. В січні буде державна рада розвілана. Нові вибори будуть розписані імовірно на марець, а то на день 25. марця 1907. Тоді відбудуть ся вибори в цілій Австрії, так щоби нова палата могла зібрати ся в початком півлітня 1907. — Тільки орган законодавчий, нема що в фактом, що комісія для виборчої реформи збере ся вже дня 12. вересня. Предложатсь ся комісії др. Палов прибув уже до Відня, щоб порозуміти ся із президентом міністрів про програму праці комісії, яка зараз на перших засіданнях має наспирити із внесенням про півральні вибори та про інші рішні гідні і рівновартні помисли, які ширіли підчас своєї голови ворогів політичної рівності австрійських горожан.

Французький закон сепарацийний. У вісторію зібрани ся французькі епископи на другу конференцію, яка відбулася ся в палаті парламенту архієпископа. Народи ведуть ся в справі сепарацийного закону, а — як зачути — особливо про средства й дарови для утворення нової організації віроісповідана та про добути фонду віроісповідного. Народи ведуть ся в найбільшій тайні. Журналісти не мають до них ніякого доступу. На учасників наложив пала найострішій обовязок цілковитого мовчання. Із дотеперішнього ходу нарад відомо тільки, що 82 епископів вислало привітну депешу до папи, в якій вони склалось глибоку

2) Альмільда Предз. Valle dei Fiori.

(Переклад Теодора Боніакко).

(Даліше).

Частини монастирського города лежала занушена, а мурава була вся засіяна білими і рожевими стиротями.

Ангелі дістала від сестри Біанки позволеня урядити собі там городець, і встромила в землю кілька галузок піній, хотіла мати гайок з піній. Кожного рана розгортала пензлю, щоби побачити, чи не пустили корінь, хотіла бачити, що они вже зачинали вирости.

Одного ранку побачила, що там вже був хтось перед нею. Видно було садити пір, піній були інакше посажені, сьвіжі і нові стояли просто а як розгорнула землю побачила, що всі пустили корінь.

Але під корінем лежав кусник зятого паперу. Підняла його цілаво. Там було червоним олівцем написано: „Ти є дурна! і незносна, а і зарозуміла!“

Она міркувала довго над сям, споглядала недовірливо доверху, по старих надгробках і по колонадах на подвір'ї, — однак там стояло все на своїх місцях, всі мармурові таблиці і написи були в повнім порядку.

Під вечір повстала постанову.

На другій стороні паперу написала: „Як називаєш ся? Чи ти є мертва черниця?“

Відгукнувшись ся знов до свого городу. Хотіла на кожний случай показати, що не є дурна, і тому лишала в сповню нові корчини піній. Ляже при них викопала маленьку дірочку, таку щоби у ню можна положить лист.

Не сумнівала ся, що черниця прийде і піднесе його.

Слідуючого дня хотіла побачити, чи він там ще є. На його місці лежав нийший шурмом обовязаний напир.

На ній було написано: „Ти сама є мертва черниця!“

Она стала злята і написала на другій стороні: „Ти є оварливна. Я скажу се Мадонні!“

Кілька днів не заглядала туді. Влізла там пішла.

Знов лежав новий напир.

У ній було: „Я називаю ся Франческо! Ти така, як біла Беатіка!“

Оглянула ся, сама не знала чому, загинула поза мур, що ділив город монастирський від семінара — не розуміла, чому тополя з другої сторони так сильно гоїдала ся, і як то стало ся, що до неї поємікала ся шара блискучих очей.

Але від сего часу кореспонденція велась даліше.

Ангелі питала ся Мадонни, а Мадонна не мала нічого проти сего.

Однак она таки вистерігала ся, щоби сестра Біанка або яка инша черниця не довідала ся про се.

* * *

Воздух був прегарно сивий, лучі сонця мов струя срібла. На подвір'ї монастирськм блатів мармур між шумлицими тополлями.

Великі двері перовні широко отворені. Хмари надяла, донгі, мятні енді тонів плзнуть через шитому перков на стрічу сьвітла і тиші вишньої.

У церкві торжество. Кілька молодих дівчат приймають перший раз причастие. Ангелі сиділа між ними з містичним блажонним усміхом на устах; з блискучим оком повним таємної солодкої радості, а гадкою, що біла заакона, яка вирала її голову, є знаком того, що її душа одлетіла ся в шлюбну шату. — що стала вже судженою Христа.

Промінь пересунув ся через велике вікно на хорах, до стояв сьв. Ангустин у цурировім плащі, сунув ся даліше, запаливав полум'ї в золоті на вістари і окуржав ауреолою голову сьвятика:

„Сьвят, сьвят, сьвят Господь Сават!“ В узах

Ангелі звучало се мов голос з неба.

Міністрат задвоєний три рази. Она вже не чула і не бачила нічого більше.

З горячою побожністю сьвідла за великою містерією, яка сповнала ся: як суботаними хліба і вина зинала, а на їх місця плзнула сьвятий кров. І Бог сам є тут, і сполучує ся в душами, а всі ангели там у горі в захватом споглядають на се чудо.

Потонула вся у тім містерії любови; ціле її ество було повне радісної поднини. Взагалі о прощених всіх своїх гріхів і о ласку жити сьвятим життям і своїми молитвами одбутися собі і многим бідним грішникам пічче життя.

Простигала руна на стрічу небесного жениха. У тім дні, коли она йому віддала ся, мусить він вислухати її молитву і снуєтати в олтарі заклоу небесної роси, щоби відсвятити білі душі у чистилищі.

Коли її прийшлося іти до олтаря, ішла хитуючись, на пів неспритомна з радості. Від сегодня хотіла бути судженою Христа на заавідан.

— Всегда нині і прасно і по віна вінол, — почув ся голос.

— Амінь, амінь, — звучала відноді висоним чистим голосом. Він втискав ся у її душу і наповняв її блажонним, одурюючим страхом. Се була печать на віки.

Сьвятиник обернув ся, поїдував олтар, і обернувши ся знов, положив ліву руку на груди, а праву простягнув.

Назгословив заглублених в молитви.

А сонце падало на самий олтар і розсипало дожилою проміні півлітня. Сьвітла на олтарі побігли від сего, але Просьвата Діва, що там у горі ступала в хмрах повна ангельськими голосами, вібрала неї ті лучі доавода себе, — они обуржили її освітлюючою авреолою.

Вечером того дня вилзала ся Ангелі до городу.

Огомила ного своїх піній тиню, повна вижидання. Франческо написав, що Мадонна дозволила йому говорити з нею.

Коли она міркувала над сям, як Мадонна хо-

подяку за ясні (!) п'язівки, уділені епископатови останню єдиничною, а також заявляють, що в своїм послусі і поміж витривають хоробро враз із підчиненням духовенством і всім вірними поміж всіх допустів і небезпеченств. — Рівночасно із сими заявленнями про „дитинячий послус“ французького духовенства, висловлюваного епископами виражають вісти лордів відміни. Ос. 6. священник Фелікс Майяло розпочав горачу агітацію за осамованем незалежної республікансько-католицької церкви, яку пронагує особливо в своїх органах „France et Evangile“. Основу віри повинно після нього творити само священицтво, священники мають мати якусь відносну залежність і виконувати свої функції безплатно. Далше намагав він, щоб священники мали право женитися і поводитися ся поза церквою як люди світські, а також щоб парохії були незалежні; членів управи віроісповідних спілок мали вибирати католицькі вірні, а епископів мали вибирати священники і делегати вірних. В інтерв'ю, який оголошує парисна „Humanité“, звання Майяло, що досі за один місяць вигосило приступлене до нової церкви вже 230 католицьких єврейських парохій, та що вже заложено 3 нові віроісповідні громади сєї нової церкви. В жовтні має відбутися 1. конгрес членів сєї нової церкви, на який з'їждять ся статутні громади і вибере ся першого епископа. Майяло гадає, що до того часу привдає із 1000 нових священників.

Події в Росії.

Нагілка на Українці.

„Кієвська Зоря“ мало перебіг тусу в редакції „Гр. Думи“: там Вчора коло 6 год. рано в редакції української газети „Громадська Дума“ (на Михайлівській вул.) появилася завада ревізії поліції та жандарми. Перше зробила поліція ревізію в квартирі управителя публікації „Кієвської Старини“ д. Степаненка в домі ч. 8. в Безпівесній вул., в друкарні товариства „Н. А. Гирів“ у д. 14 у Трохосвятительській вул. де друкувала ся „Гром. Дума“, та в домі ч. 64 в Іванівській вул. у перекладчів та коректорів газети М. А. Виноградової. У домі Степаненка поліція не знайшла нічого незаконного і взяла лише 2 листи з його переписки. Степаненка підвищено на волі Ревізії в друкарні почала ся коло 4 год. рано й тривала до 6-ї рано. Поліція не спокійнувала друкованого тоді чергового числа газети, але в друкарні зробила старанню ревізію, але без ніяких результатів. Рівночасно з тим відбувала ся ревізія у д. 14 Виноградової. Нічого злочинного поліція у неї не знайшла, але після ревізії у В. на квартирі назвали її йти в поліцію до редакції і там відчинити шухляди й бюрка. Сим почала ся ревізія в редакції „Гром. Думи“, а після того поліція отала пильно ревізувати і всі 6 комнат алоказу редакції „Гром. Дума“ та й містачої ся тутже редакції українського місячника „Нова Громада“. Відразу при ревізії найдено рішкі незаконні видани в українській мові: листки виборчого покликну з надрукованим унизу написом „До армії та флоту“, видана українською радикальної партії, звіту про всеросійський соціалістичний з'їзд, програми всеросійської соціальної спілки“. При ревізії в шухлядах співробітників найдено набитий револьвер, та не знали чий він. Захочено з шухлядок усе перенести співробітників, їх руки та тіла сими співробітниками. Тоді на квартирі співробітників після віддачі поліції на ревізію. Показало ся що офіційного редактора М. Матусовського в місті не було. Поліція зробила ревізію у його заступника С. Серемона. Далі в д. ч. 3 в Ірининській сучасно зроблено ревізію у персоналу редакції. При ревізії в його квартирі найдено коло 5 пудів незаконної літератури післядипломний вжит на друковані твори в Петербурзі й інші видани. Цією зроблено ревізію у співробітника газети д. Жука в д. ч. 48 у Іванівській вул. Показало ся, що і в него є бо-

гато літератури, особливо соціально-демократичної. Жука поліція арештувала. З таким же результатом у д. ч. 25 у Трохосвятительській вул. арештовано й арештовано ще одного співробітника д. Холмича. Всіх, що заходили до редакції теж ревідовано й арештовано а деякого арештовано. Загалом у ред. „Гром. Дума“ арештовано коло 10 людей. Арештовано при таких обставинах співробітника газети д. Квасницького, Воронина й незмісу панну що не хотіла сказати як називав ся. В 6-й годині вечір поліція запечатала алоказ редакції та й відійшла, залишивши для охорони поліца. — Як видно із сего сама „Гром. Дума“ як часом ся у нічній мій дрібку не винувати і її замкнене має на підлі тільки алажене укр. слово. Рівночасно оповіщує й „Шершень“ ч. 25. і 26., що „з огляду на сучасні обставини“ його видання, „на деякий час перенесуть ся! Для доконного наслідку на Українці слід згадати про другий а черга тусу, який зроблено отсе в Київі у тимч. сільського суду І. Миченка, у якого знайдено такі „злочинні“ річі як програму „Р. У. П. і соц. дем. укр. Союзу“. Ся добути жандарми були так пусті, що мін. справедливості увільнило М-а без всяких доказів, не добачучи у найденом його розмірковування. Однакже записана „чорна соція“ й так переслала Миченкови — засуд смерті.

Марено голоду.

В „Pester Lloyd“ і появила ся основний вичах вислід сегорічних жив в Росії і на основі того вислду доходить сего дняшній до того, що сего року настає там страшний голод. Так іменно висказ сего року живна, що в 27 губерніях повний недорід і не лише не зародила ся пшениця, жито й барабоді, а й інші вискази в голодний рік наріз ся так ратує ся. Бувало послідніми часами, що в одній другій угоді, в одній або другій губернії не зародило, та вискази в інших губерніях можна було допомогти ся і вискази могли Росія вивести ще обіж за границю. Тенор не, коли в 27 губерніях зовсім нічого не зародило, коли в інших губерніях вислідом страйків і перекобів та внутрішнього розладу не в пору висказ, не в пору зібрано зведено, а багато або на них або в зонах зогинало, то й інші губернії не будуть могли помагати голодуючим, а вже про висказ за границю й мови не може бути. Треба отже на сей рік числити ся з голодом грізнішим як коли небудь перед тим, а відомо річ, що голод не є добрим дорадником і доводить голодуючих до розуму. Тимто задля голоду іменно можна побоювати ся дуже сумних наслідків. Щож думає російське правительство, щоб вилікувати тим грізним наслідком страйкового голоду? Ого недавно пушено по двених віст, що російське министерство скарбу думає взяти 600 мільонів руб. зложених в державний банк, передати приватній спілці, щоб тим забезпечити правильний обіг гроша в царстві. Се очевидно було пушено в світ, щоб ося тая підність предит Росії за границю, однак голодуючим то не поможе. Друга звіст віст, яка недавно появилася ся в двених віст, записала, що цар поручив министерству скарбу випустити 50 мільонів руб. в 4 процентовій ренті, що має бути обернене виключно на підмогу голодуючим. На 27 губерній загрожених страйками голодом 50 мільонів руб. не зародити зовсім ликови, накази же й се зовнішню під розвагу, що чинило з тих рублів розкотити ся по дорож, поки не переїде всі чиновничі посередництва і не попаде в кишеню голодних. З цією грозою вже виступає тепер в Росії страшно марено голоду, супротив котрого правительство стоїть безрадим і немичним.

І знов посрамили ся!

Д. 31. м. м. відбув ся перед кр. судом в Чернівцях спільно лапанської збори в Вашинцах п. Ч.,

висказаної пильно чорносотенцями апід етагу о. Богатиря при заснованню ним волосно-лапанської каси для роздору дня 13. мая 1906 р.

Для провадіння справи пригадуємо цілу справу коротко з початку.

О. Богатирець користаючи із хазяйського повороту між лапанськими солдатами, які наступили з причини перенесення осідку каси з одного місця села в другий, і зміни особи касира — спонукав опонентів до засновання другої каси під волосним покровительством. І вибрано начальником тої каси лапанського двірника Дмитра Валюшескула, який від ряду літ був найважливішим ворогом народа і его піднесення просвітньо-економічного і проти котрого борон ся весь руский наріз а з ним як раз і ті опоненти, що опісля вибрали собі его начальником каси. Д. Валюшескул є принциповим противником всякого організаційного руху, а високо став головою волосно-лапанської каси, то пробив се лиш тому, що зближають ся вибори до громадської ради, а він так рад би і на дальше остати ся при управі громадскої.

Дня 13. мая відбули ся перші загальні збори тої каси в казенній салі, на котрі запрошено всіх лапанських опонентів в часинній і оголошеном в церкві. На збори прибуло много народа. Коли президія не хотіла уділити слова уч. Герасимовичеві, хотів ему се перед тим обіцати, — почав ся веселік, бо наріз домагає ся, щоб уч. Герасимович говорив. Та за ініціативою двірника Валюшескула, котрий заперечував вискази нехвалити ему осіб і починио других-яких его куманіонів, що кричали „Вийте драгте! Висидайте на двір через вікно!“ — очинила ся велика буча і сипання. Напралджені з чутим сім лапанським чорносотенцям почали „гуляти“. І повила прок. Кількох людей понесло тамкі та деякі ушкоджено тіла. Мабуть неспроможності нагадати не дучили в тих, яких мали на меті, бо поранено як раз теперішній сторонник Валюшескула. Видно, чорносотенці надали ся на тих, що найбільше робили неспокое і толкували собі, що се, чи не їх противники... „Своє евангеліє не познаша“...

Та лапанська погоня накинута ся огидною клеветою на руске учительство місцеве, на нинішню місцеву інтелігенцію і їм приписувала вину того всього. Галасу-кряку наробило ся в цілій буч. ретроградній пресі. Розбавляти пера не забули накинута навіть на учительку Лучинську, котра й не була присутня підчас тих зборів і її стріснув запис, що она на тих зборах спонукала людей до кримінального вчинку.

А слава вишівська жандармерія, що то від ряду літ чомусь живе в дуже сердечних зносинах з двірником і его куманіою і при всякій нагоді старає ся се й ділом доводити і тепер післала до суду довжеле доносене, в яким добре „обмалювала“ наших передових людей, не поминючи й неспросту уч. Лучинської, а присутія чомусь всякі обтяжуючі звинувачення на партнерів двірниківських, хотів доносене до жандармерії, що чорносотенці надралдувалися виплати наших людей і самі очинили бікву, хотів і подати імена ініціаторів і провокаторів буці...

Та п. к. прокуратура уважала за відповідне застановити слідство проти всіх осіб, лиш проти одного старенького 60-літнього селянина і оорія Переналіш видано акт обжалювання, до записувано ему, що в критичний день мая ранили г. Лютина.

Як вже писано свазано — розірава відбула ся дня 31. серпня 1906 перед красним судом крим в Чернівцях.

Справа мала слідуючий перебіг:

Оскаржений: Георгій Переналіш Сімйона, пошкодований: Тимасій Лютик. Трибунал складав ся з предсідателя сов. Ангєрмива і з потантів сов. Вайсєльберґера, Лупасевича і Мерзлянінського. Прок. субст. Валєану. Оборонець др. Галін.

Оскаржений й боронить ся коротко, заперечуючи всяку вину. На запитанє предсідателя записав, що належав до „сїчової“ партії. Критичного дня о. Кунчанко оголосив в перші підчас богослуження, що

тіла се уладити, почула тихий звук — обернула ся, се він стоїв.

Стоїв і пригадував ся собі мовчав.

Лиш її очі говорили.

А його були чорні, великі, блискучі, цікаві. Ся глуби, тихі, як упритий луч сонця або полиск оксамиту у тині. Відтак поглянула на нього. Був стрункий, гнучкий і високий.

— Ти такий великий? — запитала дивовижно.

— Маю сїмнадцять літ, — відповів гордо.

— Недавно вже буду дорослий.

Похилив ся і заглянув їй в очі.

— Мусиш співити ся і говорити щось, — сказав нечайно. — Твій голос і ти сама така як біла Белліс І...

— Чи віддалася вже себе небесному женихови?

З тримфом поглянула на нього. — Віддалам вже себе і всіх своїх... — сказала придушено голосом.

— А ти, — перервав її живо Франческо, — жертаував себе Мадонні! Она показала ся мені і положила свою руку на мое чоло! Она доторкнула ся мене краєм своєї заслонки і післала мені своїх ангелів для охорони!

І став розповідати про те все, що він хоче зробити.

Пресвята Діва вибрала його до відбудовання воюючої церкви. Як понов Саванарола хоче він назад розбудувати старі великі храми; святая, вселенна церква

мусить знов держати скитир над світом, а єретики мусить знов вернути на її дово.

Ангєла слухала зі сушеною головою. Відтак поглянула з рішучою міною: Она також хоче причинити ся до сего. Пресвята Матір Божа дозволила їй також зділати щось для теризацького свята. Тут за монастирськими мурами хоче она силою своєї молитви агромадити всіх грішників перед престолом Божиим.

Се перший раз Мадонна дозволила їм говорити зі собою.

Обоє були Мадонні за се такі ядичні, і кожде з них повне було подиву задля реалістичної ровности другого. Обоє адано ся як би не осямачено, як чудова солодоч і покріплене се, що могли так близько зі собою бачити ся і говорити.

Мимо сего уважав Франческо, що се не потрібно, щоб котра з сестер або хтось з семінарії довідав ся о тім.

Також не було певне, чи Мадонна і на дальше дозволить їм бачити ся зі собою.

Ангєлі надало ся, що почула скрипіт віртки.

— Най Мати Божа хоронить тебе, — прошепотіла.

І Франческо зник так само неспитно і швидко, як надійшов був.

Она вернула знов до монастиря і почула дзвінок із „Ave Maria“, чути було, як вони роздільнялись з срібного монастирського двора.

Воздух був ясний; здавало ся, як би весь золотий небо лежало там у горі і блистало.

В городі по деревах сиділи громади птахів, і всі співували.

Ангєли потадали, що навіть ангєли не можуть гаряйше співати, а може се навіть і они співали і чути їх аж тут на долину.

Один птах вірив ся, і підійс ся в синю височину. А небо, мов би було отворене... Птиця плетіла там і щезла...

Відтак вірвали ся всі інші пташки, і поетікали там, одна за другою...

І перший раз надало ся їм монастирське подвір'я за тісно...

По конфірмації перейшла Ангєла до власної класи, де учила строга, бліда сестра Джузеппіна.

Жате у шкільній кімнаті і пона ною стало вишше як досп.

З сестрою Джузеппіною адвало ся все побігло, а при її зближенню навіть і сонце заходило, частина того всього, що для молоді дїтчини становило жите: м'ягкі, пісочні мрії, дїточі фантазії, які прилапували своїм чаром одностайні дні в монастирі, зникли, мов сніжки ся, перед сими строгими, немилосердно чутливими очима. А високе знанє, бути слугкою, дїрним, обіт, який Ангєла зложила своєю Богови, отсья тепер перах нею, обжалений з того лагідного блеску, який єй був так запознаний.

(Дальше буде).

При відморозках або при різних захворюваннях, значний спухот.

Дрібні Голошення являю дружок (petit), часом ся на 4 н. від слани.

Назешитостий за ямоня назирани почоточия не приинияя ся.

Ахтемій Руснак з родиною.

Г. ФАЙЛЕС
уоувач нагнітон
Черківці,
ул. Руска ч. 8.
(8 —)

СВІЙ ДО СВОГО !

Що **вівторка** відходить з Бремена до **Нового-Йорку** озанні по-
винні п'ятерки кораблі як: Kaiser Wilhelm I. Gross, Kaiser Wilhelm II., Kron-
prinz Wilhelm; надорож тими кораблями триває лише **5 днів**.

Що **суботи** двохпублічотні кораб. з Бремена до **Нов.-Йорку**.
Що **четверга** двохпуб. п'ятні кораб., з Бремена до **Бальтіморе**.
2 рази на місяці двохпублічотні кораблі з Бремена до **Галь-**
вестону (Тексас) Аргентини, Бразилії і т. д. 64 3—30

На кожне запитання відповідас оборотно і безплатно одинок. руско-чесна фірма

КАРЕШ І СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хто переїжджає в нашому підприємстві через границю, як підлягає контролю на зручній границі.

СВІЙ ДО СВОГО !

ДУЖЕ ДЕШЕВО

можна дістати за меншім

ЗНАРЯДИ РІЛЬНИЧІ

як

Льовомобілі . . .

. . . Молотільки

Січкарні

у СТЕФАНА ГАЇНИ, Чернівці, Ринок 10.

92 (13—15)

Машини до . . .

. . . чищення збірка

знамениті

. . . Сіварки . .

найновішої конструкції

і

різного роду

≡ ПЛУГИ ≡

Музично-видавнича фірма
УКРАЇНСЬКА НАКЛАДНЯ
— Львів, Вроновська ч. 8. —
Видає даром свій музичний каталог.
199 2-29

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускої Ради“
перушак
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ.
Всі книги до ведення товариства
ноштують **50 коп.** враз з штампом,
а з пересилкою **51 коп.**

Товариство взаємного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділі і свят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотечку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; ссудату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах підрічних вносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покриття дахів банкою або черешон уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обмежений „Дністер“.

Дивіденди від уділів членських вносить на все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки вносять 31. грудня	К	2.072.928
Позички уділені	"	2.042.815
Удільні членські	"	162.127
Фонд резервовий	"	30.288
Цінні папери і льон.	"	257.963

З чистих зисків уділів „Дністер“ на церкву, бурсу і інші добродійні цілі вже над 40.000 корон.

(—)

Красно, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6. Готель „Централь“.		Улиця Ратушева ч. 6. Готель „Централь“.
--	---	--

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону
Новості
конфекції для
панів, паночок
— і навіть —
НОВОСТИ:
в шкелях новий-
рах і плінцях най-
ліпших швейцар-
ських і берлін-
ських.

**Магазин одягів дамських і
мужеских**
Чернівці
ул. Ратушева ч. 6.
Готель „Централь“.

Одяги
для панів хлопців і
дівчат.
Загородки, уль-
стри і талфроки
єутра значаїні і до
подорож і пелюки
в кожному випадку
я, тискули в першор-
ядних фабрик.

Всілякі замовлення
виконують ся сейчас.

98 3—10

[illegible]

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Стройч.

Конкурс тов. „Шкільн. Поміч“ в Чернівцях. З днем 1. листопада с. р. отпирас товариство запового „Шкільн. Поміч“ в Чернівцях бурсу. В нї пайде призначити поміч 10 учеників середніх шкля, рускої народности, гр. кат. обряду за місячною доплатою 10 до 20 К. Подана требо вносити до кінця сего місяця на руки о. совітника Михайла Сімовича ул. Руска ч. 25. Вваді згаданого товариства має помну надію, що наша громада не відкаже своїй деяти сій наспрям хосенній інституції, що має на цім надати помічну руку лиш найбільшій між бідними тим більше, що (різ се загально відома) ученики гр. кат. обряду не мають потуну до жадної хутчинної рускої бурси. Чернівці, дня 7. вересня 1906. — За підд: о. Калесгим Костецкий, голова. Павло Шугенч, писар.

При кількох разових або при річних випиленнях, значний овулет.
Дрібні Оголошення мають хрупкий (friable), чинять ся по 4 в. від слова.
Наліжистостий за зливою жаріама почтення по приймак си.

За редакційно підписав: Віктор Стрелю.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 снт.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ор.,
на пів року 16 ор.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 ор.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-80 р., або 17 ор.
Однорічне число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся на 20 снт. від
стрічки „Нахислане“ по 40 снт. від стрічки.
При частійшій заповненості відповідний рахоб.
Рекламний місячний підліт від верес.
Рухомий шрифт редакція дає за попе-
редкою застереженням і наданням паліж-
ності почтимої.

В справах редакційних можна устат по-
рокувати ся ще дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. при меді і свят.

Франція і Ватикан.

(V) Конференція французького єпископату почі-
чили ся. Хоч наради вели ся у великій тайні, так
позови стають до преси продираючи ся подробиці про
їхній перебіг. Стало між ними відомим і те, що
архієпископ із Руен Фузот, провідник республікансь-
кого висшого духовенства, дуже тернино реагував на
завдання до встановлення тайни, звичайно, що він не ви-
неси послуху зборам єпископів, тільки пані й своему
сумішню. Підчас наради проинвали ся два напрями,
змагаючи до борби із республіканським правлінням і на-
хилин до угоди на організацію віроповідних громад.
Радикальні елементи вимагали м. п., щоб задля до-
бути средств для церковного бюджету уділювано тайні
тільки тим, хто платити не податок церковний, та
щоб гроші на віроповідні цілі збирали парохі після
оцінки єпископа однаковим французьким єпископат не
здобув ся на який рішучий крок, тільки прийняв резо-
люцію, в якій постановлено цілковито ігнорувати
закон сепарацийний. Рішення отже, щоб французькі
єпископи і даліше приносили в церквах і сиділи
в парохіях, поки їх не прожене правительством, який
в той спосіб розпочало само борбу із церквою. Із
тактичних зглядів постановлено ще, щоб парохі всіма
силами стримали до того, щоб 11. грудня, себто
в тиждень, як закон про розділ держави від церкви
стане правосильним, були церковні маси як майну-
сильні. Пова се єпископати не виїхали, оставляючи
остаточне рішення справи пані.

Як видно, поведене французького єпископату
є нині дуже гнучке. Не так поведіла ся католицька
церква в середніх віках, коли орудувала так сувільним
оружем, як інтердикт. Наложивши його на який край
лишила його населення ухвалюючи всіх тайні і підірвали
всього богослуження, через що і наймогутнійший по-
додар мусів під напором своїх побожних підданих
покорюватися Риму. Нині церква на такий засіб не
зважає ся, знаючи, що він не довів би ні до чого.
А притоку до сего могло би духовенство мати, бо
закон сепарацийний, не тинаючи церковного члена,
передма майно церковне в уяву віроповідних грома-
д, у яких рішучий голос мави муть і світські і ду-
ховні особи, себто виконуючи його згід церковного
авторитету.

Не можуть зважити ся на який небудь позитивний
крок із свого боку, хоча більшість французьких єписко-
пів визнають французьке правительством на репресії.
Але ці рахунки заведуть, бо між справ внутр. Кле-

менсо заявив, що за свого урядовання ніколи не візьмо
ся до замишля перкоз, знав ми, просвітити Бріан
в інтерв'ю, оголошені в „Темпс“ заявив, що, як із
небом так із нашою можливою угодою. Цейкий закон не
зобов'язує єпископів до того, щоб они належали до
віроповідних громад, як члени. Колиж єпископ А
єпископів ехотів ередетта, щоб прирівняти ся до
закону, не пощадиючи прямо й особисто в суперечності із
павськими директивами, то можнаб найти вихід із
того, в той спосіб, щоб члени церковної
«абриги між собою і між іншими вірними — але
без парохі, творили стоваришення за
для виконувати рин. кат. богослуження.
Таке стоваришення булоб законне; воно малоб звер-
нути ся до парохі із завданням, що постарася о ма-
теріяльні средства до виконувати богослуження. Чи
єпископ міг би дати догмату такому парохам, що
приймає би таку пропозицію? Вкінці заявив Бріан,
що певно прийме єпископів, щоб виїхали ся у нього за
для переговорів.

Через свій проєкт для Бріан тривав матеріяльний
основу першій місто невинний складок на віроповідні-
ний в супереч тенденціям Риму фонд, який вносить
60 міль. ор., але за те робити парохів завданням від
законів. Чи на се приєднати заступників церковних ін-
тересів не відомо. Завтраж збирає ся нарада міністрів,
щоб прийняти остаточні ухвали про заведення сепара-
ційного закону та щоб мати готову пену відпові-
да для пам'яті доутованні, яка незабаром збереть ся.

До борби.

От уже й спінчили ся орбі. Спінчили ся нині ко-
роткий супочини. І треба нам не гаяючи ставати
до роботи. Та коли лиш до роботи, до тої щоденної,
одностайної роботи, а якої означає ся ціле життя кож-
ного чоловіка, що живе в значаючих умовах. Алеж нас
чекає не лиш буденна робота, не лиш той значаючий
суть службових занять, перетиснений місцями, немов
червоними ниточками, нашими мріями і планами, на-
шими надіями і заходами, ніжчанням і розчаруванням,
стремліннями і нехитістю... Нас, крім сєї роботи, яка вже
сама собою є важким завданням, чекає щось більше:
нас чекає борба, завзята борба!

Вже то звійшло в життя по часописних, кождо
пажну добу нашого життя розпочинати більше або
менше сентиментальними покликами, обчуження на

хилений ефект. Та нам не бажити ся в сентимента-
лізм. Нам не заповнити мріями душу, коли треба по-
думати про реальні наші потреби. Лишим се нинішнім.
Ми, котрих чекає тверда робота, будимо як ті Фран-
цузькі камінері: числім ся з твердим, реальним життям,
будимо правдивими камінерами будучности народу.
Замість аттати думками по вершині неба, подумаймо,
чого немає від нас найбільша хиля, чого хоче від
нас найбільша хиля, чого хоче від нас реальне життя.

А воно багато від нас хоче. Воно каже, і то
передовсім нам яко горючій і педагогам, страшно
велику оцінку неграмотних серед нашого народу.
І куди не повернемо ся, чуємо все і всюди один плач:
просвітити! Кия сїй дунав і самих початках роз-
витку самосвідомости галицької Русі, який сїй дунав
і тепер. Звехім бесїду на яке небудь коло, на який
небудь напрям народного життя, все вона закінчить
се побожним жадаєм: Дайте нам просвітити.
І Русь стреміла і стреміть до розширення просвіти.
Стреміть так, як уміє: основою читальні, бурси, а по-
слідніми часами і школи. Але бурси і школи не рі-
шають ще про загальну просвіту. Вони виторують
лиш явесь число рускої інтелігенції, тай то не в та-
кій сумі, щоб ми в тім агаді могли бодий розмірно
зрівняти ся з нинішніми народами, от хоч би з най-
ближніми нам.

Для маси народу, для загалу призначені є чи-
тальні. Алеж ми тут про одне забули. Ми за-
були, що читальні тоді маєрацію і стно-
вані, коли буде мати підготовлений ма-
теріял. Миж основою і основою читальні для
неграмотних. І в сїм як раз причина, чому ти-
сачі читальні унаслід і унаслід, а тисячі пооста-
ють, та лиш на короткий час. Колиж до читальні на-
деклали самі грамотні люди, то вона сталаб би дійсно
заведенням до дальшого самообразовання при помощи
газет, брошур і інших народних видавничств. Скорей
до читальні належать неграмотні, (а так у нас зли-
чайно буває), то така читальня вже в початках свого
життя носить зародки смерті. Вона так довго існує,
як довго нею цікавлять ся її основателі, т. є. єпископи
учителі, або яка инша більш освічена людина. Не
стане її, то і читальня паде. Се не просвіта, се є
проби просвіти. Се не планова робота, се лиш
бездіяльний поринок, який мало значаєть ся для по собі.
Бо першим усвідомленням повної просвіти є грамотність.
Се ключ до просвіти. Народ грамотний сам буде
рвати ся до науки і вже навіть без провідника по-

4) Альєльда Пріда. Valle dei Fiori.

(Переклад Теодора Бєвзало).

(Дальше).

Франческо приступив оден крок ближше.

„Я чуи як ти співала; твій спів, як величч,
студені режі, они не належать до світів...“

Она засміяла ся до него.

„Отже ти слу в мене, як мої молитви впливали
ся до підніжжя божі, у гору до золотого небесного
зводу...“

Він глянув на мозоде, випунденіс лице, а його
серце занепадало.

„Сестро в Христі, ти знайшла свою дорогу до
життя, а любов твого жениха є дївча під віном...“

Затримав ся, відтак приступив ближше, а його
голос став неслухний.

„Ти вже більше не є така, як біла Велліс, ти
є ніжна і висока як дєліт з саронської долини, ти
є гарна, на тобі нема жадної плями.“

Вона нахилилася і лавіла до неї зложеної руки.

„Сестро в Христі, проси за мене у свого же-
нитця, скажи сьвятій Матері Божій, щоби она дала
мені трохи сили своєї чистоти і була завжди близько
мене!“

Она піднесла руку і показала на образ Мадонни.
Сї очі блискіли в тихім маченю.

„Ти сам знайшов дорогу до життя! Дивись, она
сміє ся до тебе! Се она узбрїла тебе! Щасливий
ти мій брате, великий і величавий! Буду Бога про-
сити, щоби просивши твого дорогу і щоби всі сьвяті
могли благословити твої дїла!“

Згорнула довила себе свою заплону і зникла.

Позови ступав він назад своєю дорогою через
монастирський город, виїхав на одну тїню і скочив
через мур на друге дереву у семінарськїм городі,

Прийшовши у свою келію, заминув ся і потону
в молитві.

Задзвонили дзвони. Зауни їх виривали ся гон
у тихий, студений воздух поранний, збираючи у своїм
лоні всі молитви, які заносили ся під пробудження
і заплананих і віддаючи честь Богови. Але було
і багато утисненої земської нужди і нещастя, що сими
похвальними співками шукали рятунку і помочи у не-
бесних просторах.

Коли так Франческо на вишніках відчитував
призначену на сїй день часті молитвослова, заво-
дїла ним печально гадка:

Чому церковні живає завжди образи земської лю-
бові, щоби означити віддане себе Богови. Сего непо-
винно бути; се вже гадки і для велику шкідли-
вості, як він має здобувати сьняте місто.

Одєн луч пересунув ся через нагий мур, став
віднаслідний, пригасив сьвітло вєсєнових свїчок на
оцтарі перед плачником і надал подих вічної молод-
дості старим обрам мучеників і обом трутцям
головам.

Подув вітер. Зі шумом погляділи ріжкі галуззи
тонкої маби віком, зоста соїло і блискіло в тенї,
природа розбудилася і вся разом з сонцем прийшла
тут до него. Пересунула ся йому по волосю, гадїла
його по чоці, якби на повитана. Всїм нервами почував
він се у серці.

Великий годинник у якийсь сьвітлий зачав глухо
вбивати години. Відголос лунав у старім будинку,
звенів як укріті удари серця. — — —

Він поглянув в виразі енергії.

Во тут було життя, те що носив сьвіт і що вело
до Бога! Не там на сьвітлі!

Се були гадки смерті ті, що там блискотїли
у сонні, се були удари вря злих духів!

Він не хотів нічо бачити; привував свої змисли.
Підніс ся і поклав хрест на чоло і уста на анал,

що ніколи не хоче осперечити ся сьвятим словам
На серце, що живе до Бога належить оно!

Відтак стиснув міцнійше мотуз довгого свого
тіла, се мало йому прагнудати на Ісуса, який за-
в'язаний дивав свій хрест.

Конечно треба дати почути сему нужденному
тілові, що його опановує ся.

І він виривав ся у тім, щоби щораз довше пла-
чати. Коли зловив себе на сїм, що спочивав на нитях
або заснув, то мусїло ся се врати ще більш стро-
гими виравами.

Але се вже не помагало більш. Мадонна не
стоїла завжди при нім; також неорослена дївча спів-
ченою ведею не помагало нічо проти злих снів —
князь темноти сьдїв за ним, у подусї було безліч
його дружини.

У семінарії поважали його всі і подивили задля
його аскетичної побожності і спосібності. На него
показали велику надію, як на будучу підпору церкви.

Старий патер Анжелмо, настоятель семінарії,
сїдїв з батьківською гордістю за його розвиток і тїшив
ся сїм, що строга, заоструюча праця духовна не змогла
ніколи прислонити тіняво лєної глибоки його віри.

Бо від давня вгав до єуміїв зближати ся з про-
стутною безличністю так до найбільшійшої інтелі-
генції семінарії, поважати гідних отців; як і до уче-
нників. Він кожна провади і виповнював їх компромісами,
твердїв, що прада є для великої більшости абсолютна,
а лиш для меншости релятивна, і що найуцїнішій
узнали природничї студії, що власне тут у семінарії
осагнули такий високий степен, у своїй суті шука-
нем за правдою.

До него однак нічо не могло приблизити ся.
Він погорджував своїм розумом; не дозволяв йому
працювати над містеріями, до яких опановані не був
спосібний як немови не дозволяв йому зближати ся
до сьвятих місць вулти душі.

Бо в глибокій свого серця збудував він оцтар.

радати собі. А в провіднику, то нескорі далеко зайде і пережене другий. Лиш зробить его грамотним.

І дивно. Вже кілька десятків років ми рвемося до просвічування народу, а не подумавши, що передовсім треба розвинеювати шукати писання і читання між найширшими верствами. Аж в останніх часах ми трохи зміудрили, — як нас „Німеччина“ навчила, як нам чужі сказали, що наша просвітна робота мало варта, скоро у нас тільки неграмотних, — як чужі з нашою неграмотністю витягнули висновки... а свою гордість. Аж тоді ми трохи зміудрили і сказали собі: Основуємо курси для неграмотних!

Та й сей план не загомонів так, як би повинен. І нині що не порушили він всі інтелігентні перстви і нині що сей план не удостоївся почасного, коли не першого місця в програмі нашої народної роботи. Алеж чи нам, учителям, оглядати ся тут на кого небуть? Чи нам чекати визволення там, де не лиш наше завдання, але почування єдності з народом і почування правди з того обов'язку повинно нам було дано вже сказати: Отсе нині, котру ми маємо справити. Ми, як горожане, як Русини, як учителі. Се наш святий долг суверена народу. Не ждін, аж другі нас в тім выручать, хіба що хочемо йти в розріз зі своєю поклятиною. Не ждін, аж наріз сам без нас дасть собі раду, хіба, що хочемо, щоб він овісива перайшов над нами до дивного порадку. І отсе як раз тепер, коли вже то тут то там піднесся се голос, щоб зарадити неграмотності нашого народу, повинно бути нашою на й в а ж нійшою задачею. Як раз тепер, коли зближаєся осінь і зима, а з ними довгі вечори, пора починити заходи до організації в кожному селі курсу для неграмотних. А беручися до того, не часин на ніку відчистити. Відчистити будуть нам будучі новознаки. Не часин і на ніку нагороду; шукаймо її самі в собі, в почутті єдності з народом, в історії кожної з нас, в своїх картиях і словах, що ми були хоч тими, але совісними тружениками-каменярками. Але до сего треба більше, чим значайної праці. До сего треба борби. Борби з самим собою, щоб в раз початку змагання не дати ся одолати байдужності і зневірі. Борби і з всіма посторонними називає. Тому ми і не знімаємо нас, Товариші, до значайної буденної праці, але до такої борби!

Признаймо однак, що чинною причиною неграмотності було дуже часто і се сама інституція, котрою ми керуємо: школа. Має вона в своїй організації багато чого, що є розбитим етап на до роки. Не будемо тут говорити о тих переконанні, що не залежні від учителя, як пр. але уміщене, за часті зміни учителів, перетяжкове молодеж, нерозв'язані і многи інші. Але згадаємо одно, на що мало хто звертав увагу, а що пожиток школи робить дуже ілюзоричним. Ходить нам тут о число дітей навчаючих до школи. Не о загальне число дітей на всіх ступенях, але о число дітей на 6 т. а. на останній році науки.

О тім, чи народна, сільська школа сповняє свої задачі, рідше як раз число учеників, котрі що року сю школу кінчають, число, яке ся школа ще року видає. У нас не дуже часто дїє ся, що школа виказує досить значне загальне число учеників лише одного дня, що багато учеників приймає на 1 рік науки. Коли до школи 1-класової ходить 120 учеників, то се на перший

Довгі години у темноті нічий міг він лежати на каміній підлозі своєї селі, через її поглядом, очікуючи, що она прийде, царина небес. Бог як жива! Що позавже ся йому у своїм лагіднім маєтаті і нічим своєї масови діти не ся його вказуючого чина. —

Відтак приїжджала она часами у швейцарський виступи своєї жіночості, у свої своїй змисла пригадувацій красі.

Темну нелю навмислювала світлом. Дотривала його своїм пальцем, доторкала ся його своєю одежкою.

Се була та Мадонна, що об'являла ся світлому Бернардо і одним поглядом покріпила його прагнучу душу.

І з Франческом діялось так само, як з багатьма сьвятими мужами, що своєю природою тут і глибоку жаждою своєї душі за жіночою, гасили в лучах чудесних об'явлень, зрідлених у пустім світлі.

І з ним було подібно; він знаходив у тім покріпленні і тайну вітку. Борючись ся тіло вивозило ся до третього неба, не прочувало само, що до його одушевляного почуття примінувало ся щось вишнє. А тимчасом ставалося таке, що чудова Мадонна ділячись перемінала ся звільня і отавала подібна до одної земської жінки.

Недавно зложив він був у церкві обіт чистоти і присягнув поведуху. Нертерпеливо очікував він, щоб йому се дозволено. Відтак, гадала, буде все динше. З нова було йому даний цілковитий спокій і він зможе поважно віддати ся своїм студіям.

Але відсе у сім році було з ним часто таке, як би для нього не можна було нігде знайти спокою. Часами відкидав він почини до старої блазнів черниці, щоб шукати там охороно перед тим, що не далося йому ні спати, ні спочинку, відкидаючи перед злими думками, що наповняли воздух його келії.

Аж перед старцем, під образом Мадонни знаходив спокій.

(Даліше буде).

погляд витягав добре. Придивив ся однак ближше, то дуже часто побачив, що з тих 120 учеників учасне на 1 рік науки 50—60, натомість число учеників на дальших, вищих ступенях чини раз більше маліє, так, що на останнім році науки в дуже часто заледні пр. 10 учеників. Дїє ся се тому, що наш селянин навить і радо пішає до школи маленьку, 6 або 7-літню дитину, щоб „не заважала в хаті“, а старші діти як лиш може, та від школи відтигає, бо їм єму потрібні вже до роботи. І тим то дїє ся, що школа навіть о численній ерекції в дїяльності приносить малій, невідній пожиток, бо що року видає ледя кількох учеників з найвишого ступеня; тим то дїє ся, що у нас число грамотних сьмійно мале в порівнянні до числа шкіл і учителів; тим то дїє ся, що є багато таких, що справді ходили до школи, але або „забули“ читати, або в зовсім читати не уміють. Сею лихови треба конче зарадити, коли школа має дійсно спричинити ся до зменшення числа неграмотних. На нас, учителів, лежить обов'язок виступити рішучо проти такої несправедливості штучної ерекції, а старати ся о ерекції, хоч би на що меншу, але постійну, старати ся о те, щоб діти раз записані на 1 рік науки не губили ся по дорозі, але доходили до 6 року науки і опуская школу зосмотріти в то, що їм школа дати повинна. Що се не легка робота, се річ певна. Ми знаємо, що в сім агаді єтрине ся учитель з промислами нерозуміє, та всеж таки не нагуємо ся сказати, що при добрій волі, при уніх в авторитетних заходах можна побороги богато переноси. Певна річ, що не без труду, не без невтомної борби з всіма противностями. І томуж знов ми кажемо до нас:

Товариші! Ставаймо до борби! До тяжкої борби до борби з аналізабизмом, сею чорною зморозою, що стоті на дорозі нашого народного розвитку. До борби з неграмотністю, що синає всьому просвітну роботу, що працю новознаки зводять на німає.

Отсею жадая під нас реальне життя, і то передовсім від нас учителів котрим обов'язком є нести народова промінь освіти. Се поставмо собі, як першу точку нашої діяльності для добра народу. Пумо Товариші: в іма Боже, до борби!

Та стончи на порогі нового шкільного року, розпочинаючи тяжку працю, якої суцільності від нас жадая, не забуваймо і про самих себе. Коли наша робота, якої жертвуємо наші сили, а неряж до роває і життя, має дійсно принести пожиток, то треба необхідно, щоб ми самі в собі скріпили ся, щоб ми стали думи як дуб, тверді як криця, щоб ми оперті оден об друге і змогли подолати всі перепони, які би вони й не були. Та на жаль, ніде правди діти, в тім наперні ми що мало зробили. Розгляньмо ся раз кругом себе і скажимо собі, що ми страшно малімо. Малімо чисельно. На майже одиначати тисяч учителів в працю є нас Русини ледви шість часті. Се прима страшно! Страшно подумати, що супротивні сил життя незмітно віднімають наші основні, що ступін за ступенем, новознаки але постійно і немовимо витісняють нас з наших становищ! Чи не подумати нам про се, чи не кинув ся нам до роботи? Чи будемо чекати, аж зведемо ся на німає, аж місце по нас застане? Много говорять ся і пише ся: заснуймо гімназії учениками-Русинами. Дуже се прасно. Однак ми, учителі, попри се повинні собі ще сказати: заснуймо учительські семінарії учениками Русинами. І ми се дуже могли б робити і то далеко левше, чим перше. А вже хто, як хто, а передовсім селянські діти, сі повинні як найчисленніше горнути ся до семінарий, сих повинні ми, учителі, справити на ся дорозу. Правда є, що нині ще учительський завіт з многих аглядів не так корисний, як нинішні. Алеж тут ходить о ідею. Тут ходить о те, щоб наріз ман ся оїх учителів, а далі, щоб і наш стан з часом чисельно скріпили ся і тим самим щоб ми успішніше ставати в ряди борців за красшу долю для себе і для народу. Не забувайте, що вже тепер нас левше шість часті. А що даліше буде? Думаємо отже, що задачею нашою повинно бути: приготувати як найбільше учеників до учительських семінарий. Ми є певні, що при добрій волі і в сім напрямі богато можна зробити.

Нім се однак наступить, то тимчасом ми, хоч слабі чисельно, кришаймо морально. А наше моральне скріпленне лежить в єдності, в єдності і в єдності. В єдності всіх наших сил, в аргументації всіх одиначи і одну велику силу, єдному своїх цілей і задля. В останніх часах богато говорили ся і писало ся о солідарності. Отже як раз тут будимо солідарність. Ставаймо солідарно під нашіми етиками, подаймо собі солідарно руни, заучім ся солідарно в оден гурт. Се буде правдива солідарність. Се буде залюбка нашого розвитку, залюбка красної будучини. Охон за всім, всі за одного — се кінч, перед котрим повинні уступити всі особисті, чи асоціальні інтереси!

Отсею словом питаємо ми нас, Товариші-Учителі, в початком нового шкільного року. Не знаємо нам совітний, романі застосовної, дороси, але знаємо до ругу твердой праці, неумовної борби. Борби за красшу долю нашу, за красшу долю народу.

На про, Товариші! До роботи, ви, каменярі будучини! На про, а пластикою тими!!

(„Учитель“.)

Логичний.

Події в Росії.

Голоси преси про програму кабінету.

Голоси російської преси про останній маніфест довели безбарвні, але провідною думкою всіх записаний, навіть близьких правительству, «недовіри в спроможність правительства перенести свою програму. „Око“ (яко виходить місто закритего „XX-го Виску“) обговорює останній комуніст правительств і велькою долею іронії, а вкінці замічує, що се є сьмійно говорити тепер про диктатуру, коли всю Росію розділено на багато диктатур. „Товариші“ не вірять, щоб правительство було спосібне здійснити програму репресій. До сего требаб скорі і сил, яких администрація не має. За для сего часом думка, що загаль повинен холдировати виконати результати нового експерименту, який буде короткотривалий а з поміжними результатами. „Борж. Вал.“ пише, що правительство не розходять ся так о реформи, як радше о репресії, які левше перенести. „Пол. Ръч.“ програм Столинина се тільки упрощене видане Геремієвської декларації. За те „Справд.“ думка, що як би у свій час було правительство виступило не в декларациі Геремієвської, а в програмі Столинина, то булаб найшляхетніша почва для діяльності министерства в парламенту. Від правих органі, які до комуністичу Столинина відносять ся із великою адрезивною, підбиває голос органу „чорних сотен“. „Русское Знамя“, який агає ділий комуністичі заводи незнання і місто розорив кінце до борби. Загал приняв урядовий комуніст також із холдом і розчаруванням. „Times“ довідує ся, що цар довго вагав ся, чи згодити ся на сею програму, а тепер склався рад в Петергофі, в якій німає уділ і П.Бетопославі. Загадують ся, що ходить тут о модифікацію указу в дусі реакційним. Маніфест розіслав в телеграфічній дорозі всім губернаторам із порученням строгого придержування його вказівки.

До атентату на ген. Міна.

Виявило ся, що побійка ген. Міна зяє ся Канонізаційною, та що вона була нар. учительською в Петергофській уліці, вона не втратила посади через конфлікт із сьвященником; вона сиділа вже в тюрмі. „Кресті“ петропавловській приносять і домі тимчасового замирення. Діло Канонізаційної розбивав всенний суд інтербурского округу в суботу по полудні в Петропавловській приноси під проводом генерал-поручника бар. Остен-Санаєна а при участі чотирох судин із гвардійських реїментів. Обвинену засуджено на смерть через повішення. Підчас цього процесу новознаки ся вона вельким суїцидально, а проголошене засуду привади із усьмим. Засуд має потерпіти начальник командант гвардійських військ, вел. князь Николай. — В місто ген. Міна іменовано командантом семінарського гвардійського реїменту, генерал-майора В. Шильдера, директора олександровського корпусу кадетів і козацького вчителя номерного вел. кн. Алексея Михайловича.

Аграрні розрухи в голод.

Аграрний рух обхопив тепер цілу полосу чорноземну (у внутр. Росії в Україні), прима сего Поволжя, промисловий округ північної Росії (Володимир, Ярослав, Нижній Новгород), північний схід (Казань і Вятка), а з другого боку північний схід під Москвою (Твер), західні губернії заселені Білоросами (Мінськ, Вітебськ і Могіля), Поділа, Крим і Кавказ! Рузи єт стають далю енергійніші чим перedom. Півніські двора йдуть з димом, стражники селяни проганяють, а дуже часто виходять в конфлікти із військом, особливо при арештованні бувших повіє, як отсе стало ся в Басрабії, де населене відбило всіх трох б. повіє, яких мали арештувати на приказ губернатора. Що більше, селяни витяють козаків сьмійно, а дуже часто посядають правительственні органи на складах оружи по селях. Дідачі хопуть ся всюди за „діння“. В деяких оволіках як в губернії Саратовській прм. неперемішлялись двора у вартости, дідачі без військової компетенції не посядають ся на сьвіт Божий. Старонішніми військом прямо залита і витягає немов оден табор. Аграрний рух починає звертати ся також і проти селян-дунів. Із макти йдуть також з димом. Дучають ся поді, що діла селя ділять ся на два табори, які ведуть із собою залізні бей. Зновна йдегули позаверали в свої руки власт селянські організації і члони селянських комітетів. Селяни поступають так, що беруть ся увільнювати північ із тюрми; ось в Камієнській (губ. Саратов) напала толпа на тюрму, розбила двері і випустила 51 в'язнів, арештованих голдовно за уділ в аграрних розрухах. Причина до розрух хіба не швидко переведе ся, коли 33 губерній є північних недорозом, який веде за собою голод. На залупно північ а хіба голодуючим губерніям треба — після обчислень останнього земського конгресу у Москві — 150 мільонів рублів, а на те жертвувало правительство ледно 100 тисячів рублів. Крім того має се залупована організація із даного 230 тис. рублів, а 300 тисяч надать ся добути із складов, але те все хіба зовсім не покриве залупованих. А голод вистає такий в. Осє із губерній Уфської населена вістна, що там голодує 1,200,000 осіб! Через се в отає зрозуміла позначайна „початковість“ уряду про селян. Осє нін залупує обивагати етону правительству нежачою в крестянським банку та підняти його акції. До тогож у міністеротні швидко кінчуть постанови про продаж удільних земель селянським. Розумієт ся, що те все аграрної властї російської не рішає. Се „малогілля“ бюрократії буде — як справедливо замічує чиніний „Рідний Край“ — кінцею в морі земельної пущи.

Телеграми „Буковини“.

Дня 10. вересня 1906.

Будапешт. Президенти міністрів бар. Бей і Векершесерунади через свій день про угоду в італію і в виду того, що цілий рік економічних і технічних питань намагалися вирішити, згодилися на те, щоб їх піддати комісійному підготовленню. Комісія, яка зложиться з двох делегатів обох правительств, має засідати на череміну у Відні й Будапешті, а д. 18 с. м. відеє ся она у Відні.

Петербург. Президент міністрів закликає президентів центрального комітету партії „салетів“ Музалову, що справу дозволює на загальний конгрес делегатів конституційно-демократичної партії, який би мав відбутися в Петербурзі, рішенням же рада міністрів, яка відбуде ся дня 11 с. м., та що він передасть усім ради міністрів, що до умов, під якими миг би відбутися загальний з'їзд дня 12 вересня. — Міністер економії пропонує ради міністрів загальні умови, під якими Крестинський Банк має давати позички солдатам, щоб їм улегшити набування землі.

Петербург. До 1. серпня дав монополію торгівляний 367 і пів рублів доходу супроти 238 рублів бюджетного прелімінара, а 316 мід. рублів доходу в році 1905 ім.

Петербург. В Петербурзі збере ся в жовтні конгрес Союзу за даи добути Жидам рівноправності. Конгрес буде дебатовати також про уділ Жидів в виступаючій виборчій кампанії.

Рига. В суботу липня хтось невмісний в редакції литовської консервативної часописи „Література“ бомбу із запланованим димом, яку ще в час поміщення в газету. По пол. канієно бомбу на тримісячний віз, яка вилетіла на тримісяч і ранила трох поліціянтів. Сторож стріляв: три особи ранено, 16 арештовано.

НОВИНКИ.

Чернівці, 10. вересня 1906.

Нині, як в річницю трагічної смерті імператори Євгенівни (д. 9. IX. 1898 р.), відбули ся по всіх церквах поминання богослуження при участі військових і світських достоїнств та шкільної молодіж.

Відликане імператорської подорожі до Далмачії. Телеграфічне кореспондентське бюро оголосило остатній урядовий комунікат: „Его Величеству Імператору постановили з причини злого застудження, яке триває ще від останнього перебування в Італії, не брати участі в далматинських маневрах так на морі як і на суші. Се є відома річ, як лише акт остерожності, щоб не виставити ся на небезпечу єдиного перестудження, хоч верочі імператор почуває ся досить задоволено. В заступстві його Величества може у маневрах участь брати його н. к. високої архієпископ Франц Фердинанд програма маневрів у всіх їх деталях зостається ся та сама“. Отже нехайне підкалікання імператорської подорожі до Далмачії викликало доволі велику сенсацію, коли знають ся, що застудження в Італії, — про яке говорять ся в урядовій комунікаті — не перешкодило імператору брати уділ в маневрах італійських, до кліматичних відносин гірші чим в західній Далмачії. Згадують ся, що се відкалікання поступило із за того, що побут імператора в Далмачії і в Боснії, який мав тривати цілий тиждень, був би пошкоджений із програмом надто тяжкою для 76-літнього імператора. Дуже можливе однак і те, що подорож імператору відкинуто із мотивів політичних, бо імператор опинив би ся був на полудні держави серед маніфестацій за прилучення країн окупованих, які моглиб повести за собою немалі політичні комплікації.

Про відносини в німчанській гімназії пишуть нам з педагогічних кіл так: Із виставки вступних іспитів вистає для батьків час безперервної турботи духовної й фізичної дитини. Не досить, що батько мусить журити ся, щоб дитина не впадала в негідні звички споживання гіперпродукції (і) рускої інтелігенції, не „спалив“ хлопця, то по пріє се мусить він знавати що й чистих мук фізичних. Ось при вступних іспитах перед настанням (хоч до іспиту зголосило ся всього 46 хлопців), мусили селян-батьки смачити ся на сонній спеці під нашою гімназією через цілий двір. Незвичайна надута урядовщина павує що більше в самій такій гімназії, а особливо в її „святій таємниці“ — директорській канцелярії. Се призвало привро по одного учителя, а навіть надучителя, коли привів своїх учеників до залу. До тогож еще і тоту неуслужність і неготоварність, якої маємо чейжо право не бачити члена (хочби й провідника) рівнож учительського, хоч і гімназійного, тіла. Давати учительству виставкувати серед дітей, нічоговати тоді, коли й у нас є своє, рівнож шкільна робота, назвати гімназію відбрати документи і лише після внодоба доуказати — коли хоче ся — перед своїм євентом дити, се хіба також не мусить бути повним атрибутом директорської влади!.. Тепер же друга річ, яка несподівачно провину „нечистотами“ о добре гімназію зі сторони дирекції: В III класі німчанської гімназії є 60 учеників. Хлопці

се по більшій частині позивні — ну, але тісно їм по сьміє нежно бути, бо в „місяці до сьняження на 60 років“. Ба, але розважаю, що тиз 60 років вийде дуже мало в виду нових двох предметів, як грес (і то з німеччини викадом) і альгебра. Таке число навіть перешкоди годі. Але пан оікуи заведено і молодіж наліє ся, що „із число зменшати ся не можна“ а через те ніби двох відділів не треба. Оцеє має бути любов до молодіж і нечистотами про розвиток гімназії! Овоці такого поведіння вже вилі дозріє, бо в 1 ім році ми сиди ся до 1 кл. нашої гімназії понад 100 учеників, а 2 ім лиш понад 90, а сего року перед вступленням лиш 46 і з чого ще 10 кох сьняжено! Число учеників 1-го класу по вказаних записках який з'їзній нашої преси і інтелігентний виразіть значно підняло ся, алеж молодіж не на те виставляє ся до школи, щоб її ставити у такі умовини, щоб просто не могла робити добрих умінь, як се є тепер в кл. III! Підсвечі єю справу публічно гадаю, заінтересувати нам наш загаль і довести таким робом до усунення аномалій які виходять на шкоду цілому нашому народові а на вітку наших першків, якіб хотіли руску молодіж бачити тільки — пестухами! — Закопай.

Отворення ткацької школи в Чернівцях відбуло ся євентуально сні суботи в двох школах при ул. Нового Світа. Вперше привітав краєв. вісник др. Ст. Смал-Стопний, а відтак єв. двору Баранов. В отворенню виступав уділ також бурм. др. Райс, президент торг. палати Лангентау, дир. краєв. умінь Захар, директор Кохленгауер і т. д. — Із отворення ткацької школи уйділо в життя ще й кілька краєв. інститутів — себже буюм, краєв. базар, де буде продавати ся вироби краєв. швей і вартатів промислових із Чернівців, Стрешинців, Важицької Киміонівки і т. д. Огосю інституцією призначити ся краєв. Вади значно до піднесення нашого краєв. промислу, а нести єй буде мабуть управитель ткацького вартату д. Шмід.

Між ромулізаторів, у востатні покінчений в попереднім числі про богослуження із нагоди отворення року шк. аналізу „друкарський чертєж“ о. Бриндзана, хоч там була мова — що кождому зогно було догадатись — про о. Бендаса, інтелігента учит. сем.

Ново „посрамленіє“ о. д-ра Багатіріца. Від якогось часу пішло о. дру. Багатіріца на в Петрового дня. За що не виставити ся, всюди зустріне ся з пошадженим. Особливо не має він щастя із судом, який ні раз не хоче нагнути ся до хуліганських випадків „Народної (з)Раді“, яка при тім торчить на лінійці класової суцяті. Ось програють на свій ліній валастанів пражерської версії, а на дніз — як дождую ся — відкинуто найнижчий трибунал у Відні також жалобу несправності о. Багатіріца, зазвжому дром Менцлем проти увільнення в Іл. Стрешинського і відки. редактора „Нар. Раді“, якого він обвинувачує свого часу за обиду чести за те, що в „Нар. Раді“ адемагловано його червоно-світну роботу. Оттак то „відвернувшись“ батькош Кассіан свій ображений тонор і програм проше по всім нумитам, а тепер ще прийде ся платити кілька сот корон коштів. Се, як каже Поляк, які новотому, які хігго.

Славянський журналістичний з'їзд розпочав свої обряди в суботу в Горішній Градиш. По прочтінню протоколу із попереднього з'їзду ухвалено, м. н. домагається основана катедра журналістики на прагосім університеті, осуджати славянське прасове бюро і домагатись, щоб новий закон прасовий ухвалити парламентам ще сні осені. В конфері тім, на який радіо робити інтереси великі ризиків наслідків, не бере уділу ніхто із руских журналістів, за те репрезентують на них „славянські рускі“ г. Марко, Шаміський, Залозецкий і віденьський кореспондент „Нова. Время“, пресовутий Вергун.

Великий вогонь у Вінні. В п'ятницю 7. с. м. в полудне вибухнула в Горах, що стоїть посеред села, із за неосторожності працюючих там ремісників вогонь, котрий став ся причиною, що 49 господарств, між ними й парохіальні будинки, опали з димом. Около 300 будинків, 15 штук рогової худоби померло 40 свиней і безліч домашньої птиці вилетіло жертвою вогню. Шкоду обчислюють на кілька мільонів корон, бо між навішеними снім нещадно є всім найважливішим господарям в селі. Шкода тільки в малій частині забезпечена, і то лиш будинки. Та не в будинках потерпіли люди єю величезну шкоду, а в збіжжю, котре було вже все пошкоджено до дому. На ратушні були прибули всі окресні громадяни із своїми пожежними сиваками, навіть охотничі пожежні товариства з Заставної, але всі вони при найбільшій напруженні, щоб вогонь залокалізувати, мало що могли палати. Бушували вогні, а кождий біг до своєї хатини, щоб її урятувати. І так вогонь, який в протязі 4 години шийрашу частину села, люди без стріх, без куса хліба блукають улицями. Аж мороз іде по тілі, коли глануть тепер на те козавь замове в тепер неспасено Віно. — Б.

Труп в старім судовім будинку. В устновім місці старого судового будинку при ул. шкільній най, дево трупа зарізанна Тодора Маркулика. Сконстатовано, що причиною смерті був удар серця. Маркулик похилився плону і шесторо незасомотренних дітей.

Пробитий бугаєм. В суботу по пол. він Лазар Кость ул. Калічанська до річній бугай, який був аласністю різника Н. Г. Френдла. По дорозі шинує ся заір на прохотного Х. Кренина і зранив його нашою рогами.

Осторога перед еміграцією до С. Паоло. Як се міністерство справ внутр. вже оповістувало розпорядком із 26. липня 1906 ч. 34383 старає ся якийсь Антон Герголет, який пробував тепер подати до Києва в швайцаресім кантоні Тесін або влівох італійській пограничній місцевості, заманювати брехливиими обіцаннями емігрантам до держави Сант Паоло. Оттак нашіники він подає до Києва цілу одну різню зложену із 11 осіб із громади Гиттендорфа у Штирії, роблячи їм налі на аламентні зарібки в С. Паоло й візлову дорогу із Марсала до Києва. Водержавни оттак емігрантів через кілька днів, кинули він їх на Божи поля, а лиш вичерпались їхні матеріальні засоби. Герголет розсвине із Цріху й Вердну безліч листів і візлов, щоб робити пропаганду за еміграцією до Сант Паоло. Правительство краєв. Сант Паоло ніби не є причастю до містани Герголета, але й поно дорить у Антверпі свого офіційального заступника а особи емігрантського агента Шала, який також старає ся отянути емігрантів до Сант Паоло, хоч там вже і гірка дола.

Жінки членами ради шкільної. До ради шкільної в Штутгарті прикликано три вчителки яко заступники трох анемних шкіль дівочих.

Мирна армія. Із розврату, який висловив на сего річній з'їзді сторожний пожежарний у Відні пров. Шленк, виходить що до австро-німецького союзу сторожний пожежарний налієють 6,134 пожежарних сторожів із 300 тисячами пожежарників; крім того є ще 4 славянські союзи із 6031 сторожками пожежарними і 175 788 пожежарниками, на Побережжю й Далмачії 332 сторожні пожежарні із 1108 пожежарниками. Брегенцій союз має 17 сторожний пожежарних із 982 пожежарниками, а 21 італійських сторожний пожежарних мають 560 людей. Загалом отже є в Австрії 12 278 сторожний пожежарних із 437 500 пожежарниками, які загалом розпоряджують 16,700 модерними машинами до гашення. Не знати лиш, чи при снім рахунку ухвалено точно в нашій „Січ“.

Із штуки і літератури.

Конфіскація „Хати“. В Хотині (близько 600 в.) на приказ повітового справника сконфісковано друге число літературного українського місячника „Хата“, видаваного д. Немоловським.

Українізм в чужій журналістичній. „Das freie Wort“ ч. 11., Septemberheft помістив статтю д. Володимир Кухніра н. а. „Die Rolle der Ukraine im konstitutionellen Russland“. При цій статті наводимо слідуючі вислови, які дозволяють собі подати в скороченні: Український наріз, домагаючи ся автономії, підносить по найбільшій частині аргументи історичного і національного характеру. Але до сього прилучають ся і аргументи економічної і політичної. Не тільки в національній, але і в економічній агіді заходять ріжниси між північною а полуднявою Росією. Північна Росія є шмал і непродуктивна, полуднява Росія натомість має загідний клімат і є урожайна. Тому то називають її „шихлором Росії“. Російське правительство, що утискає український народ під національним агідом, експлуатує його також економічно, старуючи ся піднести торгівлю і промисл на півночі, а зливати над Чорним морем. З України витискає правительство крім того великі податки. Державні доходи із 14 українських або переважно українських губерній (Волинь, Поділя, Херсон, Київ, Полтава, Чернігів, Курск, Вороніж, Харків, Катеринослав, Таврія, Чорномор'я, Кубанські простори і Бессарабія) вносять 519,6 мільонів рублів, т. є. 26 прц. всіх держ. доходів. Натомість держава видіє на потреби України лиш 279,5 мільонів рублів, т. є. 18 прц. всіх держ. доходів. З того бачимо, що Україна не тільки не отримує всієї своєї розкоди, але крім того дає 48 прц. своїх доходів для інших провінцій держави. Всі ті обставини спричиняють почуття солідарності мешканців українських провінцій супроти північної Росії і першим наслідком сєї солідарності є домагає автономії України. Голосно сїя солідарності треба аладити, що Україні із ігнорованої маси стали нашіники, може найважливішим фактором в Росії. — К—ка.

Посмертні вісти.

† В Чернівцях помер нині о 3. год. в ночі в 89 р. життя бар. Антон Кох а н о с е н і й, почесний бурмістр м. Чернівців, бушний посол до сейму пражського, б. вісник, краєв. і б. член ради шк. краєв. Похоронений, один із найважливіших польських репрезентантів політичних був довгі роки червоношкім бурмістром, коли після док ослаблення не зміг виконати тодішнього свого уряду. Тоді вибрано його почесним бурмістром, названо його іменем одну улицу і ушановано стипендією для учеників. В снім характері брав він перел уділ в засіданнях червоношкі ради міської, і так явив ся він, охороняний старець, ще й на похороні ради 4 с. м., коли поно ал для неприємності здоров'я „батьків міста“ опалилось зливним немилу. В п'ятницю рано дігинув останнього частинний параліж, якого старець не міг вже одолати і отже згинув в Божій. На вістку про смерть бар. Кохановського висловлює багато інституцій чорні прапори. Похорон відбуде ся в середу о 3 ім год. по пол. — В Сторожкині помер 9. с. м. по довгої а тяжкої недуги а вліво мужеского піну, суди др. Василь Сиван, член руско-народних товариств та незвичайно талановитий правник. В. Ім. П.

ете народам Австрії те, чого вони сподіваються. Не паралайте їх на розчарування, на зворушення. Дайте їм заспокоєння через утворення нової підстави для кращого розвитку держави. Находимося в пологіх відносинах і то не тільки задля виборчої реформи. Від нас тільки залежить, прозвучить ця епоха і стати внової справеделивості, так щоб велика хвиля застала великих людей.

В першій раді стоїть перед нами виборча реформа і її треба поладити. Гадаю, що ніхто з посеред нас не хотів би брати на себе відповідальність за те, щоб не посвятити найліпших своїх сил для довершення того великого діла. Правительством зробить се з цілим посвяченням і позитивно тим, чим було до того, то є прихильним рішенням кожного слушного домагання і згодою посередником між суперечливими інтересами. Отже пошукаємо свої сили і змагатимемо до щастя, яку маємо перед собою. Надто мушу звернути увагу на те, що полагоди чекають інше великі справи, що делегація треба позитивно відповісти на час до обрання і в разі се буде можливо, також соймам до полагоди величезного бюджету (Ободрення). — По промові барона Вена приступлено до дневного порядку, т. є. до розгляду виборчих округів в Чехах. По короткій формальній дискусії підточено образи над собою справою і зарекомендовано дебату над § 7., котрий звучить: „Управління до вибору посла є кожда особа мужеского пола, що починає 24 рік життя, поєднане австрійським громадянством, не є виключена або виключена від виборчого права і на обшарі країни репрезентованих в держ. раді, в дні розписання виборів, перебуває в громаді (на обшарі двірській) принаймніш від одного року. — Послом може бути вибрана кожда особа мужеского пола, що принаймніш від 3 літ поєднане австрійським громадянством, укінчила 30 літ життя і від виборчого права не є виключена або виключена.“

Посол Толяггер закликає се за введенням палатного виборчого права в інтересі різних країн і станів. Застерегає собі ставлення відповідних висловів при дискусії над § 5. (§ 5. становить, що кождий управнений до вибору має право до одного голосу; онов виборче право можна виконувати лише особисто. — Ред.) — Пос. Хонд жалує се на унеможливлення всіх інших народностей крім Німців. Промовляє за уділенням виборчого права жінкам і за тримісячною освітою. — Пос. Паріш заступає правительством, чи також до названого виборчого права потреба одностайної освіти. — Заступник правителя етн. секційний шеф Гертель закликає, що така умова очевидно не існує. — На тім закрито нараду. — Слідуюче засідання назначено на 13. с. м.

Голоси Українців про польську квестію.

Редакція правіського радикального місячника „Крутук“, користаючи із надходження польської справи теперішню добою в Росії, звернула се до „світличих представителів різних напрямів публічного життя в Європі“ із оточеними питаннями:

I. Чи стремління польського народу до добуття незалежності в границях його теперішньої національної території є із становища народного права оправдане чи ні?

II. Чи в інтересі європейської культури є заохочення і самодільний дальший розвиток культурний польського народу в рамках незалежного політичного естествова бажаний, чи ні?

III. Який вплив на політику європейську і світову мало би:

а) переображення Польщі, приналежної до Росії, в межах її теперішніх границь, етнографічних отже без Литви і руских земель на автономічну територію, поєднану в Росію федеративною співзв'язаністю із власними правами соймам, власним правом правительством і власною оружною силою?

б) переображення цілого польського простору в автономну і незалежну демократичну республіку, в якій всі мешканці без огляду на віросповідання і національність були-б рівноправні під зглядом прав політичних і громадянських?

В анкеті сій взяло участь багато представників різних народів і їх по черзі друкує редакція в своїх журналах. В анкеті сій взяли участь також і Українці і отже приводимо голоси пп. А. Барвінського, В. Гринченка і проф. Грушевського, які досі опубліковано а які не будуть без інтересу і для наших читачів.

I.

Відень, 15/5 1906.

Ад 1. Із становища міжнародного права можна уважати змагання кожного культурного народу до досягнення самостійного естествова в межах його національної області оправданим. Тим то і змагання польського народу, котрий має стільки вінів свій самостійний бит політичний і державний, до досягнення самостійного естествова в границях його національної національної області (в етнографічних границях) вважаю оправданим.

Ад 2. Польський варіант видає стільки цінних нагодів на полі літератури, науки, штуки і т. п., котрі ніколи в європейську загальну культуру, що дальше удержання і дальший самостійний розвиток польського народу вважаю також в інтересі загальної європейської культури бажаним. Однак змагання до незалежного державного бити з огляду на необчислимі посядженості політичні вважаю неоправданим.

Ад 3 а) Конституційний перестрій Росії має також польському народові змогу, добити се там становища підпорядкованого народним потребам і свободному культурному розвитку. Росія не буде могла відполити се лише з центрального парламенту, а в найбільшій часті буде призначена призначити автономію тим історичним індивідуальностям, з яких она витворилася. Таким способом повинна досягнути автономію становища з окремих соймам, судинництвом і шкільництвом Польща (в етнографічних границях), як і Україна і Литва та інші складові часті російської держави, котрі можуть бути сполучені з собою на федеративній основі. Справа військові, державні, фінансові і торгові договори повинні вважати се єдиними справами і рішати се в державній думі. Сей погляд висловив я в часті в тижневнику відомостей „Die Reform“ (в д. 1874, № 6), а відтак в „Konstverg. Korrespondenz“ (1905, № 169 з 30. мая). Таку програму прийняв і всеукраїнський з'їзд минулого року в Полтаві що до автономії України. Змагання до утворення демократичної республіканської польської уважало з огляду на необчислимі політичні посядженості неоправданим.

Александр Барвінський
посол до Ради держ.

II.

Високоповажаний Добродію! На Ваше запитання що до автономного, або незалежного існування польського народу в його етнографічних межах можу сказати от що.

Я сам належу до народу, позбавленого прав, і підчуваю всю болючу вагу такого становища. Уже через одне те (минаючи все инше) в застід і крізь стаю на боці пригнобленого народу. Хто-ж має право скаржити нації: умри, коли вона хоче жити і розвиватися як окрема нація? І хіба ж не по її власній волі, не її святе право вибрати собі таку форму життя, яку вона вважає для себе за найліпшу, — звичайно — без приклядки нікому иншому народові?

Ви питаєте мене який вплив на європейську і взагалі світову політику буде мати переміна сьогоднішньої російської Польщі в її етнографічних межах на автономну країну? Найкращий, коли Польща досягне автономії не сама тільки, але разом з тим добуде собі і можливість ведення народності Росії в своїх етнографічних межах. Що-ж до впливу перемины етнографічної польської території в незалежну демократичну республіку, то така переміна може настати тільки внаслідок багатьох інших перемины і впливатиме тут уже ціла сума тих подій. І від того, які саме були-б ці події, залежав би і той вплив на світову політику, який могла-б мати самостійна Польща.

З великою шанобою
Ворис Гринченко.

1906. V. 7.
І Київ.

III.

Високоповажаний Пане! Постановлення питання польського на основі етнографічній, як ставите Ви його, говорючи про організацію російської Польщі в границях сучасної етнографічної території, — вважаю однією з найбільш справедливою і реальною, себто можливою до здійснення дорогою до розв'язання цього питання. Сей постулат автономії на територіально-етнографічній підставі в моїм персональному опирається се на натуральні права кожної нації в етнічній єдності на устрій найбільше прилашований до її потреб, а не на основі історичних чи міжнародноправних. Маю те переконання, що принципи національної автономії на територіально-етнографічній основі має бути положений в основу перестрою цілої Росії, як одна з першорядних умов її національного устрою. Перестрій її в сін напирі, в федеративну автономію тіл, організовану на національно-територіальній основі (в етнографічних границях) з забезпеченням прав меншостей, не тільки розв'язав би національне питання в ній, але й значно корисно міг би вплинути на відносини європейські, на подолання національних відносин в інших державах сін принципом національної автономії і на ослаблення міжнародного напруження і мілітарного устрою. А чи буде зв'язок автономних тіл в російській федеративній системі, чи слабкий, се буде залежати від тих будучих відносин внутрішніх (економічних в першій лінії) і міжнародних, яких не берусь передбачувати. Подякую то власний інтерес тих національних автономних тіл.

З глибоким поважанням
М. Грушевський.

Політичний перегляд.

Скликане ради державної. Останнє засідання парламенту відбулося сін — як відомо — дня 20. липня. І тоді заново був през. Феттер, що речень сідуючого засідання опоністично писемно. Палати формально не підтримували, через що носили побирали свої дивети через цілі застави. Тепер вже парламентарна канцелярія скликає носіїв на засідання, яке відбулося сін у місто дня 18. с. м. о годині 11 перед полуднем. Порядок дневний сего засідання є такий: I. Справоздає комісії санітарної про законопроект в справі антикварії; II. Справоздає бюджетової комісії про

висесення послів х-ра Памера, Пантучека, Брайтера, д-ра Гедігера, Пахера і тов. в справі законодатного полагодиження становища в виборі канцелярських робітників і політичних робітників канцелярських; III. Справоздає промислової комісії про правительствонне предложение законопроекту задля сіннових пилнотел.

Конституція в Персії. Шах підписав уже розпорядок про реформи і прагав попереднього великого веліра.

Революція на Кубі неупороч ентузіастичним поглядом американського правительства триває дальше. Очидний маються положення на Кубі дуже несприятливо. До Нового Йорку прибуло 300 втікачів, які розповідають, що в Гаваї є поворх 1000 повстанців, та що вони дуже добре озброєні. До Вашингтону прибув у тійній місці один кубанський генерал.

Події в Росії.

Різня в Седльцях.

В Седльцях, 28-ми тисячним місті при жєлєзничім шляху Варшави-Терезополь, діють сін, починаючи від суботи, різня, які своєю грозою і звірністю прямо перевищують всі дотопорішні потрясіння. — Дня 8. с. м. — як доносить „Berl. Lok. Anzeiger“ — застрілено в Седльцях двох жєлєзничих, що вилізали з монорельсового вагона з горіакою. (Нинішні часописи подають, що лише застрілено до них). Зараз численні патрулі ніхоті обшукали доми, а ніхоті убили стріляти, і стали до тих домів стріляти. Рівночасно уралопопани жєлєзничі вагони (після нинішніх вістий патаги червоноствіжців), котрі брали участь в карних ескадронах, кидали сін на жидівські синагоги і стали їх рабувати та руйнувати. Купці пробігали зразу боронити сін революційними стрілами, а тоді жєлєзничі випустили загальний погром Жидів. Стріляли до кожного проходжого, до кожного, хто лиш показав сін в ніч. Серед того в шести місцях в місті вибух огонь. Жєлєзничий дворець відбито від міста військовими кордонами. Нікого не випускали до міста, ані не пускали з міста. З під Варшави післали до Седльців полк ніхоті і артилерію. — „Voss. Ztg.“ доносить, що тоді дивні стали сін без раціональної причини в Седльцях сплинувати груми резервістів і уралопопани. На даний вистріл розпочала сін загальна різня. Хто вихили сін з нікна або переступив поріг своєї хати — гину. На улицах сконцентровано всю військову загоду, яка стріляла до домів. — „Berl. Lok. Anz.“ згадує знову, що по першій вистрілі виникло на ратуші що й червоною ліхтарію, яка стала для драгонів сигналом до стріляти. Погром тривав і в неділю. — В понеділок дня 10. с. м. усталопопо о 8-й год. рано перед домом поліцаймєстра 4 армати і до год. 10 ої рано дано з них 12 стріляти. В цім місті страшно руйна. Так приїхав в чотирох уацях начислено 150 жидівських сканєнів і кілька християнських підлогового звичаїв. Жєлєзничі продають зрабонані товари за пидармо. Число убитих Жидів оцінюють на 100, число ранених є далеко більше. В часі погрому в християнських мешканцях виникло сін в нікнах образів святих. Але що найбогратішніше, то се, що військовий командир зазедви кількох християн випустив з міста, а Жидів строго заборонив випустити. Арештовано понад 1000 осіб; багато арештованих жєлєзничих в страшний спосіб побили. „Berl. Lok. Anz.“ подає, що сей погром виправдані жєлєзничі в місті. Мешканцям міста внаслідок страшної руйни забракло живности. — Останні телеграми приносять страшний вісти. Більше, як 500 осіб убито. Артилерія руйнувала цілком три улицы, а всі жидівські синагоги в цім місті знищені. Кордон військовий окружив ціле місто і не пускає з міста ані одного Жидів. Польські і жидівські революціонери ставали завзяті оцір та вини кидали улицы. Військо допусало сін поимовних звірств: Жидів тортувано, викопано очі, палено живцем. Жидівкам підпалено наліз з черетями і т. п. Довкі телеграми доносять, що погром дальше злуге. Вістий треба згадати, що урядових вістий про Седльці нема й досі, а іза перервана телеграфічного подолання є вісти дуже несправі. Після останніх вістий дала артилерія 12 салів, коли минула речинь, в якій місто мало видати революціонерів, що стріляли до солдатів. Перед весний полковий суд поставлено 42 осіб. Денутиння міщальства завила знов губернатора, що перші вистріли впали не з боку Жидів, але одного підполковника в резервісти.

Рабують банку в Білоцеркві.

Около 14 озброєних з замаскованих людей напало на двохсотий банк в Білоцеркві і обсадили всі входи. Перестрашеним персоналом банку повололи сін косім плеєм. Написання обрабували всі каси і забрали 43.500 рублів. Аж коли послідний рабівник виїшов з банку, пустили сін за ними в погоню. Утікаючи бандіти застріляли одного з доганяючих їх поліційників. Один з виновників Левімон, котрого вже мали спіймати, застріляв сін. На улицы найдено 2.400 рублів. Арештовано 3 особи, вони в судітві признали сін до участі в грабежі. Обох їх на приказ генерал-губернатора поставлено перед полковий суд.

Восні суди.

В Кронштаді розпочав сін процес про дальші частини збутованих моряків. Число обжалованих возносить понад 800 людей. Між цивільними обжалованими находить сін і буванний посол Ошнін. Заприсяк-

Дрібні Оголошення мають друкуватися (розмір) менше ніж 4 см. від сауса. Платежі за них не беруться. Платити за них можна тільки готівкою.

Планет по 20 і 40 сотників
у всіх артилах. 94 7—

R. OSCHMANN, Konstanz N. 422, 47-44-59

Красно, добре і дешево.

Улиця Ратушенів ч. 6. Готель „Централь“.		Улиця Ратушенів ч. 6. Готель „Централь“.
---	---	---

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого ранку
Новости
конфетний для
панів, панночок
і панич
НОВОСТИ:
в закетах конья-
рах і плацках най-
ліпших відомих від-
омних і берант-
ских.

**Магазин одягів дамських і
мужеских**
Чернівці
ул. Ратушенів ч. 6.
Готель „Централь“.

ОДЯГИ
для панів злондів і
дівчат.
Загорти, уль-
стри і підфарби
сукні вишайові і до
подорожжів і весільні
в сьому гаузу вклавши
а, тикучи в перне-
радиних забри.

**Всілякі замовлення
виконують ся сейчас.**

98 6—10

[illegible]

Що **вістівка** відходить з Бремена до **Нового-Йорку** единою по-
німнім імперськ кораблїм як: Kaiser Wilhelm d. Grasse, Kaiser Wilhelm II., Kron-
prinz Wilhelm; подорож тїм кораблїм триває лише **5 днїв**.
Що **суботи** двошрубїм поштоїм кораблї з Бремена до **Нон.-Йорку**.
Що **четверга** двошруб. поштоїм кораблї з Бремена до **Бальтїморє**.
2 рази на тиждє двошрубїм поштоїм кораблї з Бремена до **Галь-**
вестону (Тенсє) Аргентини, Бразилїї і т. д. 90 5—50

На кождє залптанє відповідає оберотно і безплатно єдиною руско-чєскою фірмою

КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хтє поріздкає з лїстом відсортєм через границю, на щїмїмїх конторїх на артеїмїх границї,

свій до свого!

у СТЕФАНА ГАЙНИ, Чернівці, Ринок 10.

— ДИВІН —
М. Д. —

приймає всілякі замовлення і виконує їх швидко і дуже надійно.
Замовлення з провінції виконують ся найкраще. Робітня знаходиться на вулиці Talgasse ч. 17. 102 (1-1)

A detailed black and white illustration of a steamship, likely a battleship or cruiser, sailing on a choppy sea. The ship features two masts with flags, multiple funnels emitting smoke, and a complex arrangement of gun turrets and armor plating. The ship is viewed from a side-on perspective, moving towards the right.

Австрийске сполучене акцијне ко-
рабелно-перевозове тов. в Тријести

Правдивый
пассажирский оборот до Америки
через Триест-Нью-Йорк

Генеральна Агенція
для ГАЛИЧНИНИ І БУКОВИНИ

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

16 (1A-20) II.

Товариство взаїмного кредиту

„ДЖЕТЕР“

Стоварищенє зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просвіти“)

платити 4% від вкладов; приймає і виплачує вкладення кожного дня, крім неділі і свят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотечку або на поруку; дає більш позички парцелянтам на купівлю землі; одразу гіпотечних нових розкладає до 15 літ; при 30 ратах річних виносить рату на капітал і процент разом 5 ворон від 100 ворон.

На покриті дахів бляхою або черепом удісне „Дністер“ позначки на 5 пром.

Позички можуть дістати тільки члени. Якщо член має присутність тільки члени Товариства обозначені „Линтер“.

Данієленда від ухвалі членських внесків все 6 проп.

ВКЛАДКИ МОЖУТЬ ВКЛАДАТИ ТАКОЖ НЕ ЧЛЕНИ

Вклады вносятся 31. grudnia K 2.072.928

Позички надані	2.042,615
----------------	-----------

Удѣли членські	•	•	•	162,127
----------------	---	---	---	---------

Фонд резервов	н	н	н	30.288
---------------	---	---	---	--------

З чистих зиснів ухитив „Дістотер“ на цегали, бурси і інші добродійні цілі вже над 40.000 пороп.

(—)

Видне товариство "Ручна Рада" в Чернівцях.

З друкарні товариства „Русної Ради“ в Чернівцях під надзором Івана Захарова.

За редакцією відповідає: Віктор Огрібі.

бізатів, бо уряд стаціонарний замкнений, а із стаціонарної служби нема навіть сторожа! І ось пішло шукання за урядовцями, і по 3 хвилині знайдено касирів, який надбиг із визначкою ключів, а який — як на те — брехував ключа до входових дверей стаціонарного будинку! І знов нова, безуспішна метушня, а треба дати, що все діє ся підчас узятого дощу. Випити минає п'ять минут призначених для потягу на станцію, а Вами, пасажирів сідать без карт, і на довгий зліз агаданого урядника — потяг рушає. Та через кілька минут продають водну сміна безпеченість і потяг раптово повертає в зад. Се ще в час паніки машиніст, що аворотиця є диво наставлена і зановіг безважкому нещастю. І знов прийшло ся ждати, поки надбиг заспаний аворотицький, і направили аворотицю, щоб потяг міг по тіллі пригодах рушитись вперед, його лідар із Вами не звільняв хіба ніхто. Нічого й казати — гарна й примірна історія!...

Телеграми „Буковини“.

Дня 15. вересня 1906.

Рагуза. Чорноторського престолонаслідника Давида прийняв архієпископ Франц Фердинанд, який віддав візиту. По сьм відбуло ся у архієпископа прийняти автономних і міських властей. Вечером відбув ся двірний обід галицький, в якому були у ділі Давид з помічником, єпископи й намісник. По тім місто ізміновано.

Відень. „Wiener Zig.“ оповідає розпорядок міністра просвіти про побирання бюджетних окладів від унів. студентів.

Палермо. В посідок землетрусу завалило ся кілька домів у різних громадах. Населення живе під голим небом.

Седальці. Жиди подають, що із поміж них вбито 142 осіб а ранено 430.

НОВИНКИ.

Чернівці, 15. вересня 1906.

Приїзд міністра залізниць. З нагоди приїзду міністра держ. Екс. д-ра Дершати — як зачуваємо — являть ся у него цілий ряд допугацій в справі будови нових залізничних ліній на Буковині особливо Кішмань-Заставна та Вишини-Путілі-Селатин. Далше являть ся у него допугації урядників залізниць державних і пручить йому меморіял в справі підвищення зарплати для залізничних урядників, яко є ним правдою хіба і не стоїть в цілій пропорції до дорожничих поменіань в Чернівцях. Крім сего являть ся у міні. Дершати учительська допугація, яка передасть йому меморіял із домаганням, щоб учителям давати при публічних або надвірних правих публічності народних школах приваля на державних залізничних такі самі знижки, які приваля мініст. розпорядком із 27. марта 1903. активним державним урядникам.

був чогось міжнього, тай цікавочого, який віддих авгазі.

Они стояли і ждали свитани. Легкий, студений вітер обвіяв їх.

Они чули як струї свіжого вітру вносили ся до них, віддихавши білу мразу і джачу тут дозину повну диких цвітів.

Бачили, як Монте Верджіне підносила свої стрімкі вершини, хапави окуляючи його мразу і обвивала ся ним, мов серпанком; сіднали на ніжних лінійках горизонту, який відірпав ся перед їх очима, линуучи з безпомічності.

Мріяли стояти они і віддихали ся у світліані емі.

Они гоїдали ся і журчали і шипіли; тихо впринали барни і погасали у щось сльозніше...

Сонце світило; оно блискотіло і світило ся від мразю у тихій глибокій радості.

Франческо звернув ся до Ангелі. Показав пальцем на темну червоню а його голос знизав ся до шепоту:

— Не тут на виї, там у внутрі є які думи, там у внутрі, де сонце погасає і воно мончить! Тут — жите є тут, а жите саміти пережити, — се є найвище.

Звучало се тринізо, майже нечути. Ангелі стояла мончин, сперта на коломну. Її лице було смертельно-біде; заломані руми притиснула до грудей.

Зовсім познані чуття обхопили її, нові, чужі думи, які здали важили ся перейти через поріг свідомості... чула ся пірвана, не до третього неба, лиш до землі, до гарної, сілочної, божої землі.

Стояла мов би приголомшена, без жалкої гадки. Щось нового заходило нею; якийсь непереможний, тужливий потяг линути ся в обійми сего замського жита.

Кажуть буди.

Арештовані рос. революціонери. В Чернівцях арештувала поліція на донос одного рос. емігранта підкасарського челядника К. Ніколаєва, замешкалого тут від довшого часу при ул. Гарбарській, якому закидають, що він втік із Росії, позв. власті відірпав, що він має виконати замах на темного начальника а бакарабської міщевості Камарта. Ніколаєва держать в чернов. судній канцелярії Сираду віддачі его до Росії рішити мін. справедливості, але воно по вській вірності не розпорядити віддачі його в рука самовільного рос. уряду.

Волоска „культура“. В доповідню нотатки, поміщені під сям заголовком в попереднім числі, інформують нас, що герар того букарештеньського подігу се не знач. член „Dacia“ тіллі а „стара хата“ а. Момент Складат, який вже поінчив університет а заклада своїм заслугам сунроті Онуца а Са. став відразу асистентом краєвого банку. На звіджуване був, вистави дістав мін 8 днів уралоу, який зумів на ативовані русового учителя! Гарний член першоначу краєвої інституції із під верми п. Луку! Нічого й казати.

„Народний Дім“ в Заставні. В Заставні заснувало ся спілкове товариство „Народний Дім“. До віддачі сего товариства увійшли: о. Т. Драчівський як голова, пор. інс. Олек. Кунчако заступником головою, М. Петрик як секретар, а п. Дм. Падуря, Божанський, Шербанович і Шатковський виступили без чину. До заряду товариства вибрано: ін. Омельського сираником, А. Зусмановича касиром і Ник. Яцьова инжениером. Статуту сего нолого товариства подано вже до торговельного суду о зареєструванні фірми. Відділ товариства подасть ся пізніше в окремі відділи, щоб згуртувати в них усьо Заставничу Русь.

Желізо подорожі! Fremdenblatt доносить, що з днем 1. жовтня віднесе ся в Австрію цілий желізо. Особливо віднесуть ціли желіза в штабат і банкі.

Великанський тунель. В Нью Йорку отворено електрично тунель, який лучить Нью-Йорк із Нью Джерсей. Тунель сей має 17 км. довготи і заглублює ся на 600 стін під рісью Гудсон, а складає ся із величезних сталевих рур о промірі 25 стін.

Поміст вісли. В Грєнаді (Іспанія) ширять ся епідемія вісли, яка вибухла у 150 вбогих родин. За останню добу померло 7 осіб. До розшешення епідемії причинює ся цілковитий недостача лікарських орудь, Побояються ся вибуху розруху.

Недуга турецького султана. Султан Абдул Гамід покликав до себе звісного хірурга, берлінського проф. Бергмана. Се покликанє є вже третє в ряду, бо попередній проф. Бергман недовольовав давніше тому, що він є спеціалістом хірургом, отже не принуснає, щоб міг допомогти що султанови в виду характеру його недуги. Тепер, коли проф. Бергман пристав на султанський залив, заливляють із епідемічних кругів, що стало ся се не в наслідок погіршення недуги султана, тільки тому, що Абдул Гамід забав нечуті із уст самого Бергмана думку про стан свого адогара. Публікують ся 8 таво, що Бергман похвалено тільки до одної дочки султана, але з той урядової крутанни виходить мабуть тільки те, що стан адогара султана є дуже небезпечний.

Едукаційні спосібності антропоїда. В журналі „La Revue“ обговорено є статі „Antropos des anthropoides“ написані проф. Рашарда Ліча Гарнера про едукаційні агадні еволюційні спосібності антропоїда. Після Гемелової антропогенічної теорії, людський прабатько Alitua переобразив свій ненормальний крик а артикуловані звуки. Ходило отже о те, щоб дорожкою досліду сирозвати ся гіпотезу і ось проф. Гарнер поробив досліди, які адебілша стверджують Гемелову навчаня. Проф. Гарнер усадовив ся в квітці серед поляни, по якій проходили ся малі доніти спосібні. Отже одом шиміями, вибраними із смідин, орумуючи його палтку, дійшов по довгих пробач до того, що нимавляв еранушного слова „fo“, яке мис звуково стоїти найбільше до фонетики малпачих ованія. Крім сего спомстатував ще проф. Гарнер і те, що антропоїди є спосібні відірпювати види а краси в їх основних овах. І так мали пунілі Гарнера притосувати до відірпювання отворів вирізанних в дошці ліній, які мали вид ріжних зори геометричних як: циліндрові, чотиригранні, тригранні, многокутні і т. д. Дан спомінявані задачі мали одні ліній а дріш а дошці барву черну, другі білу — і треба було їх відставляти відповідно до барви. Всі ті задачі виконували Гарнерові малі без ошачи. На основі кількісних обсервацій набрав проф. Гарнер переконання, що антропоїди є спосібні до інтелектуального розвитку, а також пізнав рід їхнього говору, який емпірично знав констатує тезу існуючої мови із передісних чавів, яка через розвиток стала з часом цивілізованою людською мовою. Розуміють ся, що ці висновки подаємо на одвічальність автора агадані статі, д. І. Рон.

Оповідки, іменованя і т. п.

Тов. „Жіноча Громада“ на Буковині мати ме в неділю, дня 23. вересня с. р. о 2. годині головні збори задля заснованя кружка в Чернівцях а потім о 4. годині надзвичайні збори членів головного товариства задля доповняючих виборів до головного відділу. Надімо ся, що на сні зборач не бравне нікого з черневецьких Русак.

Із кругів судових. Дня IV. періоду судив присяжних, який розпочав ся в Чернівцях д. 19. жовтня 1906, іменовано президентом суду присяжних

вісир. суду пр. А. Артимовича а його заступниками совітників суду пр. К. Лукашівича, К. Ангериана, В. Пруа, Мерквінського, д-ра К. Іосифеску-Грекула і д-ра С. Вайсманберга. Для суцаясного суду присяжних, який розпочав своє урядованє в періоді IV. д. 6. жовтня іменовано президентом суду присяжних президента сов. двору Ф. Цірговера, а его заступниками вісир. А. Прідогю, надєва. О. Завереваси і совітників С. Дана а С. Лимбергера.

Із буюв. шкіл середніх. Мін. просві. надало місце учителя в радівській гімназії гімн. учнт. при кому. гімн. в Льондлєнбургу (!) д-ру Бернардові Шенбергові, та іменовано сундента при гр. прав. палат. школі радівській в Чернівцях Александра Вітєна дібесним учителем при тім агаданє. — Радя інк. краєва іменовала унів. студ. екс. Йосифа Голоту сундентом при чернов. учительській семінарії.

Із кругів почтових. Почтового офіційа Ів. Волинського а Радівські перенесено до Чернівців, а почтового арештанта Мартіна Пєрандє із Вишини н. Ч. до Радівців.

Із садигурського Бояна. Позавч перші надзвичайні загальні збори, що були заповіджені на 11. вересня 1906 задля малого числа прибувших членів не відбулись, проте скликав ся отамин другі надзвичайні загальні збори на день 21. вересня 1906 о 2. годині по обіді (час серед. сяр.) в льондлєнбурзі в Садигурі (коло н. Гринчула). Збори відбулись ся при ямні побуді числі членів з отсам порядком дваванн: 1. Вибір відділу; 2. Наряди над відділками членів і прапором товариства; Наряди над уложенем хорів і оркестри; 4. агадані виступи. — *Відділ Бояна.*

Субвенції на агрономічні студії. Міністерство рільництва наслєдувало краєвому Владиславу правителствувати причинати на удержання рільничих шкіл на II. пірік 1906 в загальній сумі 8000 К, а то для середньої школи гоєи, в Чернівцях в сумі 3000 К, а для рільничих шкіл в Радівцях і Кішмані 5000 К. — Радя культури краєвої наслєдувала з державних фондів: 500 К на завомотанє бідних а потребуєщих учеників чернов. середньої школи гоєи. 550 К на курс садівництва, а 500 К. на надірпінні агадані гоєиодарства.

Концертна дирекція в Чернівцях. Краєве правителство подало н. Конрадону Пєкольменови кіндєсію на ведєнє концертної дирекції в Чернівцях. Бюро продаж білетів екс. буде походити ся в кінтарні Пардіяного і Сухани.

Подяки. Сям складаємо прилюдну подяку Ви. Добродіям Рупрехтові, потареві в Заставні за безплатну агаданію підписів старшини новозаснованого спілкового товариства „Народний Дім“ в Заставні. Сердечно сподібі! — о. Т. Драчівський, голова; М. Петрик, секретар.

Жертви на віклянських погорільцях. Цісар зносив жертвувати на погорільцях у Вікль (нов. Заставна) завомоту в сумі 3000 корон із своїх приватних фондів. На ту саму ціль жертвували пос. Николай Василько 250 корон, а дпр. школи промислової п. Е. Кольбенглер 50 корон.

Жертви на бурсу ім. Федьковича в Чернівцях. На бурсу жертвували далше отам Ви. п.: о. Драчівський Теодор 2 К, о. Кавтан Теодор 5 К, о. Юрій Мунтин а Зеленева 10 К, о. Степан Малайчук а Лукаш н. С. 30 К 10 сот., на що агадан Ви. п.: Георгій Кермач 8 К, о. Ст. Малайчук, надуч. Сидір Годованський і Казимір Цісєс по 2 К, нє. пера. Евгений Лунашко 2 К 30 сот., Дмитро Одетюм Іванів, Іван Ковіровський, шкєлар Георгій Ерємій, Тарасій Вашильський, Петро Харовик, Николай Осовський, Єраст Німачов, Іван Шєшурик по 1 К, Семен Мотонісєв 80 сот.; Михайло Кравчук 50 сот., Олекса Войно, Федор Фалоса, Іван Друк, Іван Максимчук, Георгій Інатій, Іван Інатій по 40 сот., Тодер Інатій 30 сот., Олекса Іостарик, Дмитро Одетюм Федорів, Василь Романюк, Георгій Семенов, Іван Малайбурла, Георгій Давидюк і Степан Давидюк по 20 сот., Олекса Шєхєтєв 14 сот., Іван Грамалюк а Катєрина Друк по 10 сот., Николай Одетюм Іванів 9 сот., а Марія Мурашина 8 сот. Сям великодушним жертводавцям складає заряд бурси в імені бідної молодіжкы як найсердечнішу подяку, а заравом просить а який громада причинати ся до піднесєнн закладу, що вже тепер удержує 138 патомців, з котрих 5 не палкють нічого, 79 лиш по кільна корон, а 54 перєсєчно по 15 корон. — *Ник. Іосифеску, п. н. проф., управитель бурси.*

Із штуки і літератури.

„Світ“ а. Ч. 14. із 10. вересня 1906 появило ся із отсам змістом: 1. Бирчак: Маріяка; 2. Пєзєтєтє: 1. По дорож, II. Напасть, III. Жабачий похорон, IV. Лісовий дзвін; 3. Лев Лєтєвський: 3 пісємє смутку I. II. (поєтє); 4. О. Робиланський: Юба (б. д.); 5. С. Твердохлєб: Підкона (поєтє); 6. Миколє Степанів: I. II. III. IV. (поєтє); 7. Ярослав Степанів: Муза жита; 8. О. Дашкович: Про мєтєоритєвськє мєтєоритє — ексєдє на чєст; 9. Павло Шульцє-Бєргєвє: Обєктивність поєтє, перєдл. В. Бирчак; 10. А. Новачивськє: Теодор Томас Гайно, перєдл. О. Твердохлєб; 11. Рєдєкцїя. — В виду перєнесєнн ві Львова попереднього редактора „Світа“, пішлисє етє тепєр як одвін. рєдєктєр і видаєць п. Нєчєдєл Будєвєнськє. Послєднє до рєдєкцїї просить надіслєвєтєвє перєсєлати під адресою: Рєдєкцїя часєпис „Світ“ у Львові, а передіслєтє тємєж до пїлєнї осіб але прємо до адмїнїстрацїї часєпис „Світ“ у Львові.

При відмові від або при рішенні відмовитися, значить спуст.

Дрібні Оголошення надати друком (реклама), чимати ся по 4 с. від слова.

Платежностей за донесення намірами почтовими не приймає ся.

За редакцію відповідає: Віктор Стріж.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів року 4 карб., на місяць державних: на цілий рік 32 ер., на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із

тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 24 ер.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях у д. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телеграфу: „Буковина“ — Чернівці.

Оголошення приймає ся на 20 сот. від стрічки. „Надземне“ на 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний rabat. Рекламні матеріали приймає ся під поручення. Рукописи звертає редакція лише на повсякденних вистереженнях і залученням належності почтової.

В справах редакційних можна устатковувати ся щодня від 9—10 рано і з 2—3 го год. крім неділі і свят.

Міністер др. Дершата на Буковині.

Перший привіт владі привітав доміну міністрови на границі Буковини в Новоолексинцях. В неділю рано явив ся на тамошнім двірці: депутати зложена із двірників судов. нов. путівничого, яка передала описані міністрови петицію в справі жовтничого подучення Путилова через Селетин із стацією Бродина, депутатизм м. Вишнів із петицією в справі жовт. подучення Вишнів із Кугани й Косовом, а також депутати двірників із нов. Заставничого під проводом ділача Вайсгласа і о. Т. Драчницького в справі жовт. подучення Заставни із Кіпанем і Заставни із Віном. Іменем заставничого депутата промовив о. Т. Драчницький, вказуючи уособлюючи заставничого повіту під зглядом комунікаційним, бо м. Заставна се одинокий осілок буковинського староства, який не має жовтничого подучення. Крім сего явив ся на двірці дозволити „Січ“ із своїми прапорами. Із рушних посівів прибув на привітання мін. Дершата пос. Т. Левицький, а після того надіхали поспішним потягом із Чернівців пос. Ф. Калитовський і пос. М. Василько, який вчорачи закликав міністерської подорожі приїхав із Відня до Чернівців в суботу ввечері. По офіційних повстаннях управ. руху прав. сов. др. Гидий і мін. старостою Краєм вступив мін. др. Дершата на виступі кинувши перон, до пос. М. Василько промовив до него отими словами:

„Ексцеленце! Перед кількома годинами ступили Ви на землю краю Буковини. Віден аж до ціл Вашої подорожі, до столиці краю Чернівців, будемо переїжджати через подорож, замешкану Русинами. Ми, посли руского населення явили ся тут на чолі громадських начальників, земських властителей, депутатів і корпорацій, щоб як найсердечніше повитати Вашу Ексцеленцію іменем населення. Привіт сей відноситься до Вашої минулості: в Вашій особі являємося великим шановним провідником найбільшої партії німецького народу в Австрії, яка давала нераз вираз симпатії до нашого народу а в останнє ставала енергично по боці в борчоті реформи, до якої ми иміємо, а через те піднірала й інтереси всіх австрійських народів. Ми

питаємо однако також і членів теперішнього кабінету, який перший завдав собі труд, щоб завітати в частину монархії, заселену міліонами Русинів. Хоч Ваша подорож відноситься до інтересів Вашого ресорту, який стоїть впрочі в найтіснішій зв'язі із економічними потребами населення і має провідну вагу, то по приїзді ми переконані, що Ваша Ексцеленція, як дорадник верхови із дома правдивої народної партії все те, що побачить у Русинів на всіх областях, буде належно оцінити і зважити на мірдатні місти. По в останнім ряді виступу ми, посли Вашу Ексцеленцію із за особистих симпатій як нашого парламентарного товариша. Депутати, які тут прибули, передадуть Вашій Ексцеленції бажання й жалоби отсех околиць і ми поручуємо їх Вашій милості і добрій волі. Будучи привітаними синами нашої німчий Буковини, миб отсего витана рішучо закликали, як би воно було тільки частинною демонстрацією нашої партії, тільки ми вповні свідомі, що весь край із свого боку безоглядно прилучує ся до почування, які ми отсего висловили. Тож на зустріч Вам нехай загортають на границі краю оплики: Его Ексц. міністер жовтничий др. Дершата найжми! Многим вітає!“

По сердечній подяці міністра, в який він згадав м. н., що як член цілого правительствача почував ся справді до обов'язку звернути увагу на всі області адміністрації, представлено йому всіх присутніх, а там рушила жовтничий в Новоолексинцях даліше, після того, як відіжджачого міністра попрацвали по своєму й зібрані „Січ“. В Луцку знову, де зібрані ся також дозволити „Січ“ й німчанська рада громадени із своїм начальником Бажаном і прочі громадени старшини, повитав міністра д-ра Дершату пос. Єрстей Пігулик.

О 10-ій год. 15-ти. станує потяг який в Чернівцях, де на зустріч міністрови вийшов краєв. през. др. Огт. Вайсглас, посли та начальники всіх правотів автономичних і державних, духовних і військових і всі мех. урядники, що були на той час відлучені від служби. Краєвий президент, повитавши гостя на порогах вагону, представив йому відтак усіх присутніх репрезентантів, які устали ся догалим шпаларом аж до ждальні. Особливо щиро вівтав ся мін. др. Дершата із президентом суду правого Кларом, бож свого часу

був він приділений йому в Грацу як консультант, до Клар був тоді суд. ад'юнктом. Тількиж др. Дершата рішив ся відтак покинути суд та посвятити ся адвокатурі... Із двірня поїхали присутні на місце будівельного двірня, під який мало ся отсего закласти вугільний камінь. На будівельній площі поставлено шатро, до якого увійшли мін. др. Дершата, краєв. президент др. Вайсглас, краєв. маршалок бар. Василько, бурмістр др. Райс і прав. сов. др. Гидий. Тут промовив перший урядник руху жовт. держ. др. Гидий, вказуючи про аріст комунікацій на Буковині, яка підняла ся за останню колонію століття так, що коли 1. вересня 1866. р. вивозила буковинська жовтничка лінія всего 24 км. (із Новоолексинців до Чернівців), то нині простягає ся вона на 530 км. При являх своїх промови промовив мін. міністра підписати будівельну грамоту та виступити у відношенні угодиного каменю. По сій промові бурмістр др. Райс, вказуючи значення нової будівлі для економічного й культурного розвитку буковинської столиці. Своєю промовою закінчив бурмістр окликом в честь імператора, який присутні й погортали.

У відповідь на сї промови подякував мін. др. Дершата мітрополіті й всім присутнім за участь в посьмаченні, а відтак висловив свою радість із того приводу, що йому судило ся завітати на Буковину та занеполювати, що не лиш він як шов мін. жовтничий державний, але також і ціле правительстваче бере живий участь в економічній розвитку Буковини й воно сповнить всі бажання краю, о сільки мати ме на се засоби. По сій пославстві фундаменти мітроп. Рентта й відтак пралат Шмід, який не при сего що й виволокся промовів, в який м. н. висловили протів тїх, що тільки вимагають прав, не тільки про свої обов'язки та протів жовтничинців, які ханяють ся нагалих засобів себто страйків. Шмід пралат зазначив, що із такими жовтничинцями не може симпатизувати ну а нинішні згадав що про віс п'яної і закінчив просьбою о благословення Боже.

По сій відчитав секретар мех. Вальмон грамоту заложена угодиного каменю, яку й заложено в міській муніципалітаті каміні, в який виконали відтак традиційні удари клявчиком поодиной достоїнства. Віден переїхав мін. др. Дершата до міста, де зложив візити у мітрополітій палаті митр. Рентті, в краєвий шефотом звинув. Николай П., вступивши на престол, отсего каторжаним кару каторги на заслання.

По сї відбутті, повернув Гот до європейської Росії, а підти вибрав ся за границю. Перебути муні, бачені звірства і знущання уряду спонукали його враз із Гершуним до організації партії терористичної, для якої він від тавер жертвує все своє життя й майно. В 1903. р. Гот арештовано в Мілані ізаа того, що рос. поліція через нерозуміння перенесла покла на сід, що Гот організував атентат на мін. справ внутр. Селітїна, якого вбив у той час Балмамон. Тоді то офіційна Росія виснажувала всі свої сили, щоб захопити Гота в свої руки, але протест культурної Європи не допущив до сего. Не завадити згадати, що адрес протів його видачі підписав був і звисний англійський мислитель Герберт Спенсер. І так Гот остає ся далі на волю, тількиж його здоров'я було страх погане. Полесина, яка вийшла із операції, а яку виконала був самозвільнений протесор Кох, що звинув ся прегинати йому страшний, через побут в міланській тюрмі втерпав і Готови віднало цілковито власть в руках і ногах.

Живучи оттак немов біблійний Авт, Гот поім умом прапозав для промашан революційної ідеї, яка стала для него суттю цілого життя. Як воно його захвиляло, про се найважливіше свідчить те, що він на листку про вбиті пата Росії — Павлого, відписав враз власть у руках, так що міг вже писати машинною! Оттоді, жаргуючи залував він, що як убити Трєпона, то він стане й на ноги. Тимчасом життя повно нічного нервового подражнення не давало йому повернутися до здоров'я. Оказала ся потреба нової операції, яку й виконали отсего в Берліні, але вона пошла за собою й смерть Гота. Та не дуже пережив його й Трєпона, який отсего помер в тиждень після него. Гот позав роботою організаційно-агітаційною, віддавав ся також публіцистиці і поміщував багато статей і в легальній російській пресі під іменем Раєвського. Він же причинив ся у великій мірі до зложення аграрної програми російських соціалістів-революціонерів, яка іх так відрізняла від соціалістичних демократів, вказуючи, аж мушники перейдуть через фабричні кітли!..

Олег Сатир.

Смерть Гоца-Рафаїлова.

Минулої суботи помер в Берліні в наслідок невідомої операції Михайло Гот-Рафаїлов, один із основателів російської партії соціалістів-революціонерів, яка завдала вже тільки болучих ударів російському самодержавному режимові. Розуміється, що до перенесення про новечість червоного терору довів його так само звирский бюрократичний режим, який і йому зруйнував ціле життя.

Мін мало що не сотню „неблагонадежних“ ув'язнених 1887. р. в московській бутирській тюрмі находили ся й Гот враз із мінком. Се було вже п'ять літ після того, як цар Александр III. на таум пенним печатаним законом установив адміністративне заслання, себто дав жандармам право на поминенем суду зашлати не любих собі людей всіх прав та посилати їх до 12-ти літ за десятки тисяч верст в сибірські тайги! Що більше прим. адміністративно засланою літареви не тільки було лічити, студентом вчити літній, майстрови виконувати своє ремесло, повитують помагати родичам і т. д. Оттак засуджувано їх на страшно безділ, голод і холод. Примусових мешканців бутирської тюрми рішуче вислати адебітша аж на край Сибіру в Колімен. Продержавши арештованих кілька місяців в тюрмі, вони порозмерзали ріви, направлено із Москви 7. мая 1888. р. 72-ох людей, а між ними три жінки, не давши їм ніякої розпрощатися із провожающими знайомими й приятелями! Через чотири місяці добила ся осильні адебітша пішки до Іркутська.

Із Іркутська до Колімен приходило ся ще перебути поверх 5000 верст і то версти добрих, каторжанинських. Серед бездарови, прилучуваннях труднощі добила ся партія через кілька тижнів до Якутська, де засланці розмістили ся на вілних кватірах. На час сєї осильні принав „новий курс“ уряду в напрямі безоглядних шнган засланців. Досі відбував ся транспорт засланців із Якутська до Колімен на шат. Ледовий Океан в той спосіб, що що дві неділі висилано туди по двох засланців з ескортом двох позаків і з відповідним набором їди, одєжі й книжок. Роблено

се так тому, щоб часом не збила ся їх більша корба на який пустий стації, в який би їм грозила чиста голодова смерть, так як доводило не було й живої душі, а воно комунікацію між оден Якут із паром озенів. Та як раз тоді запорядив якутський віцегубернатор Осташин, щоб осильні їхали що тяжки і то партіями по п'ять людей, беручи лиш по п'ять худів на біберу. На сих 5 худів припадало їди тільки 2 і нів пуда, які могли вистарчити тільки на оден місяць, бо ними харчували ся і конюший позак. Тимчасом перед ними стояла дорога дво до мітрополітїчна. Зважити ся, вибираючись в таку дорогу, значило їти про сего на голодову смерть.

Оттак то всі соціальні передали дия 20. марта 1889. р. віцегубернаторови ікономенні записи про неможливість такого походу. Якутський воєначальник, який остаточно перебрав ті записи, записав соціальним, щоб вони ждали рішеня на другий день о 11 год. в п'ятницю одного із них, у Нотіна. Возначений час мисте відповіди насин до партії засланців окологичний із записом, щоб вони явили в поліцейську уряду. Захланці, предчуваючи лихо, записали, що держуть ся вчорашньої обіцянки і не йдуть. Та через час надбігла на них рота садатів, яка під проводом офіцера Карамзіна вчинила висіву в історії рос. революції „якутську бойню“, стріляючи засланців й провожуючи їх штиками без розбору. У тім дикім мордованні, яке викликало обурення в цілій Європі, аби то без розбору мисте засланців, а довівтось ранено! От тоді то ранено й Гот в хребет, а операції в лазареті переведено так погане, по різниці, що він остає немощним калікою на весь вік! Та правительству царському було за мало сєї різні. Арештантів що й передали воєнно-полюсовому судови. Без переслухання й оборони ведено сий суд. І хоч він вказав, що дійсно годі було в той час вибиратися згаданим способом в Колімен, то всіх 24 засланців признали винними! І трох з них: Зотова, Кочана-Бернштайна й Гавомана висуджено на шибеницю, а прочіх на довічне каторгу. Правоту сий виконали ще так по звирский, що важко пораненого Кочана-Бернштайна піднесено під шибеницю на ліжку, бо він не міг і втерпівтись! Готови із живою припала каторга 6-літня. Амнестийним ма-

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на шість місяців 8 кор., на чотири місяці 4 кор., на місяць 1 кор. 50 ест.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на шість місяців 4 карб., на чотири місяці 2 карб., на місяць 1 карб. 50 ест.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (посл. 9 рублів або 34 ест.)
на шість місяців 9 кор., посл. 4-50 р., або 17 ест.
Щодинкове число 10 естимік.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровицька ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“ — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 30 ест. від стрічки. „Надіслане“ по 40 ест. від стрічки. При частковій замовленні відповідний рахунок. Рекламний неоплачений ніколи не відсилається. Рухомі астериски редакції дають на відповідних астерисках і зазначеннях належності поштової.

В справах редакційних можна устатити по-розрахувати ся що дня від 9—10 рано і з 2—3 по пол. при наданні і оплаті.

Угода з Угорщиною.

(У) У вівторок зібрани ся в президію підлеглих міністерства під проводом сенійного межа Штібрана вахові делегати, виславні обома правительством для обговорення економічної угоди між обома подоланнями австро-угорської монархії. Комісія ся — як відомо — зібрана ся по вимозі угоди обох промірів, знаходил під час останнього побуту бар. Бека в Будапешті.

Наради вели ся передвчере тільки над kwestіями формальними, при чім обговорення передовсім загальний характер угодового матеріалу. Із обох сторін вказано, що угода, яку свого часу заключили міністри Селя і Кербер, страждала тепер всю свою актуальність. Угоди не пропонується в австрійській парламенті із двоїного порядку усунуто, а угорському сеймові їх навіть не пропонується. В силу сего вказано ся вичинним порешити основну дбату над цілою матерією, хоч би навіть прийшло ся придержуватись головних зарисів давньої угоди. По сій приступлено вчере до генеральної а підтан і до спеціальної дебати. Для дальших переговорів вибачить австрійська комісія в поділю до Будапешту.

Годі назавтраді сявати що небудь певного про успіх сїх нарад, але можна із великою радістю сужуватись об тїм, щоб вони могли довести до чого штиного особливо із за неохитного становища угорської партії незалежності, для якої угода мусить бути рівнозначна із цілковитим утворенням Австрії і зі економічних інтересів! Розбите угодових переговорів ставити дехто вже нині як ясним; вже й обговорює ся дальший план економічної боротьби між обома подоланнями монархії.

Дехто підносить думку, щоб Австрія на случай розбиття переговорів піднесла угорську вимогу. Тількиж на се Угорщина не пристає, а тодіб прийшло ся справу рішати цісареві, який є рівночасно угорським королем і який в тїм характері не раз виявив, що про Угорщину без Угрів годі що небудь рішати...

Австрія моглаб ще хопити ся того, щоб цілові онзати не ділати після квотого вказу, але після того, як вона дійсно обтяжують обі подолання монархії. Азжж Угрі можуть в сїм случаю зовсім без жадани переважити поділ цілої кнати після ключа давнього і віднявши угорську частину від своєї квоти, передати решту суми спільному міністрови скарбу

тап самісєм як теорет, повсім по звертаючи уваги на австрійській постанові.

Заходилоб ще вірванн австрійської, на ясеб Угорщина могла відповісти тим самим, а по р. 1907 (коли вичає ся банковий привілей і план співдільності) ще й основаном окремого угорського банку!

Виходилоб отже, що відносно із тих орунній не завдалоб рішучого удару програвникови. Азжж в сїй справі не повинно ходити тільки о борбу, але о довершення угоди, якої треба обох подоланням держави. Угорщина вимагає, щоб союз замінити в договор, та щоб дістала більшу свободу в устанавлюванню посередних податків, Австрія знова вимагає справедливого розділу доходів цілої і триного устанавлювання кнати. При нерозумінності можуть скористати обі подолання держави, колиж ні, то одиной вихід остає в цілковитім економічній розмежуванні, на якім би найбільше виїшли австрійські праг аграрії на Галичину і Буковину, яких економічні інтереси жертвовано досі ad captandam benevolentiam Угорщині!

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Польове Кел-о, згодившись раз „а привидній“ на загальне голосування, не починає й одної нагоди, щоб в практиці зробити те загальне голосування як найбільш ілюзоричним і найменш небезпечним для ділячівсько-шляхетської кнати. Немає майже засідання, щоб польські члени комісії не розпочинали торгу о новій уступки для Галичини а разом для своїх класових інтересів. До сего стреміло особливо „автономічне“ внесення проф. гр. Старжинського, яке впрочім здобуло собі в комісії більшість, лише через те, що за ним голосувало також двоє німецьких обшарників, як ось гр. Парини і гр. Штірні, який впрочім побирав ся на всеошметочною не гірше від Штайна! За 14 днів має окремі субкомітет, аложений із десяти членів, аложити справоздає із внесення гр. Старжинського, яке стреміть до ревізії 11. і 12-го § у основних законів із 31. грудня 1867 р. казав розмежування компетенції державної ради і сейміа ага. заповнення автономічного законодавства в р а м. Головна вага стоїть тут на слові крала, бо місто перенести народну автономію, раді б теперішній план ситуації укріпити свою взаємність в крала і на час по заведенню загального голосування.

Не диво-ж, що за польськими шляхтичами потяг і пос. бар. Гормузакі. Волосими шопіністам все ще здається, що Буковина се їм пашаї! До часу завершення роботи галданом субкомітетом голосування над зміною 11. арт. основних законів здержано. І був момент, в янім здавало ся, що через сїю увагу розібіє ся справа цілої виборчої реформи; крїта була наявна й над кабінетом Бека. Штайн ся ухвала просто абен-тежвала і дехто з них затривожений неспокійним сел польської несподіванки, став дораджувати, щоб до галданого субкомітету Німці своїх делегатів зовсім не вибачали! Піднеслось навіть голоси, щоб німцї міністри висунули а кабінету бар. Бека. Через час ся буча втихомирилась і рішено, що практичнійше буде брати улія в субкомітеті і там боротись із забаганками польської шляхти! Рівночасно однак сунули з тою і Кел-о і та оголошили в „Polit. Korrespondenz“, що їм не ходить теорет о нічо вільного, як о сирешизованнє границі компетенції між парламентом а ярєвними обшарниками.

В понеділок відбуло ся дальше засідання комісії для виборчої реформи. І на нїм знова виступили польські шляхтичі за кондескою для себе в Галичині і дебізав до того, що вони в інших краях будуть вибори відбуватися в кожній громаді, як вони має бодай 500 мешканців, та для Галичини зроблено тільки вказу, що алозити будуть можна громади, які мають менше мешканців, чим 1800 людя, зучити в спільній групі виборчій, через що виключить ся від вибору безліч зарібних тудий, яких во легко буде сипкувати, щоб були нагами по кілька кілометрів до місця вибору в чужій селі, де в виду ватому буде їх треба ждати безліч із шість днів! При тїм треба тимати, що богато ділячів і фабрікантів галицьких просто не дасть своїм робітникам можності йти голосувати до другого селі, або навіть відстають їх своїми вірзми, щоб голосували на вказаніх польсько-шляхетського! Внесення се нерозсудливо саме в час неприсутності посла Василья, який був тоді в Чернівцях. Розуміє ся, що він, виявившись на засіданню комісії, став добиватись ревізії сїх ухвал, але його внесення перепало 16 голосами проти 17 через неприсутності послів чесніх і бар. Гормузакі!...

У понеділок ухвалено три перші §§-и виборчої організації: про виборчі тіла (§ 1.), про виб. округи (§ 2.). По сїм розвинула ся дуже ожидлива дискусія над § 3., котрий постановляє, що кожда громада і кожда окрема навведена часть громади є місцем вибору, однак громади,

якщо наперу, але стійнісь гадок, красоту мови, силу фантазії і так далі.

Нинішній знова добродій, показуючи мені один малюнок, замітив: „Він варта пильсот доларів“.

Я чув дуже густа такі нумування та поверховні оцінювання предметів, яких вартість скількистю доларів прямо годі означити. Твори штуки продає ся так, як хлїб за гроші, але їх вартість є завжди вища від суми, яку платять за них. Я знаходжу тут велику мало людий, які мають нею поняти про справдішну вартість штуки, про її реальніє значіння, силу її впливу на жите і її необхідність для людського роду.

Жите значить, — жити красиво і блискучо, всею силою душі. Жите значить обіймати нашим розумом всею вселенну, проинянувати нашими думками всі таємниці буття і робити все, що тільки можливо, щоб уладити світ навкруг нас гарнійше, різноманітнійше, вільнійше і світлійше.

Мені здається ся, що се, що Америці бракує надмірно — то туди за красою, жаднї ва тими радощами, які вони можуть самі завести душі й серцю. Наша земля се серце вселенної, наша штука се серце землі. Чим сильнійше воно бе, тим красивіше жите. В Америці бе серце слабе.

Мені те рівночасно здавало ся забавляю, коли я розповідав, що театри в Америці є в руках одного трусту та що люди належні до трусту, які є властителями театрів, розпоряджунть також в справах драматичної штуки. Се начебто повисає той фант, що край, який має визначний повістярів, не видає ані одного значнийшого драматурга.

Замінюване штуки є засіб до роблення грошей, се є на всякий случай поважним проступком, але в сїм особливій випадку се вже неспокійний злочин, бо він насладує особу поета та фалшує штуку. Коли закон устанавляє кару за ошмарованнє пошквинних средств, то він повинен безпощадно поступати також проти тих, хто фалшує душевний норм народу.

Театр називають школою народа: він учить нас відчувати й думати. Він має свій початок у тїм самим жерелі що й церков; але він сужив без впливу

народови отвертіїше й вірнійше як церква. Тоді, як правительство мало силу, утримувати церков на услугах своїх власних інтересів, то воно не мало ніколи сили, щоб згнати театр. „Затонзений діал“ Галіг-пана се алітурік криєт й гадки, якими в танок багато творів Ібсена, Шекспіра і Есхіла. Люди, які беруть участь у розвитку душевних сил краю, повинні не дозволити на те, щоб капітал викисовував театр!

Але може Американці думають, що вони досить образовані; як се є так, то вони помиляють ся і то грубо. У Росії можна тако поведене помітити в учеників пїшої гімназіальної класи, які навчившись курити і прочитавши дві або три добрі книжки, урочують собі, що вони Спінозамі.

Дампантисперовий будинок і недільна часопись, що вичить десять еунтів, є певно великі. Але те все лише порожня величина, помямо величезного числа людий в будинку та великої маси оголошеннє у часописі. Без думок не може бути образованнє.

Найважнішим доказом браку образованнє Америціанів се його заїтересованнє всіма оповіданнями й театральними штуками на тему жорстоких подій. В образованім чоловіці, представителю людської любови, викликає пром омерзіння. Мордованнє через страчениє й інші жорстоковости того рода побуджують у нїм відразу. В Америці знова викликають такі річи нічо вільного як цікавість. Шляхти часописи є переповнені докладними описами убийств та інших страхових. Тон опису холодий: се обєктивний тон уважачого обсерватора. Ціком ясно, що часописи мають лише одну мету: сиботати утомлені нерви своїх читачів ярими, подючими описами подробиць сповнених злочинів; за те вони ніколи не сиробунть вивисити то, що стало ся, із становища соціального.

Здасть ся, що ані одному з них не падає проста гадка, що нація се сім. А як делї а сі членів є проступниками, то се дє до пізнання, що систему шихованнє в тїй сімї перепроваджено лихо. Жорстокість є слабкістю; заїтересованнє, яке вона викликає до себе, се також симптом, який каже дєгадуватись нездорових обставинах. Чим більше повиваєт ся то

2)

Мансон Горній.

ГОРОД МАМОНИ.

Мой вражінє в Америці.

Шервін Деса Киселіца.

(Далше).

Велике число пам'ятників у міській парку знає на гордість, а якою гадать насоложен на своїх великих мужів. Але було би пожадано, щоб від часу до часу обшарувати від пороку й бруду облачка тих героїв, в яких у серцях та в очах жевріє гаряча любов до свого народа. Сї статуї, покриті новою бруду, мимоволя примушують нас зовсім низько цїнити відданість Америціанів супроти всіх тих, хто жив й умерав, за добро свого краю. І вони гублять ся в сітках безчисленних камінних будівель. Великі мужи вигадують як варіант супроти мурів десятиповерхових домів. Кольсесальні маєтки Морґана витанюють з пам'яті значінь основателів волі, Лінкольна і Вашингтона. Надгробник Гранта се одиєсний пам'ятник, який може гордіти Новий Йорк, і то головне а той причина, що він не положений в захареній середній міста.

— Се нова бібліотека, яку вони будують, — спазав хтось до мене, показуючи на похоничений будинок, обведений парком. І він додав в притиском: Вона буде коштувати два міліони доларів. Довгога поличон на нинішній буде вкисити стопацьдесять миль.

До тої хвилі думав я, що вартість бібліотеки полягає не в самім будинку, але в книжках, так само як вартість людий цїнять ся після П душі а не після П убрания. Не менше адивувала мене довжина поличон на книжки, бо в сє давав першеїство якоїсти книжок перед спільністю. Під якістю книжок розумію я — роблю сїю увагу на пошитості й корістї Америціанам — не ціну за справу, також не трив-

Ціна оголошень за одне місце їх розміщення: Ціна сторони 60 К., 1/2 сторони 30 К., 1/4 сторони 15 К., 1/8 сторони 7 К., 1/16 сторони 3 К., 1/32 сторони 1 К., 50 п. — Анонси об'язково ся після об'єму місяця по місяць багато тижнів.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрику: Надіслані і Оголошення редакції не відмовляю.

При підписуванні або при рішенні виконавчих, значний сукуп.

Дрібні Оголошення жалим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Назвистий за анонс маркети пичаюми не приймає ся.

Подяка.

Тронуті горем з причини смерті нашої незабутньої сусруги падаю на матери

Марії Кобилянської,

складаємо найсердечнішу подяку всім Ви, Достойникам, як духовним так і світським, що зважали брати участь в похоронах дорогої покійниці. Іменно ж дякуємо сердечно Ви, Близьким Ви, К. Костешину і яго Ви, асем-стенці, що зважали супроводити моці на місце вічного сну. Не менше дякуємо і світським Достойникам, головні-ж Ви, Послам Д. рони Смаль-Стоцькому В. Пігулякові і н. надрадникови Казитовському за їх заступу участь; також Ви, Д. надрадникови Хвобінові, надпрокуратор ви В. М. тальському і прочим знам судовникам, н. старості Різнікові, в Заставні і Ви, відпоручникам заставничої громади від провідом о. Т. Драчницького. Дякуємо також Ви, інжентерам О. Поповичам і Ви, директорам шкіль серед-них нп, М. Кушнірковим, К. Козачкам і Т. Бужорам як і Ви, Представни-кам рускої громади і руских академічних товариств „Осюз“, „Січ“ і „Бар-нат“ та гімназійній молодіжці і їх знаменитому хоромі, що своїм пишмо-деним співом причинили ся до зважання похоронного обряду. Мило нам на-сім місці прилюдно висловити Ви, добродію Теодові Маєр найсердечнішу подяку за те, що в найтяжких хвилях не відступала від смертельного дома покійниці як також і н. Сов. през-дрони, Фр. Маєр і н. в. а. те, що через довгі літа своєю людяністю, лікарською птукою і радою розрадою лагідно бо-лі покійниці. В ній дякуємо всім прибувшим на похорон. Прийти-лям, вревним і знакомим, та заспівалим їм з нашого боку сердечно „Спаси Біс“.

Горек освітлена родина
Кобилянських.

Воїлкі тукрасі і заграничні вина Шам-панські на міру і в оригінальних флашках правдиві Мартлі і Непезі-ого.

ОЛЬГА АНДРУШКА

Чернівці, ул. Паньська ч. 8. 106 (1-3)

торговля делікатесів і полудневих овочів.

Найліпші тукрасі і загра-ничні столові оличі, компо-ти, консерви і мариновані.

Великий вибір сезонних смажених конфітур, сербе-тіл, як також тукрасних і заграничних сирів. — Склад сьніжних майонезів з Сторасту і сміти.

Печена дичина також на зими. Великий склад жаренованих і судинних риб і утрів. Приймає виготовлені на замовлення на гарячковані полушники, майонези, мариновані, паштети і оличі по найдешевших цінах.

Замовлення з протівною виконув і викладає ся безиропо-лично по числіччю кітх за описанням.

Хто платить готівкою, має все о 10% дешевше як де инде.

О членстві відвідати прохоті улічню Банотетельки.

Правдивий рос. чай сьніжної сьніжної «Фрима Пресс» і С. Трау, у Відні, знаний під назвою Анг-Чинк. Пред. рос. Баті і Ямайла рум (для контролю найтх ціл.)

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток.

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Пошукую 106 (2-3)

сейчас інструктора до хлопця в 4 кл. нормальній для початкувчої дівчини. — Консервація м'яса. — Висхіді усілякі прохоті відати інвентарно під адресою: сьніж. Іван Войняковський в Новоселі, н. пошти Н. Коловезь, (Галичина).

Книжка про подружжя

дра Fernan та 20 листів, місто 8 К. класу і 15. 25 п. — Книга 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

ПОМІЧНИК
и ділу корінного і сьніжкового пошу-хуи посиди.
Зважати приманки
Дм. Гришун, купець в Сидягурі.
103 (2-3)

Кашель!

Хто що не застерігає ся, гришати протас власного тіла!

Кайзера ГРУДНІ ЦУКОРКИ

и троях сосиски

лікарськими пов'язками випробовані і випущені протас кашлю, хрипів, катару, заважіння і нежиту лат-рального.

4512 сьніжності виняток, що ті цу-корки ділять ся так обидва.

Пакет по 20 і 40 сотників у всіх аптеках. 94 9—30

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“ антикара др. Ю. Францога в Тернополі.

Се в знаменито усмрижоче средство до катрані протас великих ревматичних болю, простудженя, ланамі кистей, плечей кистей і порохних недуг. Проту ува-жати на назву „Nervol“ і не прийма-ти інших „Nervotonin“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (од-носток) 8 кор. в оплатю і оплатюван. Тисючн кистей в подякою. — Висхіді 2 рази денно до всіх праць.

РУСКА КАСА
ДЛЯ ОЩАДНОСТИ І ПОЖИЧОК

стотаршени зареєстроване з ограниченою порукою.

Виказ діловодства.

За місяць серпень 1906 р.

	Стан з початку місяця		Збіль-шилось		Разом		Змень-шилось		Стан з кінцем місяця	
	К	с	К	с	К	с	К	с	К	с
Число членів	1108	—	27	—	1135	—	5	—	1130	—
Конто паїв	77087	98	1866	—	78453	98	1833	—	76620	98
Конто резервового фонду	14129	82	134	73	14264	55	—	—	14264	55
Конто щадничих вкладок	303721	61	40995	93	344717	54	62801	50	281916	01
Конто реєскомпту (краєвий банк)	131700	—	41580	—	173280	—	22220	—	151060	—
Конто иншого чужого капіталу (Селянська Каса)	160600	—	22850	—	183450	—	5000	—	178450	—
Конто вексиль	528303	—	85020	—	613323	—	55720	—	557603	—
Конто довжних записів	161107	27	4450	—	165557	27	3685	29	161871	98
Конто відсотків	17384	73	3332	66	20717	39	1448	16	19269	23
Конто відсотків від вкладок щадн.	5626	57	—	—	5626	57	—	—	5626	57
Конто провізій	8138	94	755	10	8894	04	—	—	8894	04
Конто адміністративних видатків	1398	08	740	73	2138	81	—	—	2138	81
Конто платні	1981	—	283	—	2264	—	—	—	2264	—
Конто чиншу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто інвентаря	1000	—	—	—	1000	—	—	—	1000	—
Конто на диверса	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто дивіденд	2446	60	—	—	2446	60	44	70	2401	90
Конто страт і зисків	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто наси	560	80	183684	17	184244	97	183841	12	403	85
Конто податків	232	14	—	—	232	14	—	—	232	14
Конто ріжних паїв	4385	—	—	—	4385	—	—	—	4385	—

Чернівці, у вересні 1906.

Др. Стефан Смаль-Стоцький.

Надає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарія.

За редакцію відповідає: Віктор Стриж.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сеп.
в Росії: на цілий рік 8 рубованців, на пів року 4 руб., на місяць 1 руб. 50 сеп.
в інших державах: на цілий рік 32 ер., на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.) а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 септків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петрівська ч. 2.

Ч. телефону 178.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При застосуванні відповідних рабят. Рекламний персонал відсутній від перга. Рукониси перга редакція має за поведінку застереження і залучення відповідності. В справах редакційних можна устно порозуміти ся по дні від 9—10 ранку і з—3 по пол. при поблі і елект.

Розділ держави від церкви.

(V) Вислід недавньої конференції французького єпископату вже виявив ся. Завтра відчитав ся у всіх французьких костелах католицький лист французьких єпископів, в якому донадує ся, що папа протриває ся сепаративному законодавству єдиного з огляду на єврей, який інтереси церкви. Неправда, що папа і єпископат відкидають сепаративний закон з причини нехвалити до республіки. Коли би проти воли папи провадиво творити віроєповідні єюзи, то до таких єюзів не потунити ніякий добрий католик. Папа вадже ся, що не прийде у Франції до розділювальної війни. Католики жадають лише, щоб не нахвилювано їм законів, порушуючих їх сумління. Відповідні вислови в справі католицьких організацій одержать французькі католики в своїй часті. Отоє послання донадує, що французьке духовенство висловлює справді підчинило ся безоглядно папському авторитетові, та що воно не думає виходити з компромісу із республіканським правительством. Рішучий тон останнього послання антають консервативні діячів із великим здолуванням, сподіючись, що він викличе в правительстві велике розчарування. За те радикальна преса висловлює, що те послання не могло принести ніякої небудь несподіванки, тільки на ново донадує бездушне підчинення єпископату Римові. Сенатор Рене в „Ангого“ прямо каже, що вже не має переконань французької, а лише тільки власть Риму! Поза сими інтерпретаціями важко передовсім те, що єпископи й досі не вийшли з середств для організації богослуження. А клоніт їх стане тепер ще більший, бо противники Ватикану із кругів правительствених безперечно повинуть вже починаючи становити, а розпочнуть зазвату агітацію проти Ватикану.

Здасть ся, що вже й найдено незначайно популярне гасло до сєї боротьби такий в лоні церкви. Пронагатор французької єврейської церкви виступив під кличем „Франція для Французів“ і вполюють в маси переконання, що вороже становище Ватикану супроти республіки треба завадити впливом ініціатив Єврейців, які знова стоять на службі пружного порода. Вей постанови папської курии ворожі Франції треба після них принести їм. Єврейські кардинали Штайн-губероу та Німцови Вероццоу, якого тепер вибрано навіть чорним папою — генералом єврейського ордену. Пронагатор сїх ідей Анрі де Нюх каже в „Le Matin“ з натомом: „Рим вже не є більше неутраляний, Рим є німецький, Рим є єврейський“ і більше як певне, що сї кличі знайдуть відгук у серцях французьких, у яких все ще таке нехвалення до Німеччини.

Єврейці викликають ворожечу проти Ватикану ще й у другій державі, що до недавня числилась незвичайно вірною Ватиканові. Після невдачної єспаньської-американської війни в 1898. році підняло ся в цій Єспанії загальне обурення проти єврейської-американської господарки, яка доведла державу, в якій колись не заходило сонце, до цілковитої руїни. Тільки лавні традиції оказались надто сильними, щоб в Єспанії було могло довше удержатись відомоїм правительством. І так по короткій перерві настала знова стара реакція, а свободнійшим духом повинно там аж в останній часі. Причинило ся до сего поступення убожине населення, і зріст анархізму, який довів до недавнього атестату на весілля дружини молодого короля Альфонса. Вирочим і привір Росії новім не прамісний, тож ново ліберальне міністерство єспаньське задумало перевести цілий ряд реформ для модеризації держави і виведення його від надмірного впливу клерикалізму. Першим кроком в сїм напрямі була постановка, що в єспаньських приватних школах можуть вчити тільки особи, які мають кваліфікацію для цієї публіки. Вістрє сїх постанови було звернено проти монахів, що по замкненню монастирських шкіль, стали просто заливати Єспанію. Далше видав міністер справедливості Ромеєнос, який в духом сїх постанови таку інтерпретацію єврейського закону, яка Ватикану незвичайно огричала. Єспаньський кодекс цивільний унавад два роди супружества, канонічне, яке можуть замишувати тільки католики і цивільний. Отож досі була така думка, що католики мусять вичити по канонічному, за те Ромеєнос видав розпорядок, що католики, в виду запереченої законом свободи совісті, годі сїзувати до канонічних шлюбів; який отже цивільні шлюби. Та найважнішим ділом Ромеєноса є ринішній закон про товариства, який він задумав об'єкти всі монашій чини, трактуючи їх як звичайні товариства, та незвичайно обмежуючи права монашій приналеж.

Розуміє ся, що проти сего новостав із новою рішучістю Ватикан, але і Ромеєнос не думає уступити, так що боротьба із Римом законять по Франції мабуть і Єспанію...

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Рішувал, щоб вибори в цій державі відбувались одної днини, як виходить із протоколів комісії для виборчої реформи, перейшло помімо острої опозиції представителів Кол-а. Ва, який словінського клерикалізму, Шустершица за переведжування виборів в неділю аж

викликало побожно обурення у ко. Пастора, а що більше: пос. Абрагамович навіть старав ся змусити в другий посід, що така постановка викликає в галицького населення обурення. Шлигували тодішні передовсім о те, щоб вибори відбували ся в будній день, аби як найбільше зарібних людей не могло ставити ся до голосування а далше о те, щоб вибори в Галичині розити на кілька днів задля зменшення виборчих затратів. Отої наміри польської шляхти наложено об'єкти пос. М. Василько, донадує, що галицькі вибори можуть бути чисті лише тоді, як буде ся їх переводити одної днини, а то польські „сиренжисті“ помісари виборчі будуть мандрувати з одного місця вибору до другого, щоб відомімо припарувати вислід голосування. За підляжний рочником виборів заступив ся й посол А д а е р і с к о й з о с а, що бажана Колоньїа отали не узгоджені, так, що проти агаданого 9-го § зложив пос. Абрагамович волю меншості, зарібуючи далше на нехвалення галицького робітничого населення. Загальна треба сказати, що число отвертих ворогів виборчої реформи в комісії передовсім із німецького табору що раз зменшує ся; вони здебільш складають свої мандати, не ждючи на рішуче гора. За те унішнов отсе до комісії порог вибор... резолю... особи словінського „ліберального“ пос. Та в ч у р а... який продукував ся чисто оботрунційною проматор... еттер, коли погоджувало ся справу унавадана а... віддані ліст виборчих.

11-ий § правительствениго проекту виборчої реформи постановляв в першій уступі, щоб управління до голосування в громаді нгд, в двірській обшарі висував начальники нгд. бурмістр у окремій лісти т. зв. виборчі лісти в алфавітичному порядку. Над сєю постановою викликала ся доводі оквилені поєміки між посланми поступовими а антисемітськими з огляду на спеціальні відносини при віденських виборах, які впрочім лише нагадують найнекращіший галицький практицизм. Пос. др. Фоглер нгд іменю, що в містат із населенням понад 20.000 місто ліст позавбучних зложувано сїм виборчі цілий улич і часел домія, як сє дє ся прим. в Берліні. Крім сего нгд він ще поспрашує для останнього уступу 11-го §-у, який м. н. постановляв, що лісти виборчі повинні вачальник по виборах держати в євіденції. Отож пос. Фоглер нгд, щоб вони були і в тім часі також вложоні до публічного переглядання. Через сє амідидлоб сє контролю ліст, по дивачи сє в законні постанови про права рекламаций. По сїм терочив донадує пос. Та в ч а р, каваючи, що правительствє, порозумівшись з пос. Шустершицом, хоче через виборчу реформу звести а ліст землі словінську партію ліберальну. Ізза того надивне він, що він протривав виборчої реформи та що пробить все, щоб до нїї не допустити. Постановили

МІНІАТУРИ.

Мультиплі.

1. Що то є „Бог“?

Я проходжував ся з назим Максимом. Перед нами вийшов чоловік з своїм сином. Сын робив се, що діти найчастіше роблять: він питав і розпитував... Я думаю, що перший великий інквізиитор був певно дитиною! Ми з Максимом слухали.

Тату, питав сїи, що сє „боппер“? Сє було в Бруксєві. Батько розповів докладно, що то таке єсть.

— Тату, що сє є церквє?

Батько сказав, що таке церквє.

— Тату, що сє таке „humanité“, що „religion“, що „eternité“ що „beatitude“?

Батько повонив усе ті річє.

— Тату, що сє „Dien“?

Нараз відхав від нас мандрівну патерниву і повонив слова „Бог“ згинуло в замінанню. Я й Максим були певні, що в втерє 1001-у нагоди, щоб довідатись, щоб таке Бог. Сє пригнобало мене. Але також і мого сина, що вже від дання жалувал ся, що в так члосто паму: не знаю. Дійшло сє так далеко, що він аж жалувал ся своїй мамі: „Що мені робити з таким батьком?“

2. П'ято й Терзітєс.

П'ято перестудив ся раз дуже і давав привань сего. Терзітєс поканилював за ним і питав:

— Чи в тепер не рішав П'ятовина?

Та сє ще не було щось найгіршого, бо питати єсть відно.

Найгірше було сє, що тисячі відповідали. — Що до дрібня! Хай живе Терзітєс, новий фільозоф.

Сей чаконіс сотворив школу.

Тому! cave, caveo, caveo, caveo, caveo te, caveo te.

3. З „Ідей“.

Два хлопці вили у воду. Завдання „божій доброти“ одного вратували. Другий втопив ся... Чи завдання злосливості Бога?

Рим є... виявивши у віршах... найпростішою річю в світі.

Жалі на єгоїзм суть єгоїзмом.

Дві ліві руки — сє ще не пара рукавич. Дві лів-права сє ще не правда!

Найслабший вираз болю — сє сарказм.

Невідчуйність сє винахід єврейських добродієв.

У пословицях є мудрість народів. А чому ж провессори не творять пословиць?

Переклад Франц Копенгейм.

Родо Реда.

Хліб.

(Орієнтальна назва).

Раз і так один богат із своїм слугою через гори. Аж сє що далеко перед смертю настала важка негода. Про те, щоб їхати далше, не було й мови. Хотьчи, не хотючи треба було шукати за якийсь печорою. Довго-довго ждали вони, щоб буря надіталась. Та дармо! — Отож погодили ся із долею тай рішили тут заночувати.

„Ех, приятелю, сказав нам, алаж в згодоїтє! Чи не маєм що дати мені їсти?“

Слуга витягнув кусень хліба, бо більше немав нічо, тай подав сьому панові.

Але пам каже: „Приятелю мій, не хочу бути несправедливим. Хліб є твій. Як ти мені його жертвуєш, то сє є твоїм собачим обовязком, бо ти є моїм слугою. Моїм знова обовязком є і тобі дати його їсти“.

„Іарах, пане! Як ти, то діліть після нашої вподобі.“

„О ні, не після моєї вподобі. — сє булоб також несправедливо. Най радше булоб так, як ти вибереш: чи похїти, щоб и з тобою поділив ся, тай и чоловік із чоловіком, чи може його так поділити, як діліть Аллах“?

Слуга глядів на хліб, та й гадував, а там і каже: „Пане, поділим божим способом“.

Як хочеш так, то не дістанеш мій, сердего, нічо: Аллах зробив мене міліонером, а тебе круглим бідаким.

Пер. Олє, Сатур.

1) ходоєвє, ролїїа, вїчєлєтє, щастє.

нізья конкретних, але недорічних поправок що до укладання ліст, ставити він ще вносив, щоб додати відпочити задні плурали голосових, але в них має „запаленого прихильника“. Розуміє ся, що ці поправки і відпочуюче внесення пос. Таачара — відкинуто. По сім промалювали ще пос. Штайнер проти внесення посла Фоглера, пос. Адлер за ним, який поставив ще й внесення есенуально за консультативним укладанням ліст після домія і улаці, а відтак забрав слово мін. справ внутр. Бінерт та заявив ся проти укладання ліст виборчих після улаці і домія, вважаючи се не педучим до ціля, а за те присорюючим кошти і технічних труднощів, крім сего полемізує із внесенням пос. Таачара, особливо що до неспособності начальників громадських до укладання ліст виборчих. По полеміці пос. Гессман із пос. др. Адлером, а пос. Фоглера із пос. Штайном та доволі острій порепали слов.-изерпального пос. Шустершица із пос. др. Таачаром приступлено до голосування. Уступ 1-й 11-ого §-у прийнято так в проект правительствна із додатком пос. Герольда, щоб в подальших лістах виборчих додавано також запис виборців і його помішкане. Далші 3 уступу прийнято без всякої зміни, а при 5-тім прийнято додаткове внесення пос. Фоглера що до публічного викладання ліст по виборці!

Посли Фоглер і Адлер поставили свої підписи внесення що до ліст виборчих, якіб мало ся укладати після улаці, як воля меншості. По сім приступлено до додати над § 12 виборчої ординації, який уставляє реалізу ліст виборчих через староства та спосіб публічного викладання ліст виборчих. Сей § заключає дуже корисні зміни супроти даної виборчої ординації. І так речення рекламацийний продужено із 8 днів на 14, а до того в місцевостях із населенем більш як 20-ти тисяч має бути виборча ліста виложена кожного дня бодай через вісім годин. До тогож має ся випечатати лісти виборчі і продавати їх в часі рекламацийний за зворотом кошти владження. В дискусії над сь-ом забирали слово: пос. Фоглер, який протестував, щоб в містах поперх 20 тисяч розвішувало в кождім домі ліста виборчі, які у них мешкають; пос. Хоц, який вносив, щоб кождому виборцю уможливити відписуване ліст і пос. др. Лепер, який побивав ся за там, щоб число мешканців із 20 тисяч обнизити на 5 тисяч, щоб отже також мешканці місцевостей поперх нити тисяч могли одержувати печатані примірники ліст виборчих. Мін. справ внутр. Бінерт заявив ся проти внесення посла Фоглера і Лепера, бо вони тільки збільшували кошти виборів, а проти внесення пос. Хоца тому, що із правом публічно дучи ся рішучо також і право робити члестинних нотаток. В дальшій дискусії, а який лабелі слово послі Кайзер, др. Івцєвич, др. Адлер і Гессман піднесено також потребу виваждати довготу часу, в якій уряди громадські місцевостей менше чим 20-ти тисяч мають виставляти лісти виборчі до публічного перегляду. Отже при голосуванню прийнято цілий 12-й § після проекту правительствна із додатком устаткованим послом Кайзером, щоб лісти були викладані через дві неділі в канцеляриях громадських, „що два через час, який має ся оголосити у всіх канцеляриях громадських“.

Всі зміни відмінні внесення, ставлені під час дебати, комісія при голосуванню відкинула.

Під кінець засідання приступила комісія до вибору субкомітету автономістичного, запроєктованого проф. д-ром Старжинським. На внесення посла Толінгера рішено реасумувати попередню ухвалу комісії, щоб до того субкомітету належало 9 членів, а підвиставою його число на 10. По сім вибрано до того субкомітету: пос. Кінемана, Фоглера, Герольда, ге-

мана, Толінгера, Грабмєра, Старжинського, Зайфєрта, Зачена і Шустершица. Субкомітет сей уконституував ся, вибираючи головою пос. Грабмєра. Перше засідання сего субкомітету відбуло ся в понеділок.

На вчерашнім засіданню розвела ся ожилена дискусія особливо над § 13-м, який нормує справу рекламаций. Посли Таачар і Фоглер ставили цілу низку внесення на змінене поодиноких постанов 13. §-у правительствного проекту, але проти них заявили ся мін. справ внутр. др. Бінерт. Супроти спонуки посла Фоглера і Кайзера, щоб при постанові про рекламацийне постуговане взяти під розвагу також есенуально заведення принципу виборчого запису міністер, що правительствно не мало причини чинити ся із консенсусними виборчого примусу, коли принципу примусу виборчого не мають загалом до правительствного предложені. Внесення пос. Кайзера булоб практично тільки тоді, якщо поміня введла до предложеня також і згаданий принцип. Подвійний добаті прийнято § 13-й із деякими змінами, що вказують на встановлення рекламацийного права. Відтак прийнято § 14-й про заважуване й дооручуване легітимацийних карт, § 15-й про заважуване карт до голосування а також § 16-й про склад виборчих комісій.

Слідуюче засідання в понеділок.

ІЗ КІМПОЛОНІСЬКОЇ РУСИ!

(Допиш).

На тім географічній місці, де нині пишуть вже виключно Кімполоніс, читавмо в перших військових картах Буковини ще Донгополе-Кімполоніс, значить колись і тут мала Русь більше значіння, як нині. І дійсно під часів прилучення Буковини до Австрії, кімполоніська Русь з незначною зміною в останніх часах, чим раз далше підупадає, дарма, що тут руське населення зовсім не малочисленне, бо в кімполонісській повіті живе на 45 процент Волохів і 20 процент Німців і Жидів, 35 процент руського населення. Теоретично Гунцули мешкають в обитих масах, а цілком майже чисто руських селаз, а іменно Кирибаба, Брина, Руса Молдавіца, Русебоул, Чомурица, Драгоша, Фрасина, Джемини та Остра. Острім того живе досить багато руських ремісників, а Кімполоніс, Дорна-Ватрі, Пожоріт і Вапі, а робітників майже по всіх паретатах цілого кімполоніського повіта се здебільша самі Русини.

На жалє се руське, до недавня полишено без всякої опіки населення, теоретично лиш знаменитий терен для роботи загорами румунізаторів. Типічне аж буде те, що на тільки тисячі руського населення нема тут ні одного православного священника Русини тай ні одного судового або правительственого руського урядника! В судах категорично вимагають від Русинів, щоб вони говорили по волосці. Доручена вползає ся або по волосці або по німцям, мотряни румунізують ся в якісний спосіб, а вже найзавзятіше румунізують руських дітей в народній школі в Фрасині і в Острі.

Фрасинський літній приділено до волоської школи в Букшоб, котра без них ледви би могла існувати, бо село Букшоб є переважно німецьке. В Острі тай за руські податкові гроші утримують волоську і німецьку школу, розумієт ся, що руських дітей примушують ходити до волоської школи. Чиж се не чистий свяддал? При отворенню школи в Острі ждали підняті мужики „алхуши“ школи волоської, бо їм наляло, що то школа буде така, яка їх віра, котру вони називають їм волоською, а не православною. Німці козленісти жадали знова школи німецької, так що тогдіншій правительствений комісар др. Роберт Кори мав сказати:

зати: „То еще добро, що дурні люди не знають, що їм належить ся руська школа!“

І в тій волоській школі учать руських дітей лишень по волосці, а опрім того приучують дитвору аж з малку до брехні. Ось перед роком був в народній школі в Острі шкільний інспектор. Отже десь перед тим розказав місцевий учитель Араєвас Гейніс — син руських родичів і Банілово волоського, але тепер горничий румунський патріот — тай „Ortsocholat“ Ігнац Гавль всім дітям в школі тай: „Як наш інспектор буде нас читати, як ми в дома з родичами розказуєте, то мають казати, що лишень по волосці“.

Розумієт ся в такій румунізаторській школі руські діти — не мають ніякого зілля, а за те боре ся їх тиском до виконуваних зміни із города оригінальних просвітительів і до їх обезлуги! Через се і так по школолюбні Гунцули вже ніки не хочуть посилати своїх дітей до волоської школи, за що знова накладають на них чим раз острійші кара місто того, щоб завести руську школу.

Цікаві ми знати, як довго ще будуть наших Гунцулів в кімполонісській повіті отган безсоромно волощити?! Ми протестуємо проти надання нам чужих і ворожих сотрудників на різних полях, бо з сего нах впровадє лишень шкода! От маємо і православного священника Георгія Банілевича в Острі; той рад би нас цілком зволощити. Він разом з учителем лавів виборчої „максимашо“ в радї громадській, і тепер проти рішеня громади а і, с. м. дали прам. громадський ґрунт на будову хати аномусь Прегуні, Волохови з Румунії, де він за ріжні лайдакства був вже й караний. В такий то спосіб у нас збільшує ся число „Romanilor“ за наші гроші і на нашу кривду!

Для комітету не можемо обвинити еще одного Волоха-патріота а то громадського писаря-поровертня Роговича, котрий свого часу сидів аж 6 місяців запертий! Тепер його владди громадам: Джемини, Сактіора тай Остра. Він тут лічно „гешоштував“ і найном руських громад орудував по спому. Сму удало ся продати багато громадського ліса, а за гроші, котрих ніхто не вадля, ніби купив він якийсь камінасті подани в Кирибабі — віддалені о 150 кілометрів! Аж тепер в нитицію увязали его за „бичні три тисячі“, тай відпровадили жандармами до Сучани, а его паслушник „чесний двірник“ Іван Буралієс утік до Молдови! Отган казують наші румунізатори і їх сліпні оруди!

Сего року зачнуть в Студінізанах будувати новий суд, до котрого будуть приналежати три руські і три волоські громади. Отже і ми руські громади Фрасини, Джемини і Остра сподіваємо ся, що тут не будуть всі судні, як до недавня в Кімполоніс, Румуніями, але що половина всіх студінізаних судових урядників і сам начальник суду буде Русинами, бо ми вже за минулі часи зазнали безчестя матеріальних і моральних отрат через кімполоніський суд (Шторєер, Зедальмаєр і др.).

Просимо проте наше високе правительствна, аби оно в кімполонісській повіті і про Русинів дбало, а не лишень про Волохів. Особливо просимо нам, руським податникам в Острі і в Фрасині, за наші гроші і наші руські школи отворити, а не утримувати волоську школу за руські податкові гроші для якихсь, румунських дезертерів, як се діє ся в Острі.

Дальше просимо високе правительствна, щоб оно руських сіл не унащаснивало без вини тількима порчаними, бо волоські громади тільки сего добра немають і лишнь собі живуть, тож і ми потрапляємо без корчем жити!

Рішучасно просимо і наш вис. правий відділ і правого інспектора руських шкіл як не менше і на руських послах, щоб унікнули ся і за нашу праву, аби ми мали і руських судів-урядників та щоб дістали до кождої руської громади руські школи, руського православног пона і руського писаря. За те вже більше ні одной порчи!

Людвиг Больцман.

Перед кількома днями закінчив в трагічний спосіб своє трудяще життя один з найбільших свідочів сучасної науки, Людвиг Больцман. Був се чоловік незвичайних спосібностей та невтомної пильності, що від першої молодості посвятив життя науці. Вже в двадцятьпершій році життя, як доктор філософії, предкладає свої праці в області теоретичної фізики акадємії наук у Відні і одбуває собі загальне припавне. Маючи двадцятьпять літ стає професором університету в Відні, відтак їде до Грацу, опісля до Монахова, до Липси, а потім знов вертає до Відні, де остає до кінця. У Відні перебуває найрадше і тут найбільше працює. З віден понакляють его до Берліна, однак він не хоче їти, не хотючи покинути своєї улюбленої місцевості.

Больцман займав ся головню теоретичною фізикою. Навязуючи до розсліди Квінана і Максвелла розвивав він кінетичну теорію газів,¹⁾ поборює труднощі, які насували ся сам обом ученим, вилеює знані законів та виправляє нові.

Відтак звернув ся він до електричності та магнетизму. І тут вихідною точкою его були праці англійського фізика Максвелла. До недавних часів, як відомо, придержувала ся фізичні думки, що електричність се істна, лишень асеного тятару субстанція т. зв. електроні, що виконання електризованих тіл; і то мало бути 2 електроні, додатний та від'ємний. Максвелл поставив

теорію, після котрої електричність се проява електричного руху в етері, повидний субстанції, що пропине весь світ зі всіма тілами. В наслідок подібного руху етеру повстає також світло. Тому шкороости світла та електричності є однакові. Викад сей теорії був великим недоступний та неясний. Людвиг Больцман перший між ученими прозрів добре теорію, поставлену Максвеллом, розяснив її та досягнув звяз між світлом а електро-магнетичними явищами. Свої досліді, котрі математично вів, уопів доказати також на експериментальній дорозі.

Описав займав ся другим годинним законом теорії тензи, себто засадою, що з зинійшого тіла не можна ніколи перенести тепла на тіло о температурі вишій. В своїх выводах доходив між иншими до сего, що з ахилою, як на світлі впринімає ся температура всіх тіл, устає рух та життя. Крім сего займав ся він законами проміньованя. Всюди опирав ся великим мислительом, всюди підноси нові думки, а многим проблемам промостив дорозу своїм ясним викадом.

В останніх літах займав ся філософією природи та видав кілька праць з сей області. Однак тут замітно, що був не захождом. Тут не сотворив нічого нового, а придержував ся атомістично-механічного світогляду.

В прижитті життя був Больцман велим непосадний. Підчас каля его їня, яко муня науки дувала по обох бочах Атлантичного океану, опинав він людей, та жив остронь. Справа щоденного життя его не обходили. Про його оповідають ріжні характеристичні анекдоти. Одного разу стрігав він на улаці якогось фактора. Сей предложи ему купно гарної вілі, описав її вгляд, та зажадав 25000 зр. Случайно мав Больцман гроші при собі, а що оине фактора подобав ся, то-ж

дав ему гроші і купив вілю сейчас. Прийшовши до дому, оповів про се жінці. Та жінка запитала его: „Ну добре, а де-ж ся вілі?“ „Ах, а забув фактора запитати ся про се!“ — відповів заласотаний професор.

Тяжко та болястийна праця підірвала сильно его здоров'я. Він понав в таку недугу, а т. зв. невравствє. У него пропала ся она тия, що звап ся ниллазіа. Сей муж глибого знання почав обавляти ся, що підчас викаду опустить его пам'ять тай він не буде міг докінчити його. З короткими перервами полемізі замага ся хвороба що ра гірше. Він став в повнім того слова значіно інвалідом, і то інвалідом дуга. Прияро було бачати, як сей слабий чоловік замчал, що чим раз більше відупадають сили его ума. Пратичений до сего, що найтяжшій проблеми легко розвизував, бачив в жалем, як ему що раз тяжше се приходило, відділ, що почав слодити з землі своєї слави. І таку нав жертвою знаня та охоти досліджуваня. Щасливий від него були такі люди, як Galois (математик), Abel (математик) та Герц (фізик), що померли в молодім віці оеред найбільшої слави. Они погibli, наче жовіри на позі бачив, окриті славою, а він нача любовник, що по слави піднягах мусів зносити також ярмо жовіри — інваліда.

Больцман подивив жінку та троє дітей. Сего найстарший син є доктором філософії а обсягу фізики, донька доктором філософії а науки природничих, а друга донька має донерва 12 літ.

Р. Ч.

¹⁾ Осея теорія займає ся вивіненн обсягу та тисненя газів під впливом тепла та рухами найдрібніших частинь газів.

Але й цілий нашіє суспільності мусять зазгадати на тім, щоб у міжвоєнній Русі привернути зад. Тому то звертаємося до вас, рускі інтелігенті. Не дайте нам пропасти на віки!

Возьміть на увагу хочби се: що року багато рускої заможної інтелігенції перебувало тут на Буковині в околицях польських, волоських або німецьких як в Доринявці, Доринкавці і Якобенах, несучи тим горам за короткий літній побут і спочинком багато руского гроша. За те мало кому пришло на думку, що рускі горі міжвоєнної Росії давали краще положення ніж приміром обі Дорин. Особливо Остра і Джемін, подучені лісною залізницею з жид. станцією Фраси н. М. лежать прямо чудово в найкращих буковинських Карпатах. Літній побут тут прямо без порівняння кращий і вигідніший, як приміром в Дорин. Але і купівля воща бляшні, а несподівано середства подорож можна дістати дешевше як в Дорин або Якобенах; помішання можна також воща дістати так що різноріччю волоської, німецької, жидівської а навіть польської інтелігенції літує тут, за те руских літників не найдемо і в сльнчюю в руках.

Побояємося ж дуже, аби Остра за короткий час не стала буковинським Яремчем, де над Русинами заважають чужі хазяїни і в ворожо евангелічний спосіб заминують їм перед носом двері за руске слово!

Оттак в кожнім руском оселі через літо в повно Волозін, особливо в горах і тут агітують вони, міжвоєнний в темного мужика, що Буковина край волоський і платити податок до Бухаресту і до Не! Не дивом же, що несподіваний мужик поволі стає вірним в такі брехні, бо видить лиш волоських тай вищих „панів“ в руских школах!

Панови рускі інтелігенті! Прибувайте наріз замість довіди до Остра, Фраси н. М. і Джемін, а поволі переконаєте темного Гуцула, що йому не має бути стадою остати ся Русинам. Вам тут буде ліпше, як межі Волохами, а при тім сповните у нас важну народно-культурну місію, бо-ж пожда держава, кожний наріз обв'язує свої границі, а наша руска етнічна границя нині через порогів опанована, тому то ми і в народній осередку, в чисте руских осередках ще не дуже сильні. Вже вкрайній час зрівняти із давньою австрійською і рівнодушністю до своїх окраїн. Нумо до діла, щоб наших національних меншостей не дезорганізували та не експлуатували вони порога шовіністична погань.

Б. ий.

Події в Росії.

Дня правительств.

„Виз. Сеттер.“ доносить, нібито в найближшого жерела, що найбільший вплив на правительствіні справи в Росії має тепер генерал Павлов, начальник військовий прокуратор. Павлов власноручно вкладає закон в військових судах, котрий оголошено в урядовім дивані без попереднього повідомлення Столиппіна. Столиппін довідає ся о сьм законі аж на его видрукування. Міністерство повинні знати адміністративні функції, а ціла політична робота є в руках двора. — Поліція Столиппіна є тепер дуже захитана, бо т. зв. звідання палата зовсім не думає приставати на реформи запроваджені Столиппіном. Его пораженом треба уважати також останній знаменитий конгрес „нахотів“, хоч він був обраний його поволі, як йому продавати програму царя. До сего не допустив вед. мн. Миколай Миколаєвич, який Столиппінові дає у всім невідлучні даремства. Столиппінові така ситуація зовсім не прилична, тож він через свого брата журналіста пускає вже чулки про свою недугу, щоб міг уступити, не викануючи великої сенсативі.

Чому цар не вертає до Петергофу?

Недавно запровадили телеграми, що цар поверне із своєї несподіваної „морської прогулянки“ до Петербурга, щоб взяти участь в похоронах Троєва. Тимчасом похорон Троєва відбув ся в величній парадній але без прямої участі. Причиною сего мало бути відкриття національної революції в Петергофі. Після „Standard“ показало ся, що багато урядовців в Петергофі стояло на революційнім жоді. Вони мали намір вивести парку родину на її поверті до Петергофу. Отсей заговор відкрито в пеклі і через це відкриття цар свій поворот. До заговорників належали й два двірські льокаї, що свого часу служили в парциудіві а також один офіцер із Троєва повіривши. Заговор зорганізовано зараз по виході царя, до него мали революціонери взяти навіть одного оговорювача й льокаї, які обв'язали їх на дворі і городі, хоч перше дозвіль тут був прямо неможливий. Відкриття заговору наступило через зраду одного льокаї. Офіцер, що був зазначений в сій справі австрійським. Богато осіб арештовано. Є чуття, що царська родина загалом не верне до Петергофу, але до „Царського села“, куди вже відїхала сирітська парка гвардії. Страх війни і по великих князів і вони один по другім вибирають ся за границі. Вед. князь Миколай Миколаєвич поїхав до Петербурга, щоб виїхати до Баден-Баден, але князь Миколаєвич виїхав до Відрі, а вед. мн. Боргоє в дорозі до пудушової Франції. В Петербурзі остає тільки вед. мн. Володимир, хоч на нього найбільше поглядають революціонери.

Нові податки.

Рада міністрів обговорювала проект доходного податку. Надіють ся з сего 25 до 40 мільонів рублів приходу. Доходний податок будуть обов'язані платити російські піддані і чужинці. І одні і другі, коли мешають за границею, є обов'язані платити податок від подвійної суми, підприємств і капіталів уміщених в Росії. Податку не будуть платити: цар, цариця, наследний престолонаслідник, його жінка, невовітні діти царя і наследника престолонаслідника, а також дипломатичні представителі. Не будуть оподатковані капітали на добродійні і просвітні цілі, доходи духовних, установних і біржових інституцій, ромування військових, духовних і урядових, коли понизять службу в окрузі, обслуговують військовим станом і т. м. Оподаткування починає ся від 2-10 процентів при доходу понад 30.000 рублів. Сам контрбухент має платити, ніяко має доходу. За нерестуєність сего закону грошиться кара 500 рублів або вилучення від 6 до 8 місяців.

Товариство „Руска Школа“ в Чернівцях

ураджує в нагоди іменювання свого почесного члена пана

ОМЕЛЯНА ПОЛОВИЧА

краєвим інспектором шкільним

в суботу дня 9. н. ст. жовтня о 8. веч.

СВЯТОЧНИЙ КОМЕРС

в сали „Музичного Товариства“ в Чернівцях.

На сей номері маємо честь запросити представителів всіх українських товариств і прихильників нашої народної справи. — Опримих запрошень не висилає ся.

За Виділ:

Іларій Корбулицкий,
секретар.

Антін Кляш,
голова.

НОВИНКИ.

Чернівці, 20. вересня 1906.

Цісар повернув вчора ввечером із Італії до Відня.

Черновецьким Русинкам пригадуємо ще раз, що сьм невід. 23. см. о 2 годинах пополуночі відбудуть ся в „Народнім домі“ головні збори тов. „Жіноча Громада“ задля заложення Черновецького Кружка і доповнювочного вибору до головних відділів. Хто гадає вступити в членів, має зложити на зборах оди у корочу на вилучення на п'яти й рік. Надіємо ся побачити на цих зборах всіх свідомих Русинок Черновецьких, панів і панночок, не зважаючи на міцанок, про які се товариство має дбати головне.

Інспектор О. Попович одержав з нагоди свого іменювання від учительства майже всіх руских шкіл на Буковині і від багатьох руских товариств і поодиноких осіб gratulacii, між котрими є понад сто телеграм на 1031 слово, за які заплачено 121 К 86 с. Кожен замість телеграм ужито листів чи карт, що аж із за власноручного письма і підписів тих, що їх вислають, мають для сезенізації більшу цінність, то можна було із сьм суми на відлучення порта обороти понад сто корон на добродійні цілі, як се зробив один тільки gratulant а іменю др. Денис Лукінович зі своєю подругою Кароліною зі Львова, що прислали злистою товстотелю gratulacii телеграми з приналежкою за неї такою 4 К 8 с., які інсп. Попович призначив на тов. „Шкільна Поліція“ в Чернівцях. Подіємо отсей насидучий гідний приклад, як можна пошанувати сезеніанта не тільки gratulacii але ще й жертвою на патріотичну цілі, що мусить сприяти кождому подвійну вітху. Занежаймо безумисно gratulacii телеграми, що перекурочені товстотелю вражають менше, а покурають різноріччю стільки гроша в нагоди відзначення, іменювання, вітху, зовіств, іменин і т. п. випадків, той гріш радше обернути би на ріжні нечужі потреби народні.

Збільшене число буковинських мандатів. На останнім засіданні чернов. ради міської узв'язано нагальною постановою послати до міра Штанхера, щоб звернувшись телеграфічно із меморандум до президента міністрів, міністра праці внутр. і до всіх посолів, щоб Чернівином із 80 тисячами населення призначено ще й третій мандат. Аварієвчому акцію ведуть і буковинський Поліція, які вимагають, щоб для них утворено виборчий округ із черновецьких переших: Калічича, Калічича й Горича та сім Пошня-Михай, Пляч, Новий Солонець і Качика (нов. Гуратумора), Лавренка і Дунаєв (нов. Сторожениця) та Ішків-дворець і Біла (нов. Сучава). Замітно при сьм, що коли справу польського мандату із Буковини вважали самі шлангуні із Кольа, не маючи точних інформацій про буковинських Поліцію, то орган буков. Поліції наваж свого часу із нагоди сего мандату не на його нимого, але на нео. Н. Василья, який на нем голосував навіть в комісії.

Військове свято. Вчора пер. пн. відбуло ся в гр. прав. митрополітській церкві катедральній помп.

нальне богослуження за жовтня 41. п. н., які почили 1878 р. в боснійській поході в бою біля Сенкович-Бадина-Огня. В богослуженні взяли участь офіцерський кор і мушкетер полку. Вітхав зложивши військову конституцію під проводом полковника Мартинюка величавий вітхав на пошуки військового пам'ятника, що стоїть на роздоріжжю уз. Ратунської і Сомигородської. О год. 1-ій відбув ся в імені офіцерським обід.

Дорожничка. Із кінцем кождого літнього сезону розпочинає ся по більшій містці дорожничка артикулі шинності а особливо меса. І сего року дійшло до того, що в значній мірі провінційальні міста стадо масо дорожнє, як у Відні. В Чернівцях прим. поштує тепер кілька возовини 1 К 74 с. Різниця пояснюють причину дорожньої аварії зловом злову худоби із Сербії. Алеж в сьм сьм вносив, річно ладів 60—70 тисяч штук, а сьм сего року вивезено із Австрії до самої Німеччини о 43 тисяч штук худоби менше, отже надостача ввозу із Сербії повинна бути порівняна. Доводячи в сьм справі було такі мажор засів знаних думів, яку буде мож зловити хіба тоді, як отворити ся границю для ввозу худоби із Румунії, та віднемає ся Австрію від Угорщини. Підвостіть ся також голоси, щоб замкнути границю до Німеччини, куди мандрує наш товар, експортований торговельними спекулянтами.

Нові військові проекти. В добре поінформованих кругах говорять, що міністер війни в порозумінні із міністром правної оборони розвважав, щоб вже в жовтні розпочато приготування до утворення окремої артилерії правної оборони. В тім цілі одержать тепер кожда бригада артилерії по 120 резервистів правної оборони а есентуально 120 резервистів завоєвочних, а яких має ся утворити окремі батерії. Окремі батерії, кожда в силі 4 офіцерів, одного кадетів і 68 рядовиків приділять ся в з'ютім до бригад правної оборони. Поступаючи оттак аж до р. 1910., утворять правительством окрему артилерію правної оборони, яка мати маю армати найновішої конструкції.

Злодійство з вояномем. Дня 8. с. м. вловили ся незвісні злодії до літні Стефана Робенчука в Луцку ад Шиніт Камеральний і вваради ему 1890 К готівкою а також срібний перстень і робітничу книжку встановлену на імя Василя Конюшана Андрійового із Галіції (нов. Новий Самбір). За винуватцями стоїть жидармерія.

Оповідки, іменювання і т. п.

Бюра правної ради шкільної в Чернівцях вилучать ся від імені на другім поверсі правительственого будинку від уллиці Кучуринської.

Головні збори тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях відбудуть ся в неділю, 7. жовтня с. р. о 10. годинах перел полуноччю в „Народнім Домі“ в Чернівцях.

Із кругів почтових. Почтового асистента Погана Крива в Сараті перенесено вилуч до дирекції черновецької і призначено до почтового уряду в Новоселиці.

Із ц. м. державної школи промислової в Чернівцях. Висел до всіх денних відділів шкільних (школа для майстрів будівельних і столярських та школа торговельна) будуть відбудувати ся 1-го жовтня від 8. до 12. год. перел поз. На вивесах мусить ученики знати ся особисто. Вступні іспити до приготування року школи будівельної, 1-го року школи майстерско-столярської і 1. та II-класні школи торговельної будуть відбудувати ся дня 2-го жовтня, а до приготування класів школи торговельної дня 3-го жовтня, від 8-ої год. рані почавши. Висел на доповнючі курси промислові й зупинять будуть відбудувати ся дня 1., 2., 3., 6. і 6-го жовтня від год. 6. до 7. веч. До посідаючи сьм курсів є зобов'язані всі ученики й практиканти. При вивесах на тих курсах належить зложити 1 кор. належності і 16 с. як одержану книжечку контролі. Виселі інформації про приписи і т. д. можна добути із офіційних оповісток а також в дирекції заведений підчас годин урядових.

Із штуки і літератури.

Літературно-науковий Вістник. 1906. Річник IX. Том XXXV., книжка IX., за вересень. Зміст: Наш Ах'б'ом: Поезія Владі Кибальчича, Уляни Крайченко, Марії Підгірянки, М. Старицького, Ол. Красовського, М. Юліяно-Задонської. — Іван Франко: Терек у пові. — Микола Сидорський: Своянина з російсько-турецької війни 1877—1878 року. — Іван Хоткович: Анхоттте, для III. (нов. буде). — Іван Франко: Стара Русь III. — Наталя Романович: Чорні очі. — Василь Панейко: Із пробахів соціаліста. — Др. Влад Джорджевич: Поезія від „Матушки“. — Миродзав Гаєршич: Верня і душа I. — Фр. Поппер: Три оселі. — Др. Т. Масарик: Промова до студентів про науку, релігію і школу. — Едгар Валле: Суд четвертий. — Михайло Лозинський: Із австрійської України. — Бібіограція. — Книжки назіслані до редакції.

Із військового театру. До Чернівців прибув уже дир. театру п. Ранденбергер із секретарем п. Ліше, а за ними з'їждять ся й новозаказаний персонал. Скорочений осінній сезон розпочинає ся справді інтєресною 4-актовою інтєресною із студентського життя „Filia hospitalis“, яка відіграна із підпора проє. Фердинанда Віттенбаєра, який написав також інтєресну „Privaldo-cent“, що тішила ся у нас навіть значним поспіхом. Проби до Filia hospitalis вже розпочали ся.

Надеждностей на доверие жителями почтенными не принимаясь ея,

За редакцію відповідає: Віктор Струч.

випасти, як тепер, коли на основі компромісу є заступлені всі народи відносно до їх значіння, мимо того, що вибір відбувся за після крапа. Треба отже ждати, щоб закон делегаційний погодився з новим реформою виборчою. В судетині краях міг би іменити настати випадок, що одного дня із чотирнадцяти мандатів з Чехії і Моравії не був би ані один заступлений німецьким послом, коли би з якихсь причин не можна було удержати компромісу. Досі на сорок делегатів, яких має вибрати палата послів, виходила половина німецьких; в будучині вибрано би половини. На випадок, зовсім новий компроміс не можна схи виборів здавати. Даного треба буде конче ще сесі сесії змінити наком делегаційний і даного треба би § 8. основного закона державного з 21-го грудня 1897 р. а третім уступі, котрий устаноує число делегатів для поодиноких коронних країв, в той спосіб змінити, щоб для Чехії і Моравії замість до-теперішнього загального числа було устаноує членів, відносно народностям. Чехія набирає тепер десять делегатів, в котрих досі було чотирох Німців а шість Чехів; з чотирох моравських мандатів приналежали два Німцям а два Чехам. Невпевність що до компромісу на цілий час, поки ще буде інституція делегацій, вимагає конче того, щоб відношення було на будучині законно устаноує. В протилежний випадок при виборах до делегацій після загального права виборчого пропало би шість німецьких мандатів до делегацій. То нечужа річ, що що не має сї нового поняття про те, як уложити ся на будуче відношення до Угорщини; але доки є закон делегаційний, треба встановити на те, щоб Німці і в делегаційній бузі заступлені відносно до їх значіння в державі. Чи в Галичині межі Польськими а Русинами не треба буде устаноує якийсь певне відношення, сего не хочемо тут розбирати. Для нас розходить ся о Чехію і Моравію а в прочих краях, котрі розділено мають дати менше вибрати делегатів, можна позитивно дотеперішній відношенням тими, якими они є. Для оцінки вигляду проекту посла д-ра Сильвестра треба вгадати, що „Колю“ вже виступило проти них із своїм категоричним veto. Один із визначних членів польського Колю закликав редакторів „Poln. Korr.“ таке: „Я розумію стремління німецьких політиків до того, щоб забезпечити собі в делегаційній мандатів із Чех і Моравії. Але вже ми не можемо із повною певністю заявити, що польське Колю під німцями усебім не згодять ся на зміну дотеперішнього способу виборів до спільних делегацій в хусі внесена посла д-ра Сильвестра. Колю вважає теперішню ординацію виборчу до делегацій автономістичним улаштуванням, яке випало улаштувати кождий край коронний і бере їх в рахунок як індивідуальні цілі. Із за сего мусить польське Колю вину пробу, щоб змінити характер делегаційної ординації виборчої вважаючи вивозом до борби, а такої борби вони не побоять ся та, як сего буде треба, ужив в ній і найострішних засобів.

Конфлікт японських рибаків із Росіянами. Нещодавно донесли бузи англійські часописи про поведінку, який застав бунт то тепер між японськими рибками а російськими моряками на східно-азійських водах. Після російських справоздань від Владивостоку, ходять тут о справу ще із липня, коли то виклики поручника Сотникова із 10 лодками над гирло ріки Боровенки, щоб доглядати тамешнє риболовство. Сотников зустрів японських рибаків, що ловили там рибу беззастовно, і задержав їх. На запитанні одного Японця заявив рос. поручник, що він арештує їх ізза беззастовної риболовства, а тоді Японець почав проби Сотникова шти-

затом, а решта Японців вимордувала усіх лодоків. — Із Токіо знова надійшла така вістка: Рибачий байдя „Кісгеймару“, що повернувся дня 19. с. м. із Камчатки до Гондате домо, що коли він відплив дня 15. липня до ріки Кайта на Камчатці, щоб набрати топліву й воли, тоді помітила його залоза неозлоного усті ріки мали землетрясення, до половини змилі дощем, із яких випарали часті труни, що були вже в стані розпаду. По блішній розвідці справу виникло ся, що там законно труни Японців, приналежних до портового корабля „Касумару“, який пропав без сліду від дня 1. липня. Рештки убитих замарані кровню, мечі і бичи, які також найдено, вказували на те, що ті люди погубили смертю насильно. Тубольці, яких про се розповіли, заявили, що російські моряки застріляли в порі „Касумару“, залозу вирівали, а корабель спалили. — Із приводу цих вістей панує в Токіо страшно роздрив. Народна толпа хотіла навіть зруйнувати російське посольство. Рівночасно розповсюдило ся вістка, що Японці в супротив постанови Поремоского договору починають укріплювати порт Сахалін. Невже йде до нової російсько-японської війни?

Борба Еспанії із Ватиканом. Із Мадриду доноситься, що по скінченні війни між правительством еспанським а Ватиканом в справі католицьких супружеств прийшло до порозуміння на основі торговельного конкордату.

Анекдот Куби? Після останніх вістей із Гавани мали повідомлення Розвалта, що еспанський секретар Тает і секретар провизити Вакон покинули налію, щоб було можливо довести мирним способом до порозуміння між кубанським правительством а революціонерами. Вони побоюють ся, що рішени справу а виступи одні із етерів може привертати своєї тіллі переходом. Після них треба, щоб Кубу обсадили Сполучені Держави. Тільки се зможе зробити кінець братоубійчій громадянській борбі. Рівночасно не заперечує ся й того, що по американській інтервенції буде мусіло виступити й американо-японське володіння.

Події в Росії.

Заговор на царя.

Чуття про підготовлюваний атентат на царя наводять вже й підтвердження урядові. Петергофський замок окружено тепер потрійним кордоном війська. Петергофський гарнизон вивозить тепер 80 тисяч салдатів. В справі заговору на царя довідує ся „Daily Express“ отсе: Власті мають в своїх руках всі докази, що терористи заступили царя формально на смерть і не лиш ждали на царя з бомбами в Пароїм Сест, але й вислали своїх людей до Фінляндії, щоб они отарали ся там зближити ся до царя, як би він там вийшов на беріг. Палата в Петергофі повна тайних агентів поліційних і кождий член царського двору стоїть під їх дозором. Богато із служби, на котрих не можна було сусетити ся, відправлено. Сама палата є обведена кордоном вибраного війська, а за дозволеність кождого поодинокого офіцера мусіть сам Столяник за-ручити. Урядники дистанції що дня остерігають перед замком на царя по его приїзді. Арештована що й тепер відбувають ся що дня.

Революційна хроніка.

Помимо страшного урядового терору, який знаменує таба надто вкрайно факт, що тепер в Росії

урадує аж 15 поєдиноків судових судів, зовсім не сникає ся відружова борба суспільності із реакцією. Ось в суботу вечером в хили, як ригський генерал-губернатор проходив ся із своїми урядниками Кратотіном і Чалмиским, вийшло на них із 8-ого поверху одної каміниці бомба, яка й вибухла. Тільки дивному випадку треба приписати ура-тованні Сологуба, який за звірено „усмирюваний“ над-балтийським краєм вже від давня очікував на про-сиринційній дії революціонерів. Виновини атентату втекли. — Страх перед революціонерами є так значний, що прим. в останніх двох тижнях подано ся до димісії а самим Петербурзі 5-ох при-ставів, 6 помічників, 4 ревізорів і 34 поліційних. — Нещодавно відбуло ся на візантійській палаті тайне віче, в ям брало уділ понад 100 людей. Поліція везла арештованих 32 учасників, а прочі втекли. — В однім робітничім домі в Новоміському награвала поліція на тайний склад оружжя. При обсадуванні дому, яке виводила поліція при помочи війська вночі, хотіли мешканці дому втекти, але до них стріляно, при-чім одного робітника вбито. Трох робітників арешто-вано і відставлено до турми у Варшаві, а один там втекли. Подібну знахідку мали зробити органи власті в нелізі по под. в Соснових. Жонявиря по-вистано сальвою, на що вони відповіли карабіновою пальбою. Підчас того вбито 6 робітників, а 4 ранено. В підозірнім домі найдено 3 бомби. Меншим успіхом покінчила ся ревізія домишля патрулю в домі Арте-льова в Тифлісі, де міститься третій мировий суд а також приватні помешкання. В однім із помешкань найдено дерев'яну скринку, а в ній розкриті че-решки. Коли дозорці відійшли „охрана“, виймаючи че-решки, дізнав ся скринку, наотував страшний ви-бух. Сила вибуху була так велика, що всі при-сутні штурнуло до других кімнат. В наслідок ви-буху погубили: начальника „охранного відділення“ Ов-сіннийов і помічника комісара Хрущов; ранені: реві-зорів Волчун важко, один жовітр легко, а офіцера Шеретніков погубило. На домішнім поверсі застріляли дванадцять дитину, а її матір вранили відхоми бомби. По вибуху найдено дві неабиті бомби. Арештовано 4 особи, а між ними 2 джани, у яких мешкали виста-тель бомб, який одначе втік.

Реформа жандармерії.

Департамент поліції поручив Губернаторам урядним жандармерії, щоб усі справи, про які веде ся судство, покінчено й відслано до поліційного де-партаменту найпізніше до 28. с. м. Розпорядок отсей стоїть в звязі із реформою жандармського корпусу. Отсе повстан проект, щоб виділити з жандармерії окремі відділи для справ поліційних; обов'язки полі-ційні будо сповняти тільки частина жандармерії, який слідство в справах поліційних будо ся поручувати тільки військовим. Рівночасно розраховують а правитель-ствених кругах справу значного побільшення жан-дармського корпусу й кількості поліції, бо міністерство війни закликає ся категорично проти того, щоб війська вживали до сповняння поліційних обов'язків. Війська будуть поспіяти тільки на те, щоб задавлювати бунти й розрухи. В поліційнім департаменті працює тепер кілька заграничних інструкторів поліції ан-глійської, бельгійської і німецької над проектом реоргані-зації російської поліції. Не виключено й се, що хтось із заграничних інструкторів стане одним із ін-спекторів поліційного департаменту.

Америка має великий запас енергії і через те розвивається ся в ній все, добре як і але із більшим успіхом як деінде. Але віріт того реда анархізму, про який говорю, випереджає розвиток соціалізму. Соціалізм се культурний етап, се діланє на шляху обичайності. Він є реалією будучини, яка увільнить цілий світ від бідності й дикого пановання гроша.

Аби менше добре прозвучало: він памагає непо-хитного унотреблення розуму й загального гармоній-ного розвитку духовних сил у чоловіка. Анархія се со-ціальна слабкість. Вона є трізом, що втворюєть ся в суспільній організмі через жите, яке противить ся природі, та брак здоровішої поведінки для свого тіла й своєї душі. Для процвітання анархізму не потреба ніякої духовної основи; він є втвором інстинкту, а ґрунтом, на ям він процвітає, се заповість і німста. Він мусить нинішній мати право великий успіх в Америці, де со-ціальні протиривності особливо сильні, а духовне жите незвичайно слабо.

Нечисті сили в тілі показують ся на верх як ітристі чираки. Брехня і порок, які розпачили ся в суспільності і набирають під єї поверхнею, вибух-нуть якогось дня як лавини з налізю і загрозити та завоювати „товариство“, але не жите має, ані за-строю бідності, коли на се зачасу зверне ся увагу.

Але мені здає ся, що я оминяв ся на шляху про-повідання моралі. Пізнати лийкий шлях суспільності. Діти на узліссях Нового Йорку виявляють вра-жіння повним жалісизмом. Діти, що грають ся пилькою серед лоскоти й гримоти ламп, серед безладдя гамі-рного міста, виглядають як ті цвіги, яких вивезено простею, жорстокою рукою в уличний поріг і бруд. Через цілий день піднімають вони в себе сонух вели-чезного гора, мотрендай „жовтого чорта“. Горе їх легким, горе їх очам, покритим пороком.

Старане, помічене при вихованні дитини, се най-ліпший пробний камінь для пізнання урівнова культури

всього краю. Умовини жите, якими окружені діти, означають досить докладно міру духовного розвитку нації. Лише тоді, як правительством й суспільністю прищеплюють всі можливі засоби, аби зробити із своїх дітей сильних, чесних, добрих і розумних му-щів і жінок, заслугоують вони й на свою славу.

Я видів безліч бідності і знаю докладно єї бідне, безкровне, нужденне обличчя. Але жак бідності на схід-ній піпнує є гірший від усього, що я вже пізнав. Діти вишукують собі з мизерних скриньок, які стоять при кімні хідників, запліснелі крушки хліба й проливають їх разом зі слезою й брудом, тани на шляху а їдять поросі й занецінені вощує. Як малі пси угаляють вони за тим. О півночі і пізніше що порівають ся вони в поросі й бруді по дорогах, ті живі позовини проти багатства, єї мрячободучі цвіги бідності. Що за цвітине тече через їх жи-ла? З чого властиво складаєть ся хемічно їх мозок? Із леглі се немов алмазатте, що коєстєні від бруду; їх малі жолудки рівняють ся тм мизерним скринь-кам, з яких добувають вони собі поживу. Що за рід людей може втворювати ся з цих дітей голоду й нуж-ди? Що за рід горьких?

Америко, праю, що зводили своїми міліонерами цілий світ в острівина, подиви ся перше на дітей Східної сторони, та подумай про грозбу, яку вони втворюють для тебе! Чужизнисть багатством, як довго існує східна сторона, се таку чужизнисть.

Помимо того „нет худя без добра“, як говорять в Росії, в краю оптимістів.

Се жите задля копитиє золота, се ізолює консь-ство грошени, се лачно обмежує „жовтого чорта“, починає вже вилізати в вікно протест. Се нечи-сне жите, яке замутане в білгу жаліа, придалаює своєю сумною порожнечою душою, побуджує знєсоти у здорових людей, і вони починають шукати за спо-

собами й дорогами, аби врятувати себе від духовної смерті.

І так видно, як міліонери й сльнцієнни самі називають себе соціалістами, та видають часописи й періодичні видання задля розповсюдження соці-алізму. Товаре Settlement-ів (місць соціальної діяль-ності) богачами, що самі стоїть високо під виглядом духовним, їх поєдиновані щасливого жите в своїх до-машніх огнищах задля пустині Східної сторони — все се говорять про збудження духа; вони заповідає новітній підйом людського жите в Америці. Позови починають люди розуміти, що невідляждно золота й невідляждно бідності є одиновим погуби.

Найважнійше тут те, що люди почали розду-мувати. Край, в ям ніхисаво такий визначний таір, як „Філософія розуму“ Джемса, може думати. Се край Анрі Джорджа, Боллмоу і Діаши Лондона, який від-дав свій великий талант на услуги соціалізму. Він є добрим прикладом для збудження духа „людського жита“ в сьм молодім а сильнім краю, що терить на пропасницю золота. Та найнезбагачішим доказом духо-вого пробудження в Америці видаєть ся мей Вальт Уйтман. Додати-б, що його вірші не заше справдіш-ні вірші; але нечуте поганської любови до жита, яке з них говорить, висока пошана для чоловіка, могу-чєсть гадок, все те є гарне й відважне. Уйтман є справдішній демократ, се справдішній філософ; в своїх творях колає він набуть основний камінь під справді демократичну філософію, науку про волю, красу і правду та гармонію тілесного сполучення в чоловіці. Й бажлю Американцям із цілого серця зрости інтер-су до всіх предметів розуму й духа, до науки та шуги. А крім того бажлю їм ще одного: аби вони як найкраще стали погорджувати грошем.

По всім, що я сказав, почуваю нинішній епо-нуку до того, щоб зробити порівняння межі Європою й Америкою. По тім бачіт осану багатства країн, ба-

Із концертної сали. Дня 7. жовтня відбуде ся в сали Музичного Товариства концерт „Міщанської Читальни“ при співучасті славного бандуриста Гната Хоткевича з України. Ближні інформації подамо нижче. — Концерт сьвітеної слави еспривара Кубасіна відбуде ся дня 24. жовтня в сали Музичного Товариства. Білети можна замовити вже тепер в торговлі н. Гутер передиме Ровицкай'а ул. Паньска ч. 3. Звертаємо увагу, що задовго до цього часу білетів не буде можна дістати їх дивити.

При відморозванні або при різних запаленнях, спазмичнй онурут.
Дрібні Оголошення мають друкуватися (розмір), чиселами не менше 4 з. від слова.
 Палеситостий за датою надання поточним не приймає ся.

За редакцію відповідає: Віктор Стрельчак.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на рік року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбонантів, на рік року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на рік року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
а на рік року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телеграфу: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При чистійшій виконанні відповідей робит. Реєстраційні неоплачені візити від порта. Рубоніся зворотні редакції лише за повнорічним матеріалом і науковим матеріалом поштою.

В справах редакційних можна устан. по-рокувати ся що для від 9—10 ранку і 3—5 по пол. прім. відх. і сьмат.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Похвально дивити не можуть відпочити в безконечності той традиційної хвилі, коли вони будуть разом — що на горе! — голосувати із своїми формами, із безпримірною ревністю взяли ся до такого конструювання техніки нової виборчої реформи, щоб о скільки лише можливо погіршити шанси оверситуальних 28 і руських мандатів, та щоб і при загальному голосуванню уможливити пресно на виборців та зворотати їхню свободу голосування. Ще не в тім, в чому пресловутий проект учених галицьких громад та борба за тим, щоб вибори відбувалися через довгий час і то в будні дні, а тут на несподіваний застаток виявилась зовсім прихильність Кі-а до Русинів та в галицьких перетв пародних загально, яких ново при кожній нагоді малює немов чистих розбишаних. Ко. Пастор вимагав при. при §. 17-ім, щоб счерпнути постанову, що уряд виборчого комісари є обов'язковий і почесний, бо в Галичній виборчих комісарів бути а навіть, вбивають!

По ухваленню же. Пастора міністром Вінертом поставив пос. М. Васильєво внесення, щоб виборчих писарів комісари не додавали в уряд, але щоб їх устанавляла вибором сама комісія виборча. Та сему спротивилась ся безумна експедиція, Д. Абрагамович, вказуючи, що через ухвалення внесення пос. Васильєва утихав би в Галичній творення комісії виборчої. Вирішавши посправа що внесення же. Пастора, яке є неминучим в виду подій під час галицьких виборів та завязаного розагітованого має руським духовенством.

На се замітив пос. М. Васильєво, що се є хибна думка, що руське населення в Галичній не може мати довіри до писаря, якого іменує виборчий комісар або може що й привезуть із зах. Галиччини. Секретар виборчий повинен бути також особово, яка би мала довіру управнених до голосування. Вирішавши нестримність, із якою пос. Абрагамович виступив проти сего внесення доказує, що воно має повне оправдання в виду інтересів руського населення Галиччини. Через ухвалу сего внесення можна вилучити покінчити раз із скандальними подіями, які дучають ся під час виборів в руських громадах, а рівночасно поставлено Русинів в законні відносини а не під самовільні толковання законних постанов. При голосуванні ви несправедливі а та кож і пос. Васильєва відхилено. Те саме стало ся і з його внесенням, щоб до комісії належало тільки двоє

членів із іменення виборчого комісари, а прочих чотирох мали би вибирати самі виборці, бо бачите після п. Абрагамовича, се внесення виключувало охорону прав меншості. Який він чудний для польски меншості у східній Галичній, але не вже руська більшість має бути адна на заступу а неслуху виборчого комісари, що буде все роботи на мажорет Polonaise gloriati?!

Вчора вчором — як доносили телегр., депеша поросенденційного бюра — прийшла комісія для виборчої реформи §. 22 ого організації виборчої, що відноситься до обов'язків виборчого комісари. При §. 23-ім, який нормує спосіб виборів, розвела ся широка дебата, в якій частина безпартійна зустрілася ся за повною автономією виборчого акту, знову ж міністер промавав за прийняттям правительственного пропозиція без зміни. На сій дебаті перервано.

Слідуюче засідання відбувається нині.

Із справоздання

годового виділу

товариства „Руска Бесіда“ в Чернівцях

а його діяльності за час від 1. червня 1904

до 30. вересня 1906 р.

Головний виділ вибраний на загальних зборах дня 29. мая 1904 розділив між себе чини ось як:

Голова: проф. Омежан Попович.

Заступник голови: проф. Ентон Семан.

Писар: Гімм. уч. Пасталейман Клим.

Скарбник: проф. Антін Клим.

Господар: уч. Юрій Казуан.

Бібліотекар: уч. Олександр Русак.

Редактор видань тов.: проф. др. Осип Маковий.

Контролер: канд. адвок. др. Лев Когут.

Виділи: адвокат др. Теодот Галіа і надуч. Казимир Петрачун.

Заступники виділів: проф. Василь Симонич, госп. Іос. Меленка, уч. Василь Радомський, проф. Янколай Іосифович і авск. др. Михайло Литвинювич.

На місце др. Маковея, що виступив із товариства, покликано до наділу третього з ряду заступника уч. Радомського, тому що проф. Симонич і госп. Меленка пробували поза Чернівцями.

Головним ділом виділу було заложено в і-лі товариства, які й отворено у Вашнів-

нів, Вишніви, Застави, Кіпмани, Стороняни і в Чернівцях, для Путнаєва і Селетана одобрено статуту спеціальної Філії данно, та як жаль із за неохоти місцевих Русинів не отворено її в досі; так само даремні були заходи головного виділу, щоб заснувати Філію в Сереті для полуднінських повітів Буковини.

Про діяльність наших Філій говорять звіти їхніх виділів, які надруковані в сій справозданню. Із них виходить, що рух в наших Філіях був досі доволі слабкий, не дивиди проти, що й не багато хіма з того вишло для просвіти і добробиту нашого народу. Тільки одна Філія Вишнівська і Чернівська урядила від свого заснованя головні збори своїх членів та провадила й поза тим деяке діло, наклали виділи прочих Філій майже не сходили ся. Ні одна Філія не спликувала загальних зборів місцевих, не уряджувала відчитів і вечерів, ані ніяких вистав, не абирали й не предизадала головному виділу ні владити часів та ні справозаданн від читальні, а врім важливих Філій, й не займала ся ніяк читальнями свого повіту. Вся ота робота спочивала на головному виділі, який і при найбільшій волі не годен був поновати усеї великої просвітної економічної роботи в цілій краї. Словом, руська інтелігенція в провінціях наших осередках провадила так мало інтересу для просвіти й добробиту народу, що мороз проходить тілом, коли подумати про таку ніяк непростиму байдужність інтелігенції осеред провінційної темноти народних мас. Тому головні збори нашого товариства ідуть ся безперечно на тану увагу:

„Головні збори „Рускої Бесіди“ називають Філії товариства а їм добра руського народу на Буквині, щоб виконували як найкращіше всі задані, які вкладають на них статуту, а руську інтелігенцію а повіта, де що нема Філій, щоб владити їм як найкращіше“.

Про теперішній стан читальні „Рускої Бесіди“ знаходить ся подрібний вказ на кінці сего справоздання, який головний виділ з великим трудом усеїм роздобути, не зважаючи в тім ділі ніякої підпори з боку Філій, які після устави обов'язані до того. Є се перший вказ того роду і хоч образ не дуже світлий і може подекуди й не амалований зовсім вірно, бо мабуть прикрашений, то все ж таки він не дуже сумний. Із него бачимо, що досі в читальні в 80 руських громадах, які більше або менше чинні,

Іван Захаров. Як ми уратували оберок?

(Споминок а провінціальному театру).

Се було тоді, як я вже зачав в театрі „відрапувати ся“ до ролі. Хоч не вважав до пластиних акторів, але вже грав їх ролі, як хто із них понадавав часом у надто „рожевий“ гумор. Трапляло ся то дуже часто; бо наші артисти а головню „характеристичні“ адебітніпа любували ся в „божій дарі“, який називали люди від давна „аqua-vit-ою“, та мій жолудок не мав тоді ще сил, щоб тримати таку екзальтність того „божого дару“ яку винували мої заводові товариші. Я заступаючи їх, відгворював їм ролі досить влучно і таким чином стан а з початкового статиста „акторієм“. Кождий театр провінціального має своїх „старих“ акторів і „молодих акторів“. Грають они всі — а можи ними лиш та різниця, що ті перші виходять на сцену і величають ся режисерами, на які заробили ті другі в їх юрстві, а другі задовольняють ся тим, що грають великі а часом великі трудні ролі на перших. Вирішавши та гра, не є без користі для тих самих, бо мають нагоду виробити ся, а притім... студіюють все, що лиш актор в житті перейти мусить. А того добра є багато. Холод, голод, невигода, м'яка, утрата здоров'я, а навіть переносити, непомога, та навіть нещадність і ось кінець кар'єри... Помамо сего, нікого й чотирма волами не витягнеш з театру! Там є одна засада: чотирі дні нічо не їд, але весело дивись, а передохнем грай а гумором. Отаку саму засаду мав і я мимо того, що тоді лютувала остра зима а при слабій поведженню руського театру у мажоретних стородах годі було в осени кунити який небудь „оберок“. Дня сьміу й морозу не було, все ще була мала нагата надія, що наразу десь кривдар і виділу яко „артист“ до нинішого театру, так собі... в сурдуті. Але вран сніг, потиснув мороз — годі і на пробу піти без „оберока“ а не то щоб їхати десь „артистом“.

Таких „акторів“ молодих, було нас два —

я і мій товариш Під... Я заступав ролі характеристично-номіні, а він амантів і так само як я дивив ся на зиму на жаль... лише в сурдуті.

Ми оба знали, що ми є нашими чинниками у труні — знали що директор нас не пустить від себе; одного разу навіть хотіли ми лишити директора — але він умів нас укусити — купив нам по парі черевиків які нам як раз здали ся, Власно кажучи ті черевиків не були одинакові, бо мої, мали вушні носі, а його широкі — і я виглядав як обутий актор, а він як з носку зроблений Наполеон із панорами Фрідмана, якому надан на ноги такі самі черевиків як его, із широкими носами і в тих він віддав під Седаном свою шпату. Але дарованому комені ніхто в зуби не загавдав. Головна річ була в тім, що черевиків були цілі. Хоч его в тих черевиків називали „Фрідмановим Наполеоном“, він собі з того мало що робив.

Та незабаром по сій прийшли ми знов до директора а зявляю, що їдемо в сьвіт, бо виступили за густе повітря на різке убрання, і маємо страх, щоб часом відучи на пробу не полетіти з вітром, а каміна до лашоні годі брати, щоб важити більше, а то примерало так, що й зубами его під землі не відтягнути.

Директор, по своїй звичайно довгій орації до нас на тему опадності і — Боже прости гріха — моральності, рішив ся кунити нам „оберок“. Одня коли вже прийшло до куння, кунив оден однісний — на нас двоє. Некеж в ім тепер ходити? Ну, але від чого спирт, розум і голова! Оден їде до міста, другий в хаті — ніби так, хто борше встан той ся убрал. Пішов оден на пробу в оберок, після оберок хлопцем другому, прийшов і другий, тай відбувся проба. Так само і ввечер на представлення. За те не представлення біда. Во хто борше сніжив ролю, убрал ся в оберок і не пішов, то часом аж над раном вертав, а другий мусів махати до дому бігом. Одн а часом привалив ми до того — ну і досить добре годили ся — рванжувал ся оден другому. І заробили при тім ми оба, бо як примір оберт був який

у него, а я потребував до йти, мусів виплатити депо випити; якщо я був паном оберока, то він платив мені. І добре нам було до того часу, доки не прийшло ся відважити із Сендішова.*

О той виділ театральний з міста — се судиний день для акторів! Всюди і кождому плати, промови сьміру з тебе стигають. І нам прийшло ся платити за „етанцію“ — спали ми в алькорі по „бабегтах“. Платити байна, як в гроші — штука, як їх нема. А наш господар Дудяк Гент, названий „Баламутос“, що ввечером залив нам, що ми не заплатили ему, то забере нам оберок, без якого провала би ціла наша акторська екзистенція. Що ту робити? Як втіче оден, то другий лишити ся — а протім всеє не випадів, лишити в біді товариша немож. — Ану, до голови по розум. Таку справу не можна самому рішити. Се річ а акторським життю великої ваги. Пішли ми отже на пробу, схиляли товаришів на „оберок“, що з тим сьматом робити. Це довгий дискусійний шиймов гарний план — річ лиш в тім, аби шиймов перевести цілий наговор.

На другий день, рано о 8-ій годині виходить в нашу квартиру три наші товариші. Оден з сьмими „баламутами“ в чорних окулярах і в параднім суртуті, на голові шайблер. Другий, в окулярах, в шпалюватих вусями і також в парадній стриженой бородою, а третій в уніформі паліжанта, але не міста Сендішова. Уніформа трохи вишній — в панорами під пахою. На самперед сьмий товариш сьм, і казав сьматати про-тоноа — від нас і нашого господаря, який побід як стіпа і прямо забув звика в роті. Відтак казав нас обох „арештувати“ сьмат, як небажачих соціалістів, що розповсюджують заклади брошури а господареві нашому загрозив, що буде платити назу а надто буде що замкнений за те, що перетримувал таї „небезпечні“ індивіду а ми, а власно казав пану Дудяку Гентови вжити ся за пів години а подіпав, кудя

* Галицьке містечко між Тарновом а Дембією.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 18 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ар., на пів року 16 ар.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 ар.) а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 ар.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковиняк — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відносної рабат. Рекламні повідомлення відносної рабат. Руконням енергійно редакція дає на публікацію виступаючи і залучаючи увагу читачів. В справах редакційних можна устатити по-розуміти ся по дню від 8—10 рано і з—3 по пол. крім неділі і свят.

§§ 5. і 42.

(У) Пензям комісії для виборчої реформи став чим раз менше, та за те приходить тепер до точок дуже важких. Ось в понеділок займатися мо комісії § 5., при якій вирине податкова пільга для голосованих в (нового) § 42., а якім містяться в порушеннях. Голосованим оточена округів виборчих. По сім що прийшло би ся змінити II. артикул основних законів і прийняти рішення субмітету автономістичного, які — як відомо — значно розійшлись із польсько-шляхетськими аспіраціями, ну а всім податковим ще не переведений розділ чеських і німецьких мандатів в Чехії і Моравії. Со все жайже самі республіки, але вони дуже небезпечні для загального голосовання і зберуши нашіми лабере найменше цілий садиуючий тиждень.

В справі небезпеч, якими грозить загальному голосованню особливо §§ 5. 42. відбула ся вже й окрема конференція міністрів, в якій брали участь міністр. др. Дорната, і міністри-земляки, Праде, др. Панаж і др. Дзедушицький.

§ 5-ий правительственного предложенія постановляє, що „кожний виборець має право на один голос яко виконує особисто.“ Огол при його рішенні прийде ся порушувати I. справу пільговості, а 2. кастію виборчого примусу.

Квествія пільговості — се мож вже нині сказати — виглядає на уніх не має. За нею отворто розшибає ся тільки Коф-о, але й ново рішення не виступати із своїм внеском, але напирати лиш чужі внески. Тут входить очиняючи в рахунок внески тирольського клерикала д-ра Толінгера. Позани правительството протинити ся рішуче пільговості, опертій на пензі податковим або маєтновім, то він провонує пільговану систему, щоб опирала ся на основі упривілейована родина й висшого шкільного образования. Після сего проекту міг би виборець мати найбільше два голоси; другий голос привагував би тому, хто має 35 літ, а або був жонатий і має потомство, а при сего кождому виборцеві, що повівши середню школу! За сьм „геніальним“ помислом, який такий ворожий широким верствам народним, будуть голосувати хіба Польки, нім. клерикали і оба калібри дідичів, бо проти пільговості виступає ся на своїм засіданні і партія німецько-національна.

Справу примусу виборчого піднесе пос. др. Шлегель. Прихильники сего принципу мають більші надії, як борці за пільговане беззаконня. Старочесній „Politik“ телеграфують, що за примусом виборчим буде половина членів комісії (Польки, антисеміти, консервативні дідичі й Чехи), так що справу прийде ся діримувати голові комісії, др. Пальови, який ніби таюж має бути прихильником примусу, хоч ми в се сумніваємо ся.

Та далеко поважніші наслідки може повести справа обезпечування виборчих округів вимогом двох третин голосів у палаті. Справу сю підняли енергійно Німці, щоб на булуке укріпити своє упривілейоване становище в Австрії. Але після послідних вістий партія німецько-національна сего тепер не вимагає, а вважає важливішою річю забезпечити спільність німецьких місць в делегаціях. За те двох третин бажать собі Польки, щоб в безпосередність неводити Русинів. Вони перебрали навіть ролю посередників, щоб склонити до сьм постанови Молодочехів, які на неї не можуть пристати з огляду на чесні радикальні партії. Із сего готов виринути сканс belli із боку Молодочехів... Розуміє ся, що в інтересі нашого народу в поборювати всіма силами вимагання обезпечення розділу мандатів двома третинами, бо воно є рівнозначне із укріпленням кривди нашої прирди.

Із справоздання

головного виділу

товариства „Руска Бесіда“ в Чернівцях

в его діяльності за час від 1. червня 1904 до 30. вересня 1906, р.

(Конец).

Про стан в а с товариства довідають ся члени з дотичного подрібного справоздання. З него видно, що наше товариство мало всего приходу 5.946 K 14 сот., а розходу 4.418 K 48 сот., остає 1.532 K 68 сот. готівкою і на довгах 819 K 90 сот.

До значніших приходів належать заходи бун.

краєвого сойму, за які виказуємо на сім місяці внеском соймови а з о-біна руским послам за їх щирі заходи в сім ділі найсердечнішу подяку.

Із членських вкладок вийшло всего 1.125 K. Тут належить зазначити, що вклади приймали від селян і міщан вийдену вкладку одної верони на рік, та на жаль і ся обидва не багато придбала членів товариству із поміж селянства і міщанства, бо які читальні ані філії не займали ся живленням для товариства справою, придбанням нових членів і збиранням вкладок, крім філії Вишинської на р. 1906. Помимо невеликих доходів із членських вкладок, які головний виділ сам стигає, відотуплено Філіям на їхні потреби значність приносилась статутами 15 проц. позовину всіх вкладок, але й се, як сказано, не спонукало наші Філії зняти ся придбанням нових членів. В р. 1905 було задано антодам головному виділу підчас зведення Філії 340 членів, а в с. р. вже лиш 132 членів, що виходили вкладки. Між ними було в 1905 р. 84 Читальні а 36 Січій, що виходили по 4 K, 119 членів а кругів інтелігенції з річною вкладкою по 2 K а 101 селян по 1 K. А що с. р. вже не було таких зборів, то число членів, що виходили вкладки на рік 1906, вийшло: 26 Читальні, 2 (1) „Січ“, 48 інтелігентів, 4 (1) селян і 2 міщан, разом 82 членів і ще 63 K 50 сот. від Філії у Вишини як позовина вкладок, отже за весь 50 членів, значить разом в с. р. 132 членів, отже нема й половини того, що тоді. Маток товариства вносить тепер 2.352 K 50 сот. а готівки а 3959 K 77 сот. в вийшло.

З огляду на отес означення, ба престо мізерне число членів, головний виділ ставити вносек:

Внески ся Філії і Читальні „Руска Бесіда“, щоб не тільки самі вносили як найточніший свої вкладки до загальної каси товариства, але щоб займали ся як найбурхливіше придбанням нових членів і збиранням членських вкладок.

Помимо так невідрадного стану головної каси товариства, не забавляв головний виділ виданнництва. Его заходами вийшло досі 8 книжок а дві власне друкують ся, а то:

1. Поези Наума Шрана.
2. Календар на рік 1905.
3. Календар (нижкохній і сінний) на рік 1906.
4. Село Гортони, зладив о. Енган Семана.
5. Повістка Тозетого, переклад Карбуляний.
6. Про освітність.
7. Свідковий порядок і testament в Австрії, вийшов др. М. Литвинович.
8. Історія Буковини, вийшов др. Мирон Кордуба.
9. Про організацію і держави, вийшов др. М. Литвинович.
10. Календар на рік 1907.

Промо італійні збори висказати сердечну подяку на авторам сих праць, котрі жертвували їх товариству зовсім безкористно.

Подрібний вираз про наше видавництво і его теперішній стан поданий на вийшій місяці. Тут скажемо про него тільки ось що. В магазині товариства знаходять ся тепер 25 видань в 15.706 примірниках, а то до 20 видань в 10.200 примірниках а поведного часу прибуло від червня 1904 р. вісім нових видань в 4.506 примірниках. Із сего видно, що навіть із того невеличкого числа книжок, яке наше товариство видає за рік, розходять ся дуже мало. Не вже маємо друкувати хоч би так мало на склад, мишам на складі. Та ж цілю нашого хоч як скромного видавництва є ширити его межі наріз, що дієсно, о освітньо-письмовний, ба, навіть чимало із неписьмовних, жалкий книжок і газет, ба, навіть купувати книжки, коли їх видять. Треба протє подумати над тим, який би то способом ширити книжки межі наріз. Головний виділ роздумує над тим і вже був зазначив умову з книгарником, що продас книжки і газети на двірних жолітичів; та він відмовив тому, що тов. „Руска Школа“ дає свої шкільні книжки вийшому книгарникови на розпродаж. Виділ радий і над тим, чи не отворити б в Чернівцях руску книгарню і узяти се за кочевце, тай поручая сю справу новому виділові, щоб переселювали се діло в порозуміню з тов. „Селянська Каса“, яка задумує отворити в Чернівцях торговлю. Та коли б се діло й довершено, то треба буде подбати доконче і зі всіх сил о розпродаж наших видань по селах межі широкими масами народу. Досі було утворюваний новий закон прасовий, що може зменшити кохпортажу, поручая головний виділ зборам ухвалити ось що:

„Заявляє ся будущий головний виділ, щоб увійшло в Філії і Читальні товариства в переверти, аби вони за відносної рабат за-

мали ся розпродажкою видам товариства, вказівкою доставляти їм членом“.

Ширше просвітні між народом, ся газоння діля нашого товариства, заставила уступаючий виділ призадумати ся і над заснованням народних бібліотек. Виділ гадая отворити такі бібліотеки при всіх своїх Філіях, де би люди могли читати книжки або підняти їх, зложивши малу платню. На сю ціль треба би жертвувати рік-річно певну суму із убирання в кождій новій вкладці членських, а які то гроші можна би закупити і рік-річно доповнювати такі народні бібліотеки. Просимо протє ухвалити:

„Збори дають членському виділові повноваження, уживати рік-річно з вкладок членських 25% на закупку і доповнюванню народних бібліотек і виставляти при поодиноких Філіях „Рускої Бесіди“.

Головний виділ нашого товариства задумав протє із „Історичним Товариством“ та з „Рускою Школою“ комітет, що займає ся устроєм людського університету, який і уряди рад виходили у Чернівцях і в інших місцевостях поза Чернівицями. Задуме будущего виділу було зняти ся сєю справою далше і попровадити її і ще більш пошукати справу науки для неписьмовних вперед...

Важ народної освіти спонукала одного з вийшх свідків патріотів, а іменно державного прокуратора, д. Володимира Михальського, до патріотичної жертви, якої на Буковинській Русі досі ще не було. Сой добродій зложив іменно суму п'ятдесяти корон в „Рускій Касі“ і призначив щорічні відсотки сей вистави на закупку книжок для читальні „Рускої Бесіди“. Головний виділ прийняв сей великодушний дар з подякою і покняв того, що головні збори приймуть однодушно его вписки, що звучить:

„Головні збори висказують ви, д. Володимиру Михальському щиро сердечну подяку за його великодушну жертву для просвіти земляних братів та іменують его за те почесним членом товариства“.

Про видавництво товариства належить сказати ще ось що. Як відомо членам, відотупила „Руска Бесіда“ свого часу науковому товариству ім. Шевченка у Львові видане творів б. н. Осипа Федьковича, за що має одержати 200 примірників повного а 300 примірників популяраого видання сих творів. Досі вийшли 4 томи, а яких „Руска Бесіда“ дістала вже три томи по 200 примірників, з яких надруковано на вийшій місяці подрібне справоздання, що дає до сего 980 K 40 с. доходу. Головний виділ думає, що не тільки пошанув великого покійника-писателя, як слід але й прислужити ся освіті народній тривало, коли поставити вносек:

„Всі доходи з видань творів Осипа Федьковича становлять особливий меморіальний фонд его імені, а якою малежить уживати тільки відсотки на нагороду для авторів або на друк видань тов. „Руска Бесіда“.

„Руска Бесіда“, що то з її зона повстало не-одно руске товариство на Буковині, дбало і тепер не тільки про себе. Газона нашого товариства уживає статут для буковинських „Січій“ і для „Союза Січій“ на Буковині та дав почин до засновання і зладив устав тов. „Жіноча Громада“ на Буковині і спричинив по-ретворення Червоноцього „Союза“ на „Січ“ гімнастичну. Наше товариство зааноголо із своїх фондів видати літературного альманаха амад тов. „Союз“, спираю созанську бурсу в Чернівцях, приступило з членською вкладкою до „Селянської Каси“ на Буковині і ашло все рука в руку з прочими народними товариствами. Так само поступали й наші Філії та Читальні, що дали привід до засновання різних товариств народних.

„Руска Бесіда“ піддала добре заслужену честь своему почесному членові, вл. поези проз. Євгени Шугулинови, обходячи торжественно 25. річницю приналежності сего визначного народного діяча до нашого товариства. Товариство вручало зовітотон гарну скаринку в образом з его повсянущої діяльності на полі націоналізм, яку навішали всі українсько-руські товариства на Буковині картками із сердечними привітани. Святоточний комерс в честь сего провідника Русів на Буковині підніо чимало патріотичного духа рускої громади на Буковині, яка прибула на се свято дуже численно.

Під ковець пригадуємо, що 18. лютого 1909 року припадають 40. роковини засновання найстаршого руского товариства на Буковині, собто „Рускої Бесіди“, які гадали би ся обійти святоточно як перший видний добуток злуки буковинських Русинів до праці на націоналізм позі. Уступаючий виділ ставити протє вносек:

Поручає ся новому виділові, щоби задовольнити приготування відповідних сьматко є 40, розміром зазначеним „Рускої Бесіди“ в Чернівцях і видає з тої маючої історію маючої товариства“.

Заразом просимо уважити, щоби відповідно до статуту маючої відбудувати ся раз на два роки, скликаючи є ювілейним місяцем, себто в лютім 1909 року і щоби вони відбували ся й на будуче того ж місяця, то щоби справовдані і розумні товариства, які виділи має складати зодовним зборам товариства, залишаючи з кімцем зростаючого року.

Сим кінчимо наше справовдані і складаємо наш чини у Ваші руки, оставляючи оуд нашої праці Вашій ласкавій розвазі, а коли візьмо вам що сказати на оправдані слабого поступу справ нашого товариства, то знаємо на слабу поміч, якої дінало тих кілька одиниць, які попри свої численні завдання в уряді і інших товариствах працювали в головним виді „Рускої Бесіди“. Єдиним запоруком успішнішої діяльності нашого товариства, а тим то й прасового зросту освіти і добробуту руского народу на Буковині є й буде тільки одна жива робота не тільки в головним виді, але й у виділах Філії і Читальні нашого товариства.

Чернівці, в вересні 1906. р.

За головний виділ тов. „Руска Бесіда“:

Омелян Попович,
голова і справовдатель.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Якність виборчого акту, за ним побивали ся м. н. пос. Фоглер, Странені, Адлер, Хол і Василько станула відразу квіткою, яку Колю-ці старали ся опирити за всяку ціну, значить добре, що вони „маніпуляції“ найкраще переводили в „тайні“, коли виборчий буде допускати ся лиш по одному між двома кандидатами поль і багнетів... Остаточна станула справа на тім, що комісія не згодилась на нову якість виборів, хоч прийняла ся до внесення послів Грубого-Крамара, що до вибору мають бути допущені „мужі довіри“ партій які беруть уділ в голосуванні. Вони мають право перебувати у виборчій дільниці під захистом поліції виборів аж до їх покінчення. Тим мужам має існувати певна власть політична але так, щоб були узгоджені всі політичні партії. Прийнято також додаткове внесення пос. Грубого, що громада має постарати ся о те, щоб у виборчій дільниці були присутні дописані. При 24-ім § вимагає пос. Н. Василько, щоб виборчого комісара, як він не є державним урядником, зареєстрували. Колиж мін. справ внутр. Вінерт залив ся проти сего, то він своє внесення відкинув, значить що ново нік не перейде. Впротім коректа правительственного проекту наступила тільки через доповнені § 28., внесення послом Кайзером. Сей § буде звучати тепер так. „Видане голосів має бути замкнене в означеній годині, при чім ті виборці, що знаходять ся перед узначом години визначеної на замкнені голосування, у виборчій дільниці, в початковій, визначеній комісії для виборців або безпосередньо перед виборчим дільником, не мають бути виключені від голосування. Як би думали ся якісь події, що завадили би початок, перебіг або закінчення виборчих чинностей, або до них не допустили, тоді чинність виборчу може виборча комісія за дозволом виборчого комісара відсунути до другої днини або її продовжити. Про відсунені або відложені треба повідомити виборців в час спосібом звичайно практикованим. Колиб віддаване голосів вже розпочало ся, тоді виборчі акти й урни з картками голосування мають бути виборчою комісією й правительственным комісарем перенесені до дальшого акту виборчого.“ Відтак прийнято майже без дебати дальші параграфи правит. законопроекту аж до § 35-го, який вводить „справедливі“ пропорційні галицькі вибори. На дебату над сьм спільною галицькою квіткою пішли два записки. „Польско Коло“ дає про забезпечення своїх шляхетсько-класових інтересів і для своїх спадкоємців. Пос. Старжинський вдумав для що більшого запустити галицьких виборів і забезпечення польських меншостей інституцією „заступників послів“. Галицькі округи виборчі є після перше ухвалені § 4. і § 5. § сформульовані підміною чим у цілій державі. В кожнім округі вибирає ся по двох послів, один має заступати більшість виборців, а другий меншість. (Сему до освіти мандату треба всего 25 проц. голосів!) Колиб мандат тої меншості із якоїсь причини в часі виборчої періоди опорожнив ся, могло би стати ся таке, що більшість при доповнюючих виборах переверла би свого кандидата в опровер меншості.

Отже пос. Стажинський вище новий § 36., який зазначає остаточні пропорційні зазначеної галицької пропорційної системи на случай доповнюючих виборів. Отже нова шляхетсько-польська принципка до виборчої реформи після різних змін має такий вид: „Як виборчий округ вибирає рівночасно двох послів, то рівночасно тому самому картою голосування будуть вибрані заступники (Ergatzkinder). Кожний виборець на своїй партії голосування окрім імені особи, котру вибирає на заступника, а іменно в другій рубриці картки голосування. Заступника вибирає ся тим самим відділом голосу, котрим вибирає ся посол. При виборі

заступника чинять ся тільки ті голоси, котрі підано на вибраного посла. Заступником вибрана та особа, котра після сего обчислення дістала найбільше голосів. Як при рішальючій виборі дві або більше осіб дістали різне число голосів, рішає жереб, хто вибраний на заступника. Заступник стає послом тоді, коли опорожнить ся мандат того посла, котрого заступником він вибраний. На случай, коли опорожнить ся рівночасно оба мандати одного округу виборчого, тоді рівночасно ся новий вибір.

Як заступник стратить право вибору, як умре, або зрешигнеть, то на случай опорожнення дотичного мандату новозлісного має бути рівночасно новий вибір. Те саме діє ся, коли заступник, котрий увійшов до палати послів, з якої будь причиною перестане бути послом“.

Відповідно до постанов сего параграфа вище Стажинський ще й слідуючу зміну устугу § 18-ого основного закону о державній репрезентації: „В часі виборчого періоду доповнюючі вибори мають бути рівночасні, як котрий член стратить право вибору, умре, зрешигнеть мандат або з якоїсь причиною перестане бути членом державної ради, на случай, коли по внесенні постанов виборчої ординації до державної ради не має за сего посла до посольської палати увійти его заступник“. В додатку бесідник продовжив відповідну зміну §§ 27, 30, 37, 40 виборчої ординації.

По промові посла Грубого, який наговорив 4-ий устугу внесення пос. Старжинського і заст. правит. д-ра Гератли, забрав голос пос. Н. Василько. Він признає, що три перші устуги внесення посла Старжинського є тільки конвенційною пропорційною системою ухвалені комісією для східно-галицьких округів сільських, за те на четвертій устугі не може ніяк пристати. Бесідник аж не раз звертав увагу аудіу на се, щоби галицькі відносини припорівати до відносин других країв; се булоб далеко краще як творити для східної Галичини заповіді якийсь вишневий стан. Боротьбу, яку провадять бесідники в виді, се не боротьба в користь руского народу а боротьба о правний стан в Галичині; певно, що національні розпорядження для Галичини побороє не лиш руский народ але і широкі маси польського населення. Однак виді творить під напором панів з польського Кола сї вишневі розпорядження; так н. пр. прийняв виді не значить як сіді відносин у Галичині внесення пос. Крамаря на зміну § 23. В кожнім разі будуть вибори в Галичині зазначені внесення н. Старжинського ще більше скомпліковані а комісар виборчий опираючись на великі парадокси особливо на § 23, зможе а порозумінню а міродативним чинниками попросту іменувати посла. Уже ся обставина, що виборець мусить на партії написати два імена дасть товчю до занолоту та безправств. Помимо сего буде бесідник голосувати за трома першими устугами внесення пос. Старжинського, вносить однак, щоби в четвертій устугі місто „зарядити нові вибори“ вставити „себ мандат лишше до нових загальних виборів, заглядаю до опорожнення другого мандату не обсяджений“. З сими внесенням годить ся посол Василько. Посол Абрагамович висказує побоювання, що внесення пос. Василька противить ся § 18. закону основних. Пос. 1-ро критикують також внесення н. Старжинського, але тільки комплікують вибори. Любого булоб, щоби після заступника меншості слідував заступник більшості. Для того поручає бесідник не прийняти внесення н. Старжинського а натомість вжити за підставу вводи бесідника. По сьм забрав снова слово посол Василько. Опрокинувши „аргументи“ посла Абрагамовича, застерігаєсь бесідник в гори против заходу менов би він хотів спанювати роботу аудіу. Кожний мусить признати, що передше Русия виступала далеко острійше як тепер. Як раз і що до питання виборчої реформи ухвалено в Галичині, щоби посол Василько виступив з виділом для виборчої реформи а Русия взагалі не брала більше участі в нарадах комісії. Та мимо сего ріши ся посол Василько перебрати на себе один власної суспільності, щоби сьм так забезпечити долю Русинів. І коли бесідник передше встановив всяким річеш внесення, щоби секретарі вибирали виборча комісія, то процес польського кола виконував ся нагоду, щоби руским емігрантам закинути тероризм. Рускі священники в Галичині належать до людей, які справді поважають гідні. Рускі священство вже в таких важких відносинах, яких годі вийти в інших краях, та однак повинні всяких перешкодах іти на чолі свого народу. На чолі емігрантства стоїть митрополит Шенгінський, якого певно і Польща, не лиш за його священні але і особисті і національні чесноти мусить шанувати. Як прикро се, почути такі слова від чоловіка, що адобув собі найважніше становище між заступниками свого народу! Бесідник сумнівається, чи процес польського кола сьм багато причини ся до згоди обох народів. Перебравши на себе мандат від своїх галицьких товаришів, мусить посол Василько боротись без якоїсь підмоги проти таких могутніх панів, як процес польського кола. Бесідник не може похвалитись великими успіхами та помимо сего не провадивши наради мін не перешкоджав виділові в його роботі, а тільки сповняв свій обовязок та буду його й на далі сповняти. Від часу, коли ухвалено галицькі виборчі округи, за що бесідник отримув одіам цієї суспільності, є внесення Старжинського другою важкою пропозицією руского народу; сьм внесе-

ням передано маї громади в заст. політичних урядників. Посол Абрагамович свій обовязок сповнив тож і бесідник не може залишити свого обовязку.

Назавуючи до промови н. 1-ро, висказує бесідник побоювання, що внесення н. Старжинського далеко небезпечніше, ніж оно здавалось, коли угадують власть галицьких виборчих комісарів. Для того бесідник почав своє внесення і буде голосувати проти цілого внесення Старжинського.

По пос. М. Васильку промовав мін. Вінерт, розумієсь за позешним внесенням, а відтак забрав слово ще пос. Гломбіньський, Танчар і Стажинський. В голосуванні прийнято внесення пос. Стажинського, містять в собі новий § 36. виборчої ординації разом з маюю поправкою пос. Грубого. Відтак зі згляду на сьм зміну ухвалено без дискусії реформу §§ 29. і 30.; дальше прийнято без дискусії § 37. Слідуючий § 38. дотично виборчих портфельних вишневих дискусій по переініації виборів; сьм дискусію відложено до дальших параграфів, а сьм прийнято без зміни.

Позешдкове засіданє закінчи дискусія над § 41. (номіа), при ям розходило ся о се, чи переініацію виборів має поініти ся окремому трибуналові, зглядаю передати адміністративному трибуналові, чи палата сама має рішати в тім згляді. В голосуванні віднішено всім внесення о утворенні окремого трибуналу, а ухвалено § 41. в правительственным виді, оскільки якого палата послів, як до тепер, буде сама рішати про важність вибору. Відтак прийнято додаткове внесення пос. Лакера, що коли легітиміаційна комісія до року по виборі не полагодить якого мандату, президент палати має право з власної ініціативи поставити сьм справу на дискусій порядок.

Слідуюче засіданє в понеділок о годині 3-ій по позешдні.

Збори „Жіночої Громади“ і основані єї кружка в Чернівцях.

Минулої неділі відбулось загальні збори „Жіночої Громади“. Не обмежуючись лиш на сухім протоколярним справовданню, хоч подати огляд діяльності товариства за короткий, бо ледво чотиримісячний час його істотності. Колиж лиш д. іос. Попович віддав гдаку зазначення товариства жіночого, почули ся у нас великі емоційні голоси, що на се ще „за часом“, що взагалі не буде з тої мукі хліба. Та показалося щось протинного!

Саме 18. вересня минуло чотири місяці від перших загальних зборів, а вже засновано три „Кружки“ іменно в Вашківцях, Чорткові і Чернівцях; товариство планувало вносини з заграничними фірмами що до продажу так численних виробів домашнього промислу буковинського іменно чудових шпальд, вишавок, гординів, полотен і т. д. Узяючи велику вагу образовані етатого служинці, упрощено Раду міску за починком н. Малицької о відступленні ґрунту під будову дому для служинців і недоводі арестувати товариство до будови власної хати. В протесті є урядити видавничий товариства з прошенням о відступленні даром або по зниженій ціні своїх видань. Має товариство надбати також про піднесення сільського господарства через відповідні відчити, часосписи і книжки.

В тій праці має товариство широго опікуна в особі д. іос. Поповича і загальні збори, узяючи його великі заслуги в розвоє сего товариства, іменували его своїм почесним членом. Не мало трудилась сова розбудження життя в „Жін. Гром.“ дотеперішня секретарка н. К. Малицька і збори висказали їй за її труд шире подяку. Відтак доповнено надіа ідемпізаційний, відідає н. Малицької до Львова через вибір н. Трусовичіної секретаркою н. Мазову заступницею наділової.

Того самого дня відбуло ся також отворені черновецького кружка „Жіночої Громади“. Предсідатель зборів н. іос. Попович в довший бесіді вонсина користі, які випливають з заложення сего товариства; збори, відчити, курси, захороння вистави театральні, концерти, часосписи, книжки... ось средства, котрі ведуть до цілі товариства є. є. до розбудження національної свідомості у жіноцтва вихованого переважно по німецьких школах. Бесідник закликав до праці, до єдності, бо лиш в єдності сила.

На збори насіло привітне писмо від н. Малицької, яке подано в цілості, щоб найшло відгук також в серцях посестер в цілій праці:

Правіт Вам, Сестри!

Важко гір, а за сьм рік духом став сьогодні при Вас у Вашім гурті. Близькими бо собі ті, що їх злучила одна спільна ідея, що йдуть одним шляхом до спільної мети. А наша ця шляхетчина: У вірній, самостійній Русо-Україні вірна, самостійна українська жінка!

Вірна! Вірна від тьми, що стоїть сповняла єї духа і рабам привогувала єї серце до тьмач усіх тих дрібниць-мариць, що досі становили суть життя жінок і відвертали єї від великих завдань зодни одиначи, що поважали їй іно розвинути чи байдужно колибати ся поверх життєвих еалів, а ціра не потягували у ті найглибші глибини, що криють дорогоцінні перли.

Самостійна! духом і серцем — щоб задіялась у асну свою ціла, свідомі своїх прав людини-горо-

Ціна оголошень за однією строкою: Ціна сторони 80 К., 1/2 сторони 40 К., 1/3 сторони 20 К., 1/4 сторони 10 К., 1/5 сторони 5 К., 1/6 сторони 2 К., 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця на сторінці газети.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрикою: Надіслані! Оголошення редакції не відновлює.

При підписуванні або при річних підписках, значний сукуп. **Дрібні Оголошення** мають друкуватися (реклама), чимало ж не 4 с. від слова. Підписатися за анонси нарисами почтовими не приймаєся.

Музично-видавничі фірма
УКРАЇНСЬКА НАКЛАДНЯ
Львів, Вроновська ч. 8.
Високо даром свій музичний каталог.
100 9—20

Книжка про подружжя
для дружини та чоловіка, містить 32 сторінки з 12. 25 с. Ціна 100, вишукана обкладинка.
H. OSCHMANN, Konstanz N. 422. 47 49—52

Кашель!

Хто его не вистерігне си, гримати проти кашлю відка!

Кайзера ГРУДНІ ЦУКОРКИ

з троями сосисками

Цукорки новатими випробовані і поручені проти кашлю, грипу, катару, пневмонії і нежиту катарального.

4512 скарбівка викинула, що ті цукорки діють так обійшло.

Пакет по 20 і 40 сотників у всіх аптеках. 94 12—30

Припоручаємо всім українським учителям, учительським класам.

на рік 1907

„ІСКРА“

Кий що до обсягу не уступає нікому нашим класикам, а що до змісту, буде цінним підручником для кожного учителя. Богата частина теоретична; і найважливіші дані з географії, астрономії, фізики і математики, своїм укладом і добром стануть все в пригоді вчителям. Додатком учителям, через що вони класикам не стралять ніколи своєї актуальності; далі частина податківчо-політична в якій ми поділяємо дорослих і молодіжний і підлітковий класи учителя; і вкінці богата частина літературна зокрема в праці наших видатних діячів науки і літератури.

До класика приєднала або й приєднала матеріал: Вел. ім. Василько Николов, Др. Стефан Смак-Стоцький, краєвий інженер міський Омелян Попович, Силісник Іричакський, Іресько Василь, К. Мазука, С. Канюк, І. Гавришук, І. Карбуляк, Д. Макогон, І. Діброва, К. Кувальський і т. д. Сподіємося що цей наш труд буде нашим товаришам оцінювати, цінити, що ним і так вимовляють собі як найкраще вже тепер „Іскру“ на р. 1907, на 100 70 сот. у Кооп. Край. д. у Чернівцях (Вулиця).

Класика вийде в друку на початку жовтня.

ВИДАВЦІ:

Осип Березовий, (Галичина).

Костя Братисла, (Чернівці).

До Америки і Канади

найшвидший, найдешевший і найповніший їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Брєрєвська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівці, ул. Головна (Експерта) ч. 32.**

104 (2—32) н.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДОШИТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Крім тих, є у мене також на складі

СИКАВКИ І КАСИ

при яких крім сукні, драгунки і шовкових речей, підуть на довшіх довшіх, місто на обшукати. Так що речі і місто на обшукати. Так що речі і місто на обшукати.

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,

мешкає у Арсені Шейнера, уліця Желязнична, Чернівці.

В 6 днях до Америки, Канади і Аргентини

можна заїхати.

Жадейте брошури о подорожжя, яка об'яснить Вам все.

Напишіть лиш карту кореспонденційну до

Falck & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

ШМІД І ФОНТІН

гуртова і часткова торгівля фарб, матеріалів і дрогерій

ЧЕРНІВЦІ

Центральна: ул. Головна 12, Філія: І. Головна 2, П. Ф. Глязер, Ратушева 19.

„ПІД ЧОРНИМ ПСОМ“

Огляд матеріалів, дрогерій і хімікатів. — Тижневий і щотижневий огляд нових і старих, одягу, і мод на нове, мод на нове, мод на нове, мод на нове. — Пакет до нове, мод на нове, мод на нове, мод на нове. — Пакет до нове, мод на нове, мод на нове, мод на нове.

Найкращі матеріали до їди, привидний Радар який він обіймає, мод на нове, мод на нове, мод на нове, мод на нове. — Пакет до нове, мод на нове, мод на нове, мод на нове. — Пакет до нове, мод на нове, мод на нове, мод на нове.

Замовлення з провінцій викладає ся ошор і ошорі. На ошорі запитання ошорі ошорі ошорі ошорі.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток.

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

До Америки

з Галичини і Буковини

з Галичини і Буковини

До Америки

Що підтрима підходить в Бремен до **Нового-Йорку** савані поштіві абсепні кораблі як: Kaiser Wilhelm d. Großen, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; підорож тіми кораблями триває лише **5 днів**.
Що **суботи** двошрубівничий кораб, в Бремен до **Нов.-Йорку**.
Що **четверга** двошруб, поточні кораб, в Бремен до **Бальтіморе**.
2 рази на місяць двошрубівничий кораб в Бремен до **Гальвестону** (Тексас) Аргентина, Бразилія і т. д. 94 8—30
На кождє запитанє відповідає оборотно і безплатно одинака руско-чеська фірма **КАРЕШ І СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.**
Літ переїзданє в нашом шікартом через транзит, на підставі контролю на чорній тунелі.
свій до свого!

Видля товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцію відповідає: Віктор Остроїч.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 рублів, на пів року 4 руб., на чверть року 2 руб. 50 коп.
в інших державах: на цілий рік 82 р., на пів року 41 р.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (на 9 рублів або 34 р.) а на пів року 9 кор., на 4-50 р., або 17 р.

Одноразове число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях уа. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телеграфу: „Буковина“ — Чернівці.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надслано“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповісти на роботу. Редакція не несе відповідальності за зміст поданих матеріалів. Рукониси еспрессе редакція дає на попередній застереження і залучення відповідальності за зміст. В справах редакційних можна з'ясувати по телефону на що дня від 9—10 рані і з 3 по пол. дня вечір і суботу.

Спільні справи монархії.

В суботу відбула ся спільна конференція міністрів, в якій взяли участь міністри закордонних справ, внутрішніх справ, військових справ, фінансів, юстиції, морських справ, сільського господарства, освіти, торгівлі, промисловості, рибальства, публічних робіт, праці, народної освіти, релігійних справ, ветеринарії, скарбу, державного секретаря, секретаря угорської міністерства, державного секретаря, секретаря угорської міністерства, державного секретаря, секретаря угорської міністерства.

На сій конференції ухвалено бюджет на рік 1907, який обертається в нормальних границях, включаючи в собі виплати „милу“ несподіванку для австрійських податківців в надії нових тахтарів військових. Ходить о нові видатки як на військові сукупності так і на морську. На закупівлю нових підводних апаратів треба військовій урядові загальною 165 мільйонів корон, із чого делегати ухвалили вже 86 мільйонів, а 80 корон є ще не вирішених. Та міністерство війни є знову „прохвильний“ і розкладає сю велику суму на рати, так що на р. 1907-ий виставить ся на канони „тілень“ 40 мільйонів корон. Крім сього треба ще на військові уоруження сукупності армії 67 мільйонів корон, які вже ухвалили делегати. Але на сім ще не вистачить, бо морська вимагає для себе 121 мільйонів корон, із чого попередні делегати ухвалили лише 101-6 мільйонів корон, так що недостаючу суму треба буде виставити в бюджет на рік 1907. Зачувати, що угорське правительство рішуче протривало ся новим видаткам на армію раз із за економічного занепаду монархії а по друге тому, що в ній угор. правительств і з короною не було жодної про не небудь підписана видатків на військову армію. За теж спільний міністер війни заявив, що сі видатки є з огляду на силу армії не минути і не відмінити!

Угорська партія незалежності має окремі погляди також на спільні делегати, які мають зібратись в листопаді. В суперечці до австр. правительств заступив вона думку, що до сіх делегатів треба перевести нові вибори, дарма що останні делегати, які ухвалили спільний бюджет на рік 1906-ий, відбували свої наради ще тами сього року. При повновим виборі делегати задумують Комітетів перенести також зменшене заступництво намісників палати і знову регулювати спільних делегатів. Через отсю ріжницю поглядів на спільні делегати, зовсім не порушувало ся справи на останній спільній конференції міністрів, так що она остає не полагоженою ще й на далі.

Коли вже є мова про спільні справи монархії, так годі не згадати й того, що після несі вірогідності заключити ся між Австрією і Угорщиною торговельний транзит до р. 1929, а границі митової між обома половинами держави так не буде.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Відень. 2. IX. (Тел. К. В.). Комісія для виборчої реформи рішила на вчорашній засіданні рекомунувати § 4. ординації виборчої до парламенту і веда дебату над внесенням, яке поставив посол Шлегель в справі введення виборчого примусу. Посли Грабмаєр, Адлер, Тавчар, Лекер і Хон поборовавши се внесення, за яким знова побивали ся при одомого Шлегеля ще й пос. Гесман і Груба. Міністри внутр. Бінерт заявили, що правительств знову признає вагу користі й етичну стійкість думки про виборчий примус, який був би средством до сього, щоб ухвалити користі неоднородних партій і виборчої акції а через те й здійснити думку про рівність права виборчого; а другого боку мусить правительств вказати на перепони, надані із сего засадою, які політають головні в тім, що виборчий примус знайшов би врані не в наших законодавстві як постане доволі чужо нашому правному почуттю, та що із того сконстатувана виборчого поступованя а головні через введення парної акції впримує на певний випадок обтяжені населені численними партиями розправими. Колиж про і сего майже стійково обтяжують вагу, то правительств є переповнене, що рішене сім йому передати в руки комісії. Колиж комісія мала рішити ся ухвалити виборчий примус, то після думки міні. Гесмана є стійкою, що принцип і головні нараси виборчого примусу повинні установити закон державний, але фактично переведене сіх основ сім би передати сеймам правим, яким би се рішене припало тим легше, що таким робом зменшено простір, в яким мають обов'язувати агенти постанови, а дотогож узгодились ся відмінні потреби неоднородних верств і країв та заступлюваних в них противностей. Вкінці рішено вибрати субкомітет із 19 членів, для переліскування внесення пос. Шлегеля із припорушенням, щоб він зложив про сю справу реферат найдалше до трьох днів.

Політичний перегляд.

Австро-сербський конфлікт. Австро-угорський соютичний легатійний Лезенталь передав сербському правительству в неділю в полудне ноту із відповіддю на останню ноту Сербії.

Французький закон сепарацийний. В „Gaulois“ була недавно поміщена розмова з напоя про французький закон сепарацийний. Пана заявили, що сепарацийний обов'язок, який накладає на него згляд на добро церкви і поважання католицької науки. Коли би французькі законодавці бажали бути доброю вірою і відвернути ся від свого „блуду“, то в Римі найшли би бажане посягання і забути. Колиж будуть шукати вільної борби, то найдуть оборону Христової науки і прав церкви, котрий свою найважнішу енергію буде черпати в вірі. В кінці заявили пана, що доки палата і сенат не пороблять певних змін в законі о розділі церкви від держави, який було би забезпечено стереження прав церкви, доти законодавці сего закона безуспішно не приймуть. В неділю знов ангелослов франц. міні. справ внутр. Камевоє в La Roche sur Yon промову, в якій заявили, що він бажав мира в державі, мира із призначенням прав для всіх, хто є доброю волею. Міністер хоче ухвалити єдиний погляд, який розділяє Францію зацелим маневром церкви, а який служить за маску ворогам республіки. Закон сепарацийний відкинула комісія, зложена із заграничних членів церкви поміж майже єдиногоднього одобрення французького клеру. Церкві розходять ся радше о те, щоб довести знов до реверсії й горючій боротьби проти ліберальної французької республіки, але-ж французького правительств не вистіє ніщо збити із раз обраного шляху. Промову міністра прийнято дуже горічно.

Аннексія Куби. Не довго заживала свобода Куби, виволокнених із під європейської норми. Насильний режим президента Пальми а головні надумати, плучені при його виборі довели до того, що ліберальні елементи прагнули заговор на життя Пальми, а відтак очинили отверту революцію. Вираді головних її провідників як Пальмового контрарандата Ломеза і Гон. Кастілю правительств ухвалило вже давно, та нерохобно, яка заступила корінь головно на провідній не перевозила ся. І ось Сполучені Держави використовують сю обставину і підля для оборони інтересів своїх плантаторів і капіталістів починають енергійно посередничити між сепарачними сторонами а винци по-

Українці під зглядом антропологічним¹⁾.

Під зглядом раси, Українці як майже усі народи земної кулі не творять вповні однорідної маси, але несуть в собі значні сліди примітивних етнічних елементів. Заговати в повній частоті свої расові питомості змогли тільки вповні ізольовані етнічні групи, зважаючи Українці які в історичних а мабуть і в передісторичних часах не були в стані такої ізольованості. Через се й їх расова неоднорідність виявляється ся вповні зрозумілою і природною. Щоб определити етнічний характер основної маси українського населення і примітив, які увійшли в його склад, треба прослідити його антропологічні приміти та порівняти їх із примітами сусідніх народів.

Ще не так давно признавало найбільш помітною а навіть найбільш певною приметою етнічних груп мову. На ріжних мови була збудована ціла класифікація тих груп, що й навіть в нинішніх часах мають такі вирази як: „Арийці“, „Славяни“, „Великороси“ і т. д. значіна майже виключно лігвістична. Алеж сучасна наука а особливо успіхи соматичної антропології виказали цілковиту нестійкість сего приміти та заставили шукати других, більш стійких, ознак, якими виявляють ся позначки чисто фізичні, як барва шкіри, волосся і очей, пропорції і форми ріжних частин тіла а головні його пістани. Уважні дослідники приміти виказали, що вони не є тільки індивідуальні, але передають ся через наслідство і не змінюють ся через кілька поколінь; через те вони, будучи найбільш постійними і найбільш підкріплюючими окремі раси, можуть бути найбільш вірними расовими признаками.

Студійоване тих признак у ріжних народів розпочало ся пропорційально дуже не давно і зайшло ще не дуже далеко, так що прим. в Європі воно не обіймає ні усього її простору, ні всієї скількості її населення. Се даєть ся відчувати особливо що до східної її частини Росії. Але мимо сього перші пробні оголошення добутих вже результатів антропологічних дослідів, які поробили для Європи О. Е. Девієр²⁾ а для російського царства по часті А. А. Івановський³⁾ показують, що ті результати вже де-що висвітають, так що ми на їхній основі вже можемо, не роблячи великих промахів, говорити про антропологічний склад населення Європи із певною мірою точності. Що до України, то думки двох згаданих дослідників про стосунки її простудіюване під зглядом етнічним являть діаметрально розходять ся, але ми, навіть припускаючи пробне до сего що винні неповним і недостаточним, все таки думаємо, що добути дані дозволяють нам до деяких заключень; вони вони що тільки загальні, але вже досить певні. Позначмося із тими даними і з висновками, які з них випливають буде цілком собі помітні, які зовсім зрозуміло не може обняти нісого готового матеріалу після його всієї повноти; її призначують ся для публіки, який із за ріжних причин годі користуватись першими жерезами.

Під зглядом росту творять Українці — як відомо — населення більше або менше високе (пересіч. зріст 1670 мілім.)⁴⁾ Найбільше низьким ростом відзначають ся Українці веронійської губ. (1632 мілім.),

¹⁾ Deniker (J) Des races d'Europe. Paris 1899 (Congrès de l'Europe 26 août, 1897).

²⁾ Івановський (А. А.). Общ. антропологическое состояние населения России. (Труды Антроп. Отд. Н. Общ. Люб. Естество. Антроп. и этногр. т. XXII). Москва, 1904.

³⁾ Сю як і іншіх наслідків наших цитира беремо із зацитуваного вступу А. Івановського, доповнюючи їх головні що до східної Галичини цитирами Восточного а також тими, які добули ми особисто в екскурсіях з 1903—1906 рр.

⁴⁾ Гл. „Український Вѣстник“ №. 7. з р. 1906.

(Континь буде).

дів, визначених артистів малярів. — З продовженням кон-
статуе тут Дирекція, що багато членів прислали
уділи і свої особистості до нового Відділу і звертає
ся з дальшими замовленнями до Товариства. Ми про-
ємо лише о вирозумієть і доміре. Однак при од-
нагоді мусимо заявити, що не маємо ніяких зносив і
т. зв. „першою рускою торговельною агенцією“ Наполе
Гавлюк і не знаємо нічого о яких провізанні і уділі
в зносив, які би в неї мали йти на користь наших
членів або нашого Товариства, чи Руского ТОВА-
риства Податкового. Справу організації учительства
в цілі виборени дішної будучини, с. е. дішної нації,
прагматичні службової і інших поступків рішено об-
говорити і довести до успішних результатів на з'їзді
депутатів наших Відділів окружних і загальні всього
українського учительства, котрий буде паровим на со-
спільний. День і пору подасть ся небавом нашим
відділам окружним до відома.

Дирекція має від себе до всіх П. Т. членів до-
дати отсю просьбу, щоб платили як найточніше мі-
сячні виплати (і то на чені, як кождому на жадані
виплати ся), щоб гуртувались коло своїх Відділів
окружних і зносились зі собою як найчастіше для
спільної оборони і організації та відносились у всім
до Дирекції з певним довіром та, як Дирекція пра-
цює лише для добра українського учительства.

Телеграми „Буковини“.

Дні 2. жовтня 1906.

Цесаресю одержав.

Відень. Цесар, видужавши після того із кілько-
тижневої недиспозиції, вийшов рано в замкненому возі
із Шенбрунського замку до Гейсбургу; цесар виглядає
дуже добре.

Рада державна.

Відень. У „вишній“ північного заводу знахо-
диться с. м. н. інтерв'єляція, підписана всіма партіями
парламенту в справі авансу почтових пра-
ктикантів. По прочитанню „вишньої“ і відповідей
кількох міністрів на поставлені інтерв'єляції, розпо-
чала палата дебати над нагалим внесенням, поставле-
ним від людської партії в справі поступова-
ня заведення для убезпечення від не-
щастя. Те внесення вимагає ассураційного примусу
всіх помісних ремісників, зайнятих при яких побудь-
будовах.

Санкція буков. закону.

Відень. „Wiener Zeitung“ оповідає: С. В. цесар
санкціонував ухвалений буков. соймом закон про зміну
постанови 6-го § 11 го §§ в законі із 21. листопада
1874 В. з. пр. XXIV. Ч. 26 із 1874 про публічні
шпитали.

Нові вибори.

Відень. Зачувати, що нові вибори до австр.
парламенту вже на основі переведеної виборчої ре-
форми відбудуть ся в лютім 1907.

Пригадуємо, що

в суботу дня 6. жовтня.

о 4-й год. по пол. відбудуть ся в сали „Нар. Дому“

довірочні збори мужів довіря,

а о 8-й год. веч. розпочне ся в сали Музичного Тов.

Комерс

в честь новоіменюваного Інст. прав. шк.

д. Омеляна Поповича,

який уряджує наше учительство в'організоване в тов.
„Руска Школа“.

В неділю дня 7. жовтня

в „Нар. Домі“ в Чернівцях о 10-й год. перед пол.

Головні збори тов. „Руска Бесіда“,

о 2-й год. по полудні:

Головні збори тов. „Руска Школа“,

а о 7-й год. вечером в сали Музичного Товариства:

Концерт черн. „Міщанської Читальні“.

НОВИНКИ.

Чернівці, 2. жовтня 1906.

Із волюського табору. В Чернівцях — як зачу-
ваємо — нічно незабаром вийдуть нова часопись во-
люська, держана в строго національній (шовіністич-
ній?) душі.

Юзефом проф. В. Антоновича. Бружан ученики
і почитателі проф. В. Б. Антоновича мал святку-
вати сорокати його наукової і педагогічної діяль-
ності у вересні. Але в виду відъїзду ювілянта до
Одеси відомою се святю — як доносить „Київській
Голос“ — до жовтня, коли проф. В. Антонович по-
верне назад до Києва.

Суд над Миколою М. Шеметом, бувшим редак-
тором першої української часописи „Хлібороб“, що
вийшов тоді у Лубнах „звичайним порядком“, без до-
зволу уряду, відбув ся дня 9. вересня. Суд — як
доносить „Рідний Край“ — засудив М. Шемета на
шкуру 25 рублів.

Пістизм. Як що року так і тепер зложили носли
Н. Василья, др. Ст. Смаль-Стоцький і Ср. Пігуля на
гробі нон. посла д-ра Степана Степановича в Воїнах
в річницю смерті внісв із написом: „Нашому неза-
бутному політичному приятелю і приятельськи!“

Громадско халуєство. Перед червоносним три-
буналом судили присильних татуду ся через досить
дво розправу о спронеірені проти неграмотного (і)
Козьма Днісесого, бувного дівриша в Дорні Кандроні,
яна випула багато несправного свідка на роздратуване
громадского маєтку ріжними автономічними „тануа-
ми“. До кінця розправи не доведено, бо на внесені
оборони (др. Авеландера) рішено єї відпочити задал
точнішого привірення касового журіалу, який вивава
безліч неточних і невірних позивів.

Самоубійства. Господар Кімеріца в Фрумосі по-
гиб дня 26. вересня від вибуху динамітової патрони,
яна розірвала йому внутрішнє. Судова комісія не
решила в четвєр двохлітню в'язву. Здогадують ся, що
Кімеріца поновив самоубійство і то в нинішній стані.
В суботу стріляв ся субліматеним розчином в тут.
„Парисам готелем“ 22-літня дівчина зогик обчачів,
Сонія Рибенчук родом із Косова. Причини самоубій-
ства невідома.

Генеральний страйк ямарів в ревірі Моравської
Острави мабуть вибухне вже 8. жовтня із сєй при-
чини, що властителям копалень дуга рішила відан-
нути доплата ямарів, які вони передали у вересні.
Дня 8-го с. м. минав ся раз річниця вижиданя, ви-
значеної робітниками.

Жовтінча катастрофа. В Юлендорі прийшло
до жовтінчого парамболу між потагом особонима по-
тагом товароним. Три особи ранені важко, а всім
легко. Причиною карамболу лике установлене зворотний.

Оповідки, іменованія і т. п.

Вісти особисті. Краєвий президент, др. Окта-
віан Вайлєбен, вертає нині домія із кількохденних
днів. — Директор школи промислової будів. сев.
Емеріх Кольбентлер повернув із Букарешту.

Збори вижидної філії „Руска Бесіда“. запові-
джені в „Буковині“ в 13. (26.) вересня 1906 Ч. 109,
відбудуть ся з огляду на головні збори центрального
тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях, скликані по на 7.
жовтня с. р., як се було заповіджено в „Буковині“,
але на 14. жовтня 1906 в таким самим денним
порядком, як було оголошено. — О сїм повідомляв ся
всіх членів вижидної філії з тим додатком, що сї
аміна наступала на жадані відділу центрального тов.
„Руска Бесіда“. — Лиморенч, голова.

Субвенції. Міністерство різництва уділило бу-
Раді культури правдої із 20-ти тисячної субвенції,
призначеної на пообляжання тов. худоби в р. 1906
частину квоту 5000 К. на обсягиве букарештєвської
вистави буковинським товаром. Крім сего властї-
вало міністерство різництва Раді культури правдої
квоту 4000 К. на видаванє заохотних часописів „Buk.
landw. Blätter“, „Хлібороб“ і „Agricoltura“ в 1906-ім
році.

Із желізниць державних. Начальник неволоні-
ської станції, овіділа Франц Вольє, перейшов на на-
сву просьбу в сталій стан сучинику; начальниці
станції кучурівської, адюкта Ник. Остаповича, іме-
нено начальником станції в Неволоківцях, адюкта
в Ішлях, Гаврила Вуркутица іменовано начальником
станції в Кучурові великим; асистента в Гадієвській,
Бернарда Гредінгера, перевесено до Ішля як уряд-
ника руху.

Урядові години в черн. магістраті установлені
на час від 1. жовтня 6. р. до 30. півтіня 1907 такі:
для пати відділів адміністративних та урядів помісних
рано від год. 8-ої до год. 12-ої, а по пол. від 3-ої до
6-ої, для департаменту радунісового і міської каси від
год. 7-30 рано до 12-30 і від год. 3-ої до 5-ої по пол.;
у відділі податковім і сїмектинім будуть урядувати
тільки раз в днь від 8-ої год. пер. пол. до 2-ої год.
по пол. Для інших із партії установлені отсї го-
дини: в бюрах адміністративних і уряді будівельнім
а також у відділі сїмектинім і податковім від год.
10-ої до 12-ої перед пол. Протокол подавчий є в будні
дні отворений від год. 8-ої до 11-ої пер. пол. та від
год. 2-ої до 3-ої по пол., а міська каса від год. 8-ої
до 12-ої пер. пол. і від 3-ої до 4-ої по пол.; в неділі
і святя буде протокол подавчий приступний для пар-
тий від 9-ої до 11-ої рано, а міська каса від год. 9-ої
до пін до 12-ої і то для позагоди невідвільничих справ
ні видати посмертних таво, податок від біжигів і т. д.
Журнальна саужба в особливих бюрах триває в не-
ділі і святя від год. 9-ої до год. 11-ої пер. пол.

Із кругів почтових. Старшого поштайстра Ф.
Наймаєра в Кімполонгу та поштайстра Еміла Мар-
шїнова в Молоді перевесено в сталій стан сучинику. —
При почтовім уряді в Міліні (нах. повіт Вишини)
введено із дном 1. жовтня 1906 телеграфічну службу.

Із штуки і літератури.

Концерт тов. „Міщанської Читальні“ в Чернівцях
відбуде ся дня 7. п. ст. жовтня о год. 7-й перем
в великій сали Музичного Товариства при співучасті
власного хору, власної оркестри, славнішого бан-
дуриста Гната Хоткевича і сани Н. Пігуляніної із
отсею програмою: 1. Вступне слово викасєть п. Н.
Васюковський. 2. М. Лисенко: „Молитва“ жіночий хор
в супроводі власної оркестри і фортепіано. 3. а) А.
Мерберг: „Серенада“; б) Ф. Калєсса: „На любий роз-
моні“ виконав мужеский хор. 4. а) „Дума про бурю
на Чорному морі“; б) 3 пісєні гадлявських виконав
бандурист Гнат Хоткевич. 5. М. Лисенко: „Шанс
чорен“ барнароля виконав жіночий хор. 6. Визанка
в народних пісєні виконав оркестра. 7. М. Губад:
Славєнські пісєні: а) „Як назять сонічно нині“;
б) „Будьмо веселі всі“; в) „Щебєче охолоє“;
г) „Прийшла миша“ виконав жіночий хор. 8. а) „Дю-
ришка“; б) „У сєвєда хата біла“, гумористичні пісєні
виконав бандурист Гнат Хоткевич. 9. М. Лисенко:
„Країна“ жіночий хор в супроводі фортепіано. 10. М.
Лисенко: а) „Була колись Гадля“; б) „Баринськ
цип“; в) „Не дивуйте ся дівчата“ виконав жіночий
хор в супроводі фортепіано. 11. „Ще не вмерла Укра-
їна“ гимн, виконав оркестра. По концерті слїдує
танці. Цині місє, wraz з полатом від карт: Львова
18 кор. 20 сот., Кієва 1-рядно 3 кор. 30 сот., 2-рядно
2 кор. 20 сот., 3-рядно 1 кор. 76 сот., Вєгун на сали
1 кор. 32 сот. Для учеників 60 сот. Початок о годінні
7-й вечером. Відати єнєрше мєнші дієтати в канцє-
лярії друкарні тов. „Рускої Раді“ ул. Петровича ч. 4.,
а в днь концерту від год. 4-ої при насї.

Із „Буковинського Бояна“ в Чернівцях. В позо-
вній жовтня розпочинає товариство наново спєю ді-
альність. Проба будуть відбувати ся як давніше що
сєреди і суботи від годіння пін до 8-ої до год пін до
9-ої, т. е. по вечері. На послїдній засіданню відділу
рішено, що безуслєвно мусить устатки данний значай,
після якого хто побудь без рішеня відділу уважав ся
членом товариства лиш через то, що учав на пробі.
Хто хоче бути від тепер членом товариства, той має
звернутись писемно чи усно до відділу о принає
в члені, а по прийнятті має віддати ся пробі голоєу
і доперя по тїм буде мати право учавати на пробі.
Без вивєс в члені вліало бути на пробі лиш один раз
і то за вирозумєнням котрогось з відділових. Товари-
ство дорожить узнанєм, яке добуло собі у своїх і чужих
мозольно працює, тому мусить глядіти, щоб мало
таких членів, які понимають справу сєрієзно і готові
співділати в визначєнім напрямі, щоб добру славу
товариства і на дальше удержати. Висноє до „Бук.
Бояна“ вносєть 1 кор., а річна оплата 2 кор.; нєза-
можні можуть просити о звільненє від оплат. В за-
міну за сї невеличкі оплати мають члені право на
вєдєні користи, признавані товариством, а між ин-
шим на відділі білати на концерти товариства і т. п.
Сї права будуть тепер признавані членам в повнім,
статутом означєнім обємі. Подаючи сєю вїстку до ду-
бличної відомости, маємо надїю, що не буде треба ще
дальших заохот. Члені мали дуже важні валадїї від
мєл до жовтня, тож час вже звернутись до нової
праці — За відділ: Модєст Лєвєнський.

Труп М. Н. Садовського. Відомий артист Мє-
лод Карпович Садовський, який дарємно заохотив ся
підняти гаїлиций театр та перебороти „артистичний
смак“ нашої ругєній, зложив тепер свою трупу на
Україні і розпочинає отєв вистави в Полтаві.

Українка в чужій журналістїці. У сєбєстєнах
Рєвского хорватского дєвєніца „Novi List“ подано
перевєлом із „Ukrainische Rundschau“ статю д. Мих.
Мочульського „Ukrainiska literatura“ (1879—1905). —
В мієжичині „Исторический Вєстник“ печатає д. Б.
Б. Галицький від довшого часу інтерєсєні нарисє и. з.
„Борьба за конєституцію“. В книжці за верєсєні 1906
обговорєно політичний рух в Галицькій єпоху
і окрепий роєділ (VII.) посвєчено ділу Карла-Модо-
дєвєльських братичин. — лє.

Про годінню крілєвїк. Написав Антїн Ко-
пур, почтовий урядник в Старім Самборі. Накладом
Товариства „Прєсвїта“. У Львові, 1906. 8 друкарні
Наукового Товариства ім. Шевченка. Ст. 43+3 8-ми.
Цина 30 с.

Про рентові осєлі або рентові господарства
написав Кості Антонович. Коштом і заохотом
Товариства „Прєсвїта“. Львів, 1906. 8 друкарні
Наукового Товариства ім. Шевченка. Ст. 23+2 8-ми.
Цина 20 с.

„Рада“, нова українська часопись стала вихо-
дити у Києві під редакцією д. Б. Грінченка, почавши
від п'ятниці. „Рада“ розсєлає ся всім передплатам
запритої „Гром. Думи“. — Предплата на „Раду“ ви-
носєть до кінця року 3 карбонанці. Адрес головної
кантора: у Києві, Вєлика Мєдєвєльна вул. д. 6. білі
Золотих Вєрїт.

Київська „Прєсвїта“ рішила як першу свою
книжочку видати тїр М. Драгоманова „Про україн-
ських козаків, Татар та Турків“.

Дрібні Оголошення жалки друком (petit), числять ся по 4 с. від сарана.
Накладистий на цінові марками почтовыми не приймає ся.

Товари футряні. Великий вибір конкистів, крапивою, вершківців, шийної з пурпуром
і іх баранчиків, мучи борових для перших баранчиків.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованків, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 гр.,
на пів року 16 гр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 гр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 гр.
Окремоче число 10 сотиників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення виходять за по 20 сот. від
стрічки. „Надслано“ по 40 сот. від стрічки.
При частійшій замовленні відповідей робит.
Рекламації поштовими відправками.
Рукописи вноситься редакції лише за напо-
рядом застереження і публікація залежить
від редакції.

В справах редакційних можна устно по-
розумітися за поштою від 9—10 ранку і з—3
по пол. дня в неділю і свят.

ДОВІРОЧНІ ЗБОРИ!

Всіх наших мужів довіри, що звичайно бувають на
такі збори, просимо отримати прибутки на

ДОВІРОЧНУ НАРАДУ

яка відбуде ся

в суботу, дня 6. жовтня с. р. о 4-й год.
по полудні в сали „Народного Дому“.

Легітимізації на збори видають ся від 3-го год.
в „Народнім Домі“.

За „Нац. Раду буч. Русинів“:

Проф. Антін Камм.

Бо пора се великая есть!...

(V) Народи над виборчою реформою поступають
без ніякої ваги. І ось, не дивлячись на великі пере-
бори, які комісії для виборчої реформи прийшли до
перебороти, вже заговорено про речиння нових ви-
борів на основі загального голосування — випливаючи
його на місяць лютий. Промежуток, який нас ділить,
від нових виборів вже не великий, а стає він тим
менший, коли аналізувати яку колосальну роботу при-
йде ся сповнити нашій народній організації, щоб на-
род до виборів належно підготувати. А сю роботу спов-
нити ся мусять під загальною загрозою загрози нашої
національної справи не лиш в краю, але і в державі
на довгі часи.

Поступи, який робить комісія для виборчої ре-
форми, залежить від того, що члени комісії для під-
готовки виборів загального голосування роблять бе-
зпідставно уступки на користь реакціонерів у самих заво-
проєкті виборчої реформи. До того ж обставини зложив-
ся так, що порогів виборчої реформи замикають ся голов-
но коштом консеквентного обезправління нашого демо-
кратичного народу, який як на те за всю реформую-
чи всю енергією побирав ся від найдавнішого часу!
Те задокументовано вже при установлюванні вибор-
чих округів і розділі мандатів особливо в Галичині,
при чім несправедливо наш народ майже із всіх на-
родів Австрії, опираючись на дотеперішній стан на-
шого поневолення. Що більше. Всім було відомо, що
бачили за виборчу реформу в Австрії розіграють ся

в Галичині між нашим селянством а наймогутні-
шим єт перотом — польською шляхтою. Коли в тім
борбі руське селянство позначилося жертвами добу-
до побіду для ідей виборчої реформи, тоді поступові ел-
менти Австрії навіть і найчорніші про нас „забули“
і при ухваленню загальною ногою тезисів виборчої
реформи пороблено ще такі шиймові постанови для
Галичини, які мають на цілі позбавити руський народ
в Галичині і тих мандатів, які їм призначено першо.
Оттакє злих готово вийти передовсім із ухвален-
мими більшою більшістю громад, але при есенціальним
ухваленню примусу голосування значно погіршилось
шанси нашого народу. До того ж повинні майже при
пропорційальній системі стиснути вибори в куні з
примусом голосування ставлять для нас частини антим
полученням ще й із великими економічними втратами!

Із усіх боків але отже вернемо натуго, щоб ре-
презентация нашого народу стала відразу як най-
мощніша. Оттакє треба нам відразу докласти, щоб
відразу здобути „стан послані“ усіх призначених на
мандатів. При нових виборах — хоч „добре уроджені“ і
не мали виборчу організацію на свою користь —
все таки забори голосування наш народ. Дотеперішня ви-
борча машина укладає цілковитий анімі. Особисті впливи
і впливи уступки перед есенціальним розколюванням
розколюванням народу! Тим до всі роботи треба брати
ся найшвидше із всею енергією, коли не хочемо, щоб
гро темної маси під виборчим примусом віддало свої
голоси на ворогів селянства й руського народу. От-
такє то до праці і ще раз до праці, коли не хочемо,
щоб на ново повторилась жартівливість руського на-
роду в Австрії, яка триває дові від р. 1867, чи там
1848, коли широкі народні маси або мовчали, або не
говорили так, як сега було треба!

За для сего треба надати загальні і про відно-
відний склад нашої будучої репрезентации у наших
народних парламентах у Відні, який складався із ел-
ментів й образованих членів нашого народу із визна-
ними політичними способностями, та щоб, представляючи
у раді державний будинок, який поважає групу, всім
нашу народну справу поводити в Австрії красними
шляхами, як досі! Оттакє треба теперішню волю
пору есенціальні цілі всієї ет стійності і не забувати,
що в ній може бути дороговказом для всіх нас
тільки добро загально і всею нашим, нікими дозволеного
і гнєзбеного народу!

Зовсім не належимо до оптимістів, але думємо,
що при певних личних самовідраженні і підпорядкованні
нових амбіцій особистих і етатистичних та загальній
роботачості й вірогідності, всім зайняти етат-

ніше, бодай призначено нам виборчою реформою, тим
більше, що наш народ не виступив агресивно проти
чужих народів чи вірогідності, тож може розвезту-
вати, що у своїй сфері не знайде перешкоди, або бодай
такі, які б не міг перебороти.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Війни довелося комісії для виборчої реформи
приступити до обрання над § 5. орд. виборчої а при тім
почути „геніальне“ внесення поправок до § 5. а на за-
ведення альтернативного голосування. Пос. Толдінгер вніс,
щоб установити три роди виборців, які мали право
на більше голосів: 1. виборці мандатів або неподілі,
які повинні бодай 35. рік жити і мають бодай одну
дитину; 2. виборці, які покинули школу середню або
висшу, рівноправно науково заведення; 3. виборці, що
платять бодай 25. корон податків від свого підприєм-
ства або загальної власності. Хто має одну із тих
умовин, тому прислуговує два голоси, а у його буди-
тку більше, той буде мати три голоси; зовсім всі голоси
буде можна віддавати лише одному кандидату. Що
більше: 25-коронна сума податків може бути зни-
жена соймом, але не нижче 8 корон. Пос. Толдінгер,
мотивуючи доводі недоцільності свого внесення, зазначив,
що воно ніби має на цілі признати найбільшій вплив
політичний тим верствам, яким із природи річ най-
більше належить на державі і відповідним держав-
ним господарстві, та які несуть найбільше тягарів.
При тім застерігав ся, що він не воріг виборчої
реформи, а за альтернативністю побирав ся тому, бо вона
є вже de facto в виборчій реформі. (Значить ся злих
треба ще спростувати?!). Своє виводи закінчив пос. То-
дінгер висловленням побожної надії, що за його вно-
сень будуть голосувати всі, хто дійсно бачив вибор-
чої реформи, бо воно поставлено в інтересі селян (?)
і етату середнього. В дискусії над внесенням попра-
вок Толдінгера забрали слово перший посол др. Декер
і відразу заявив, що його годі прийняти, бо воно
варує молоді деревця держави виборчої ре-
форми в самих коріні і унеможливило ший
законопроект. В незначній гарній бесіді збирав від-
так недорочисті поодинокі постанови проекту попра-
вок Толдінгера, який засуджував би меншості на нім
мнєчані, та рабував би політичні праця і тим, кому
призначено їх через установлення V. курії. Парламенту
ворожа робітникам не лежить також в інтересі селян

2)

Федір Векс.

Українці під зглядом антропологічним.

(Коваль.)

Дуже важною із за своєї етнічності етнічною
прикметою є відношення між повнадомним а неречни-
ним проміром голови, яке виражається в т. зв.
головній індексуції, себто цисурі, яка показує
найбільшу ширину черепа у відношенні до її найбіль-
шої довготи, яку приймає ся за 100. Після сего
голова етнічних розділяють ся етнічні групи на
длинноголові (доліхоцефали) із голов. індек. до 77.7), се-
редньоголові (мезоцефали) із голов. індек. від 77.7 до 80)
і короткоголові (брахіцефали) із голов. індек. понад 80).
Отже з огляду на сю прикмету є Українці як майже
цілі Славяни зовсім короткоголові, тільки степені
їхньої брахіцефалії (після наших обчислень 83.2) і є
незвичайно замінливий. Як майже у всіх народів помі-
шаних під згляд етнічним, більше або менше виказує
у них головна аналіза значні зміни, але зміни
отсі, як ми зараз побачимо, зовсім не безладні і дуже
многочисні. Найменшою голововою індексуцією а за-
тим і найменшою брахіцефалією відзначають ся
поляки (голов. індек. 79.7), вороніжські Українці (81.7),
кубанські козаци (82.1), подільські Українці (82.2), хар-
ківські (від 82.5 і 83.4), галичани до Карпат (83.4),
буковинські Русини на Гуцулі (84.1) а винятки друга
частина кавказських Українців (84.6), Гуцули (галицькі)
84.2, угорські 85.0 і буковинські 85.1, — а загально 84.6),
а винятки порубовані чернігівці (після помірив д.
Вілодідів 85.5).

Виділяючись з отсі цисурі, або ще дучше, розні-

етивши їх на манді, (чого ми на жаль не можемо про-
бавити, не відкладаючи на кінці довгий час нечистий
етат) ми бачимо в тут але із що більшою яснотію
чим в справі зросту поступово підняти нашої ха-
рактеристичної прикмети (а сїм случаєм брахіцефалії)
а насправі із північного сходу на південний захід і
то від впливом тих самих факторів, які вплинули й
на географічне розміщення зросту. Найвищу брахіце-
фалію Українців, губерній вороніжської й харківської
знов же поєднують їхні безпосередні сусідні із Ро-
синями, яких головна індексуція хитається ся після об-
числень Денісера між 81.1 і 82.3 (перес. голов. індек. 81.7)
після Івановського 82.3) і є в прямім відношенні до
голов. індек. Фіннів (80.1), Черемісів (79.2), Естонців
(79). Незначна короткоголовість Кубанців є також за-
висима від подібної прикмети Осетинів (голов. індек. 81.39),
пропорційальною незалежно брахіцефалії бойків
зависає знов, зовсім, від впливу Польків (голов.
індек. 82.1), які знов може приналежати до групи етніч-
ності елементів литовських (голов. індек. 81.80). Ва-
силь короткоголовість центральних Українців і най-
вища у Гуцулів відзначає також такий самий відно-
шенствий їх безпосередних сусідів а головні півден-
них Славян. Головна індексуція буковинських Волохів
(86.3), частини Болгарів (84.7), Сербо-Хорватів (85),
семигородських Волохів (87.2), а по часті й західних
Славян (Чехи 85.4), Словини (85.4), Морави (85.3)
лучать з ними загально всю групу Українців. Дещо
загальною являється ся тільки мезоцефалія волонів,
сконотатована д. Кожуховим (впротім всього на 48
людях), яка але рішучо в розріз як із сильно вира-
женою брахіцефалією кавказських Українців ще більше
із незначною короткоголовістю поліуків (85.1) а
підтан найдеза Тальмо-Гринцевичем дуже різка го-
лова індексуція подолан, яких вони що годі навіть
небудь висловити, бо переважно індексуція волонів
хитався в їхній оканці для сего ще зовсім невис-
таюче. Висиди й країна брахіцефалії-ж короткоголові

чернігівців належать ся доволі несподіваною і сї можна
мабуть висловити в якийсь значний переміщення ін-
дексуції вже в часі історичній (в часі резиденції
гетьманів у Батурині), а при тім не виключений був
також деякий вплив елементів монголоїдних.

Менше постійною, але попри другі дані, є не-
звичайно важною і етнічною прикметою є барва а о-
доси й очі й. Під зглядом сї прикмети, яка із не-
звичайною очинністю доводить про істинування у на-
шого народу етнічних приміток, відзначають ся Укра-
їнці дещо більшою різноманітністю, як що до ви-
сиди признає, хоч загально переважає у них чорна
барва (29.5 пр. ас., 35 пр. мішаних і 35 пр.
темних). Найбільше ясну барву знаходимо в Україні
курської губ. (38 пр. ас., 38 пр. міш. а лише 24
пр. тем.); за ними йдуть чернігівці (між ними, бо-
ручи в разубу й мішані, є 33 пр. ас., 41 пр. міш.
а лише 26 пр. тем.); волонів (42 пр. ас., 29 пр.
міш. і 20 тем.); кавказські бойки (33 пр. ас., 39 пр.
міш. і 27 пр. тем.); Українці вороніжської губ. (із
мішаними 29.5 пр. ас., 37.5 пр. міш. і 33 пр. тем.)
й кубанські козаци (34 пр. ас., 36 пр. міш. і 30
пр. тем.). Між Українцями харківської губ. починає
ся вже невелика перевага темного типу (25.5 пр. ас.,
47 пр. міш. і 29.5 тем.); в Україні позтавської
губ. (17.5 пр. ас., 47 пр. міш. а лише 35 пр. тем.)
а в кавказській губ. (26.5 пр. ас., 36.5 пр. міш. і 37
пр. тем.) та перевага ще більша, а винятки у Гуцулів
(після Конєрайтського) вона доходить до максимуму
(25 пр. ас., 29 пр. міш. і 46 пр. тем.). Не дивля-
чись однак на ту всю різноманітність, зависиму не-
лих від етнічних різниць, але в значній мірі також
від суб'єктивності дослідників і неоднаковості їхніх
етнічних метод, ми й тут находимо певну, нову
аналітичну до той, яку ми помітили в справі зросту
а головної індексуції: барва Українців білш
русина на північно-східних окраїнах
нашої країни, стає темною а головній

1) А. А. Івановський вивчає для України загально
голов. індек. 82.31, але обмежуючись границями Росії він не
має у свою разубу голов. індексуції Галичини, які значно ви-
сидіють загалу цисурі.

і він надіється, що за внесенням посила Тольєра не буде голосувати ніхто, хто хоче мати до- роготу до серця народу, не дивлячись на свої від- носини до соціальних демократів. Примір Сходу Європи каже дати народові право прийти до слова, а ні, то він піде на шлях, із якого нема повороту! В дальній дискусії поборювали реакційні внесення Тольєра проти Ході Фоглера, а підтримував його польський кс. Пастор. Відтак забрав слово він, президент бар. Бен, який почав від експонатів, що виборча реформа переводить ся із захочаним на- лежним зглядом на оподатковане. Зроблені досі по- діли виборчих округів і розділ мандатів не поведуть на собою змагання меншості, за те введення пільгового голосування після будь-якої методи при- чинило б більше або менше пороснує пільги. Тольєра основує ся на трьох моментах: податковим ценні, а в податку із податку або управління, але дають підтримку, на степені освіти і пенсії від- носно демократичних. Отже через цю подат- кову значно ослаблює ся і дієсно знач- ний реформи а іменю сотворене правної рівності на полі виборчого права. Уириніа- йоване степені обривання, яке нійде на користь тільки малим кругам, не може мати практичного впливу на висхід вибор- чий. Так само годі предвидіти практичну ко- ристь із узгодження віку й замужжя, хоч ті моменти мають певні користи, так як загально не пе- будь пільгове голосування асиди чи може мати якийсь одиничний і значний вплив поза утруд- ненням приготувань до виборів і кон- тролі над управлінням до голосування. Правительством студіювало основно справу пільгової системи і старало ся мати відповідну систему і то на те, щоб прикрити групи, які протавлять ся виборчий реформі, алеж такої системи правительством не могло мати, а внесення посила Тольєра не відповідає німогам, які требаб узгадати в піль- говій системі в огляду на різноманітність наших відносин політичних, народних і культурних. Як би комісія удамо ся порозуміти і заключити компроміс партій, які виборчу реформу неспирають, то правительством такому компромісу не буде робити переноси. Тількиж при тім не слідкує бути порушені корисні наслідки, яких надіємо ся на виборчий ре- формі. Реформа не може служити до того, щоб кувати нове оруже до заострення національної борби, бо еі цілію є розоруження соціальних і на- ціональних партій і стати мировим ділом! По сім підтримав Тольєра історію нійм пос. Кайзер, бо ось пільг. голосування має охоронити вер- стви селянські й другі перед майоризацією несподіа- ючих. Молодотесний пос. Крамж знова поборював те внесення, а попри те викладав, що побоюване зросту соціальної демократії в парламенті через впе- джене заг. голосування не має рації. Приняте-ж внесення в справі пільговості ударемналоб головну цілі ви- борчої реформи, якою є уоподобити широким мас на- родних. Соц. дем. п. Адлер заявив, що його виводи премієра засновані, хоч треба їх признати неконсек- вентними. Бесідники заявили ся рішучо проти внесення Тольєра, які мають на цілі тільки одно — ударен- ний виборчу реформу та запобігати, що якби піль- говість перішнена, то соціальна демокра- тия відійме нивайбезогляднішу борбу.

Зявтоні обчислюють, що на 47 членів комісії є 27 рішучих протинників пільгової системи, так

що прийняте внесення пільговості є майже ви- значено.

В справі забезпечення незмінності виборчих опру- гів предложив бар. Бен Ніппам, щоб через 18 літ треба було до порішення перемінити опруги 213 голосів; по р. 1925 малаб ся зміну переводити вже більшість квадифікована, яка має бути цвєрово означена. Цвєра ся малаб бути посередня між абсолютною більшістю а двома третинами голосів палати. Однак Ніпп на такий проект пристати не хочуть і вимагають вічного забезпечення через нимог двох третин.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На інтерпретиві засіданні відповідали міністри на данішіше внесені інтерпретиві; між иншими була за- мінити відповіди мін. прав. об. Шоніа й х в справі артилерійської правої оборони. Крім сего передбатовано справу забезпечення будівельних робітників порушену пос. Гібером. Відтак починаю генеральну дискусію над антикаресним законопроектом, а який з одного боку виступають виступники антикаресні, що новілазали не- ладкі суми в антика, а з другого виступники фармаци- стів, які (пос. О'єнер) вимагають удержання антика а поки що більшої свободи на отпирание антика...

По відповіди міністрів на цілий ряд інтерпретив- ний приступила палата до дискусії над нагам внесення пос. Гібера в справі поступування заведень забезпечення від випадків що до втягання робітників за- нятих при будові до обовязового забезпечення. Мін. внутр. справ Вінорт заявив, що товариства обез- печення від випадків змінили практику в причини оре- чення адміністративного трибуналу в тім дусі, що не лиш робітники заняті при будовах, але і зареєстровані робітники будівельного промислу підлягають обовяз- кому забезпеченню. З тої причини товариства були при- звані піднести промії з огляду на більшу суму від- шодовань, яку мусять виплачувати. Міністер прері- кає, що буде ревно поширати праці комісії, котрій се внесення має бути перекладено. Посол Ельдерш на- вів ся проти внесення пос. Гібера, котро, після его гадки, стремить до того, щоб навіть і сі незначні поступки, які вже починено на полі забезпечення від на- падків, зробити ілюзоричними. Нагдо внесення посила Гіберта прийнято.

По сім приступила палата до дальшої генераль- ної дискусії над законом є реформі антикаресства. За- ступники правительств, пос. сенат Меліхар ви- казав, що в Австрії антикаресні такос є взагалі най- татині і що в останніх роках не піднісено ни. Не годить ся в гадкою удержання антика. По вислухання промов генеральних бесідників ухвалено приступити в сії справі до спеціальної дискусії.

Міністер правої оборони ген. Шеніа й х відповів відтак на інтерпретивію а. Штайнера в справі артиле- рій. Армати, які артилерія має від 30 років, будуть заступлені новими, відповідальними новочасними ви- могам, а внаслідок чого на довгий час не будемо по- требувати їх відновлювати. Однак з заведенням нових армат мусять прийти нова організація і виоквиноване артилерії. Кожда дивізія одержить, як і до тепер, оден полк пільної артилерії, але кожда команда кор- пусу буде на будуче мати крім того ще два арматні полки і оден полк габілі, щоб в разі потреби по- одиною боеві групи могли дістати сильні відділи ар- тилерії. Після плану буде утворених 15 арматних полків і 14 габіліових. Перші будуть призначені для дивізій ніхоти правої оборони (8 для австрійської

і 7 для угорської). Щоб не було нагдої піднятин в бюджеті, утворено 8 арматних полків для австрій- скої правої оборони буде розложено на 4 роки. Утво- рено 29 нових полків артилерії не може обійти ся без піднятин коштів рекрута. Коли-ж для маючих утворити ся полків артилерії правої оборони не ухвалено рекрута, то міністер жадає, щоб приді- лено рекрутів правої оборони на кошти ніхоти правої оборони до вирани в артилерійській службі. З суми 180 мільонів, призначеної на нове озброєння і організацію артилерії, припадає на утворення арти- лерій правої оборони в Австрії 18-6, а на Угорщині 16-2 мільонів. Дивізія в Австрії так і в Угорщині не буде повститудіюно переведено утворення артилерії правої оборони так під зглядом бюджетови як і під зглядом konieczности піднятин коштів контингенту рекрута, запропонована сума 185 мільонів не може бути змен- шена для Австрії о річних около 5 мільонів, котрі Австрія могла не заощадити, коли би було можливо піднятин від квотеної суми коштів утворення 7 по- лків артилерії угорської правої оборони. О снізко справа ся не буде виснесена, не може бути внесення предложено що до пократи видатків на утворення ар- тилерії австрійської правої оборони. Внесення п. Хо- ца о створенні дискусії над сего завою міністра відкинено.

Конець засідання забрав канцеляр пос. Очучаа із гр. Штернбергом (гд. новини), який починає ся тем, що ліценз. палати Кайзер вівав послів, аби вони ви- брали комісію для догани, однак сеї комісії через брак компетату не вибрано.

Салютуюче засідання відбуде ся в п'ятницю о 11-й год. пер. пол., а на його дивізію порядку буде м. н. находити ся м. н. звіт правничої комісії про справлення ґрунтових книг в Галичині й Буковині.

Телеграми „Буковини“.

Дня 4. жовтня 1906.

Царські іменини.

Відень. З нагоди царських іменин відбули ся в церквах і домах молитва богослуження при співучасті пастушків державних і міських властей, висших сеіцерів, шкільної молодіжї і численної публіки.

Саводержавне надіятування селян.

Петербург. Рада міністрів рішила перебрати на кошт держави землі посілости корони в околицях Алтая, щоб таким способом придбати землю для селітрації.

Рабунки.

Тифліс. Нині то є 20. вересня ст. ст. в дні ви- плати пенсії обрабувала банда аложена із 6 озбро- ених розбійників касерів чотирох інститутів. Одного касера нападено на гадній дорозі і відібрано йому значну суму грошей. Арештовано лише одного ра- бінника.

Кацети й виборчий маніфест.

Петербург. Є чуток, що центральний комітет на- родної свободи не згодив ся одобрити виборчого ма- ніфесту, вважаючи теперішню добу невідповідною до його здійсненя.

Резолюція на Кубі.

Вашінгтон. Губернатора панамського каналу Ма- гола іменовано пров. губернатором Куби. Держ. секрет- тар Тафт через 10 днів вертає до Вашингтону.

масі й темніе поступенно в напрямі по- луднево-західному, доходячи до най- більшої інтенсивності у гучуліні. Також і в сім случаю бачимо, що більше соний тин місце- востей суможних із російськими відповідає їхньому типу (37 прц. ас., 41 прц. міш. і 22 прц. тем.), ний доходить у найчистіших Росії, як на пр. у знаме- нито захочаних забайкальських, семейських і старо- обрадів (77 прц. ас., 19 прц. міш. і 4 прц. тем.) до типу найчистіших Фінляндії в роді товостів (88 прц. ас., 8 прц. міш. і 4 прц. тем.). Далше бачимо, що в місцевостях, які відігали впливови польському або білоруському, відбивають ся більше асний тап Полонів (85 прц. ас., 46 прц. міш. і 19 прц. тем.), та що найбільш інтензивна барва галицьких гучуліні власні гармонізує ся рішучо перевагою темного тину у полудневих Славян (у західних Сербів 10,5 прц. ас. і 89,5 тем., у Хорватів 9,6 прц. ас. і 90,3 прц. тем.) так як і у західних Славян (у Морав. Чехів 10 прц. ас. і 98 прц. тем.).

Ми могли навести ще багато цікавих цвєрових даних, які показують, що Українці відрізняються ся прим. прямим і вузьким носом (носова ніка 67-7 тоді, як у Росії (68-5) ній є більше вдхлення, як і у По- лонів, нагадуючи форму носа у Білоросів (69-5), у Фін- ляндії (86-2) і у монгольської раси (у Татар 70-7), більше короткими руками (у Українців довгота руки у відношенні до зросту 45-7, у Росії 46-0) і більш довгими ногами (53-6) як у Полонів (52-1), у Біло- росів (51-7), а у Росії (50-5), які стоять ближше Мордів (48-1) алтайських Татар (48-6) і т. д. Се одиак нагдоб розширило обем нашої статі. На жаль, ми також не можемо дати порівняльних розмі- рів розвитку нижчих дуг, які після нашої думки є незначально важні й цвєаві, а то тому, що дані, які до сього відносять ся — після слів самого д. Іванов-

ського — не викликають довіри в наслідок безлічи про- тиворічностей. Тож обмежим ся, вернувши ся до при- знак більше просліджених, у яких ми вже роздвинули ся, і подивим ся на їхні взаїмні відносини.

Вже вказане нами географічне розміщення тих примет тако нам згодуватись, що між ними є взає- мний. Детальніше просліджимо вислідів антропоме- тричних дослідів, які рішучо годі наводити в отсій журнальній замітці, яка вже й без того переповнена цвєрами, покату, що між зростом Українців і степе- нем їхньої короткоголовості є якийсь певний зв'язок а іменю, що найбільше високій зріст відповідає у Ук- раїнців найбільшій круглоголовості і навпаки. Так само й степень барви волоса й очей йде в парі більш або менш докладно із обома вище згаданими ознаками, себто другими словами: чим насильне українське біль- ше розліє а круглоголовіє тим воно й темніше. Неї ті примети називають ся отже не випадково і творять характерну відміну, етнічний тап Українців, які в своїй масі є населенням високого росту, брахіцефалічним, з темними очима й волосом, прямим і вузьким носом і т. д. Отсей основний тип, дещо ослаблений, як ми ви- діли, на північно-східних окраїнах етне чим раз більше зриванням в напрямі полуднево-західнім, де він зли- нить ся із таким самим але ще більш звичайним ти- пом Славян поудневих і західних. Але, не дивлячись на своє ослаблене на північному сході він так ріш- чиво ріжнить ся там від типові етнічних, що на се звернув свою увагу Елізе Реєль, який рівночасно з сам по- миття його незаметний перехід на полуднево-схід. Як би мала А. А. Русова, долучив до його статі в 4-ому числі нашого журналу²⁾ нахонала би й сідну

²⁾ III. автор має тут на думі карту ілюструючи виводи д. А. Русова поміщені в 4. ч. „Українського Вісника-а“ н. в. „Насильно слово о території и населеніи України“. Густоту укр.

частину Австрії, то нам не важко булоб поширити- ватись всю і для наших антропологічних примет: треба би було тільки пократи густою червоною краскою Галичину й полуднево-західну частину Кар- пат, змінивши краску губ. київської, дещо блідіу в наслідок примішані елементів польського і жидівського, а правдоподібно ще й частину губ. харківської й па- теринославської.

Видолені нами факти і висновки з них кон- екшенні не оставсь незаміченими в антропологічній науці. Ще майже перед 10 роками розділював профе- сор антропології в парижському Музеї, Амі (Е. Т. Ашму) у своїх викладах Славян після їхніх етнічних примет на дві великі групи: 1. темноволосі, брахі- цефалічні і високого зросту, до якої він зачислав Сербів Хорватів, Словінців, Чехів, Славян і Ук- раїнців і 2. русоволосі, суббрахіцефалічні і низького зросту, до якої він зачислював полубельських Славян, По- лонів, Білоросів і Росіян. Після сего десь перед 6-ма роками також і д. Деніор, про якого працю ми на- дували вже перше, на основі узагальненя всіх антро- пологічних даних, які можна було в ту пору лібрати, відносив Українців до високої темноволосості, брахіце- фалічної групи, яку він зва адріантичною, а яка на сід від Карпат переходить в групу із такимиж признаками, але більше або менше змішаними. Оста- точно й д. Івановський, не роблячи дальших виводів, констатує, тільки факт, що Українці пропадають дуже мало антропологічної схожості із Росіянами й По- лонями, які навпаки є далше ближні між собою як до України. На ділі отже ми не оцінюємо читачам нічого абсолютно нового, тільки викладаємо в приступ- нійшій формі звісні вже в антропології факти і за- ключеня.

вислідів і поудневих губерйних полуд. Росії зазначено на- малі різниці тоном червоної краски. Пр. Перс.

НОВИНКИ.

Чернівці, 4. жовтня 1906.

Продукції графа Штернберга і сав. де Ончула.

Наш парламент прибирає дуже часто вигляд корини а ще частіше шматка, в якому продукують ся про різні політичні демагогі-каленни. Вони й не диво, сеж парламент привілей і курій, який репрезентує всієї еліти. Що такі „інститути“ не приносять чести ні австр. парламенту ні послам, сеж й не треба додати, але попри се дають вони самі моральну стійкість „герої“ таких еліт і цілковите банкрутство теперішнього парламенту і шалених доктрин політичних. Отаким значаючим виступом учасників у вікторі гарну грецьку палату при Франценсінгу два потемки шалених родів, граф Штернберг і сав. де Ончула, які, як видно, годують пром. шаленості розводити — алягоголан... На засіданні парламенту із 25. вересня докладав пос. гр. Штернберг і дуже „напружений“ промові, що парламентові не достат компетентності до того, щоб позитивно до одичальності полковника Делера, який має обидати пос. Гессера, бо посол поза палатою є нічим його тільки приватною особою. Се докладав він між іншим так: „Оголосити вам: Пан посол Ончула одержав і в грабені перед кількома тижнями або й місяцями 3 й год. в ночі пощочину від свого приятеля і заснавши того приятеля до обиду чести; чим сей чоловік, який посла Ончула виносити нас просити вибачення також у президента і палати?“ (Сенатр. протокол із 433 ю засіданні XVII. сесії ст. 38414). Сам устатком почув ся п. др. Авраам Ончула похвалюючи, тай став при принципі виборчого засідання в формі запиту до президента палати оскаржувати стійкість наведених нами висловів гр. Штернберга та зажадав, щоб проти гр. Штернберга установили комісію для ухвалення догани, бо тай сателіт при буднім моторичній невідповідності сателіт-дівній гр. Штернберга не може мати іншого заспокоєння... На те закликав гр. Штернберг, що він те припускає, що пос. др. Ончула дійсно — як се виходить також із судових актів — не дістав по лицю, тільки що на його голову впала імена „заплати мурло і свиня“ (Besetzung der Kopf, Schwein), та що той добродій, який пос. дра Ончула в той спосіб визнав, був свого часу засуджений на місяць в'язниці і він заплатив той місяць, в який стала ся згадана сцена, „дегу“ товариства, в якому знаходив ся також і др. Ончула! Аж тоді, як весь рахунок заплачено, закликав пан др. Ончула, що він далі не буде оставати в аносинах із згаданим паном. „Я із повним супокоем дозволяю, щоб мою справу судила комісія для догани, бо я думаю, що австрійський посол, який дозволяє, щоб на його голову падали слова як „свиня і заплати мурло“ є морально вибитий по лицю, та що в тім нема великої різниці чи кого зневажено рукою, чи такими простакствами. А що до вислову пос. дра Ончула про мою неспосібність до гонимості сателіт-дівній, то я думаю, що про сателіт-дівній панів не може говорити приятель караного арештом індивіду, який в 3-й год. в ночі шлепав ся із вулицями і допускає до того, що на його голову снадають епітети як „свиня і заплати мурло“ („Schwein und Kopf“)“ Тепер згадав ся сцена протиставки лицю, в якій пос. др. Ончула став майже самітно. Послухавши компліментів як „Schweinkopf“, „Bradygraf“, „Schwanz“

Згадавши разом сказане вище, ми бачимо отже, що висні досі наукові антропологічні дані що до Ураїнів приводять до отені основних висновків:

1. Що Ураїни, належачи до основного загально-східно-європейського антропологічного типу південної й західної Європи, творять його східно-продовжене із оточеним зміцненням його етнічного характеру в напрямі із південного заходу на північний схід під впливом мабуть єврейських елементів, які були абсорбовані місцевостями, які заселяють тепер Ураїни на сході.

2. Що впливи турко-монгольського елементу (Полонці, Турки, Печеніги і т. д.) на ураїнський тип хоч без сумніву були, не позначили по собі дуже помітного сліду, бож брахмодів Ураїнів є найменшими раз на сході.

3. Що етнічне споріднене Росіян, Білоросіян і Полонців в Ураїні, яке було помітне давно й захоплено в мові, в значній мірі затримало ся внаслідок надто сильної примішаності єврейських і других східних елементів у Росії, єврейсько-литовських у Білоросії а мабуть також і може й германських у Полонії.

Дальші досліди в області української антропології змінюють безсумніву багату і в тому, що ми вже знаємо тепер, але ми припускаємо, що вони треба не тільки на основні висновки, які ми вже зробили. Розуміється, що ті висновки не можуть мати ніякого національного а тим менше політичного значіння, бож раса а нація зовсім не одне й те саме, але вони безсумніву можуть а то й повинні раз на все пробити концепцію „єврейсько-російської“ та „єврейсько-польської“ багачки про те, що Ураїни сполучені Росією, або помішані Полонією. А се було б не без користі і в нашій науці.

Переклав: Я. В.-ський.

„bandik“ і т. д. А сей концерт лайон він ся серед олівних обурення одних послів та брехливіх прощів чистини палати й парламентарних галерей, на яких була озучайно й депутатів буюн. Палаці, яка могла осягати персонати ся про палати і отаманство свого союзника і парламенту... Нема що казати, беренський Месла заробляє собі рясно безсмертність і славу своїм патронам у конвенторі й боварі, а частина того басису падає й на капалеских привілейств, які задала його рішавсь на враду супроти руского кандидата. Алеж, нех ілаже, тако й адбало і...

Польський мандат із Буковини. Депутатия буюнських Полонців була у вікторі під проводом посла до буюнського сейму К. Абрагамовича і парламенту й консервувала а парламентарним комісією Кола, полоніями Крамаріном і Шустером, а відтак була у мін. справ внутрішніх Біерта. Депутатия вели послом Гомбінським і Гормузіям. Посол Шустер обіцяв щиро підмагати польські бажання. За те пос. Крамарж писав ся дуже сентиментально про можливість осягнення ціли депутатів У відношенні на промову пос. Абрагамовича відносив мін. Біерта, що правительство признає оправдане жадане польського населення що в справі польського мандату на Буковині, але супроти ухвали комісії даної реформи має зняти руки. Як помітив той мандат признає, то правительство із свого боку не буде робити труднощів. У пром. кабінету бар. Вона депутатия не була, бо його тоді в парламенті не було. Моториал буюн. Полонців мають йому передати послы Богосевич і бар. Гормузія. Цілаві, чи комісія, признаючи есенціальний мандат для буюн. Полонців, яких чимало виносить ніслом урядової статистики 27, а після їхньої власної 40 тисяч, подумав рівночасно і про те, щоб наділати мандатами 86 тисяч Русинів у західно-гайцільних повітах і більше чим 70 тисяч Русинів поселених у східно-гайцільних повітах, про них при розділі виборчих округів чомусь забуто. Там про се, що справедливості є основною держави, паниско навіть на відомості Бургу?

Немадіна щедрість. Девоніанські вибори до міської ради, які мають незабаром наступити, позначили ся чимось червоно-мійським раду, і те так, що ад експертів benevolentiam виборців, ради йдуть прямо а наперекор і в роздариуванням — мійського майна. Наділені будівельними фундами урядників державних, а відтак мійських, а в середу рішено на нага, внесені р. Вальштайна збільшити датов до заможного фонду для убогих о нових 10 тисяч корон, не рішаючи при тім ніякої основної реформи, не виставляючи. На отаві позаду а р. Тит Ончула і вісе, щоб жертвувати 50 тисяч кор. на заможного фонду для рішавців, який, мовляв, живе ся дуже погано. Тільки закомплетування ради не довело до ухвали в сей сирині. Оттак спляють ся гроші на всі боки, заспокоє ся всі, але про те, щоб дати тисячам червоно-Русинів бодай одну руску шмолу народну — наша Рада й не думає!!

Смерть рабіна І. Фрідмана. В Садгороді помер у вікторі в ночі широкосімейний жидівський великий рабін Ізраїль Фрідман. Його смерть відбила ся широким відгомном у хуцудських Жидів європейського сходу, для яких Садгород має таке значіння як ось у Магомеді Мекка. Садгородський рабінат є резиденцією першого свого урядування мабуть не один сириний жидок, а річний бюджет садгородського рабіна виносить десятки тисяч. При сім має садгородський рабін у своїй одишній величній вплив моральний. Він рішав невідпачливо позасудово не раз, найбільше заступав судівні справи, а не мало грецький жертву на цілі добродії. І. Фрідман вийшов із роду, який після „Stern. Allg. Zeitung“ походить із поліського містечка Мелібош, та який видав вже чимало рабінів. Один із предків теж помершого рабіна утік в Карпати і був колись рубачком.

Вістки із рос. України. У Києві вийшла недавно з друку повість В. Д. Грінченка „Синишній Проніс“, яку видруковано в 90. рр. у Львові. — Д. Аркас заходить ся видати написавши ним по українськи популярну історію України. Історія ся вийде ілюстрована і буде обнимати 20 аркушів. — В наслідок розпорядження мійського комітету про початі експоненціальну пошуку м. М. К. Кривиницького п. а. „Сиринія Доба“. До речі треба згадати, що ся іса, яка вийшла отені надзлом поштовської цензури Р. І. Маревського була вперше печатана в „Ріднім Краю“. Але київський цензор прееотрий, він же експоненціальну подав також укр. гині „Що є вмерла Україна“ (музика К. Степанова), який видав київське видавництво „Равон“. Репресий на Українці спадє тепер не мало. Ось поштовський губернатор предлає нові губ. земству, щоб вони вважали і з чимось губернським главою будинок послів і козачинських членів українського клубу Л. Н. Яценко-польського і П. Чижовського. — К. Г.

Посвячене „Народній Гостинниці“ у Львові. В наслідок в полудно відбуде ся посвячене „Народній Гостинниці“ у Львові, правого будинку при уз. Сикстусів рг Костюшка, призначеного не дин на приставлення до приїжджаючих з провінції, але й на місце сходни тамонах Русинів. Посвячення довершиє о. митрат Турецкий в сослужбові о. прад. Чапельського, о. Ложугубського, Туніса і Вобієвича при сириній тору диківній бурсі ім. о. митрат. Шоплянського. На посвяченні вібрало ся поділяче число гостей. Між них були пп.: Баранський, Федак, К. Левіцкий, Натірний, дир. др. Кулаковський, ради. Тат Захін-

ский, ради. Ізвиницкий, пром. др. Колесса, митрат Овчинкевич, дир. Грозак, дир. Борновский, пром. Шухович, др. Конич, пром. Алясьевич і много інших зі Львова і провінції. Чин посвячення закінчив о. митрат Турецкий сердечною промовою до присутних, а загадавши про великі труди, а ними адангено собі будинок, звернув ся а поклоним до суєспільності рускої, щоб піддержувала народну інституцію, котра а божею помічю розпочинає свою діяльність. По посвяченню зібрав запрошені гості до столів в рестоаранції, де при торжественній настрій виголосило рад промов, а поміж котрих треба зазначити бесіду о. Ложугубського, котрий порівняв даний час а теперішніми а народній роботі і підніс заслуги п. Натірного або організатора економічної роботи на народній ший. Бесіду звернув відтак увагу на призначені „Народ. Гостинниці“: Оня має подати не дин для отені руску гостинницю, до би численні рускі приїзди а цілого краю найшла дешовий, вигідний, чистий і привітний приток і де би чули ся як у себе дома, але поза сім має „Народна Гостинниця“ а задачу виховати відомий персонал для дальшого розвою гостинного промислу і освоювати гостинні підприємства по провінційних містах Галичини. Тим спосибом отирає ся нова галузь промислу для рускої підприємливості. По сім словач підніс бесіду тост в честь президента надзираючої ради „Народ. Гостинниці“ п. Натірного, котрий послав основи до сего підприємства. По сириній прі перенесло ся богато гостей до сириній каварні, де вже почала наизначити публіка. Величаний будинок „Нар. Гостинниці“ вже своєю поверховістю впадає в очи, бо своєю будовою і своїм орнаментом відбиває під всі судачні камениці. Полежени будинок або гостинниця єсть дуже вигідна, бо не лиш що при головній ліній трамваю і пристанку на ній, але в недалесім віддаленні від самого осередка міста так і від всіх важливіших урядів, заводів і інституцій: головний уряд почтовий і телеграфічний, духовна руска семінарія і Виді краєвий так сказати би під боком; до сириній Юра, до правого дирекції єврейської і до „Народного Дому“ та рускої гімназії від него так само недалесім. Триповерховий будинок містить в собі на долинні сирині, на першій поверсі каварню і рестоаранцію а на прочих поверхах гостинні комнати. До готелю входить ся під уз. Костюшка відділення сходами. На гору до готелю можна вийти сходами або вийти електричним підлосом, урядженням зі всіма вигодами. До каварні і рестоаранції входить ся камінинами сходами. Інтер'єр уряджене каварні є одним словом німше: великі зеркала і цілковиті залізні на тлі покращих декоративних малюнків, найновішої конструкції три білари, мармурні столики і різьблені буфети і т. д. На зовнішніх двох поверхах розпошені комнати готелі по ціні від 2 до 10 К. Комнат тих є 28, а з них злише дві дорожні, а те паріна а базилікою на I. поверсі до 10 К і в тім самим році на II. пов. за 8 К. Обі ті кімнати мають елегантні меблі в гугульським стилі. З прочих комнат є кімнат а 2 ліжками по ціні 5 К за добу. Інші комнати є по 2 і 2½ К. Внутрішнє урядження „Нар. Гостинниці“ коштувало 80.000 К; можна собі отже представити, що оно не аби якої вості і виробу. У всіх гостинних комнатах уряджене є дуже гарне і дороге. Немазу жоду коштувала гугульськи виллима, якіми позастетельно ліжка і напави. Освітлене а цілім домом електрично, а для вигоди гостей і мотреб наряду заведено телефон. В нартері є також одна комната на під'їзді для сирині по дешовій ціні. Цілий будинок без внутрішнього урядження коштував 320.000 К.

Оповідки, іменовані і т. п.

Із тов. „Руска Школа“. Сподінаємо ся, що на комерс нашого товариства а честь краєвого інспектора шкільного, Омелія Поповича, пишуть всі наші товариства червоноєврейські і з провінції, як і фізич центральних товариств, „Читальні“, „Січ“, „Жіночі Кружки“ і т. д. членських представителів, які прибудуть із своїми родинами, щоб пошанувати велими заслуженого земляка. Запропаємо отсим на наше учительське свято і всіх прихильників нашого товариства і нашої школи. — Виді.

Відзначене. „Wiener Zeitung“ оповіщує, що Е. В. псар палад дієничому Юліану Кубелью в Кіцмані срібний хрест заслуг із короною.

Із черн. школи промислової. Міністер просвіти іменував будівельного ад'юнта державної служби будівельної, інж. Франца Вікторна в Боцон учителем в IX. ранзі канє при червоноєврейській державній шкільній промисловій.

Правничо-історичні іспити будуть підбувати ся на червоноєврейській університеті а жовтневій торній під проводом сириній пром. дра Клейнхотера від 8.—17. 6. м. До іспитів зголосило ся 55 кандидатів.

Із буюн. жандармерії. Інспектор жандармерії ФМП. Посає Делер фон Вольфрамберг іменує тепер червоноєврейську жандармерію, а 6-го відділяє від неї до Кіцманя а відтак до Заставни. Відєн шде на іспещіоноване жандармерії галицької. Незабаром заанє буюн. жандармерія побільшова о 100 муш. Оня сириніє данних 11 етаниць, а кім сего утворить 22 нові жандармерій етаниць.

Ціна оголошень за односторонню та позначку: Ціна сторони 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 сторони 40 К., 1/4 сторони 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/6 сторони 8 К., 1/8 сторони 4 К., 1/10 сторони 2 К., 1/12 сторони 1 К., 1/15 сторони 1/2 К., 1/20 сторони 1/4 К., 1/25 сторони 1/5 К., 1/30 сторони 1/6 К., 1/40 сторони 1/8 К., 1/50 сторони 1/10 К., 1/60 сторони 1/12 К., 1/75 сторони 1/15 К., 1/100 сторони 1/20 К., 1/125 сторони 1/25 К., 1/150 сторони 1/30 К., 1/200 сторони 1/40 К., 1/250 сторони 1/50 К., 1/300 сторони 1/60 К., 1/400 сторони 1/80 К., 1/500 сторони 1/100 К., 1/600 сторони 1/120 К., 1/750 сторони 1/150 К., 1/1000 сторони 1/200 К.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрику: На ділох і Ого-
лошень редакція не відповідає.

При використанні або при рішучих рішеннях, значний окуп.

Дрібні Оголошення мають друков. (редак.), числять ся по 4 с. від редакції.

Навчальний та інше матеріал початковим не приймає ся.

Звичайний загальний збір насамперед і наданням для громади Кадобини, стов. зареєстр. в особі: порук. відбудуть ся для 14. жовтня 1906 із наступним дивним порядком: 1. Справознавець настав за рік 1905. 2. Вибір нових членів старшини і ради надзорної. 3. Візні вносина. Іван Маламиченко, пачальник.

Музично-видавнича фірма
УКРАЇНСЬКА НАКЛАДНЯ
Львів, Вроновська ч. 8.
Вислав даром свій музичний каталог.
100 11-20

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучення акційно ко-
рабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правильний
пасажирський оборот до Америки
через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція
для Галичини і Буковини:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

16 (14-20) н.

Товариство взаємного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоварищене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділя і свят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотезу або за порукою; дає більші позички парцелянтам на кунно зема; ескауту гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах річних вносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покриття дахів бляхою або черепом уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може при-
ступити тільки член Товариства обмежень „Дністер“.

Дивіденда від уділів членських вносилась все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки вносять 31. грудня	К	2,072.928
Позички уділені	„	2,042.615
Удільні членські	„	162.127
Фонд резервовий	„	30.288
Цінні папери і льон.	„	257.963

З чистих зисків уділів „Дністер“ на церкви, бурен і інші добродійні цілі вже над 40.000 корон.

(—)

До Америки
з Галичини і Буковини

До Америки
з Галичини і Буковини

Що північ відходить з Бремен до **Нового-Йорку** ескауті по-
нішній лінійній корабель на: Kaiser Wilhelm 4, Grosser Kaiser Wilhelm II., Kron-
prinz Wilhelm; подорож тими кораблями триває лише 5 днів.
Що субота двоюрідної пошти кораб. з Бремен до **Нов.-Йорку**.
Що субота двоюрід. пошти кораб. з Бремен до **Бальтімор**.
2 рази на тиждень двоюрідної пошти корабель з Бремен до **Галь-**
вестону (Texaco) Аргентини, Бразилії і т. д. 96 9-30

На кожне запитання відповідає оперативно і безплатно єдиного руско-чеська фірма

КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хто переїжджає з місця відпочинку через Галичину, то віддає контроль на другий трасний.

свій до свого!

Друкарня „Рускої Ради“

мас на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ
(„Взаїмна Вигода“)

Всі книги до ведення товариства,
коштують враз з стемплями 50 кор.
з пересилкою 51 кор.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Вклад товарів Б. Бальтіжестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Отрим повідомляю Вп. П. Т. Публику, що саме тепер надійшли осінні артикули і знаходять ся на складі, тож маю честь запросити Всч. Клієнтам аби пе-
реконала ся о якості тихих, що помімо дорожньої їх ціни до инде, продаю по тих самих цінах.

Головний склад з ц. к. надвірних фабрик

Черевиків: Антона Чепка у Відні, Ф. Я. Попера з Хрудики, великий склад ажоранни-
стих і вишніх найліпших черевиків для панів, панів, хлопців, дівчат і дітей.

Біле, найкращі вишиванки під гаранцією для панів і хлопців. Сорочки до подорожж
і для туристів, ковпачки, манжети, хусточки, панчохи і т. д.

Краватки приладки англійські і відомі „Georg“ послідньої найновішої моди. Шелки,
сукні і піджаки для панів, панів і дітей.

Різнородні артикули шпортні і артикули до гри Lava tennis.

Шапки для панів, панів, дітей і немовлят.

Конфекція діточа, сушонки, мастилки, пирогів, цукер, варування і т. п.

Канелюхів: І. Г. Іта у Відні, Восток Шизера і Сінк з Грону, великий вибір англій-
ських, італійських, єврейських, чорних і кольорових, твердих і м'яких фла-
пчик, з гладкою, велюрових, бобрових і т. п. для панів, панів, хлопців, і дітей.

Артикули до подорожж подорожж до вибору: великі куери панів, коники па-
тентові „Mogavla“ правдиві гладкі або обшивані куери ре-
пердони, валізи, ручні торби з памочками або без них, панчі, білі і мішкі на черевки,
еутерали на парасолі, необхідні для панів, панів, рукавички, хусточки, панчохи і ма-
шети, шпирні засети, дамські ручні ушки, вуляроси, танки, танки на змота, коши до подор.

Склад кальонів, черевиків до снігу і до подорожж. Найліпші фабрики, великий
вибір.

Збруя і амуніція з найбільшим вибором

Товари футряні. Великий вибір ковпирів, краваток, варування, панон з правдивих
і шт. баранців, шун, борсука, лиса, персиків баранців і т.

Видне товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Стрелч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сс.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб., на місяць 1 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руська Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.) а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сс.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях уз. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 170.
Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сс. від стрічки „Надіслане“ по 40 сс. від стрічки. При часійших замовленнях відповісти на роботу. Рекламічні неопечатані вікла від парта. Рукою писані звертати редакція лише на попередній застереження і одержуєм відповісти поштою.
В справах редакційних можна устаток по-розуміти ся що дня від 9—10 рано і з—8 по пол. прим. неділя і свят.

Українці перед виборами до Думи.

Київ, 4 жовтня 1906.

Думка сформувати блок в будучій Державній Думі загаломе звраз людий військових поглядів. „Октябристи“, після того, як Шіпов виїхав із партії, думають увійти в коаліцію з „Обновленцями“ і правим призом кадетів; соціалістичні російські партії с.р. і с.д. уже тепер з'єднались для боротьби з російським правительством... і мабуть для виборів. Такі самі думки, як агають ся починають мріти і в головах поступової верстви українського народу. В одному з останніх чисел „Рада“ проводить ту думку, що треба було і Українцям з'єднати ся хоча й тільки для виборів, щоб утворити опозицію проти тепер досить розвиненого, під захистом російського правительства, „союзу русских людей“.

Думка ця дуже зрозуміла й легка для здійснення, але агають ся, що українській суспільності треба ждати лише не лиш з тієї сторони. „Союз русского народа“, як би він і не розвинув свою діяльність, дуже слабкий: ради його прихильників не підуть далі політичних, шкільних і чиновницьких російського правительства. „Київський Голос“ дістав звістку з дуже свідомих жерел, що ввесь „Союз“ єдиє лише 45000 чоловік, і навіть деякі чиновники подають вже протест проти занесення їх до списку членів, без їх відомости. Таким побитом реакційна камарилья не а така сильна, щоб могла мати рішучий вплив на вибори і дуже боїться турбу урядовців при тайному голосуванні хіба нема чого.

Після нас далеко небезпечніше стоїть справа з російськими поступовими партіями. Всі вони, за виключенням соціалістів-революціонерів, не приймають національної автономії України і тільки деякі стоять за областну автономію, а решта — за „царизм Росію“. Українська справа для тих партій не існує, а деякі депутати бывшої Державної Думи, приміром проф. Щеняки в Одесі, і отворто виголосили, що український народ не доріє до автономії. От тут то саме собою й з'являється питання, що думають робити наші національні організації: у. с. д. н., у. р. і у. р.-д. н.?

При перших виборах до Держ. Думи укр. рад.-демонр. партія зєдналась з російськими кадетами і тільки при сій нагоді провела деяких своїх депутатів. Чи буде вона держатись і при снх виборах той-ж самої тактики, котра забезпечує їй хоч що небудь? Перші-ж дві партії йшли на мотузок рос. соц. партій і зрешта ся від участі при перших виборах. Трудно

звраз поставити якийсь проміжок їх відносно до виборів: рос. рев. партія мовчить, а нашім не вистарчає сміливості виступити з відповіддю на се питання самостійно.

Ситуація цього часу така, що як не з'являємо з неї скористати, щоб одбутися які небудь національні права, в будучині буде далеко трудніше. На жаль, наші партії, як агають ся, далекі від порозуміння в сій справі. А тільки тоді, колиб вони з'єднались на певних умовах, і можнаб було ждати, що нова Дума порушить нашу національну справу, а енергія наших революційних і взагалі поступових елементів присладе Думу здійснити наші національні надання.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Плюральність.

Найнаближша подія із кампанії за виборчу реформу а тепер безперечно відкинене внесення пос. Толігера в справі плюрального голосування. Уже сам внесок, який, виходячи із його усяке батьківства, себто упринципована із оглядів рідинних, але після бар. Бека що мало найбільше узагаднення, знову за управлінням 35-літнього віку і подружнього стану голосувало лиш 20 членів комісії а проти него 26; за управлінням а тигузу віку залишило ся лише 13 посів, а проти него 27. Як видно вислід голосування виявив після рахунку, який знос парламентарних відносин наперед подавали. Від голосування, в яким взяли уділ всі члени комісії, одержав ся лиш пос. Шлегель, а пос. Перієт забастувала ся. Оттак в комісії плюральності вже „убито“, але се що не означає повної безпони виборчої реформи, бо на плюральність може загрозити політичній рівності австр. горечан що в повній палаті посів, або і в палаті пельмон.

На засіданні із дня 4. жовтня промовили в справі внесення пос. Толігера (італ. Комчі, про якого прап із бар. Мазеатім із чес. агр. Заверкою до посвідної хвилі не було відомо, як вони будуть в сій kwestii голосувати. Отож він по полеміці із пос. Адлером та деяких застерезеннях заявив ся таки проти внесення пос. Толігера. Ще горічіше поборював його тирольський хрис.-соц. пос. Шрафз. Він виказував м. п., що як справа плюральності малоб ся рішати при ухвалі виборчої ординації, де треба тільки значайної більшості голосів, то Нині готові колись діждати ся такого, що славинська більшість

перішить прим. таку ихоральність, щоб більше голосів дати тим, хто знає якусь славинську мову. По а он виказував нестійність пос. Толігера що до певну а тигом потігував із выводами послідних із попереднього пасданя м. п. на пос. Пастора, лавчи йому за примір люблянського сн. Едліча, який вже кілька разів заявив ся за загальним і рівним голосуванням. Відтак промовили проти внесення Толігера ще пос. Заверка і Гудевич, які ана-жали рівність голосування кочечною условною соціального мира. До тогож пос. Індичин виступив ще а окрема проти аталів пос. Талчара звернення проти слав. плубу. По пос. Кайзері, який що раз виступив в обороні Толігериціани, зазначаючи членів комісії голосувати за него для ратовани других верств суспільних перед називом робітничої еліт, промовляв пос. Геоман, який виказував, що на заповіджене виборчої реформи бар. Гавчем визинуло передовсім рішення корони з огляду на угорські зації, які грозили не лише Австрії але й династії. Се небезпека перо-сунена, але що не ухилена. Крім сего звернув він увагу, що події в Росії не могли остати без пасдану в Галичині, тож наближений там загальний мате-риал треба усунути через введене загального голосування, а то прийде там до серйозних комплікацій. Далше виказував нестійність внесення пос. Толігера, який прим. хоч казикав (!) хоче упередити ціле ближнє католицке духовенство. Свої выводы закінчив полемі-кою із соц.-демонратією і залвою, що як раз задля успішнійшої борби з нею, треба завести рівні права для всіх. Відтак забрав слово що раз пос. Талчар.

Відтак забрав слово пос. Козловський, після якого плюральне голосування а коруптурою односторонності рівного загального голосування, яке дало-б тільки панованню неорганічної пвери! Відтак забрав ся п. Козловський до полеміки із пос. Лехером, др. Крамажом ну і пос. Адлером, пропонуячи ширше од-ляко, яке спадло на державу через зріст соц. дем. по-сольної групи. Не подивив він без відповіді також виводів пос. Лехера і Гесмана, та енергуючи своїм лухним апаратом, закінчив сенсціонально, що при-хильники плюральності не мають чого дикатись оду історії, бо ось безсторонний історик бере верзв в обо-рону тих людий, що всили опирались проти момен-тально шкідливих змагань тали в інтересі тої маси.

По зааві пос. Толігера, що він своє внесення моділеує, пропонуячи усяке батьківства, забрав слово пос. М. Ваєнзльго, заявляючи, що виводи п. Козловського могли-б добре послужити для інформаций ціланих, які відносини панують у Франції, Бельгії та Америкі, що його выводы, се знаменитий виклад для

МІНІЯТУРИ.

Муьтатуаї. Juris prudentia.

Возний: Пане судие, ось тут чоловік, що замордував Варвару.

Судия: Сей чоловік мусить повиснути. Як же він се зробив?

Возний: Порубав єї на малі кусні й поселив.

Судия: О, то він допустив ся великого злочина. Він мусить вистіти.

Льотаріо: Судие, я не збива Варвару! Я єї годував і одівав і піклував ся нею. Є свідки, які зізнають, що я людина добра, а не убійник.

Судия: Чоловіче, ти мусиш вистіти! Ти обташав свій злочин зарозумілістю. Не до злочини чоловік, якого... в чімсь обвиниють, уважати себе за добру людину.

Льотаріо: Але ж п. судие, є свідки, що се потвердять. І тому, що мене обвиняють в убійстві...

Судия: Мусиш вистіти! Ти порубав Варвару на шматки, поселив єї, та ти ще й зарозумілий на себе... три головні преступки! — Хто Ви, жінко?

Жінка: Я Варвара.

Льотаріо: Слава Богу! Судие, Ви-ж бачите, що я єї не збив!

Судия: Гм... ну... так! Але то, що ти поселив єї?

Варварка: Ні, п. судие, він не селив мене. Він навпаки зробив мені багато добра. Він благородний чоловік.

Льотаріо: Ви чуєте, судие, вона каже, що єї добра людина.

Судия: Гм... алеж третя точка зникає ся. Возний, зивши сего чоловіка, він мусить вистіти.

Протокозките, зачитуйте а мотивах вироку правий погляд Лессінґового патріярха.

Переклад А. Г.

Василь Сидорацький.

Розумний цар.

Давно, дуже давно тому не у нашого народу собі на славу а на радість людям був розумний цар, рідка похва: ум виеоний, широке серце, і далекий погляд. Хоті він не робить своему народови шкоди, а користь йому служили.

Ну а що він був царем, то він зовсім зрозуміло, не міг ніяк знати, що треба народови.

Та кожний знає, що з царями не мож людям добре жити, тож той цар був недоволенний. І ось вибрав він з поміж себе туани срих дураків і післав їх до царя, щоб просили о свої потреби. — Дурні ви! — сказав їм цар, як своє прошене зложили без толку, по дурному. — Ви самі не знаєте чого вам треба, а я з гори бачу все ліпше. — Цар срих дураків обамбурив і відіслав до дому в спеласи.

Тоді вишло з поміж народа кілька розумних учоних людий і стали законно а боляко протестувати, але вільозовічно-непонатно (так що мож було думати, що в вони також дураків). Тих „розумних“ людий не бамбурив, але післав у тюрму.

Та не всі розумні люди попали в тюрму. Самі мудріші не ходили до царя, а прямо виконили йому вірну; спершу словом, а підтак, як Бог додав їм розуму, то й ділом.

Тількиж цар не вірив, що при таким „розумним“ царю як він, треба було народови перемін. І як по подвоювали свою енергію розумні люди — вони стали нищити царських слуг не одиницями, а разом сотнями — то цар все не вірив, але вже став призадумуватись. Хоч розумні люди й потроювали свою славу

енергію стали вивчати царських слуг не сотнями, а разом тисячами, то цар не вірив і не вірив, хоч став ще більше задумуватись.

І коли розумні люди, серйозуючи на ново свою лицарську енергію, рішили убити й самого царя, то цар таки не вірив, хоч став зовсім задумчивим.

І так справа країни стояла по данньому: народ тернів, а цар не розумів.

Тоді случай післав на підмогу народови одного пророка, всего одного, що до тіла-обому був и випоріванню з товни малий, за те був у него необмежаний ум, неохотна людина, та злибавше почувала. Пророк сей з'ясував народний ідеал ясно так ясно, що ніг його зрозуміти не лише дітвак, але й цар, бо порозумів його навіть і сам царді. Се пояснює ся тим, що людина голова буває, набита пісмом, а у пророків є тала скриня, що після єї звунів пісок таннє так в мозгу народу як і царі (деяких царів мозок та-нож людий) і складаєть ся в розумні фігури.

От тоді сказав собі розумний цар (від того то й прозвали його мудрим): коли проти мене стає й со-ловей народу і душа його — поет, прапада мисли, то се значить, що неправда по моїм боці. Треба уступити!

І розумний цар уступив, послухавши соховів і принаду мисли...

Я мушу признатись, що мій розумний цар жив лише в казці. Алеж мисля сеї казки тайні: Коли розумні люди є потрібні для краю, то не менше потрібні для него є й пророк.

Із рос. переклад Яр. В—ий.

бажаючи довідати ся щось ближше про світові відносини, але они не дають вивески і оправдання того, чому ризик Кошовий обстав на півторалих голосованем. Внесок п. Толігера, се бажане знижити ту суму, той здохток, на який так тяжко працювало ся, надан якого попадали кабінети, на якім народи будуть свої нації. І не раз надан свої причини підпирають Польки свої вносом, задан свої причини навін нам пос. Кошовий тільки аргументів, що тизають ся свої справи із всіх країн Господніх, а не сказав ні одного слова для оправдання свого становища. Розуміє ся, що до виборчої реформи грозить внос не безпечна, там бесідники мусять рішучо протистити ся; і як раз із свої причини буде бесідники голосувати проти вносення Толігера, хоч воно, дивлячись на него а често руского становища — Русинам не пошкодило. Як раз у східній Галичині стоїть інтенція по рускій стороні і процентова пропорція, що виборчими округами точно розділена між Русинами та Польками — випалаб може в денім випадку в користь Русинів. Але бесідники переконані, що козіб тако вносення прийнято, то його перекладене в дієвість, буд-дод не можавим; тим усунуло-б ся подія на виборчі округи, требаб' починати нову будову реформи виборчої, до якої навіть немаємо статистичного матеріалу. Бесідники рішучо протистити ся ухвалі вайкомів, після якої в Галичині лише місцевості понад 1500 душ — моглиб бути місцями вибору. Се був би для руских посіла, які мимо своєї нечисленности заступають мільони народу — *sensus belli*, коли не змінилоб ся тої ухвали, бо в таким разі відбавилоб ся їм рівне право, а вони лише так довго йдуть із притисками виборчої реформи як довго та реформа має перед очима загально, рівне і пряме право голосування.

По промові сінга центроця посла Гагенгофера, заяві посла Шлегеля, чому він від голосування ухилив ся і обороні Коша пос. Страніським перед закінченням пос. М. Василья приступлено до голосування, на яке викидано із таким напруженням. За першим уступом вносення голосували Абрамювич, Вовжницькі, Добжанські, Дулемба, Еренфелос, Грабизер, Гагенгофер, Кайзер, Кошовий, Малин, Пастор, Савфарт, Штрайвер, Ожанинські, Штайн, Штірлі, Танчар, Толігер і Зачек (!) — разом 20 за, а 26 членів прочит проти. Дальші частини вносення Толігера відкинено 27 гол., бо „проти“ голосував вже й старочех ніценр. Зачек.

Пос. Толігер оголосив своє вносення як вносення меншости.

На сім четвергове засіданне закінчено о годині пів до 7-ої вечором.

Виборчий примус.

По засіданні комісії для виб. рефор. із 3 б. м. вибран ся на нараду субкомітет, вибраний для позгоди вносення пос. Шлегеля, виборчого примусу. Народи відбувались під проводом голови Івцовича, а в присутності през. міністрів бр. Бена і др. Вінерта. Посол Груди поставив вносення тако: „Краєве законодавство може вирішити, щоб в границях дотичного краю кожний управлений до голосування був зобов'язаний виконати активно право виборче при виборі члена посів. В сім случаю треба поліпшити законодавству краєвому видане приписи про виборчий примус, а особливо видане постанов виконання чих і наріжних при сентуальнім заведенню поступового мандатного“. Пос. Гессманніве знов, щоб прийняти такі постанови: „В справі обов'язку виборців до виконання активного права виборчого при виборах посла познана ся краєвому законодавству видачу постанов про змір пар за здержан від голосування після отовх принципів ад а можна буде установити тільки кару грошову найвищою до суми 10 кор. яких не мож буде замінити на арешт, ад б мають бути установлені причини, якіб кару виключували як вся уломність, недуга, довша неспроможність, перенна із завази, перешиноди комунікаційні (т. д., ад в) зарне поступоване підлягає політичним властем есентуально в дорозі поступоване мандатного“. Посол Декер поставив по сім таме вносення: „Кожний управлений до голосування має обов'язок виконати своє виборче право. Хто без поважної оправданної причини від голосування ухилює ся, той напалає під гривну від 3—100 кор. без заміни на арешт, а кару мати ме визначувати політична власть. Крім вносення промавали ще посли гр. Дадунічкий, др. Дулемба, др. Комчі, др. Пергенов, Штайн і Шлегель, а відтак ми. справ. внутр. бр. Вінерт, який поклав ся на свої виводи пороблені в комісії для вибор. і в виду того заявив, що посередню дорогу творить тут вносення посла Гессмана. На сім дебату перервано.

На другім засіданні (із 4-х) субкомітету сформував ся пос. др. Шлегель із вносенням пос. Грубого, а пос. Гессман своє вносення відтиснув. При голосуванні вносення пос. Лесера відкинено 6 гол. проти 2-ох, а вносення Грубого-Шлегеля прийнято 6 гол. проти 2-ох. Референтом субкомітету в комісії визначено пос. Грубого.

По сім поставив пос. Гавайс нагале вносення, в янім вказував на стримання різних міст, щоб накласти вносення, щоб воно дозволяло на виіз худоби з балканських країн та Росії, взагалю, щоб заборонило виіз худоби до Німеччини. В виду того визнає він правительством, щоб воно і на будуче не дозволило на закінчений виіз, як також не заборонило вивозу до Німеччини. Пос. Гро і тов. поставили нагале вносення в справі зниження консумційного податку від цукру (в головах) з 38 корон на 26 корон, як також в справі зниження податку від товченого цукру о 10 корон. По умотивуванню першого вносення пос. Гавайсом і по бесіді пос. Зайца, який протистити ся тому вносенню, забирає голос мін. різн. гр. Аврорері і заявляє, що деякі міста дійсно домагають ся такого дозволу ввозу худоби, агадно заборони вивозу до Німеччини, однак про бран худоби аби миса не мож говорити (!?) Противно, мож надіти ся, що в найближнім часі значно піднесо ся виіз худоби. Границю до Балкану замкнуто іза ветеринарно-поліційних причин, тому небезпечно отворити ту границю. Рівнож нема жадної причини, щоб заборонити виіз худоби до Німеччини. Тому вказує ся міністер до нагале вносення пос. Гавайса. Нагальність вносення і само вносення прийнято.

У відповіді на нагале вносення пос. Гро заявив мін. фінансів др. Коритонський, що він тепер не в силі знижити податок від цукру, бо тако зниження повело би за собою утрату 42 мільонів, що при нинішнім бюджетним стані не можливе. Однакж він піднесоє ся до зниження агаданого податку симпатично і в відповідній хвилі перевело його в дієвість. Нагальність вносення прийнято. Над мерітум вносення годі було голосувати, бо палата була вже здекомплетована.

Садуюче засіданне в ниняцю.

Події в Росії.

Поворот царя.

Цар з цареною повернули вже до Петербургу. Приїзд їх відбув ся без пригоди. Цар — як кажуть — виглядає дуже добре. Очевидно послужив йому побут на фінляндських подлах.

Нема грошей!

Французький „Темпс“ опубліковує тайно сира поздане російського міністра фінансів, Коновцева, яке він предложив 5. вересня Столипіну. В тім сираваданню звертає Коновцов увагу президента міністрів Столипіна на невідраді піднесенні в рос. фінансах. З огляду на те, що кожний ресорт вимагає більше, ніж предміновано в бюджеті на 1906 рік, вимагає себе Коновцов безсиллями, винизати ся з своєї задачі. Так як нині справа стоїть, а вже повний дефіцит 95 міль. рублів. Але свої дефіцит навищо збільшити ся, бо на пр. японське правительство жадає за удерижне позачення рос. жовітрів 25 міль. більше, як було призначено в бюджеті, а міністерство війни жадає на війні вадати, головнож на вадати, які потягає за собою „усмирнен“ розорухів — сьайжих 25 мільонів рублів, так, що з кінцем року міністер фінансів буде мати козюсальний недобір 155 міль. рублів. Міністер звертає ся до през. мін. Столипіна з просьбою, щоб він се сираваданне передав цареві і постарав ся, щобі неодинкові міністерства ограничали ся на призначенні їм сумат, а головно, щобі міністер війни зсстановив свої козюсальні вимоги, бо Коновцову годі при найліпшій волі і хочби при яких адібностях добути новий кредит.

Р. У. Н. і Р. С. Д. Р. П.

В соціял демократичних партіях Росії пидно невпинно вимагане до концентранції. Оттак получив ся недавно із рос. соц.-дем. роб. партією жидівський с.-д. Бунд. Се стало ся головно через те, що по вносенню жидівської „черти особисті“ в Росії булоб ріпорядке істинизація рос. орг. робітничої й жидівської не практичне. Не менш заважало тут мабуть і те, що Бунд, воюючи щасливо із євоністами, мабуть не почувать ся на силах до самостійної бороть із національними жидівськими соціялістами, які згрупували ся в С(оціалістичній), С(ерейській), Р(обітничій) П(артії)... Тепер знова приносить „Товариш“ вістку про проби єднання жидівської Р(еволюційної) У(країнської) П(артії) із російською соціял-демократичною. Центральний комітет української робітничої партії подав іменно проект умов, на яких українська с.-д. р. партія моглаб з'єднати ся з російською с.-д. р. партією. Розглянувши сей проект центральний комітет російської с.-д. р. партії дав на його таку відповідь: „З'яв. на якому обмірковано питання про єднання с.-д. партій, обмірковуючи умови з'єднання з „Бундом“ зробив зниктоп зади свої партії; що-ж до організаційного питання в національних с.-д. партіях, то російська с.-д. партія так як і перше додержуєт ся принципу П. з'яв. Таким чином центральний комітет думає, що винитку зробленого „Бундом“ не можна поширати на всі інші національні с.-д. партії. Умови зади з'єднання з п. с.-д. і в латинським партією з'яв. виробля на принципні областної, а не національної автономії. На основі тогож принципу мусить бути і з'єднання з українською с.-д. партією (жидівською р. у. п.). Маючи се на увазі, центральний комітет думає, що з'єднання з українською с.-д. робітничою партією моглоб стати ся тільки в такому разі, як би організацій укр. с.-д. партії знали ся з організаційними рос.

партії, при чому організації ті, злившись ся, мають личайну автономію і можуть єднати ся в областну спілку. Що до вимагання автономії України, то поки питання се не заведено в партійну програму, доти партія не може за його обставати. Але кожній організації і кождому членови даєт ся право вести пропаганду за се питання і обстоювати його у всіх партійних організаціях і в партійній літературі. Центральний комітет сподіваєт ся, що українська с.-д. р. партія (р. у. п.) не мати ме підстав не вступати в російську с.-д. р. партію і що партія незабаром вистає ме єднання з українським прелетернатом, а організаційним під прапором української с.-д. робітничої партії“. Як видно із сего російська соціял-демократія не може й досі здобутись на визнання України національною автономією, а побиває ся за автономією областною собою правом, якої прим. у нас в Австрії так горіче бажають польські шляхтичі, щоб наш наріз далі гнобити таки без всякого нардону.

Атеїсти.

В Москві застрілено капітана 3. полку гренадирів Дьяновського Вивониния втекли. Дьяновський здавлював недавно насильно розорухи політичних вивинів у московській тюрьмі. — В Симбужур вивинив якийсь незвичайний чоловік бомбу на губернатора Старинкевича, яка ранила його в руку й ногу. — До „Courriere della sera“ доносять із Петербурга, що група молодих людей обивнула коло Лібава і амінем потаг, в янім їхали вез. ин. Сергій Матвійович і в. ин. Ольденбургський. Каміне повизбавило у вагонах, але не ранено нікого.

На Сибір!

Із Петербурга відіхали оводі 3 потяги жод. із політичними везавцями на Сибір. В двох потягах було 633 переступників, а між тим 40 жінок, 30 студентів і багато салдатів. В третьому потязі було 500 учасників повстання кронштадського й севастопольського.

Телеграми „Буковини“.

Дня 5. жовтня 1906.

Виборча реформа.

Відень. Комісія для виборчої реформи прийняла вносення пос. Грубого, щоб справу введення примусу виборчого передати краєвому законодавству. Підчас дебати заявив ся пос. М. Василья за виборчим примусом але проти вносення пос. Грубого, яке розширює управління сьайнів, тому що Русини протиставлять ся всякому розширенню країної автономії.

Тирольське намісництво.

Відень. Wiener Ztg. оповіщує передачу Угари намісництва в Ісбруку сов. двору, бар. Маркусон Шнігрозельдові, який має досі титул і характер віценр. намісництва. Рівночасно із тим іменовано його віценпрезидентом намісництва *extra statum*.

Револьюц. пропаганда у війську.

Петербург. В 55 фінляндським регіменті в Віз. ламавстрад найдено революційні писемля.

Упадок „Humanité“.

Париж. Посол Жорж оповістия, що його орган „Humanité“ перестав виходити із фінансових причин.

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. жовтня 1906.

Німці проти утравізму! Сего ністірка ведась в раденовській раді мійській дебата гамірна й горяча може навіть за горяча як на союзників. Ось в справі раденовської гімназії стала проти себе Німці й Незохи, які впрочім удають великих приятелів Німеччини, як приходить о те, щоб не допустити до сновення якого оправданого руского домагання! На засіданні рада розходила ся о завазу на утравізацією а ага. за вносенням волосних вносів ріпорядках! По горячій полеміці Німців і Жидів проти радних волосних прийняти резолюцію, в якій „Рада признає коночність кривавиза в раденовській гімназії чотирох волосних вносів ріпорядках. При тім однак зазначає вона коночність самостійної упрани а ріпорядкою заважків ся рішучо проти утравізації введеної“. Крім сего прийнято ще вносів опозиції волосних радних резолюцію додаткову, в якій громада вже тепер заповідає, що „в виду сьайного стану матеріального нічим не причинити ся до введення в жите волосних вносів. Як видно Німці, всіма силами відхрещують ся від утравізму у себе, а за те радіб „ущасливити“ сям „добром“ на кождім кроці Русинів, щоб тільки не найбільше утруднити науку нашій молодіжці. Розумієт ся що бувають і такі „земляки“, які „по німськомому улазу“ вірують, в єдиночасність утравізму. Может отсє рішене раденовських Німців, спонукає і їх до сумніву в стичність данійшого переносаня.

Посвячене румунської бурси ім. Франц Писека Г. відбуло ся в четвер, 4. жовтня с. р. Акт посвячення відіраних митрополит др. Вов. Рентя. Між численними

РАДА ДЕРЖАВНА.

На початку вчорашнього засідання заявив през. Фетер, що зади браку комплету не можливо було й досі вибрати комісії для висловлення нагали, (якої бажав пос. Ончуз) і просив, щобі віддані вибрани ся ще раз в цілі вибору тої комісії.

гостями бузи і краєв. президент др. Вайселеб, віце-маршалок др. Смал-Стоцький, бурмістр др. Райс, представителі університету і вишніх інституцій та корпоралів. По привітній бесіді голови тин. „societatea pentru cultura și literatură“ (яке заснувало ою бурею) забрав слово краєвий президент, а по нім загворав по румунськи віце-маршалок др. Смал-Стоцький іменем правого виділу ось що: „Позвольте, панове, щоб іменем вишнього правого виділу і радість, що понастигло злученням силам всіх перети рум. народу, його патріотизму і жертволюбності, довести щасливо таку інституцію до вінци, що має бути певним огнищем для румунської молоді, що прагне знань. Виділі правний подальшій оціймови до відомості тут висказані слова надіки і будять переконання, що ми завжди і радо будемо підпомагати певні підприємства для розвитку культури і для піднесення матеріального добробуту, як румунського народу, так і вишніх народів що замешкують Буковину. Кінчу сердечним благанням: хай процвітає рум. бурса і товариство „societatea pentru cultura și literatură“, що його основало — і хай розвиває ся для добра румунського народу і цілого краю!“

Канадійське невілляництво. Канадійські канітальсти пригрозювали нове „добро“ для наших емігрантів. Тамешним желязничим компаніям дуже добре в знанні недостача робітників, а щоб сего клопоту збути рішудили ся заосмотритися в європейських робітників контракторів. В тій справі заклопали вони вже навіть умову із місешним канадійським міністром Смертлі, який має їм доставляти робітничого матеріалу із Європи а то головню із Угорщини а безперечно із Галичини й Буковини. Знаючи канадійських відносини записують, що ті контрактори робітників знають просто долю невілляників. Вони будуть вправді діставати пересічно 1 і ція доларів на днину себто суму на європейські відносини дуже значну, але на Канаду вона дуже незначна. До того ж робітники будуть заняті далеко від оселі, так що будуть мусіти платити незвичайно дорого їду і всякі річи такі в навітиках і магізинних желязничих підприємств, які сего дорогою мабуть відберуть їм чм не весь зарібок. До того ж не треба забувати про „подвійну вранду“ при разованню донгів. Про якусь поміч на случай недуги нема що й думати. Крім того здержувати муть підприємства платню за всякий примусовий день ось прим. в негодю. Але найвирішніше дасть ся в знанні законотранонним робітникам остра канадійська зима, в якій всі роботи на желязничих ліній спинює ся. Пяшої роботи в той час у Канаді знайти прямо не мож, бо робітники заробляе тут лише в літ на полі при жнивях, а в містах буває попит на робітників дуже слабкий. Але й на сім не кічати ся вся біда. Після красивого канадійського закону є всі контракторів робітників до краю заборонений. Тож желязничі компанії ввозять муть робітників лише вояніми пилинути на власті, щоб вони не думе то приміювали закон. Коли ж робітники знаєє прийді і схоже шукати свого права в суді, тоді до него певне приложать букву закона — і просто видадуть із Канади.

Український гурток в київській духовній семінарії після того, як поприздажали студенти, знов почав своє житє. На днях відбули ся збори, на яких постановлено в сім році значно розширити діяльність гуртка. За найважливіше своє завдання гурток ухвалив то, що він мусить виконувати студентів-Українців, які колись стануть дітьми на своїй батьківщині. За сего гуртка складають ся із членських вкладок. Не забаром гурток має виробити свій статут і прийняти до себе нових членів зпоміж студентів, що вступили до академії сего року. В загальї треба сказати, що „Український гурток“ серед наукових та вишніх гуртків, які виникли в академії, єсть єдиним, що проявляє свою діяльність.

Арешти рос. Українців. В дунаївській тюрмі в Київ, яку вибудовано 700—750 для людя, держуть тепер оного 1500 арештованих. Саям політичних воянів є 230 осіб, а з того 49 Українців, із яких 11 а належить до укр. партій соц. дем. а 5 ох до укр. партії разни, демократичної.

Дрібні вісті. Перед золочівським судом присяжних оправдували ся від селянці і два селяни за неповнолітній морд; всіх чотирох засуджено на смерть. — В Райхенбергу застрелив ся гімназ. професор Осип Левінг. — У Львові арештовано старшого почтового офіцера Гіньського, який вже від довшого часу втворює листи в гринші (головню від американських робітників) і викирає із них гроші.

Загальні збори тов. „Шкільна поміч“ в Чернівцях відбули ся дня 30. вересня с. р. в саям „Народного Дому“. Зборами провадив о. пр. К. Костецкий. По прийнятті нових членів, ти по справовданню писара ухвалив голова голосу членів товариства о. оов. М. Сімоничені. Із справовданн касового довідуюсь ся, що доходи товариства за сей рік виносили 1282 K 84 сот., а сидли ся на них передовим членськи вклади, як також знакомо правого союзу і дар „Буковинської шкільної“. Позаяк товариство не могло сего року одержувати такої буря, яку мало попередного, тому збаво про те, щоб заосмотрити таких учеників, які в дітвості того потребувати, місечними заосмотрями на зазначене станиці, а також одноразовими заосмотрями, чи то на справовданн шкільних книжок чи убрани. І так ухвалив товариство заосмотр 13 бідним ученикам і ученикам в сумі 727 K 86 сот. Заосмотр ухвалив

ученикам гімназії, школи реальної і ученикам і ученикам учительського семінара. Рівнож ухвалив заосмотр „Селянський Бурей“ в Чернівцях, який удержував о. П. Клим в квоті 75 K. На сей рік зобов'язало ся товариство удержувати одного ученика на станиці, та платити місячну шкільну одаду в приватнім семінарі о. Серетина, місечними ратами по 10 K; перші рати вже виплачено. По вісті каспера і контрольного комісії ухвалив виділити абсолютаторію, а крім того призначив касперови за точно і собою певне кася. По тім приступлено до вибору нового виділу. Головою вибрано: о. п. прор. гім. о. А. Ленінського, а до виділу увійшли ще о. п. прор. Н. де Говора Дрогомарський, о. оов. М. Сіморич, прор. І. Тірон і прор. Т. Румаловський. Заступниками вибрано: прор. Р. Цегельського і авскулт. суд. П. Шухевича. До контрольного комісії ввійшли: дир. саям. тют. О. Захарясович і саям. суд. М. Коралевич. На внесення о. М. Коралевича іменовано о. пр. К. Костецкого почетним головою, за сего довголітню щирю працю для товариства. Загальні збори поручили виділу старати ся о те, щоб на саямущий рік шкільний зима заосмотр свою бурю для учеників, як тільки дозволить на те оонда товариства.

В и к а з

про віроісповіданє, рідну мову і вітчизну учеників ніцманської гімназії в шкільнім році 1906/7.

А) Віроісповіданє.

К л а с а	р. кат.	гр. кат.	гр. пр.	жид.	С у м а
Приготовляюча класа	—	19	25	—	44
I. А.	5	25	12	—	42
I. Б.	7	15	20	—	42
II. А.	—	22	13	—	35
II. Б.	4	16	15	1	36
III.	5	26	24	5	60
С у м а	21	123	109	6	259

Б) Рідна мова і вітчизна.

К л а с а	Р і д н а м о в а				В і т ч и з н а		
	руси	нім.	польска	чеська	С у м а	Буков.	Галич.
Приготовляюча класа	44	—	—	—	44	25	19
I. А.	38	1	3	—	42	18	24
I. Б.	38	1	3	—	42	29	13
II. А.	34	—	1	—	35	14	21
II. Б.	31	3	2	—	36	19	17
III.	51	6	1	2	60	34	26
С у м а	236	11	10	2	259	139	120

Вступні іспити до I. класи 1906/7.

Перед викладами ставило ся	По записках оцінювалось ся	Перед викладами		По записках		С у м а	
		пере-взяло	пере-взяло	пере-взяло	пере-взяло	правильно	неправильно
46	47	38	8	37	10	75	18
93		93		93		93	

Черешні всихають. В околицях над Райном завважено, що всі певного часу висихають дуже черешні. „Королівський біологічний інститут“ розслідує причини слабости. В „Zentralblatt für Bakteriologie“ пише др. Адергольд, що перший симптом слабости є те, що дерево видає багато кляу, а причиною — є банцид. Перещипують того банцид на дороні дерева і спазало ся, що дерево почало пид-

вати багато кляу і всихати. — Так займають ся в Німеччині розслідуванням хвороб дерев; а в нас не то що не звертають жадної уваги на такі прояви, але допускають до того, що би чери об'їдали цвіт а дерев — і тим робом винищують оводі майже а рух. Рабамо вже тепер наших садівників уважними, щоб чистили дерева від гусениць.

Оповідки, іменовані і т. п.

Особисті вісті. З нагоди посвячення судової палати приїде до Чернівців старший судовий президент Тіоржницький і буде в невіділок дня 8. жовтня від 9-ої до 10-ї год. рано давати аудієнції. — Заступник судового президента Александер Артемович повернув із відпустки і перебрав правління правого кримінального суду.

Посвячене нової судової палати відбуде ся в неділю дня 7. жовтня о 2-ій год. по пол. Акт посвячення відправить вперед митрополит др. В. Рента, а потім прокат Шмід (нім. кат.), Касперович (нім. кат.) і Костецкий (грек. кат.), саям митрополитський Фронтен, а при вінци жидівський старший рабін др. Розенфельд.

Із круга нотаріальних. Тиграм рип. Прункул переніс свою нотаріальну канцелярію з Соки до Кішинева, а др. Олександр рип. Зотта став іменованим нотарем в Соці.

Осінна зміна розкладу їзди буковинських потягів особових. Із днем 1-го жовтня заведено на буковинських желязничих оці зміни: На шляху Гатна—Кішинева будуть на частинній лінії Кішинева—Дорна Ватра курсувати і через аину потяги чч. 2912 і 2553 предиджені тільки як потяги сезонні. На лінії Лужан—Заліцця має потяг ч. 4354 пошучене із особовим потягом ч. 320 (відхід із Лужан о 8 год. 50 м. веч., а приїзд до Заліцця о 9. г. 40 м. веч.), а потяг ч. 4351 буде відходити із Заліцця трохи пізнійше (о год. 4. 45 мін. рано). Крім сего мають на шляху Стефанівна—Заліцця потяги ч. 4355 (відхід із Заліцця о 4. г. 5 м. рано) і ч. 4356 (відхід із Стефанівни о 10. г. 51 м. веч. а приїзд до Заліцця 10. г. 20 м. в вечі) пошучене із чч. 3952 і 3951 потягів місцевих Коломиї—Стефанівна і з обо до Заліцця. Через те знова, що поспішний потяг ч. 320 не має вже пошучене із потягом ч. 4354, який — як оказало — відходить до Заліцця швидше, то він в Лужанах вже не спинює ся.

На бурсу ім. В. Фадьковича в Чернівцях жертвували дальше оці панове: О. Юрій Мунтин і Золотиса 3 K, о. Ст. Маланчук зібрав в Лужанах о. С. 6 K 20 с., на що зложили ся: Дмитро Рейан і Тодосій Чорний по 1 K, Тетина Водярищун 60 сот., Степан Луцкий, Гнат Мелничук, Тимаш Гаврилик і Софія Марчук по 40 сот., Ієоркій Ткач, Дмитро Фадьоса і Андрий Ткачук по 30 сот., Іван Шендрюк, Лудан Токан, Лудан Сумарук, Онуерій Телерук, Дмитро Івануцан Іванів по 20 сот., Николай Одетюк Іванів 10 сот., Іван і Броніслава Шадковські просили на бурсу замість гратуляційної телеграми для п. інспектора правого Ом. Поповича 4 K а Вир. архимандрит от. Ієосиф Воробінич, пусел в Міхоні Драгоміра жертвував на сую ціл. 20 K 70 сот. Заряд бурси складає всім жертволюбивим добродіям як найсердечнішу подяку. Ц. к. прор. гім. Н. Ієосифов.

Подяка. Замість гратуляційної телеграми пошлюли ви. надучатель Пилип Андрий і учителька Евгения Андрикова в Шкільний по 5 K а тамешний учитель Дмитро Тодосеул 2 K, а з сего ісп. Попович призначив 7 K на хлопчу а 5 K на двочу бурсу в Чернівцях. Ласкавим добродіям сердечне Спасибі!

Із штуки і література.

Російське офіційне виданє по українськи. Д-ю В. Диманіцькому доручено перекласти на українську мову статуту товариства: „Пожичково-шадичного“ („осудо-ебересательного“), „Пожичкового“ („кредитного“) та „Возосних пожичково-шадичних кас“. Статуту єї будуть видані контом Державного Банку.

Наука і народ. У Відні відбули ся в середу два великі народні віча, на яких уій. прор. Ур. Райх і доцент др. Гартман проважували ідею людських університетів, викладаючи необхідність образования для широких мас народних. До речі треба агадати, що віденський людський університетський курс заведено на правок англійських „University extension“. За останніх одинадцять літ уладжено в Відні 940 курсів, яких слухало 130.000 слухачів. При сій нагоді треба побажати, щоб і наш людський університет починив свої фери та розпочав на ново вивади, яких у нас треба ще більше чим Віднем.

Концерт який уряджує завтра в саям музичного товариства чернівчани „Міщанська Читальня“ дасть нашій публіці можливість побачити наступ, який зробило в останніх місяцях наше русо міщанство, з'організувавши свій власний хор і оркестру. Хіба не треба пригадувати нашій інтелігентній громаді, що оє єї святим обовязком підпорти відродження нашого міщанства істеміальну присутністю на сім концерті. Се приїде ся зробити тим більше, що урочисті артистичні продукції хіба зможе адолювати і найбільш вибагливих мильонірів, тим більше, що в концерті бере уділ і відомий український бандурист Г. Хотевич.

Репертоар міського черновецького театру. Нині в неділю по пол. Шекспіра „Hamlet“, а вчорон нова оперета „Schützenlied“.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), чистять ся по 4 с. від кожна. Наказомостей за місцею публікації не приймає ся.

104 (H—52) 日.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на рік 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на рік року 4 карб., в інших державах: на цілий рік 22 фр., на рік року 10 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.) а на рік року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях уз. Петровича ч. 2.

Т. телефону 170.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. Надіслане по 40 сот. від стрічки. При часійних замовленнях відокремлюють роботу. Рекламні оголошення публікують під портом. Руські австрійські редакції мають на поштовий відділ застереження і залучення наявності тижня.

В справах редакційних новин усього року розуміють ся на що для них 9—10 разів і 2—3 на ноз. Крім цього і єсть.

Перед „веселою війною“!

(У) Пануючі папії австрійські виходять із помисли виборчої реформи із що раз новими адобутками, між ними хіба не посліду ролю грати не й ухвалення виборчого примусу після реценції чеського посла Грубого. В наслідок його внесення, яке прийнято 21 голосами проти 13-ох, передано сеймом і саме установлене виборчого примусу а паралом і видічу близьких привілеїв про що інституцію правну а також і подучені з ново виконавчі й карні постанови. Рішене отес перейшло в супереч внесенню пос. Кайзера, який намагав, щоб за дав одностайності бодай виборчий примусу постановила сама рада державна, а за те сеймом мало б ся поділити тільки видачу виконуючих постанов. Без ухвалення остало також домагане італійського посла Малефетого, щоб виб. примус мож було ухвалити тільки в присутності 2/3 сеймовит послів і то більшістю двох третин присутних послів, а то із огляду на те, що ухвала виборчого примусу сеймом може ніяк не стати ся важним татаром для національних меншостей.

І саме задля сего виступав проти внесення пос. Грубого пос. М. Василько, бо не ризикуючи ся тут о саму засаду виборчого примусу, але о дальше розширення т. зв. правної автономії, а радше надмірне упрощення правних сеймів, які на далі остануть ся твердинями середньовічного феодалізму, бо на далі будуть опирати ся на системі курій і виборчої корупції, щоб дальше сплинувати величини „законали“ культурний, економічний і політичний розвиток народів, яких доля судила досі бути наслідками австрійської конституції. Ходить тут лиш о те, щоб компетенцію будучого австрійського народного парламенту, вибраного на основі загального голосування, звести до мінімуму, аби він прямо не міг нічого зробити для ширшого мас народизм. Розуміють ся, що посол руського народу, якого в обох теверішніх сеймах а особливо в галицїм безцеремонно жоризує ся, мусів заповісти борбу в повній наладі проти сей постанови, як і проти других вижкових постанов для Русинів.

І ось борбу ту за рівноправність Русинів вже нині має орган галицько-подільськ Подільськ „G. N.“ із цимпаном „веселою війною“, хоч при тім видно із стрічок руської статті, що шляхтичам присутність і діяльність пос. М. Василька у комісії для виборчої реформи дуже не мала і новім не радісна. Тількиж нехай польська шляхта не сьміє ся перед часом, бо сьміх її не ширий, а такий на „лутні зуби“... Легко-важкане протиння, за ним стоїть моральне право і пробуджене почуття національної самопомочи доводило до упадку і могутнійшій чинності податочні як галицькі обшарники. Зноваче нині вже рішучо не можливо відмовувати Галичину від Європи таким хинським нуром „виздробним“, щоб через него не перейшла могла сила демократизму. Побачимоз тоді, чи для

середовища буде війна весела, бо тоді хоч було казна, до роботи мабуть буде виключене...

Коли ж не для прогресу, бо вони не приходять в якому методу, тільки для пригаданні, йому треба, неможливості історичної несправедливості.

Комерс в честь краєв. інспектора Омеляна Поповича.

Найбільша чернівська зала „Музичного товариства“ не бачила ще ніколи такого зібрання гостей, як се було в суботу вечером. У великій залі враз із сестрадою і в побічних реставраційних помітках не остало буквально й одного вільного місця! Сотні людей, не можуть добути ся місця при столах, стояли. Сяж і в баварька й далака являлось пошлювати свого провідника наше учительство враз із своїми сім'ями, являлись віддати пошану заступі одному із найкращих робітників на народній ниві мовознавства і старшого помічника нашої інтелігенції; являлись і солони й міщани а також багато чужих гостей — із учительства волоського і німецького, щоб своєю присутністю явити признанне невтомному подвигу. Отес одно нехай вже говорять про піднесення мастрів цілого комерсу, сего справді учительського сьвіта, та про тон промов поодиноких бесідників, які одна по другій піднімались над великою громадою, та вислови мусили й губитись в ет гамірній сьміх... Червоною ниткою тяглося через промови признанне для невтомної праці, яка мусить побороти і найбільші пересуди та радісне почування із за почуття національної сьміх, яку дась одна і інтенсивна праця особливо на позі культурного підняття народу...

Сьвітло розпочав пром. Антін Клим, голова тов. „Руска Школа“, яке заняло ся зааранжованям комерсу, отесми словами:

Дорога громадо! Високоповажаний пані і панове! Ми війшли ся, щоб сьміжно дати вираз нашої радості в нагоди іменювання нашого почесного члена ви. Омеляна Поповича краєвим інспектором шкільництва. Наше товариство має багато причин радувати ся в сего поводу. Ми знаємо в наших статутах визначену ціль, дбати про піднесення шкільництва і учительства. Хтож найбільше працював в нашім товаристві в тім напрямі, як не наш дорогий Омелян Попович? Ми нещ добре знаємо його працю і його вартість. Вже перш 30 літ трудить ся він успішно на сьм позі. Він був основателем нашого товариства, его старанням заведемо голownie розвій нашого товариства і сьму заведемо, що товариство має 8 відділів а працю, він з'організував нас до такої сили, якої нам дуже заважувать. Він наш найкращий організатор, він впливовий член нашого товариства. За его впливом стало учительство сьвідомим і найважнішим чиним

ном в нашім народнім житті. Він завдав такі учебники для наших народних шкіл, яких рішні нема на цілій нашій Україні. Він уложив також багато методичних книжок для учительства, видав словар і вижкіни для науки руської мови для Німців. Сьму заведемо також прибори наукові, які мали до науки географії і т. д. Він підіве наші школи до ще небувалої висоти, наша школа сьновиве вже своєю культурною місією, як і в інших народів, розуміє ся, осьмілює се в нас можливість при тій сумній обставині, що ми ще не маєм руської учительської семінарії. Варто лиш порівняти давний стан наших шкіл з теперішнім. Він передано нашім ви. інспекторові опису вперед не части і з нашою школою, мали ми около 100 учительських сил, т. зв. а 100 клас, що також не були повні; а в учебниках в тих школах були такі, що діти й учителя мали лиш мучити ся, а хісна не було майже ніякого. Тепер за 15 літньої верши і описи его нашою школою, видимо цілком вищий стан. Не сто клас, а вже не багато бракує до 1000 клас, а в тих класах, поронованих дітворою, від за допомогою добрих книжок сьправдішна наука на хосен нашого народу. Можемо сьміжно его назвати рідним батьком нашої народної школи. А наше товариство щасливо і може гордити ся тим, що має такого славного мужа своїм членом. Колиж такий визначний член нашої громади, нашого товариства, сьвіт тепер сьталим описуном нашого шкільництва і учительства, то як же нам не тішити ся, як же нам не надіяти ся, що ми ще більше зближимо ся до нашої цілі? Такого мужа на таким важним становищу ми що не мали. Сей сьвіт має незвичайно велике значіння в житті нашого народу. Ми бажалимо воли, ми стрімамо до такого стану рішч, щоб ми яко наріз самі розпоряджались собою, щоб ніякий чужинсь не мав права мішати ся ні рішати над нашими справами, се наша ціль, се наші ідеали, а сьей адобутки нашого народу, який нас сьегодня сюди звів, є добрим проком наперед до наших ідеалів, бо наш ви. інспектор рідний батько нашої школи має тепер важний і перший голос в нарадах над долею нашої школи. Чим не можемо сьнодівати ся що прекрасного розвою наших шкіл? А чин школа, того й будучасть, бо лиш осьмічений наріз, наріз в національному шкільстві з'уни адобути собі волю і користати з неї. Ми уважаєм ви. інспектора предтеєю інших членів, як маємо під его покровом і проводом промостити дорогу. Такі наріз наповнюють нашу грудь. Тож сьегодня ськладаємо Тобі, великий учитель нашого народу сьрдечну подяку і низенький поклон за Твою дотвержену ширку і успішну працю і бажалимо з цілого сьерця, щоб сьудба ще довгі а довгі літа зберегла Твій розум і Твоє шире сьерце України на гарзад а Тобі і Твоїй ви. родній на честь і на славу.

Після отесї гучними оплесками прийатої прилітної промови пром. А. Кліма, забрав слово віномаршалою пром. др. Ст. Сьмал-Стецький, щоб відчитати телеграму, яка наслід на його руки від

1) Октавія Мірбо. Волоцюга.

Жан Геніль постановив після неудачного безплідного для вернути ся домі... Так, треба вертати домі! „Домом“ називав він лавочку на сьвері Антверпенської площі; на ній спав він уже цілий місяць від гадузем пантана, яке заступало йому замість ліжка.

Він стояв на бульварі, недалеко театру Водевіля. Чи в наслідок що раз більшої інсупренції, чи за дав неостачі сьпириту чи просто через неспасений случай дїстав він нині сьего навісего для су і то ще якоюсь чужосторонньою монетою, не маючою ніякої цінні.

— Чим се не сьміх подавати два су в поздалій монеті такому бідолаші, як я, — говорив він до себе? Ну і хто їх дав? Міаювер!

І йому живо представив ся той гарно прибраний пан в білій правдиці, в осьмілююче білій напрохмаленій сорочці із налічною із золотом ґалією.

Жан Геніль тільки адвигнув добродушно плечима.

Більш всего огірувало його те, що йому треба було їти так далеко на Антверпенську площу, до дому, на свою лавочку. Він дуже цінив той „дім“: там було йому все так знайома вже через те одно, що там його ніхто не сповідав. Поділяючи знати його, малували й позвалили спати на лавочці до сьхочу.

— А чортів побрази нинішню нещасну днину! — ворютив він. Вже три тижні не було такої обридливої днини. Правду казуть, що діла не йдуть! Не вже справді винуваті в сьому Англії? А щоб чортів виконили тих проклятих Англії?

Він пустив ся в дорогу, все що не торкуючи надії, що стрітять якого небудь милосердного добродія, який дась йому до два су і то правдивих два су, щоб за них мож було рано купити хліба.

— Два су, два правдиві су... Так се не Бог зна яке багатство — говорив він звільна шландабуючи. Він дуже утомив ся, а крім того давала ся йому нині незвичайно в знани його постійна недуга, поруха.

Він ішов уже майже чверть години і починав тратити надію на те, щоб стрітуть ся з яким милосердним добродієм, аж нараз почув, що станув на щось важкого. Сьвершу давало ся йому, що се просто яке небудь болото... але потім прийшло в голову, чи не станув він на що небудь, що мажнати з'їсти. Хто знає?.. Вирахді случай не дуже розмазує бідний і не часто задати їм приємні сьприрки, алеж і Жану Гі-недо дучило ся якось надти ся улий Ізани росішній, великий кусень сьвіжого бараняни, який мабуть упав із воза якогось різнича. Тількиж те, на що він наступив тепер, певне не буде таким куснем, як був той, але можливо, що се бараняний котлет, куюник печіний або теличе сьерце...

— Воєж таки треба подивити ся... — сказав він і нагнув ся, щоб підняти предмет, який лежав під ногами.

— Ну ні! Се нічо із їдн. Сьегодня ні в чім не веде ся.

На улиці було пусто. Не видно було навіть ні одного поліцаїнта, який виконував сьвій пічний обід-

Геніль підійшов до лавки, щоб прасно придантись знайти.

— Ну, із сьім вже проч із руз! — кликнув він гримю. Показало ся, що найдений предмет був гарний сьвіраним портеслем і в сьрібно закованими рогами. Жан Геніль створив його і глянув до сьередини: у однім із його переділок була пачка банюних тисяч-франкових банюнів, залучених шпилькою.

— От тобі й сьлучай!.. Що за сьлучай!.. Коли подумавши — говорив він, похитуючи головою — що на сьвітлі живуть люди, які носять в кишені такі портеслі... а в портеслах цілі десяти тисячів франків... Ну, чим се не обиди?

Глянув ще й до другої переділки. Там не було нічого: ні банюного бізету, ні лєгу, ні фотоґрафії, ніякої вказівки на вьстистеля сього майна, лєс нараз опинило ся у його руках.

Жан замкнув портесел.

— Як досадно! — озивав ся він сам до себе. — Ще того не доставало! Тепер прийдє ся нести до поліційного комісєра і обходити тільки сьвіта, а в так утомив ся... Що правда, то правда, але мені нині вьчором сьильно не пошло ся.

Улиця ставала чим раз пустішнє... Ні одного прохожого, ні одного поліцаїнта. Жан Геніль повернув назад і попрямував до найближшого поліційного комісєранту.

(Колись буде).

почин до протипанних подвигів. Із цієї причини має бути над місцями, де революційний рух опинився, особливий поліційний нагляд, щоб сьогоднішні подвиги не були повторені. Щоб запобігти новим розривам між губерніями: 1. надати з губерній всі повні особи; 2. арештувати всі особи, що будуть брати участь в революції; 3. засідати в найважливішій стороні держави всі особи, в яких знайдуться документи, з яких можна заключити на злочин, приготування революції і т. д. — З Петербурга доноситься, що там відбули сесії в багатьох домах, і відкрито кореспонденцію революціонерів. Із цієї кореспонденції виходить, що по зміні коменданта палати Тренова повернуто ізза грані до Петербурга і Москви багато членів революційної партії, щоб приготувати замах на царя. Комендантом цієї кореспонденції відкрито комітет, але його провідники ще не арештовані. — В Кишеневі відкрито поліційний комітет на жите кишенівського губернатора Харузіна. Кишенівська олімпіада на високому становищі і протестів арештована. — У Відні надійшли, де в 55-тисячому полку відбули сесії в касарнях, надано багато революційних брошур. Найбільше скомпрометовані військовий канцелярський і військовий Фінель, яких арештовано. — У Варшаві замордовано визначного поліційного інспектора Віктора Гріна. — В Осєніцях побити стражника інспектора Станіслава і урядника коменданта Віларського. — Сибірський губернатор Старикович, якого раніше відомою бомбою, помер внаслідок затроща кроки.

Рабіянські напади.

З Тавру доноситься, що в п'ятницю напали сім рабів на поштової вантаж, що йшов з Бонсови, убили фірмани і забрали 5111 рублів. Рабівники втекли. В той самий спосіб обрали поштової вантаж на поштової Дорнату. — На станції Перетерія коло Старої Руси напали 30. вересня сотні осіб на особовий поїзд, жадали від пасажерів грошей, повибивали у вагонах шини при чім вбили кілька осіб. В подібний спосіб пошкодували поїзди і в другий поїзд, а потім напали на двірці, повибивали шини і забрали багато пожиттів. — В Сєнімі (губ. Гродно) арештовано багатого члена мійської думи Вудзевича за те, що відкрито в нього великий склад річків, які зрабовано посяданням членами в обласних органах. — Із Астрахані доноситься, що там арештовано агента поліційної поліції Рачковського, який стояв на чолі шайки рабівників.

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. жовтня 1906.

3 „Національної Ради“. На суботній зборі, які відбули в с. „Народного Дому“, обговорено довірено тегерішню політичне положення в краю і висловлено законодатним заступникам руського народу повне довіра і призначення за дотеперішню діяльність. Крім сего розглянуто справу будучих парламентарних виборів та порішено відіслати директивні для нашої політичної організації. Переведено також плучні постанови що до серіяни „Національної Ради“, ухвалюючи, щоб головний комітет, який складаєся досі з 15 членів і 5 заступників, доповнено через а) відпорування в краю, яких вибирають політичні організації повітові і те по три на кожній повіт. повіт, б) через приступання послів до союму і державної ради. Відповідно до ухвал точни а) всі постанови вибрано задля серіяни „Національної Ради“ з поодиноких політичних повітів отих ви. пнів: з німчанського повіту радника Ілю Со. ману, Мариничука і П. Андрюка; з закарпатського повіту о. Теза. Драчницького, о. Юр. Калинюка і Щербановича; з чернівецького повіту Івановича, Тонущана і Ом. Івановича; з намієцького повіту судью Лисенського Гед. П. Данчука і Д. Русава; з вишнівецького повіту Гр. Никоревича, К. Альботу і Данилюка К.; з сторожинецького повіту Івановича, Казеяча і Коза; з серетського Сер. Калюка, Гаврилюка і Стринку; з радощівського повіту Байду, Микетюка і Елєгошца; з кімпожинецького повіту о. Порубальського і Якубовича; з сучавського повіту Продавника Арт. Під копець скликав ся збори квестами партійної дисципліни, яка назветь ся невідомою для народної організації особливо в нинішню важку пору.

Посвячене красної палати справедливости відбуло ся в неділю в такім самім порядку, як ми се подали були в останнім числі „Висвіта“. Святоточні богослуження відправляли ся у великій сазі для за. сідки, в якій містять ся і судова бібліотека. Се най. більша і найкраща сазя. Стіни окрашені великими портретами всіх дотеперішніх президентів правого суду. В понеділок рано відбуло ся зноа святоточне отворення судової палати. Президент вишого суду правого Елєс. Тхоржичий прийняв численну зібрану гостів і подякував їм за їх присутність. Після з похвалою заслугою олоді сего будинок, які пожелало в першій мірі місто Чернівці, відступили безплатно місце під будову сєї палати. Підіто також, що місто може бути гордим на сей твір архітектурної штуки, і що старі будинки судові не відповідали ні своїм зовнішнім виглядом, ні внутрішнім устроєм авторитета і поваги права. Закінчилиши жюментетством на ді. сари передав голою судовому президентови Кларови, який подав нарис історії судівництва в Чернівці.

З него довідуємо ся, що наш красний суд розпочав свою діяльність 29. вересня 1893. року з 19 судьями, 6 асистентами і 19 канцелярських урядників; з ними чледи сего суду 53 судья, 43 канцелярських урядників і 49 помічників. Від часу засновки до нині стояло на чолі сего суду 7 президентів. Місце від будови палати подарувала громада Чернівці, а будову розпочато на весні 1904. р. підпринцими будівельними Коритинським, Айзенбергом та Кислігером і закінчено цілковито в червні сего року. Президент подякував також послов д. роні Штрангерови за те, що часто упоминав ся в разі державній на будову палати судової і всім, що причинили ся до збудовки сєї палати. Третій і останній промовляв мійський послав д. Райе, який зазначивши становище міста Чернівці до акту посвячення, зазначив бажаючі, щоб величавна палата справедливости, прийняв закон права і на два містия, що право, закон і справедливості все осталося основами державного ладу та що вони все затувають між ними своєю наукою. Тільки не одні мови будуть тільки словами, словами і лише словами! Бо щомо сказати про справедливість в сїм случаю, коли в сїй палаті справедливости нема ні одного руського ні в руській ні в польській мові! Се не лиш обурююче але й крайню несправедливість, бо для д. німечиз суди орієнтаційні таблиці не дуже то й треба, а майже рівночасно руські й польські сторони просто гублять ся у величому будинку, не маючи написів у своїй мові. Нещем легковажне краєвих мов перейшло у величезний величезний „культуристер“ в принцип! Отож маємо повне право намагати, щоб дотеперішню з'ясування краєвих мов через довершено посвяченню одержало часом „саніції“ і сподіємо ся як найшвидшої справи, на що звертаємо увагу наших послів!

Фондація бл. п. д-ра Василя Воляна. В суботу відбули ся в борі правит. сов. Грібовського ліценція парцель і реалізація призначених записом пок. д-ра Воляна на заможного фондація для руських школярів-сиріт. Реалізація і в побачили будинками описану на 77.400 корон купив винни д. Золдер на річ. послы Миколи Василька за ціну 90.100 корон. Парцель 3-ої не купував ніхто, а 4. і 5. описані на 68.450 корон купила громада міста Чернівці за суму 68.455 корон і буде на них будувати мійський дівочий ліцей. Таким робом фондація ім. д-ра В. Воляна має тепер 148.555 корон основного капіталу, від якого проценти ідуть на збогу шкільному дівчому.

Русинів не знають... Свого часу згадували ми, що Русинів задумує злекконошати видавництво „der k. k. Hof- und Staatsdruckerei“ у Відні темер же стало відомим, що н. н. центральна статистична комісія видала в останнім часі 14 громадських лексиконів (Gemeindelexikon) для чотирнадцятих країв заступлених в австрійській раді державній. Хто користував ся коли небуди в житті таким лексиконем, мусить признати йому велику користь, що дуже важкому інформаційному підручнику, бо владженню офіційного комісії на основі урядової статистики. Тому тим більше мусить нас вражати, коли із згаданого оповіщення довідуємо ся, що н. н. центральна статистична комісія видала громадські лексикони, крім німецької мови, також в мовях наслідки дотичних країв, а то в мові чеській, польській, словенській, сербо-хорватській та італійській, лише про руську мову забули. Отже, н. н. статистична комісія знала, що на Шляску мешкає кількост тисоч Польків і видала для Шляску крім німецького також лексикон польський, знала, що в Сторі і Каринті живє жиння Словинців і видала для тих країв крім німецької також лексикон словенський, знала, що на Шляску є трохи Чехів, і для їм окремий лексикон, лише не знала білорусів, що прим. в Галичині мешкає півчверта міліона Русинів, бо для сего краю видала лексикон лише по польськи! Отже, як нині „Діло“, та безсторонність австр. правительств, про яку так озвоненно пишуть нам при різних нагодах в місних урядових кругах! Культурний, три і німізіоновий руський народ постанала д. н. статистична комісія на рівні з Циганами чи иншими яким дрібним племенем, над яким передодить ся згідно до двояного порадку. Однак не сумніємо ся, що компетентні руські чинники ще пригадують згаданій комісії на руський народ і заставлять її, хоч пізніше, видати ще один том громадського лексикону в мові руській.

Смерть при вломі. При якій нікоіс берлінської фабрики збрані найдені пожежні вогнища вогнища Права. Він був проперті в дверях залізної наса джу, в яку вложив динамічний патрон. Динаміт експлуатував швидко ніж злодій сподівав ся і двері з такою силою ударили його в голову, що він на місце погіб.

Про велику жезіничу катастрофу доноситься з Риму і Печенци: Експресовий поїзд, що йшов з суботу ввечері з Медіолану до Риму, внаслідок коло Печенци з шин, при чім перевернуло ся шість возів. Шість осіб померло з більше як 50 ранених.

Статистику звірат зміна парижский музей для природоиспытости. Цікав тої статистиці жин на землі і в водах олоді 400.000 родів звірат, знаних ученим; і то: комахам 280.000 родів, птахам 13.000, рыб 12.000, рептиліям 88.000 (між тим 1610 родів гад) 20.000 науців, 8.000 червків, 50.000 мшівців і 1.300 родів амібів.

Про цікаве шарманство виводіть „Revue Hebdomadaire“ ось що: Вілмозан, основатель парижского „Figaro“ сам в своїй редакції головну книгу на

„Soll und Haben“, щоб в бухгалтерський спосіб записувати в ній, тільки похвал винні співробітники „Figaro“ між собою і другими товаришам по торі. І коли Ашард написав про Жюль Жанен-а: „Король критики, що надяєть ся молодим і свіжим, як звичайно, написав мудрим та дивним пером новий роман, що...“ і т. д., то Вілмозан написав в своїй книзі: „Жюль Жанен написав Ашардові за артикул з потрійним наділом — подвійною рецензією на його сідуючий таір“. І коли Ашард видав новий таір, Вілмозан пригадав Жанена на його похвалі і сїй подіє Ашардові написав: тоді жиня педантичний шее своєю книгою і написав: „артикул Ашарда заплачений вині Жаненом“. І сїю книгу обопального наділом він Вілмозан цілкомі роками.

Оповістки, іменовані і т. п.

Виді „Руської Бєсїди“ мати мо завтра, в середу, дня 10. с. м. заїздане задля розділу чинів між своїми членами.

Акад. тов. „Союз“ устроєв в сазі „Народного Дому“ в неділю, 14. жовтня с. р. товаришам сидіти в танцях, на які запрошено сего дорогою нашу П. Т. громаду. Вступ від особи 1.50 К. Початок о 8 мія год. ввечері. — За виді Іхидор Цурманович, заст. голови; Дмитро Войнович, писар.

Із ради культури красної. На засіданні з дня 10. вересня с. р. ухвалено між иншим: 1. дата уч. Пилипи Федоровичи заможного 180 кор. на подорож на збори наслідників у Леобен. 2. Сорокати 4 мінці і 3 барани каракурскої раси для одягання переміжних пожиттів. 3. Надати посаду провізоричного секретаря (IX. ранга) ради культури д. н. надпорування 22. полку красної оборони Іванова Воронковому. 4. Обидвома повітовому стоваришню в Кімпожинець 400 кор. на удержання шини. 5. Обидвома стоваришню повітовому в Сторожинці 500 кор. на ту саму цінь. 6. Стоваришню для злекання худоби в Сереті улізно 300 кор. 7. Для шкільної молодіж призначено тимчасом 500 кор. на премію за нищення кука і гу. сальниць.

Товариство буковинських лікарів розписує конкурс на: 1. стипендію ім. Овася Вагнера для сиріт по буюм. лікарів. Петенти мають до подани долучити: а) свідоцтво хрецення, б) свідоцтво бідности, в) посвідчення, що батько претендента був лікарем на Буковині і г) свідченням посвідчення свідчення шкільно. 2. Запомогти ім. др. Вас. Воляна для відів або сиріт по членах товариства буковинських лікарів. Петенти мають долучити до подані: а) свідоцтво хрецення, б) свідоцтво бідности, в) посвідчення, що претендент є вдовою (сиріткою) по членови тов. бул. лікарів. Подані треба звертати до тов. лікарів на Буковині і поредати найдашше до 20. жовтня с. р. на руський голова товариства д-ра Степановича або секретаря д-ра Вайсера в Чернівцях.

Із штуки і літератури.

Концерт „Міщанської Читальні“. В неділю мали ми нагоду почути, як за дізною поступило наше міщанство на перед. „Міщанська Читальня“ устроїла концерт, який зробив вражіння, якого і мож було сподіватися ся по торі, який складає ся по більшій часті з молодих людей, що що може і ніколи не мали нагоди стати перед ширшою публікою. Мужескі хорі адали ся алагалі і зробили мале вражіння. Міщані хорі (в фортепіановім супроводі н-ни Пігуляк) вишля місцями малю, тому що деякі голоси від часу до часу виходили з гармонії і атаквали. Та не мож нме похвалити висловити ся про оркестру, бо не була пропорціонально зложена і не всі інструменти були однаково настроєні. Першою концерту програмою була бан. дора. Ма зноа мали нагоду-нагоду почути інструмент, до якого више ся тільки української традиції. Добр. Хотівши повіз нас оперу на „Чорне море“, (кажу „лоні“ цілком свідомо!) Із напруженням слуху і всім чувством відчули ми ту бурю на Чорному морі. Потім віддав д. Хотівши одну гайданаку, а при жині від. смішав не радо (як сам признав ся) пізній гумор. стичних пісень. Відно такі тако у нас найліпше по. добало ся; задля смачу публіки діждало ся і жарто. алія „Мишля“ повторена. Загаломе вражіння було пропорціонально до часу істнованя оркестру і хору добре, що чи в малій мірі надіхати треба д. Мол. Левичеву, що не мало потрудив ся коло звучення хорів. Нехай же наш міщанський хор і оркестра не сиплюють ся в своїй праці і на даліше, а через агармонізовані і вісильніе вибють ся на наземне артистичне шів, особливо що голосовий матеріал пере. довом у хорі жинців є так гарний. Піднесу ще збо, що не монче було треба шитати до „Patriotic“ з укр. нар. пісень. (для оркестру) рос. нар. піснй „Красный сарафан“. А з огляду на точних громадській повинні всі, що щось устремлюють, починати точно, бо лише таким способом мож нашу публіку виличити від сєї нечесної правичи (приходить година за пізною!) — (ж)

Репертоар чернов. мійського театру на сев. тиждень: В середу по раз перший „Biborcht“ Гавит. мала; в четвер „Zigeunerbaron“, в якій виступити нме „Saffi“ вперше новонамалюванна співачка Льова Ней (граєня Сторман), що з великим успіхом грала на англійській сцені; в п'ятницю (при англійській пілх) „Der Meindbauer“ Анценгубера; в суботу „Der Schwur der Treue“, в неділю (по обіді о 2. год.) „Emilia Galotti“; в неділю (ввечері) „Die Schützenlied“ опера Адалера.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 10 кор., на шість місяців 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 рублів, на шість місяців 4 руб., на чверть року 2 руб., на місяць 1 руб. 50 коп.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
на шість місяців 10 кор. (або 5 руб. або 17 фр.)
Наодинок число 10 сотиників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Т. телефону 176.
Адрес для телеграм: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся на 30 коп. від строку. „Надбавки“ по 40 коп. від строку. При чотирьох оголошеннях відповідний рахунок. Рекламний неоплачений ніколи від неї. Руконісцем впродовж редакції даєть ся за неоплаченим застереженням і підписом відповідності почтовій.
В справах редакційних можна устатковувати ся по днях від 9—10 годин і з 2—3 на нед. прим. неділі і свят.

Із соціального боввища.

(V) Прихильники старого ладу, який доживає свого віку в Австрії, борють ся всіма силами проти бажаня доби політичної рівності австрійських горожан. Програвши на всіх пунктах, вважали ся востаннє більшою і меншою добро уроджені в останній часі до залучення італійців і всіх горожанських верств підгалі червоною опірною соціальної демократії, яка із настанням загального голосування має ніби то стати всеосяжною, захотіли безліч мандатів та зруйнувати одним махом досі аж при найближшій сесії нового парламенту євентуальні родинні і властиві, ну а що найприкрішче власності. Отож теребені із особливим наміщенням повторювано на всілякі лади в дебаті над бж. п. проєктом загального голосування. Уже в самій комісії дали належну відправу сам фалшивим проорокам такі політики як антисеміт др. Гесман і Молодочех др. Крамаж, яких треба гаді підозрівати о симпатії до соціал-демократичного руху, доказуючи, як раз щось протилежного, а іменню що саме для неборюваня соціальної демократії треба старатись буржуазним парламентом о добути рівних прав політичних для всіх горожан, щоб лишити соці. дем. найпопулярнішим айтандійним класом, а рівночасно спонукати увесь горожанський загаль до жвавішого уділу в політичній життю, яке в добі політичного обезправлення мільонів народу було просто неможливе. Безосновні реакційні „страшкі“ показують впрочім нагадуючи і відносини, які зазнавали в інших європейських державах, в яких атеж не прийшло до ніякої заповідної ними катастрофи, хоч загально голосування обов'язує у них вже довгі роки.

Дуже інтересним причиною до рішени сєї справи може послужити також освітлене соціальних відносин в ам. Сполучених Державах, яке зробив саме тепер відомий проф. В. Самбарт в окремій студії п. н. „Was gibt es in Vereinigten Staaten keinen Sozialismus?“

Соціалізм се нічо иншого як витвір теперішнього капіталістичного ладу. Рівнобіжно із напливчаним капіталу в нечисленних руках, повнезволеним людської одиниці і машинною продукцією ростою безлицим виписом що раз простачою робітничої персти; що раз більше поглублюєть ся пропасть між кривдливими а не посідаючими покравдженями, яких права війшла до ладу товару иданого на самовольно капітала.

лістів. Се факт евідентний, а однак жите не йде після правих, придуманих книжковича теоретиками. Тем о, в який іде турбуване капіталу і промисливання нас зовсім не підводять заповідям і думкам оснувателів соціальної демократії. Ба, що більше бувають краї, в яких навіть еантичні відносини йдуть немов у розрив із соці. теорією, бо ось в Англії а ще більше в Сш. Державах Америки соціалізм зовсім не розвиваєть ся рішорядно до просто промислу і намошчених капіталу, а соціал-демократичні табори там ледяні замітні.

В ам. Сполучених Державах згуртовано прямо безпримірну силу капіталу: ось в 1904 р. вивозив там капітал, резерви, депозити і оборот 13.826 мільонів доларів, тоді, як після Самбартового рахунку допущаєть ся для всіх прочих держав світа вивозити лише 19.787 м. дол. А що сказати знова про величавіспі епідемі капіталістичн. т. зв. трестів (trust), які дучать в одну цілість цілі низки однородних промислових заводів, усуваючи взаємну конкуренцію а воруваючи всемогущею владою продукції, ціну даного продукту, а що гірше ставляючи вепозитивного й прямо непероборного протипавня для вимогів робітників? Тут здаєть ся у найкращій формі показує ся могутність Горького „железного чорта“.

В ам. Сполучених Державах є сім більших трестів промислових, в яких одлучено разом 538 даних самостійних заводів. Капітал, який в них сконцентровано, вивозить 26.627 міль. доларів. Найбільший із тих велитів се U. St. Steel Corporation (трест сталевий) із (номінальним) капіталом 1372 міль. доларів, другий Consolidated Tobacco (трест тютюновий) із 5029 міль. дол. Із ними дучать ся 248 невеликих трестів індустріальних, які „контролюють“ себже навувають, над 3428 підприємствами і розпоряджують загальною сумою капіталу 4055 міль. дол. Тринадцять трестів промислових із 334 заводами і 528 міль. дол. капіталу засновуєть ся знова тепер так що загальна епідемія промислових трестів вивозить 317 із 5288 підприємствами і 7246 міль. дол. В парі з ними але 111 незначніших трестів, які обнимають підприємства теж есентічні телеграфічні, газові, електричні і будову доріг із 1336 незначними заводами а 3735 міль. дол. капіталу. Вийняти приходить ще група концернів для будова зал. доріг, яких є 6, а влі один із них має менше мільярда дол. Разом мають вони поверх 9017 міль. дол. капіталу і „контролюють“ 790 заводів. Крім того є ще в Сполучених Державах Америки бо-

гато незалежних товариств будівельних житлинних, які розпоряджують капіталом 380 міль. доларів. Коли всі ті величавіспі комбінації есчитати разом, то доходимо до незначної цифри 8664 „конгломеративних“ підприємств і 20.379 міль. дол. номінального капіталу. А при тім треба тамити, що ті мільярди остають в руках невеличкого числа підприємств — т. зв. королів сталевих, вуглевих і т. д. Хайж не треба гадувати, що поруч із сям багатством живе в Спол. Держ. мільони крайної бідноти.

Тамчасом партія соціал-демократів оба т. зв. популісти все ще не мов в полоніях, просто не отойть в нічий пропорції до голонних ам. партій республіканської й ліберальної. Чомуж се так? Отож Самбарт бачить причину сего передовсім у політичній рівності всіх горожан, так що ам. робітники неможуть вибирати своїх урядників, починаючи від президента, із тактичних оглядів дучуть ся до одної з голонних партій, щоб урегулювати ворожих робітничеству представників уряду, а тим самим не виступає в окремих соціал-демократичних організаціях у дорогу виборчу кампанією із власними кандидатями. Не меншому вагу мають тут мотиви економічної натури, які уможливають ам. робітникам жите краще майбут, як у європейських буржуах. Ам. капіталісти старають ся навіть заінтересувати робітників для успіху підприємств через примусене до уділу із засібів через розпродаж акцій між самих таких робітників. А при тім не меншому вагу грають і мотиви соціальні, бо в Америці у товариських зносинах робітників і робітниця так „gentlemanly“ і „lady“ як у нас „пан“ соціаліст і „пані“ соціалістка.

Із сего мабуть ясно видно, що коли вже хоч хоча борють ся із соціалізмом, то не політичним приваженням і захваленням низьким економічним але уможливленням робітничеству брати рівний уділ в життю політичним громадянським та поставити його в бодій трохх зносиний відносини жителів.

Політичний перегляд.

Угорський сейм розпочав свою діяльність в сесії. През. мін. др. Вокерас повідомля, що предлажить в п'ятницю бюджет і впровадить есепозе. Далше заповіді він віддає иншим законам і поставив внесення,

2) Октавіан Мірбо. Волоцюга.

(Контра.)

Дійти до самого комісара показалося річню не легкою... Поліціянти, побачивши лахити і лице земляної краси, назвали Жана в першій гвилі на бо-силу, напнули ся на него і мало не посадили його до арешту. Тільким лагідне і спокійне напирала зробили своє і його вшучено вийти до кабінету пана комісара.

— Пане комісар, сказав Жан із поклоном, а при-іде вам річ, яка тільки що почала мені під ноги на улань...

— Щож се таке? — запитав комісар.
— А ось воно, п. комісар, відповів бідолох, протигаючи портфель своїми востепними руками.
— Так... Ну а в портфелі — розумієть ся — нема нічо?

— Подивіть ся самі, п. комісар!

Комісар отворив портфель, вивів гроші і перочислив їх. Його очі отворили ся шире від здивування.
— Ну адеж, адеж таки... Таж тут є десять тисяч франків! Таж се сума, чортяб се побрала!... величезна сума... величезна — говорив комісар.

Жан Генізь стояв суноспійно, як перше.

— Так, промовив він, — коли подумавши, що є люди, у яких портфелю лежать по десять тисяч франків...

Ну чиж се не обиди?

Комісар глядів уперто на волоцюгу і в його очах був дивний вираз радіше здивування, як захвату...

— І ви найшли се?... Ну, до чорта! ви однаково чесний чоловік — ви порядний чоловік... Ви прямо герой... так, ви — герой без сумнію.

— Адеж позвольте п. комісар...

— Так, так, ви — герой... навуж вам, що ви герой. В самім ділі... таж ви могли би... Словом, ви герой, от і по всьому... Се замітний поступок... геройний поступок... Так, другої лани на се нема... ви заохуєте на премію за чесноту... Як ви називаєть ся?

— Жан Генізь, п. комісар.

Комісар протиг руни до закуреної стелі свого бюро.

— І його лувуть ще Жан Генізь...*) Се вже чисто диво! Се просто матеріал до роману...

Чим ви займаєть ся?

— На лихо, відповів жабра — у мене нема ніякого ремесла...

— Як то ніякого ремесла!? — Отже коли ти, то ви маєте капітал?

— Я живу з милостиві, п. комісар... Але явж се жите?

— Гіх до чорта! Сеж може поспувати цілу справу, гм, до чорта!

Комісар сиринив ся і говорив далше вже менше заохощеним голосом:

— Значить се, ви — жабра?

— Та так воно й є, п. комісар.

— Гм... гм...

Комісар задумав ся.

— А деж ваше мешкання? — запитав він після короткої мовчанки.

— А деж є у мене помешкання? — відповів Жан Генізь із розпукою.

— Ви не маєте мешкання?

— На лихо, ні...

— Як то, у вас нема мешкання? Що ви жартуєте, чи що?

— Адеж я запевнюю вас, що нема...

— Але у вас мешкання повинно бути... Сего ви маєте закон.

— А вуждл камагає, щоб його у мене не було... Я не маю ніякої роботи... ніяких средств до життя...

А ви а простигаю руку, то мені дають чужосторонні монети... Крім того, я старий і хорий... У мене є поруха...

— Гм... поруха... поруха! Все то дуже гарно... Тільки тут не розходять ся о се... Ви маєте поруху, але не маєте мешкання... Ви волоцюга... Ви відпадаєте

під закон проти вольності... Герой... так, ви безперечно, герой!... Але враз із тим ви й волоцюга... Так, так! Для героїв законів нема, а для волоцюг є... Як мушу поступати після закону... Мені дуже неприємно... дуже жалко... тому, що ваш поступок є прогарний... Ба, але щож тут робити? Закон законом і він мусить авторжестувати. І требаж було тому старикам! І прийшло йому в голову!

Повертає у руках портфелем на всі боки.

— Ну, ось сей портфель... Воно розумієть ся, так... А на вашім місці та у вашім положенні не бачити найкраще се також, щоб його принесли... Я приймаю ся впоині... Я зовсім не хочу сказати, що ви поступили по дурному, навпаки... Ваш поступок дуже гарний... впоині гідний надгороди. І ви цинно доставите є... а вважаю, що вам повинно се дати не менше пяти франків, як лише найкращою особу, до якої нахождять сей портфель враз із надбавками в сім десяти тисячами франків, — як ви лиш найдено його коли небудь... Все воно так, але з того, що не виникає, що ви маєте мешкання... а тут ходить як раз о се. Розумієть ся мене, Жана Генізь, після, як в модені законів, які на ціляні другім місці — нема такого параграфа, щоб обов'язував нас находити на узлиці портфелі повні грошей, а за те є параграф, що обов'язує нас мати помешкання...

— Якжеж се?... запитав Жан Генізь.

— Ну, так ось... відповів комісар, — видьте — ви переночуєте сю ніч в арешті, а завтра відійдете нас до в'язниці...

Він надвонив, Явизив два поліціянти. Комісар дав їм знак. А Жан Генізь, як його виводили, порпів до себе:

— От тобі й історія!... Справедливу правду говорив я, що мені ині нішло в Петрового дня... І не можуть же ті прокляті буржуї тримати свої портфелі у своїх кишках!... Ну, чиж се не обиди?!

Переклав Я. В.—ий.

*) Генізь — лажіте.

щоби мериторичні наради розпочалися 19. с. м. Палата прийняла це внесення, на чім засідання замкнено. Слідуюче засідання відбуде ся в п'ятницю. На першій засіданню має посол Шеммер інтерв'ювати в справі відносин з угорським парламентом. Інтерв'ювант висловив на те, що в Будапешті виходить більше газет ніж в Берліні, в Відні або Лондоні, а що не можуть удержати ся з преюмератів та інсератів, то побірають заимоги від державних желязниць, тим то і посередно від держави. Бесідник звертає на це увагу уряду і просить о усуненні сего аномалії. Президент міністрів признає, що дійсно трапляють ся в справі неточности і думає, що при помочи чесного дивинпартета і суспільности дасть ся усунути ті неточности. Що до заимог зі сторони желязниць, каже президент, що то тільки нагорода за поміщення інсератів желязницями. Президент привернув розсідати сь справу і вибрати на сь особну комісію.

Усунення закону Ракочі. На раді угорських міністрів узгоджено просити монарха, щоби він згодив ся на усунення артикулу XLIX. закону з року 1715, де називає ся Франца Ракочого II. і його товаришів зрадниками державними. Муниціи вже часто звертали ся з такими просьбами до ради державної. Здає ся, що на другий тиждень опоністить правительству своє становище в сій справі на конференції із соймовими партіями.

Розділ церкви від держави. У Франції справа розділу ще цілком недоведена. Сьогодні займала ся рада міністрів справою приміщення сепаративного закону і питаннями з нею зв'язаними. На ній базисний кабінетовий рад будувати обговорення справу заряджень, які треба видати в цілі цілковитого переведення закону. В виду опору папи про якийсь модус vivendi з республікою, годі тепер думати. Підозрівають, що партія релігійстів має певний вплив на Ватикан. В папстві має відтис ся конгрегація і уряди далішні інформати для французьких єпископів. Соціалісти знов не допускають до того, щоби правительством хоч трохи уступило. Ідея егізотування ухвалена нимати, щоби закон про розділ переведено рішучо і без змін і щоби першопочатково, де ними не порастують ся віри, передано 11. грудня добродійним інституціям. — В Єврейській також розпочала ся боротьба між церквою а державою. Спир нийшим, як ми вже згадували іза розпорядження міністерства справедливости в справі єврейства. Проти тих розпоряджень виступив був єпископ Туа а настороним листом, в яким образив міністра справедливости. Справа оперла ся в державній прокуратурі і єпископ мав опрадатися перед судом. Се опонувало єпископа заявити, що згаданий папський лист має на цілі тільки оборону прав вери і інтересів релігії і що він не має заміру обидити міністра. В виду сего заяви процесу не буде. За те зажадав міністер справедливости — як доносить часопис — особистих змін в складі мажоритарної палати муніципальності. Рівночасно доходить вісти із Валенції про велике обурення населення проти тамшнього архієпископа Іскаді, який і собі був видав повеління папського папського листу. Дивозвонки вимагають, щоби його усунуто із уряду. — Дневник "Heraldo" доносить, що проект сеп. закона в справі релігійних конгрегацій постановляв: Отворення заведений наукових не може відбутися без уповажнення зі сторони кортеві. Конгрегаціям не тільки приймати малозатяжних. Держава ухвалює тільки тих членів, котрі зв'язані ся монастирського життя і чернечих об'ятів. Правительством скасує всі незаконні стоваришення. Члени конгрегацій не мають студій, не будуть мати права ухвалити науки. Чужі конгрегації будуть розпущені. Майно конгрегацій буде обмежено до мінімуму, а відомості будуть внесені. Конгрегації, що займають ся торгівлею, будуть платити податок.

Цар Вільгельм II. обурений і то з такої причини: Сими днями повинні ся спомини на. Кальдвіла Гогенцолерна з послідних часів „пановали“ як Бісмарк, в котрих резонідає ся дуже подібно о тім, що довело до розділу між всемогутчим доси німецьким канцлером а царем Вільгельмом II. і що остаточно стало ся причиною унятку Бісмарка. З тих споминів понавує ся, що Бісмарк поминав царя на кожнім проці а навіть обходив ся з ним так не чинно, що цар розійшовшись з ним, сказав: „Тільки й всего, що що не павує мені наламаром а голову“. Далше понавує ся, що си. Бісмарк стремив до розділу Австрії а в тім цілі й до союзу а Росією; тому однак спротивив ся рішучо цар Вільгельм і сказав, що буде держати в Австрії, хоч би мало прийти й до війни з Францією а Росією. Оголошені тих споминів обурало те пер царя Вільгельма і він писав до си. Філіпа Гогенцолерна на замку Подебрад в Чехії денешу, в котрій каже, що з найбільшим обуренням довів ся о оголошенні в газетах про его підписання до Бісмарка і про причини усунення канцлера державного. Цар називав те великим бравом такту, що без его попереднього призволення оголошено справи, котрі дотикають его особи і могли би потягнути на собою наслідки, які трудно навіть предбачити. Цар вважає з тої причини низьким як найострішійшу нагану. На то відповів си. Філіп Гогенцолер, що то не він, але его брат Александр, своєлично волю покійного батька, оголосив спомини. Ка. Федін а швом роду Гогенцолерів, отже алає ся, що цар умисно писав до него денешу, щоби тим дати нагану швом а через то а цілому роду Гогенцолерів. Не дарем отже „писаніє глаголет, що правда в очі кождо“.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Розділ мандатів в Чехії і Моравії.

Комісія для виборчої реформи радає у місторек над поділом Моравії і прийнято внесення, дотичні моравських округів виборчих, які поставили референти др. Грос та др. Зачек. Тому що олиборати референтів для Чехії др. Пергальта і Цінера ще не готові, записано ся засідання передчасно. Але вже ся коротка дебата над моравськими виборчими округами не була неінтересна. Тут вже предлоджено до пажного питання, що не тільки комісії але і раді державній завдасть ся бавом великої праці, а іменно: забезпечення виборчих округів більшістю двох третин голосів. Уже на сій засіданню вихиснували два чесні носії Зачек і Хоц нагоду, щоби виступити проти сего бажання Німців. По закінченню наради над Моравією поставив нос. Хоц внесення, щоби зрассумовано попередні ухвали дотичні розділу Чехії. Внесення не прийнято. По тім приступлено до наради над Чехією; нос. Крамарж заявив, що при розділі мандатів заповідно Чехам велику правду, яку не мож тихо прийняти і проти якої бесідники протестують. Далі жадав він, щоби місто Будішч прихвалено до віднесення виб. округів, і щоби Прага одержала ще один мандат. Нос. Пергальт протестує ся внесення нос. Крамаржа і ставить внесення, щоби для німецької меншости в Празі, Будішчу та Пільзені утворено національний канцатор на вір Моравії і щоби призначено Німцям сих трох міст два мандати, але без відношення для Чехії. Рівнож застерігає ся бесідники проти всяких внесення на призначення мандату для чеської народности в Далішній Австрії. Слідуюче засідання нині.

Автономічні завагани.

У вісторек рано і по полудні перебував галицький намісник гр. Цотоцький в парламенті, де відбували ся конференції в президію і парламентарною комісією польського Ко-а. В польських кругах розповсюджена вість, що намісник покликає централне правительство а цілі посередництва між міністерством а проводирами польського Ко-а в справі признання автономії для Галичини. Кабінет бар. Бона надів ся, що за посередництвом намісника дасть ся нахилити проводирів польського Ко-а до відступлення від строго сформульованих автономічних вимог. Але Ко-а обстоєть при своїм жадаю автономії для Галичини.

Асскурація нового „стану поїздана“.

У вісторек по пол. конференція президії польського Ко-а а президією Молодочехів. По тім відбула ся конференція проводирів польського Ко-а а проводниками німецьких партій. На сій конференції обговорювало ся питання забезпечення розділу на виборчі округи більшістю двох третин голосів і жадає моравські та чеські Німці, щоби їм забезпечити шість місць у єврейських делегатах. Молодочехи заступники заявляв супроти Вобльницького та Абрагамовича, що вимоги Німців та Польків дотично забезпечення виборчих округів будуть всею силою поборювати.

Польський мандат на Буковині.

Римо-кат. та вірм. кат. архієпископи Більчевський і Теодорович були у Відні, щоби підтверти тут видко для адобути польського мандату на Буковині, на тім підставі, що сій мандат має бути одним з Буковинським мандатом, що заведе буде в католицьких рунах. Оба архієпископи переговорювали сь справу з мін. Велом і Вінертом, а окрім того також з парламентарною комісією польського Ко-а. Так отже о польський мандат як о забороло католицькому побивають ся союзнами прав а славного митрополита Ренті і консьторевні „искренно-руські“ поборники уні!

Події в Росії.

З'їзд надетів.

На вечірнім засіданні (7. жовтня) зазначив Мілюков, що тактика надетів не а революційна, бо вона не має на цілі активного поступовання; пасивна релігійна здобувне між народом симпатії. Партія уважала оправданним ствердити, що вона не визнає жадних загравничних пожиток, яких контрагеновано перед скарбеном Дума. Що відноситься до другий точок виборчого маніфесту, то треба відповісти, що для їх переведення а дійсність найліпше відповідає сего, од якого треба поборювати ся, що солани пороступлять межі пасивної резистенції. Солани покладатимуть волю на сего річний набір рекрутів, думаючи, що сї нові рекрути не будуть на нарід стріляти. Для здійснення виборчого маніфесту зроблено дуже мало і то мало не зі сторони надетів, тому і не мають надетів морального права дати знак до опору. Аж коли загрозить окремим народному заступництву небезпека, тоді буде пора дати той знак. Бажана виборчого маніфесту твердила тоді, як їх скарбено, мінімум бажань. Послідні два місяці змінили багато дечого, тому треба наново розсідати ідеї, піднесені народова. Ідею пасивної резистенції не дасть ся диспердитувати, та як підчас страйків. Правительством готовити ся до виборів, знає, що вибори відбудуть ся. І партія мусить готовити ся до виборів в перенорманню, що їх праця для здійснення пасивного опору може не тільки нічого помочи але навіть і пошкодити, бо дійсно організовану пасивну резистенцію не мож помирити з дійсним приготуванням для виборів. Партія надетів грошать не-

безпеки, що правительством призначить для виборів термін, якого вони не очікували, бо міністерство відсуває означення терміну на послідню хвилину. Міністерство старе ся утвердити а бюрократів, а „правдивих руських“ правительственному партію, тому то головною задачею надетів є: приготувати вибори а програмою: ревізія основних законів на законодатний дорозі. До бесіди Мілюкова наважала ся горяча дискусія, одна части а Мілюковим, Дзюбурськом, Родіоновом, Гессеном та Струновим на чолі, була а резолюцією, в якій з'їзд одобрив маніфест виборчий одинок уважав теперішню хвилину для пасивного опору невідповідною. Протинники сего резолюції скарбали ся головні а делегати а провінції. Віднесення згаданого резолюції потягнуло би за собою уступлення шого центрального віділу. Але сама опозиція розпадає ся на дві групи, і то одна група жадає цілковитого переведення виборчої програми, а друга думає, що внесення податків є несправедливим, але внесення рекрутів не а відповідним тому, що мож надіятися на сий бін поретягнути. Між ново прибулими делегатами знаходять ся також і Лівон.

Революційна хроніка.

Успіхи революціонерів під часу лютого 1905 до мая 1906 після статистики петербурського „Медичного тижневника“, от які: убито або тяжко ранено 34 губернаторів або подільних проєктів, 38 поліцеймейстрів або їх ад'юктів, 204 поліц. офіцерів, 208 поліцаїв і 184 оф. жанд. — Про сумні відносини в Росії доносить із Петербурга до „Berl. Tagblatt“, що в Петербурзі послідного тижня відбуло ся 25 орунних рабінських нападів, при яких не аладо ся ані одного заочини заарештувати. — В Севастополі виступив якийсь революціонер на тарізі шова генералмайора Думбазе бомбу, в тім жваві, коли генерал їхав бричною до касарні брестського полку. Бомба звалила генерала з сідла, тає що він міг за атівлячим революціонером інстинктивні кілки разів. Рівнож підносилась коротка стрільба між революціонером а солдатами, що стояли коло касарні, однакж ніякого втіти. Військо обступило зараз сусідні дома, в яких відбули ся ревізії. Підозрівають, що а атентат брав кілки осіб участь. Візані і два солдати тяжко ранені. — На казанського відогубернатора Кобова кинули хтось дві бомби а звалили его ложию. — В Петербурзі відбули ся полизь то а вночі в кількох домах несподівані труси, при чім найдено в помешканні якоїсь молодой модисти, яка в дійсности є сучасною жіночкою курсі, 5 бомб, 10 фунтів динаміту і багато револьверів. — Із а безаликних замахів на желязничі видав міністер желязничої жандармерії приказ, щоби стало ревізоване желязничі пороги, шини і т. д. — „Товарищи“ подає статистику, кілько міліонів сиротених послідними роками і міністерстві комунаційним. В повіті Вішня сїм, в повіті Казань десять, на сибірській желязничій шість — разом 23 міліони.

Комерс в честь краєв. інспектора Омеляна Поповича.

(Кошець).

По промові поета Єр. Пугуляка, забрала слово н. М. Трусевичівна, ім. товариства „Жіноча Громада“, до якої заснована причини си інсп. Попович незвичайно богато.

„Не по цвітах — говорила бесідниця — будемо ступати; дорога, котра нас жде — тяжка, шлях тернистий, та ми маємо принир у Вашій особі будемо поступати вперед, щоб Ви не могли сказати що зарино Ваше вилло на ліку ріку. Іменоване Вас крайним інспектором має значіння спеціально для нас учительок членів „Жіночої Громади“. Підчас коли наші сестри під ладним ярмом падають в борбі за ідею, підчас коли мучениці іза вордону проливають кров свою за волю, нам світять очі! Не засміяють нас на зинні стени Сибіру, не гонять нас між чужий ворожий нам нарід, нам лишень цілювата свобода, ба що більше, ми маємо могучого покровителя а Вашій особі. Засновуючи товариство, котре має агуртувати нас загал жіночий, аспіскавали Ви, що праця учительки не підлягає ся а шові, що поза годинами шкільними має она рівно важні обовязки яко горожанка, яко Русинка“.

Відтак говорила іменем алад тов. „Союз“, в яім добр. Попович а повним членом, студ. Філі. І а х о з а с с і я й підносилась пасуги ознайомлення окол руського шкільництва і культурного поступу нашого народу взагалі та зважа, що товариші його а переконані, що тільки праця, асідности і чесноти а рішачими моментами при обсяженні важних місць. Далше висловила бажання, щоби школа виконувала в молодіжні почуті рівного права і самостійности думати, та „щоби наша академічна молодіж не лише мала самостійні думки, але щоб їй було можливо і тільки висказати їх перед суспільністю“, в якій повинні записувати цвріліші відносини між старшою а молодшою громадою. Після сего забрав слово ук. прав. Яр. В с о з а в с і с і я й ім. українського студентства агуртованого в тов. „Січ“. Спронаувавши величезну пагу рідної школи і елементарної просвіти в розвитку народу, амалював він борбу, яку доводить ся вести а свої культурні огнища нашому народови проти міб „культурніших“ сусідів і „братів“. Згадавши відтак

наглядний розвиток укр. буч. шкільництва під управою соціаліста, означив стійкість шкільного учительського складу і для цілої нашої укр. суспільності, там більше, що ісп. О. Попович вважав нашою учительству на задачу й службу громадську. Із радя поступових укр. робітників він уступив учительству, коли хочемо щоб здійснені ся наш шкільний ідеал, ідеал воли для рідного краю. Даліше повитали соціаліста: надуч. Д. Мариничу ім. фільм „Рускої Школи“ в Кішмані; надуч. І. Ізюк ім. шкільної дівчини із Кичері, яка рівночасно перекладає д. О. Поповича хліб-сіль; проф. Т. Бригдлан ім. тов. рускої прав. шкільної; ісп. Г. Никорович імени вишинських руских товариств; а також д. Д. Князь і ім. паравісської читальні „Рускої Бесіди“. Тоді забрав слово красний віце-маршал і поєдн. професор др. Стефан Смаля-Стоцький. Завершує увагу на се, що сьогоднішня днина є свідомо не лиш буковинсько-русини, але загально-українським, бо інспектором правним став найважливіший діяч народний, який він на великі перепони, які мали наші заступники, аби се найгорячіше бажане усеї буковинсько-русини суспільності перекерти, на великі заслуги в тій справі поєдн. Невольно Васильєва і широкі прихильники нам державних мужів: ки. Гогенцольг, президента правого Блайзена і міністра д-ра Мархета, котрим належить се широкі наша подяка і яку повинні збори виразити телеграфічно (Слава!). Великі спосібності, неограничена виробована працьовитість, енергія і обємисте знання на шкільництві Омелана Поповича, віддалили ему повне ушановання і признание не лиш у своїх, але і у чужих і вишло з того, що ми сьогодні святкуємо велику перемогу над всіма ворожими зацінами, але то іменований Омелан Попович інспектором правим — є потрібним великим триумфом: се триумф учителя народного; учительству народному отворив Омелан Попович шлях, досі нездобувтий шлях, нові вигоди, приступ до найвищого шкільного уряду. Вона показує ясно, що і учитель народний широким, умілою працею і особистими здібностями може добити ся визначного становища в шкільництві, хоч би і серед дуже несприятливих обставин. Вона показує, що не сидіти, напори і дивлячи мають вагати, а ідея, невинувата праця і особисті примети. Триумф же сьогодні робітників над найнитом, що без огляду на величезні труднощі умів довершити велике діло, постати наші шкільництво на ноги, а ніколи не кривив душою для особистої вигоди, ніколи не оглядав ся на всяких приставів, лиш працює широким без відлику, аби в праці вишій досвід для народу. Триумф же сьогодні в особі Омелана Поповича великий, широкі патріотизм народний і старого козака, де лиш невинуватою працею по товариствах, безпритичною, чесною і сумлінною працею культурною між народом здобувало ся признание, ушановання і пошести в рускій суспільності. — Над новити патріотизмом, що стоїть під знаком дупліцизму, де чесних робітників обидане се бодетом, а пошести вимірює ся мірою власного знану після того, хто дасть більше.

Дай Боже, щоб у руского народу завжди так як сьогодні, стояли в пошанування чесні робітники, широкі патріоти, бо лиш таким чином буде він поступати від одного здобутку до другого, від одної перемоги до другої, бо лиш на тій не крутій, а простій, не хитро-мудрій, а терпеливій дорозі можна здобути щільну долю, здобути честь і волю. Не може в сій хвилі вийти працюючого народу моїм думкам, як він зложений в гнилі „Не пора!“ Проте прошу усіх відповісти єдиним устом і єдиним серцем: „Не пора...“ Величавий гини залував гримом із 700 уст а оплескам не було кінця.

Даліше промовляли п. уч. Н. Лучанська іменем вишинського жіночого кружка, п. уч. Антія Гринишан ім. нашківської фільм „Рускої Школи“, уч. Евг. Дроздовська ім. учительки, о. проф. Евг. Саманка ім. „Рускої Бесіди“, п. поєдн. М. Лозанська ім. „Бук. Воля“, надуч. С. Канюк ім. товариств у Гибшці, нач. м. Кішмані п. Д. Ваган ім. міста, п. надуч. Паут. Данчука ім. ставіської фільм тов. „Рускої Школи“, гми. уч. Волод. Домбровський ім. серетської фільм „Рускої Школи“, міщанин п. П. Микан ім. чернов. „Міщанської Читальні“, оселянин п. Вик. Гуляка ім. „Січ“ в Чорткові, сеп. п. Петро Голуб ім. товариств в Тенорівцях, а шкільні сеп. суду Коралович ім. брацтва св. Тодя. Подивові промени перенесли продукції хору, що співали адебітні пісні патріотичні. Хіба не треба додавати, що наші народні гини сивали і відомості громада. Величавий номером затягнув ся до пізньої ночі.

Із комерсу вислано до міністра віроісповідань і просвіти Експ. д-ра Мархета таку телеграму: На святковий комерс в честь правого інспектора Поповича заступників й заступників руского народу і всіх руских товариств вібрані із всіх сторін Буковини з подякою згадують про заслуги своєму сердечного бажання буковинських Русинів і просять Вашу Експедіцію прийняти вираз нашої найщирішої подяки. (Слава поверх 700 підписів).

До князя Гогенцольг, тов. тривост. нам. вислано таку депешу: Правакий прихильності до народу і надзвичайній працьовитості Вашої Світлості завдають буковинських Русинів свого першого правого інспектора. Для святкування сего культурного здобутку вібрані зі всіх сторін Буковини заступники всіх станів і товариств буковинських Русинів

заславляють Вашій Світлості виразом широкі подяки кріпке „многая літа!“

Князь Гогенцольг відповів телеграфічно так: Гауубою зворушений дякую Вам сердечно за надзвичайно засланий привіт, який Ви послали мені під буковинських Русинів вчора, й прилучую найгорячіший бажання дальшого культурного розвитку.

Комерс Гогенцольг. До правого президента д-ра Блайзена вислано такий привіт: На святковий комерс в честь правого інспектора Поповича вібрані зі всіх сторін Буковини заступники й заступники руского народу і всіх руских товариств, згадують в подяку про заслуги поміч, якою Ви, Ви, панно, причинили ся до здійснення сердечного бажання буковинських Русинів і заславляють Вам гримом „многая літа!“

Прое. Клим. Красний президент др. Блайзена відповів: Сердечно дякую за засланий привіт і адорую Вас щиро. Красний президент др. Блайзена.

На номере насіли отсі телеграфічні привіти: Кішмань. „Честі, йому честь, а Вам трічі честь!“ — С. Крикоський.

Заставна. На номере ісп. Поповича не може прийти, проте насіла широкі привіт. Я духом з Вами. — о. Юрій Калитко, парох в Привалчу.

Ст. Путалів. Учительство з Путалова клече в день веселой забави з нагоди іменования гримом „Многая літа!“ — Брандль, Берглер, Жаломеска.

Телеграми „Буковини“.

Дня 11. жовтня 1906.

Хороба архива. Отта.

Відень. Після бюлетену оповіщеного бюро Відегальма перебув архиварі Отто сьм ніч дуже добро. Взагалі стан його дуже добрий.

Із на розв'язаній Дуни.

Лондон. Англійська денутация, що мала удати ся до Петербурга, щоб передати там президентові розв'язаній Дуни адресу, ринила вперед ситати о поганд в сій справі англійсько-російський комітет в Петербурзі. Здаєть ся, що відповіди не було. Із приїзду до Москви вже й аргументовано, бо московський „Градоначальний“ закликав публічний шир в честь сьодняшніх англійських і італійських гостей.

НОВИНКИ.

Чернівці, 11. жовтня 1906.

Нагінна на роє, Українці. Бує, поєдн. до „Державної Думи“ з Чернігівцями і головою „Укр. клубу“ І. Л. Шрага віддано під суд іза 129. арт. кримного статуту. Рівночасно уступила його губернска адміністрація із всіх громадянських інституцій, до він був визначним діячем. — Роє адміністрація розпочала енергічні пошукування за другим укр. б. поєдн. І. К. Заболотним. Він, будучи поєдн., об'їздив Подільщину і освідомляв нарід, який лавач живав рухатись. Вже тоді звернув увагу на його діяльність под. губернар Айлар, але Заболотного годі було тоді арештувати — як особу недоторчану. Тоді же уряд тої перепони не має, за те не може добути вістки про місце перебування д. Заболотного. — Із пам'яток тюрми винищено д. Ю. Власового (брата д-ра) і позавірно його під надзором поліції. — Роє заарештовано „Халбороба“ М. Шемет, об'їздивши вираз дубовського окружного суду, яким наложено на него 75 рублів за напечатання кількох статей про діяльність Тронова, Богдановича і др. Шемет боронив халк. адв. М. Михновський. Розправа велась при поміч переводчика, бо ні суди ні прокуратор не знали укр. мови, якою писано інкриміновані статті. На розправі д. Шемет до звини не признав ся, а на запит председателю о знанні заявив він, що він соціаліст, а через те станів не признає. К. Г.

Почтові легітимації будуть введені з днем 1. січня 1907 р. в життя. Легітимації будуть видавати ся почтовими урядом особам, які до того почтового округу належать. Вони мають бути заасотрені стемплом по 2 коп., містять короткий опис палотителя легітимації і мають на цілі, улегшити докла ідентичності при перебаранню пошляк.

„Сіліна“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порувою в Чернівцях, основана на зборах основателів в неділю дня 7. жовтня с. р. має організувати всю торговлю в рускій часті Буковини. Цілі сего нового стоваришеня, начеркнена в статутах, дуже широка. В близькій будучості має опілля отворити в Чернівцях торговлю корінними і мішаними товарами, а особі від того гуртваню для скелів і консунційних спілок. Висово до „Сіліни“ вивозить 2 К і ада из резервовий фонд стоваришеня. Пай вивозить тільки 50 К, аби дати можливість як найширшим кругам нашої суспільності бути членом „Сіліни“. Той пай можна сплачувати й ратами до 1 року. „Сіліна“ буде

з чистого зиску изатити членам дивіденди від пай а також дивіденди від суми закуплених членами товариств. Користатися з установ „Сіліни“ можуть і нечлени. Але вони не мати муть права до дивіденди. Вибрані старшина має подбати про введення „Сіліни“ в життя. До старшини вибрано ш.: д-ра Ст. Смаля-Стоцького, д-ра Льва Когута, Омелана Могиланського, Антона Кліма і Атанасія Русина, а до ради надзорної ш.: д-ра Коси Кліма, Николая Синиула, Дмитра Гринчука, Посьма Лучинського і Олександра Садагурського. Заяви вступу вступав покищо на ждала „Соціально Каса“. Від числа членів і від висоти ушанованих пай залежати буде отворення сьї нової народної інституції. Кождий член може мати в „Сіліні“ і кілька пай. Нове товариство засадує, щоб наші суспільність підверла его всіма силами. По зареєстрованню „Сіліни“ познайомимо наших читачів ближше з новим товариством.

Оповідки, іменовані і т. п.

Особисті вісти. Митрополит др. Вел. Роста паїхав до Абиди, а управу консисторії веде архимандрит Калінеску.

Відзначені. Цсар надав почтовому урядникови Михайлови Омукі в Чернівцях в нагоди його перенесення в стан суочиного орібний хрест заслуги з короною.

Надзвичайні загальні збори фільм тов. „Руска Бесіда“ в Вишинці відбудуть ся невідкладно дня 14. жовтня н. с. 1906 о 2 годині по полудни в шкільниці, — За виді: Никорович, Гордійчук.

Із кругів нотаріальних. Семен Барановський, п. н. нотар в Кімполоні переїз сьєю канцелярію до Сучави.

Із кругів священних. Гр. прав. парох в Калінінцях п. Чер. Евсебій Сорочиня іменував міністер просвіти і віроісп. дієнням, катехетом при гімназії в Сереті.

Із Садагурського „Болна“. Перша проба С-ого Болна відбуде ся в неділю дня 14. с. н. о годині 2-ій по полудни в сали касинової (напроти торговлі п. Гринчука) і на неї запрошують отсім всіх членів. Юліан Курковський, голова. Юрій Буцко, диригент.

З академічного товариства „Союз“. Просимо всіх добродієв, що дістали від нас наш азманах „На шляху“, щоб зволані заславо повідомити про се наше підписаного. — Волод. рич. Гамженич, Чернівці, уа. Кароліні ч. 6.

Ліцитація коней. Дня 15. жовтня о год. 11. рано відбуде ся в радощів стадній ліцитація коней. В першій відділі будуть продавати ся тілоси поблиз і то лише австрійським горожанам, від 60 вор. на гору під усаїв, що купець було найменше три роки тримати штку у себе. В другій відділі будуть продавати ся коні; до купця будуть допущені і не-Австрійцями.

Для погоріліців з Вікна уділило міністерство справ внутрішніх в порозумінню з міністерством фінансів 5000 вор. державної залюности.

Подяна. На будову дівочої бурми в Чернівцях жертвували: пані Бордичуківна в Бабина 25 К, п. надуч. Ів. Данилевич в Стріленського Кута 10 К, ви. збір учительський в Горішніх 10 К, п. надуч. Юрій Вороний в Мадлові 10 К, ви. збір учительський в Липині 2 К, п. надуч. Теодозій Козак в Жадоні 2 К, ви. надуч. В. Завадох в Милеві 8 К, а Читальня „Січ“ і Каса в Милеві по 1 К; разом 65 К, за що заслужили добродіям сердечні дяку ад. Тов. рускої прав. шкільної в Чернівцях — М. Галін, гробов.

Жертви на „Народний Дім“. На бурсу ім. О. Федковича-жертвували ви. панове в дровах: Володимир Михайлівський 24, др. Ст. Станіславський 8, Ер. Пігуля 8, др. Константин Клім 12, Іван Вільчинецький 10, Вайс Імдор 20, В. Ясенський 8, Ом. Пофдані 4, Василь Тяжучу в Камени 2, о. Сим. Бойчук 8, барон Антін Козановський 100, Іван де Бріг 6-10, Пилип Андрій 5, Дмитро Тотомеску 2, Бордичуківна Николай в Бабині 25, Ерест, Бурачинецький, управитель дібр в Бергометі 10. Часовські віддали зложили В. Кмичевський 15, Ос. Прокурійський 8, др. М. Литвинюк 14, Ром. Цегольський 10, Гуотан Манастирський 8, др. В. Милькович 24, Юр. Кавули 5, Ол. Садагурський 10. Сердечну подяку оказає проф. Антін Клим, каспер товариства.

Із штуки і літератури.

Із чернов. університету. Ініціатива поновібраного ректора, д-ра Евгения Ерліха відбуде ся дня 2. грудня, при тій нагоді буде мати новий ректор виклад на тему: „закти звичаєвого права“.

Із укр. журналістики. Іза непорозуміння із видавцем співзв'язу у Петербурзі видаване тижневого журналу „Української Вістник“ на 15. ч. До сивієня видавали так шиноного і потрібного для укр. загалу журналу допола таки своя укр. читача публіка через рівнодушність до часописів! — З початком жовтня стане виходити в Харкові дешеві укр. популярні часописи для народу н. з. „Народна Газета“. Часописи видавати ме зарівно тов. грамотності. — Часопис „Українське бжільництво“ — як повідомляв редакція — перестала виходити із причин від сьї незалежності. Редакція повертає передизативним гроші.

Дрібні Оголошення мають дружити (petit), числять ся на 4 с. від зверху. Платитимуть за них на марках поштowych по принципах ст.

За редакцію відповідає: Віктор Стриж.